

FUGLEÅRET

2024

Dansk
Ornitologisk
Forening

BirdLife
DANMARK

© 2025 Dansk Ornitologisk Forening

Fotografisk, mekanisk eller anden gengivelse eller mangfoldiggørelse af denne rapport eller dele heraf er ikke tilladt ifølge gældende dansk lov om ophavsret.

Udgivet af: Dansk Ornitologisk Forening,
Vesterbrogade 140, 1620 København V

Forsidefoto: Dværgskarv, Slotsmose, Slangerup, 5. juni 2024.
Foto: Christoffer Ravn Clausen

Bagsidefoto: Bjergirisk, Nexø Havn, 21. november 2024.
Foto: Steen E. Jensenn

Citering

Generelt: Lange, Peter (red.) 2025: Fugleåret 2024. Dansk Ornitologisk Forening.

Afsnit, eks.: Christensen, Jørgen S. & Hans Christophersen 2025: Fugle i Danmark 2024.
Årsrapport over observationer. Fugleåret 2024 p. 13-146. Dansk Ornitologisk Forening.

FUGLEÅRET

2024

Dansk
Ornitologisk
Forening

BirdLife
DANMARK

Ansvarshavende redaktør: Peter Lange

ÅRGANG 19

REDAKTION

Ansvarshavende redaktør: Peter Lange (peterlange@dofoj.dk)
Redaktion: Jørgen Staarup Christensen og Anne-Grete Ditlevsen
Fotoredaktion: Jens Kirkeby

AFSNIT

Punkttællinger: Sebastian Thorup Hansen, Thomas Vikstrøm, Daniel Palm Eskildsen

Fugle i Danmark
- Årsrapporten (red.): Jørgen Staarup Christensen og Hans Christophersen

Nye arter for landet: Kent Olsen

SU-rapporten: Kent Olsen, Morten Bentzon Hansen, Rune Sø Neergaard, Søren Haaning Nielsen, Oskar Nilsson, Ulf Eschou Møller, Jonas Pedersen og Rasmus Strack

Fuglestationer: Anders Mosbech, Anders Østerby, Bo Kayser, David Manstrup, Hans Christophersen, Henning Ettrup, Henrik Böhmer, Jonas Kjærgaard, Jørgen Bech, Jørgen Staarup Christensen, Kent Olsen, Knud Pedersen, Mogens Stoustrup Jensen, Ole Thorup, Per Alnor Kjær, Preben Berg, Rasmus Due Nielsen, Simon Sigaard Christiansen, Stefan Andersen, Søren Brinch, Thomas Bregnballe, Vagn Lind og Peter Lange (red.).

Fugleværnsfondens: Stine Wamberg Broch, Jørn Dyhrberg Larsen

Projekt Ørn: Kim Skelmose, Ole Friis Larsen, Preben Jensen, Leif Novrup, Jan Tøttrup Nielsen og Hans Christophersen

Projekt Hedehog: Lars Maltha Rasmussen, Aage Matthiesen, Jesper Leegaard, Svend Anker Schwebs

Feltudvalget: Anders Wiig Nielsen

DOFbasen: Timme Nyegaard

Truede og Sjældne Ynglefugle: Timme Nyegaard

Skarvens ynglekolonier: Jacob Sterup og Thomas Bregnballe

Ringmærkning og
CES-overvågning: Jesper J. Madsen, Amanda Johannison, Tom S. Romdal, Kasper Thorup, Anders P. Tøttrup

ILLUSTRATIONER

Fotografer: Albert Steen-Hansen, Alex Sand Frich, Allan Kjær Villesen, Amanda Johannison, Anders Espenhain Sørensen, Anders Odd Wulff Nielsen, Anders Wiig Nielsen, Andreas K. Petersen, Bjørn Nordestgaard Frikke, Bo Kayser, Bo Lassen Christiansen, Carsten Gørges Laursen, Claus Havn Sørensen, Christoffer Ravn Clausen, David Manstrup, Elisabeth Gade, Erik Biering, Erik Christophersen, Erik Thomsen, Eva Foss Henriksen, Finn Carlsen, Freya Mørup-Petersen, Gitte Laasby, Gunnar Knudsen, Hanna Deutch, Hans Henrik Larsen, Hans Skov, Helge Sørensen, Henning Ettrup, Henrik Böhmer, Henrik Haaning Nielsen, Henrik Pedersen, Ib Jensen, Jakob Engelhard Nielsen, Jan Speiermand, Jan Tøttrup Nielsen, Jens Kirkeby, John Larsen, John Rieland, Johnny Videriksen, Jon Stenz, Jørgen Scheel, Jørgen Staarup Christensen, Karen Kofoed, Karin Gustausen, Keith Fox, Kim Biledgaard, Kim Fischer, Klaus Dichmann, Knud Pedersen, Kresten Scheel, Lars Andersen, Lars Gabrielsen, Lars Maltha Rasmussen, Lars Paaby, Line Fix, Lyng Nielsen, Martin Rheinheimer, Mia Hentze Kälberg, Mikkel Piil Holck, Nikolaj Noel Christensen, Ole Amstrup, Ole Friis Larsen, Ole Petersen, Ole Zoltan Göller, Per Alnor Kjær, Poul Holm Pedersen, Preben Berg, Ralph Qwinten, Randi Thulstrup Kristensen, Rika Pydde, Rolf Christensen, Rune Sø Neergaard, Sakari Kauppinen, Sebastian Klein, Simon Vikstrøm, Steen Erik Jensen, Steen Højmark-Jensen, Søren Brinch, Søren Husted Larsen, Theotim le Camus, Thomas Garm Petersen, Tommy Flugt Fix, Tonny Ravn Kristiansen, Torben Andersen, Ulf M. Berthelsen, Vagn Lind, Aage Matthiesen.

Vignetter: Jens Gregersen

Layout og trykning: KLS Pureprint A/S

Oplag: 1.600

INDHOLDSFORTEGNELSE

Forord	5
Faunistiske rapporter 2024	
Punkttællingsprogrammet	9
Fugle i Danmark – Årsrapport fra Rapportgruppen	11
SU-rapporten: Sjældne fugle i Danmark og Grønland	147
Nye arter i Danmark 2024	
Sortbrun And	181
Rødbrystet Svale	185
Dværgskarv	189
Hvidkronet Spurv	193
Bjerghortulan	197
Danske Fuglestationer 2024	
Indledning	201
Blåvand Fuglestation	203
Gedser Fuglestation	209
Skagen Fuglestation	213
Gjerrild Fuglestation	233
Ynglefuglene på Tipperne	239
Fanø Fuglestation	245
Rørvig Fuglestation	249
Hyllekrog/Saksfjed Fuglestation	253
Christiansøs Naturvidenskabelige Feltstation	257
Fugleværnsfondens reservater 2024	
Beretning	263
Beretninger fra DOF's projekter og faglige grupper 2024	
Projekt Ørn – Fiskeørn	267
Projekt Ørn – Kongeørn	271
Projekt Ørn – Havørn	273
Projekt Hedehøg	275
Feltudvalget - Årsberetning	279
DOFbasen - Årsberetning	281
Projekt Truede og Sjældne Ynglefugle	287
Fugleforskning og -overvågning i statsligt regi 2024	
Skarvens ynglekolonier	291
Dansk Ringmærkning	295
CES-overvågningsprogrammet - Årsberetning	305
Artsindeks	308

Hærfugl, Grenen, 25. marts 2024. Foto: Jens Kirkeby.

FORORD

Fugleåret 2024

Hermed præsenteres den 19. årgang af *Fugleåret*.

Ligesom stort set alle de foregående 18 årgange, er også denne årgang af *Fugleåret* resultatet af en lang række frivilliges indsats, lige fra redaktionen; Anne-Grete Ditlevsen, Jørgen Staarup Christensen, Jens Kirkeby samt undertegnede, til de mange bidragydere med tekst til de enkelte afsnit. Hertil kommer næsten 100 fotografer, der vederlagsfrit stiller flotte, årsaktuelle fotos til rådighed for publikationen og DOF.

De store omvæltninger, der drejede sig om en mulig digitalisering af DOF's publikationer, blev heldigvis ikke realiseret, og vi er i redaktionen glade, hvis *Fugleåret* fortsat kan udkomme i en papirudgave.

Rygraden i *Fugleåret* udgøres fortsat af de flere tusinde af DOF's medlemmer, som løbende registrerer fuglelivet og fører observationerne ind i notesbøger og DOFbasen. Summen af alle disse mange tusinde timers frivilligt arbejde udgør grundlaget for *Fugleåret*.

Den ornitologiske aktivitet i kongeriget er fortsat høj, og igen var der mange arter, der satte rekord. Hertil hele fem nye arter for landet, hvilket vist heller ikke er set før...

Her skal lyde en STOR TAK til alle bidragydere uden hvis indsats, der ikke blev noget *Fugleåret*.

Og husk: Brug DOFbasen, hvis du ønsker, at dine registreringer bevares og indgår i datagrundlaget for fremtidige publikationer og oversigter!

Finder du fejl eller mangler i *Fugleåret*, eller noget du synes kan gøres bedre, så tøv ikke med at kontakte redaktionen. Kontaktoplysninger fremgår af omslaget.

Stjær, november 2025

Peter Lange

Skestorken - Et ejendommeligt naturbillede

I 1996 fandtes den første rede af Skestork på Vårholm i Limfjorden hvor en flok på 6 opholdt sig i kolonien. Det lå i luften, at det var begyndelsen til en ny æra for Skestorken i Danmark.

I årene derefter steg antallet langsomt og nye lokaliteter blev taget i brug. Vårholm, samt Højsand i Ringkøbing Fjord, har længe været de vigtigste steder for Skestorken. Mange andre lokaliteter er taget i brug, ikke altid med succes.

Skestorken har dog gået frem stødt og roligt og er nu oppe på omkring 600 par. Og den har spredt sig til Sjælland, endda i Københavns området med yngleplads på Pebberholmen!

Skestorkene har også været udsat for ukendte forstyrrelser. Derfor har Aarhus Universitet sat vildtkameraer op i en af kolonierne. Det er billeder fra disse kameraer, som ses her på opslaget. Billederne giver et hidtil uset indblik i kolonilivet hos de ejendommelige fugle.

Sølvhejre, Mandø, 9. november 2024. Foto: Bjørn Frikke.

Sanglærke, Borris Hede, 16. juni 2024. Foto: Allan Kjær Villesen.

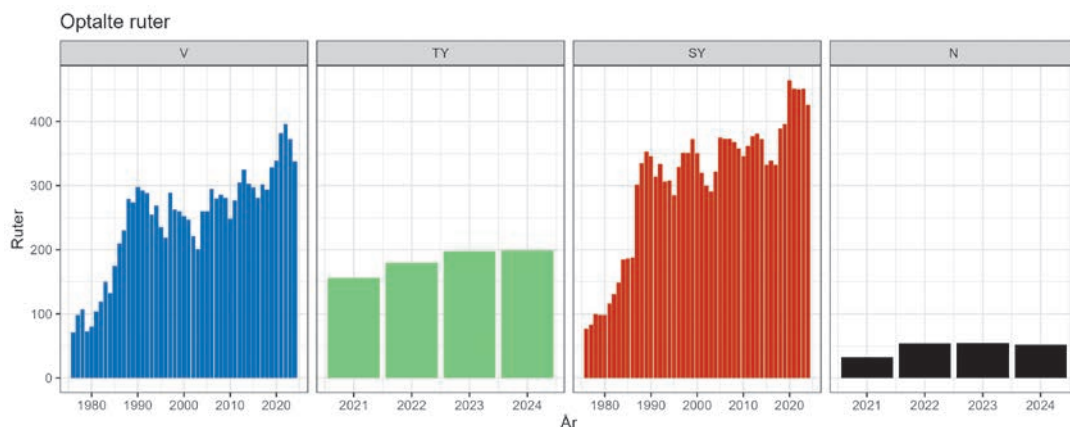
Kort nyt om Punkttællingsprogrammet

Sebastian Thorup Hansen, Thomas Vikstrøm og Daniel Palm Eskildsen

Nedenstående figur viser antallet af udførte punkttællingsruter for henholdsvis vintersæsonerne (blå søjler), de sene ynglesæsoner (røde søjler), tidlige ynglesæson (grønne søjler) og nattællinger (sorte søjler). Af figuren fremgår det, hvordan der i 2024 er sket et mindre fald i antallet af udførte punkttællingsruter. Dette skyldes formentlig en ophørt effekt af den stigning, der var i

antal omkring 2020, hvor Covid-19-pandemien gav flere tællere ekstra fritid og dermed mulighed for at deltage.

Det er dog hovedsageligt vintersæsonerne og de sene ynglefugletællinger, der har oplevet en nedgang i antal, hvorimod både de tidlige tællinger og nattællinger er forholdsvis stabile

Figur 1. Antallet af udførte punkttællingsruter i henholdsvis vintersæsonerne 1975/76-2023/24 (blå søjler) og de sene ynglesæsoner 1976-2024 (røde søjler). Desuden ses for 2021-24 de udførte ruter i den tidlige ynglesæson (grøn) samt udførte nattællinger (sort).

Lokalafdeling	Sæson	2024	2023	Forskel
DOF Bornholm	Nattællinger	2	2	0
	Sene yngletællinger	12	13	-1
	Tidlige yngletællinger	6	8	-2
	Vintertællinger	6	9	-3
DOF Fyn	Nattællinger	1	1	0
	Sene yngletællinger	29	32	-3
	Tidlige yngletællinger	15	15	0
	Vintertællinger	30	30	0
DOF København	Nattællinger	7	6	1
	Sene yngletællinger	51	48	3
	Tidlige yngletællinger	19	20	-1
	Vintertællinger	42	47	-5
DOF Nordjylland	Nattællinger	6	6	0
	Sene yngletællinger	51	53	-2
	Tidlige yngletællinger	32	30	2
	Vintertællinger	42	40	2
DOF Nordsjælland	Nattællinger	6	6	0
	Sene yngletællinger	31	35	-4
	Tidlige yngletællinger	17	18	-1
	Vintertællinger	29	34	-5
DOF Nordvestjylland	Nattællinger	3	4	-1
	Sene yngletællinger	26	27	-1
	Tidlige yngletællinger	13	12	1
	Vintertællinger	16	20	-4
DOF Storstrøm	Nattællinger	5	6	-1
	Sene yngletællinger	25	31	-6
	Tidlige yngletællinger	8	7	1
	Vintertællinger	25	26	-1
DOF Sydvestjylland	Nattællinger	2	2	0
	Sene yngletællinger	19	21	-2
	Tidlige yngletællinger	13	13	0
	Vintertællinger	16	19	-3
DOF Sydøstjylland	Nattællinger	2	4	-2
	Sene yngletællinger	35	38	-3
	Tidlige yngletællinger	12	13	-1
	Vintertællinger	23	28	-5
DOF Sønderjylland	Nattællinger	2	2	0
	Sene yngletællinger	20	22	-2
	Tidlige yngletællinger	10	10	0
	Vintertællinger	18	22	-4
DOF Vestjylland	Nattællinger	6	5	1
	Sene yngletællinger	28	29	-1
	Tidlige yngletællinger	9	7	2
	Vintertællinger	20	22	-2
DOF Vestsjælland	Nattællinger	4	4	0
	Sene yngletællinger	48	51	-3
	Tidlige yngletællinger	20	18	2
	Vintertællinger	30	31	-1
DOF Østjylland	Nattællinger	7	8	-1
	Sene yngletællinger	50	51	-1
	Tidlige yngletællinger	25	27	-2
	Vintertællinger	41	44	-3

Tabel 1. Antallet af optalte punkttællingsruiter og forskellen fra sidste år fordelt på DOF's lokalafdelinger i den sene ynglesæson 2024 og i vintersæsonen 2023/24.

Årets tema: Meget forskellig bestandsudvikling for såkaldt artspar: Løv- og gransanger

Gransanger, Strødam Engsø, 17. april 2024. Foto: Finn Carlsen.

Gransangeren og Løvsangeren er to nært beslægtede arter, som har haft to meget forskellige bestandsudviklinger i Danmark over de sidste 50 år.

Gransangeren har været i stor fremgang siden 1976 (hvor punkttællingerne begyndte), og bestanden i Danmark er nu ca. seksdoblet. Denne fremgang skyldes formentlig en kombination af mere trævækst fx i nyplantninger og sommerhusområder, samt klimaændringerne. Arten er i dag stabil og almindelig i hele landet, især i Østjylland, på Fyn og Sjælland. Den overvintrer i Sydeuropa, Nordafrika og Sahelregionen syd for Sahara, men enkelte fugle bliver i Danmark om vinteren.

Løvsangeren derimod har været i markant tilbagegang siden 1980'erne, og i dag er kun omkring 25 % af den tid-

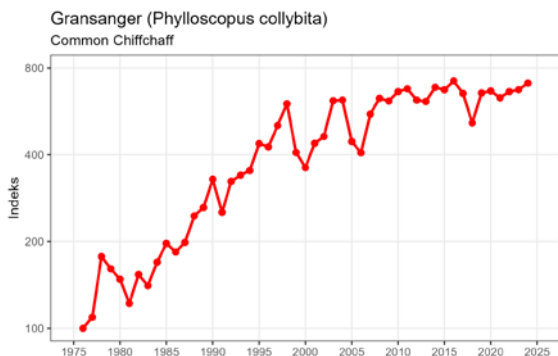
ligere bestand tilbage. Siden 2015 synes bestanden dog at være mere stabil. Arten er stadig almindelig i Vestjylland og på Bornholm og overvintrer i tropisk Vestafrika.

Ringmærkningsdata peger på, at tilbagegangen formentlig skyldes forhold i artens vinterkvarterer og ikke ødelæggelse af levesteder i Danmark.

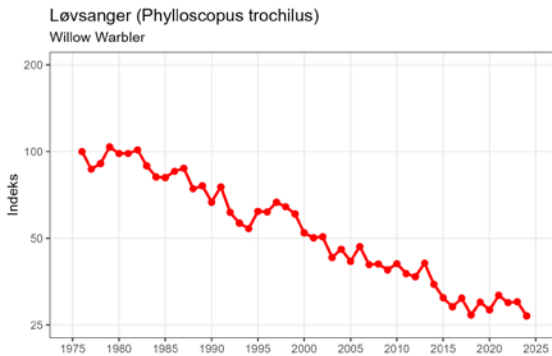
Selvom mange fuglekiggere har bemærket løvsangerens tilbagegang de sidste årtier, er det kun takket være punkttællingsprogrammet siden 1976, at denne nedgang er blevet dokumenteret. Forhåbentlig vil fremtidig forskning kunne give mere sikre forklaringer på, hvorfor Løvsangeren er gået så markant tilbage.

Løvsanger, Vestamager, 25. juni 2024. Foto: John Larsen.

Gransangerens bestandsudvikling i hele Europa siden 1980 og i Danmark siden 1976.

Løvsangerens bestandsudvikling i hele Europa siden 1980 og i Danmark siden 1976.

Sildemåge, intermedius, Hirsholmene, 22. april 2024, Foto: Jens Kirkeby.

Fugle i Danmark 2024

Årsrapport over observationer – meddelelse nr. 51 fra Rapportgruppen

Redigeret af Jørgen Staarup Christensen & Hans Christophersen

Med bidrag af Esben Sloth Andersen, Knud-Erik Andersen, Niels Peter Andreasen, Ulf M. Berthelsen, Lasse Braae, Thorkil Brandt, Thomas Bregnballe, Peter Staarup Christensen, Per Ekberg, Henning Ettrup, Morten Frederiksen, Jens Gregersen, Tim Hesselballe Hansen, Jens Søgaard Hansen, Bjarne Hove-Jensen, Ole Jensen, Michael Fink Jørgensen, Bent Birk Kristensen, Peter Lange, Arne Bo Larsen, Nina Rosendahl Larsen, Jesper Leegaard, Torben Nielsen, Leif Novrup, Henrik Nyrup, Henrik Hald Nørgaard, Kjeld T. Petersen, Søren Peter Pinnerup, Kurt Prentow, Anders Rasmussen, Per Rasmussen, Hans Skov, Jan Skriver, Jacob Sterup, Erik Stokholm, Henrik Møller Thomsen, Ole Thorup og Egon Østergaard.

Blæder, Grenen, 28. maj 2024. Foto: Lars Andersen.

Indledning

Hermed præsenteres den 47. årsrapport fra Dansk Ornitologisk Forenings Rapportgruppe. Artslisten omfatter per 2024 183 arter/underarter, og for første gang i mange år kan der redaktionelt meldes fuldt hus. Der var ikke ynglefund af Pibeand, Bjergand, Hjejle, Vindrossel og Kvækerfinke, samt fund af Grønlandsk Stenpikker og Islandsk Vindrossel, hvorfor disse kun nævnes her i indledningen.

Artslisten

Årsrapporten omhandler som udgangspunkt de arter, som hverken dækkes af Punkttælling (de almindelige arter), NOVANA (almindelige trækfugle) eller Sjældenhedsudvalget (de meget sjældne arter og underarter). Den grundlæggende ambition er, at

- Sikre årlig status for alle fåtallige arter (< 1000 fugle årligt), som ikke er på SU-listen, da få store og/eller få små år hurtigt kan få indflydelse på samlet status i landet.
- Sikre årlig status for ret almindelige/almindelige arter (>1000 fugle årlige), som ikke dækkes i Punkttælling eller NOVANA (trækfugle).

- Sikre årlig ynglefuglestatus for arter, som ikke er omfattet af Punkttællingsprogrammet.
- Sikre årlig status for rovfugletrækket, samt vinterbestand for syv arter.

Artslisten omfatter i dag 184 arter/underarter, som falder i følgende hyppighedskategorier:

1. Kategori I: Sjældne yngle-/træk-/vintergæster (< 100 fugle årligt): 76 arter
2. Kategori II: Fåtalige yngle-/træk-/vintergæster (< 1000 fugle årligt): 49 arter
3. Kategori III: Ret almindelige/almindelige arter (> 1000 fugle årligt): 46 arter, som omfatter
 - A) Arter, som ikke indgår i Punkttælling og NOVANA (trækfugle): 26 arter
 - B) Yngleforekomst for arter, som ikke indgår i Punkttælling: 17 arter, med tilføjelse af Bramgås, Svaleklire og Mudderklire, hvor registrering i Punkttælling primært er trækfugle
4. Kategori IV: Rovfugletræk - udover arter i Kategori I og II – yderligere 12 arter

Dværgterne, Bøjden Nor, 23. maj 2024. Foto: Finn Carlsen.

Det er ikke muligt at lave et 100% rent snit mellem Årsrapporten, Punkttælling og NOVANA. Herudover overvåges flere sjældne ynglefugle i DOF-projekter (Truede og Sjældne Ynglefugle, Projekt Ørn mfl.), hvor sammenfatninger i Årsrapporten er baseret på data herfra, ligesom årlig status for flere NOVANA arter modtages fra Institut for Ecoscience, Aarhus Universitet.

Der er i dag kun enkelte arter, som ikke dækkes af de nationale programmer, f.eks. er Bjergvipstjert, Gråsiken og Korttået Træløber gledet ud af Punkttælling de senere år, Skovhornugle opsummeres ikke nogen steder, mens Skovsneppe kun registreres for vinterforekomst i Punkttælling. Herudover mangler status for træk- og vinterforekomst for Gråstrubet Lappedykker, Stor Præstekrave, Tinksmed, Fjordterne, Havterne og Sildemåge.

Med dette års rapport er træk- og vinterforekomst for Svaleklire, Mudderklire og Tejst – udover yngleforekomst – tilføjet, ligesom der gives en kort status for Skovsneppe og vinterforekomst af Munk. Herudover medtages endnu en årlig status for Tajga- og Tundrasædgås og Pibesvane, som overvåges i NOVANA (trækfugle), samt yngleforekomst af Broget Fluesnapper, som indgår i Punkttælling, da redaktionel ressource og interesse er til stede.

Artslisten vil altid være dynamisk, og med dette års rapport er Kohejre, Mellemflagspætte (udenfor Sønderjylland) og Islandsk Vindrossel tilføjet, da disse er udgået af SU-listen per 2024.

Arter kan også være på vej ud af Årsrapporten, f.eks. er Sølvhejre i dag en ret almindelig træk- og vintergæst og senest tilføjet i NOVANA overvågning, ligesom Grønspætte er i fremgang, og forekomst nærmer sig > 1000 fugle årligt og indgår allerede i dag i Punkttælling.

Artslisten omfatter desuden kun arter på den officielle liste over Danmarks fugle (Kategori A, B og C), dog fastholdes Snegås, som i dag er placeret i Kategori D/E, indtil Sjældenhedsudvalget har konkluderet på et igangværen-

de arbejde vedrørende fremtidig kategorisering. Det skal desuden bemærkes, at af de 184 arter på Rapportgruppens artsliste, er de 13 distinkte underarter, som f.eks. Sortbuget Knortegås og Grønlandsk Blisgås, og behandles på lige fod med selvstændige arter.

Systematik

Ny taksonomisk reference er The Global Avian Checklist (AviList Core Team. 2025). Dette betyder en række ændringer i artsrækkefølge, ikke alene mellem fuglefamilier, men også indenfor familier, samt ændring i slægtskab for flere arter. Herudover er artsstatus ændret for flere arter, hvor eneste ændring, som er relevant for denne rapport, er Amerikansk Krikand *Anas carolinensis*, der nu anses for underart af Krikand *Anas crecca*. Denne fastholdes dog fortsat som selvstændig "rapportgruppeart" på lige fod med andre distinkte underarter.

Vejr og fugle i 2024

Året startede med vintervejr med frost og snedække, men det blev mildere i løbet af januar, og vejret i februar, i marts og primo april var lidt lunere og tørrere end normalt. Det meste af april blev en kold og regnfuld omgang (ny nedbørsrekord), men vejret blev bedre de sidste dage af april og i maj, hvor der var flere varme østenvindsperioder. Sommeren (juni, juli og august) var en meget blandet omgang med både flere solskinstimer end gennemsnit, men også mange nedbørsdøgn, skybrud og dage med blæsevejr, især sidst i august. Samlet blev sommeren den sjette vådeste siden 1874, og der var blot syv sammenhængende tørvejrsdage fra 27. juli til 2. august. Efteråret (september, oktober, november) var generelt lunt, især i starten af september, i hele oktober og delvis i november. Mens der var mange nedbørsdøgn og skybrud i september, var især oktober, men også november mere tørre og solrige end normalt. Der var kun få dage med

nattefrost i oktober, mens første snedække kom ultimo november med nattefrost ned til minus 12 grader i det midtjyske. Vejret i december var lunere end normalt, og måneden var den fjerdevarmeste siden 1874, men der var få solskinstimer og frostdøgn, og ingen dage med snedække. Der var kun en storm (Rolf fra 23-24/2) i 2024, men også stormende kuling (Sif fra 15-16/12) i december, og samlet blev 2024 det næstvådeste år siden 1874, kun overgået af 2023.

Året blev rekordår for Amerikansk Sortand, Sorthovedet Måge, Kaspisk Måge, Sølvhejre, Kohejre, Lille Skrigeørn, Steppenhøg, Vende-hals og Hvidbrynet Løvsanger. Der var tæt på rekord for Rødhalsed Gås, Amerikansk Krikand, Nordisk Lappedykker, Islom, Lille Stormsvale, Silkehejre, Natravn, Biæder, Rødtoppet Fuglekonge, Sydlig Nattergal og Dværgværling. På negativ siden var der markant tilbagegang for Kærløber, Thorshane, Odinshane, Dværgryle, Mellemkjove, Storkjove, Søkonge, Stor Stormsvale, og det blev et decideret bundår for Hortulan, mens Markpiber nu er decideret sjælden.

På ynglefuglesiden skal især fremgang hos Sangsvane, Stor Skallesluger, Sølvhejre, Skestork, Stor Hornugle, Kongeørn, Grønspætte og første dokumenterede ynglefund af Mellemflagspætte siden 1959 bemærkes, mens en længe ventet ynglefugleoptælling af Alk og Lomvie på Ertholmene (B) betød en væsentlig opjustering af ynglebestande her. På negativ siden var der ikke et sikkert ynglefund af Toplærke, mens Turtelduen og Stor Tornskade nu må betragtes som tæt på uddøde, og tilbagegang for Pungmejsje og Broget Fluesnapper fortsatte.

Datagrundlag

Datagrundlaget for Årsrapporten stammer altovervejende fra DOFbasen (www.dofbasen.dk). For 2024 findes der 2,17 mio. (2023: 2,26 mio.) poster i DOFbasen, indtastet af 3265 (2023: 3336) observatører. Hertil kommer poster med ynglepar. Observationerne fordelte sig på 16.079 lokaliteter. Øvrige primære kilder er optællinger af ynglefugle af Miljøstyrelsen/Aarhus Universitet, "Nordjyllands Fugle", Grib Skov ynglefugle, grupper og projekter i DOF samt "Set i felten" på Netfugl. Udover disse er der i et vist omfang anvendt data fra andre kilder, såsom hjemmesiderne arter.dk, naturdatabasen.dk, Birdcall samt personlige meddelelser fra en række ornitologer med specialviden om enkeltarter eller lokaliteter. Det skal her præciseres, at det ikke er muligt for Årsrapportens medarbejdere at gennemgå de mange hjemmesider på internettet og sociale medier, hvor der offentliggøres aktuelle observationer. Det er overladt til Årsrapportens skribenter selv at afgøre, om de vil eftersøge observationer af deres arter på andre hjemmesider.

Kvalitetssikring

Usædvanlige forekomster og svært bestemmelige arter/underarter er underlagt kvalitetskontrol af data i DOFbasen, som varetages af DOFbasens Kvalitets Udvalg (DKU). Med hensyn til svært bestemmelige arter/underarter, fænologi og usædvanlige antal har Årsrapportens redaktører ligeledes foretaget en kritisk gennemgang i forbindelse med udarbejdelsen af manuskripter, da DKU ikke har nået at behandle alle forekomster. Udeladelse af observationer er dog som hovedregel sket i overensstemmelse med DKU. Undervejs er mange observatører blevet kontak-

Skestork, Mandø, 10. juni 2024. Foto: Steen E. Jensen.

Sølvhejre, Hagermyr, 28. juli 2024. Foto: Steen E. Jensen.

direkte, såfremt antal og fænologi var afvigende, og i flere tilfælde har der været tale om fejlindtastninger. Især for sjældnere arter/racer, typisk arter med under 100 fugle årligt i Danmark, er alle fund kritisk vurderet, og alle opfordres til ved fund af disse arter/ underarter at tilføje kommentarer i DOFbasens kommentarfelt.

Fund, der er under behandling af DKU ved redaktionens deadline ultimo oktober, medtages som hovedregel ikke i Årsrapporten. Vi skal i den forbindelse gøre opmærksom på, at for Sortbuget Knortegås, Grønlandsk Blisgås, Amerikansk Krikand, Hvidøjjet And, Kongeederfugl, Brilleand, Amerikansk Sortand, Stribet Ryle, Damklire, kjover (ekskl. Almindelig Kjove), Sabinemåge, Kaspisk Måge, Middelhavssølvmåge, Gråmåge, Hvidvinget Måge, Hvidvinget Terne, Kohejre, stortommer, Lille Skrigeørn, Kongeørn, Steppenhøg, Mellemflagspætte, Aftenfalk, Citronvipstjert, Brun Løvsanger, Hvidbrynet Løvsanger, Fuglekongesanger medtages observationer som hovedregel kun hvis køns-, alders- og/eller dragtangivelse eller andre feltnoter, samt evt. stemmebeskrivelse er indtastet i DOFbasens kommentarfelt, da flere af disse med rimelighed må kunne forventes noteret, før en sikker bestemmelse har kunnet finde sted. For Buskrørsanger og Sibirisk Gransanger lægges især vægt på beskrivelse af sang/ kald i kommentarfelt og/eller vedhæftet lydoptagelse.

Tak

En stor tak til Ole Amstrup, Tim Andersen, Preben Berg, Per Ekberg, Mathias Blicher Bjerregaard, Simon Sigaard Christensen, Klaus Dichmann, Frank Jensen-Hammer, Stephan S. Lund, Henrik Haaning Nielsen, Bo Kayser, Henrik Knudsen, David Manstrup, Knud Pedersen, Steen Søgaard og Michael Trasborg for sammenstillingen til Rovfugletabellen

og/eller specifikke oplysninger. Tak biologer fra Miljøstyrelsen og Aarhus Universitet for optællingsdata og indlæg til Årsrapporten, samt til DKU for et godt samarbejde omkring enkeltforekomster og enkeltarter. Den største tak skal lyde til de mange, der har indsendt deres oplysninger via www.dofbasen.dk, til medarbejderne i de lokale rapportgrupper samt til observatørerne på fuglestationer. Uden dem var denne rapport ikke blevet til.

Forkortelser og ordforklaringer

Landsdele og stednavne

Stednavne og region, som er anført efter hvert stednavn, følger DOFbasen. Desuden anvendes bredere betegnelser som Østdanmark (øerne øst for Lillebælt) og Vestdanmark (Jylland) og Vadehavet, som dækker Jyllands vestkyst fra Ho Bugt til den dansk/tyske grænse, Sydhavsøerne som dækker Lolland, Falster og Møn samt de omkringliggende småøer.

Hyppighed:

Tilfældig: 1-3 fund eller ingen fund de seneste 25 år.

Meget sjælden: 4-100 fund/ynglepar (samlet)

Sjælden: < 100 fugle/ynglepar årligt

Fåtalig: < 1.000 fugle/ynglepar årligt

Ret almindelig: > 1.000 fugle/ ynglepar årligt

Almindelig: > 10.000 fugle/ ynglepar årligt

Meget almindelig: > 100.000 fugle/ ynglepar årligt

Månedssdeling

Primo: Månedens første tredjedel (fra 1-10)

Medio: Månedens midterste tredjedel (fra 11-20)

Ultimo: Månedens sidste tredjedel (fra 21-31)

Alder og dragt

Ad.: Adult. Voksen, kønsmoden fugl

Juv.: Juvenil. Ungfugl i første fjerdragt

Pull.: Pullus, dunungedragt

Imm.: Immature. Fjerdragt mellem juvenil og adult, oftest hos større fugle i form af måger og rovfugle.

1K: Første kalenderår efter udklækning indtil 31.12. 2K, 3K, 4K dækker de efterfølgende kalenderår. 2K+ angiver min. 2K, men eventuelt ældre.

Sdr: Fugle i sommerdragt (yngledragt/pragtdragt)

Vdr: Fugle i vinterdragt

EKL: Eklipsedragt. Betegnelse for ænder i fældningsdragt

LF/MF/M: Angiver fugle i lysform (LF), mørk form (MF) og mellemform (M)

Adfærdskoder

R: Rastende fugl(e). Bemærk dog, hvor ingen adfærdskode er anført, gælder dette en typisk en rastende fugl med mindre andet er angivet i tekst forinden.

RI: Ringmærket fugl

Sy.: Syngende

T: Trækkende fugl. N, S, V, Ø: Angiver trækretning nord, syd, øst og vest for trækkende fugle og i kombination, f.eks. SV for sydvest.

TF: Trækforsøgende fugl

T NAT: Overnatningstræk

Øvrige:

SU: Dansk Ornitologisk Forenings Sjældenhedsudvalg.

DKU: DOFbasens Kvalitets Udvalg

MST: Miljøstyrelsen

NOVANA: Nationale program for Overvågning af VAnd-miljø og NATur.

SGAV: Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

Læsevejledning til baggrundsstatistikker

- Hyppighed er angivet som gennemsnitlig antal fugle pr. 10-års interval. En parentes omkring et tal betyder, at der mangler data fra et eller flere år. Det vil være anført i kommentarfeltet, hvilke år som mangler i statistikken.

- < 1 betyder, at der er færre end én fugl pr. år i et 10 års interval (samlet 0-9 fugle). > 1 betyder, at der er mellem 10-14 fugle i et 10 års interval, mens 15-20 er rundet op til et gennemsnit på to fugle. Det samme gælder ynglepar.
- For år, hvor årstotalen er angivet i interval, fx 70-74 fugle, er max. antal anvendt.
- For arter, der er taget af SU's liste, medtages kun godkendte fund fra de år, hvor arten var SU-art.
- For enkelte arter findes en komplet artstotal, ellers er artstotalen som hovedregel opgjort fra 1970.
- NA: Total ikke opgjort eller data ikke tilgængelige

Statistikken skal læses med et vist forbehold. Dels har Årsrapporten først fra og med 1978 haft det i dag kendte format, dels er den ornitologiske aktivitet steget markant i løbet af de seneste 30 år, og ikke mindst er indrapportering og indsamling af data løbende blevet forbedret og systematiseret, især med etableringen af DOFbasen.

Vandstær, Hørsholm, 18. marts 2024. Foto: Finn Carlsen.

Lille Fluesnapper, Ganløse Ore, 5. juni 2024. Foto: Lars Andersen.

Artsgennemgang

Sortsvane *Cygnus atratus*

Årets forekomst var på ca. 35-40 fugle, primært truffet på Sydsjælland og Storstrømsområdet samt i vestlige og nordlige Jylland fra den dansk/tyske grænse til Limfjorden.

Første halvår: I januar og februar var der fire stationære vintergæster med en fugl i agerland nær grænsen sydvest for Tinglev (SJ), en i agerland nær Vejen (SVJ), den sædvanlige fugl nord for Varde (SVJ), samt en ved Ulvshale (ST). Fra ultimo februar sås et stigende antal, hvor obs > 1 fugl var 8/3 2 Lille Lyngby (NSJ), 25-26/3 2 Traneholm / Bletholm, Thorsminde (VJ), 13-19/5 3 Harboøre Tange (VJ) og formentlig samme sås 27/5 – 3/6 2 Østerild Fjord og Bygholm Vejle (NJ). Herudover

sås 6/6 2 Bøgestrømmen (ST) og 29/6-9/7 2 Dybsø Fjord (ST).

Andet halvår: I juli sås – udover Dybsø Fjord - 11-14/7 2 Ulvshale (ST) og 19/7 2 Holckenhavn Fjord (F), som muligvis var samme to fugle på turné. Eneste øvrige fund af mere end en fugl i efteråret var 12-15/10 2 Stege Bugt / Hegnende Bugt (ST).

Desuden sås arten som vanligt ved Stollig og Stentoft ved Åbenrå (SJ). Fugle herfra er tidligere oplyst som stækkede fugle. Der blev 4/5 blot indtastet en fugl, men 25/12 sås to adult med to ungfugle, så arten havde tilsyneladende ynglet her.

(Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af Sortsvane

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	4	7	3	0	0	8	2	1	1	3	11	0	40

Pibesvane *Cygnus columbianus*

Årssummen af rastende fugle udgjorde 6458, heraf 3963 i første halvår og 2495 i andet halvår. Gengangere er indenfor de enkelte lokalområder efter bedste evne søgt frasorteret. I tiåret 2014-23 udgjorde årssummerne i gennemsnit 8297 med en halvårlig fordeling på hhv. 4407 og 3890. Årets nøgletal var således noget under middel.

De største flokke i første halvår var 6/1 212 Filsø (VJ), 27/1 243 Sottrup Markvandhul (SJ), 12/2 355 og 19/2 395 begge Lydersholm (SJ) samt 23/2 250 Kastrup Kær ved Gram (SJ). Forårets seneste store forekomst blev 14/3 154 Sottrup Enge ved Tinglev (SJ) og de seneste to cifrede rastflokke blev 29/3 19 Kongens Mose (SJ) og 15/4 16 Udkæret (B). Endelig var der en meget sen efternøler, 9-18/5 1 Næs på Nordfalter (ST).

De første på efterårstrækket blev 30/9 9 S Klelund Dyrehave (SVJ), 6/10 1 Nees Vig, Mors (NJ) og 12/10 2 Bygholm Vejle (NJ), og største flok i oktober var 22/10 94 Harboøre Fjord (VJ). Halvårets største flokke blev 21/11 138 Agger Tange (NJ), 25/11 127 Lund/Ålling Søvej (SVJ), 14/12 252 Rens Vestermark (SJ) og ligeledes 14/12 275 Burkal (SJ).

Årssummen af trækkende fugle blev 1672 med en næsten lige halvårlig fordeling, således hhv. 851 og 821. I tiåret 2014-23 blev der i gennemsnit set 2224 trækkende fugle med en halvårlig fordeling på hhv. 1238 og 986, hvorfor årets træktal også var under middel. De største træktal i første halvår blev 13/3 49 NØ Ølse-magle (KBH), ligeledes 13/3 58 Ø Hyllekrog (ST) og 14/3 49 Ø Kalvebod Fæld (KBH). De største dage i andet halvår blev 17/10 27 S Agger Tange (NJ), 2/11 50 V Dovns Klint (F), 19/11 46 SV Præstesø (KBH) og endelig 20/11 26 SV Brattingsborg Gods på Samsø (ØJ).

Ungfugle udgjorde i første halvår 7,7 % af ikke mindre end 7859 aldersbestemmelser, mens de i andet halvår blot udgjorde 4,1 % af 3987 aldersbestemmelser. I perioden 2014-23 har ungfugle i første halvår gennemsnitligt udgjort 7,9 % af de aldersbestemte fugle, mens de i andet halvår har udgjort 8,0 %. Tiårets højeste halvårslige ungfugleandel var 11,2 % i 2022 (andel halvår), mens den laveste var 4,1 % i 2020 (første halvår), akkurat som den aktuelle i andet halvår 2024.

(Thorkil Brandt)

Regional fordeling af rastende Pibesvaner

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	550	250	675	37	65	2250	8	3	80	13	15	17	3963
2. halvår	350	500	400	68	41	1000	12	16	32	34	40	2	2495
Samlet	900	750	1075	105	106	3250	20	19	112	47	55	19	6458

Regional fordeling af trækkende Pibesvaner

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	140	21	0	57	51	13	48	4	264	61	192	0	851
2. halvår	73	4	39	63	29	0	111	40	243	122	97	0	821
Samlet	213	25	39	120	80	13	159	44	507	183	289	0	1672

Der sås for første gang tegn på en spredning i Jylland med sikre ynglefund i Sydøstjylland og på grænsen mellem Nord- og Nordvestjylland samt et yngleforsøg i Sønderjylland og tilløb i Vestjylland. Der var en fremgang fra 7-10 par til 10-13 par. De fleste par yngler stadig i Himmerland. De enkelte ynglepar beskrives herunder, hvor de nye lokaliteter nævnt først.

Sø nær Egtved (SØJ)

I sommeren 2025 blev et par fundet ved en sø nær Egtved. Ejeren af søen oplyser, at Sangsvanen også har ynglet og fået en unge på lokaliteten i 2024.

Bygholm Vejle (NJ/NVJ)

Efter flere år med oversomrende fugle ynglede Sangsvanen i 2024 for første gang i Vejlerne. Parret fik en enkelt unge på vingerne.

Sydfelt ved Magisterkogen (SJ)

En rugende fugl sås på en enkelt dato i maj. Der blev desværre ikke fulgt op på fundet, og arten blev ikke set senere.

Stoubæk Krat (VJ)

I marts og april sås et par i området. Der var mistanke om rede i et tæt krat i området. Den ene fugl bliver præderet af ræv, så der kom ingen yngel ud af det.

Bølling Sø (ØJ/VJ)

Det mangeårige par her fik igen unger på vingerne.

Tandrup Sø ved Trend Skov (NJ)

Sangsvanen har ynglet regelmæssigt i dette område siden 2019. Parret fik et ukendt antal unger på vingerne.

Juelstrup Sø (NJ)

Der ses et stationært par, men heller ingen ynglesucces i 2024.

Lille Vildmose (NJ)

Der blev set et par med 4 juvenile i Mellemområdet. Der ses tre juvenile sidst i oktober, så parret har måske langt om længe haft succes med ynglen, selvom trækfugle ikke kan udelukkes så sent på året.

Siem (NJ)

Parret ved Siem ynglede igen i 2024. Antal unger er ukendt.

Lyngsø ved Veggerby (NJ)

Det faste ynglepar fik seks pulli, alle unger overlevede sommeren og sås sidst 6/8.

Moser ved Hedegaarde (NJ)

Der var igen regelmæssig yngel i Moserne ved Hedegaarde, efter at begge af de oprindelige ynglefugle er døde. Der var ingen melding om antallet af unger.

Øster Doense (NJ)

Der ynglede to par indenfor afgrænsningen af denne store lokalitet. Det ene par sås med fire juvenile, mens parret ved Bredmosevej, hvor arten også tidligere har ynglet, kun sås rugende. Ynglesuccesen for dette par var dermed uvis.

Oversomrende fugle

Der blev noteret oversomrende fugle i de fleste regioner. Dobbeltregistreringer er forsøgt udrenset, men er vanskeligt for Lille Vildmose (NJ), da antallene varierede meget fra dag til dag. Fugle fra Bølling Sø er registreret under Vestjylland.

(Henrik Møller Thomsen)

Regional fordeling af sommerfund juni – august 2024

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	65	10	0	6	3	3	16	4	3	0	16	1	127

Sortbuget Knortegås (nr. to fra venstre) med Mørkbuget K., Agger Tange, 12. maj 2024. Foto: Allan Kjær Villesen.

Sortbuget Knortegås *Branta bernicla nigricans*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2006	2020	
3	0	0	< 1	1	9	8	10	16	15	14	236

Kommentar: Artstotalen indeholder et stort antal returnerende individer på faste lokaliteter.

En meget beskednen forekomst med blot tre fugle, hvilket er det laveste siden 1999, hvor der ligeledes sås tre fugle. Alle fugle sås i første halvår på velkendte rasteplasser og antages at være returnerende fugle. Første fund var 28-29/1 1 Ristingehalvøen (F) og formentlig samme

fugl 10-11/2 1 Gudsgave, Ærø (F). De sidste to fugle var 31/3-16/4 1 Skideeng og Halen, Fanø (SVJ) og 17/4-16/5 1 Agger Tange (NJ).

(Jørgen Staarup Christensen)

Rødhalsed Gås *Branta ruficollis*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2023	2024	2022	
54	8	< 1	>1	3	10	15	35	56	54	34	482

Igen et meget stort år med 54 fugle, som kun er overgået af sidste års rekordår på 56 fugle. Forekomsten er de

senere år forskudt mod øst og > 75 % af alle fund/fugle var fra Østdanmark, flertallet i Storstrømsområdet.

Første halvår:

NJ: 5-6/3 1 Troldkær, 15/3 1 Egholm, Aalborg.
SVJ: 5-6/3 1 Nr. Farup Enge / Kammerslusen, 26/3 2 Sneum Sluse.
SJ: 6/4-12/5 min. 2 Tøndermarsken.
F: 3-14/2 1 Tåsinge, sikkert samme 16/2 1 Siø, 27/2-14/4 2-3 på Langeland (Nørreballe, Ristinge og især omkring Gulstav).
VSJ: 17-28/3 2 Halskov Overdrev / Lejsø / Lejodde og en af fuglene 29/3 1 Sprogø og sås her igen 21/4-12/5.
KBH: 26/2 1 Svanesøen og Harrestrup Ådal, 23/3 1 Kofoeds Enge, Kongelundsstranden, 25/3 2 Køge Sønække.
NSJ: 25-31/1 Keldsø / Slettemose / Søborg Sø, 17/5 3 NØ Gilbjerg Hoved.
ST: Lolland 8, Falster 3, Møn 2, Sydsjælland 4.
Lolland: 18/1 2 Vantore, og sikkert samme 27/1 2 Saksfjed og 28/1 1 Rødby Mark, 27-28/1 1 Majbølle og Kallø, 14/1 1 Vantore / Kettinge (måske genganger), 10/3 1 Hellenæs, Nakskov Fjord, 9/5 3 Ø Hyllekrog.
Falster: 3-4/2 1 og 17/3 1 2K Bøtø Nor, 16-25/2 1 Horbelev/Meelse.
Møn: 4/4 2 + 19/4 2 Nyord Enge.
Sydsjælland: 24-25/3 3 Feddet/Sivet/Store Elmue, 30-31/3 + 6/4 1 Avnø/Svinø/Knudshoved Odde.

Andet halvår:

NJ: 5-30/12 1 Lille Vildmose (og formentlig samme set 4/11 1 Sønder Lem Vig og ved Geddal Enge).
VJ: 20/10-2/11 1 Geddal Enge.
ØJ: 9-16/12 1 Nordby / Kanhave, Samsø.
F: 11/10 1 TF Gulstav.
VSJ: 6/10 1 SV Skansehage (genganger fra Kikhavn/Spodsbjerg).

KBH: 22-23/12 1 Søholm, Stevn.
NSJ: 6/10 1 SV Kikhavn/Spodsbjerg, 30/11 1 Selsø Sø området.
ST: Lolland 3, Falster 3, Sydsjælland 4.
Lolland: 17/12 2 Rødby Fjord, 27/12 1 Frejlev.
Falster: 20/11 1 Bøtø Nor, 4-7/12 1 Gedser Agerland, 23/12 1 Vålse.
Sydsjælland: 6-7/11 1 Ambæk, Præstø Fjord, 12/11 2 SV Feddet, 13-16/12 1 Broksø Enge/Bregentved Gods.

(Jørgen Staarup Christensen)

Rødhalsed Gås, Troldkær Enge, 6. marts 2024.
Foto: Henrik Pedersen.

Regional fordeling af Rødhalsed Gås

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	2	0	3	0	0	2	3-4	3	4	4	16-17	0	36-38
2. halvår	1	0	0	1	0	0	1	(1)*	1	2	10	0	16
Samlet	3	0	3	1	0	2	4-5	3	5	6	26-27	0	52-54

Canadagås *Branta canadensis* (yngleforekomst)

Samlet 6-8 ynglepar og arten synes nu at have bidt sig fast som ynglefugl på Bornholm. Samlet fem sikre ynglefund på Bornholm med Grusgrav syd for Bavnehøj 2 par (3 pull. og 8 pull.), Årsdalevang 1 par (4 pull.), Nyker 1 par (12 pull.) og Bastemose 1 par, hvor reden dog blev fundet præderet 1/5. Desuden mulige ynglepar ved Slamrebjerg og Spydelund. Eneste ynglefund udenfor Bornholm var Sønderskoven, Fredsmaj, Als (SJ).

Sommer (fældning): Fra ultimo maj til medio juni blev

8600 nordtrækkende gæs noteret over primært Jylland og Fyn, hvor største dage var 6/6 480 Rønnerne, Læsø (NJ), 5/6 250 N Hindemaj (SJ) 9/6 216 N Rosenvold (SØJ). Kun 3% af alle trækfugle blev registreret over Østdanmark. Fra medio juni til ultimo juli rastede ca. 1700 Canadagæs i landet, hvor de største forekomster var 16/6 170 Lille Vildmose (NJ) og 10/7 95 Egå Engsø (ØJ).

(Jørgen Staarup Christensen)

Bramgås *Branta leucopsis* (yngleforekomst)

Saltholm (KBH), der huser langt hovedparten af landets ynglende Bramgæs, blev i forbindelse med NOVANA-tællingerne dækket af medarbejdere fra Styrelsen for Grøn Arealforvaltning og Vandmiljø (SGAV). Tællingen gennemførtes som vanligt ved, at tre personer afsøgte otte 300 m brede øst-vest gående transekter jævnt fordelt ned over Saltholm – tilsammen dækkende ca. 1/3 af hele øens areal. Det blev tilstræbt at tælle alle fugle, der gik i par, samt alle reder og rugende fugle. Ud fra den fundne tæthed blev antallet estimeret for de ikke talte områder. Tællingen gennemførtes 6-7/5, hvilket viste sig at være lidt for tidligt i 2024, idet mange par, der virkede etablerede og stationære, endnu ikke lå på rede. Blandt de par, som havde rede, var der både par, som lå på tom rede og par som lå på formodede fuldlagte ægkuld. Der blev talt 278 reder, hvilket gav et estimat på 818 par for hele Saltholm. Medtages de par af Bramgås, som ikke havde etableret sig med rede, men ikke desto mindre virkede etablerede og stationære, så blev der talt 448 par hvilket giver et beregnet antal par på 1324. Grundet det tidlige tidspunkt

for tællingen i forhold til Bramgæssenes ynglefænologi i 2024 vurderer vi, at det for dette år vil være mest korrekt at benytte tallet, hvor par uden reder medtages, da dette sandsynligvis bedre afspejler det faktiske antal ynglepar på Saltholm i 2024. Ved den forrige opgørelse (fra 2021) blev der talt 870 reder, hvilket gav et estimat på 2568 par, men få år før, nemlig i 2018, blev bestanden opgjort til 4588 par. Vi kender ikke årsagen til den vedvarende tilbagegang siden 2018, men sandsynligvis spiller det ind, at øen nu i en længere årrække har været tilholdssted for et større antal immature Havørne (og også et ynglepar). På den første dag med redetælling blev der – udover yngleparret i Plantagen i nord – optalt 33 rastende primært immature Havørne i Amagerskoven. Det er det højeste antal Havørne der ifølge DOFbasen nogensinde er registreret i Østdanmark. I 2024 blev der – ligesom i tidligere år – fundet kadavere, der tydede på, at en del Bramgæs var blevet præderet af øens ørne. Under besøget i 2024 blev det også – som tilfældet har været i tidligere år – observeret, at nogle af de rugende Bramgæs forlod reden, når en eller

Bramgæs, Værneengene, 1. maj 2024. Foto: Albert Steen-Hansen.

flere af Havørnene jagede hen over øens strandenge. Ved tællingen i 2024 kunne det konstateres, at der var en markant forskel på både antal og hvor langt i yngleprocessen yngleparrene var afhængigt af, om de havde rede inde i eller uden for de hegnete haver. I de hegnete haver med buske, træer og høj vegetation var der således et højt antal ynglepar af såvel Ederfugl som Bramgås ligesom en højere andel af de rugende fugle her lå på fuldlagte kuld. Vegetationen på Saltholm har ændret karakter: I det gamle kerneområde for ynglende Bramgås på den sydlige del af øen er vegetationen efterhånden så lav, at de rugende Bramgås ligger ret eksponeret.

På nabøen Peberholm (KBH) blev antallet opgjort ved en totaltælling 22/5, der inkluderede såvel par på rede som etablerede par, der måske/måske ikke havde en rede (samme fremgangsmåde har været benyttet i tidligere år); enkelte par sås med gæslinger. Antallet blev opgjort til 219 par (heraf 97 fugle på rede), og det var betydeligt flere end i årene 2013-20 men på niveau med tallene for

2021-23. Sammenlignet med Saltholm er Peberholm – så vidt vides – mindre 'plaget' af jagende Havørne. På Langli i Vadehavet (SVJ) blev antallet opgjort til 3 par, men der blev ikke set familier med gæslinger. På Fjandø i Nissum Fjord (VJ) blev antallet opgjort til 8 par. På østkysten af Jylland blev antallet på Hov Røn (ØJ) opgjort til 3 par. På Bornholm blev antallet opgjort til 9 par i Hundsemyre (B) og 4-6 par ved Golfbanen på Nexø (B). Øvrige registrerede yngleforsøg omfatter 1 par ved Strandmarken øst (B), 1 par ved Vibegård (B) og 1 par ved Grønjordssøen (KBH).

Arten har ganske givet også ynglet på andre lokaliteter i landet, men flere potentielle ynglelokaliteter blev ikke besøgt i yngletiden. Yngleforsøg overses let, idet det kan være vanskeligt at afgøre, om tilstedeværende fugle/par har forsøgt eller er i færd med at yngle.

(Thomas Bregnballe / Jens Søgaard Hansen / Michael Fink Jørgensen)

Indisk Gås Anser indicus

Årtotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Arttotal
	2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2003	2009	2011
21	0	0	0	27	44	39	38	83	65	65	1158

Kommentar: Alle fund før 1995 regnes som undslupne fangenskabsfugle. Statistik omfatter spontan forekomst af fugle fra vildtlevende bestande i Europa fra 1995.

Årets 21 fugle var nogenlunde jævnt fordelt både tidsmæssigt og geografisk. De første fugle sås 26/2 1 Grene Sande (SVJ), 13/3 1 Lyngs (VJ) og 18/3 1 Galtkær (SØJ). To fugle set ved to lejligheder: 19/3 2 Skødstrup (VJ) og 25/5 2 Hirtshals (NJ). Flere rastende fugle set over flere dage med 5-12/5 1 Kalvebod Fælled (KBH), 1-11/8 1 Borreby Mose (VSJ) samt 2/9 1 Ølseagle Revle (KBH), der formodes at være samme som 4-5/9 Hundige Enge og Lille Vejlesø (KBH).

Årets eneste trækobs var 16/5 1 S Blåvands Huk (VJ), og det var formodentlig denne, som rastede på Skallingen (SVJ), samt 2/11 1 SV set fra to lokaliteter ved Middelfart (F).

Årets sidste observation var 19/11 1 og 27/12 1 Søllestedgård (ST), samt 27/12 1 Vesterborg (ST), som alle kunne være samme fugl, men kun sidstnævnte er regnet som genganger.

(Lasse Braae)

Regional fordeling af Indisk Gås

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	4	3	4	0	1	1	1	2	3	0	2	0	21

Snegås Anser caerulescens

Samlet 21 fugle, hvor alle må formodes at være fugle undsluppet fra fangenskab. Der var flere gamle kendinge indimellem årets fund.

Fund af mere end én fugl var en flok på fire gæs – alle ungfugle - som sås 1/1 til 14/4 på forskellige lokaliteter på Vestsjælland (VSJ og ST), hyppigst omkring Korsør. Flokken var forinden set i Holland indtil 29/12 2023, og

muligheden for spontan optræden blevet diskuteret både i Holland og her i landet uden nogen konklusion, dog har Tyskland har en lille, endnu ikke selvsupplerende, bestand af Snegås (Nielsen 2024a). Herudover sås 5/5 5 N Skagen (NJ) og 30/9 2 Tranderup, Skælskør (VSJ)

(Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af Snegås

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	6	3	0	0	0	2	2	6	0	0	6*	0	21

Dværgegås *Anser erythropus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2010	2020	2017	
2024	41	< 1	3	10	16	30	42	67	58	50	821

Arten var som vanligt et rent østdansk anliggende og i alt 36 fugle blev set fordelt på fem flokke, hvor alle antagelig var svenske projekt fugle. Der var en vinterfugl samt fire forekomster 16/3-2/4.

Året blev indledt med en genganger fra november 2023 med 1/1 1 Smakkerup Enge (ST). Næste fund var ankomst til Roden Fed (ST) med en flok på 28 fugle 16-17/3, mens

øvrige observationer var 19-20/3 1 med GPS-sender Gammellung, Vemmelev (VSJ) og vel samme 20/3 Hemmeshøj (VSJ), 26/3 og 31/3-2/4 5 (to med farveringe) Flasken, Reersø (VSJ) samt 27/3 1 Tranemosen, Haslev (ST).

(Lasse Braae)

Grønlandsk Blisgås *Anser albifrons flavirostris*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2012	2002	1995	
2024	2	2	3	8	4	5	5	25	22	16	233

Kun to fund, som begge nævnes: 9/1 1 Lille Vildmose (NJ) i selskab med Tjagasædgås og 1/3 1 Sneum Engsø (SVJ) i

selskab med Blis- og Bramgæs.

(Jørgen Staarup Christensen)

Tundrasædgås *Anser serrirostris*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2007	2006	2009	
6321	1	< 1	6	65	8238	8450	7263	18.384	17.637	13.860	203.902

Årssummen udgjorde 6321, heraf 2499 i første halvår og 3822 i andet halvår. Der er efter bedste evne rensat for gengangere indenfor de enkelte lokalområder. Den gennemsnitlige årssum i tiåret 2014-23 udgjorde 7073, heraf 3599 i første halvår og 3474 i andet halvår. Årets nøgletal lå således ret tæt på gennemsnittet. Der kan dog være store årlige udsving i forekomsterne. I det seneste tiår har årssummerne således varieret mellem blot 2080 i 2015 og 11.118 i 2020.

De største flokke i første halvår blev 9/1 200 Krathuse (SJ), 24/1 350 Rudbjerggård på Vestlolland (ST), 27/1 490 Frifelt ved Øster Højst (SJ), 30/1 360 Majbølle (ST) og 19/2 254 Algestrup på Falster (ST). Halvårets seneste trecifrede flok blev 21/2 100 og den seneste tocifrede rastforekomst var 7/3 46 begge Algestrup (ST). De seneste tocifrede trækforekomster blev 9/3 10 NØ Bistrup, Roskilde Fjord (KBH) og 23/3 13 NV Himmelev Skov (KBH). I april sås stadig

enkelte efternølere på flere lokaliteter og de allerseneste forekomster blev 3/5 1 Ulvedybet (NJ), 15/5 1 Gundsømagle Sø (KBH) og endelig 31/5 1 Falbækvej, Skjern Enge (VJ).

De første i andet halvår var 30/9 4 SV Gjerrild Nordstrand (ØJ) og ligeledes 30/9 3 T Vallenskær (B). Ved Gedser Odde (ST) sås i perioden 2/10-28/12 i alt 1079 trækkende fugle med største forekomst 13/12 224 V. Halvårets største rastforekomster var 12/10 950 Udkæret + Vallenskær (B), 18/11 193 Vesterhede ved Kongens Mose (SJ), 20/11 180 Tjørneby (B) og endelig 26/12 360 Lundsgårde og Ellehus (SJ). De største rasttal fra ST, der ellers normalt er den mest betydningsfulde region for arten, blev beskedne 3/12 75 Riserup på Falster og 27/12 70 Rødby Fjord (ST).

(Thorkil Brandt)

Regional fordeling af Tundrasædgås

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	25	15	12	40	20	650	12	20	50	35	1600	20	2499
2. halvår	15	1	2	37	20	600	43	16	230	8	1500	1350	3822
Samlet	40	16	14	77	40	1250	55	36	280	43	3100	1370	6321

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal fra 1970- 2024
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	1981	1985	1987	
2024	NA	(25.476)	(35.210)	(32.090)	(13.985)	14.247	8623	51.931	48.871	45.328	(631.452)

Kommentar: Tajgasædgåsen er kun inkluderet i Rapportgruppens Årsrapporter fra 1974, 1978-1987, samt 1991 og igen fra 2005. Ovenstående oversigt skal derfor kun anvendes med store forebehold. Samtidig er det usikkert, hvordan gengangere (rastende flokke) er behandlet fra år til år.

Årssummen udgjorde 8069, heraf 5042 i første halvår og 3027 i andet halvår. Der er efter bedste evne rensset for gengangere indenfor de enkelte lokalområder. I tiåret 2014-23 udgjorde årssummerne i gennemsnit 10.032 med en halvårlig fordeling på hhv. 6806 og 3226. Årets forekomst var således noget under middel.

De største flokke i første halvår var 12/1 210 Store Fuglede ved Tissø (VSJ), 19/1 1200 Nørreådalene ved Viborg (NJ), 29/1 442 Holmegårds Mose og Porsmose (ST), 8/2 1100 Lille Vildmose (NJ), og endelig 4/2 350 Tåstrup på Stevns (KBH). Langt hovedparten af fuglene forlod deres vinterkvarter i anden halvdel af februar. Sidste trecifrede forekomst var således 2/3 200 Sjørring Sø ved Thisted

(NJ), mens sidste tocifrede forekomst blev 24/3 45 Grindeslev på Salling (NJ). De allersidste efternølere var 28/4 1 Øgilbjerg Hoved (NSJ) og 8/5 1 Saksfjed (ST).

Efterårets første blev 5/10 1 Nexø Sydstrand (B) og 6/10 4 Gødstrup Engsø ved Næstved (ST). Første store flok var 12/10 230 Råstrup ved Thisted (NJ). Halvårets største flokke i Vestdanmark blev 14/10 398 Sjørring Sø ved Thisted, 20/12 1134 Lille Vildmose og 23/12 214 Nørreådalene (alle NJ). De største flokke i Østdanmark blev 15/12 214 Saltbækvig (VSJ) og 22/12 128 Holmegårds Mose (ST).

(Thorkil Brandt)

Regional fordeling af Tajgasædgås

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	2850	37	0	65	2	6	30	400	400	25	1225	2	5042
2. halvår	2200	0	0	53	1	2	5	250	100	25	375	16	3027
Samlet	5050	37	0	118	3	8	35	650	500	50	1600	18	8069

Mandarinand, Ferskesø, 14. januar 2024. Foto: Steen E. Jensen.

Mandarinand Aix galericulata

Årstotal var på ca. 30 fugle, og arten blev truffet i alle landsdele. Fra januar til marts var 15 fugle på plads, hvor flere var gamle kendinge fra tidligere år med 2-3 han Brede/Bagsværd-området (KBH), 2-4 (2 han + 2 hun) Tårnby, Amager (KBH), 2 (han + hun) Ferskesø, Nexø (B), 1 han Tønder-Vidåen-området (SJ), 1 han Ry-området (ØJ). Herudover sås 6/1 1 han Sanddobberne (VSJ) og 10/2-31/3 1 han Langesø (F). Fugle ved Tårnby og Ferskesø, Nexø var på plads hele året og sidstnævnte turnerede en del rundt på Bornholm og bl.a. også set ved Rønne og på Ertholmene.

Fra marts til maj sås lille stigning i antal, hvor et par

16/3-31/5 sås på flere lokaliteter i det midtjyske omkring Salten, Velling, Hundsø Mose, Funder mm. Herudover kun et fund > 1 fugl med 17-26/4 2 han Grønningen (SVJ).

Udover stationære individer sås arten andet halvår 21/8 1 hun Stubbæk Mark (SJ), 5/10 1 Stoubæk Krat (VJ), 12/10 1 Ålebugt, Grenå (ØJ), 12/11 1 han Kramnitse Nor (ST), 15/11 3 Grynderup Sø (NJ), 5/12 1 Stubbergård Sø (VJ), mens returnerede fugle til Brede-området sås fra 19/10 og ved søerne omkring Ry fra 19/11.

(Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af Mandarinand

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	4	2	2	5	1	3	1	1	9	2*	1	2	31

* Sandsynligvis gengangere fra Brede/Bagsværd-området

Nilgås Alopochen aegyptiacus

Nilgåsen betragtes som en uønsket og invasiv art i Danmark, selv om den havde en naturlig udbredelse i Sydøsteuropa tilbage i 1700-tallet. I Danmark må Nilgåsen skydes året rundt, således også i yngletiden, mens den i fx Tyskland har jagttid fra 1. august til 15. februar. Den nuværende bestand er efterkommere af undslupne fangeskabsfugle, som med stor succes har etableret livskraftige bestand i det menneskeskabte landskab i flere europæiske lande. Ikke ynglende fugle kan strejfe vidt omkring, og arten kan foretage fældningstræk på op til 1.200 km.

De senere år er bestanden i Danmark gået kraftigt tilbage, og hvor der tidligere blev set flokke på over 100, så var årets største flok på 13 ved Uge (SJ).

Arten er kendt for at have en meget lang ynglesæson og ynglepar er ofte i deres territorium året rundt. Samlet blev 32 par registreret i løbet yngletiden, men blot seks par blev set med unger i perioden fra maj til august ved Uge (SJ), Klipleve Mark (SJ), Slivso (SJ) Rettrup kær (NJ), Bølling sø (VJ) og Vinterleje Pold (VJ).

(Jesper Leegaard)

Regional fordeling af Nilgås

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	35	41	62	16	35	108	7	4	4	1	11	0	324
Ynglepar	4	6	6	0	0	15	0	1	0	0	0	0	32

Rustand Tadoma ferruginea

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	1994	2012	2022/2024	
40	21	4	14	26	24	24	37	100	41	40	1143

Observationer af Rustænder i Danmark vurderes primært at være efterkommere af undslupne fangeskabsfugle, som har etableret fritlevende bestande syd for grænsen især i Tyskland, Østrig og Schweiz. Fugle fra disse bestande er i dag placeret i kategori C2 på den danske liste. Det blev som de forrige år igen et år over gennemsnit med indberetning af 40 fugle.

Halvdelen af alle observationer blev som vanligt gjort i Sønderjylland, og herfra var også årets første fugl med 20-

21/3 1 Klipleve Mark (SJ). Rustand blev i år kun registreret i fem ud af 12 landsdele, og årets eneste observation øst for Storebælt var 9/5 2 NV Høvblege (ST), som senere samme dag kortvarigt blev observeret rastende ved Masnedø (ST). Årets største observation blev ikke gjort i Sønderjylland, men dog i Vadehavsregionen 22/9 10 Indvindingen/Mandø Hølade (SVJ). Årets næsthøjeste antal var 12-16/9 max. 6 Slivso (SJ). Årets sidste fugl sås 11/10 1 SV Mandø (SVJ).

(Peter Staarup Christensen)

Regional fordeling af Rustand

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	0	1	13	0	0	20	4	0	0	0	2	0	40

Kongeederfugl *Somateria spectabilis*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2003	2018	1995	
12	37	> 1	4	10	12	9	13	19	19	18	459

Det blev atter et gennemsnitligt år med samlet 12 fugle. Fordeling var tre i første halvår og ni i andet halvår.

Fugle fra første halvår drejede sig alle om rastende individer med 7-13/1 1 3K+ han Hirtshals Fyr (NJ), 11-15/3 1 2K han Tisvildekysten (NSJ) samt 12/4 1 hun Ertholmene (B), hvilket var første fund herfra siden 2001.

Efterårets første fugl sås 19/10 1 ad. han SV Gedser Odde (ST), efterfulgt af 26/10-4/11 1 3K+ han R Røsnæs (VSJ). To indtrækkende adulte hanner blev observeret

5/11 ved Spodsbjerg (NSJ), hvoraf min. 1 han efterfølgende blev set 5/11-2/12 Skansehage (VSJ), dog blev begge hanner observeret 1/12.

Herefter fulgte 7/11-30/12 1 ad. han Nordmandshage/ Egense Hage (NJ), 24/11 1 imm. han Gedser Odde, 10-28/12 1 1K han Grenen/Skagen Havn (NJ), 20/12 1 ad. han SV Asserbo Strand (NSJ), og årets sidste sås 29-30/12 1 ad. han Dovns Klint (F).

(Peter Staarup Christensen)

Regional fordeling af Kongeederfugl

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	3	0	0	0	0	0	1	1	0	4	2	1	12

Kongeederfugl hun (tv.) sammen med Ederfugl, Christiansø, 12. april 2024. Foto: Per Alnor Kjær.

Amerikansk Sortand *Melanitta americana*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2024	2023	2019	
9+4	0	0	0	0	1	2	4	9	6	5	54

Amerikansk Sortand har for vane at vende tilbage til de samme lokaliteter år efter år, og de mange tilbagevendende individer gør det vanskeligt at bedømme det reelle antal. Det vurderes, at der er registreret i alt 13 forskellige individer i 2024, hvoraf de 9 er nye fugle. Dette er ny årsrekord.

Følgende antages at være gengangere fra tidligere år er: 7/1-17/3 han Gåsehage, Ebeltoft og Dragsmur (ØJ), hvor den også holdt til i 2021-2022. 13/1 og igen 19/11 og 28-29/11 han Blåvand og Hvidbjerg Strand (SVJ), hvor den er set i mange år. Mange datoer i perioden 21/1-19/3

og igen 21/8 og 20/9 han Melby og Asserbo Strand (NSJ), hvor den er set siden 2008, og endelig 11/6 og 10/10 han Hirtshals Øststrand og Uggerby Strand (NJ), hvor der også blev set en fugl i 2023.

Af de nye fugle var tre fra Skagen: 31/3 2K han Grenen (NJ), 28-30/4 og 6/6 3K+ han Nordstrand, Skagen (NJ) samt fem datoer i perioden 9/8-6/9 2K han Grenen. Der er ikke tidligere registret yngre fugle herhjemme.

Det første fund for Thy var 14/5 han på havet ud for Bul-

bjerg (NJ). 30/9 1 han Hegnet (VJ) var kun det andet fund i Vestjylland. Ud for østkysten af Vendsyssel blev to fugle fundet i oktober: 27/10 han Møllestenen (NJ) og 29/10 han Lyngså Strand (NJ), mens 27-31/10 1 han Horseklint (F) var en længe ventet ny art for Fyn. Årets sidste nye fugl blev 26/10-2/11 han Røsnæs (VSJ) – en god Melanitta-lokalitet, hvor arten ikke var set i to år.

(Tim Hesselballe Hansen)

Brilleand *Melanitta perspicillata*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2019	2020	2015	
8	1	< 1	< 1	1	2	3	7	13	10	8	105

Kommentar: Tabel er eksklusiv returnerende individer.

I alt otte forskellige fugle blev registeret i 2024, hvilket er omkring gennemsnittet i det seneste årti. Alle fuglene var hanner, som også er de letteste at finde, og de syv blev set i Nordjylland. Der er ikke noget, der tyder på, at der er gengangere fra tidligere år blandt årets fund.

Første halvår: 26/4 1 han 3K+ Ø Nordstrand og Grenen, Skagen (NJ), 30/4 1 3K+ SV Grenen (NJ) og 6/6 1 3K+ R Grenen (NJ). Fuglen fra 30/4 trak langs kysten på Kattegatsiden.

Andet halvår: Halvårets første fugl var et klassisk langtidsstationær sommerfund: 20/7-28/8 1 3K+ Danzigmand (NJ). Det er blot andet fund af arten på Læsø, efter en fugl set fra færgen ud for øens vestkyst i oktober 2023. Resten af årets fugle var i det sene efterår med 20/10 1 1 2K+ V Roshage (NJ), 28/10 1 Solbæk (NJ), 5/11 1 SØ Grenen (NJ) og 11/11-4/12 1 Skansehage (VSJ).

(Tim Hesselballe Hansen)

Hvinand *Bucephala clangula* (yngleforekomst)

I alt blev 57 - 100 ynglepar registreret på 29 lokaliteter, primært i Nordsjælland (NJ/KBH) samt igen nær Tarup på Østfyn (F) med 1-3 par. De største ynglepladser var Grib Skov (NSJ) 29-42 par, heraf Esrum Sø 13 par (i kasser) samt ved Vaserne 7-9 par (NSJ) og Smør- og Fedtmosen 2-3 par (KBH). Desuden blev Hvinand for første gang fundet ynglende i Utterslev Mose (KBH) 7/5 en hun med syv pulli. Første ynglefund i Københavns Kommune er fra Damhussøen 2019-2023, men arten ynglende ikke her i 2024.

Ynglebestanden varierer fra år til år men synes over en længere over årrække at være forholdsvis stabil. Optællinger og estimer de seneste 12 år er 2012: 97 par og bestand vurderet til 107-117 par (Nyegaard et al. 2014), 2014-2017 (ATLAS III) blev bestand vurderet til 150 par (Vikstrøm & Moshøj 2020), 2021: 62 ynglepar registreret og bestand vurderet til 100-150 par (Nyegaard & Jørgensen 2022), 2022: 61-71 par og 2023: 104-117 par

(Jørgen Staarup Christensen)

Hvinand, Vaserne, 19. september 2024. Foto: Finn Carlsen.

Stor Skallesluger, Broager Strand, 29. marts 2024. Foto: Finn Carlsen.

Stor Skallesluger *Mergus merganser* (yngleforekomst)

Arten overvåges i regi af TSY "Truede og Sjældne Ynglefugle" og data er modtaget fra Jan Blichert-Hansen. Den optalte ynglebestand passerede for første gang 200 ynglepar. Fremgangen kan bl.a. tilskrives, at der de sidste par år er blevet sat lidt flere kasser op, men også at stort set alle kasser i 2024 – modsat 2023 – i Storstrøms-

området blev kontrolleret. Over de seneste 25 år er ynglebestanden gået fra år 2000 30-32 par, 2010 52-55 par og 2020 166-172 par (Nygaard et. al 2014, Lange et al. 2021).

(Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af ynglende Stor Skallesluger 2021-2024

	2024	2023	2022	2021
Sønderjylland	24-25	27-28	20-21	25
Fyn	2	1	0	0
København	6	6	6-7	4-5
Nordsjælland	1	1	0	0
Storstrøm	135 -137	107-108	112-115	110 -121
Bornholm	32	30	26	28
Samlet	200-202	172-174	166-169	167-179

Rødhovedet And *Netta rufina*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2022	2023	2021	
160	633	8	12	12	28	67	181	234	218	173	2810

Efter et par fine år kunne der konstateres et fald i årstotal til 157-160 fugle mod 215-218 i 2023. Tilbagegang skyldtes et vigende antal i andet halvår ved Maribo-Søerne (ST), mens

der uden for yngleområder blev registreret pæn stigning med 42-45 fugle mod 28-31 fugle i 2023. Ynglefugle blev igen kun observeret ved Maribo-Søerne (ST), men præcise

optællinger manglede, således i juli kun en enkelt rapportering af 16 ynglefugle/ungeførende fugle i Hejrede Sø (ST).

Arten blev observeret stort set hele året ved Mari-bo-Søerne (ST) med første fund 1/1 1 han Hejrede Sø (ST) og sidste 30/11 1 han Maribo Sønder Sø (ST). De største antal i første halvår var 24/6 53 Hejrede Sø (ST), mens største antal sensommer/efterår var 31/8 116 samlet fra Røgbølle og Hejrede Sø (ST).

Forekomst uden for yngleområder fordelte sig med 3 fugle i Jylland, 8-11 på Fyn samt 31 fra Østdanmark. Største antal var 31/8 10 Nakskov Indrefjord (ST), 17/3 6 Savnsø Vig, Nakskov Fjord (ST) samt op til 4 Kalløgrå/Fladet (ST) i perioden 25/5-13/7. Herudover var der fund af par 10/3 Gråsten Nor, Ærø (F) og 14/3 Orte (F).

Enkeltindivider blev i Jylland registreret i Vejlerne (NJ), Agger Tange (NJ) og Rands Fjord (ØJ). På Fyn blev

individer observeret ved Enge ved Odense Å, Nr. Broby Enge, Nørreballe Nor, Vejlen, Tåsinge, Firtalsstrand/Ølundgård, Tryggelev Nor, Sundet, Faaborg samt Vitsø, Ærø, og der var sandsynligvis gengangere blandt de mange fugle i det fynske. I Østdanmark blev enkelt-individer noteret Nysted Nor (ST), Dybsø Fjord (ST), Holmegårds Mose (ST), Busemark Mose (ST), Græse Strandenge (NSJ), Borreby Mose (VSJ), Klydesøområdet (KBH) samt Nexø Sydstrand (B).

Som altid turnerede en han rundt i Storkøbenhavn, som i første halvår blev set i perioden 11/1-23/6 ved Kalveboderne, Gentofte Sø, Sortedamssøen, Damhussøen samt Utterslev Mose. Formentlig samme eksemplar sås i andet halvår 19/10-2/11 i Gentofte Sø og Damhussøen.

(Peter Staarup Christensen)

Regional fordeling af Rødhovedet And

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	2	0	0	0	1	0	8-11	1	2	1	142	1	157-160

Hvidøjet And *Aythya nyroca*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år	Artstotal
2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	Flere år	
3+2	9	1	1	1	2	3	2	4	83

I alt blev fem forskellige fugle set, men kun tre af fuglene var nye fugle og ikke gengangere fra 2023.

Året blev indledt med en ganganger: 13/1 han 2K Kalveboderne og Kalvebodløbet (KBH), og den samme blev set 5-18/5 Birkedam, Kalvebod Fælled (KBH). Fuglen blev set i samme område i november 2023.

Nye fugle var 15-19/5 og igen 25-27/5 2 (han + hun) Nordstrandsøen og Skarvsøen, Skagen (NJ), 20/5 var de samme to fugle på Jerup Strand og Enge (NJ), som ligger 26 km syd for Nordstrandssøen. Det er blot femte gang at to fugle findes sammen siden 1970, og alle fundene er par fra foråret i perioden 30/4-17/5.

De eneste fund fra andet halvår er fra sensommeren i Maribo-søerne på Lolland, som er landet suverænt bedste område til arten: 19/7-2/8 han ad. Maribo Sønder Sø (ST) og 31/8 hun ad. Røgbølle Sø (ST). Hannen må formodes at være den samme, som også er set i området i de foregående tre år, mens hunnen er ny, da der ikke er registreret en hun på Lolland siden 2011.

Der blev også set enkelte forskellige hybrider med Hvidøjet And, hvor den almindeligste hybrid Hvidøjet and x Taffeland (*Aythya nyroca* x *Aythya ferina*) blev set to steder: 23/2 1 han Sortedamssøen (KBH) og 8/7 1 han 2K+ Hejrede Sø (ST). Fuglen fra februar er den samme som har huseret i de københavnske søer i 2022 og 2023. På Lolland er hybrid-formen ikke set siden 2022, så derfor må fundet fra Hejrede Sø regnes som det 25. fund herhjemme.

En enkelt forekomst af den betydeligt sjældnere hybrid Hvidøjet And x Troland (*Aythya nyroca* x *Aythya fuligula*) blev det også til, som sås 10-15/4 Forstbotanisk Have, Aarhus (ØJ), 26/5 Egå Engsø (ØJ) og 2/6 Åbo skov (ØJ). Det er blot andet fund af denne hybrid-form herhjemme, hvor den første fugl huserede forskellige steder på Sjælland og Lolland i 2020-2022.

(Tim Hesselballe Hansen)

Atlingand *Spatula querquedula*

Det blev i alt indberettet 106-117 sikre/sandsynlige ynglepar fra 25 lokaliteter, hvilket var en fordobling i forhold til sidste års 51-57 sikre/sandsynlige ynglepar fra 16 lokaliteter. Det var især optællinger fra landets store englokaliteter, som bidrog til det flotte resultat, hvor bedste ynglelokaliteter blev Bygholmengen i Vejlerne

(NJ) med hele 40 par, efterfulgt af Margrethekog (SJ) med 35 par samt Frederikskog (SJ) med 12 par. Dette sker efter et år (2023), hvor der ikke blev registreret ynglende Atlingænder i Vejlerne (NJ). Arten er afhængig af våde engområder, hvorfor store nedbørsmængder først på foråret, især i april, formentligt påvirkede ynglebe-

stand positivt. Herudover blev arten set på ca. 60 måske egnede ynglelokaliteter i yngletiden uden nærmere angivelse af yngleadfærd, hvilket var flere end vanligt. Også for denne art vurderes ynglebestand at fluktuere en del mellem 100-500 par, hvilket de seneste års variation bevidner, men normalt vurderes den til at være på 150 ynglepar (Christensen et al. 2022).

Udover de store ynglefugle-optællinger blev største registrering af rastende fugle 26/8 35 Villahøj Sø, Kalvebod Fælled (KBH).

Årets første fugle blev fundet 10/3 1 han Tryggelev Nor (F) efterfulgt af 13/3 1 han Østerild Fjord (NJ). Årets sidste fugle var begge fra Fyn med 24/9 1 Nørreballe Nor (F) samt 1 han EKL Føns Vang (F).

(Peter Staarup Christensen) Atlingand, Værneengene, 27. maj 2024. Foto: Erik Biering.

Regional fordeling af ynglende Atlingand

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Ynglepar	43	6-7	2-5	0	0	49-50	2-4	1-2	2-3	0-1	1-2	0	106-117

Knarand *Mareca strepera* (yngleforekomst)

Der kunne konstateres en pæn stigning i årets yngletotaler med indberetning af 176-203 sikre/sandsynlige ynglepar fra 62 lokaliteter mod sidste års optælling af 124-152 sikre/sandsynlige ynglepar fordelt på 47 lokaliteter. Årets indberetning var samtidig hidtil næsthøjeste registrering af ynglepar efter rekordåret 2022 med i alt 197-243 sikre/sandsynlige ynglepar. Igen et udtryk for at ynglebestand fluktuerer en del. Atter vejer optællinger fra landets store ynglelokaliteter tungt i årets opgørelse, hvor Margrethekog (SJ) med 32-34 par og Bygholmengen (NJ) med 28-31 par blev årets bedste lokaliteter. Herudover blev arten i yngletiden registreret på ca. 80 måske egnede

ynglelokaliteter uden nærmere angivelse af yngleadfærd. Bestanden anslås til på landsplan at udgøre ca. 500 par (Christensen et al. 2022).

Højeste antal rastende fugle blev optalt på Fyn, både i første og andet halvår. Første halvårs største antal var 17/6 406 Ølundgård (F). Højeste antal i andet halvår blev som sidste år optalt ved Gyldensteen, Engsøen (F), som især i december husede mange rastende fugle, max. 9/12 1387, den hidtil næsthøjeste total optalt i landet. Største antal rastende Knarænder er stadig fra 24/1 2021 1530 ved Maribo Sønderød (ST).

(Peter Staarup Christensen)

Regional fordeling af ynglende Knarand

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Ynglepar	35-41	11-13	7	8-11	1	44-47	17-20	3-5	4	16-21	27-30	3	176-203

Knarand, Vestamager, 29. marts 2024. Foto: John Larsen.

Spidsand *Anas acuta* (yngleforekomst)

Med indberetning af 13 par fra seks lokaliteter blev årets yngletotal marginalt højere end året før med 11 par fra fem lokaliteter. Bedste ynglelokaliteter var Margrethekog (SJ) med fire par efterfulgt af Tipperne (VJ) med tre par. Arten blev herudover registreret på ca. 20 mulige egnede ynglelokaliteter i yngletiden uden nærmere angivelse af yngleadfærd.

Yngleforekomst har været medtaget i Årsrapporten siden 2007. Bedste yngleår er stadig 2017 med 10-18 sikre/sandsynlige ynglepar fra 12 lokaliteter. På landsplan vurderes den samlede danske ynglebestand til at udgøre ca. 25 par (Christensen *et al.* 2022).

Som altid blev de højeste træktal noteret i andet halvår med flest ved Gedser Odde (ST) med 1546 i perioden 14/8-28/12, efterfulgt af Blåvand (SVJ) med 1395 i perioden 6/8-1/12 og Feddet (ST) med 956 i perioden 8/8-31/12. For alle lokaliteter var træktotaler lavere end normalt.

Det højeste antal rastende fugle i første halvår blev som vanligt optalt i Vadehavsregionen med 2/3 5800 Vilslev Enge (SVJ). Agger Tange (NJ) stod som sidste år igen for det højeste antal rastende fugle i andet halvår med 15/10 4500.

(Peter Staarup Christensen)

Amerikansk Krikand *Anas crecca carolinensis*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2002	2024	
10	0	0	< 1	2	7	4	9	11	10	9	165

Efter et sløjt 2023 med kun tre fugle blev det et fantastisk år med fund af hele 10 fugle, hidtil næstbedste år kun overgået af 2002 med 11 fugle. Herudover registreredes første multiobs nogensinde med 6/4 2 han Mandø (SVJ). Arten blev fundet i fem landsdele fordelt med NJ 3, SVJ 3, ST 2, SØJ 1 og SJ 1. Som altid drejede årets fund sig om hanner, og helt typisk blev alle fund gjort i første halvår.

Årets første blev som sidste år observeret i Vejlerne (NJ), hvor arten har været årlig siden 2019 med 26/3 + 5/4 1 Bygholm Vejle (NJ), efterfulgt af en populær fugl 27/3-2/4 Uldum Kær (SØJ). Herefter fulgte 31/3 1 Lidsø/

Tjørnebjerg (ST), 5-8/4 1 Nørreådal, Øby-Løvsdal (NJ), 6/4 2 Mandø (SVJ), hvor en fugl rastede frem til 28/5, 28/4-6/5 1 Jedsted Enge (SVJ), årets anden fugl i Vejlerne 24/4 1 Østerild Fjord (NJ), samme blev set 27/4 i Arup Vejle (NJ). Sidste fund blev 29/4 1 Bøtø Enge (ST) og 7-8/5 1 Margrethe Kog (SJ). Slutteligt blev der gjort et fund af hybrid han Amerikansk Krikand x Krikand (*Anas c. crecca* x *Anas c. carolinensis*) 1/4 Knopper Enge, Harboøre (VJ).

(Peter Staarup Christensen)

Vagtel *Coturnix coturnix*

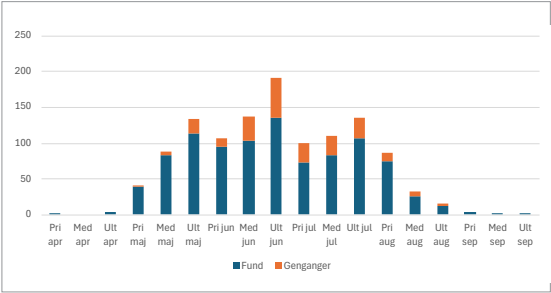
Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal fra 1970- 2024
	2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2011	2012	
959	NA	(8)	37	85	563	777	792	1916	1124	989	(18.628)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1972, 1975-76,

Det blev et meget flot år for Vagtel med 959 fugle, hvilket er det fjerde højeste antal hidtil. Året startede med 8/4 1 Hovvig, Odsherred (VSJ) i en periode med et lille varme-fremstød og er det hidtil tidligste fund i landet. Ellers ankomst til normal tid 23/4 1 Slotshegn (NSJ), 24/4 1 Rolsted (F) og 26/4 1 København s.f. Vojens (SJ).

Selvom der selvfølgelig skal tages højde for hvor ofte og hvornår arten er eftersøgt ved nattællinger, tyder ind-

Forekomst af Vagtel fordelt på 10-dages perioder opdelt på nye fund og formodede gengangere.

tastninger i DOFbasen på ankomst til landet i tre bølger med første bølge medio-ultimo maj, igen ultimo juni og til sidst ultimo juli til primo august. Første større antal blev talt 1/5 10 Sørig Enge (NJ), og større forekomster i første bølge var 30/5 7 Kastrup Kær (SJ) og 31/5 7 Gårdbo Sø (NJ), i anden bølge 22/6 7 Løjtved (SJ) og 27/6 14 Dalbynder Kær (ØJ) og 13 Råby Kær (ØJ) og i sidste bølge

27/7 10 Vejen Mose (SJ), 28/7 15 Estrupkær (SVJ) og 8 Gårdbo Sø (NJ) og 31/7 27 optalt på otte lokaliteter nord og vest for Vojens, flest 10 Bæk, Vojens (SJ), 3/8 15 optalt på otte lokaliteter syd for Vojens (SJ) og 15 optalt på seks lokaliteter omkring Ribe (SVJ) fra kl. 03.48 til 04.32 samt 3/8 10 i Stevns-området (KBH).
(Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af Vagtel

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	291	71	98	92	27	220	29	33	30	11	51	6	959

Nordisk Lappedykker, Grønjordssøen, 25. april 2024. Foto: Allan Kjær Villesen.

Nordisk Lappedykker *Podiceps auritus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2021	2020	2024	
687	119	51	79	134	234	481	649	718	687	687	13.139

Årstotalen fortsatte på højt niveau med 687 fugle, hvilket var tangering af næsthøjeste antal fra 2020. Arten blev noteret på 176 lokaliteter og fordeling mellem første og andet halvår var i procent 59/41, mens fordeling i 2023 var 50/50.

Der var ingen ynglefund i 2024, men et par udviste parringsadfærd 22-29/4 2 Grønjordssøen, Amager Fælled (KBH), men ynglede desværre ikke.

Første halvår: Arten blev registreret dagligt hele januar, typisk stationære individer, flest 1/1 5 Ulvshale Sommerhusområde (ST), og allerede sidst i februar sås en større

flok med 26/2 40 Havet ud for Nordfelt (ST), mens lidt større flokke sås primært fra ultimo marts til medio april, hvilket er lidt tidligere end normalt. Største flokke (> 20 ex) var 29/3 39 Havet ud for Nordfelt, 31/3 20 Sildestrup og Marielyst Strand (ST), 6/4 24 og 15/4 26 Ålebæk Strand (ST), 7/4 12 Ulvshale Sommerhusområde (ST) og ikke mindst 5/4 72 Limfjorden ved Bygholmengen (NJ), som er ny forårs dags-max fra landet.

Der blev set 34 forårstrækkende fugle, primært ved Østersøkysten (14) og langs Jyllands østkyst (9). Den første blev set 1/1 1 SV Gedser Odde (ST) og dage med > 2 fugl

var 27/1 3 SV Kikhavn (NSJ) og 17/4 3 Ø Hyllekrog (ST).

Oversomrende fugle blev set 27/6–29/9 1 Hav ved Tryggelev Nor (F) og 5-16/7 1 Vitsø, Ærø (F).

Andet halvår: Igen i år sås tidlig ankomst i juli med 20/7 1 Danzigmand, Læsø (NJ), og fugle kom dryssen- de i august og september, men som vanligt sås større ankomst først i oktober-november. De største forekom- ster (> 10 ex) af rastende/fouragerende fugle var 4/11 28 Ålebæk Strand (ST), 7/11 16 Selbjerg Vejle (NJ) og 12/11 42 Limfjorden ved Bygholmengen (NJ). Hertil kommer yderligere 16 observationer af mere end to rastende fugle fra lige så mange lokaliteter.

I efteråret blev der set 55 trækkende fugle, hvilket er noget færre end i de seneste år. Første efterårstrækkende fugl blev 30/7 1 S Bækbygd Strand (VJ) efterfulgt af 18/8 1 SV Kikhavn (NSJ), mens hovedtrækket foregik oktober/ november. 15 (27%) af de trækkende fugle blev set ved Gedser Odde (ST) med 24/11 3 SV og 25/11 3 SV som de største dage. Herefter kommer Blåvand (SVJ) med syv fugle samt Dueodde (B), Gjerrild Nordstrand (ØJ) og Kikhavn (NSJ) hver med fem fugle. Desuden skal 8/11 3 SV Asserbo Strand (NSJ) bemærkes.

(Søren Peter Pinnerup)

Regional fordeling af Nordisk Lappedykker

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	83	4	6	13	1	18	10	14	23	10	186	31	399
2. halvår	81	4	9	15		12	11	33	1	22	81	19	288

Sorthalset Lappedykker *Podiceps nigricollis*

Yngleforekomst: En forsigtig vurdering på den samlede ynglebestand er minimum 146-154 par (se tabel). Herud- over blev Sorthalset Lappedykker truffet stationær (mere end to datoer) i april, maj og juni på 14 lokaliteter, uden at der er indrapporteret yngleforsøg, flest (>10 ex) 29/4 34

Ulvedybet (NJ), 27/4 14 Hjarbæk Fjord (NJ), 29/6 12 Vitsø, Ærø (F), 25/4 10 Sneum Digesø (SVJ) og 27/4 10 Sømosø og Pandebjerg Enge, Nekselø (VSJ). Bestanden (yngel og yngleforsøg) var således tæt normalen på ca. 200 par.

Ynglelokaliteter for Sorthalset Lappedykker 2024 med yngleforekomst af Sorthalset Lappedykker.

Lokalitet	Region	Ynglepar	Max forekomst/bemærkninger
Firtalsstrand & Mellemstykket	F	0-1 par	2 YF, paring
Føns Vang	F	0-2	YF
Grusgrav v/Birkum	F	4 par	30/5 8 YF, rugende
Gyldensten: Engsøen	F	1 par	29/6 3 ad. +1 1k
Nørreballe Nor	F	1 par	6/7 YF 1 ad. med juv
Himmelsøen	KBH	0-1 par	YP
Birkesø, Lille Vildmose	NJ	ca. 50 par	Nordjyllands Fugle 2024
Juelstrup Sø	NJ	ca. 40 par	Nordjyllands Fugle 2024
Kogleakssøen	NJ	5 par	Nordjyllands Fugle 2024
Ringfenner	NJ	1 par	Nordjyllands Fugle 2024
Nees Vig	NJ	1 par	Nordjyllands Fugle 2024
Broksø Enge	ST	4-5 par	9 YF
Bjørnebæk Sø (Bjørnebækken)	ST	0-1	13/7 1 1k
Filsø, Petersholm	SVJ	1 par	1 par med unger
Hestholm, Øster	VJ	2 par	1/6 4 YF med pulli (2+1)
Tempelkrogensøen	VSJ	34-35 par	Redeoptælling
Omø Mose	VSJ	1 par	12/7 YF 2 ad. med 2 pulli
Gjerlev Kær	ØJ	1-2 par	5/8 6 pulli
Samlet		146-154 par	

Forår: De første fugle blev set medio marts med 16/3 1 Ølundgårds- og Lammesø Inddæmning (F), og allerede dagen efter 17/3 1 Birkesø, Lille Vildmose (NJ), 2 Juelstrup Sø (NJ) og 2 Hestholm, Øster (VJ), 1 Firtalsstrand og Mellemstykket (F), 2 Tempelkrogen (VSJ), 3 Broksø Enge (ST), mens større antal dukkede op sidst i marts med 27/3 8 Firtalsstrand & Mellemstykket, 28/3 18 Juelstrup Sø,

28/3 12 Broksø Enge og 30/3 14 Tempelkrogensøen (VSJ). Fra første halvår foreligger kun en trækobservation 7/5 1 Ø Hyllekrog (ST).

Fældning/efterår: Efter yngletiden og indtil medio august sås fortsat fugle på ynglelokaliteter, mens øvrige større flokke blev talt på de klassiske fældningslokaliteter, hvor de største tal var 8/8 182 Borre, Horsens Fjord (SØJ)

Sorthalset Lappedykker, Tempelkrogen, 2. juni 2024. Foto: John Larsen.

og 3/8 14 Hjarbæk Fjord (NJ). Desuden skal 6/8 41 Vitsø, Ærø (F) bemærkes.
Fuglene trak bort i løbet af august og september, men endnu otte observationer af 11 fugle primo-medio oktober med sidste fugl 19/10 1 Firtalsstrand & Mellemstyk-
ket. Fra andet halvår er indrapporteret tre trækobserva-

tioner med 14/7 1 SV Kikhavn (NSJ), 8/8 1 T Korshage (VSJ) samt 24/8 2 SV Kikhavn (NSJ). Året sluttede med et sjældent vinterfund 28/12 1 Mandø (SVJ).

(Søren Peter Pinnerup)

Regional fordeling af Sorthalset Lappedykker

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	258	20	19	15	2	9	64	98	7	10	55	0	557
2. halvår	49	0	6	38	218	0	67	16	2	7	7	0	410

Turteldue *Streptopelia turtur*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal fra 1970- 2024
2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	1983	1993	1982	
10	NA	(70)	133	102	53	51	20	297	219	180	

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1971-74 og 1975-76.

Årets 10 var på samme lave niveau som sidste år. Året blev indledt med den trofaste Hostrup fugl (SJ) 30/3, hvilket var tre dage senere end den rekordtidlige ankomst i 2023. Den har været årlig her i alt fald siden 2016 (ældste obs i DOFbasen er fra 2009), og gad vide om det stadig er den samme fugl? 25/4 fik den følgeskab af en mager og parring blev set.

Øvrige observationer var 7/5 1 V Flasken, Sevedø (VSJ), 24/5 1 TF Grenen, Skagen (NJ), 25/5 1 Ertholmene, 28-29/5 1 Blåvands Huk (SVJ), 1/6 2 TF Nordstrand, Skagen, 24/7 1 sy. Draved Skov (SJ) og 25/7 1 Sønderåen, Stade (SJ). Året sidste kurren blev hørt 27/7 i Hostrup.

(Lasse Braae)

Regional fordeling af Turteldue

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	3	0	1	0	0	4	0	1	0	0	0	1	10

Trane *Grus grus*

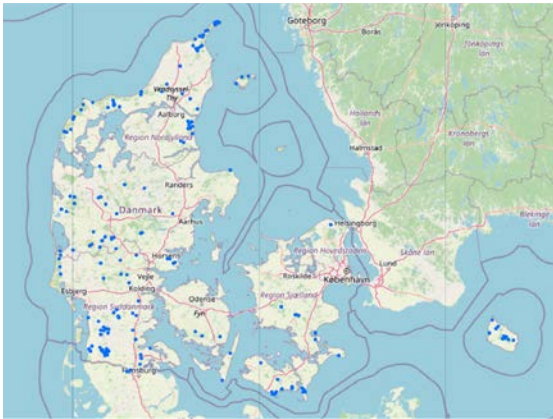
Trane overvåges i Miljøstyrelsens NOVANA program for ynglefugle, og bestand vil i årene 2023-2027 blive optalt to af de fem år, men kun i reservater, hvor Tranen er en del af udpegningsgrundlaget. Der blev ikke optalt Trane i 2024, men bestanden blev i 2021 anslået til at være på 750-900 par og er næppe faldet siden. Alene i Nordjylland blev der i år indmeldt ca. 100 par (mod 139 par i 2023 hvor bestanden blev optalt), her skal nævnes Vejlerne med 17 par og Lille Vildmose med 15 par. Desuden Hønning Mose (SJ) ca. 6 par, Kongens Mose (SJ) min. 4 par, Gribskov (NSJ) 3-5 par, Saksfjed (ST) 2-3 par Sølsted Mose (SJ) 2-4 par. Der er i DOFbasen indrapporteret fugle med yngleadfærd fra alle regioner.

Der findes næsten 17.000 poster i DOFbasen med Trane, hvilket gør det svært at danne sig et overblik. I lighed med de senere år sås både tidligere ankomst til ynglepladserne, og et stigende antal af overvintrende fugle. De første trompeterende fugle hørtes således allerede i løbet af januar, og disse tidlige fugle har næppe været langt sydpå, og allerede 4/4 blev den første dununge meldt fra Bøtø Nor (ST).

De største tal af rastende fugle fra vintermånederne først på året (januar-februar) blev 6/1 517 og 7/1 455, begge Råhede Forland (SVJ).

Det store tranetræk til Sverige kulminerede over de østlige dele af landet i dagene 23-26/3 med flest 23/3 2748 NØ Hyllekrog (ST) + 1744 NØ Masnedø (ST) + 1570 N Feddet (ST) samt 26/3 2213 N Masnedø + 1447 N Gedser Odde (ST). Desuden skal 9/5 145 Vallenskær (B) bemærkes, som må være ikke-ynglende fugle, da trækket nordpå for længst var overstået på det tidspunkt.

Returtrækket sydpå fandt primært sted i dagene 29/9-2/10, hvor de største antal blev talt 29/9 1556 SV Vestsøen (KBH) og 29/9 2175 S Dueodde (B). Fra 1/10

Kort fra DOFbasen med angivelse af fund af Trane med yngleadfærd i 2024.

til 2/10 sås mange rastende Traner, da dårligt vejr havde afbrudt trækket til Tyskland, således 4700 omkring Saksfjed-Bjernæs-Husby (ST) og 560 Magleby, Langeland (F) sidst på dagen, og større udtræk sås 2/10 med 3660 Gedser Odde (ST), 3200 Hyllekrog (ST) og 716 Downs Klint (F) og længere mod nord 2/10 1850 Præstesø (KBH). Fra efteråret var de største ansamlinger uden for de østdanske trækruter 7/9 393 Gl. Hviding Forland (SVJ) og 13/10 650 Bygholm Vejle (NJ).

Sidst på året sås de største antal i Jylland i forbindelse med overnatningstræk 21/11 721 Råhede forland og 24/11 550 Vester Vedsted Forland (SVJ), samt 13/12 363 Lundsmark (SVJ).

(Peter Lange)

Engsnarre *Crex crex*

Årtotal		Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Tre største år			Artstotal fra 1970- 2024
2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2003	2002	2007	
83	NA	21	21	44	231	145	96	508	312	301	5057

Der blev i 2024 noteret 83 syngende Engsnarre fordelt på 66 lokaliteter, hvilket var mere end en fordobling i forhold til 2023 med 31 hanner på 28 lokaliteter, men stadig betydeligt lavere end gennemsnittet for de sidste to årtier. Nordjylland tegnede sig med 34 syngende hanner for over en tredjedel af alle registreringer, mens der ikke blev fundet Engsnarre på Fyn i 2024.

Første fugl blev hørt allerede 28/4 Tryggevælde Ådal (KBH) efterfulgt af 4/5 1 Gierslev (VSJ) og 5/5 1 Jedsted

Enge (SVJ), hvilket falder helt i tråd med ankomsttider fra de foregående år. Fra 10/5 og frem hørtes Engsnarrer flere steder i landet. På to lokaliteter blev der registreret tre fugle med 27/5-18/6 3 Vrangstrup Enge (VSJ/ST) og 1/7 3 Suså mellem Veterslev og jernbanen (ST), mens der var 13 lokaliteter med to fugle. De sidste observationer blev 27/8 1 set ved Gørslev (KBH) og 13/9 1 set ved Hundborg Mose (NJ) med et vildtkamera.

(Søren Peter Pinnerup)

Regional fordeling af Engsnarre

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	34	1	2	7	3	8	0	10	9	1	5	3	83

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal fra 1970- 2024
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	1983	2002	2003	
2024	NA	37	104	65	86	79	96	240	201	170	4192

I 2024 blev der indrapporteret 156 fugle på 81 lokaliteter mod 69 fugle på 35 lokaliteter i 2023. Det var mere end en fordobling af både antal fugle og antal lokaliteter i forhold til året før. Samlet blev ynglebestand i TSY (Projekt Truede og Sjældne Ynglefugle) anslået til 116-137 par.

Årets første fugle var igen i år tidligt på færde med 30/3 1 sy. Selbjerg Vejle (NJ) efterfulgt af 8-11/4 1 sy. Bygholm Enge ved Horsens (SØJ), 8/4 1 sy. Vesløs Vejle (NJ), hvorefter arten blev hørt næsten dagligt resten af april forskellige steder i landet.

Største antal territoriehævdende fugle var igen i år fra Vejlerne (NJ) med 32 Bygholms Nordlige Rørskov,

13 Selbjerg Vejle og 5 Skårup Odde (Nordjyllands Fugle 2024). Uden for Vejlerne var de fleste observationer af enkeltindivider, men på fem lokaliteter blev der registreret mere end tre fugle med 26-30/6 min. 5, måske 6 sy. Uldum Kær/Tørring Kær (SØJ), 18/4 4 sy. Gamst Sø (SVJ), 8/7 4 sy. Vesterenge (VJ) og 12/7 4 sy. Nørre Vosborg (VJ). På yderligere 22 lokaliteter blev der registreret 2-3 fugle.

Årets sidste fugle var 5/8 1 sy. Vesløs Vejle (NJ) efterfulgt af en meget sen observation med 16/10 1 overflyvende Nørrebro, ydre (KBH) optaget på en kørende BirdNET-Pi.

(Søren Peter Pinnerup)

Regional fordeling af Plettet Rørvagtel

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	84	19	12	3	19	5	3	3	4	0	1	3	156

Trane, Troldkær Skagen, 5. marts 2024. Foto: Jens Kirkeby.

Stylteløber, Ringfenner, Store Vildmose, 31. maj 2024. Foto: Sakari Kauppinen.

Stylteløber *Himantopus himantopus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2021	2023	2022	
2024	16	< 1	> 1	2	2	4	17	33	17	16	190

Kommentar: Pulli medtages ikke i årstotal.

Med ca. 10 fugle levede året ikke op til de sidste års 17 fugle og fire ynglepar. Årets første iagttagelser var 9-10/4 1 Margrethekog (SJ) og var hidtil tidligste ankomst, fra 11/4 to fugle og i maj og juni ofte 2-3 fugle her, men desværre ingen ynglefund der i år. Årets eneste ynglepar blev noteret ved Ringfenner, Store Vildmose (NJ), hvor to fugle dukkede op 22/5 og sås allerede 27/5 rugende, men yngleforsøg blev opgivet, og fugle blev sidst set 17/6. Det skal nævnes, at Stylteløber yngledede lige syd for grænsen ved Rickelsbüller Kog (Tyskland) og op til ni fugle med pullus set ultimo juli.

Årets øvrige observationer var 24/4 2 Bøtø Enge (ST), 1-8/5 1 Vestermade, Odense Fjord (F), 3/5 Enge ved Åleki-sterende, Dalby Bugt (F) og 4/5 1 han 2K+ Saksfjed, mens to fugle set 18/5 Filsø, Petersholm (SVJ) og 19/5 2 Erslev Kær, Mors (NJ) var sandsynligvis samme fugle, som gjorde yngleforsøg ved Ringfenner. Fugle i Tøndermarsken var endnu på plads i juli, og årets sidste observationer var 18/7 2 Saltvandssøen (SJ) og 22/7 1 Højer Vade (SJ).

(Knud-Erik Andersen)

Regional fordeling af Stylteløber

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2024	2	0	2*	0	0	3	2	0	0	0	3	0	10

* Fugle i SVJ anses for at være samme som senere ses i NJ

Pomeransfugl *Eudromias morinellus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal fra 1970- 2024
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2015	2012	2020	
2024	>10.000	74	146	230	292	875	532	1779	1053	1025	18.826

Endnu et forår med færre fugle end året før. Der blev kun iagttaget 237 fugle, hvilket var langt færre end i 2023, der også var under middel.

Forår: Alle forårets fugle undtagen én 28/4 blev set i maj. Årets første var 28/4 1 Nordstrand, Skagen (NJ). Der blev set >20 ex på følgende lokaliteter: Vrist Enge (VJ) 7-12/5, max 9/5 38, Skjern Enge (VJ) 30/4-20/5, max 5/5 36, Vesperne og Noret (VJ) 7/5 27 og Højer Kog (SJ) 8-16/5, max 16/5 21. Forårets sidste var 22/5 1 Møgeltønder Kog (SJ).

Datoerne for maksimum er tidligere end set i mange år, og antallet er langt lavere. 51% af fuglene blev set på lokaliteter med over 20 fugle, mod 85% i 2023. Alle fuglene, undtagen én, Gødstrup (ST) 9/5 1 trækkende, er set i Jylland.

Efterår: Efterårets første blev set 28/8 2 SØ Sønderho (SVJ). Der blev set 11 fugle på syv forskellige lokaliteter. Alle iagttagelser af 1-3, ofte trækkende fugle, flest 1/9 3 R Ølands Vejle (NJ). Seneste fugl var én overflyvende Sundbyvester (KBH) 23/9.

(Egon Østergaard)

Pomeransfugl, Vrist Enge, 12. maj 2024.
Foto: Allan Kjær Villesen.

Regional fordeling af Pomeransfugl

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	55	107	18	0	0	56	0	0	0	0	1	0	237
2. halvår	4	0	3	0	0	0	0	0	1	2	1	0	11

Lille Præstekrave *Thinornis dubius*

Antallet af lokaliteter med registrering af Lille Præstekrave i 2024 var 470 mod 475 i 2023, 509 i 2022 og 464 i 2021. Det svinger en smule op og ned, og tallet 470 må vel siges at være meget gennemsnitligt set inden for de seneste år. Antallet af sikre og mulige ynglefund på 163 var på niveau med 160 i 2023 men noget lavere end 197 i 2022. Bestanden blev i Atlas III opgjort til 512-673 par.

Første registrering var 13/3 2 Årslev Engsø (ØJ) og sidste 30/9 2 Ølsemagle Revle (KBH). De største obser-

vationer i foråret var 8/4 18 Vallensbæk (KBH), 9/5 10 Ulvedybet ved Pumpehuset (NJ), 17/5 10 Kølsen-Skals Engsø (NVJ) og efter yngletid 29/6 11 og 28/7 14 Slam-bassinet, Odense (F), 2/7 11 Juelstrup Sø (NJ), 7/7 10 Nivå Bugt Strandenge (NSJ), 16/7 15 Ølsemagle Revle (KBH), 8/8 11 Staunings Ø (KBH) og 13/8 12 Klydesøen, Kalvebod Fælled (KBH).

(Erik Stokholm)

Regional fordeling af ynglende Lille Præstekrave

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Sikre ynglepar	19	8	6	8	7	16	11	6	10	7	13	2	113
Mulige ynglepar	8	4	6	5	2	5	4	2	4	4	3	3	50

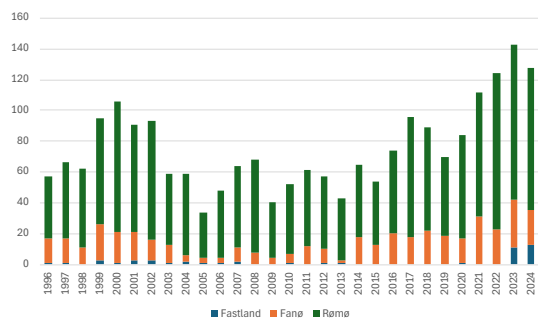
Lille Præstekrave, Ishøj Strandenge, 3. maj 2024. Foto: Finn Carlsen.

Hvidbrystet Præstekrave *Anarhynchus alexandrinus*

Arten yngler i dag kun i Vadehavet og samlet blev 128 ynglepar optalt mod sidste års rekordår på 143 par. Året var stadig det tredje største år for arten herhjemme kun overgået af sidste år og 1969 med 136 par, hvor det skal bemærkes, at i 1969 var arten udbredt på en lang række lokaliteter, heraf flere på Sjælland, således var ynglebestand i Vadehavet i 1969 på 56 par (Dybbro 1970).

Ynglepar fordelte sig med (2023 tal i parentes) Rømø (SJ) 93 par (101), Fanø (SVJ) 22 par (31) og Margrethe Kog/Saltvandssøen (SJ) 13 par (11). Ankomst til ynglepladser sås 31/3 2 (han + hun) Fanø Vesterstrand (SVJ) og sidste fugle her sås 9/9 2 Galgerev, Fanø (SVJ), og største antal blev talt 17/7 104 Sønderstrand, Rømø (SJ), hvor alle blev optalt indenfor det afspærrende område. Yngleforekomsten i Margrethe Kog/Saltvandssøen i 2023 og 2024 var første fund her efter mange års fravær. Som noget nyt forsøgte mindst 13 par at yngle på et højsand syd for Fanø (Langejord) 2024, hvor en Dværgterne-koloni havde tiltrukket præstekraverne. Desværre blev alle reder skyllet bort, inden en grundig optælling kunne gennemføres.

Uden for yngleområdet sås fem fugle i første halvår med 13/4 1 Vilslev Enge (SVJ), 15/4 ad. hun Grenen

Udvikling i ynglebestand for Hvidbrystet Præstekrave 1996 – 2024.

(NJ), 1/5 1 hun Agger Tange (NJ), 21/5 1 han S Blåvands Huk (SVJ) og 6/6 1 han og 23/6 1 Petersholm, Filsø (SVJ). Fra efteråret blev en meget sen fugl 1-6/11 1 1K Jerup Strand (NJ) fundet, som er det kun andet november-fund fra landet, hvor første og seneste fund er 17/11-9/12 1979 1 Ølseagle Revle (KBH). Herudover skal 6/8 3 overflyvende Mandø (SVJ) bemærkes.

(Ole Thorup / Thomas Bregnballe / Jørgen Staarup Christensen)

Hvidbrystet Præstekrave, Rømø, 23. juni 2024. Foto: Tonny Ravn Kristiansen.

Småspove *Numenius phaeopus*

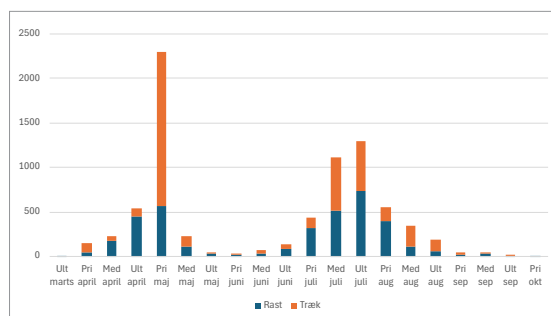
Det blev et meget flot forår med stort træk ved Skagen (NJ), mens efteråret var på niveau med de seneste to år.

Forår: Foråret første fugle var tidligt på færde 31/3 1 Saksfjed (ST), 2/4 1 Flasken (VSJ) og 4/4 3 Rudbøl Kog (SJ). Forekomst kulminerede til vanlig tid ultimo april-primo maj, og der var et usædvanligt stort gennemtræk primo maj, således 3/5 1119 Ø Skagen, som er største dag i landet hidtil, og samlet blev 1464 noteret trækkende her i foråret.

Småspove optrådte i alle landsdele, hvor 80% sås i vestlige og nordlige Jylland, hvor største rastende flokke var 23/4 90 Rudbøl Kog (SJ), 2/5 85 Vester Åbølling (SJ) og 4/5 114 Vest Stadil Fjord (VJ). Der var stadig fugle på plads hele maj og indtil primo juni.

Efterår: I juni er det som altid lidt svært at afgøre, hvad der er sene forårsfugle, oversomrende fugle og første fugle på efterårstræk, men fra medio juni stiger antal igen, derfor er fugle fra medio juni medtaget i efterårstotalen. Fra ultimo juni og primo juli større ankomst med 18/6 14 SØ Skagen, 23/6 19 S Saksild (ØJ), 30/6 77 Klydesøområdet, Kalvebod Fælled (KBH), 5/7 24 Gråsten Nor (SJ) samt 10/7 15 SV Blanke Fed, Vestfyn (F) og 10/7 38 SØ Skagen.

Forekomst kulminerede medio juli til primo august med 13/7 87 Klydesøområdet, Kalvebod Fælled, 13/7 72 Gedser Agerland, samt i klitheder/bærmoser med i Vest-

Månedsfordeling af Småspove.

jylland med 22/7 238 Nørre Lyngvig landområder (VJ) og 7/8 160 Bjerregård Vest (VJ).

Største træk var 23/7 50 SV Hesselholm, Samsø (ØJ) 26/7 45 SV Blanke Fed og 15/8 43 V Københoved, syd for Vejen (SVJ). De største lokaliteter var Blanke Fed 18/6 - 25/9 242 SV og Blåvands Huk (SVJ) 17/6-6/9 152 S. Efterårets sidste fugl sås 6/10 1 Pytodde (NJ).

(Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling forår og efterår af rastende og trækkende Småspover

Forår	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Rast	168	178	134	37	10	590	59	21	117	9	62	5	1390
Træk	1564	13	86	43	0	73	93	75	63	30	97	1	2138
Samlet	1732	191	220	80	10	663	152	96	180	39	159	6	3528
Efterår*	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Rast	488	756	68	158	15	192	133	148	114	58	156	21	2307
Træk	354	38	260	180	121	32	422	127	123	122	124	30	1933
Samlet	842	794	328	338	136	224	555	275	237	180	280	51	4240

* Fugle fra medio juni (efterårstræk) er medtaget i efterårstotal.

Islandsk Stor Kobbersneppe *Limosa limosa islandica*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2021	2022	2013	
2024	0	0	0	< 1	68	123	295	595	385	317	3299

Med 229 fugle blev det blot fjerde år med > 200 fugle, hvor især et rekordstort forårstræk skal bemærkes, mens efterårstrækket var relativt beskedent.

Første halvår: Årets første fugle sås 11/2 11 og igen 26-28/3 2-8 Magrethekog (SJ) og forekomst her kulmine-rede medio-ultimo april med rekordstor forårsforekomst 12/4 135 og 21/4 95. Observationen 12/4 er næsthøjeste antal talt i landet, kun overgået af efterårsfund 14/9 2021 153 1K Agger Tange (NJ).

Racen blev truffet på flere lokaliteter end normalt i løbet af foråret med 9/4 1 Bøvling Fjord (VJ), 11/4 3 Traneholm ved Thorsminde (VJ), 18-21/4 1 Mandø (SVJ), 24/4 2 Agger Tange (NJ), 27/4 1 og 4/5 1 Lille Vildmose (NJ), 29/4 1 Ulvedyb (NJ), 9/6 3 Filsø (VJ), 11/6 1 Ringfener (NJ), 19/6 1 Klydesøområdet, Kalvebod Fælled (KBH) og 19/6 1 Mandø

(SVJ). Fugle fra medio juni er muligvis tidlige efterårsfugle.

Andet halvår: Efterårets første fugle var en rekordtidlig ankomst af ungfugl 28/6 1 1K Grønningen, Fanø (SVJ), mens de næste blev 29-30/6 1-2 ad. Magrethekog og 15/7 1 ad. Vallensbæk og Ishøj Strandenge (KBH). Næste ungfugl sås til normal tid 3/8 1 Klydesøområdet, Kalvebod Fælled. Efterårets fugle blev primært registreret i Nord-jylland, især ved Vejlerne, og i Vestjylland. Trækket forløb med små toppe medio august, ultimo september-primo oktober og primo november, hvor max blev 19/8 10 1K, 23/9 12 1K og 2/11 7 1K alle Bygholm Vejle (NJ). Årets sidste observationer var 7/11 2 1K Værnengene (VJ), 18/11 2 1K Arup Vejle (NJ) og 19/11 1 1K Høje Sande, Ringkøbing Fjord (VJ).

(Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af Islandsk Stor Kobbersneppe

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	6	4	6	0	0	136	0	0	1	0	0	0	153
2. halvår*	48	12	3	0	0	8	0	0	5	0	0	0	76
Samlet	54	16	9	0	0	144	0	0	6	0	0	0	229

* Fugle fra ultimo juni (efterårstræk) medtages under 2. halvår.

Stor Kobbersneppe *Limosa limosa limosa* (yngleforekomst)

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø optalte ynglepar af Stor Kobbersneppe i 2024 med følgende resultat: Bygholmeng (NJ) 35 par, Vesløs Vejle (NJ) 1 par, Værnengene (VJ) 14 par, Tipperne (VJ) 41 par og Mandø (SVJ) 49 par. Der er desuden i DOFbasen indtastet bearbejdede ynglepar fra følgende lokaliteter: Bøvling Klit 5-6 par (VJ), Gammel Frederikskog (SJ) 44 par, Margrethekog (SJ) 17 par, Rømhø (SJ) 5-6 par, Borreby Mose (VSJ) 0-1 par, Lejsø (VSJ) 0-1 par, Villahøj Sø (KBH) 3 par, Saltholm (KBH) 10 par og Nyord Enge (ST) 1 par. Endelig meldes der om op til 12 ynglefugle på Agger Tange (NJ). Dette giver i alt 231-234 ynglepar, hvilket er en klar tilbagegang ift. 2022, hvor en samlet vurdering af antallet af ynglepar baseret på Miljøstyrelsens optællinger lød på 286 par. Der er tilbagegang på alle større lokaliteter på nær Tipperne, hvor ynglesæsonen for vadefuglene i 2024 var usædvanlig god. Her blev der i 2002 optalt 34 ynglepar. Ynglebestanden blev i den seneste landsdækkende opgørelse estimeret til 440 par (Thorup 2018).

De største observationer fra første halvår var fra de vigtigste ynglelokaliteter. Her nævnes maksimale forekomster fra udvalgte lokaliteter: 27/4 88 Gammel Frederikskog (SJ) og 1/5 70 Bygholm Vejle (NJ). Fra andet halvår nævnes 1+8/7 24 Klydesøområdet (KBH), 7/8 24 Klægbanken, Ringkøbing Fjord (VJ) og 24/9 25 Forlandet ud for Saltvandssøen (SJ).

Stor Kobbersneppe, Værnengene, 1. maj 2024.

(Henrik Hald Nørgaard) Foto: Albert Steen-Hansen.

Enkeltebekkasin, Måstrup Hede, 15. oktober 2024. Foto: Henrik Pedersen.

Enkeltebekkasin *Limnocryptes minimus*

Der blev igen registreret relativt få fugle og de største antal blev - med få undtagelser - talt på velkendte lokaliteter, hvor arten årligt eftersøges. Som vanligt sås flest fugle i andet halvår og også regionalfordeling lignende tidligere års fordeling med flest fugle i Nord-, Sydvest- og Østjylland, samt København.

Første halvår: I januar og februar blev arten truffet på 18 lokaliteter spredt i de fleste landsdele. Flest fugle sås på forårstrækket fra medio marts til medio april med 13/3 3 Ølsemagle Revle (KBH), 17/3 3 Kalø Slotshalvø (ØJ), 29/3 13 Flyndersø ved Korshage (VSJ) – ny forårsrekord herfra – 23/3 4 Bolund (KBH), 30/3 3 Østerklit (NJ), 10/4 6 Brabrand Sø (ØJ) og 18/4 3 Grenå Enge (ØJ). Forårets sidste blev 4/5 1 Gulstav Mose (F), 7/5 1 Busemarke Mose (ST) og 8/5 1 Tempelkrogssøen (VSJ).

Andet halvår: Efterårsankomst til normal tid med 24/8

1 Stauning Strand (VJ), 16/9 Galtkær (SØJ) og 19/9 1 Ravnhøj Hede (SVJ). Kulmination i efteråret lå fra medio oktober til medio november, hvor største forekomster var 18/10 6 Grenen (NJ), 18/10 11 og 16/11 14 Kalø Slotshalvø, 22/10 12 Harboøre Tange (VJ), 26/10 15 Ølsemagle Revle, 5/11 8 Solrødgård (NSJ), 14/11 9 Skov Olsens Plantage (VJ), 15/11 6 Det Grå Fyr, Skagen (NJ) og 19/11 7 Flyndersø ved Korshage. Skagen noterede samlet 22 - 30 fugle, hvoraf tre blev ringmærket. Årets sidste større observation var 27/11 5 Hønen, Sønderho, Fanø (SVJ) og i december samlet 15 observationer, mest af enkeltindivider, dog to set 3/12 Skansehage (VSJ), 10/12 Egehoved nær Præstø (ST) og 23/12 Kalø Slotshalvø.

(Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af Enkeltebekkasin

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	11	2	13	21	0	6	7	14	13	4	6	4	101
2. halvår	41	27	30	18	8	1	27	12	27	14	11	9	225
Samlet	52	29	43	39	8	7	34	26	40	18	17	13	326

Skovsneppe, Vestre Sømark, 17. juni 2024. Foto: Erik Biering.

Skovsneppe *Scolopax rusticola*)

Skovsneppen er en ret almindelig ynglefugl, men udvikling i ynglebestand af Skovsneppe overvåges ikke systematisk i Danmark. De seneste bestandsestimater er fra Artikel 12 afrapporteringer med 2000 par i 2018, og 1200-2400 par i 2024 (Fredshavn *et al.* 2019, 2025), og Skovsneppen anses nu for være i svag tilbagegang på kort sigt, men stabil på lang sigt. Arten er en almindelig træk- og vintergæst, og det vurderes at hundredtusindvis opholder sig her i landet i løbet af træktiden og i vinterperioden, men arten er svær at registrere medmindre den eftersøges målrettet.

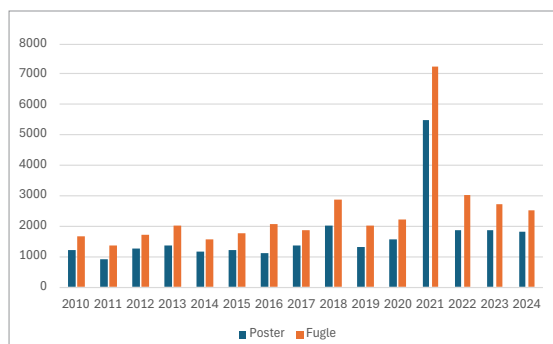
Skovsneppe medtages i Vinterpunktælling, men her ses meget store udsving fra år til år og er næppe retvisende for udvikling i forekomst her i landet.

Indrapportering i DOFbasen omfatter typisk knap 2000 poster af 2000-3000 fugle og har været relativt

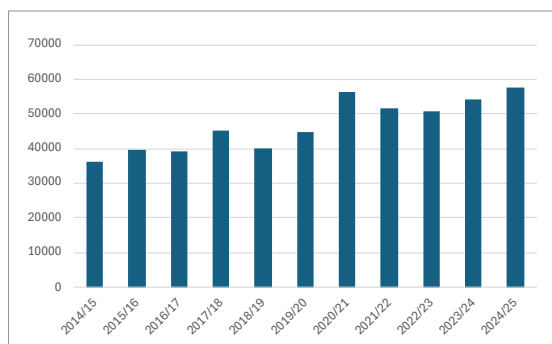
stabilt de seneste 10 år, dog sås ekstraordinært mange fugle i februar 2021, hvor hård frost og snedække pressede mange snepper ud i det fri, således bl.a. 11/2 130 Blåvandsområdet (SVJ). Observationer er oftest kun af enkeltindivider, men visse år ses også større trækfald med bl.a. 22/10 2022 40 Ertholmene (B), og nogle år – udover 2021 – også større vinterforekomster med bl.a. 17/12 2022 75 Mandø (SVJ) og 16/1 2016 75 Skove ved Vemmetofte (ST).

Den bedste indikator for udvikling og variation i træk- og vinterforekomst for Skovsneppe i landet er jagtudbyttestatistikken (Christensen *et al.* 2017-2025), hvor der de seneste 10 år årligt er indrapporteret omkring 50.000 nedlagte snepper, flest i 2024/25 med 57.629 snepper, som dog endnu er et foreløbigt tal.

Antallet af nedlagte Skovsnepper har været stigende

Antal indtastninger (poster) og antal fugle fra 2015 til 2024 i DOFbasen.

Jagtudbytte 2014/15 – 2024/25. Jagttiden er 1. oktober til 31. januar.

både på kort og på lang sigt, hvor ti-årsgennemsnit de seneste 40 år er steget fra 1985/86 – 1994/95: 25.000, 1995/96 – 2004/05: 30.000, 2005/06 – 2014/15: 43.000 til 2015/16 – 2024/25: 48.000 og gennemsnit for alene de seneste fem sæsoner er 54.128. Det skal nævnes, at der i perioden 2005/06 – 2014/15 var to rekordstore sæsoner, i 2008/09 med 66.600 og i 2009/10 med 64.400.

For jagtsæson 2024/25 blev der indsamlet 2297

vinger af Skovsneppe, hvor ungfugle andel var 63% og flertallet af alle sneppe blev registreret i vestlige Jylland fra Thy til Vadehavet, men også pæne forekomster i Midtjylland vest for israndslinjen. I Østdanmark flest på Lolland, især Østlolland. Flest sneppe blev nedlagt fra primo november til medio december (kilde: <https://fauna.au.dk/vingeundersoegelsen/online-resultater>).

(Jørgen Staarup Christensen)

Tredækker Gallinago media

Årtotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal fra 1970- 2024
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2017	2016	2022	
2024	>1.500	13	19	12	14	30	45	62	61	61	1181

Et flot år med 50 fugle, som er fjerde største år siden 1970.

Forår: Forårets fugle var 3-9/5 1 spill. Tryggevælde Ådal (KBH), 3-4/5 1-2 Ringfenner (NJ), 5-11/5 1 spill. Nordre Klapper, Kalvebod Fælled (KBH), 6-7/5 1 spill. Herredsenge (ØJ) og 21/5 2 Margrethekog (SJ).

Efterår: Første fugl var lidt tidlig med 6/8 1 Holing Sø ved Herning (VJ). De næste fugle sås 11/8 1 Lerup Klit (NJ), 13/8 7 Skals Ådal (NJ) og 15/8 1 Egholm, Aalborg (NJ). Udover Skals Ådal blev >2 fugle registreret 20/8 5

Enge øst for Lindenberg (NJ), 20/8 4 Volsted Kær (NJ) – heraf en ringmærket – og 24-25/8 3 Gødel Kanal, Bjålum Klit (VJ). Herudover blev Tredækker fundet på 15 lokaliteter, bl.a. med to fugle 19/8 og 31/8 Møllemade/Ellemose (F) og 1/9 Herredsenge. Efterårets sidste fugle sås 10/9 1 Krogshede, Bøvling Fjord (VJ), 18/9 1 Vest Stadil Fjord (VJ) og 22/9 1 Myrtue, Ho Bugt (SVJ).

(Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af Tredækker

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	2	0	0	1	0	2	0	0	2	0	0	0	7
2. halvår	23	5	4	3	0	1	5	0	0	2	0	0	43
Samlet	25	5	4	4	0	3	5	0	2	2	0	0	50

Tredækker, Ringfenner, Store Vildmose, 3. maj 2024. Foto: Rune Sø Neergaard.

Yngleforekomst: Der var ingen ynglefund af Mudderklire i 2024.

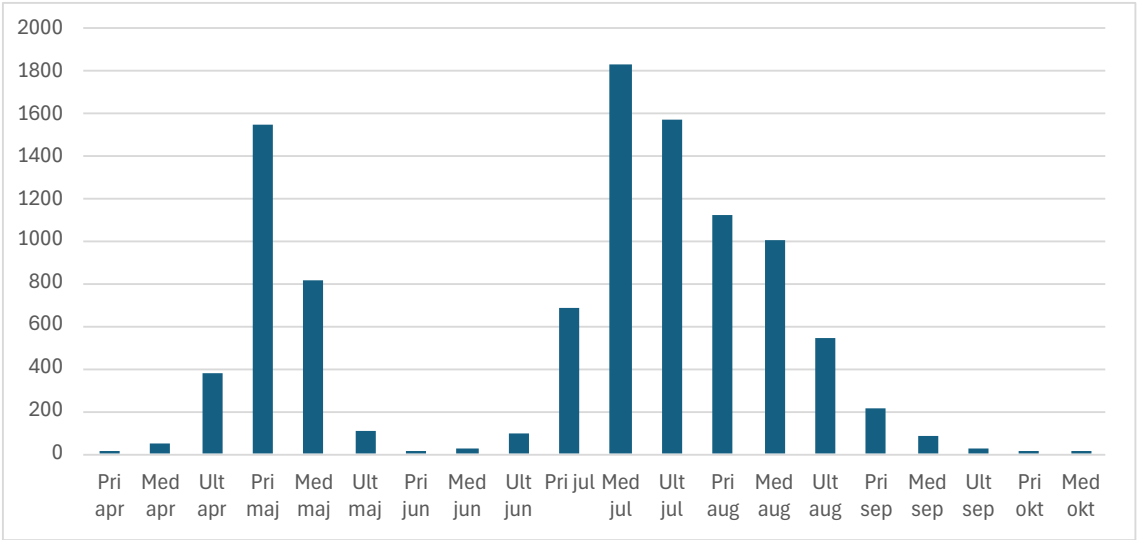
Træk- og vinterforekomst: Mudderklire indgår i Punkt-tælling (yngletid), men registreringer her gælder fugle på gennemtræk. I Systematisk Oversigt (Christensen *et al.* 2022) omtales Mudderkliren som en ret almindelig trækfugl, hvor det estimeres at ca. 2000 fugle raster i landet samtidigt i foråret og 5000-6000 i efteråret. Herudover en sjælden vintergæst med ca. 50 vinterfund siden 1970. Årets forekomst med samlet ca. 10.000 fugle, heraf ca. 3000 fugle i foråret og 7000 fugle i efteråret falder i helt i tråd med kendte forekomstbillede. I foråret var fordeling mellem Øst- og Vestdanmark 24/76, mens den i efteråret var 50/50.

Forår: Den første fugl var meget tidlig 19/3 1 Sønderhav, Flensborg Fjord (SJ), mens næste fugle ankom til normal tid med 4/4 1 Gram Slotssø (SJ), 6/4 5 Elling Strandenge, Frederikshavn (NJ) og 7/4 4 Holtser Hage (SØJ). Større gennemtræk sås fra ultimo april til ultimo maj med tydelig kulmination primo-medio maj. De største trækforekomster var 4/5 42 Tontoft Nakke (SJ) og 7/5 164 Nordstrand,

Skagen (NJ). De største rasteforekomster (> 30) var 6/5 30 Jels Midtsø (SVJ) og 7/5 31 Lund Fjord (NJ). Primo-medio juni fortsat enkeltindivider på plads, dog 14/6 7 Enge ved Lindersvold, nord for Præstø Fjord (ST).

Efterår: Efterårstrækket strakte sig fra ultimo juni til ultimo september med kulmination fra medio juli til medio august med tydelig top medio-ultimo juli. De største rasteforekomster (35 ex) kronologisk var 9/7 51 Lushavn, Samsø (ØJ), 10/7 35 Tømmerby Fjord (NJ), 12/7 42 Sangstrup Klint (ØJ), 15/7 41 Jerup Strand (NJ), 17/7 39 Vejrholt, Aalborg (NJ) og 31/7 39 Nivå Bugt (NSJ), mens største trækobservationer var 16/7 37 Eskeplet, Randers Fjord (ØJ) og 24/7 80 Lunden, Sydlangeland (F). Der var stadig få fugle tilbage indtil medio oktober med 15/10 2 Dråby Vig (NJ), 3 Bankel Nor (SJ) og 1 Høvring Strand (ØJ), samt 16/10 1 Agger Tange (NJ). Året sluttede med tre sjældne vinterfund med 3/12 1 Vindebæk, Møn (ST), 19-21/12 1 Horsens Havn (SØJ) og 24/12 1 Storedal, Stevns (KBH).

(Jørgen Staarup Christensen)

Forekomst af Mudderklire fordelt på 10-dagsperioder.

Regional fordeling af Mudderklire

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	1067	324	208	363	106	268	250	104	118	97	115	48	3068
2. halvår	1010	375	307	1208	314	341	854	621	558	762	528	250	7128
Samlet	2077	699	515	1571	420	609	1104	725	676	859	643	298	10196

Thorshane *Phalaropus fulicarius*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2011	2010	2014	
2024	97	3	7	14	18	35	18	80	58	58	954

Med fund af blot syv fugle er der tale om den laveste årstotal i mange år. I de foregående ti år er antallet varieret mellem 11 og 58 fugle. Sidstnævnte ligger tilbage til 2014. Første halvår bød på en enkelt iagttagelse, 20/6 1 i vinterdragt (formentligt 2K) Juvre Engsø (SJ). Andet halvårs første blev set trækkende 10/10 ved Roshage (NJ) fulgt

af 12/10 1 N Blåvands Huk (SVJ) og 13/10 1 kortvarigt rastende Fanø Vesterstrand (SVJ). Herefter 14-15/10 1 Skødstrup Enge (SVJ), 6-9/11 1 Luddeholme (ST) og en langtdsstationær fugl ved Ølseagle Revle (KBH) 15-29/12.

(Hans Christophersen)

Regional fordeling af Thorshane

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
2. halvår	1	0	3	0	0	0	0	0	1	0	1	0	6
2024	1	0	3	0	0	1	0	0	1	0	1	0	7

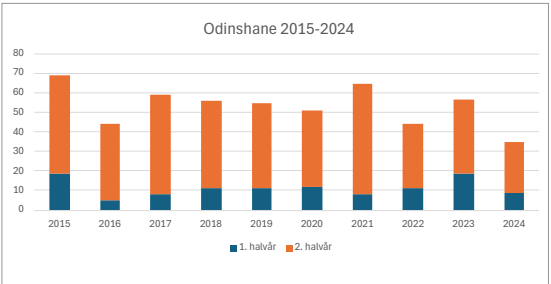
Odinshane *Phalaropus lobatus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal fra 1970-2024
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	1998	2016	1991	
2024	NA	42	75	92	75	74	50	175	139	139	3836

En årstotal på 35 er den næstlaveste hidtil, hvor vi skal tilbage til 1976 for at finde en lavere årstotal med 25 fugle. Årstotaler de seneste ti år har ellers været meget konstant med 44-69 fugle årligt. Set i et længere perspektiv er der dog tale om en nedgang i forekomsten af Odinshane. Den gennemsnitlige forekomst i det foregående tiår (2005-2014) var således på 81 fugle/år, mens den i det seneste tiår (2015-2024) har været 53 fugle/år.

Forekomsten var som vanligt fordelt med klart flest fugle i andet halvår. Således blev der formentlig kun set syv forskellige fugle i første halvår med den første og meget tidlige 22/4 1 hun Margrethekog (SJ). Fuglen forblev i området frem til 12/5. Der er tale om det blot andet danske april-fund og den næsttidligste forekomst nogensinde, idet der 19-22/4 2003 blev set en Odinshane på samme lokalitet. Næste fugl i 2024 var 15/5 1 Gerå (NJ) og herefter yderligere blot fem fugle i første halvår, hvoraf 2-3 junifugle givet markerede begyndelsen af efterårstrækket.

Forekomsten i andet halvår handlede for det meste om

Forekomst af Odinshane seneste 10 år (2015-2024).

enkeltfugle dog med følgende iagttagelser af 2-3 fugle, 3-7/8 og 4/9 2 Mandø (SVJ), 10-11/8 3 Klydesøen (KBH) og 12-16/8 2 Bygholm Vejle (NJ). Første 1K-fugl blev set ved Nivå Bugt (NSJ) 30/7. Året sluttede med 18/9 1 1K Harboøre Fjord (VJ) og 19-23/9 1 1K Klydesøen, Kalvebod Fælled (KBH).

(Hans Christophersen)

Regional fordeling af Odinshane

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	3	0	1	1	0	1	0	1	1	0	1	0	9
2. halvår	6	2	7	0	0	0	2	0	4	2	2	1	26
Samlet	9	2	8	1	0	1	2	1	5	2	3	1	35

Svaleklire *Tringa ochropus* (yngleforekomst)

Yngleforekomst: Ynglebestand i 2024 var på 31-39 par mod en bestand i 2023 på 29-34 par og 2022 33 par. Det blev et lidt bedre år for Svaleklire i Grib Skov (NSJ) med 26-30 par (tredje bedste år siden 2004). Arten er afhængig af våde skovmoser, hvorfor store nedbørsmængder først på foråret, især i april, påvirkede ynglebestand positivt (Ekberg *et al.* 2024). Øvrige ynglear var Store Dyrehave 2-3 par, Ganløse Ore 1-2 par (KBH), Tokkekøb Hegn (NSJ) 1 par, Gammel Grønholtvang (NSJ) 1 par, samt mulige ynglear i Teglstrup Hegn (NSJ) og Allerød Lergrav (KBH).

Uden for Nordsjælland sås territoriehævdende eller varslende fugle følgende steder: 6/4 1 Bastemosen (B), 14/4 2 Kompedal Plantage (ØJ) 1/6 1 Ravnsholte Skov, Lejre (KBH) og 7/6 1-2 Gludsted Plantage (VJ), men sikre ynglebeviser mangler.

Træk- og vinterforekomst: Der var usædvanligt mange fugle på plads i januar og februar med i alt 34 mod normalt 5-15 fugle. Vinterfugle sås i alle landsdele, på nær Bornholm, fordelt på 29 lokaliteter, primært i indlandet, med NJ 5, VJ 6, SVJ 6, ØJ 1, SØJ 3, SJ 2, F 1, VSJ 2, KBH 3, NSJ 1 og ST 4. Hyppigst sås enkeltindivider, dog to fugle ved Højris Mølle (NJ), Hørup Bæk (NJ), Saltø å's udløb i Karrebæk Fjord (ST), Østerbygård Fiskeri (SVJ), Gram Slotssø (SJ). Yderligere 15 fugle sås primo-medio marts, som ligeså kunne være overvintrende fugle, men der sås også tidlig ankomst af forårstrækfugle med 19/3 1 NØ Korshage (VSJ) og 20/3 1 NØ Rørtang (NSJ) og 1 T Holtug Kridtbrud (KBH).

Forårstrækket passerede bredt over hele landet fra ultimo marts til primo maj med kulmination i april, hvor største rasteforekomster var 4/4 17 Ishøj Landsby (KBH) og 22/4 17 Årslev Engsø (ØJ). 308 fugle blev noteret trækkende, hvor største dage var 27/3 13 Gilbjerg Hoved (NSJ) og 7/4 13 Grenen (NJ) og størst træk blev talt ved Skagen med samlet 104 fugle.

Efterårstrækket indledtes til normal tid fra primo juni og gennemtrækket af adulte fugle kulminerede medio-ultimo juni, mens ungfugletrækket kulminerede fra medio juli til primo august. Største rasteforekomster under adult-trækket var 12/6 25 Rørtang (NSJ), 17/6 24 Hovvig, Odsherred (VSJ) og 28/6 20 Gyvelmarkerne, Skagen (NJ), mens de største forekomster under ung-fugletrækket var 15/7 22 Haregårdens Enge, Falster (ST), 17/7 23 Kalvebod Fælled (KBH) og 17/7 20 Gyvelmarkerne, Skagen.

I alt 381 fugle blev noteret trækkende, flest 11/7 17 TF Omø (VSJ), 18/6 15 R-S Borreby Mose (VSJ) samt 21/6 14 og 31/7 14 Kongelunden (KBH), som også samlet talte flest trækfugle med i alt 141 trækkende. Fra efteråret skal 1/8 4 ringmærket på Ertholmene (B) bemærkes.

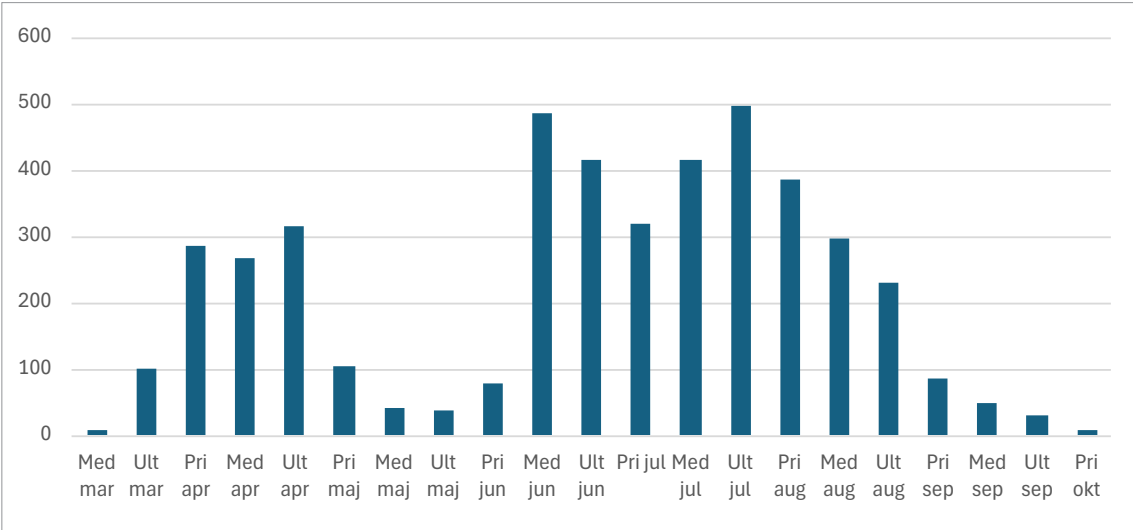
I november sås 20 fugle, mens der i december var ni fugle på plads fordelt med NJ 1, SVJ 1, ØJ 1, SØJ 1, SJ 1, F 1, KBH 2 og ST 1, hvor eneste observation af to fugle var 17/12 Ganløse Ore (KBH).

(Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af Svaleklire

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	285	48	20	200	70	61	91	76	138	162	83	52	1286
2. halvår *	419	105	148	344	62	115	304	276	734	163	402	206	3278
Samlet	704	153	168	544	132	176	395	352	872	325	485	258	4564

* Forekomst fra 2. halvår er juni til december, da efterårstrækket starter primo juni.

Forekomst af Svaleklire fordelt på ti-dages perioder.

Damklire *Tringa stagnatilis*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2013	2001	1994	
2024	0	< 1	1	3	6	6	4	11	11	10	186

Efter at der i 2023 blot blev set en Damklire, så bød året sandsynligvis på hele seks forskellige fugle. Alle nævnes, 25-27/5 2 ad. Klydesøområdet (KBH). Det antages at være nye fugle, der blev set henholdsvis i samme område 20-25/6 1 ad. og ved nærliggende Kofoeds Enge (KBH)

19/7 1. Endelig blev Damklire set ved Saltvandssøen (SJ)
23/7 1 og 25/8 1 1K igen ved Klydesøen.

(Hans Christophersen)

Tinksmed *Tringa glareola* (yngleforekomst)

Der er ikke foretaget systematiske optællinger ved Miljøstyrelsen eller Naturstyrelsen i 2024, og tallene fra DOFbasen er ikke dækkende for bestanden. I 2023 talte Miljøstyrelsen 242 par.
I DOFbasen var der følgende ynglefugleangivelser: Stenbjerg Hede (NJ) 12/6 2 fugle, Vilsødal og Langsande i Tved Klitplantage (NJ) 8/5 1 sy. Vangså Hede (NJ) 5/5 4

territoriehævdende fugle, Vangså Hede (NJ) 5/5 2 territoriehævdende fugle, Kallesmærsk Hede (SVJ) 6/6 2 fugle med afledningsadfærd, Borris Hede (VJ) 12/5 2 fugle i parring, Husby Klitplantage (VJ) 23/6 1 territoriehævdende og Sølager SØ (SVJ) 0-1 par.

(Egon Østergaard)

Tinksmed, Værnengene, 6. august 2024. Foto: Eva Foss Henriksen.

Samlet forekomst var på normalt niveau med 5367 fugle og som vanligt primært et vstdansk foretagende med > 90% af alle fugle.

Yngleforekomst: Arten holder endnu stand på Læsø (NJ), og i 2024 blev 4-6 par registreret ved Als Dyb Revler, men Stenvender er de senere år på øen forsvundet fra Stokken, Als Dyb Holme og Hornfiskerøen (Nørgaard 2025). Der var desuden et interessant fund 28/6 9 (heraf 4 juv.) og 30/6 5 (heraf 2 juv.) Ebeltoft Færgehavn, som giver mistanke om ynglefugle i området, da både sibiriske og grønlandske/canadiske ungfugle normalt først passerer landet i august.

Træk- og vinterforekomst: De største vinterflokke først på året taltes ved Kattegatkyser, især Frederikshavn-området (Rugholm, Bratten og Jerup), max 17/2 og 19/2 300 Jerup Strand (NJ) og 1/2 70 Ebeltoft Færgehavn (ØJ), mens største forekomst ved vestkysten var 28/1 55 Blåvands Huk (SVJ). Der var ingen større antal indtastet fra Fanø (SVJ).

Forårstrækket sås fra ultimo marts og kulminerede som vanligt i maj, men kun en større forekomst (> 100 ex) med 7/5 122 Esbjerg Havn (SVJ).

De første fugle på efterårstræk sås primo juli, men først ultimo juli sås større antal med bl.a. 24/7 62 Mandø (SVJ) og 30/7 48 Skallingen (SVJ). Med ung-fugletrækket sås bl.a. 24/8 52 Esbjerg Havn og 30/8 52 Gjol Bredning (NJ), mens større forekomster fra medio september og året ud mest lignende ankomst af vinter-gæster, da antal året ud på enkeltlokaliteter var forholdsvis stabilt. De største vinterforekomster blev 13/12 140 Fanø Vesterstrand (SVJ) og 29/11 80 Blåvands Huk, mens de største antal ved nordjyske Kattegat-kyster var 13/12 og 22/12 80 Bratten Strand / Rugholm Stene nord for Frederikshavn (NJ) og 19/12 75 Ålbæk (NJ).

(Bent Birk Kristensen)

Største regionale forekomster (dagsmax) for Stenvender var:

NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B
300	26	140	70	14	45	27	16	15	8	20	2
Jerup Strand og Enge	Nørre Lyngvig	Fanø Vesterstrand	Ebeltoft Færge-havn	Borre, Horsens Fjord	Rømø dæmningen	Hou Nordstrand	Musholm	Saltholm	Tisvilde kysten	Råge Sand	Ertholmene
17. feb.	24. aug	13. dec.	1. feb.	8. feb.	23. jan.	23. nov.	3. maj	4. maj	26. aug.	21. sep.	10. maj

Regional fordeling af Stenvender 2024:

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	718	163	649	171	27	191	95	36	15	0	6	2	2073
2. halvår	1023	302	1062	337	74	143	126	49	34	52	88	4	3294
Samlet	1741	465	1711	508	101	334	221	85	49	52	94	6	5367

Brushane *Calidris pugnax*

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø optalte ynglehunner af Brushane i 2024 med følgende resultat: Østlige Vejler (NJ) 9, Arup Vejle (NJ) 1, Værnengene (VJ) 14, Tipperne (VJ) 40, Mandø (SVJ) 1 og Margrethekog Syd (SJ) 3. Det giver i alt 68 ynglehunner, hvilket var det største antal i (mindst) de seneste ti år. I 2022, hvor Miljøstyrelsen optalte ynglehunner af Brushane, blev antallet af ynglehunner estimeret til 31. Antallet af ynglehunner varierer dog meget fra år til år. Ynglesæsonen var specielt god på Tipperne, hvor usædvanlig megen nedbør og en intensiv regulering af ræv og mårhund gav gunstige forhold for de ynglende Brushøns. Det er også værd at bemærke, at der blev observeret 28 hunner med unger på Tipperne, hvilket er det tredjestørste antal der er registreret i perioden 1995-2024 (Thorup & Bregnballe 2024).

Der bliver hvert år observeret dansende Brushane på lokaliteter, hvor hannerne raster under forårstrækket. En særlig interessant og sen observation af en danseplads

for Brushane var ultimo juni på Knopper Enge ved Harboøre, hvor op til otte hanner var til stede. Der blev også observeret en hun i nærområdet, men der er ingen sikre tegn på, at arten har ynglet på lokaliteten i 2024.

I første halvår var der følgende vinterfund: 27/2 1 Højer Vade (SJ) og 29/2 1 Værnengene (VJ). De største observationer af Brushane fra første halvår var 17/4 1020 Magisterkogen (SJ) og 26/4 1646 Margrethekog Syd (SJ). Sidstnævnte observation var meget stor og blev senest overgået af 29/4 2004 1869 Harboøre Tange (VJ). Maksimale forekomster for udvalgte lokaliteter fra andet halvår var 20/7 350 Margrethekog Syd (SJ), 28/7 200 Ballum Forland (SJ) og 6/8 150 Mandø (SVJ). De sidste observationer af Brushane i 2024 var fra Ballum Forland (SJ), hvor der blev observeret op til tre fugle i december måned med seneste observationsdato 27/12.

(Henrik Hald Nørgaard)

Brushane, Ishøj Strandenge, 3. maj 2024. Foto: Finn Carlsen.

Kærløber *Calidris falcinellus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal fra 1970- 2024
2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2011	2019	2015	
66	NA	28	61	45	-	-	-	-	-	-	

Kommentar: Opgørelsesmetode for Kærløber er under revision fra 2005 til 2021.

Der er tale om den hidtil laveste årstotal og forekomsten i begge halvår var meget lav. Ser man bort fra den usædvanlige forekomst fra 18/5 2023 med 285 ved Højer Vade (SJ), har forekomsten af Kærløber generelt været stigende de senere år og antallet i år er en klar bundrekord. Den stigende forekomst er ikke kun et dansk fænomen. Kærløber er globalt set en art i tilbagegang og er på den internationale Rødliste nu klassificeret som sårbar.

De første fugle blev som ofte før set ved Det Frem-skudte Dige/Højer Vade (SJ) med 7/5 1, 9/5 3 og 13/5 5. Antallet toppede i det sønderjyske område med blot ni fugle 17/5. Første uden for dette område var 16/5 9

Klydesøområdet (KBH). Her blev det højeste antal 18/5 og 21/5 med 16 fugle. Uden for disse områder var største forekomst i første halvår 20/5 4 Gerå (NJ).

Efterårstrækket tager gradvist over sidst i juni. Igen var det Klydesøen, der stod for de største antal med 6/7 7. Eneste observation af mere end to fugle fra andre lokaliteter var 11/7 4 Saltvandssøen (SJ). 15/8 blev den første af meget få rapporterede 1K-fugle set ved Klydesøen. De seneste observationer blev 25/8 med enkeltfugle ved Saltvandssøen (SJ), Eskeplet/Boelsrev/Tangen (ØJ) og Klydesøen samt en efternøler 8/9 Majbølle Nord (ST).

(Hans Christophersen)

Regional fordeling af Kærløber

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	7	1	0	0	0	10	0	1	16	0	1	0	36
2. halvår	0	0	2	2	0	6	1	4	8	4	3	0	30
Samlet	7	1	2	2	0	16	1	5	24	4	4	0	66

Krumnæbbet Ryle *Calidris ferruginea*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal fra 1970- 2024
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	1998	2016	1991	
3794	NA	(3700)	(2278)	(5729)	(6274)	6522	6639	13.520	10.952	9741	(195.216)

Kommentar: Der mangler årstotaler for 1970-1974, 1976-77, 1988, 1993-94, 1999-2003 og 2005-06.

Med kun 3794 fugle var forekomst den laveste siden 1995. Første observation var 27/4 2 ved Det Fremskudte Dige Syd (SJ), samme ankomstdato som i 2023. Herefter gik det hurtigt med stort set daglige observationer fra 29/4 1 Emmelev Kyst (SJ), 2/5 1 NØ Skagen (NJ), 3/5 5 Emmelev Kyst (SJ). Flertallet af forårets fugle blev noteret i Tøndermarsken og to cifret antal fra 7/5 med 26 Det Fremskudte Dige Syd og største antal var 22/5 40 ved Magrethekog Syd (SJ). Uden for Tøndermarsken blev to cifrede antal set 22/5 15 Mandø (SVJ), 27/5 11 Tipperne (VJ) og 1/6 14 Petersholm, Filsø (SVJ).

Efterårstrækket sås fra ultimo juni og allerede 29/6 5 og 30/6 6 Magrethekog Syd. Større ankomst sås fra medio juli med bl.a. 15/7 32 Alleshave Bugt (VSJ) og forekomst kulminerede ultimo juli, hvor største flokke

(lok-max > 50 ex) blev (kronologisk): 21/7 60 Mandø (SJ), 23/7 53 Klydesøen, Kalvebod Fælled (KBH) 24/7 og 26/7 90 ved Saltvandssøen (SJ) og 30/7 60 Ballum Forland (SJ). Herudover skal 28/7 41 Hevring Strand og Sandø (ØJ) bemærkes. Endnu mange fugle i Tøndermarsken og Klydesøen indtil primo august, hvor største antal taltes 4/8 52 Klydesøen og 9/8 80 Saltvandssøen. De første ungfugle blev iagttaget 3/8, men ungfugletrækket var ganske beskedent, og største antal blev noteret 14/8 11 Jerup Strand (NJ), 17/8 14 Klydesøen, Kalvebod Fælled, 18/8 11 Saksfjed (ST) og 26/8 13 Saltvandssøen (SJ).

Årets sidste blev 4/10 1 Ho Bugt (SVJ) og 2 1K Forlandet udfor Saltvandssøen samt 7/10 1 1K Harboøre Tange (VJ

(Erik Stokholm/Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af Krumnæbbet Ryle

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	49	11	50	0	0	227	5	2	20	0	7	0	371
2. halvår*	331	63	357	312	40	620	241	302	619	156	326	56	3423
Samlet	380	74	407	312	40	847	246	304	639	156	333	56	3794

* Fugle ultimo juni (efterårstræk) er medtaget i 2. halvår.

Temmincksryle *Calidris temminckii*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal fra 1970- 2024
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2011	2012	2009	
2664	NA	(345)	(655)	(874)	(2572)	2837	2955	4134	3896	3421	(66.352)

Kommentar: Der mangler årstotaler for 1970-1977, 1988-89, 1990, 1999-2002 og 2005-07.

Årstotalen på 2664 er i den lave ende, men tæt på gennemsnittet for de seneste ti år. De første Temmincksryler ankom til normal tid ultimo april med 24/4 5 Klydesøområdet (KBH), 29/4 5 Feddet (ST) og 29/4 1 Ulvedybet (NJ). De fleste observationer var som vanligt fra maj måned, i alt 2181, og herfra stammer også de største observationer, og de største forekomster fra udvalgte lokaliteter var 12/5 102 Ulvedybet (NJ), 13/5 65 og 18/5 79 Ringfænnen (NJ) og 16/5 122 Årup Å (NJ). Observationer af mere end 100 fugle er usædvanlige, og man skal tilbage til 14/5 2015 146 Ulvedybet (NJ) for at finde en observation, der er større end årets største observation og var sytten største forekomst hidtil i landet. Første halvårs sidste observati-

oner var 8/6 1 Klydesøområdet (KBH) og 12/6 1 Kalløgrå (ST).

Returtrækket startede primo juli med 3/7 1 Omø Mose (VSJ), 4/7 2 Grenå By (ØJ) og 5/7 1 Klydesøområdet (KBH), og herfra var der daglige observationer indtil primo september. De første ungfugle registreredes sidst i juli med 23/7 2 1K Sønder Lem Vig (NJ) og 29/7 3 1K Grenen (NJ). De største observationer fra andet halvår (> 10 fugle) var 30/7 12 Ballum Forland (SJ) og 2/8 11 Agger Tange (NJ) og årets sidste observationer var 17/9 1 Filsø, Petersholm (SVJ), 17/9 1 Kofoeds Enge (KBH) og 25+30/9 1 Borreby Mose (VSJ).

(Henrik Hald Nørgaard)

Regional fordeling af Temmincksryle

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	1255	42	34	263	9	131	34	99	230	34	70	2	2203
2. halvår	80	11	8	19	1	48	13	59	167	28	15	12	461
Samlet	1335	53	42	282	10	179	47	158	397	62	85	14	2664

Almindelig Ryle *Calidris alpina schinzii* (yngleforekomst)

Ynglebestanden af racen "Engryle" blev optalt i hele landet, primært af Miljøstyrelsen/SGAV. Engryle fortsætter tilbagegangen og årets 61-62 par var på det hidtil laveste niveau. I Vejlerne, som har den klart største bestand, gik bestanden tilbage fra 41 par året før til 28-29 par. Tilbagegang sås også på Læsø (NJ) med nu 4 par og Tipperne

(VJ) med 6 par. Mindre fremgange sås til gengæld på Værnegene (VJ) og Agger Tange (NJ) med henholdsvis 13 og 5 par. Vadehavsområdet huser nu fire par og endelig blev et par noteret på Vestmager (KBH).).

(Hans Christophersen)

Temmincksryle, Ishøj Strandenge, 7. maj 2024. Foto: Finn Carlsen.

Sortgrå Ryle *Calidris maritima*

Årstotalen på 1881 er noget lavere end gennemsnittet for perioden 2010-2018 på 2506, hvorfra der senest foreligger en samlet årlig opgørelse. Det skyldes en mere nidkær frasortering af gengangere i materialet og er ikke et udtryk for en reel tilbagegang i forekomsten af arten. De fleste observationer var fra vintermånederne i første halvår. Større forekomster var 14/1 77 Kongelundsstranden (KBH), 30/1 73 Grenå Havn (ØJ), 10/2 66 Blåvands Huk (SVJ) og ikke mindst 1/2 75 Ertholmene (B), som er rekordforekomst herfra, og samlet var der ekstraordinært mange fugle på Bornholm først på året. Årets største observationer sås dog fra forårstrækket med 17/3 130 Hyldtofte Østersøbad (ST) og 18/4 220 Græsholm, Hirsholmene (NJ). Sidstnævnte observation er ny rekord for arten og blev gjort i forbindelse med optælling af skarvkolonien på øen. Første halvårs sidste observationer var 23/5 8 Hirsholmene og 8/6 1 S Bækbygd Strand (VJ).

Andet halvår startede med 5/8 1 Roshage (NJ), 6/8 1 RI Det Grå Fyr, Skagen (NJ) og 13/8 1 Thorsminde Havn (VJ). Skagen Fuglestation ringmærkede yderligere to Sortgrå

Sortgrå Ryle, Klintholm Havn, 13. februar 2024. Foto: Bo Kayser.

Ryler i løbet af efteråret. Udvalgte maksimale forekomster fra andet halvår var 7/10 42 Ebeltoft Færgehavn (ØJ), 10/11 35 Saltholm (KBH), 17/11 60 Grønningen (SVJ), 13/12 31 Odden Færgehavn (VSJ) og 28/12 65 Blåvands Huk (SVJ).

(Henrik Hald Nørgaard)

Regional fordeling af Sortgrå Ryle

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	314	77	153	165	11	0	43	152	88	25	167	121	1316
2. halvår	123	44	76	99	2	5	11	83	58	20	28	16	565
Samlet	437	121	229	264	13	5	54	235	146	45	195	137	1881

Sortgrå Ryle, Karrebæksminde, 21. januar 2024. Foto: Steen E. Jensen.

Stribet Ryle, Ringfenner, Store Vildmose, 6. maj 2024. Foto: Rune Sø Neergaard.

Stribet Ryle *Calidris melanotos*

Årstotal	Hypighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2012	2013	2009	
2024	3	< 1	< 1	2	6	7	7	14	12	11	203

Fem fugle sås i foråret og fire i efteråret, samlet ni fugle, og dermed et flot år lidt over gennemsnit. Alle fund nævnes:

Forår: 6/5 1 Ringfenner (NJ), 10/5 1 Bygholm Vejle (NJ), 11/5 1 Kærby Enge (ØJ), 21/5 1 Margrethekog (SJ) og 28/5 1 Filsø (SVJ). Fundet fra Østjylland er blot fjerde fund fra regionen.

Efterår: 21-26/7 1-2 Mandø (SVJ), hvor to fugle blev set

25-26/7, hvilket er sjette multifund fra landet. Desuden 23/7 og 25/7 1 Ballum Forland (SJ), 29/8-1/9 1 Klydesøen, Kalvebod Fælled (KBH). Fuglen fra Ballum var muligvis en af fuglene fra Mandø, men da der var dato sammenfald (25/7), regnes fuglen som ny fugl.

(Peter Lange)

Regional fordeling af Stribet Ryle

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	2	0	3	1	0	2	0	0	1	0	0	0	9

Dvärgryle, Grenen 10. juni 2024. Foto: Knud Pedersen.

Dvärgryle *Calidris minuta*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal fra 1970- 2024
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	1998	2016	1991	
2024	NA	(9287)	(3302)	(15.000)	(2332)	3684	3531	42.832	30.000	16.000	(211.409)

Mens forårstrækket var på normalt niveau med knap 250 fugle, blev efteråret det laveste hidtil med kun knap 600 fugle. Normalt noteres flest fugle i forbindelse med gennemtræk af ungfugle fra medio august – typisk 2000-3000 fugle årligt - men i denne periode blev kun ca. 300 fugle observeret, hvilket enten tydede på enten en katastrofal dårlig ynglesæson, eller at ungfugletrækket gik udenom Danmark dette efterår. Sidste større Dvärgryle-år var i 2016 med knap 10.000 fugle.

Første fugl sås meget tidligt med 13/4 1 Saltvandssøen (SJ) og største antal taltes som vanligt i Tøndermarsken, hvor største forekomster var 17/5 40 og 19/5 58 Højer Vade (SJ). Største antal i andre landsdele var 18/5 18 i

Klydesøområdet (KBH). Første halvårs sidste var 20/6 1 Klydesøområdet (KBH).

Fra medio juli ankomst af enkeltindivider og småflokke i flere landsdele, hvor de første var 13/7 1 Saltvands-søen (SJ), 14/7 1 Ebeltoft Fægehavn (ØJ), 1 Bønnerup Strand (ØJ) og 5 Grenen (NJ), og 16/7 sås lidt større ankomst med 11 ved Klydesøområdet (KBH). Største antal i forbindelse med gennemtræk af adulte fugle var 25/7 22 Ballum Forland (SJ) og for ungfugletrækket 15/8 12 Klydesøområdet. Årets sidste observation blev 27/10 1 Filsø (SVJ).

(Erik Stokholm/Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af Dvärgryle

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	35	8	33	0	0	123	2	3	33	1	5	0	243
2. halvår	122	17	86	37	3	67	34	49	108	27	17	17	584
Samlet	157	25	119	37	3	190	36	52	141	28	22	17	827

Almindelig Kjove *Stercorarius parasiticus*

Med 1916 fugle var 2024 på et lavere niveau end de foregående tre år, hvor antal de seneste tre år har været 2021: 2327, 2022: 2240 og 2023: 2575.

Der var ingen observationer i januar og februar. Årets

første observationer blev 22/3 1 Blåvands Huk (SVJ), 22/3 1 Hyllekrog (ST) og 23/3 1 Blåvands Huk (SVJ).

Første halvår havde typisk observationer af 1-5 fugle, men der var enkelte større observationer 10/4 17 Hylle-

krog (ST) og 26/4 32 Skagen (NJ).
I andet halvår blev der især observeret fugle fra primo juli til primo oktober. Der blev gjort en lang række observationer langs den jyske vestkyst og i de indre farvande. De største observationer blev 24/8 41 Roshage (NJ), 3/9 24, 4/9 46 og 1/10 25 Roneklint (ST). De første

1K fugle blev set 7/8 1 Blåvands Huk og 9/8 1 Skagen (NJ) samt 10/8 1 Ørhage (NJ). Årets sidste blev 26/11 1 Havet ud for Gedesby Strand (ST) og 26/11 1 Blåvands Huk (SVJ) samt et sjældent decemberfund med 7/12 1 Skansehage (VSJ).

(Henrik Nyrup)

Regional fordeling af Almindelig Kjove

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	773	115	157	133	104	12	42	25	25	40	473	17	1916

Lille Kjove *Stercorarius longicaudus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	1988	1997	2005	
2024	63	3	98	93	82	113	62	719	367	307	4260

En total på 36 fugle i 2024 var væsentlig mindre end 2023 med 148 fugle, men dog på niveau med 2022 med 43 fugle. Som altid ved kjover så svinger årstotalen markant i forhold til fødegrundlag på ynglepladserne, men også i forhold til vejrliget især i efteråret. Den seneste større invasion af Lille Kjove var i 2012 med 279 fugle.
Første fund i efteråret var 2-3/7 1 4K+ Skagen, mens øvrige observationerne i efteråret var især koncentreret fra medio september til primo oktober, men der var in-

gen større dage. Dog sås flere fugle ved Nordsjælland 28/9 med forskellig trækretning, så skønsmæssigt fire fugle her denne dag. Herudover 13/9 2 Roshage (NJ) samt 1/10 4 1K Faxe Bugt (ST). Første 1K blev observeret 30/8 1 Korshage (VSJ). Årets sidste blev 2/10 1 Blanke Fed og Aulby Mølleå (F) og 6/10 1 Sønderskoven, Sønderborg (SJ).

(Henrik Nyrup)

Regional fordeling af Lille Kjove

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	8	0	0	1	0	2	3	3*	1	5	12	1	35

*2 fugle anses for gengangere med Nordsjælland.

Mellemkjove *Stercorarius pomarinus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2014	1997	2005	
2024	168	42	403	183	85	263	58	1686	1361	648	10.214

Efter et par år i 2022 og 2023 med henholdsvis 90 og 89 fugle blev der i 2024 kun observeret 14 fugle, og vi skal 50 år tilbage for at finde et år med lavere antal, som var otte fugle i 1974.
I første halvår var der tre observationer, der alle nævnes: 7/5 1 Skagen (NJ), 21/5 1 Femern Bælt syd for Hyllekrog (ST) og 21/5 1 Blåvands Huk (SVJ).
Efterårets første fugle blev 12/8 1 Husby Klit (VJ), 3/9 1

og 18/9 1 Dueodde (B). De øvrige fugle blev set i oktober med 1/10 1 1K og 1 ad. Feddet/Faxe Bugt (ST), 12/10 1 3K+ og 17/10 1 1K Grenen (NJ), 14/10 1 3K+ Børstrup Hage (NSJ), 16/10 1 1K+ Gedser Odde (ST) samt 21/10 1 1K Ørhage (NJ). Årets sidste observation var 30/12 1 ad. over Elling Lyng, Sejerø Bugt (VSJ).

(Henrik Nyrup)

Regional fordeling af Mellemkjove

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	4	1	1	0	0	0	0	1	0	1	4	2	14

Storkjove *Stercorarius skua*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2018	2019	2017	
2024	95	66	285	301	822	1986	896	7158	3657	3135	39.035

Totalen i 2024 på 145 fugle var under de foregående år med 273 fugle og ikke mindst år 2021 med 2182 fugle. Som angivet i Fugleåret 2022, skyldes fald i forekomst, at den nordatlantiske bestand blev ramt af fugleinfluenza i 2021 og 2022.

Der var ingen observationer i januar til marts, og de første i foråret blev 10/4 1 Nørre Lyngvig (VJ), 10/4 1 Blåvands Huk (SVJ) og 13/4 1 Bækbygd Strand (VJ).

I andet halvår var der især observationer fra ultimo juli til ultimo august og så igen fra ultimo oktober til primo november. Der blev generelt kun observeret få fugle og største dage var 12/8 11 Skagen (NJ). Største dag uden for Nordjylland var 3/11 2-4 Gilleleje Havn (NSJ). Årets sidste blev 23/11 1 Roshage (NJ) og 29/11 1 Skagen (NJ).

(Henrik Nyrup)

Regional fordeling af Storkjove

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	112	6	10	0	1	1	0	0	0	14	2	0	145

Lunde *Fratercula arctica*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2016	2002	1990	
2024	158	17	41	65	52	34	53	114	101	100	2516

Samlet blev der indrapporteret 75 fugle, men efter fra-sortering af åbenlyse gengangere landede årstotalen på blot 30 Lunder, hvilket var væsentlig under sidste års 94 fugle og gennemsnittet for de seneste ti år. Der var blot fire fund i første halvår, alle fra Skagen (NJ), hvor to var dødfundne fugle, mens de to øvrige sås 14/1 1 Grenen og atypisk sommerfund 10/6 1 Fyrvej.

Efterårets 26 fugle sås fra medio juli til medio december med flest fugle i oktober (8) og november (11). Flest fugle

blev set ved Skagen med 8 fugle, Fornæs (ØJ) 4-7 og Rosenvold (SØJ) 3. Rosenvold havde to fugle i juli, hvor en var stationer, som sås hyppigt indtil medio september, herefter en ny fugl 30/9, mens fire observationer af en fugl ved Fornæs 26/10-3/11 blev mistænkt for at gælde samme individ. Årets sidste observationer var 11/12 1 Fornæs og 15/12 1 Kikhavn (NSJ).

(Søren Peter Pinnerup)

Regional fordeling af lunde

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	12	1	1	7	3	0	0	1	0	5	0	0	30

Tejst *Cephus grylle*

Yngleforekomst: Tejsten har i 2024 ynglet på mindst 23 lokaliteter. Hertil kommer yderligere et antal lokaliteter, hvor der ikke foreligger oplysninger fra i år. På flere af disse har arten dog utvivlsomt ynglet.

Landets samlede ynglebestand for 2024 vurderes til mindst 1858-1909 par. Der mangler dog optællinger fra flere væsentlige lokaliteter, især Sejerø (VSJ). Den reelle bestand er således nok op mod 200 par højere. Dette tal er stadig behæftet med stor usikkerhed, da det er vanskeligt at optælle ynglende Tejst nøjagtigt. I de fleste tilfælde bygger det anslåede tal på en optælling af fugle på vandet tidligt om morgenen i stille vejr, i april eller maj. Antallet af ynglepar er anslået ved at dividere det

optalte antal fugle med to. Med dette forbehold ligger ynglebestanden på omtrent samme niveau som i de sidste 6-7 år. Tejstbestanden må derfor vurderes til fortsat at have det godt.

Landets suverænt største bestand findes på Hirsholmene (NJ), hvor der optaltes ca. 800 par på hovedøen, foruden næsten 100 par på de nærliggende øer og 43 par på Deget. Det er omtrent det samme som i de senere år og svarer stort set til halvdelen af landets samlede bestand. Den næststørste bestand på 436 par findes på Sprogø (VSJ), hvor Tejsterne har talrige muligheder for at yngle i stensætningerne omkring den nye del af øen. Det er den højeste optælling herfra, tidligere var rekorden

Tejst, Thyborøn, 3. februar 2024. Foto Allan Kjær Villesen.

403 par i 2023. Bestanden har været konstant stigende i mange år.

Øvrige større kolonier i 2024 forekom på Anholt (ØJ) med 93 par, Østerby Havn på Læsø (NJ) med 99 par og Hesselø (NSJ) med 50-100 par. Alle tre steder har optællingerne svinget noget i de senere år.

Bestanden på Vejro ud for Stavns Fjord (ØJ) var tilbage på det tidligere niveau (73 par) i 2024 efter en drastisk tilbagegang fra 63 par i 2021 til blot 21 par i 2022, muligvis på grund af erosion af klinten, som tidligere har forårsaget større nedgange her. Der blev flere gange i yngletiden talt op til 15 voksne fugle ved Dovns Klint (F), uden at der dog er meldt om bekræftet yngel. Der er tidligere (2018 og 2019) meldt om 1-2 ynglepar på Sydlangeland, som er den sydligst kendte ynglelokalitet i Danmark. På de øvrige ynglelokaliteter var bestanden ikke ændret væsentligt.

Træk- og vinterforekomst: Danske ynglefugle overvintrer primært i den sydlige del af Kattegat, mens især ungfugle når til bælteerne, Sydfynske Øhav og Smålands-havet. Ynglefugle fra den svenske vestkyst overvintrer i samme områder som danske ynglefugle, mens fugle omkring Bornholm kommer fra ynglebestande i Østersøen. Arten træffes udenfor yngletiden i små antal langs kystlinjer i Kattegat, samt ofte i to-trecifret antal nær flere ynglepladser året rundt. Kun ved ekstreme vejrforhold ses større antal uden for ynglepladser, f.eks. i 1987 med 8/3 117 Ø og 15/3 105 Ø Skagen (NJ), som var indtræk efter isvinter og isdække i Kattegat og i 2023 med 20/10 93 Ø Gjerrild Nordstrand (ØJ) ved hård kuling fra øst.

Første halvår: Samlet blev knap 1000 fugle noteret uden for ynglepladser, flest ved Skagen, hvor knap 300 blev observeret marts-juni, primært østtrækkende ind i Kattegat, men kun en dag > 10 fugle med 21/5 13. Øvrige fugle blev noteret ved Nordsjælland knap 70, Nordfyn ca. 50 og Nordøstdjursland ca. 200, hvor største dag var 17/3 22 N Fornæs (ØJ). Ved Dovns Klint (F) taltes knap 90 i foråret, som formentligt primært var fugle i trafik fra nærliggende ynglepladser. Arten er sjælden udenfor Kattegat, og kun et fåtal blev observeret langs vestkysten, i Øresund, Østersøen og omkring Bornholm, således sås i første halvår VJ 2, SVJ 1, SJ 9, KBH 6, ST 11, B 8 og kun tre i Nordvestjylland, alle ved Hanstholm (NJ).

Andet halvår: Fugle forlader ynglepladser i august (ungfugle juli-august, adult i august) og knap 1500 fugle taltes udenfor ynglepladser, flest ved Nordsjællands kysten med ca. 400, omkring Djursland ca. 500, Nordfyn ca. 70 og ved Skagen ca. 250, hvor > 80 % af alle aldersbestemte fugle ved Skagen var 1K. Der sås intet decideret træk, og største antal taltes (> 20 ex) 27/10 20 V og 3/11 26 Sletterhage (ØJ) samt 17/11 21 NV Storebælt ud for Nordskov og Øksnehav, Fyns Hoved (F). I øvrige landsdele sås VJ 4, SVJ 2, SJ 17, KBH 1, ST 24, B 9 og 32 ved kystlinje i Nordvestjylland, igen flest ved Hanstholm med 15 ved Roshage (NJ).

Afrunding: Træk- og vinterforekomst har ikke før været medtaget i Årsrapporten, og året afveg ikke fra det kendte forekomstmønster.

(Morten Frederiksen/Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling for Tejst

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Ynglepar	1071	0	0	245	2	0	7-8	473	0	50-100	0	0	1858-1909

Regionalfordeling af Tejst udenfor ynglepladser

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	465	2	1	207	1	9	178	41	6	27	11	8	956
2. halvår	337	4	2	498	27	17	127	174	1	241	24	9	1461
Samlet	802	6	3	705	28	26	305	215	7	268	35	17	2417

Yngleforekomst: DCE har gennemført ynglefugleoptælling med drone 2/6 af Græsholmen (B) og samtidig optælling af fugle på havet omkring øen. Antallet af Alke, der gennemførte yngleforsøg, blev estimeret til 2965 par. Da Alken yngler skjult, er bestandsestimatet behæftet med en nogen usikkerhed (Mosbech et al. 2025), men under alle omstændigheder vurderes bestanden at være i fremgang, og de knap 3000 par ligger væsentligt over seneste officielle estimat fra 2015 med 1500 par (Lyngs 2020). Hertil kommer en lille ynglebestand ved Hammeren (B), som desværre ikke blev optalt i 2024. Seneste estimat herfra er 150 par (2022).

Træk- og vinterforekomst: Der blev talt væsentligt færre Alke i 2024 med ca. 75.000 fugle mod 2022 166.051 og 2023 150.374. De lavere antal skyldtes især markant færre fugle i efteråret ved Skagen (NJ) og efterfølgende omkring Nordøstdjursland.

Første halvår: Forekomst var på niveau med tidligere år, hvor der fortsat i årets første måneder rastede nogle tusinde fugle udfør Nordøstdjursland, max 14/1 2270 Fornæs (ØJ). Forårstrækket ved Skagen var samlet ret beskedent med 3135, dog blev >20.000 alkefugle noteret som Lomvie/Alk. Større ankomst til ynglepladser ved Bornholm sås fra marts med 4/3 1000 Ertholmene og 13/3 150 Hammeren.

Fra ultimo april og til medio juli sås som vanligt et større antal oversomrende alkefugle i Lillebælt, flest 25/4 770 Lillebælt, Hindsgavl (F), 18/5 700 og 11/6 1800 Lillebælt, Hagenør (SØJ). De to sidste observationer er indtastet som Lomvie/Alk, men i kommentarfeltet er anført "langt overvejende Alk". Herudover sås oversomrende fugle i Søhøjlandet fra 23/6 – 12/8, max 27/6 20 Mossø (ØJ).

Andet halvår: Fra juli til september blev Alke i små antal truffet langs kyster i de fleste landsdele, men –udover ovennævnte fugle i Søhøjlandet – skal særligt 9/7 1 ad. med 1 pull. Rågeleje (NSJ) (ynglefugl fra Hallands Väderö eller Ertholmene) og 9/7 1200 Ertholmene bemærkes.

Større ankomst sås fra primo oktober med 10/10 473 SØ Grenen (NJ) og ved Skagen sås knap 30.000 fugle, flest i november og største dag var 14/11 4758. Større ankomst til Nordøstdjursland sås fra ultimo oktober, men kun en dag >10.000 Alke med 3/11 12.959 Gjerrild Nordstrand Øst (ØJ) + 4600 Fornæs, hvorfor efterårsbestand vurderes til max 20.000 i 2024 mod min. 30.000 fugle de seneste år. Ved Nordsjælland flere dage med >100 fugle i efteråret, max 23/11 304 SV Kikhavn (NSJ). I december endnu flere pæne dage ved Nordøstdjursland med 12/12 2800 Gjerrild Nordstrand Øst, 26/12 3043, 28/12 4522 og 29/12 4900 Fornæs (ØJ).

(Jørgen Staarup Christensen) Alk, Christiansø, 13. april 2024. Foto: Per Alnor Kjær.

Regional fordeling af Alk*)

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	3150	18	23	4051	1568	253	1981	270	218	534	268	1564	13898
2. halvår	31851	24	146	22931**)	209	55	152	1079	24	3666	194	1242	61573
Samlet	35001	42	169	26982	1777	308	2133	1349	242	4200	462	2806	75471

*) Regional fordeling er baseret på indtastninger i DOFbasen, således indgår ynglefugleoptælling ved Ertholmene ikke
**) Forekomst ved NØ Djursland vurderes at have været max. 20.000 fugle, hvorfor ØJ er nedjusteret fra 105.308 til 22.931 fugle.

Alk og Lomvie, Christiansø, 23. november 2024. Foto: Per Alnor Kjær.

Søkonger Alle alle

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	1996	2005	1995	
2024	465	15	898	3353	1890	437	349	13.909	10.625	9257	68.119

Årstotalen i 2024 blev på blot 61 fugle, hvor vi skal tilbage til 1970'erne og starten af 1980'erne for at finde lavere antal, dog sås blot 64 fugle i 2002. I fem regioner sås ingen i 2024 – se regionsfordeling.

Første halvår: Der blev set seks fugle bl.a. en langtidsstationær i Århus Bugten (ØJ) i perioden 27/1-14/4, som hyppigst sås ved Risskov, men også en enkelt dag i Årsløv Engsø. Desuden skal 26/1 1 Klæggraven Kammerslusen (SVJ) og 3/4 1 Horsens Havn (SØJ) bemærkes. De øvrige fugle blev set Fornæs (ØJ) 14/1 og Skagen (NJ) 4/2 og 10/2.

Andet halvår: De første observationer var 10/10 1 Ros-

hage (NJ), 11/10 1 Ørhage (NJ) og 1 Blåvands Huk (SVJ) samt 12/10 1 Grenen (NJ). Efterårstrækket kulminerede medio-ultimo november med 39 fugle, hvor de største dage (>3 fugle) var 18/11 7 (4 N + 3 S) Blåvands Huk (SVJ), 21/11 4 og 22/11 6 Grenen (NJ). Årets sidste levende fugl sås 15/12 1 Kikhavn (NSJ), mens en fugl blev fundet død ved Skagen Havn (NJ) 20/12. Der var ingen stationære fugle i andet halvår, og månedsfordelingen var oktober 9, november 43 og december 3, og flest fugle blev noteret ved Skagen med 19 efterfulgt af Blåvands Huk med 15.

(Søren Peter Pinnerup),

Regional fordeling af Søkonger

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	2	0	1	2	1	0	0	0	0	0	0	0	6
2. halvår	25	2	16	7	0	0	0	3	0	2	0	0	55
Samlet	27	2	17	9	1	0	0	3	0	2	0	0	61

Yngleforekomst: Som nævnt under Alk gennemførte DCE ynglefugleoptælling med drone af Græsholmen (B) 2/6. Udover drone blev optælling af Lomvie kombineret med time-lapse fotoovervågning. For yderligere beskrivelse af metode, se Mosbech et al. 2025. Antallet af Lomvier, der gennemførte yngleforsøg blev estimeret til imponerende 19.472 par, hvilket ligger væsentlig over seneste officielle estimat på 4300 par fra 2015 (Lyngs 2020). Det vurderes, at optællingsresultatet er relativt robust, men også at bestandsestimat fra 2015 var for lavt. Med knap 20.000 ynglepar udgør Græsholm-bestanden knap en tredjedel af ynglebestanden i Østersøen (Mosbech et al. 2025).

Træk- og vinterforekomst: Samlet blev 98% af alle fugle observeret ved Skagen (NJ) og Ertholmene (B), hvor forårstrækket ved Skagen var ekstraordinært højt.

Første halvår: Allerede fra medio januar til medio februar blev større ankomst noteret ved Ertholmene med bl.a. 13/1 2500 og 14/2 4000 og største antal indtastet i DOFbasen var fra 21/3 7000.

Også ved Skagen begyndte Lomvierne at røre på sig fra medio januar og første større nordvest træk sås primo februar med 6/2 3.261, 7/2 4.237 og 9/2 2.030 og igen en top primo marts (se tabel), og fra medio marts til medio april endnu pæne antal af alkefugle ved Skagen, og et sidste større træk af Lomvie sås medio april, flest 16/4

2715 Nordstrand, Skagen (NJ), hvilket var sent.

Samlet blev >60.000 alkefugle noteret trækkende ved Skagen, fordelt på Lomvie 34.425 (56%), Alk 3.135 (5%) og Lomvie/Alk 24.020 (39%).

Som tidligere år sås større antal oversomrende alkefugle i Lillebælt – se under Alk – men i år blev kun få Lomvier rapporteret, max 22/5 30 Åbenrå Fjord (SJ).

Andet halvår: Fra primo juli til primo oktober var forekomst meget beskedent, hvor arten optrådte i små antal spredt langs ved kystlinjer i de fleste landsdele, og samlet blev knap 600 fugle noteret, og udover Ertholmene, blev flest fugle set ved Skagen med 295 og Hanstholm (NJ) 66.

Større ankomst sås fra medio oktober, og knap 90% af alle fugle – uden for Bornholm – blev set trækkende ved Skagen, flest november med samlet 2094, hvor største dag var 30/11 513 (468 Ø + 45 NV). Sidst på året sås igen i år større antal Lomvier ved Ertholmene med 23/11 4000 og 14/12 4000, og det gælder formentligt ynglefugle på kortvarigt besøg. Uden for Skagen og Ertholmene blev største forekomst 11/10 42 Ferring (VJ) og 27/10 45 Fornæs (ØJ).

(Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af Lomvie*)

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	35480	111	155	39	26	51	43	32	20	94	61	7188	43300
2. halvår	4794	109	66	65	22	8	9	55	2	119	30	4059	9338
Samlet	40274	220	221	104	48	59	52	87	22	213	91	11247	52638

*) Regional fordeling er baseret på indtastninger i DOFbasen, således indgår yngelfugleoptælling ved Ertholmene ikke.

Dværgterne *Sternula albifrons* (yngleforekomst)

Det er uhyre vanskeligt at holde præcis styr på den danske ynglebestand af Dværgterne, fordi arten typisk yngler i forholdsvis små kolonier og flytter meget rundt. Der er derfor ofte store udsving fra år til år i de lokale og regionale yngleforekomster. Sammenholdt med det meget store antal potentielle ynglelokaliteter i Danmark betyder dette, at en betydelig del af ynglebestanden let kan unddrage sig registrering, medmindre der gøres en målrettet, landsdækkende indsats. Under det danske monitoringsprogram NOVANA er man for bl.a. terner ophørt med regelmæssigt at gennemføre landsdækkende optællinger. I stedet gennemføres i ulige år alene optællinger i de Fuglebeskyttelsesområder, hvor arten står i udpegningsgrundlaget. I 2024 blev der således ikke gennemført en optælling i NOVANA regi, hvorfor nedenstående sammenfatning alene er baseret på data fra Aarhus Universitets ”Projekt Dværgterne i Danmark”, de årlige ynglefugleoptællinger i Vadehavet samt observationer i DOFbasen.

I 2024 blev der registreret i alt 365-372 ynglepar i Danmark. Det er det laveste antal dokumenterede ynglepar i Danmark i de seneste 10 år (mellem 376-423 par i 2022 og rekordhøje 622-686 par i 2021, hvor der sidst blev gennemført en landsdækkende optælling). Fra 2024 mangler der

dog data fra en række traditionelt meget betydningsfulde lokaliteter. Det er således vores vurdering, at bestanden på landsplan – trods regionale år-til-år udsving – var på mindst 600 ynglepar og stabil eller sandsynligvis endda i svag fremgang.

Vadehavet tegnede sig som sædvanligt for en række store kolonier. Den helt store højdespringer blev Langejod, Fanø (SVJ) med 130 par efterfulgt af Blåvands Huk (SVJ) 25 par, Lakolk nordvest-strand, Rømø (SJ) 22 par og Koresand, Mandø (SVJ) 10 par. Øvrige lokaliteter > 10 ynglepar var Glænø Stenrev (VSJ) 22 par, Lejodden (VSJ) 19-22 par, Sækkesand, Møn (ST) 21 par, Storeholm (FY) 15 par og Klydesøen, Kalvebod Fælled (KBH) 15 par. Årets helt store skuffelse var Krik Sandø ved Agger Tage (NJ), hvorfra Dværgterner nu var blevet fuldstændigt fortrængt af en kraftigt voksende ynglebestand af store måger. Dværgterner har aldrig ynglet på Bornholm, og arten blev heller ikke i 2024 registreret ynglende i SØJ og NSJ.

Vadehavet var således fortsat artens vigtigste yngleområde med 139 registrerede par på Fanø med omliggende sande (SVJ), 41 par på Rømø (SJ), 25 par ved Blåvands Huk (SVJ) og 10 par på Koresand (SVJ). Efter et skuffende resultat i 2022 (157 par) lå de i alt 215 registrerede

Dvärgterner, Blåvandshuk, 6. juni 2024. Foto: Ulf M. Berthelsen.

yngepar i Vadehavet nu igen på højde med de forudgående års ynglebestand (199 par i 2021 og ca. 216 par i 2020), hvilket vurderes at skyldes, at en usædvanligt stor koloni i 2022 i den tyske del af Vadehavet ca. 50 km syd for Rømø er kollapset pga. rotter. Ringmærkningen viste fortsat, at ungespredning fra især tyske, hollandske og britiske kolonier er med til at holde bestanden i den danske del af Vadehavet oppe. Udvekslingen af fugle med kolonier i vores nabolande går dog også den anden vej, da 16 ringmærkede danske fugle ynglende på den nærliggende tyske ø Sylt i 2024.

Yngleforekomsten af Dvärgterne i Vadehavet 2024 var i flere henseender meget atypisk og endte med en regulær katastrofe, hvor kun meget få ungfugle fra kolonien ved Blåvands Huk (SVJ), som de absolut eneste i hele den danske del af Vadehavet, opnåede at blive flyvefærdige. Årsagerne hertil var foruroligende mange: Indledningsvis rugede så godt som alle Fanøs (SVJ) ynglepar på Langejord, hvor der 25/5 blev registreret hele 130 ynglepar – landets største ynglekoloni i nyere tid. Denne og flere andre kolonier i Vadehavet blev dog totalt bortskyllet under et stormhøjvande primo juni. De mange ynglefugle fra Langejord valgte ikke at lægge om i samlet flok, men blev i stedet spredt ud over hele Vadehavet, hvor mange af dem forsøgte sig igen på andre lokaliteter. 47 par havde i 2024 valgt at yngle i de store højvands- og rævesikre indhegninger med strømførende flethegn, som årligt etableres ved Lakolk nordvest-strand, Rømø (SJ), Grønningen, Fanø (SVJ) og Blåvands Huk (SVJ). Modsat de forudgående år, som havde været kendetegnet af en særdeles god ynglesucces, gik det helt galt i 2024. Samtlige reder i indhegningen ved Blåvands Huk (25 par)

klækkedes ganske vist, men stort set alle unger forsvandt, sandsynligvis på grund af flyvende prædatorer, mens alle reder i indhegningen på Lakolk nordvest-strand (22 par) blev præderet af Stormmåger. Samtlige reder på Rømø, der var anlagt uden for den rævesikre indhegning, blev også i 2024 præderet, dels af ræv og dels af Hedeheg. Disse eksempler dokumenterede desværre endnu en gang vigtigheden af at fortsætte og videreudvikle bestræbelserne for at beskytte en sårbar ynglefugl som Dvärgterneren mod de alvorlige trusler (høj-vande, prædation og menneskelige forstyrrelser m.m.), som alt for ofte resulterer i mislykkede yngle-forsøg.

Danmarks nu eneste permanente indlandslokalitet for arten, Tystrup Sø (ST), husede 3 ynglepar, som heller ikke i 2024 opnåede nogen ynglesucces.

Dvärgternebestanden i Danmark og i vores nabolande som bl.a. Sverige, Tyskland, Holland og Storbritannien har ikke været påvirket af den højpatogene fugleinfluenza H5N1, som i 2022-2024 har hærget blandt en række andre kystfuglearter. Årsagen hertil vurderes især at være, at Dvärgterneren normalt yngler i løse kolonier med væsentligt større afstand mellem de enkelte reder, end det f.eks. ses ved Splitterne, Fjordterne og Hættemåge.

Yderdatoerne for observationer i DOFbasen var 7/4 1 Sydvestpynten (KBH) og 1 Grenen (NJ) efterfulgt af observationer 8/4 1 ved Sydvestpynten (KBH) og Dragør Sydstrand (KBH), hvilke alle er lidt tidligere end normalt. Årets seneste observation var 12/9 1 Rosenvold (SØJ), som ligger inden for normalen

(Ulf M. Berthelsen / Thomas Bregnballe)

Regional fordeling af registrerede ynglepar af Dvärgterne

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Ynglepar	18-21	12	174	0	0	41	17	57-61	15	0	31	0	365-372

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal fra 1970- 2024
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2018	2023	2019	
NA	NA	55	79	75	68	240	NA	617	605	592	NA

Kommentar: Der mangler årstotal fra 2021 og 2024.

Rovterne, Ishøj, 6. september 2024. Foto John Larsen.

Årets første Rovterne sås 2/4 ved Ølsemagle Revle (KBH). Fra foråret blev de fleste større tal uden for kolonierne rapporteret fra Køge Bugt-området, hvor de største ansamlinger af rastende fugle var 17/4 11 Ølsemagle Revle og 22/4 8 Vallensbæk og Ishøj Strandenge (KBH). Uden for Østdanmark var 9/5 5 Flyvesandet (F) et højt forårstal. Fra sidst i juni begyndte flere fugle at dukke op rundt i landet, f.eks. 26/6 5 ad. Saltvandssøen (SJ). Første ungfugl uden for kolonierne sås 5/7 ved Indfjorden (VJ), hvilket er langt fra kendte ynglepladser. Efter yngletiden sås rastende fugle på en lang række lokaliteter spredt over det meste af landet, og det er i høj grad de samme lokaliteter, der tiltrækker et højt antal Rovterner år efter år. Følgende er maksimum pr. lokalitet på de bedste steder i sensommeren og efteråret: 6/8 30 Ølsemagle Revle, 14/8 21 Gyrstinge Sø, 22/7 + 6/8 19

Enø Overdrev (ST), 8/8 + 23/8 16 Tryggelev Nor (F), 29/8 16 Bygholm Vejle (NJ), 8/9 14 Høje Sande (VJ) og 25/7 13 Nissum Fjord (VJ). I oktober sås i alt seks fugle, hvoraf den sidste sås 9-17/10 ved Margrethe Kog (SJ). Der blev ikke foretaget statslig overvågning af ynglebestanden i 2024, og fra Møn er der nogen usikkerhed på bestandsestimatet. Den samlede bestand blev opgjort til 101 par, heraf ca. 50 par på Små Ægholme ved Møn (ST), 47 par på Saltholm (KBH), 1 par på Eskilsø i Roskilde Fjord (NSJ) og 3 enlige par i Det Sydfynske Øhav (F). En del af ynglefuglene fra Saltholm er tilsyneladende flyttet til Møn. Kolonien på Saltholm lader til at være presset af begrænset plads på yngleøen og at være sårbar over for højvands-hændelser (observeret i 2024). Dertil kommer, at kolonien tilsyneladende blev ramt af fugleinfluenza i 2023. (Jacob Sterup)

Sandterne *Gelochelidon nilotica*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal fra 1970- 2024
	2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	1970	1983	1984
1	NA	(113)	44	35	7	10	4	ca. 400	76	60	(1412)
0	+ 500	NA	(9-11)	(11)	2	1	0	-	-	-	-

Kommentar: Første række angiver antal fugle og anden række antal ynglepar. Der mangler årstotal fra 1971-77. Den danske ynglebestand angives i 1970 til 200 par.

I år kun en enkelt sikker observation af arten med 6/8 1 ad. overflyvende Mandø (SVJ). Dermed fortsætter de sidste års tendens med færre og færre fugle, dog var 2023 en positiv undtagelse med syv fugle.

(Knud-Erik Andersen)

Hvidvinget Terne *Chlidonias leucopterus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2014	1997	2005
23	3	2	2	196	68	407	71	3776	1926	286	7104

Året gav maksimalt 23 individer, hvilket er lidt bedre i forhold til sidste år og næsten på niveau med 2021 og 2022. Alle observationer nævnes.
Første jagttagelse blev 30/4 2 ad. sdr. Nørreballe Nor (F). De næste fugle kom i maj med 15/5 1 ad. sdr. Ø Hyllekrog (ST) og 2 ad. Hasberg Sø (SJ) set frem til 17/5, 17/5 1 ad. Ø Hyllekrog og 2 ad. sdr. Margrethekog Syd (SJ). 18/5 var der stadig en enkelt fugl at finde ved Hasberg Sø, og sidste blev 23/5 1 ad. sdr. Kongeå - Slusen (SVJ).
I juni måned sås 10-13/6 2 ad. sdr. ved Nørresø, Tønder (SJ) og 29/6 2 ad. sdr. Margrethekog Syd.

I andet halvår sås 3/7 1 ad. sdr. Rudbøl SØ (SJ), 20/7 1 Saltvandssøen (SJ) 28/7 1 ad. V Kragesand (SJ), 9-12/8 1 ad. odr. Saltvandssøen, hvorefter der først sidst i august igen sås fugle med 31/8 2 ad. NV Dovns Klint (F), hvor disse måske var blandt de 3 ad. sdr. og 1 1K som rastede ved Nørreballe Nor. Årets sidste fugl blev 15-16/9 1 1K Spøtrup Sø (NJ).

(Knud-Erik Andersen)

Regional fordeling af Hvidvinget Terne

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	1	0	1	0	0	11	8	0	0	0	2	0	23

Sortterne *Chlidonias niger*

Yngleforekomst: Der sås en lille fremgang i antal ynglepar (sidste år tal i parentes) med Vejlerne (NJ) 15 par (17-18), Husby Sø 4 par (3-5) og Tøndermarsken (SJ) 77 par (65). Ynglepar i Tøndermarsken fordelte sig med 52 par Magisterkogen og 25 par Hasberg Sø, hvor der var yderligere otte par i den tyske del af søen.
Trækforekomst: Første fugle sås 18/4 1 og 21/4 1 Lund Fjord (NJ), 23/4 2 Bygholm Vejle (NJ) samt 26/4 1 Esbjerg Havn (SVJ). Første større ankomst til ynglepladser sås 30/4 med 57 Hasberg Sø, og samme dag sås også et større antal trækfugle med 14 NØ Skovby, Nordfalster (ST), 12 Tempelkrogssøen (VSJ) og 1/5 17 Nørreballe Nor (F) samt 32 Maribo Sønder sø (ST). Forårstrækket kulmi-
nerede mellem 12 og 17. maj med knap 500 fugle i landet med mange rastende flokke, hvor de største forekomster – udover ynglefugle i Tøndermarsken og Vejlerne – var 13/5 31 Føns Vang (F), 15/5 24 Arresø (NSJ) og 24 Tissø (VSJ). Større træk passerede sædvanligvis ved Hyllekrog (ST) med 209 Ø, max 13/5 55 og Dovns Klint (F) 44, max 13/5 27.
Efterårstræk sås fra primo-medio juli 8/7 27 SV Blanke Fed, Nordfyn og 32 Maribo Sønder sø, 14/7 13 SV Fredericia Østerstrand (SØJ) og 10 S Blåvands Huk (SVJ). I samme periode mange rastende Sortterner i Tøndermarsken, max 16/7 215. Efterårstrækket kulminerede ultimo juli-primo august med tydelig top primo august, hvor

de største trækkforekomster (> 20 ex) var 30/7 62 Gedser Odde (ST), 5/8 62 Feddet (ST), 7/8 50 Birkemose, Sydfalster (ST), 8/8 39 Rosenvold (SØJ) og 22 Roneklint (ST), 9/8 27 Kragesand (SJ), 23 Gedser Odde og 21 Blåvands Huk. Et sidste større træk sås 28/8 41 og 8/9 18 Gedser Odde. Største antal blev registreret ved Gedser Odde

med 252. Desuden rastende Sortterner i hundredvis i Tøndermarsken helt indtil ultimo august. Sidste fugle sås 19/9 1 1K Faxe Bugt (ST), 20/9 1 Roneklint og 22-28/9 1 1K Kongens Kær (SØJ).

(Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af Sortterne

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	81	39	79	11	0	180	152	57	19	61	307	0	986
2. halvår	35	44	61	13	107	299	60	10	31	23	500	2	1185
Samlet	116	83	140	24	107	479	212	67	50	84	807	2	2171

Splitterne *Thalasseus sandvicensis* (yngleforekomst)

I 2024 blev den danske ynglebestand af Splitterne opgjort til min. 3862 par. Det var 800 flere par end året før, der havde det laveste antal i 30 år. I 2024 var dækningen af artens sandsynlige ynglesteder i Danmark god. Der blev konstateret ynglende Splitterner på ni lokaliteter. Den store koloni på Norderoog i det tyske Vadehav kun godt 40 km fra den dansk-tyske grænse havde store problemer med prædation samt oversvømmelse af dele af kolonien 9/6, og det var formentlig dette, der førte til en sen indvandring af tyske ynglefugle til de vestjyske kolonier.

- Krik Sandø, Agger Tange (NJ): 2000 par. I landets største koloni blev der 10/5 talt 1012 reder med æg, men over de efterfølgende uger kom flere og flere fugle til. Ved et besøg 3/6 blev antallet skønnet til min. 1500-1800 par, og efter et besøg 28/6 skønnedes antallet at være vokset til over 2000 par. Der var god ynglesucces i kolonien.
- Hirsholm (NJ): 817 par, baseret på optælling af reder 22/5. Også i denne koloni ynglede Splitterne med god succes.
- Hjarnø (SØJ): 391 reder (optælling af reder med æg/ små unger 22/5). Det er uvist i hvilket omfang, der kom unger på vingerne.
- Sprogø (VSJ): 349 reder (optælling af reder 18/5). Selv om en del små unger gik til under kraftig regn sidst i maj, var der i 2024 fin ynglesucces, og det vurderedes, at ca. 290 unger blev flyvefærdige.

- Holmesø, Brøndby Strand (KBH): 180 par. Antal par blev estimeret i forbindelse med ringmærkning 31/5, hvor antallet af store unger blev skønnet til min. 150.
- Saksfjed Inddæmning (ST): 70 par. I det naturgenoprettede vådområde blev der for tredje år i træk fundet ynglende Splitterne og 27/5 taltes min. 65 rugende fugle, og antallet af ynglepar vurderedes til mindst 70. 29/5 blev det observeret, at en ræv tog splitterneunger i kolonien. En del af ynglefuglene blev på stedet; f.eks. sås 16/6 130 fugle i koloniområdet, hvoraf min. 20 (men formentlig flere) var på rede.
- Langli (SVJ): 38 par. Der blev 17/6 observeret 260 Splitterner i øens lille Hættemågekoloni, og 29/6 blev der ud over 120 tilstedeværende Splitterner fundet 38 reder med æg. Der var ingen ynglesucces.
- Saltholm (KBH): 14 par. Der blev 7/6 registreret mindst 20 Splitterner, heraf flere rugende, i kanten af en Hættemågekoloni på den nordvestlige del af Saltholm. Dette vurderedes til ca. 14 ynglepar. Tidligere kendte yngleforekomster på Saltholm udgøres af 1 par i 1993 og 5-46 par i 1943-46.
- Fjandø (VJ): 3 par. 3 reder blev fundet midt i maj.

(Thomas Bregnballe / Jacob Sterup / Jens Gregersen / Kjeld T. Pedersen)

Splitterne, Hirsholmene, 18. maj 2024. Foto: Jens Kirkeby.

Dvärgmåge, Hvide Sande, 27. januar 2024. Foto: Allan Kjær Villesen.

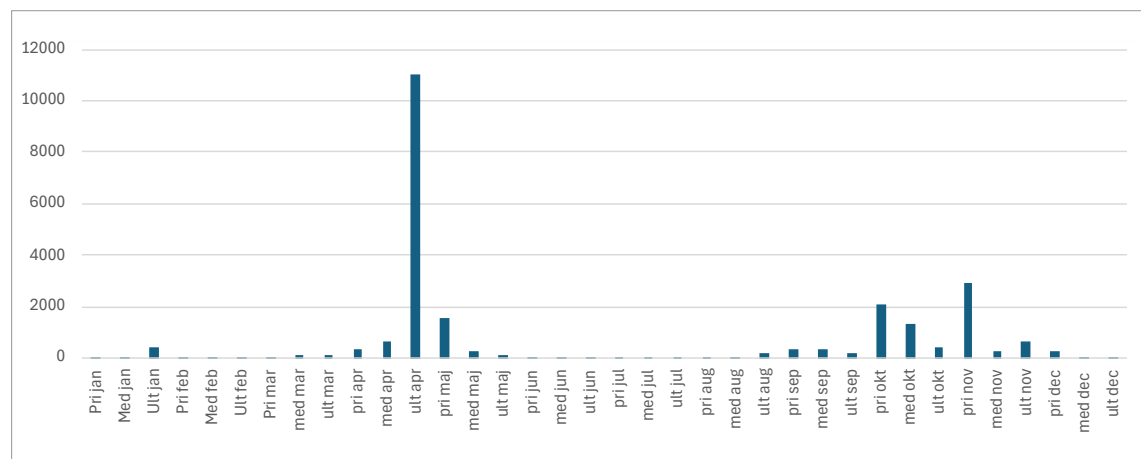
Dvärgmåge *Hydrocoloeus minutus*

Årets forekomst var med ca. 24.000 fugle lavere end de seneste to år med > 30.000 fugle som følge af færre fugle i efteråret langs vestkysten (VJ/SVJ). Der blev ikke fundet ynglende Dvärgmåge i 2024, men et par med parringsadfærd sås 2-4/6 Bygholms Vejle (NJ), men desværre ikke senere.

Vinter/forår: De første uger af januar blev knap 40 Dvärgmåger noteret, men i forbindelse med kraftigt blæsevejr fra sydvest ultimo januar taltes 430 Dvärgmåger langs vestkysten, da de Dvärgmåger, som overvintrer i Helgolandsbugten, blev presset mod nord. De største antal taltes 22/1 45 Thorsminde Havn (NJ) og 43 Hvide Sande (VJ, 25/1 60 V Roshage (NJ) og endnu 27/1 44 rast

og sydtrækkende over marker ved Hjerpested, Højer og Margrethe Kog (SJ). Forårstrækket strakte sig fra medio marts til medio maj, hvor første større østgående trækbevægelser var 16/3 90 og 29/3 71 Hyllekrog (ST). Trækket kulminerede på få dage ultimo april, hvor der alene 26-30/4 trak 8192 fugle ved Hyllekrog med 26/4 2050, 28/4 2670, 29/4 2470 og 30/4 912 samt 28/4 1590 Dovns Klint (F), hvor sidstnævnte var ny rekord for lokaliteten. Sidste større dag ved Hyllekrog var 4/5 582 Ø og forårstotal herfra blev 10.837 fugle, mens næststørste antal taltes ved Dovns Klint med 1827 fugle.

Sommer: Fra ultimo maj til primo august optrådte Dvärgmåger, primært 2K fugle, i alle landsdele, typisk

Forekomst af Dvärgmåge fordelt på 10-dages intervaller.

mellem 1-7 fugle sammen, og små trækflokke dukkede op ultimo juli-primò august, flest 22/7 16 ad. V Skæring Strand (ØJ) og 23/7 9 SV og 7/8 17 SV Gedser Odde (ST) og 8/8 13 V Kragesand (SJ), og første 1K fugl sås 21/7 1 Thurø Rev (F).

Efterår/vinter: Efterårstrækket strakte sig fra ultimo august til primò december, og gennemtræk passerede primært gennem Øresund, Østersøen og langs vestkysten, ved vestkysten sås dog først større antal primò november. Trækket kulminerede med to mindre toppe i efteråret. Den første primò-medio oktober, flest 1/10

359 S Feddet (ST) og igen primò november 8/11 688 og 9/11 705 Blåvands Huk (SVJ) samt 4-8/11 683 Feddet. De største lokaliteter i efteråret blev Blåvands Huk 2149, Feddet 2029, Gedser Odde 1936 og Sydlangeland 456. Fra efteråret skal 6/10 162 Kragesand (SJ) desuden bemærkes. De sidste større trækbevægelser sås vanen tro primò december ved Gedser Odde med 6/12 86 og 7/12 58, mens der ultimo december blot blev noteret seks fugle i hele landet.

(Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af Dværgmåge

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	290	363	141	12	10	279	1974	157	50	25	11378	96	14775
2. halvår	503	461	2220	66	92	261	599	8	159	52	4493	453	9367
Samlet	793	824	2361	78	102	540	2573	165	209	77	15871	549	24142

Ride Rissa tridactyla

Yngleforekomst: Der blev ikke gennemført en præcis tælling af kolonien på Bulbjerg (NJ) i 2024. Blandt de største antal angivet i DOFbasen var 220 ynglefugle 6/5, hvor nogle af fuglene havde påbegyndt redebygning og 340 ynglefugle 11/7, hvor der var unger i en del af rederne. I Hanstholm Havn (NJ) var det højeste antal ca. 17 reder 15/7, men hverken ved dette eller andre senere besøg blev der observeret unger i rederne. På havnen i Hirtshals (NJ) blev resultatet ca. 32 besatte reder med 19 næsten flyvedygtige unger. De var fordelt med 10 reder (og 5 unger) på Østmolehovedet, 2 reder (og 3 unger) ved laksefabrikken, og 20 reder (og mindst 10 unger) ved Color Line. Den nye koloni ved Color Line var etableret på en tilkørselsrampe til færger. Resultatet var bedre end de forudgående år, hvor der kun var enkelte flyvefærdige unger i Hirtshals. Den svenske bestand på øen Nidingen i Kattegat tæller 60 par (Ottosson et al 2025)..

Træk- og vinterforekomst: Arten er først genoptaget i Årsrapporten fra 2022, hvor der sås 36.173 fugle og i 2023 65.593 fugle, hvorfor årets knap 24.000 fugle muligvis repræsenterer et nyt lavpunkt for forekomst i danske farvande. Arten overvintrer på det åbne hav og flertallet af de nordatlantiske ynglefugle – herunder danske – menes at overvintrer i havområdet mellem Newfoundland og Grønland. Fra landsiden tælles kun større antal i forbindelse lavtrykspassager, men yngle-

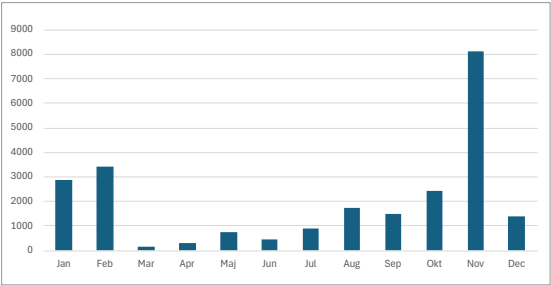
Ride, Bulbjerg, 15. maj 2024. Foto: Poul Holm Pedersen.

bestanden i Nordatlanten er halveret siden 1970'erne, hvilket også har kunnet aflæses i danske forekomster (se Christensen et al. 2022).

Af årets knap 24.000 fugle blev 97% observeret ved nord- og vestjyske kystlinjer, hvor Nordjyllands (NJ) andel var 72 % i første halvår og 90 % i andet halvår.

Første halvår: Forekomst kulminerede januar-februar med 80% af alle fugle, hvor de største dage var 25/1 526 V Roshage (NJ) og samme dag 398 Blåvands Huk (SVJ), 9/2 530 Det Grå Fyr, Skagen (NJ) og 17/2 434 Grenen (NJ). Største dage fra indre farvande var 25/1 134 V og 1/2 51 V Børstrup Hage (NSJ). Fra marts til juni kun større antal omkring ynglepladser med op til 400 talt ved Bulbjerg (NJ) på flere datoer i maj.

Andet halvår: I juli sås knap 1000 fugle og fortsat lille geografisk spredning, hvor der uden for Nordjylland kun sås kun tre fugle – alle 1K – i Nordsjælland (NSJ/VSJ) og syv fugle langs Vestkysten (VJ/SVJ) samt 12/7 1 fundet død Sorthat-Levka (B). Fra august til oktober blev en mindre stigning noteret, hvor de fleste fugle blev observeret ved Skagen og Hanstholm (NJ), max 26/8 283 og 12/10 381 Grenen og uden for Nordjylland 11/10 204 N Ferring (VJ). Forekomst kulminerede i november, hvor

Månedsfordeling af Ride.

de største dage blev 2/11 726, 26/11 774 og 27/11 1987 Grenen 26/11 759 Ørhage (NJ) og ved vestkysten 26/11 278 Blåvands Huk. Ultimo december sås med blæsevejr igen lidt større antal med 20/12 507 Roshage (NJ) og

30/12 483 Grenen. De største dage i indre farvande blev 1/11 75 og 20/12 88 Børstrup Hage (NSJ).

(Kurt Prentow / Jørgen Staarup Christensen / Thomas Bregnballe)

Regional fordeling af Ride

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	5705	1217	630	30	1	6	2	10	0	269	5	2	7877
2. halvår	14343	801	479	90	1	6	3	20	3	288	29	3	16066
Samlet	20048	2018	1109	120	2	12	5	30	3	557	34	5	23943

Sabinemåge *Xema sabini*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2013	2001	1994	
2024											
8	45	5	42	76	46	22	11	440	189	145	2002

Med otte fugle var der tale om en ret lav årstotal. Alle fund nævnes (alle 1K) med 13/9 1 V og 14/9 1 V Ros-hage (NJ), 28/9 1 R Skagen Havn (NJ), 28/9 1 S Havet ud for Agger By (NJ), 13/10 1 SØ Grenen (NJ), 8/11 1 SV Gedser Odde (ST), 25/11 1 N Blåvands Huk (SVJ)

og en usædvanlig sen fugl 8/12 1 SV Gedser Odde. De seneste 25 år forelægger der kun december-fund fra to af årene.

(Hans Christophersen)

Sorthovedet Måge *Ichthyæetus melanocephalus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2024	2022	2020	
2024											
357	14	5	10	31	75	177	318	357	329	313	4662
29	0	< 1	0	0	8	22	33		-	-	-

Kommentar: Første række angiver antal fugle og anden række antal ynglepar. Første ynglefund er fra 1970.

Årets forekomst af Sorthovedet Måge i Danmark i 2024 blev opgjort til 357 individer, hvilket er ny rekord. Det høje tal skyldes særligt, at der optrådte mange fugle i Nordjyl-land i efteråret.

Minimum 14 overvintrende fugle sås i januar/februar, hvoraf flere tilsyneladende var tilbagevendende fugle, der er set gennem flere år. Mindst 11 forskellige (4 ad., 4 3K, 3 2K) sås omkring Hanstholm (NJ), og af overvintrende fugle sås desuden 2 ad. i Aarhus (ØJ) og 1 ad ved Grenå (ØJ). Ellers dukkede de første fugle op 1/3 ved Utterslev Mose (KBH) og Lille Fuglede (VSJ). Uden for ynglelo-kaliteterne sås stort set kun enkeltindivider eller par i forårsmånederne, mens de største tal fra kolonierne var 27/4 16 Holmesø (KBH), 27/4 11 Sprogø (VSJ) og 1/5 11 Sneum Digesø (SVJ).

Efterårsforekomsten i Hanstholm-området var større end de seneste tre år. Ankomsten skete til normal tid med 3/7 1 2K som den første siden april, og der kom hurtigt flere til, således 9/7 13 og 15/7 22. De største tal blev 2/8 70 (64 3K+, 3 2K, 3 1K), 11/8 77, 29/8 67 (39 2K+, 28 1K) og 4/10 68. Maksimumforekomsten på 77 kan sammen-

lignes med, at topforekomsterne i 2021-2023 "kun" var på mellem 47 og 62 fugle. Forskellen skyldtes bl.a. relativt mange 1K-fugle i 2024. Samlet sås minimum 104 fugle ved Hanstholm i andet halvår opgjort ud fra maksimums-tal af de enkelte aldersgrupper (64 3K+, 12 2K, 28 1K).

Også to andre steder langs den jyske vestkyst var der store forekomster i efteråret, bl.a. 1/9 12 1K Grenen, (NJ) og 18/9 10 1K Hirtshals Havn (NJ). På andre lokaliteter var der højst observationer af tre individer.

I december sås fortsat mindst tre fugle i Hanstholm (1 ad, 2 2K), og fra resten af landet blot 2 ad. stationære ved Marselisborg, Aarhus, samt 26/12 2 1K Bygholm Enge, Horsens (ØJ).

Antallet af ynglepar blev opgjort til 25-29 par, hvilket var stort set som i 2023. I 2021 og 2022 var der omkring 40 par. Der var ynglefund på otte lokaliteter, hvoraf de vigtigste var Holmesø 5-7 par, Sprogø 6 par og Sneum Digesø 5 par. Herudover var der følgende yngleforekomster: Langli (SVJ) 1-2 par, Egå Engsø (ØJ) 1 par, Haderslev Dam (SJ) 3-4 par, Birkum Grusgrave (F) 3 par og Gurre Sø (NSJ) 1 par.

Sorthovedet Måge, Birkum, 1. maj 2024. Foto: Erik Thomsen.

Mågerne i Sneum Digesø har tilsyneladende haft problemer med prædation de sidste par år, hvilket nok er årsag til, at bestanden er faldet fra 23 par til 5 par på to år. Andre steder går det bedre, og i 2024 sås mindst tre

flyvefærdige ungfugle i Holmesø og én på Sprogø. En fugl med farvering, der yngede på Sprogø, var ringmærket som ynglefugl vest for Hamborg i 2016.

(Jakob Sterup)

Regional fordeling af Sorthovedet Måge

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	17	0	28	8	2	15	16	20	36	9	14	2	167
2. halvår	136	4	12	15	6	2	6	1	3	1	2	2	190
Ynglepar	0	0	6-7	1	0	3-4	3	6	5-7	1	0	0	25-29

Kaspisk Måge *Larus cachinnans*

Årstotal	Hypphighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2024	2023	2020	
3122	3	0	0	(42)	196	550	1861	3122	2082	1898	16.308

Fremgangen fortsatte og med > 3000 fugle var årets forekomst en stigning på 50% i forhold til sidste års rekordforekomst. Det bliver mere og mere vanskeligt at opgøre en årstotal, da dagstotaler på faste lokaliteter, fx Rødvig Havn (KBH), Skagen (NJ), Blåvand (SVJ) og Fanø (SVJ) ofte er meget varierende, så svært at afgøre hvilke fugle, som måtte være gengangere og hvilke som er nye. I opgørelse i Årsrapporten medtages typisk dagsmax per aldersgruppe per måned fra oktober-december, hvor fugle ofte har vist sig at være mere stationære, hvorfor der er forskelle mellem opgørelse fra Fuglestationer og Årsrapporten. Fra Rødvig og Langeland (F) angives flere fugle enten via ring og/eller feltkendetegn med sikker-

hed at være gengangere. Vi er meget taknemmelige for et stort materiale modtaget fra Henrik Knudsen om forekomst på især Langeland, og det skal bemærkes, at lokale ornitologer på Bornholm også flittigt har eftersøgt arten i 2024.

Første halvår: Forekomst først på året var på niveau med tidligere år med ca. 70-100 overvintrende fugle med flest fugle i Øresunds- og Østersø-egne samt Sydvestjylland, men også enkelte faste individer i Kattegathavne. I januar-februar taltes flest fugle ved Blåvands Huk (SVJ) og på Langeland (F), begge steder med 15 ex. Normalt forsvinder Kaspisk Måge i løbet af februar og marts, men i år sås et større tiltræk fra ultimo marts til maj af primært

2K fugle i flere landsdele med 55 fugle ved Blåvands Huk, 34 ved Gedser Odde (LFM) og ikke mindst et stort influx primo maj i Stevns-området 5/5 med 115 fugle, fordelt på seks lokaliteter, max 50 Barmhertigheden (KBH). I juni endnu 13 observation af 25 fugle, flest 19/6 8 Blåvands Huk.

Andet halvår: Allerede 1/7 taltes 37 fugle på Fanø (SVJ), heraf 2 ad., 14 3K, 13 2K og 1 1K, sidstnævnte mærket i Tyskland. Samme dag også ankomst af 1K fugl ved Holmesø (KBH), og begge er hidtil tidligste ankomst af 1K fugle til landet. I løbet af juli ankom fugle til Bornholm, i Øresunds- og Østersø-regionen, men udover Fanø, kun tocifret antal ved Blåvands Huk og 24/7 12 på pløjemark nær Klintholm Havn, Møn (ST). Ultimo juli nåede 1K fugle også mod nord til Østjylland (Gjerrild og Grenå) og 30/7 til Grenen (NJ).

Antallet steg jævnt i løbet af august-september med ankomst af mange 1K fugle, i august især omkring Langeland (F), som med 131 fugle – heraf 109 1K – stod

for næsten halvdelen månedstotalen, mens stigning i september især blev registreret omkring Bornholm. Forekomst kulminerede oktober-november med min. 1200 fugle, hvor arten optrådte i alle landsdele, på Bornholm med ca. 270 fugle, max 10/10 57 Ertholmene (B), Gedser Odde (ST) 145, max 16/10 27 T, Skagen ca. 130, Blåvands Huk ca. 100, max 25/11 50, Langeland 85 og Rødvig Havn min. 55, max 8/10 24. Men særligt skal rekordstor forekomst 24-30/11 på Fanø bemærkes, hvor store mængder opskyl af primært slangestjerner og små knivmuslinger betød tusindvis af fouragerende måger, heriblandt mange Kaspisk Måge med 24/11 72, 25/11 101, 26/11 218, 27/11 288 – ny dagsmax for landet – og 30/11 209.

I december fortsat mange fugle på Fanø med 1/12 175, 7/12 155 og 30/12 139 Fanø Vesterstrand (SVJ). Uden for Fanø sås kun tocifret antal 2/12 13 Grenen, som i øvrigt var ny dagsmax herfra.

(Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af Kaspisk Måge

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	17	5	104	7	0	3	68	1	208	15	64	20	512
2. halvår	261	11	896	46	9	9	335	8	318	34	268	415	2610
Samlet	278	16	1000	53	9	12	403	9	526	49	332	435	3122

Kaspisk Måge, Hirtshals Øststrand, 10. september 2024. Foto: Rune Sø Neergaard.

Middelhavssølvmåge *Larus michahellis*

Samlet 21 fund af 22 fugle med 9 adult/4K+, 3 3K/imm. og 10 1K fugle og med følgende regionsfordeling: NJ 3, VJ 2, SVJ 7, F 2, KBH 1, NSJ 1, ST 3, KBH 1 og B 2. Flest fugle registreret juli-september med 15 fund. Alle fund er behandlet af DKU.

Første halvår var der kun tre fund af fire fugle, 2-14/2 1-2 ad. Blåvands Huk (SVJ) og to fund fra skib i Nordsøen

med 15/2 1 ad. Energiøen, Nordsøen (VJ) og 30/3 1 imm. Havet ud for Thyborøn (VJ).

I andet halvår var der 17 fund med 22/7 1 3K Blåvands Huk (ringmærket og aflæst som 2K på Fanø (SVJ) i 2022), 25/7 1 1K Blåvands Huk (ringmærket som unge i Schweiz), 26-30/7 1 ad. Hanstholm Havn (NJ), 3/8 1 ad. Blanke Fed, Nordfyn (F), 3/8 1 1K Nexø Havn (B), 3/8 1 4K+ Hirtshals

(NJ), 10/8 1 3K (ringmærket i Kroatien) Søren Jessens Sand, Fanø (SVJ), 20-24/8 1 1K og 23/8 1 4K+ Næstved (ST), 14/9 og 27/9 1 1K Spodsbjerg Havn (F), 19/9 og 23/9 1 1K Gilleleje Havn (NSJ), fuglen også set i Halmstad, Sverige, 22/9 1 1K Gedser Odde (ST), 26/9 – 12/10 1 ad. Hanstholm Havn (NJ), 30/9 1 1K Mandø (SVJ) 1/10 1 1K

Sædergårds Mose (B), 6/10 1 ad. Hirtshals Østerstrand (NJ), 26-27/10 1 1K Rødvig Havn (KBH) og 5/11 1 1K Søren Jessens Sand, Fanø.

(Jørgen Staarup Christensen)

Gråmåge *Larus hyperboreus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal fra 1970- 2024
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	1976	2020	2021	
52	NA	93	129	71	39	43	42	287	189	170	3884

Et ganske flot år med 43-52 fugle, som lå pænt over se- neste fem års forekomst, men det er som vanligt meget svært at afgøre, hvor mange af fuglene på de nordjyske lokaliteter (Skagen, Hirtshals, Hanstholm), som er gen- gangere.

Første halvår: Flest fugle blev observeret ved Skagen med minimum fem fugle jf. Skagen Fuglestation (Kri- stensen 2025), men antal kan sagtens have været op til 11-16 fugle, hvor alle på nær 1-2 adulte var 2K fugle. Mere end én fugl blev noteret 19/1 2 2K Nørre Vorup- ør (NJ), 24/2 2 2K Bækbygård Strand (VJ), 24/3 2 2K

Grenen (NJ), 26/3 og 5/4 2 (2K og 2K+) Hirtshals Havn (NJ). Første halvårs sidste fugle var 14/5 1 2K Skagen Havn (NJ), 24-25/5 1 2K Hirtshals og den meget sene 8/6 1 2K+ Blåvands Huk (VJ).

Andet halvår: Igen i år tidlig ankomst med 27/8 1 ad. Hirtshals og 11-17/9 1 ad. Hanstholm. I efteråret blev flest set ved Hanstholm med 4-5 fugle, og der var kun en enkelt observation af mere end én fugl med 28/11 2 1K Grenen.

(Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af Gråmåge

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	16-22	4-5	7-8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	27-35
2. halvår	12-13	2	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	16-17
Samlet	28-35	6-7	8-9	0	0	0	0	0	0	0	1	0	43-52

Baltisk Sildemåge *Larus fuscus fuscus*

Et lidt bedre år med samlet 59 fugle, hvor regional fordeling var NJ 1, KBH 14, NSJ 1 og B 45 og måneds- fordeling marts 3, april 17, maj 12, juni 3, juli 1, august 6, september 8, oktober 8 og november 1. Ankomst til normal tid ultimo marts med 27/3 1 ad. Årsdalevang (B) og 27-29/3 2 ad. Udkæret (B). Forekomst kulminerede fra medio april til ultimo maj med 18 fugle på Bornholm, max 21/5 3 Ertholmene (B) og ni fugle i Stevns-området, max 21/4 4 ad. Magleby, Stevns (KBH).

Efterårets første fugl ankom 9/7 1 2K Grenen (NJ), hvor ring kunne aflæses. Fuglen var mærket som rede- unge 9/7 2023 ved Hamina øst for Helsinki, Finland og var det første dokumenterede fund af Baltisk Sildemåge fra Skagen. De næste sås 14/8 1 Levka (B) og 1 Saltham- mer Odde (B). Eneste fund af >1 ex var 14/9 2 1K Rødvig Havn (KBH) og 1/10 3 Hasle Sydstrand (B). Årets sidste fugle blev 10/10 1 1K Ertholmene, 19/10 1 1K Randkløve (B) og 10/11 1 1K Rødvig Havn.

(Jørgen Staarup Christensen)

Baltisk Sildemåge 2K, Skagen 9. juli 2024.
Foto: Knud Pedersen.

Hvidvinget Måge *Larus glaucooides*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2012	2023	1983	
2024	38	2	9	16	11	23	17	110	27	26	708

Samlet 15 fugle med ni i første halvår og seks i andet halvår. Regionalfordeling var NJ 11, VJ 1 og SVJ 3.
Første halvår: De første fugle var 4-17/1 1 2K og 15-19/1 1 3K Hanstholm (NJ), 20/1 1 2K og 8/2 1 3K Hirtshals (NJ). I februar i øvrigt og i marts sås arten kun ved Skagen (NJ) med 31/1-3/2 1 ad. Skagen Havn (NJ), 4/3 1 2K Grenen, samt 26/3 1 ad. Det Grå Fyr. De sidste fugle blev 21/4 1 imm. Bøvling Fjord (VJ) og 15/5 1 2K Nordstrand, Skagen (NJ),

Andet halvår: Forholdsvis tidlig ankomst med 1/10 1 3K Grenen, mens de næste fugle blev 10/11 1 3-4K Grenen, 10/11 og 14/11 1 2K, samt 24/11 1 1K Blåvands Huk (SVJ) og 24/11 1 ad. Fanø Vesterstrand (SVJ). Årets sidste fugle blev 6/12 og 12/12 1 1K Skagen, som var samme fugl.

(Jørgen Staarup Christensen)

Rødstrubet Lom, Gødstrup Sø, 10. juli 2024. Foto: Carsten Gørges Laursen.

Rødstrubet Lom *Gavia stellata*

Vinter: Igen i år sås der et større compensationstræk ud af Kattegat ved Skagen med maksimum 4/2 666 og 5/2 753, begge Grenen (NJ). Ved Roshage (NJ) sås der i samme periode 991 trækkende lommer med største dag 5/2 314. Lidt senere i februar og første halvdel af marts sås der ligeledes et stort sydgående compensationstræk af fugle ved Blåvand (SVJ) med 25/2 889 og 12/3 med hele 2142 trækkende lommer. Andre større antal fra vinterperioden og det tidlige forår var 2/3 740 Husby Klit (VJ), 3/3 442 Bækbygd Strand (VJ) og 16/3 553 Nørre Lyngvig (VJ), alle trækkende syd.
Forårstrækket mod nord og øst sås ved en række lokaliteter: Hyllekrog (ST) 8/2-26/5 3377, Gedser (ST) 1/1-19/6 962, Blåvand (SVJ) 23/3-24/5 2711, Hirtshals Fyr (NJ) 26/3-6/5 1638 og Skagen (NJ) 1/4-15/6 14.656. De

største dagsnoteringer i Skagen blev 13/4 849, 15/4 744 og 29/4 1345, alle østrækkende. Desuden skal 5/4 682 Hirtshals Fyr (NJ) nævnes.
Efterårstrækket af Rødstrubet Lom kulminerer ofte i november og december, men allerede i september sås der en markant top ved Blåvands Huk (SVJ), hvor der i dagene 23-26/9 sås 1856 sydtrækkende. Ved Blåvand sås der i alt i efteråret 10/8-30/11 7046 trækkende lommer. Andre lokaliteter med regelmæssige tællinger var Gedser (ST) 12/8-28/12 4604, Roshage (NJ) 10/8-20/12 1573 og Grenen (NJ) 1/8-31/12 4272.
Største dage i efteråret blev 25/11 428 og 29/11 1395 Gedser (ST) samt 25/9 419, 26/9 425 og 10/10 431 alle Blåvand (SVJ).

(Anders Rasmussen)

Islom, Esbjerg Havn 19. januar 2024. Foto: Bjørn Frikke.

Islom *Gavia immer*

Årstotal	Hypighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2023	2024	2020	
2024	50	3	12	34	57	83	147	170	158	141	2651

Igen en høj årstotal, faktisk den næsthøjeste nogensinde, kun overgået af sidste års 170 Islommer. I løbet af vinteren sås flest fugle langs den Sjællandske nordkyst, hvor flere lokaliteter meldte om rastende lommer. En stationær fugl fra Esbjerg Havn 6/1-27/1 skal også nævnes. Forårstrækket sås som sædvanligt især ved Skagen (NJ), hvor der i perioden 6/3-10/6 sås i alt 44 trækkende fugle med største dage 15/5 6 og 17/5 6. Fra forårstrækket skal også nævnes et par observationer fra en lidt mere usædvanlig kant, nemlig 21/4 1 V og 5/5 1 TF begge Feddet (ST) og 4/4 1 Ø Gedser (ST). 7/8 + 29/8 sås 1 Vigsø (NJ), hvilket er eneste fund fra august. Allerede omkring starten af september dukkede

de første Islommer op langs kysterne og i alt sås der 10 fugle i denne måned. Blåvand (SVJ) og Skagen noteredes for flest fugle i efteråret. Ved Blåvand sås der 26/9-28/11 12 trækkende, max 26/11 2 S, og ved Skagen sås 11/9-15/12 30 trækken- de og rastende Islommer. Højeste antal her blev 29/10 3 Grenen (NJ). Gedser noterede fire fugle i efteråret i perioden 3/11-19/12, og ved Roshage (NJ) sås fem fugle 25/9-14/11. I løbet af oktober dukkede der igen rastende fugle op ved især Vestsjællands nordkyst, og i Hanstholm Havn (NJ) sås en stationær fugl raste 27/11-22/12. (Anders Rasmussen)

Regional fordeling af Islom

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	106	3	14	3	0	0	1	18	0	6	7	0	158

Hvidnæbbet Lom *Gavia adamsii*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2023	2009	2006	
2024	21	4	10	17	21	27	35	56	55	37	947

Efter sidste års rekordforekomst på 56 fugle var antallet i 2024 noget lavere med 36 fugle, og det var traditionen tro Skagen, der tegnede sig for de fleste observationer. Faktisk stod området for næsten 90% af observationerne. Tendensen med mange fugle i efteråret fortsatte, og en dagstotal på hele ni fugle 4/11 var en af de højeste noteringer i Danmark for Hvidnæbbet Lom nogensinde.

Første halvår: To vinterfugle sås 14/1 og 28/1 begge Grenen (NJ). I perioden 13/4-21/5 sås i alt otte fugle på forårstræk ved Skagen (NJ). Fra det øvrige Danmark sås

10/4 1 S Bækbygård Strand (VJ), 26/4 1 SV Hirtshals Fyr (NJ), 3/5 1 N Korshage (VSJ) og 15/5 1 rastende Lillebælt ved Fynshav (SJ).

Andet halvår: De første trækkende fugle sås 10/10 2 Grenen (NJ) og frem til 15/11 sås der samlet 22 fugle ved Skagen. Kulminationen fandt sted i starten af november med 4/11 9 og 5/11 3, hvor førstnævnte er ny dagsmax fra Skagen. Arten sås ikke uden for Skagen i efteråret 2024

(Anders Rasmussen)

Regional fordeling af Hvidnæbbet Lom

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	32	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	36

Sortstrubet Lom *Gavia arctica*

I Danmark har Sortstrubet Lom en forekomst med tydelig geografisk slagside. Arten er klart hyppigst i den østlige og særligt den sydøstlige del af landet, både som rastende og trækkende, og i den øvrige del af Danmark er det stort set kun ved Skagen, at arten optræder i større antal.

Forårstrækket i 2024 sås igen primært ved Hyllekrog (ST), hvor der 16/2-5/6 sås 332 trækkende og Skagen

(NJ) 3/3-18/6 med 227 trækkende. Største træktal blev 23/4 16 og 4/5 26 begge Hyllekrog (ST), og største rasteforekomst var 8/4 41 Nykøbing Lyng (NSJ).

Gennem juli og august sås der en del oversomrende fugle langs særligt Falsters og Møns kyster. Flest sås 12/7 80 og 20/7 106 Havet udfor Nordfelt (ST). Denne lokalitet har også rekorden for flest rastende lommer,

Sortstrubet Lom, Esbjerg Havn, 23. januar 2024. Foto: Bjørn Frikke.

idet der 26/8 2017 sås ikke færre end 141 fouragerende på havet.

I andet halvår markerede Gedser Odde (ST) og Dueodde (B) sig som de eneste træklokaliteter med samlede antal over 100. Ved Gedser (ST) sås der 13/8-20/12 222 trækkende og ved Dueodde (B) sås der 3/9-28/12 178 trækkende. Største dage her var 4/10 19 Dueodde og 9/11 24 Gedser Odde. Ved Skagen sås der i alt 114, men materialet indeholder mange rastende fugle og derfor helt sikkert også mange gengangere.

De største efterårstræktal er 6/10 2015 94 og 11/10 2006 79 Dueodde (B).

(Anders Rasmussen)

Sortstrubet Lom, Esbjerg, 20. januar 2024.
Foto: Eva Foss Henriksen.

Lille Stormsvale *Hydrobates pelagicus*

Årstotal	Hypphighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2021	2024	1990	
53	74	6	13	11	5	4	31	77	53	50	623

Efter sidste års flotte resultat - 17 fugle - er vi igen tilbage i småtingsafdelingen set fra landsiden med tre fugle i form af 5/7 1 Fanø Vesterstrand (SVJ), 6/8 1 ringmærket Skagen (NJ) og 11/10 1 S Ørhage (NJ). Hertil kommer min. 50 fugle i den vestligste del af den danske del af Nordsøen optalt fra fly. Fuglene blev opdaget i et område, hvor der rastende en del Mallemukker, tre

Vågehvaler og ca. 20 Marsvin. En præcis optælling var ikke mulig, men ved overflyvning af den centrale del af området kunne op til 10-15 fugle ses samtidig, og enkeltindivider sås op til 1-2 km herfra, således blev antal anslået til min. 50 fugle.

(Lasse Braae/Jørgen Staarup Christensen)

Stor Stormsvale *Oceanodroma leucorhous*

Årstotal	Hypphighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2004	1997	1988	
2	196	13	99	115	143	83	26	902	624	313	4850

Med blot to fugle blev 2024 det dårligste år siden 1993. Årets fund var 4/11 1 og 7/11 1 begge NV Grenen (NJ). Arter er registreret årligt i landet siden 1963. Der er to

år med kun en fugl (1970, 1974) og seks år med to fugle (1966, 1976, 1981, 1982, 1993, 2024).

(Lasse Braae)

Mallemuk *Fulmarus glacialis*

Årstotal	Hypphighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	1997	1997	1988	
11.054	471	3977	15.885	21.865	20.205	18.478	7808	71.532	65.213	41.758	843.295

For andet år i træk var den samlede total femcifret. Skagen stod for hovedparten af alle fugle (93 %) og tegnede sig for hele fremgangen. Ved Vestkysten var det et normalt år i forhold til de seneste års ret lave niveau, mens forekomsten i Kattegat skuffede fælt.

Vi skal helt tilbage til 1982 for at finde et tilsvarende dårligt år. Meget få fugle i første kvartal med januar 9, februar 8 og marts 8. Mest bemærkelsesværdigt var årets eneste forekomst i Østjylland, 13/2 1 SV Rosenvold (SØJ).

Der kom betydelig mere skub i sagerne i andet kvartal, men kun ved Skagen (NJ), hvor de bedste dage i de enkelte måneder var 1/4 5, 29/5 43 og 21/6 617. Eneste obs fra resten af landet var 9/6 1 Roshage (NJ) og 11/6 1 og 25/6 6 Hirtshals Øststrand (NJ).

I juli blev bedste dag ved Skagen 31/7 196 og fugle begyndte at dukke op i resten af Nordvest- og Vestjylland med bl.a. 3/7 25 Roshage, 6/7 3 Blåvands Huk (SVJ), 7/7 5 Nørre Lyngvig (VJ) og 29/7 5 Ørhage (NJ). August blev årets bedste måned og tegnede sig for knapt halvdelen af årstotalen, flest 11/8 1385 og

12/8 2539 Skagen. September var bedste måned ved vestkysten, hvis man ellers vil kalde 15 fugle for godt. Forekomsten i oktober var antagelig den laveste i årtier med 46 fugle fordelt på 12 observationer, flest 12/10 12 Skagen. Hovedparten af fuglene i Kattegat blev set i november. Bedste dag 1/11 med lidet imponerende tre fugle Gilleleje, hvor Skagen samme dag havde 800 ved Nordstrand. Fra december så følgende fugle: 20/12 1 Grenen, 9 Roshage og 2 Børstrup Hage (NSJ) samt 30/12 9 Grenen.

(Lasse Braae)

Måned og regional fordeling af Mallemuk

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Total
Skagen	3	4	9	22	142	2261	1308	5114	339	40	1066	10	10318
Øvr NJ	2	2				1	38	175	454	5	2	9	688
Vestkyst	4	1					8	3	15	1	2		34
Kattegat		1						3			8	2	14
Samlet	9	8	9	22	142	2262	1354	5295	808	46	1078	21	11054

Mallemuk, Nordsøen, 18. august 2024. Foto: Rune Sø Neergaard.

Sodfarvet Skråpe *Ardena griceps*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	1984	2002	2007	
2024	17	57	170	168	184	137	179	446	403	384	8080

Med 342 fugle blev det største årstotal siden 2007 (384). Flest fugle sås ved vestkysten, mens forekomsten i Kattegat var gennemsnitlig og ved VSJ endda færre end normalt. Forklaringen var rimeligvis, at lavtrykspassageerne mest betød vind fra SV/V frem for V/NV, der giver flest fugle i Kattegat.

Eneste observation fra første halvår var 31/1 1 Grenen (NJ). Efterårssæsonen blev indledt med 18/7 1 SØ Grenen. Efterårets første lavtrykspassage gav årets første større tal 8/8 5 S og 9/8 40 S Blåvands Huk (SVJ), 9/8 22 Fjaltring (VJ) og 10/8 sås første fugle ved Nordsjæl-

landskysten (Børstrup Hage m.m). Dage med tocifrede antal herefter var 23/8 18 S Fjaltring, 28/9 17 Blåvands Huk, 11/10 10 Ørhage (NJ), 12/10 44 Grenen og 17/11 13 Nordsjællands Kyst (Børstrup Hage - Asserbo). Årets sidste fugle blev 26/11 1 SØ og 28/11 NV Grenen samt 20/12 3 Børstrup Hage (NSJ). De to observationer fra ST fortjener også at blive nævnt: 13/8 1 SV Gedser Odde og 30/9 1 N Gedesby Strand.

(Lasse Braae)

Regional fordeling af Sodfarvet Skråpe

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2024	130	84	78	4	2	2	0	6	0	34	2	0	342
Gennemsnit 2010-2019	36,1	12,5	27	4,2	3,4	0,4	0,9	13,5	0,6	33,3	0,2	0	132,1

Almindelig Skråpe *Puffinus puffinus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2015	2023	2022	
2024	30	5	40	48	55	63	85	255	161	117	2563

Det blev et ret middelmådigt år med 35 fugle, som var det laveste antal siden 2014 (23). Året observationer fordelte sig med:

Juni (3 fugle): 5/6 2 NV og 10/6 1 SØ Grenen (NJ).

Juli (9 fugle): 3/7 1 V Roshage (NJ), 5/7 1 S Blåvands Huk (SVJ), 7/7 1 SV Ørhage (NJ) og 1 S Nørre Lyngvig (VJ), 10/7 1 NØ Skagen, 16/7 1 R Fredericia Østerstrand (SØJ), 18/7 1 NV Skagen, 22/7 1 SV Ørhage og 26/7 1 NV Gjerrild Nordstrand (ØJ).

August (22 fugle): 9/8 7 S Blåvands Huk og 1 S Sten-

bjerg (NJ), 10/8 1 S Vejers Strand (SVJ), 1 Skagerrak (NJ), 1 NV Grenen og 1 S Nørre Lyngvig, 10/8 1 V og 11/8 2 V Gilleleje, Børstrup Hage og Asserbo Strand (NSJ), 11/8 2 Roshage (NJ), 1 Liseleje (NSJ) og nok samme Kors-hage (VSJ), 12/8 1 Sodrindholm Strand (ØJ), 13/8 1 SØ Bøgeskov Havn (KBH), 23/8 1 S Fjaltring (VJ) og 24/8 1 NV Grenen.

September (1 fugl): 10/9 1 NV Grenen.

(Lasse Braae)

Regional fordeling af Almindelig Skråpe

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	15	3	9	2	1	0	0	1*	1	4	0	0	35

*) Genganger fra NSJ.

Sort Stork *Ciconia nigra*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal fra 1965-2024
	Efter 1964	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	1975	2002	2007	
2024	32	21	29	32	34	26	32	73	61	58	1612

Årets første fugl blev set i Store Jyndeved (SJ) 29/4 og årets sidste blev set 30/9 i Rejsby (SJ). Det totale antal blev 36 individer med følgende månedsfordeling: april 1, maj 7, juni 7, juli 4, august 14 og september 3. Observationerne var spredt ud over hele landet med undtagelse af Vestsjælland og Nordsjælland. Samtlige observationer var af enlige fugle.

En 1K Sort Stork, som blev fotograferet på Borris Hede 4/8, var ringmærket som redeunge 18/6 ved Oderberg i delstaten Brandenburg i Tyskland. 4/8 blev der også set en 1K fugl på Værnengene, men denne var uden ring.

Der er heller ikke i år noget som indikerer, at der skulle

være gjort yngleforsøg. Syd for grænsen i Slesvig-Holsten fik tre par syv unger på vingerne. I alt har der været otte territorier med Sort Stork, hvoraf nogle har været med kun enlige fugle på reden. Så altså ingen vækst i den Nordtyske bestand.

Ungfugle kan slå følgeskab med Hvid Stork, hvorfor vi med en stigende bestand af Hvid Stork i både Danmark og landene syd for os, kan forvente at se flere unge Sort Stork fremover i flok med denne.

(Jesper Leegaard)

Regional fordeling af Sort Stork

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	5	1	0	2	1	1	2	0	1	0	2	0	15
2. halvår	5	2	2	2	1	2	3	0	1	0	2	1	21
Samlet	10	3	2	4	2	3	5	0	2	0	4	1	36

Hvid Stork *Ciconia ciconia*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal fra 1970- 2024
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2020	2024	2022	
2024	NA	(216)	(261)	(153)	208	421	610	712	654	596	13388
8	NA	42	17	6	1	2	8	-	-	-	

Kommentar: Første række angiver antal fugle og anden række antal ynglepar. For antal fugle mangler årstotal fra 1970-77, 1988-89, samt 1997-98. Tre største yngleår siden 1970 er: 1970: 60 par; 1971: 54 Par; 1972: 51 par.

Storkesæsonen i 2024 var i gang fra 1. januar. I Gundsøllille overvintrede yngleparret på reden, og i Veksø på samme egn holdt en enlig Stork fra det skånske storkeprojekt til på en rede. Den trak til Skåne 23/3, men kom tilbage 15/4 og blev i Veksø året ud. I Kværkeby på Sjælland overvintrede en skånsk Stork. Frem til 4/10 havde den selskab af en anden ung skånsk stork, som derefter trak syd på. Så i alt fire storke overvintrede på Sjælland. Storkene blev fodret hen over vinteren.

17/2 blev en stork set ved Strøby på Stevns, 20/2 ankom hanstorken til reden i Jejsing og 24/2 ankom hanstorken til reden i Rens. 27/2 blev en stork set ved Haslev. De nævnte storke var de første trækkende, der nåede Danmark i 2024. I Schleswig-Holstein dukkede de første storke med vinterkvarter på den Pyrenæiske Halvø op allerede sidst i januar. Det tager disse storke 1-2 uger at nå tilbage til yngleområderne i Nordtyskland. En gennemgang af antallet af storke registreret i DOFbasen sandsynliggør, at ca. 654 storke gæstede Danmark i 2024. I 2023 var tallet ca. 502 mod ca. 596 i 2022. På DOFbasens punktort ses det at besøgene af Hvid Stork stort set fordelte sig over hele landet. Dog var der kun få på Fyn og Vestsjælland, og der blev slet ikke set storke i Sydthy og på Mors.

De største flokke i foråret var 15/5 13 Højer (SJ), 17/5 21 Gredstedbro (SVJ) samt 21-30/5 15 Kalvslund (SVJ), hvor det være de samme storke. Største sommerflok var 14-16/6 32 storke ved Løjtved nord for Løgumkloster (SJ)

og 17-18/6 19 Vejen (SJ). De største sensommerflokke var 31/7 11 Høje Tåstrup (KBH), 2/8 37 Harsmark, Bagenkop, som dagen efter sås 3/8 40 Fynshav, Als (SJ) samt 31/8 37 og 1/9 11 Mandehoved, Stevns. De store flokke i Østdanmark i sensommeren er skånske Storke på gennemtræk – se regional fordeling for KBH og ST. Det er værd at bemærke, at antallet af storke der gæster Sønderjylland påvirkes positivt af bestandsstigningen i Schleswig-Holstein og Niedersachsen.

De sidste trækkende storke var 17/10 1 nær Dueodde (B), 17/10 1 ved Langebæk, Sydsjælland (ST) og 4/12 2 Amager (KBH), og det var formentlig samme to storke, som sås 5-7/12 Skodsbøl, Broager (SJ) og nok alle sene skånske storke.

I 2023 var der 55 fritflyvende storkepar i Skåne, som fik 80 unger på vingerne. Hertil skal lægges 50 unger fra par i hegn der også blev sluppet fri. Så 130 skånske storkeunger havde mulighed for at trække væk fra Skåne. Tallet for 2024 lå på samme niveau som i 2023 (Petter Albinsson, Storkprojektet). Bestanden i Skåne er kunstigt opformeret. I Schleswig-Holstein var der i 2024 607 par med 1076 unger mod 510 par med 791 unger i 2022 og 427 par med 678 unger i 2020 (Jörg Heyna, NABU).

I 2024 var der i Danmark otte reder med 15 udflyjende unger, mens fire reder var beboet af enlige storke. Parantallet faldt med to i forhold til 2023, mens ungetallet var lavt, fordi de nye storkepar ikke havde megen succes det første år. Nedgangen i antal par er formentlig

Hvid Stork, de fire storkeunger i Jejsing er flyvefærdige. 19. juli 2024. Foto: Hans Skov.

forbigående, og det forventes at de senere års fremgang vil fortsætte pga. bestandstryk i Nordtyskland. For at en storkerede kan tælles med, så er kriteriet, at reden har været besøgt af en stork eller et storkepar i mindst fire uger.

Storke er blevet ringmærket i Danmark siden 1901, men der blev taget hul på et nyt kapitel i 2021 med GPS-mærkning af storkeunger. Et samarbejde mellem

Statens Naturhistoriske Museum og Storkene.dk betød, at seks af årets unger fik påsat GPS-sendere af Kim Skelmo-se og Kasper Thorup fra Statens Naturhistoriske Museum. Der er allerede kommet meget spændende resultater ud af det. De GPS-storke der stadig er i live kan følges på nettet. Gå ind på storkene.dk's hjemmeside og find vejledning til hvordan man finder ind på Animal Tracker eller Move Bank via en app for at følge danske GPS-storke.

2024 havde 8 par på reder og 15 flyvefærdige unger.

Lokalitet	Ankomst	Æg og unger	Flyvefærdige unger
Flynder (VJ)	8/3 han	Enlig	
Ramten, Djursland (ØJ)	17/4 (han) 10/5 (hun)	0 æg, 0 unger	0 flyvefærdige
Revn, Djursland (ØJ)	14/4	Enlig	
Smedager (SJ)	10/3 (han) 24/3 (hun)	5 æg, 5 unger udrugtet	5 flyvefærdige
Ravsted (SJ)	13/5 (par)	3 æg, 0 unger udrugtet	0 flyvefærdige
Klipleve (SJ)	13/3 (han) 7/3 (hun)	? æg, 0 udrugtet	0 flyvefærdige
Saksborg	2/4 (han) 23/4 (hun)	min. 1 æg, 1 unge udrugtet	1 flyvefærdig
Rens (SJ)	24/2 (han) 4/3 (hun)	min. 2 æg, 2 unger udrugtet	2 flyvefærdige
Jejsing (SJ)	20/2 (han) 27/3 (hun)	4 æg, 4 unger udrugtet	4 flyvefærdige
Bjerndrup (SJ)	3/4 han	Enlig	
Gundsølle (KBH) **	Par der overvintrer	3 æg, 3 unger udrugtet	3 flyvefærdige
Veksø (VSJ)	15/4 han	Enlig	

** Begge storke stammer fra det skånske storkeprojekt.

Flynder nær Bækmarksbro 14 km syd for Lemvig er hjemsted for Danmarks nordligste

Beboede storkerede. Hannen ankom 8/3. Hanstorkens ring viser, at den blev ringmærket som unge i Berne-Glüsing nordvest for Bremen i 2015. Det er 360 km syd for Flynder. Hanstorken trak syd på 25/8. Reden kan følges på TV MidtVest.

Ramten på Norddjursland. 17/4 ankom hanstorken. Hunstorken ankom 10/5 og var ikke ringmærket som hunstorken i 2023. Storkene fik ikke lagt æg pga. hunnens sene ankomst. En af de fire unger, der blev udruget i Ramtens storkerede i 2023, blev først i august aflæst ved Trustrup på Djursland. En anden Ramten unger fra 2023 blev mærket med GPS, og kunne følges ned til Senegal og Gambia hvor vinteren blev tilbragt. Desværre omkom storken i et ørkenområde i det nordlige Senegal på forårstrækket mod nord. Storkeparret trak syd på 3/9.

Revn nær Grenaa på Djursland. 14/4 ankom en stork. Den forblev enlig og trak syd på omkring 16/8.

Ravsted er en ny storkelokalitet, hvor der sidst var fastboende storke i 1980. 13/5 ankom et Storkepar til reden. Hunstorken var en ung skånsk stork udruget i Viby, Kristianstad i Skåne i 2021. Parret fik ikke lagt æg og efter 13/6 blev de kun af og til set på reden. Men storkeparret forblev i lokalområdet sommeren ud og overnattede både på reden i Korup og på reden i Ørslev. Hannen trak syd på 9/9 mens den skånske hunstork trak syd på 11/9.

Smedager nær Tinglev. Hannen ankom 10/3 og hunstorken 24/3. Hannen er ringmærket i Berne-Glüsing i Niedersachsen i 2020. I 2022 holdt storken til på bl.a. reden i Seem ved Ribe. Hunstorken er ringmærket i 2018 i Niedersachsen et stykke nordøst for Bremen. Der blev lagt 5 æg. Alle 5 æg klækkede og ungerne voksede til. En af ungerne fik en måned gammel en skade i den ene vinge og måtte hentes ned fra reden. Den kom på en storkeplejestation i Erfde i Sydslesvig, hvor den var vinteren over, mens vingen kom i orden. De øvrige unger blev ringmærket og senere blev den største unge også forsynet med en GPS-sender, så dens videre færd kunne følges. Tre af ungerne fløj af reden 15/7 og en 17/7. GPS-ungen trak bort 1/8. Tre unger trak 11/8, men

to unger kom tilbage 14/8. De trak så endeligt 15/8. Forældrefuglene trak 26/8. Uheldigvis holdt GPS-senderen op med at fungere kort efter, at storken trak bort. En Smedager stork (Cort) fra 2022 gjorde et mislykket yngleforsøg i Tinningstedt få km syd for den dansk-tyske grænse. Storkenes unger døde. Det er den første af vores GPS-storke, der har forsøgt at yngle. Smedager storkene kan følges på TVSyd.

Bjerndrup ved Tinglev havde en meget tilidsfuld hanstork, der kunne finde på at gå rundt i en have nær reden. Storken ankom 3/4, men fik ikke nogen mage og trak bort 21/6.

Kliplev tyske hanstork ankom 13/3 og hunnen 2/5. Storkene havde rugeadfærd, men der kom ikke noget ud af det. Måske var hunstorken for ung. Hanstorken holdt sidste år til på reden i Broderup og indtil hunnens ankomst pendlede den frem og tilbage mellem reden i Broderup og reden i Kliplev. Hanstorken blev udruget i Satrup, Angel i Sydslesvig i 2020. Hunstorken trak syd på 30/8 og hannen 5/9.

Saksborg er en ny lokalitet. Her blev en ny storkerede opsat ved kroen sidst på vinteren, og 2/4 indtog en ikke ringmærket hanstork reden. 23/4 ankom en tysk hunstork. Denne hunstork havde sammen med en tysk hanstork holdt til på reden i Lydersholm 16-23/4. Begge er kun to år gamle og stammer fra forskellige reder i storkelandsbyen Bergenhusen i Sydslesvig. I 2024 var der 26 par storke i Bergenhusen. Den formåede hanstork blev i Lydersholm indtil 28/4. I Saksborg fik parret lagt et æg som klækkede, og 12/8 fløj ungen af reden for første gang. Forinden var ungen blev ringmærket og forsynet med en GPS og sammen med en unge fra Jejsing og trak syd på 5/9. Forældrefuglene var forinden 2/9 trukket syd på. Saksborg ungen kunne følges ned til Ebrofloden i det nordlige Spanien. Uheldigvis satte dens GPS ud pga. en defekt, så dens videre færd ikke kan følges.

Rens nær grænsen havde første stork (han) på reden 24/2 og 4/3 dukkede hunnen op. Hunnen er udruget i Fulltofta i Skåne i 2019. Storkeparret er det samme som dem der var i Rens i 2022 og 2023. Der blev udruget to æg og ungerne fløj af reden for første gang 8/7, og en af dem blev GPS mærket. Ungerne trak syd på 31/7, men de to gamle storke blev i Rens indtil 13/9. GPS-storken kunne følges til vinterkvarteret i Marokko hvor den søgte føde ved en flod sammen med mange andre storke nordvest for Marrakesh. I oktober blev resterne af storken fundet ved floden og var sandsynligvis blevet overlistet af et rovdyr.

Jejsing øst for Tønder havde allerede sin hanstork på plads 20/2. Fra 2/3 til 27/3 havde den selskab af en tysk hunstork, der var udruget i Wyk på øen Föhr i 2020. Denne stork var sidste år på reden i Ubjerg. 27/3 ankom sidste års hunstork til Jejsing og den unge tyske hunstork blev fordrevet til Westre syd for grænsen, hvor den dannede par med en stork der. Storkeparret i Jejsing fik udruget fire unger, som alle blev flyvefærdige. Den første unge fløj af reden 18/7. Inden da var storkeungerne blevet ringmærket og to af ungerne blev også GPS mærket. Tre af ungerne og de to gamle storke trak syd på 30/8. En af GPS-ungerne begyndte 27/8 at holde sammen med GPS-ungen fra Saksborg. 30/8 var de to storke ved Klovtoft. De to storke vendte tilbage Jejsing 3/9 med

Hvid Stork, Saksborgs storkerede med Grønå i baggrunden. Billedet er taget i forbindelse med mærkning, 27. juli 2024. Foto: Hans Skov.

en tysk stork. Den 5/9 trak alle tre syd på. Første stop var Lindholm-Risum syd for Niebüll. Sjovt nok besøgte Jejsing ungerne fra 2023 også dette sted, da de trak syd på. GPS-ungerne valgte vestruten ned over Frankrig og Spanien. Den ene unge tilbragte vinteren ved Sevilla og senere også i Portugal. Den anden stork fløj til Casablanca i Marokko, hvor vinteren blev tilbragt.

Gundsølle ved Roskilde er et gammelt etableret storkepar, der stammer fra det skånske storkeprojekt. De ankom til egnen i efteråret 2003 og har været der siden. Storkeparret overvintrer og kunne derfor begynde at ruge så tidligt som 28/3. Sidste års GPS-storkeunge som ikke trak syd på, blev jaget væk da ynglesæsonen begyndte. Den tilbragte sommeren i Skåne, men i august trak den syd og tilbragte vinteren i Spanien i Madrid området. Parret lagde tre æg som alle klækkede. Den første unge fløj af reden 1/7 og de to andre 3/7. En blev GPS mærket. Ungerne trak syd på 27/8, og 31/8 var de nået til Langeland via Lolland. Samme aften rastede de tre unger i Ditmarsken. GPS-storken kunne følges til Kénitra i Marokko hvor vinteren blev tilbragt.

Veksø har de sidste mange år været en skånsk hanstorks vinterresidens. Dette forår trak den til Skåne 23/3,

men vendte overraskende tilbage igen til reden 15/4 og blev i Veksø resten af sommeren. Storken fik desværre ikke en mage og endte med at overvintrer, som den har gjort det så ofte før.

Til sidst skal en helt særlig GPS-stork nævnes. I 2021 blev storkeungen Findus GPS-mærket i Broderup. Første vinter blev tilbragt i det sydlige Spanien som er på vestruten for storke. I sensommeren 2022 valgte Findus meget overraskende at benytte østruten via Tyrkiet, Egypten til Tchad, hvor vinteren blev tilbragt. Trækket tilbage til Europa gik ikke via østruten, men via vestruten over Algeriet, Tunesien, Marokko, Spanien til Frankrig, hvor sommeren 2023 blev tilbragt. I sensommeren 2023 trak Findus til Spanien som det første år. I 2024 kom Findus tilbage til Danmark hvor den endda besøgte "fødereden" i Broderup. Findus blev set mange steder i Sønderjylland og Sydslesvig hen over sommeren. 23/7 2024 blev Findus dræbt af en bil på motorvejen ved Jalm i det sydlige Schleswig. Findus er det første dokumenterede eksempel på, at en stork kan trække til Afrika ad østruten og herefter returnere til Europa ad vestruten.

(Hans Skov)

Regional fordeling af Hvid Stork

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	53	42	74	54	32	246	65	24	73	16	122	2	727*

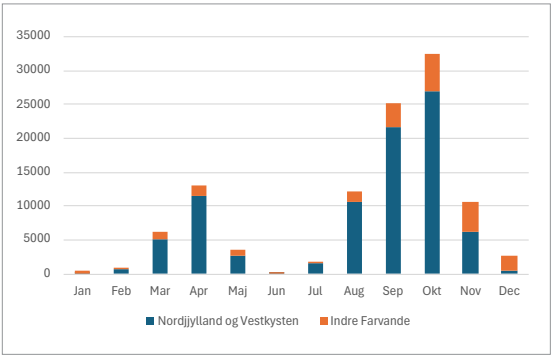
* Tallet 727 er det korrigerede tal for storke, der er set i flere regioner. Dette tal reduceres igen med 10 % af hensyn til mulige gengangere, der ikke er blevet fanget i tidligere korrektioner. Det sandsynlige antal forskellige Storke, der har besøgt Danmark i 2024 er ca. 654. Det skal ses på baggrund af de i alt 1786 storkeobservationer, der er registreret i DOF-basen i 2024.

Sule *Morus bassanus*

Ved frasortering af de mest oplagte gengangere landede årstotalen på 109.422 Suler, hvilket var en markant fremgang i forhold til 2023 med 81.332 Suler. Fremgang i forekomst blev noteret i Nordjylland og langs vestkysten med 87.894 mod 56.092 året før, mens der var lidt færre fugle i indre farvande med 21.528 mod 25.240 i 2023, formentligt som følge af færre dage med hård vind fra nordvest i efteråret.

Det reelle antal fugle i danske farvande estimeres i 2024 til 85.000-90.000 mod 55.000-60.000 i 2023 og 75.000-80.000 i 2022. Der blev kun registreret 11 dødfundne fugle mod 33 i 2023 og 518 i 2022. På Nordatlantens største yngleplads Bass Rock, hvor besatte territorier optælles årligt, var der i 2014 var 75.259, i 2021 > 80.000, mens seneste optællinger i 2023 gav knap 51.844 og i 2024 46.045 (Burton et al. 2024). Tilbagegang er således fortsat efter udbrud af fugleinfluenza i 2022.

Første halvår: I januar sås knap 400 fugle, flest i indre farvande ved Nordsjælland, men ingen dage over 30 fugle, mens en lille stigning i forekomst i februar især blev noteret ved Skagen (NJ). Forårsforekomst kulminerede fra medio marts til primo maj med tydelig top medio-ultimo april. Flest fugle i perioden sås ved Skagen (NJ) med 11.637, hvor de største dage var 19/4 625 og 24/4 446 og Blåvands Huk (SVJ) med 3962, flest 14/4 392. Uden for Skagen og Blåvand blev største antal talt 14/4 409 Nørre Lyngvig (VJ). Fra ultimo maj til ultimo juni var der kun

Månedsfordeling af Sule.

ganske få fugle tilbage i danske farvande, og samlet blev knap 200 fugle noteret.

Andet halvår: Antallet af rastende Suler steg pænt allerede fra primo juli langs vest- og nordjyske kystlinjer med > 1500 Suler, mens der kun samlet blev set 30 i indre farvande. Fra august til medio september fordelte Sulerne sig relativt jævnt op langs vestkysten fra Blåvand til Skagen, mens > 60% af alle Suler under kulminationen i efteråret fra ultimo september til medio oktober blev noteret ved Skagen, hvor de største dage var 11/10 4654 og 12/10 3056. Forekomst i indre farvande kulminerede

i oktober, hvor de største dage blev 11/10 470 Børstrup Hage (NSJ) og 25/10 513 Gilbjerg Hoved (NSJ).
Antallet af Suler faldt markant i løbet af november, og der var kun få dage med > 100 fugle, alle ved Skagen. I

december sås flest fugle i indre farvande, hvor de største dage var 15/12 186 og 20/12 228 Børstrup Hage.

(Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af Sule

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	15050	2649	2796	1957	39	17	42	513	135	958	65	2	24223
2. halvår	59700	4198	3457	7660	436	27	266	1447	366	7349	293	0	85199
Samlet	74750	6847	6253	9617	475	44	308	1960	501	8307	358	2	109422

Sule, Melby Strand, 29. januar 2024. Foto: Finn Carlsen.

Topskarv *Gulosus aristotelis*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2019	2021	2024	
2024											
135	42	1	1	2	10	29	106	183	152	135	999

Forekomsten af Topskarv var med i alt 135 fugle langt fra topåret 2019, hvor der blev set 183, men stadig tredje største år hidtil. Materialet er især for foråret præget af de mange observationer, som gøres ved Skagen, og materialet derfra er dels sammenstillet af Knud Pedersen/Skagen Fuglestation og dels meddelt af Rolf Christensen/Grenen Fuglestation via Henrik Haaning Nielsen ("Set i Felten"). Materialet er så vidt muligt rensat for gengangere.

Forårstrækket ved Skagen startede 20/1 1 Grenen (NJ), og sidste fugl her var 29/6 1 SØ Grenen. Største observation blev 1/4 10 Grenen. Skagen Fuglestation meldte om i alt 86 fugle i første halvår, mens "Set i Felten" af Henrik Haaning Nielsen angav i alt 111-112 fugle ved Grenen i første halvår. Ved Hanstholm Havn (NJ) sås i første halvår kun 13/1 1. Ved Hirsholmene sås 12/3 2, 8/4 5 og 8/6 1 2K, alle på Græsholm (NJ). Tre af fuglene 8/4 var i yngledragt, og to af disse kurtiserede.

I efteråret blev der fra Skagen meldt 11 fugle fra 18/8 til 19/11 med største dag 28/10 2 NV Grenen og 1 SØ Hulsig

(NJ). Ved Hanstholm Havn var der 23 observationsdage mellem 12/9 og 8/12. Der var dog sikkert kun tale om to forskellige 1K fugle, hvor den ene kunne ses 12/9- 8/10, mens den anden sås 6-8/12. Ved Hirtshals Havn (NJ) var der i modsætning til sidste år ikke nogen observationer af Topskarv i år.

Uden for Nordjyllands kyster skal observationer indsendes til SU, som har godkendt disse fund: 9/4 1 1K Yderby Lyng, Sjællands Odde (VSJ) og 12-19/11 1 1K Gilleleje Havn (NSJ).

Fra det østlige Læsø til den Hallandske ø, Nidingen, er der ca. 40 km, og her toppede forekomsten i 2024 13/10 ifølge artportalen.se med 500 fugle. Bestanden på den svenske vestkyst er de senere år vokset kraftigt til nu ca. 1500 par (Ottosson et al 2025).

Fra 2020 er Topskarv ikke længere SU-art langs kysterne i Nordjylland undtaget fjordene, men den er fortsat SU-art for resten af landet, inkl. Sjællands nordkyst.

(Torben Nielsen)

Sort Ibis, Ringfenner, Store Vildmose, 25. maj 2024. Foto: Hans Henrik Larsen.

Sort Ibis *Plegadis falcinellus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2023	2022	1994	
2024	19	< 1	> 1	1	1	2	5	9	8	7	88

Et ret normalt år med 3-4 fugle: 11/5 1 Slotshøj (ST), 22/5 1 Skjern Enge (VJ), 24-25/5 1 Ringfenner (NJ) samt 23-26/6 1 Busemarke Mose (ST). Måske samme fugl VJ og

NJ - en "pessimist" ville måske endda sige, at det blot var den samme fugl, der turnerede rundt.

(Lasse Braae)

Skestork *Platalea leucorodia*

I 2024 blev der med sikkerhed konstateret ynglende Skestork på otte lokaliteter, hvoraf de fem var beliggende i Limfjorden, en i Nissum Fjord, en i Ringkøbing Fjord og en i Øresund. Det samlede antal ynglepar for 2024 blev opgjort til mindst 625 par. Det svarer til en stigning på 187 par i forhold til 2023 og en stigning på 33 par i forhold til landets hidtidige maksimum i 2021. Dækningen af ynglende Skestork var ikke så god som ønsket (se nedenfor), bl.a. fordi arten i 2024 ikke indgik i NOVANA-overvågningen.

I lighed med de tre foregående år blev den største koloni fundet på Høje Sande i Ringkøbing Fjord (VJ). Her kunne der på fotos taget fra drone 9/5 tælles 438 rugende fugle og 213 individer uden rede, hvilket er det hidtil højeste antal for Høje Sande. 7/6 blev der mærket 50 store unger med farve- og metalringe. Under dette ringmærkningsbesøg kunne det konstateres, at der var mange unger i kolonien, og at ungerne var i god stand. Så formentlig har mange af øens ynglepar haft succes med at opfostre unger. I Limfjorden ynglede der flest

Skestorke (118 reder 1/5) på Vår Holm i Nibe Bredning (NJ). Det er uvist om disse ynglefugle fik unger på vingerne, men der kom ikke unger i de fire reder der blev overvåget med vildtkamera. På nabøen Hornsgaard Holm, hvor der 1/5 blev fundet 20 reder, kom der ifølge vildtkameraerne og senere tjek ikke unger. Ved flere lejligheder blev det observeret, at ynglefuglene på især Hornsgaard Holm og i mindre grad også på Vår Holm forlod rederne, når en eller flere af områdets immature og adulte Havørne svævede over kolonierne eller fløj lavt over holmene. På Ejerslev Røn (NJ) nordøst for Mors blev der 8/7 registreret 25 reder med æg, og 15/8 sås ni næsten flyvefærdige unger. På den vestligste lokalitet i Limfjorden, Venø (VJ), var der syv aktive reder. Her blev yngleparrene ofte forstyrret af Havørne, og de fik tilsyneladende ikke unger på vingerne. På Sandøen i Nissum Fjord blev der set tre unger og antallet af ynglepar blev estimeret til 1-3 par. I toppen af et tæt krat på Peberholm (KBH) i Øresund blev for der for andet år i træk fundet ynglende Skestorke. I

2024 kunne der på fotos taget fra drone 16/5 tælles 13 fugle på rede. Ud over de otte lokaliteter, hvor arten med sikkerhed yngede, blev der på to tidligere ynglelokaliteter observeret voksne individer, men det blev aldrig verificeret, at fuglene faktisk havde reder og fik lagt æg. Den ene af de to lokaliteter var Hov Røn (ØJ), hvor der 17/5 sås 17 Skestørke stå samlet i, hvad der formentlig var en lille koloni. Den anden lokalitet var Hjarnø i munden af Horsens Fjord (ØJ), hvor der 22/5 sås fem voksne fugle; de stod på den tange, hvor der i tidligere år er fundet reder. Heller ikke på Egholm ved Bågå i Lillebælt (F) yngede arten, hvor antal her i 2023 blev estimeret til 17 par.

På Mandø (SVJ) sås en overvintrende ungfugl frem til 4/2, og 8/1 sås to fugle på forlandet ved Vester Vedsted Enge (SVJ). Herudover var 16/2 3 Vesløs Vejle (NJ) årets første. Ved Værnengene sås ved enkelte lejligheder over 100 Skestørke i juni/juli, flest 12/7 156, hvilket

formentlig drejer sig om fouragerende fugle fra Høje Sande-kolonien. I Bygholm Vejle (NJ) sås 26/5 131 og 27/6 101, hvilket er relativt mange uden for ynglelokaliteterne på dette tidspunkt og skyldes måske dårlig ynglesucces i Limfjordskolonierne. Efter yngletiden sås større ansamlinger flere steder i det vestlige Jylland. Lokaltetsmax fra de bedste lokaliteter var 4/8 216 Bygholm Vejle, 26/7 209 Sneum Digesø (SVJ), 25/8 182 Agger Tange (NJ), 4/8 164 Langli (SVJ). De største observationer fra Øerne var 4/8 39 Klydesøen (KBH) og 2/8 33 Stige Ø (F). Der var som vanligt ingen observationer fra Bornholm. To fugle, begge ungfugle, sås i november/december med 2/11-15/12 Ølseagle Revle (KBH) og nok samme 19-21/12 Aflandshage (KBH) samt 26/11-31/12 Saltvandssøen (SJ).

(Thomas Bregnballe / Jacob Sterup/Jan Skriver)

Skestørke, Filsø, 10. juni 2024. Foto: Karin Gustausen.

Rørdrum *Botaurus stellaris*

I 2024 var der samlet set 3605 indrapporteringer, hvilket var nogle flere end de foregående to år, tæt på gennemsnit for de seneste fem år på 3614. Alt tyder på, at Rørdrummen er i fremgang, således er antallet af lokaliteter med paukende Rørdrum steget en del fra 205 i 2023 til 261 i 2024. Også antal af paukende fugle steg fra 394 i 2023 til 447 i 2024.

Bestanden i Vejlerne var på niveau med de senere år med 97 i 2024 mod 93 i 2023 og 124 i 2022. Ved sammentælling af de forskellige lokaliteter i Vejlerne (NJ) blev der registreret 17 paukende fugle i de Vestlige Vejler, 48 i de Østlige Vejler, og i Lille Vildmose >20 paukende fugle.

Uden for Nordjylland blev der 11/5 hørt fem i Fredmosen (F) og samme dag fem ved Magisterkrogen (SJ) og 1/4 4 ved Gundsømagle Sø (KBH). Årets første paukende fugl blev hørt 7/2 Sønder Lem Vig (VJ) og årets sidste 5/8 Kølshen-Skals Engsø (NJ).

Et andet markant udsving er sete vinter- og efterårsfugle (perioden januar - februar samt september - december), som er steget fra 156 i 2023 til 283 i 2024. NJ har haft tæt på en fordobling fra 43 til 83, KBH en tredobling fra 16 til 48 og ØJ fra 13 til 34.

(Erik Stokholm)

Rørdrum, Filsø, 15. januar 2024. Foto: Karin Gustausen.

Regional fordeling af Rørdrum

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Sete fugle vinter*	83	45	11	34	5	5	20	7	48	14	9	2	283
Antal lokaliteter med pauk**	58	46	14	12	7	25	32	20	18	7	21	1	261
Paukende fugle	175	61	18	17	12	38	44	26	22	8	25	1	447

* Sete fugle uden for ynglesæsonen, typisk månederne januar-februar samt september-december.

** Vejlerne er her regnet som to lokaliteter og hele Lille Vildmoseområdet som en lokalitet.

Silkehejre *Egretta garzetta*

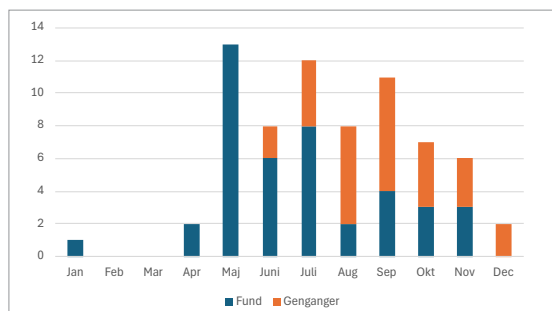
Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2016	2024	2021	
48	5	2	2	7	27	30	37	86	48	47	863

Det blev et meget flot år med ca. 42-48 fugle, hvilket er hidtil næststørste år i landet. Det er dog sædvanligvis meget vanskeligt at afgøre, hvad der nye fugle og hvad der er fugle, som flytter rundt mellem lokaliteter og især regioner. Der kan således sagtens være flere gengangere i årstotalen.

Arten optrådte i hele landet på nær Bornholm og Nordsjælland, hvor flertallet blev registreret i det vestlige Jylland fra Vadehavet til Limfjorden (21-25 fugle) og i Sydvestsjælland (5 fugle).

Året startede med vinterfund 2-15/1 i flere lokaliteter på Samsø (ØJ), en fugl som også var på plads i december 2023.

Ankomst sås fra ultimo april 21/4 i Mandø (SVJ) og

Månedsfordeling for Silkehejre, hvor blå er nye fund og orange formodede gengangere og/eller stationære fugle.

29/4 1 Slivso, Hoptrup (SJ), men især fra medio maj til primo juni, hvor arten optrådte i næsten alle landsdele. Der sås igen et tiltræk fra ultimo juni og i juli, hvorefter efterårets forekomst mest vedrørte stationære individer. Silkehejre trak bort fra september til november, og efter primo september ingen fund i Østdanmark.

Flertallet af alle observationer var af enkeltindivider og ofte kun en eller få dage, mens langtidsstationære fugle - som tidligere år - især sås i Sydvestsjælland omkring Borreby Mose og Omø Sø (VSJ) med optil fem fugle sammen, der sidst sås 1/9 Agersø (VSJ). Herudover var der i efteråret to langtidsstationære individer ved både Bygholm Vejle/Pytodde (NJ) og Tipperne/Værnengene (VJ). Året sluttede med to vinterfund 28/11-31/12 1 Fanø (SVJ) og 13/12 1 Helm Odde Marsk, Rømø (SJ).

NJ (8-12 fugle): 10/5 1 Ove Sø og formentlig samme fugl 11-15/5 vekslede mellem Ulvedybet og Glombak og senere set 29/5 1 Sandholme nær Ulvedybet, 14/5 1 N (kl. 05.35) Juelstrup Sø og antagelig samme fugl tre timer senere sås trækforsøg Skagen, 1/6 1 Hirsholmene, 9/7-29/8 1 Vejlerne og igen 22/9-22/11 1-2 Bygholm Vejle/Pytodde, 6/10 1 S Agger Tange, 19/10 1 Vilsted Sø og 13/11 1 Ringfener, Store Vildmose.

VJ (3 fugle): 9-12/7 1 Bøvling Fjord, 3/9 1 N Hemmed Strand, Ringkøbing Fjord og formentlig samme 13/9 -

7/11 1-2 Tipperne/Værnengene, hvor en 16-30/11 flyttede til Skjern Enge.

SVJ (6-7 fugle): 21/4 1 Mandø, 12-14/5 1 Skallingen, 18/5 1 S Blåvands Huk, 27-29/6 1 Filsø, 30/8-7/10 1 skiftende mellem Mandø og Fanø, 13/11 1 Filsø og muligvis samme som 28/11-31/12 dukkede op på Fanø.

ØJ (4 fugle): 2-15/1 1 Langør/Armhoved, Samsø, 16/5 1 Ø Årslev Engsø, 19-24/7 1 Hesselholm, Samsø, 15-20/8 1 Bønnerup Strand.

SJ (10 fugle): 29/4 1 Slivso, Hoptrup, 7-17/5 1-2 Magrethe Kog/Saltvandssøen, 9/5 1 N Rømø Nørrelund, 7/6 1 V + 7/7 1 R Tontoft Nakke, Als, 18-29/7 2 Lakolk, Rømø, 13-16/9 1 Højer Vade/Det Fremskudte Dige, 15-16/11 1 + 13/12 1 Helm Odde Marsk, Rømø.

F (3 fugle): 19/5 1 Ø Fakkebjerg, 21/5 1 Vejlen, Tåsinge og 1/9 1 V (mod Ærø) Tryggelev Nor.

VSJ/ST (6 fugle): 19/5 1 Hovvig, Odsherred, 19/5-1/9 op til 5 fugle Svinø, Borreby Mose, Omø, Stigsnæs og Agersø. Fem fugle blev noteret 11/7, 17/7 og 24/7 Omø Sø samt 1/9 Agersø.

KBH (2-3 fugle): 31/5-1/6 1 Ølseagle Revle og måske samme 6/6 1 SV Kongelunden, 30/6-3/7 1 Kalvebod Fælled.

(Jørgen Staarup Christensen/Lasse Braae)

Regional fordeling af Silkehejre

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	8-12	3	6-7	4	0	10	3	6	2-3	0	2*	0	42-48

*) Samme fugle som i VSJ.

Silkehejre, Nissum Fjord, 10. juli 2024. Foto: Allan Kjær Villesen.

Fremgangen i både ynglebestand og træk- og vinterbestand fortsatte i 2024. I DOFbasen var der 20.964 indtastninger af 82.715 fugle mod 16.929 af 57.782 fugle i 2023.

Yngletabel.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Saltholm	2						1-2				
Glombakskoven, Vejlerne			1	4	9	4-5	9	5	14	18	39
Skårup Odde, Vejlerne											4
Tømmerby Fjord, Vejlerne							14	17			
Højstrup, Vejlerne									6	2	
Bærkær, Vejlerne										1	
Vesterenge, Skjern Enge						1					
Krogshede, Nissum Fjord					1	1	1-2	2	4	2-4	1-2
Skærum Mølle, Nissum Fjord							1	7	8-9	14-22	15
Husby Klitplantage										1	
Hjortholm, Samsø										1-2	
Jølby Nor, Mors											13
I alt	2	0	1	4	10	6-7	26-29	31	32-33	39-50	72-73

Udvikling i ynglebestand af Sølvhejre. Oversigt udarbejdet af Henrik Haaning Nielsen & Ole Amstrup.

Yngleforekomst: Der blev registreret en imponerende fremgang i antal ynglepar og ynglebestand er nu 72-73 par fordelt med Vejlerne (NJ) 43 par, Skærum Mølle, Nissum Fjord (VJ) 15 par, Jølby Nor, Mors (NJ) 13 par og Krogshede, Bøvling Fjord (VJ) 1-2 par. Sølvhejre har også spredt sig som ynglefugl til Sverige og Finland, mens der endnu ikke er ynglefund fra Norge (Ottosson et al 2025).

Træk- og vinterforekomst: Først på året i januar-februar var 400–500 fugle på plads, hvor der blev talt > 10 individer på knap 20 lokaliteter spredt i alle landsdele.

De største forekomster (lokalitets-max > 15 ex) var 5/1 15 Mandø (SVJ), 6/1 23 Arreskov Sø (F), 7/1 22 og 3/2 24 Klostermølle (SØJ), 7/1 19 Tissø-området (VSJ), 25/2 29 Skjern Enge (VJ), 26/2 32 Filsø (SVJ), 27/2 16 Saltvands-søen (SJ) og 27/2 21 i Fiskehejre-koloni ved Hostrup, Skive (NJ).

Ankomst til ynglepladser sås fra ultimo februar og i marts, mens gennemtræk i foråret sås fra ultimo februar til ultimo maj med kulmination medio marts og igen en lille top primo maj. De største antal (lokalitets-max > 30

Sølvhejre, Vaserne, 19. september 2024. Foto: Finn Carlsen.

ex) blev talt 10/3 32 Øster Enge, Skjern (VJ), 12/3 46 Klosterkær, 15/3 32 trækkende Ø Årslev Engsø (ØJ) og 18/3 63 Filsø (SVJ), mens kun forholdsvis få fugle blev noteret træk/trækforsøg ved de traditionelle forårstræklokaliteter, flest ved Skagen (NJ) ca. 20 T/TF og Gjerrild Nordstrand (ØJ) 14. I forbindelse med gennemtrækket optrådte rastende flokke ofte kortvarigt på lokaliteter i alle landsdele, og fra stigning i maj skal 1/5 12 Rejsby Enge (SJ), 4/5 11 Bredvig Sø (NSJ), 4/5 13 Luddeholme, Ulvshale (ST), 7/5 12 Skælskør Fjord (ST) og 23/5 14 Nexø Sydstrand (B) bemærkes.

I juni taltes de største antal omkring Vejerne, men udover på ynglepladser optrådte Sølvhejre fåtalligt ved søer og vådområder i alle landsdele med typisk 1-4 fugle, og stigning i forekomst sås fra ultimo juni med 28/6 13 Hestholm, Skjern Enge (VJ) og 29/6 14 Magrethe Kog (SJ), men især fra ultimo juli taltes mange Sølvhejre med

24/7 124 Bygholm Vejle (NJ), og større ankomst sås især i Østdanmark med bl.a. 26/7 22 Bøtø Nor (ST) og 30/7 23 Ølsemagle Revle (KBH).

I august steg antal rastende og trækkende fugle ganske markant og forekomst kulminerede september – oktober med min. 1000 fugle rastende i landet samtidigt. Nielsen et. al. (in print) opgør forekomst for oktober 2024 til 1526 fugle med supplerende data fra NOVANA og er det hidtil højeste antal registreret i Danmark.

Arten optrådte bredt i alle landsdele med flest fugle i Limfjorden, vestjyske fjorde, Vadehavet og Vestsjælland. Antallet af optalte fugle i alle større områder/lokaliteter (dags-max > 25 ex) varierede i flere områder væsentligt fra dag til dag, mens forekomst i andre områder var mere stabil.

De største enkeltforekomster (> 50 ex) august til november var 16/8 86 T NAT, 16/9 108, 4/10 78 og 18/11 57

Efterårsrast.

Lokaliteter m > 25 ex i efterår		Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Vejerne	NJ	86	108	78	57	15
Ulvedybet	NJ	13	36	14	8	6
Sønder Lem Vig	NJ	8	11	31	12	4
Lille Vildmose	NJ	15	21	27	35	6
Skjern egne	VJ	50	45	37	14	17
Tipperne, Værn., Nyminde	VJ	32	34	40	60	24
Bøvling Fjord mm.	VJ	28	32	18	12	4
Vest Stadil Fjord	VJ	17	26	26	23	2
Skallingen, Tipmose mm.	SVJ	2	32	82	17	22
Mandø, Gl. Hviding mm.	SVJ	30	83	43	17	11
Filsø	SVJ	22	61	27	8	39
Margrethe Kog mm.	SJ	32	73	49	43	15
Rømø, Ballum, Astrup, Rejsby	SJ	21	18	27	6	8
Bundsø, Nordals	SJ	0	6	6	31	20
Brændegård/Arreskov	F	5	12	44	36	27
Odense Fjord	F	14	20	29	33	10
Tissø området	VSJ	31	25	27	41	125
Ølsemagle Revle	KBH	30	20	15	12	3
Saltholm/Pederholm	KBH	30	20	0	15	0
Selsø-området	NSJ	13	12	25	18	7
Gødstrup, Holmegård	ST	7	7	38	6	12
Borreby Mose	ST	23	25	9	3	2
Bøtø	ST	26	24	23	7	5
Fladet, Tårs	ST	26	26	7	1	7
Maribo-søerne	ST	9	31	26	21	12
Sub-total		570	808	748	536	403
Øvrige lokaliteter rast		351	188	237	313	288
Træk		211	230	325	123	12
Samlet		1132	1226	1310	972	703

Månedsmax for alle lokaliteter/større områder med ≥ 25 ex i efteråret, og samlet forekomst per måned.

T NAT Vejlerne (NJ), 31/8 50 T NAT Skjern Enge (VJ), 2/9 83 Gl. Hviding Engsø (SVJ), 18/9 73 Saltvandssøen (SJ), 30/9 61 Filsø (VJ), 19/10 82 T NAT Tipmosen (SVJ) og 13/11 60 Værnengene (VJ).

Et stort træk passerede primært over Østdanmark og Fyn og samlet blev 935 trækfugle registreret fra medio august til medio november med to toppe, først medio august til primo september og igen primo-medio oktober. Det største træk blev talt ved Gedser Odde (ST) 111, Kongelunden (KBH) 95, Feddet (ST) 66, Stevns (KBU) 62, Gulstav/Dovns Klint (F) 56, Rørvig (VSJ) 47 og Hyllekrog (ST) 36, hvor der formentligt var en række gengangere mellem de enkelte lokaliteter. Over Bornholm blev 75

trækfugle noteret, flest på Ertholmene med 19, mens de største lokaliteter i Vestdanmark blev Skagen med knap 50 fugle, Fanø (SVJ) 41 og Blåvand (SVJ) 35. De største observationer blev 20/8 17 NV Tejn Havn (B) og samme dag 15 SV Korshage (VSJ), samt 16/10 30 S Blåvands Huk (SVJ) og samme dag 15 S Tontoft Nakke, Als (SJ).

I december fortsat ca. 600 – 700 fugle i landet, hvor de største forekomster (> 20 ex) var 21/12 125 Tissø, 7/12 39 Filsø, 17/12 27 Arreskov Sø (F), 28/12 24 Værnengene, 1/12 22 Skallingen (SVJ), 21/12 20 Bundsø, Als (SJ) og 2/12 20 Årlev Enge (ØJ).

(Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af Sølvhejre

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	349	307	235	162	191	294	238	211	113	102	307	52	2561
2. halvår	1130	634	600	422	187	590	595	653	547	225	883	144	6610
Samlet	1479	941	835	584	378	884	833	864	660	327	1190	196	9171

Baseret på månedstotaler, som er opgjort som lokalitetsmax/større områder med tillæg af trækfugle.

Kohejre *Ardea ibis*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2024	2021	2019/2021	
2024	7	4	0	0	0	1	5	7	6	4	49

Kohejre er fra og med 2024 udgået af SU-listen, og arten behandles her for første gang i Årsrapporten. Arten er registreret i stigende grad herhjemme gennem de seneste årtier, og tendensen fortsatte i 2024 med hele syv fugle, hvilket gør det til det bedste år nogensinde. Frem til og med 2018 var der ingen år med mere end to Kohejrer, men i de følgende seks år har der ikke været et eneste med under tre.

Alle nævnes: 30/3 1 Bøtø Enge (ST) og samme fugl 31/3-1/4 1 Radbjerg, Falster (ST), 15/4 1 Evetofte, Halsnæs (NSJ), 4/5 1 Lyø (F), 14-18/5 1 sdr. Vest Stadil Fjord

(VJ), 3/9 1 2K+ T Blåvands Huk (SVJ) og 10/10 1 Borreby Mose (VSJ). I oktober og året ud huserede en adult fugl i Skjern Enge-området (VJ). Den blev set 1/10, 12-14/10 og 25/11 forskellige steder i området. I perioden 26/11 - 30/12 opholdt den sig ved en gård ved Vostrup Hede (VJ) umiddelbart syd for Skjern Enge. Det kan ikke helt udelukkes, at der har været tale om mere end én fugl, men der er ikke fotos eller beskrivelser, der tyder på det.

(Tim Hesselballe Hansen)

Natravn *Caprimulgus europaeus* (yngleforekomst)

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal fra 1970-2022
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2022	2024	2023	
866	NA	(59)	(138)	191	197	431	687	870	866	618	(12.731)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1970-76, 1988-89 og 2004.

En pæn fremgang, som bringer resultatet på linje med 2022, men med nye tal fra SGAV/Miljøstyrelsen var det også at forvente, og det samme forhold gør sig gældende for antallet af lokaliteter, på hvilke arten er observeret.

De første blev 2/5 1 Østerklit (NJ), 2/5 1 Illerup (VSJ) og 5/5 1 Flyndersø ved Korshage (VSJ). De største ynglelokaliteter (>40) var, baseret på syngende og territoriehævdende hanner: 41 par Fanø Klitplantage (SVJ), 49 par Skovområder syd for Silkeborg (ØJ+VJ), 54 par

Skagen Klitplantage (NJ), 60 Bunken Klitplantage (NJ) og 64 par Kallesmærsk (SVJ). Bemærk at tallene og lokaliteterne alle stammer fra SGAVs optællinger og ikke direkte kan sammenlignes med tal fra DOFbasens lokaliteter. Bestanden er tidligere flere gange estimeret til omkring 600 par og i Systematisk Oversigt til 577-843 par (Christensen et al. 2022). De senere års optællinger fra SGAV tyder på, at dette tal er for lavt. Det kunne derfor

være interessant med en grundig landsdækkende optælling af antal syngende hanner på de lokaliteter SGAV ikke optæller. I Sverige er bestanden vokset kraftigt og tæller nu ca. 15.000 par (Ottosson et al 2025). Årets sidste blev 18/9 2 Ertholmene (B), 28/9 1 Langvad (NJ) og 13/10 1 Viskeled (B).

(Ole F. Jensen)

Regional fordeling af Natravn

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	398	110	191	75	17	36	4	3	3	5	6	18	866
Syngende og territoriehævdende hanner	309	90	189	70	17	32	2	0	0	0	2	6	717

Tallene er udregnet som sum af lok. max med tillæg for evt. trækkende eller ringmærkede fugle.

Slørugle *Tyto alba*

Siden vinteren 2009/2010, hvor bestanden på landsplan faldt fra 492 par til 52 par pga. af sult og kulde, findes ingen præcise kortlægninger. Bestand blev i 2015 estimeret til >100 par (Dickmann 2016). I Laursen

(2024) blev bestand estimeret til 200-230 par, mens bestand for 2024 blev estimeret til 250-300 par (K. Dickmann pers. med.).

(Jørgen Staarup Christensen)

Perleugle *Aegolius funereus*

Arten holder stand nogle få steder, men der var ikke tegn på spredning, og der var slet ingen observationer fra Bornholm i 2024. I Projekt Truede og Sjældne Ynglefugle blev bestand vurderet til tre sandsynlige og fire mulige ynglepar. Observationer var 7/2-30/3 1 fugl, dog 2 fugle hørt 9/3 Vrøgum Plantage (SVJ), 12/2-1/6 1-2 fugle hørt og set ved redekasse Blåbjerg Klitplantage (SVJ), 7/3-27/3 1 syngende fugl Ulfborg Plantage (VJ), 14/2-19/6 1 sy.,

men 14/2, 2/3 og 5/3 2 fugle hørt, Gludsted Plantage (VJ) samt muligvis et par i Lilleheden Klitplantage (NJ), hvor der marts/april blev fundet en død fugl plukket marts/april (J. Tøttrup Nielsen pers. med.). Perleugle er gået markant tilbage i Sverige og nu anslået 7700 par med langt hovedparten i de nordlige egne (Ottosson et al 2025).

(Jørgen Staarup Christensen)

Kirkeugle *Athene noctua*

Indtastningerne i DOFbasen er ikke længere retvisende for ynglebestandens størrelse, hvorfor data fra kirkeugleindsatsen under Vildtforvaltningsrådet er inddra-

get. Dette projekt afsluttedes ved årets udgang, og en afsluttende offentlig tilgængelig rapport udgives af Aarhus Universitet i 2025.

I 2024 var der kendskab til 15 ynglepar, med otte par i Østhimmerland, tre i Vesthimmerland og fire i det øvrige Jylland. Parrene producerede 33 unger, 18 i Østhimmerland, fire i Vesthimmerland og 11 i det øvrige Jylland.

Det er både det højeste antal par og udføjne unger i en årrække, men bestanden er stadig på et meget kritisk niveau, og en tilstrækkelig høj ungeproduktion er stadig afhængig af tilskudsfordring med daggamle kyllinger.

Hos flere par blev der i år konstateret udskiftning af en af ynglefuglene, hvilket indikerer, at der er ukendte par, eller at der måske kommer få nye fugle til fra den tyske bestand. På trods af en koordineret indsats i en årrække takket være en bevilling fra miljøministeren, er det desværre ikke lykkedes at øge bestanden markant, højst en stabilisering.

(Egon Østergaard)

Kirkeugle, Silkeborg 29. april 2024. Foto: Klaus Dichmann.

Mosehornugle, Storsig, 23. marts 2024. Foto: Knud Pedersen.

Mosehornugle *Asio flammeus*

Yngleforekomst: Igen i 2024 blev der ikke konstateret sikre ynglepar af Mosehornugle i landet. Ynglefuglebearbejdningen for 2024 gav et sandsynligt ynglepar og 17 mulige ynglepar, hvor de mange mulige ynglepar dog mest ansås for at være oversomrende ugler, som ikke ynglede (K. Dickmann pers. med.). Stationære ugler sås bl.a. på Borris Hede (VJ), Æble Holm (F), Værnengene (VJ), Jerup Strand (NJ), Stensnæs (NJ), Agger Tange (NJ), Lille Vildmose (NJ), Sønderho, Fanø (SVJ) og Saltvandssøen (SJ).

Træk- og vinterforekomst: Vinterbestanden først på året var på ca. 150 fugle med flest fugle langs vestkysten og i Nordjylland. De største antal blev talt 6/1 14 Egholm, Aalborg (NJ), 7/1 17 Nørre Farup Enge (SVJ), 13/2 10 Sønder Vennemose nord for Tønder (SJ) og 17/2 7 Værnengene (VJ).

Gennemtræk kom i to bølger, hvor første top blev registreret medio-ultimo marts med ca. 80 fugle og igen ultimo april-primo maj med ca. 90 fugle. Første trækfugl sås 15/3 1 TF Grenen (NJ) og som vanligt sås flest træk-

fugle i Skagen med samlet ca. 35 fugle, mens Rørvig (VSJ) havde ca. 12 fugle og Gjerrild Nordstrand (ØJ) 9 fugle. Mosehornugler trak stadig igennem indtil medio juni, og forårets sidste fugl sås 26/6 Grenen, som muligvis var en oversomrende fugl i området.

Efterårstrækket var relativt beskedent, hvor første trækfugle sås 3/8 1 Gedser Odde (ST) og 5/8 1 Grenen, Skagen. Fra medio september optrådte Mosehornugle lidt mere hyppigt og gennemtræk kulminerede medio oktober - primo november med tydelig top medio-ultimo oktober. De største forekomster var 26/10 12 og 27/10 15 Agersø (NJ), mens øvrige større lokaliteter blev Skagen 10, Blåvand (SVJ) 9 og Dueodde (B) 7. I december blev knap 50 talt i forskellige landsdele, flest 11/12 7 Mandø (SVJ), 1/12 5 Søborg Sø (NSJ) og 12/12 5 Nagbøl Søndermose nord for Vamdrup (SØJ).

(Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af Mosehornugle

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	114	50	16	34	11	40	50	31	18	19	42	15	440
2. halvår	37	15	29	6	9	1	7	20	16	14	14	15	183
Samlet	151	65	45	40	20	41	57	51	34	33	56	30	623

Stor Hornugle *Bubo bubo*

SGAV/Miljøstyrelsen optalte fra januar til april 139 sikre og sandsynlige ynglepar og vurderede på grundlag af egne optællinger en landsbestand til min. 200 ynglepar/territoriehævdende fugle, da mange skovområder ikke blev dækket (Stephan S. Lund pers. med.). Udover MST-kortlægningen blev Stor Hornugle i efteråret og december fundet på yderligere otte lokaliteter, fordelt med NJ 2, VJ 2, SØJ 3 og SJ 1.

Seneste detaljerede kortlægning af ynglebestand er fra 2014-2017 i ATLAS III, hvor ynglebestand blev vurderet til 70 par (Vikstrøm og Mosgaard 2020), mens seneste estimer er givet i Laursen (2024) med 110-116 par og 143 par i 2022 (Nielsen et al. 2024).

Arten er udbredt i plantager og grusgrave i hele Jylland

med tyngdepunkt i Nordjylland. Senest er arten indvandret til Fyn, hvor de første fund var en fugl fundet død på Vestfyn 7/11 2020 og 11-12/10 + 1/11 2022 2 (han og hun) sy. Middelfart (Olsen et al. 2023). Året efter opholdt en fugl sig omkring Hindsgavl i februar og marts, mens rede og unge senere samme år blev fotodokumenteret på Fænø, og arten skulle ifølge den lokale skytte have været på øen i flere år (Michael Brunhøj pers. med.). I 2024 blev Stor Hornugle fortsat registeret på Fænø samt nær Gelsted på Vestfyn. Mens Stor Hornugle således spreder sig i landet, er bestanden i Sverige i mindre tilbagegang til nu blot ca. 440 par (Ottosson et al 2025).

(Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af ynglende Stor Hornugle

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	50	28	5	15	23	16	2	0	0	0	0	0	139

Stor Hornugle, Vrøgum Plantage, 11. juli 2024. Foto: Karin Gustausen.

Rovfugletrækket 2024

Skagen

Data er modtaget fra Skagen Fuglestation via Simon Sigaard Christiansen. For kommentarer, se under beretningen fra Skagen Fuglestation i afsnittet under fuglestationer.

NØ Djursland

Data er indsamlet og bearbejdet af Jørgen Staarup Christensen. Området dækker hele Nordøstdjursland fra Fornæs over Gjerrild til Stavnsbøved. For kommentarer, se under beretningen fra Gjerrild Fuglestation i afsnittet under fuglestationer.

Blåvand

Data indsamlet af David Manstrup. Det gennemgående billede er at det var meget gennemsnitligt uden de store udsving i antal.

Rosenvold

Data indsamlet og bearbejdet af Morten D. D. Hansen.

Langeland

Data indsamlet og bearbejdet af Frank Jensen-Hammer og publiceret på: <https://www.doffyn.dk/nyheder?nyhed=fugletraek-pa-sydlangeland-efterar-2023>

Rørvig

Data fra <https://rfst.dk/wiki/doku.php>, for yderligere kommentarer, se Rørvig Fuglestation i afsnittet under fuglestationer.

Halsnæs

Data indsamlet og bearbejdet af Michael Trasborg. 2024 var et godt år for Halsnæs. Aktivitetsniveauet var som foregående år, dvs. obs i weekender, ferier, eftermiddage og div. fridage. De fleste er flinke til at indtaste i DOF-basen. Foråret udmærkede sig med flere ret gode tal. Hvepsevåge havde et godt år med 686. Ny sæsonrekord for Rød Glente, herunder ny dagsrekord 13/3 59 og Sort Glente 8. Et godt forår for Blå Kærhøg med 62, Steppenhøg med 10, og ligeså et godt år for Hedehøg 6 og Lærkefalk 57.

Efteråret udmærkede sig med ny sæsonrekord for Rød Glente med 35. Andre gode trækobservationer var Steppenhøg 3, Kongeørn 1 og ny dagsrekord for Tårnfalk med 19.

Gilleleje

Data indsamlet af Mathias Blicher Bjerregård.

Hellebæk

Data indsamlet og bearbejdet af Steen Søgaard. I foråret optrådte mange arter i antal under gennemsnit. Dækning (antal obs-timer) var dog også lidt under gennemsnittet. To arter var over gennemsnit med Rød Glente og Havørn, og under gennemsnit var Hvepsevåge, Rørhøg, Blå kærhøg, Duehøg, Spurvehøg, Fjeldvåge, Fiskeørn, Dværgfalk, Lærkefalk og Vandrefalk, mens Sort Glente, Musvåge og Tårnfalk lå på gennemsnit. Dækning

Blå Kærhøg, Højen Fyr, 30. april 2024. Foto: Jens Kirkeby.

i efteråret var meget beskedent, hvorfor træktotaler ikke er blevet sammenstillet.

Skansebakken, Hillerød

Data indsamlet og bearbejdet af Per Ekberg. På Skansebakken har rovfugletrækket været kendt siden midten af 1960'erne. Omkring 2000 er der igen observeret rovfugletræk fra området, men det er først blevet gjort systematisk fra omkring 2016

Dækningen gennem efteråret var på 61 obs-dage fordelt på 12 dage i august, 23 dage i september, 17 dage i oktober og 9 dage i november.

Generelt har årets rovfugletræk været på det jævne, men Hvepsevågetrækket var det næsthøjeste i de seneste 10 år med 4883, kun overgået af 5697 i 2019.

Stevns

Data indsamlet og bearbejdet af Tim Andersen. Sæson starter i maj-juni, hvor de første rovfugle trækker retur sydpå. Der var samlet 66 regulære observationsdage samt otte med strø-obs. Det blev en relativt middelmådig sæson med lange perioder med ugunstigt vejr. Fjeldvågen var lidt mere talrig end 2023, men fortsat på lavt niveau, og igen en sæson med flere Sorte Glen-ter end Fjeldvåger. Steppenhøg startede fint omkring månedsskiftet august-september, men gik så helt i stå. Blå Kærhøg havde det dårligste år siden 53 ex. i 2014, og uklart hvor de mange fugle – knap 400 – som trak ud ved Falsterbo, blev af. Spurvehøg havde det dårligste år siden 3857 ex. i 2002, Dværgfalk havde det dårligste år siden 27 ex. i 1999, og for Vandrefalk skal vi også tilbage til 1999 for at finde et tilsvarende lavt tal. Til gengæld var det fint med ørne. Det er første gang vi har haft fem Lille Skrigeørn – tidligere har vi haft op til fire på en sæson. En Stor Skrigeørn, tre Kongeørne og 64 Havørne var også udmærket.

Gedser Odde

Data er fra "Træktælling ved Gedser Odde efteråret 2024" sammenstillet af Bo Kayser. <https://www.gedserfuglestation.dk/resultater/traektaelling/arsresultater-traektaelling>

Hyllekrog

Data indsamlet og bearbejdet af Preben Berg, for kommentarer se under Hyllekrog Fuglestation.

Forår:

	Skagen	NØ Djursland	Rørvig	Halsnæs	Gilbjerg	Hellebæk	Hyllekrog
Hvepsevåge	2873	332	917	686	433	240	262
Sort Glente	148	26	6	8	8	5	7
Rød Glente	634	775	292	241	105	253	103
Havørn	279	62	59	39	15	32	35
Rørhøg	526	154	157	119	65	51	74
Blå Kærhøg	741	63	178	62	56	35	43
Steppehøg	140	5	8	10	9	2	3
Hedehøg	32	0	3	6	0	0	1
Duehøg	31	9	7	1	2	1	0
Spurvehøg	2520	960	963	703	1508	570	285
Kongeørn	4	2	0	0	0	1	0
Lille Skrigeørn	5	0	0	0	0	1	0
Musvåge	4421	8444	1720	3283	832	8115	1076
Fjeldvåge	162	8	37	17	11	7	2
Fiskeørn	611	47	100	47	77	73	29
Tårnfalk	1275	172	112	110	217	40	40
Aftenfalk	120	1	9	3	16	1	2
Dværgfalk	471	48	62	27	58	17	17
Lærkefalk	662	46	138	57	145	10	8
Vandrefalk	143	25	16	8	8	10	0

Efterår:

	Blåvand	Rosen- vold	Syd- langeland	Rørvig	Halsnæs	Helle- bæk	Skanse- bakken	Stevns	Gedser	Hylle- krog
Hvepsevåge	13	62	2916	26	17	-	4883	1004	95	1248
Sort Glente	0	0	23	0	0	-	6	93	2	10
Rød Glente	10	98	692	33	35	-	186	2246	398	712
Havørn	5	14	10	11	10	-	5	64	27	7
Rørhøg	115	118	343	19	19	-	188	404	84	146
Blå Kærhøg	39	17	70	19	21	-	47	95	56	29
Steppehøg	3	2	6	0	3	-	8	6	2	7
Hedehøg	0	0	0	0	0	-	1	4	2	1
Duehøg	0	2	0	1	2	-	3	2	0	1
Spurvehøg	205	211	2970	133	289	-	1419	4157	2533	1744
Kongeørn	0	0	0	1	1	-	0	3	0	0
Lille Skrigeørn	0	2	0	0	0	-	0	5	0	0
Musvåge	37	431	2518	758	1186	-	15772	4332	267	944
Fjeldvåge	3	1	18	6	16	-	11	81	376	31
Fiskeørn	8	17	95	12	17	-	174	114	15	53
Tårnfalk	180	189	306	19	35	-	128	235	153	109
Aftenfalk	0	0	4	0	1	-	0	1	5	4
Dværgfalk	58	21	48	2	9	-	22	37	56	19
Lærkefalk	2	6	34	0	1	-	13	15	21	12
Vandrefalk	10	4	11	2	4	-	15	8	3	8

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal fra 1970- 2024
	2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2019	2023	
5175	NA	(894)	(1585)	(1902)	(2881)	4427	5212	5206	5669	5519	(124.729)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1970-73, 1975, 1988-89, 1991, 2001-03.

Der var indrapporteret 6976 observationer af 11.150 Fiskeørne mod sidste års 6444 observationer af 10.161 Fiskeørne. Når de åbenlyse gengangere blev trukket fra, nåede vi en årstotal for året 2024 på 5175 mod 5669 Fiskeørne i 2023.

Yngleforekomst: Der blev igen i år registreret ni yng-lepar af Fiskeørn. To par kom ikke i gang med rugning, mens de andre syv par fik hele 16 udføjne unger, hvilket er det højeste antal nogensinde. Det bedste hidtil var 13 udføjne unger i 2022. På Sjælland fandtes fire par, hvoraf tre par fik seks unger ud at flyve. I Jylland fandtes fem par, hvoraf fire par fik hele 10 unger på vingerne.

Det nye par fra sidste år på Midtsjælland vendte ikke tilbage, men det gjorde det nye par i Midtjylland heldigvis, selv om det længe så ud til, at det også var tabt. Parret blev i sidste øjeblik opdaget længere sydpå i regionen og i Vejle kommune. Parret fik hele tre unger på vingerne. Parret i Vandmosen i Gribskov fik to unger på vingerne, hvilket parret på Midtsjælland også gjorde. Parret i Nord-sjælland opgav tidligt, og der blev ikke ruget. Til gengæld lykkedes det endelig for parret ved Strødam reservatet at få to unger på vingerne. Det gamle par i Midtjylland fik to unger, mens parret i Klosterheden byggede ny rede i toppen af en skovfyr og fik hele tre unger på vingerne. I Nationalpark Thy kom der to unger på vingerne i Nystrup Plantage, mens parret i Vilsbøl plantage kun fik bygget en ny rede, men ikke fik ruget. Der er siden 1994 kommet mindst 121 unger på vingerne. Se udførlig beskrivelse under Projekt Ørn her i Fugleåret.

Træk: Forårstrækket blev på 2392 fugle mod sidste års 2510 fugle, mens efterårstrækket var på 2983 mod sidste års 3159 fugle. Der blev som sædvanligt set flest fugle om foråret i Nordjylland og Nordsjælland, mens efterårstræk-ket var størst i København og Nordsjælland området.

Forår: Flere Fiskeørne ankommer tidligere og tidligere. Således var der før 28/3 set 115 Fiskeørne fordelt over hele landet. De første Fiskeørne ankom 14/3 1 Søholm

Engsø (KBH) og 15/3 1 Kisserup (KBH). De næste blev set 16/3 1 Sjælsmark (NSJ), 17/3 1 Keldsnor (F) og 18/3 1 Rør-vig By / Korshage (VSJ). Herefter daglige observationer, og de bedste trækdage på Sjælland om foråret var 4/4 18 og 28/4 15 Gilbjerg Hoved (NSJ) samt 6/4 14 Hellebæk området (NSJ).

Ved Skagen blev de bedste dage 7/5 30 og 14/5 30. I alt noteredes 759 trækkende Fiskeørne ved Skagen, hvil-ket er det næststørste forårstræk ved Skagen i de seneste ti år. Træktotaler for de enkelte træksteder vil fremgå af rovfugletabellen.

Efterår: Efterårstrækket startede som sædvanligt allere-de i juli, hvor mange fugle blev noteret rastende/overfly-vende. Fugle, som blev indtastet trækkende i juli, var 4/7 1 Fuglereservatet Nivå Bugt (NSJ), 7/7 1 Alstrup, Falster (ST), 11/7 1 Nivå Golf (NSJ) og 1 Årslev Engsø (ØJ), 14/7 2 Skansebakken (NSJ),

15/7 1 Julebæk Strand og Hellebæk by (NSJ) og 1 Græse Enge, Frederikssund (NSJ), 1 Nørre Snede (VJ), 17/7 1 Hyllekrog (ST), 17/7 Grå Enge og Strand (NJ) og 1 Snogebæk (B). Fra 30/7 sås dagligt træk, således 30/7 2 Mandehoved (KBH), 31/7 1 Grønholt (NSJ), 1/8 1 og 2/8 1 Mandehoved (KBH) og 2/8 1 Torsø Strand (ST). Fra 18/8 kom der mere gang i trækket med Skansebakken (NSJ) 3, 18/8 7 og 19/8 9 Stevns (KBH) og 20/8 5 Skansebakken.

De bedste trækdage var 28/8 28 Skansebakken, 29/8 11 Gulstav (F), 1/9 24 Skansebakken, 1/9 17 og 2/9 15 Stevns Klint.

Nogle få Fiskeørne bliver her senere og senere. Således var der hele 25 observationer i oktober, bl.a. af en stedfast Fiskeørn i Vejle Ådal i fire uger, som sidst blev set 1/11, og i november sås desuden 2/11 1 Tjele (NVJ), 2/11 1 Hylle-krog (ST), 9/11 1 Tontoft Nakke, Nordals (SJ) samt 3–11/11 1 1K Ganløse Ore (KBH). Sidste fugl sås 12/11 1 Kytterup Enge (VJ).

(Leif Novrup)

Regional fordeling af Fiskeørn

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	759	152	30	180	99	58	85	194	183	453	162	37	2392
2. halvår	254	227	41	224	191	63	286	262	476	498	237	24	2783
Samlet	1013	379	71	404	290	121	371	456	659	951	399	61	5175

Hvepsevåge *Pernis apivorus*

Forårstrækket var meget flot med samlet 8853 fugle fordelt 65/35 mellem Øst- og Vestdanmark. Samlet blev 5503 registreret på de traditionelle forårstræklo-

kaliteter, hvor gennemsnit de seneste 10 år har været 3294. De største lokaliteter var Skagen (NJ) 2873 og Rørvig (VJS) 917.

Hvæpsevåge adult hun, Skagen, 28. maj 2024. Foto: Knud Pedersen.

Ankomst sås tidligt, men indenfor normalen, med 2/5 1 Rørvig og Holbæk (VSJ), og allerede dagen efter blev 10 fugle noteret (Fyn, Sønder -, Vest- og Nordjylland og Sjælland). De første større trækdage kom medio maj med 15/5 369 og 17/5 253 Skagen, og trækket kulminerede ultimo maj med 23/5 487 Skagen og 24/5 593 Storedal, Stevns (KBH) og 256 Vestskoven (KBH). I juni taltes kun to cifrede dagstotaler ved Skagen, flest primo juni 1/6 103, og her sås som vanligt nordgående langt ind i juli måned.

Efterårstrækket blev også i den høje ende med 20.000 fugle, hvoraf 10.247 blev talt på de traditionelle træklokaliteter mod et gennemsnit de seneste 10 år på 7340. Herudover taltes mange især over København, Sydvestsjælland og Sydhavsøerne, hvor et stort antal må formodes at være gengangere mellem lokaliteter i Østdanmark.

De første sydgående trækfugle blev noteret allerede primo juli med 1/7 1 Brundby, Samsø (ØJ), 3/7 1 Rosen-

vold (SØJ) og 4/7 1 Bøtø Nor (ST), men først medio august sås to cifrede dagstotaler og første større træk (> 100 ex) sås 20/8 159 og 24/8 368 Skansebakken (NSJ). Trækket kulminerede de sidste dage af august og de første dage af september, hvor største antal (> 500 ex) blev talt 26/8 728, 28/8 1069, 29/8 540, 1/9 772 Skansebakken, 29/8 1470 Gulstav (F) og 1207 Omø (VSJ) samt 30/8 511 Masnedø (ST) og 503 Vestskoven (KBH). Samlet blev 96% registreret over Østdanmark og flest fugle blev set ved Skansebakken 4883 (næsthøjeste antal hidtil), Sydlangeland (F) 2916, Omø 1548, Hyllekrog 1248 og Stevns (KBH) 1009. I september dominerede 1K fugle og sidste større antal (tocifret) blev noteret 21/9 11 Skansebakken, 22/9 11 Kongelunden (KBH) og 28/9 16 Gedser Odde (ST). Årets sidste fugle sås 5/10 1 Sønderskoven, Sønderborg (SJ) og 19/10 1 Dovns Klint (F).

(Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af trækkende Hvæpsevåge forår og efterår på traditionelle træklokaliteter (trækklok.) og træk udenfor (øvrige) per region. Der er givet et stort antal gengangere mellem regionerne.

Forår	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Øvrige	244	136	18	111	62	75	540	210	727	567	403	17	3110
Trækklok.	2873	0	0	332	0	0	0	917	0	1359	262	0	5743
Samlet	3117	136	18	443	62	75	540	1127	727	1926	665	17	8853

Efterår	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Øvrige	64	15	16	69	52	591	613	2936	2882	663	1877	36	9814
Trækklok.	0	0	13	0	62	0	2916	26	1004	4883	1343	0	10247
Samlet	64	15	29	69	114	591	3529	2962	3886	5546	3220	36	20061

Årtotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2024	2023	2017/ 2020
25	9	> 1	3	5	4	9	17	25	21	16	303

Fremgang i forekomst fortsatte og for andet år i træk blev der sat ny årsrekord. Forekomst var yderst veldokumenteret med foto af stort set alle individer. Månedsfordeling var april 3, maj 10, juni 2, august 1, september 7 og oktober 2. Lokalteter med mere end en fugl i foråret var Skagen (NJ) med fem fugle og Møn (ST) fire fugle og Bøtø Enge/Nor (ST) to fugle. I efteråret Stevns (KBH) med fem fugle og Rosenvold (SØJ) to fugle. Nedenfor gives kronologisk oversigt over fund.

Første halvår (15 fugle):

12-15/4 1 3K+ Østmøn (ST), bl.a. Jættebrink, Møns Klint, Sømarke.
15/4 1 3K+ Hellebæk (NSJ).
22/4 1 3K Bøtø Enge (ST), og samme fugl sås dagen efter 23/4 Gedser Odde (ST).
4/5 1 3K+ Harlev og Boelmoose v.f. Århus (ØJ).
5-6/5 2 ad. Østmøn, bl.a. Jydelejet, Bødkermosen.
12/5 1 3K Skagen (NJ), bl.a. Pælebakke Klit, Engklit.
15/5 1 imm. NØ Kongens Mose/Draved Skov (SJ).
15/5 1 3K+ NØ Lille Vildmose (NJ) kl. 10.50. Samme fugl ankom til Skagen sidst på eftermiddagen og sås igen dagen efter 16/5 i Skagen (bl.a. Flagbakken, Pælebakke Klit).
18/5 1 3K+ Skagen (bl.a. Flagbakken, Hulsig Hede).

19/5 1 3K+ Christiansminde, Svendborg en halvtime senere ved Dovns Klint (F).
19-20/5 1 3K Skagen (bl.a. Stokmile, Flagbakken, Skagen by).
24/5 1 ad. N Bøtø Nor.
1-2/6 1 3K+ Østmøn (bl.a. Klintholm Havn, Aborrebjerget).
26/6 1 2K Lodskovvad (N), og samme fugl sås dagen efter (27/6) i Skagen. Fuglen bar farvering, som viste, den var mærket 13/7 2023 nær Rostock i Tyskland.

Andet halvår (10 fugle):

11/8 1 ad. Rosenvold.
12/9 1 Strandkær, Mols (ØJ).
13/9 1 Rosenvold. Fotos viste, at det ikke var fuglen fra Mols.
14/9 1 2K+ Gedser Odde.
15/9 3 imm. Stevns. Samme dag seks fugle ved Falsterbo, men kun tre udtrækkende.
29/9 1 2K+ Stevns.
3/10 1 2K+ Stevns.
14-20/10 1 2K+ Dueodde-området (B).

(Jørgen Staarup Christensen)

Regionalfordeling af Lille Skrigeørn

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	5	0	0	2	2	1	1	0	5	1	7	1	25

Lille Skrigeørn, Lodskovvad, 26. juni 2024. Foto: Alex Sand Frich.

Den danske bestand viste omsider fremgang og seks par fik samlet syv unger på vingerne, hvilket er klar rekord. I både Hals Nørreskov og Hals Sønderkov kom der to unger på vingerne. Hos parrene i Store Vildmose, Tofte Skov NØ og hos et nyt par i Lindenborg Ådal kom der en unge på vingerne. Alle lokaliteter er stadig i Nordjylland. Enlige fugle holdt desuden territorier i Høstemark Skov (NJ) samt på Borris Hede (VJ). Alt i alt en fremgang der tegner lysere for fremtiden end de tidligere år. Meget mere om dette kan læses i afsnittet under Projekt Ørn.

Forekomsten uden for Nordjylland var med 25-30 fugle større end de senere år, dog var der med sikkerhed gangere mellem de enkelte regioner i den østlige del af landet. I Nordjylland var der som vanligt også en del iagttagelser uden for yngleområderne. Således blev der ved Skagen set fire forskellige fugle i perioden 17/3 til 17/5. En af disse var en adult fugl. Desuden foreligger yderligere fund af seks fugle fra første halvår, herunder fund fra mere utraditionelle områder som 14/3 1 2K Rosborg Sø og 15-16/3 1 imm. Nørreådal.

Fra det øvrige Jylland blev der i første halvår i Jylland set 19-20/4 1 2K TF og 10/5 1 imm. V Gjerrild Nordstrand (ØJ), 22/1 og 28/1 1 imm. nær Grindsted (SVJ) og 3-7/6 1 imm. Frøslev Mose (SJ). Desuden den ret stationære adulte fugl på Borris Hede (VJ) – se nedenfor.

På Fyn blev der set 2K-fugle ved Gyldensteen 29/3 og Grindløse 6/4, som kan være samme fugl. På Sjælland blev der set 3/2 1 imm. R Tåderup ved Sorø (VSJ), 9/3 1 ad. S Melby Overdrev (NSJ), 8/4 1 2K NØ Vestsøen

(KBH) og samme dag (og måske samme) 1 2K NØ Hellebæk (NSJ) og endelig på Bornholm 28/1 1 imm. Ølene og 10/4 1 imm. Egeby.

I andet halvår var der i Nordjylland enkelte iagttagelser uden for yngleområderne, blandt andet 2/11 1 2K Højris, Mors. Fra det øvrige Jylland blev der udover fuglen på Borris Hede set 2-3/7 1 imm. Frøslev Mose (SJ) – nok samme som i juni – 5/8 1 imm. Lintrup (SVJ), 7/9 1 2K Stubbergård Sø (VJ) og 25/11 1 1K Svejstrup Skov ved Hadsten (ØJ). Fra Fyn 20/10 1 imm. Grønnemose. Fra Sjælland 5/10 2 SV (1K og 1K+) Stevns (KBH), 6/10 1 1K SV Hundested og Kikhavn (NSJ) og samme set ved Nakke Nord og Hovvig (VSJ). Desuden 12/10 1 1K Holmegårds Mose (ST), 15/10 1 1K SV Stevns, 19/10 1 imm. Hovvig (VSJ), 20/10 1 1K Klarskov ved Korsør (VSJ), 16-18/11 1 1K Snedingegård (VSJ), 20/12 1 1K Sevedø (VSJ) og 20-23/12 og 28/12 1 2K Tystrup Bavelse og Næsbyholm (ST). Alle disse iagttagelser fra Sjælland kan reelt 'blot' dreje sig om 4-5 forskellige fugle.

Endelig skal den ret stationære fugl på Borris Hede nævnes. Denne blev rapporteret mange gange fra årets begyndelse frem til 11/8, men herefter blot få iagttagelser i november/december, hvilket kan skyldes færre besøg i området. En iagttagelse af en adult fugl ved Stråsø Plantage (VJ) 22/11 kan fint være denne på udflugt. Fuglen har igennem flere år haft et territorie på Borris Hede, uden at der har været optræk til pardannelse, dog sås 5-6/8 også en 2K-fugl i området. Denne var ringmærket ved Tofte Skov (NJ).

(Hans Christophersen)

Kongeørn, Lille Vildmose, 15. oktober 2024. Foto: Albert Steen-Hansen.

Regional fordeling af Kongeørn

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	26	2	2	2	0	1	2	1	1	2	0	2	41
2. halvår	24	3	1	1	0	1	1	5	3	1	2	0	42
Samlet	50	5	3	3	0	2	3	6	4	3	2	2	83

Spurvehøg *Accipiter nisus*

Både forårstrækket, men især efterårstrækket, lå væsentligt under seneste års niveau. Forårstrækket blev samlet på 11.833 fugle, hvoraf 7509 fugle blev registreret på traditionelle træklokaliteter mod et gennemsnit på 9288 de seneste ti år.

Forårstrækket er normalt størst over Østdanmark og fordeling i 2024 mellem Øst- og Vestdanmark var 60/40. Trækket over Nordsjælland kulminerede ultimo marts og igen en top ultimo april, mens trækket ved Skagen kulminerede fra medio april til primo maj. Forårets største dagstotaler (> 140 ex) blev 27/3 424 Gilbjerg Hoved (NSJ) og samme dag 229 Rørvig (VSJ), 28/4 144 Skagen (NJ) og samme dag 222 Gilbjerg Hoved. Flest trækkende Spurvehøg blev set ved Skagen med 2520 og Gilbjerg Hoved med 1508.

Efterårstrækket var samlet på ca. 23.000 fugle mod ca. 43.000 i 2023 og ca. 35.000 i 2022. På de traditionelle træklokaliteter var årstotalen samlet 13.661 fugle i forhold til et gennemsnit på 19.505 de seneste ti år.

Trækket passerede primært over Østdanmark (94%) og flest blev talt ved Stevns (KBH) 4157, Sydlangeland (F) 2970, Gedser Odde (ST) 2533, Hyllekrog (ST) 1744 og Skansebakken (NSJ) 1419, hvor træktotaler – bortset fra Skansebakken – typisk lå på index 60-70 mod seneste 10 års gennemsnit. Desuden blev større træk noteret ved Dueodde (B) 958 og Omø (VSJ) 940.

Det primære gennemtræk strakte sig fra medio august til ultimo oktober med top primo september og igen en lille top medio-ultimo oktober. De største antal taltes 31/8 296, 1/9 1013, 2/9 341 og 15/10 256 Stevns, samt 5/9 201 Dovns Klint (F) og 21/10 284 Gedser Odde. Fra primo november skal desuden bemærkes 2/11 55 Stevns, 37 Hyllekrog, 23 Gulstav, 28 Fornæs (ØJ), 27 Feddet (ST) og 53 Melby Enghave (NSJ) samt 3/11 20 Dovns Klint, 28 Gedser Odde og 25 Hyllekrog.

(Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af trækkende Spurvehøge forår og efterår på traditionelle træklokaliteter (trækklok.) og træk udenfor (øvrige) per region. Der er givet et stort antal gengangere mellem regionerne.

Forår	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Øvrige	424	195	14	261	161	161	261	202	1196	744	631	74	4324
Trækklok.	2520	0	0	960	0	0	0	963	0	2781	285	0	7509
Samlet	2944	195	14	1221	161	161	261	1165	1196	3525	916	74	11833

Efterår	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Øvrige	155	61	384	217	22	192	622	2055	2222	776	1521	1125	9352
Trækklok.	0	0	205	0	211	0	2970	133	4157	1708	4277	0	13661
Samlet	155	61	589	217	233	192	3592	2188	6379	2484	5798	1125	23013

Duehøg *Accipiter gentilis*

Det blev et bedre år for Duehøg med samlet 121 trækfugle mod 80 i 2022 og 62 i 2023. Flertallet sås som vanligt primært i foråret med 84, og trækket strakte sig fra medio februar til ultimo juni, hvor første trækfugle var 13/2 2 2K han Gjerrild Nordstrand (ØJ) og sidste 26/6 1 Skagen (NJ). Månedsfordeling blev februar 4, marts 33, april 33, maj 13 og juni 1, og trækket kulminerede fra medio marts til primo april. Flest fugle sås ved Skagen (NJ) 31, Gjerrild (ØJ) 9 og Rørvig (VSJ) 7, mens største dagstræk sås 6/4 3 N Feddet (ST).

Der blev også registreret flere trækfugle i efteråret

med 37 mod 29 i 2022 og 25 i 2023. Trækket forløb forholdsvis jævnt fra primo august til medio november med lille top ultimo september og igen fra medio oktober til primo november. Månedsfordeling var august 4, september 13, oktober 13 og november 7, hvor første trækfugl var 1 1K trækforsøg 1-7/8 Grenen (NJ) og sidste 14/11 1 ad. Stevns (KBH). Lokalteter med > 1 trækfugl var Dueodde (B) 3, Skansebakken (NSJ) 3, Skagen (NJ) 3, Kikhavn (NSJ) 2 og Rosenvold (ØJ) 2.

(Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af trækkende Duehøge forår og efterår.

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	34	0	0	12	2	1	1	10	6	13	5	0	84
2. halvår	3	0	3	1	3	3	1	3	7	7	3	3	37
Samlet	37	0	3	13	5	4	2	13	13	20	8	3	121

Steppehøg, Søborg Sø, 30. oktober 2024. Foto: Sakari Kauppinen.

Steppehøg *Circus macrourus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2024	2016	2023	
390	16	< 1	3	4	24	168	253	390	356	341	3272

Med en årstotal på 390 fugle blev det et nyt rekordår for Steppehøg. Det var især et stort første halvår med 297 fugle, som langt overgik seneste forårsrekord fra 2016 med 189, som gjorde udslaget. Tredjebedste forårstotal er fra 2022 med 107 fugle. Der blev registreret et nærmest lavineagtigt træk de første par uger af maj af især 2K-fugle, særligt ved Skagen (NJ), og det var sandsynligvis en udløber af rekordforekomsten af 1K-fugle i efteråret i 2023.

Forårets ankomst var 6/4 med fire fugle: 6/4 1 han Ellum (SJ), 1 2K N Nørre Snede (VJ), 1 han NV Søholm, Stevns (KBH) samt 1 hun Villahøj Sø, Kalvebod Fælled (KBH).

Første fugl fra Skagen (NJ) var 11/4 1 han, og i perioden frem til 30/5 blev der observeret 140 trækkende Steppehøge, som klart overgik Skagens (NJ) hidtidige rekord fra 2016 med 95. Der var herudover ny dags-max for landet 3/5 17 Skagen, hvilket oversteg seneste dagsrekord 7/9 2019 med 13 indtrækkende ved Stevns (KBH). Skagen kunne desuden notere hele tre dage med tocifret antal,

hvor der udover 3/5 sås 4/5 10 og 15/5 11 fugle. Næstbedste forårslokalitet blev Gilbjerg (NSJ) med ni fugle i perioden 28/4-15/5. Sidste fugl på forårstrækket blev også noteret i Skagen (NJ) med 30/5 2K NØ.

Aldersfordeling første halvår var 84 adulte/3K+, 207 2K samt 6 uspecifiserede. Hermed blev hidtidige max-tal for både adulte/3K (63 i 2022) og 2K (156 i 2016) overgået i samme år.

I sommerperioden sås også flere fugle end normalt med fire fugle (1 ad. + 3 2K) fugle rastende i perioden 1/6-12/8 ved Kompedal Plantage (ØJ), Grenå Enge (ØJ), Lundenæs marker (VJ) og en langtidsstationær ad. han ved Borris Hede (VJ).

Forekomst i andet halvår blev mere moderat med 93 fugle, hvilket dog stadig er sjette højeste efterårstotal. Antal af 1K-fugle blev med 28 det ringeste i en årrække og et godt stykke under sidste års rekord på 156. Vi skal tilbage til 2017 med 12 1K for at finde lavere årstotal af ungfugle. Dog svarer antal 1K fugle nogenlunde til totaler fra 2020 med 34 samt 2021 med 29.

Efterårstrækket startede tidligt med første 27/7 1 2K Klydesøen, Kalvebod Fælled (KNH) og 29/7 1 2K SV Kikhavn (NSJ), mens de næste fugle fulgte en måneds tid senere med 25/8 1 han SV Nivå Golf (NSJ) og 26/8 1 2K hun Skansebakken (NSJ). Første 1K-fugle blev observeret 3/9 2 Blåvands Huk (SVJ) og 4/9 1 Stokholtshuse (VSJ). Bedste efterårslokaliteter var Hyllekrog (ST) med syv i perioden 30/8-12/9, mens seks fugle sås både Dovns Klint/ Gulstav (F) i perioden 29/8-22/10, Skansebakken (NSJ) i perioden 26/8-23/10 og Stevns (KBH), hvorfra alle fugle blev registreret indenfor en uge i perioden 27/8-2/9, og helt usædvanligt var der ingen observationer af 1K-fugle fra Stevns (KBH). Efterårets sidste trækkende blev 21/10 1 1K Svenskehavn (B), 22/10 1 1K Dovns Klint efterfulgt af 23/10 1 1K SV Skansebakken (NSJ). Året afsluttedes med en populær rastende 1K-fugl, som opholdt sig ved Søborg Sø (NSJ) i perioden 9/10-8/11. For aldersfordeling – se tabel.

Månedsfordeling for hele året var april 101, maj 194,

Aldersfordeling af Steppehøg:

	1. halvår	2. halvår	I alt
Adult/3K/3K+	84	42	126
2K/2K+	207	19	226
1K	-	28	28
Usp.	6	4	10
Samlet	297	93	390

juni 2, juli 3, august 17, september 63, oktober 10, hvor forekomst i april og maj var rekordhøje. Månedsfordeling medregner fugle i den måned, hvor første observation gøres, hvor de langtidsstationære fugle ved Borris Hede (VJ) (juli-august) og Søborg Sø (NSJ) (oktober-november) kun er medregnet for funddato.

(Peter Staarup Christensen)

Regional fordeling af Steppehøg

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	171	15	7	22	3	9	5	12	14	19	16	4	297
2. halvår	3	6	11	2	3	1	10	5	16	16	15	5	93
Samlet	174	21	18	24	6	10	15	17	30	35	31	9	390

Blå Kærhøg 2K han, Skagen, 3. maj 2024. Foto: Knud Pedersen.

Blå Kærhøg *Circus cyaneus*

Der var igen ingen ynglefund, og vi skal tilbage til 2002 for at finde ynglende Blå Kærhøg i Danmark. Blå Kærhøg er derimod en almindelig træk- og vintergæst i Danmark og kan ses over landet, i det åbne landskab. Forårstrækket startede så småt medio marts og sluttede ultimo maj, men hovedtrækket foregik i sidste halvdel

af april. Skagen (NJ) satte ny rekord med 741 fugle mod et gennemsnit på 354 de seneste 10 år. Skagens største dag var 28/4 54. Næsthøjeste antal sås ved Rørvig (VSJ) med 178 fugle, hvilket er et højt tal for lokaliteten. Efterårstrækket var betydeligt mere beskedent, hvor det højeste antal blev registreret ved Stevns (KBH) med

95 fugle efterfulgt af Sydlangeland (F) med 70 fugle. Samlet for de traditionelle trækstederne taltes 393, hvilket var mere end en halvering i forhold til 2023 med 850 kærhøge. På følgende lokaliteter blev der observeret min. 10 natterastende fugle (lok-max): Klydesøom-

rådet, Kalvebod Fælled (KBH) 10, Værnengene (VJ) 13, Mellemområdet, Lille Vildmose (NJ) 16, Selbjerg Vejle (NJ) 23 og Tuemose og Fussingø Enge (ØJ) 10.

(Jesper Leegaard)

Antal indtastninger af Blå Kærhøg i DOFbasen de seneste 10 år

År	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Antal	8177	9155	6506	6453	7735	9352	10968	10031	12746	13537

Hedehøg *Circus pygargus*

Ynglebestand var på 23-29 par, som fik en rigtig god start på ynglesæsonen, men med uhørt meget regn i juni, juli og august lykkedes det kun for 13 par at få i alt 33 unger på vingerne. F.eks. oversvømmede et skybrud den 27/6 tre reder, så 11 unger druknede. De sikre ynglepar blev fundet i Aabenraa, Tønder, Vejen og Haderslev kommuner. Årets første Hedehøg blev set 21/4 Feddet (ST), mens den første Hedehøg i yngleområdet sås 26/4, hvilket var sent, da median ankomst er 18/4. Forårstrækket ved Skagen (NJ) var rigtig flot med 32 fugle og et tiårs-gennemsnit på 19. Halsnæs (NSJ) havde seks Hedehøge på forårstrækket. Ved Harreby, Sønder Hygum (SVJ) sås 18/6 9 gå til overnatning (fire adulte hanner, en adult hun, en 2K han og tre 2K hunner). På Borris hede (VJ) og Klelund hede (SVJ) var der oversomrende Hedehøge, men ingen sikre ynglefund. To af fuglene på Borris hede (VJ) var ringmærket med farvering, som viste at det var dansk-mærkede unger fra 2023. En af årets unger fra Vester Gasse (SJ) blev meget overraskende aflæst ved Blekinge i Sverige i august, omkring en måned efter den var flyvefærdig. Efterårstrækket er normalt overstået medio september, men der var to sene fugle med 28-30/9 1 1K R Gedser (ST) og den meget sene 15/10 1 Skagen (NJ). i Danmark var 19/10 2012 ved Ballum Enge (SJ).

(Jesper Leegaard)

Hedehøg, Borris Hede, 12. juli 2024. Foto: Allan Kjær Villesen.

Regional fordeling af Hedehøg udenfor yngleområder

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2024	55	19	Y	6	1	Y	6	6	7	7	15	0	122*

Y=yngleområde antal ikke opgjort. *= total excl. fund i yngleområderne

Rørhøg *Circus aeruginosus*

Vinterbestand fra januar til primo februar var på samme niveau som de senere år med 11 fugle fordelt med NJ 2, VJ 1, ØJ 3, SJ 1, F 1, KBH 1, NSJ 1 og ST 1. Allerede fra medio februar sås bemærkelsesværdig stigning, hvor yderligere 14 fugle blev noteret. Nordeuropæiske Rørhøge overvintrer normalt i Afrika syd for Sahara, hvorfor dette muligvis var ankomst af fugle, som havde overvintret i nærområder.

Forårstrækket var med 2235 fugle på niveau med seneste to år, hvor totaler har været 2250 i 2022 og 2469 i 2023. Trækket passerede bredt over hele landet

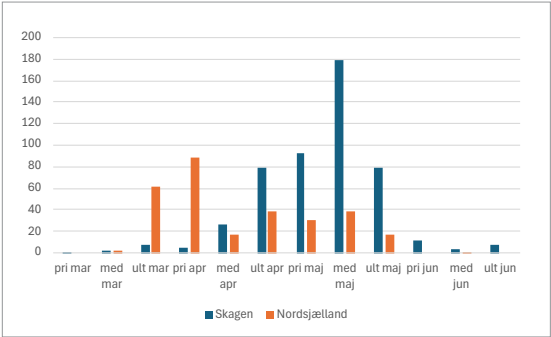
og var jævnt fordelt mellem Øst- og Vestdanmark. Samlet blev færre fugle registreret på de traditionelle træklokaliteter, dog sås mange fugle i Skagen (NJ) med 526 – næsthøjeste hidtil – mens især Gilbjerg Hoved (NSJ), Hellebæk (NSJ) og Hyllekrog (ST) noterede færre fugle end normalt. Det primære træk passede fra ultimo marts til ultimo maj og kulminerede ultimo marts til primo april over Nordsjælland, mens trækket ved Skagen kulminerede ultimo april til ultimo maj med tydelig top medio maj og her endnu trækfugle indtil ultimo juni. De største træk dage (> 20 ex) var alle fra

Skagen med 3/5 26, 13/5 27, 14/5 27 og 17/5 20 og uden for Skagen sås flest 20/5 18 Gjerrild (ØJ). Igen- nem hele trækperioden blev sydtræk/returtræk noteret ved især Gedser Odde (ST) med 38 og Dovns Klint (F) 20, hvor sydtræk her i juni muligvis var tidligt efterårs- træk, således sås første sydtræk ved Stevns (KBH) 21/6 med fire fugle.

Efterårstrækket strakte sig fra ultimo juni til primo november og var med 2528 fugle væsentligt lavere end i 2023 med 3216, men på niveau med 2022 med 2403 fugle. Trækket kulminerede ultimo august-primo sep- tember, og de største trækdage (> 30 ex) blev 17/8 32, 31/8 49 og 1/9 84 Stevns, 30/8 40 Rosenvold (SØJ), 30/8 41 og 1/9 33 Skansebakken (NSJ). Trækket passe- rede primært over Østdanmark og Fyn med > 80 % af alle trækfugle, og største antal blev talt ved Stevns 404 og Sydlangeland 343. Fra efteråret desuden 18-22/8 15-19 fugle rastende (overnatningstræk) ved Flasken, Endelave (SØJ), mens Blåvands Huk (SVJ) havde et flot år med 115 fugle. Efterårets sidste trækfugle var 31/10 5 Gedser Odde (ST), 2/11 1 Nørresø ved Hillerød (NSJ) og 1 Fornæs (ØJ), men i november rastede ca. 20 fugle

ved vådområder, primært i Nord- og Vestjylland, flest 8/11 6 og 21/11 5 Selbjerg Vejle (NJ).
I december var endnu 11 fugle på plads ved vådområ- der i landet fordelt med NJ 3, VJ 4, SVJ 1, F 1 og VSJ 2

(Jørgen Staarup Christensen)

Kulmination af forårstræk af Rørhøg over nordlige Sjælland (n=295) og Skagen (n=526).

Regional fordeling af trækkende Rørhøge forår og efterår. Der vil være gengangere mellem både lokaliteter og regioner.

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	598	46	24	271	61	37	150	211	193	348	283	13	2235
2. halvår	39	10	183	69	138	27	488	202	673	332	336	31	2528
Samlet	637	56	207	340	199	64	638	413	866	680	619	44	4763

Rød Glente *Milvus milvus*

Årets vintertælling (første weekend i januar) gav kun 431 fugle mod 759 året før. Der var lagt op til ny rekord med mange fugle i december 2023, men et vejromslag op til tællingen bød på streng frost og store snemængder, hvilket uden tvivl bevirkede, at en del fugle var søgt mod varmere himmelstrøg eller nye overnatningspladser, som vi ikke kendte.
Af de ni glenteunger, der blev mærket med GPS-sen- dere i 2023 på Fyn, var tre død i løbet af vinteren. En fugl fløj mod en højspændingsledning i Spanien, en af ukendte årsager og en druknede i en gylletank få kilometer fra hvor den var født. Det første år er altid farefuldt for rovfugle. 80% af de GPS-mærkede glenter dør ikke af naturlige årsager, men skyldes menneskelige aktiviteter. I 2024 blev der mærket yderligere seks glenter.

Ynglebestanden bliver mere og mere sporadisk optalt,

hvilket nok skyldes, at arten bliver mere og mere almin- delig. Umiddelbart ser det stadig ud til at bestanden er i fremgang, men vi bibeholder det konservative skøn på 350-400 ynglepar.
Forårstrækket bød på 2400 fugle på de traditionelle træksteder, hvilket er ca. 400 mere end i 2023. Skagen (NJ) og Gjerrild (ØJ) var topscorere med henholdsvis 634 og 775 fugle. Største dag på Skagen var 4/5 38 glenter.
På efterårstrækket sås ca. 4200 glenter på de tradi- onelle træksteder. Klart største lokalitet var Stevns (KBH) med 2246 fugle, efterfulgt af Hyllekrog (ST) med 712 og Sydlangeland (F) med 692. Største trækdag var 15/10 352 Stevns, og dagen efter - 16/10 - 252 Hyllekrog (ST), som sandsynligvis var fugle, der var trukket ind ved Stevns dagen før.

(Per Rasmussen)

Regional fordeling af overvintrende og ynglende Rød Glente

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Vinter	78	6	1	19	8	4	65	137	6	4	101	4	431
Ynglepar	46	1-2	3	4-8	14-17	1-3	21-29	5	3	9-13	3-4	0-3	110-136

Sort Glente, Tversted, 14. april 2024. Foto: Henrik Pedersen.

Sort Glente *Milvus migrans*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2022	2021	2024	
712	37	33	59	69	123	376	764	954	792	712	10.461

Igen et flot år og tredje største år hidtil med 712 glenter. Forekomstmønster lignende tidsmæssigt som geografisk forekomst de senere år.

Igen i år en vinterglente på plads, som blev set på fire datoer mellem 18/1 og 13/2 ved Sydøstlolland ved Kettinge/Rågelunde Bækkeskov og Rørsø ved Nysted (ST). Yderligere to februar-fund var 17/2 1 Bøtø Nor (ST) og 26/2 1 Lambjerg, Als (SJ). Ankomst til normal tid medio marts og antallet af trækfugle steg støt igennem hele april og kulminerede primo-medio maj med knap 200 Glenter i denne periode, men træk sås stadig indtil medio juni og endnu enkelte ultimo juni ved Skagen (NJ). Flest taltes som vanligt ved Skagen med 148, på Møn min. 33 og Nord-østdjursland 26, og den største dag var 6/5 10 T Sømarke, Møn (ST), som er hidtil største observation fra Møn.

I juli sås 14 glenter fordelt i næsten alle landsdele med NJ 2, VJ 1, ØJ 1, SØJ 1, SJ 1, F 1, KBH 3 og flest i ST med fire fugle, og efterårets første tidlige trækfugl sås ved Stevns med 9/7 1 SV Mandehoved (KBH).

Efterårstrækket sås fra primo august til medio oktober med kulmination fra ultimo august til medio september med 155 glenter. I andet halvår sås 93 % af alle fugle i Østdanmark (inkl. Fyn), hvor største træk taltes ved Stevns med 93, Dovns Klint (F) 23 og Hyllekrog (ST) 10. De største dage blev 31/8 12, 1/9 15 og 15/9 26 Stevns, hvor sidstnævnte var ny dagsmax for landet, og naturligvis også for Stevns. De største dage ved Dovns Klint/ Gulstav blev 29/8 3, 7/9 3 og 8/9 3, og desuden skal 14/9 3 Birkemose, Sydfalster (ST) bemærkes. Den sidste trækfugl sås 25/10 1 Ørnehøj, Gulstav (F) og i november sås endnu fem fugle, hvor de sidste blev 23/11 1 Tindbæk ved Nørreådal (NJ) og 1 Bjørup Grusgrav ved Nykøbing Falster (ST). Der sås ingen overvintrende Sort Glente sidst på året. Ved Falsterbo trak 156 Sorte Glenter - den hidtil næststørste total - og den svenske bestand nu er vokset til 63 par (Ottosson et al. 2025).

(Jørgen Staarup Christensen

Regional fordeling af Sort Glente

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	206	7	9	42	7	22	36	13	27	27	74	6	476
2. halvår	4	2	0	5	2	4	34	18	103	9	53	2	236
Samlet	210	9	9	47	9	26	70	31	130	36	127	8	712

Havørn, Skjern Enge, 12. februar 2024. Foto: Allan Kjær Villesen.

Havørn *Haliaeetus albicilla*

Havørn er med næsten 15.000 poster en af de hyppigst indtastede arter. Her præsenteres et sammendrag over ynglebestanden, samt nogle højdepunkter fra året.

Bestanden steg en smule og blev opgjort til 160 par i 2024, heraf havde de 150 æg eller unger. Der blev fundet omkring 20 "nye" par, hvorfor der også var par der flyttede eller forsvandt. Der var ynglepar i alle landsdele, men den tætteste bestand i de sydøstlige dele af landet. Læs mere om yngleføremkomsten af Havørn i beretningen fra Projekt Ørn her i Fugleåret.

Fra Tingdal Plantage ved Højer (SJ) var der igen melding om overnattende Havørne, dog noget færre end de to foregående år. I løbet af efteråret blev der set op til 14/11 42 og 17/12 37, talt ved udflyvning om morgenen.

Der var fortsat pæne koncentrationer fra Vadehavet, både ud for Ballum og på Fanø blev der set over 20 fugle og op til 17 i Saltvandssøen (SJ). Årets største tal fra Østdanmark blev 6/5 33 Saltholm (KBH), hvor alle på nær to var immature fugle. Desuden skal 20/1 21 Dybsø Fjord (ST), 10/7 23 Maribo Sønderø (ST) og 14/12 23 Lønborggård/Stavsholm ved Skjern Å (VJ) nævnes.

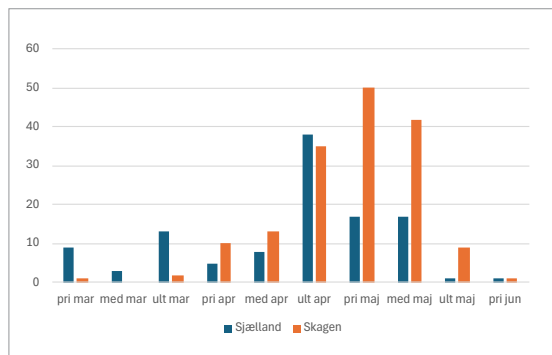
Skagen (NJ) satte ny rekord, med i alt 279 trækkende i foråret, og flere dage i maj med 14-15 trækkende eller trækforsøgende. Gjerrild (ØJ) havde som næstbedste lokalitet 62, mens Stevns (KBH) i efteråret blev topscorer med i alt 64 trækkende.

(Peter Lange)

Fjeldvåge *Buteo lagopus*

Vinter (januar-februar): Først på året var der 200-230 Fjeldvåger på plads i landet, hvilket var væsentligt under tidligere års niveau på ca. 1000 fugle. Denne tendens kan også tydeligt aflæses i Punkttælling (vinter), hvor der har en årlig tilbagegang på knap 16 % siden 1985 (Vikstrøm *et al.* 2023). Knap 60 % blev observeret i Østdanmark, og største antal taltes 6-19/1 med 3-4 fugle Søborg Sø (NSJ).

Forår: Samlet blev knap 400 Fjeldvåger registreret på forårstrækket, hvor trækket på de traditionelle træklokaliteter samlet blev det næstlaveste hidtil med blot 244 fugle, hvilket måtte forventes efter det rekordlave efterårstræk i 2023. Trækket blev alt overvejende registreret i Nordsjælland og ved Skagen (NJ) med 70% af alle fugle og flest ved Skagen med 162 og Rørvig (VSJ) 37. Trækket forløb fra primo marts til primo juni, hvor tidlige trækfugle i marts primært sås over Sjælland med første 7/3 1 Hellebæk (NSJ). Trækket kulminerede ultimo april over

Kulmination af forårstræk af Fjeldvåge over nordlige Sjælland (n=108) og Skagen (n=162)

Nordsjælland og fra ultimo april til medio maj ved Skagen. Kun to dage taltes tocifret antal med 5/5 12 og 7/5 10 Skagen. Forårets sidste fugle blev 1/6 1 Skagen, 3/6 1 Ulvshale (ST) og 6/6 1 Snarebanke Skov nær Tissø (SVJ).

Efterår: Trækket blev med 958 fugle væsentligt bedre end 2023 med 455. Knap 95% af alle trækkende Fjeldvåger sås over Østdanmark, og på de traditionelle træklokaliteter taltes samlet 543 Fjeldvåger mod et gennemsnit de seneste 10 år på 655 fugle. Trækket passerede fra ultimo september til medio november med tydelig top medio oktober. Flest fugle blev som vanligt talt ved

Gedser Odde (ST) 376 og Dueodde (B) 157, mens Stevns blot havde 81 fugle mod gennemsnit de seneste ti år på 156 fugle. De største dage var 19/10 71 Dueodde, 19/10 93 og 20/10 94 Gedser Odde. En større rasteforekomst 23/10 7 Søborg Sø skal desuden bemærkes. I december blev ca. 130 fugle observeret og igen flest i Østdanmark, og endnu to sene trækfugle sås 9/12 1 Gedser Odde og 17/12 1 Gedesby Strand (ST).

(Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af trækkende Fjeldvåger forår og efterår. Der vil være gengangere mellem både lokaliteter og regioner.

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Jan-feb	30	13	8	15	7	15	9	29	36	33	25	8	228
Forår	178	3	7	23	3	2	3	54	19	68	23	10	393
Efterår	18	0	12	2	3	4	20	30	63	59	555	192	958

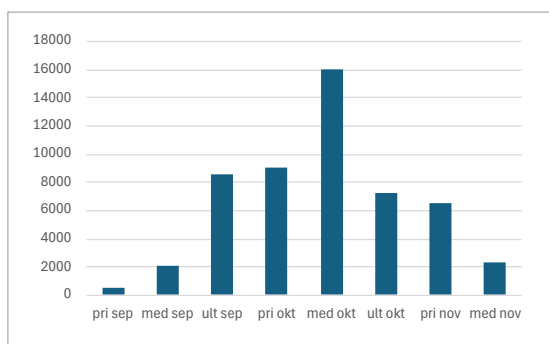

Fjeldvåge 2K, Skagen, 13. maj 2024. Foto: Knud Pedersen.

Forår: Forårstrækket blev ganske fint med ca. 50.000 våger, hvor især trækket over Nordøstdjursland (ØJ) og Halsnæs (NSJ) var væsentligt højere end normalt, mens træk ved Hellebæk (NSJ), Skagen (NJ), Gilbjerg (NSJ) og Rørvig (VSJ) lå tæt på gennemsnit. Største antal blev talt på Nordøstdjursland 8444 og ved Hellebæk 8115.

De første større trækbevægelser sås 25/2 124 Hellebæk, og det primære gennemtræk passerede som vanligt i marts og kulminerede i år medio marts, men der sås stadig pæne trækbevægelser indtil primo april. Det første større træk blev noteret primo marts over Nordsjælland og Østfyn (Nyborg/Knudshoved) med bl.a. 8/3 684 Hellebæk og 9/3 312 Nyborg (F), mens et stort træk blev noteret 13-17/3 over flere landsdele, især Als, Nordøstdjursland, Østfyn, Vestsjælland, København og Nordsjælland. Kronologisk (> 500 våger) sås 13/3 1320 Kikhavn (NSJ) og 759 Nyborg (F), 14/3 1200 Gentofte (KBH) og 1200 TF Hellebæk, 15/3 780 Hellebæk, 16/3 543 og 17/3 651 Kegnæs, Als (SJ) og 17/3 1062 udtræk Gjerrild/Fornæs (ØJ). Ultimo marts var vejret ret skiftende og kun få lidt større dage med bl.a. 22/3 430 Hellebæk, 23/3 325 Hyllekrog (ST) og 310 Roneklint (ST) samt 29/3 303 Hesbjerg (NSJ), således sås et sidste større gennemtræk primo april med 6/4 426 Hellebæk og over Djursland med 6/4 455 Grenå (ØJ) og 7/4 624 Gjerrild. Træk/trækforsøg af 2K fugle, som normalt ses ved Skagen og Gjerrild fra medio april og i maj, nærmest udeblev. April var meget regnfuld, men selvom vejret blev bedre i maj, noterede hverken Skagen eller Gjerrild dage > 100 fugle i denne periode.

Modsat forårstrækket blev efterårstrækket relativt beskedent. Trækket passerede som vanligt sydvestgående fra regionerne NSJ (især Skansebakken) og KBH (især

Efterårskulmination for trækkende Musvåge.

Københavnsområdet og Stevns) til Vestsjælland, Fyn og Als. Samlet over Nord- og Østsjælland (NSJ/KBH) taltes samlet kun 32.000 våger mod 44.000 i 2023 og 53.000 i 2022. De største lokaliteter var Skansebakken (NSJ) 15.772, Stevns (KBH) 4332 og Als (SJ) 3675.

Trækket kulminerer normalt ultimo september – primo oktober over Østdanmark og ca. en uge senere over Fyn og Als. Trækkets forløb i 2024 var lidt atypisk med et relativt jævnt gennemtræk fra ultimo september til primo november med top medio oktober. De første store dage ultimo september sås over Nord- og Østsjælland, men primo-medio oktober og primo november var der kun mindre tidsforskelle mellem Østdanmark, Fyn og Als.

De første små trækbevægelser sås i august og de første større trækdage (> 100) var 1/9 158 og 16/9 183 Skansebakken og 15/9 149 Stevns. I kulminationsperioden fra ultimo september til primo november blev

Musvåge 2K, Skagen, 7. april 2024. Foto: Knud Pedersen.

de største trækdage (> 1000) kronologisk 29/9 4212 Skansebakken og 1278 Vestskoven (KBH), 2/10 1716 og 15/10 1721 Skansebakken, 15/10 1150 Stevns, 23/10 1205 Knudshoved Færgehavn (F) og 2/11 1689 Stevns. De sidste større dage medio november var 12/11 322 Omø (VSJ), 200 Dovns Klint og 242 Sønderskoven, Sønderborg (SJ) og 14/11 214 Sønderskoven, Sønderborg, 168 Dovns Klint (F) og 126 Omø.

(Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af trækkende Musvåge forår og efterår på traditionelle træklokaliteter (trækløk.) og træk udenfor (øvrige) per region. Der er et stort antal gengangere mellem regionerne, især i efteråret.

Forår	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Øvrige	334	199	31	1711	301	3535	3910	1050	3481	5037	3321	29	22939
Trækløk.	4421	0	0	8444	0	0	0	1720	0	12230	1076	0	27891
Samlet	4755	199	31	10155	301	3535	3910	2770	3481	17267	4397	29	50830

Efterår	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Øvrige	218	81	80	491	140	3675	4424	8199	7622	2996	1524	76	29526
Trækløk.	0	0	37	0	431	0	2518	758	4332	16958	1211	0	26245
Samlet	218	81	117	491	571	3675	6942	8957	11954	19954	2735	76	55771

Hærfugl *Upupa epops*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal fra 1876	
	2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2021	2023		2019
	32	162	17	23	27	20	25	46	55	54	50	1508

Årstotalen landede på 32, hvilket var noget lavere end de 51-54 fugle i 2023 og det laveste antal siden 2016. På grund af Hærfuglens karakteristiske udseende blev otte fugle indrapporteret via henvendelser til Fuglenes Hus eller DOFbase-koordinatorer.

Første halvår: Der blev i alt set 14 fugle i første halvår, hvor årets første Hærfugl sås 21/3 1 Grenen (NJ), og fuglen opholdt sig i området sydvest for Det Grå Fyr frem til 7/4. De næste fugle var 7/4 1 Gedser Odde (ST) og 9/4 Kirke Såby (KBH). Ud over Skagen-fuglen var der en stationær fugl ved Sønder Kirkeby (ST) i perioden 9-15/5. Samtlige fugle i første halvår blev set i marts, april og maj, og sidste fugl var 26/5 1 Ølby Lyng (KBH).

Andet halvår: I alt blev der set 18 Hærfugle i andet halvår, hvor første var 7/9 1 Fjenneslev (VSJ) efterfulgt af 13/9 1 Arrenæs, Arresø (NSJ) og en korttids stationær 15-16/9 Årslev ved Århus (ØJ), 9/10 1 Fredericia (SØJ) og 10-11/10 1 Sorthat (B). Ud over ovennævnte sås stationære fugle 12-19/10 1 Brændstrup /SVJ), 15-21/10 1 Hov/Spøttrup (NJ), 20-26/10 Lille Vildmose (NJ) samt 22-29/12 Bønnerup (ØJ), hvilket også blev årets sidste fugl. Der var ingen trækbobservationer fra andet halvår, og flest fugle optrådte i oktober med 10 fugle. Vestjylland og Sønderjylland måtte i 2024 undvære besøg af Hærfugl.

(Søren Peter Pinnerup) Hærfugl, Skagen, 3. april 2024. Foto: Henrik Pedersen.

Regional fordeling af Hærfugl

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	2	0	1	0	0	0	3	1	2	1	2	2	14
2. halvår	4	0	2	3	1	0	2	1	1	2	1	1	18
Samlet	6	0	3	3	1	0	5	2	3	3	3	3	32

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2015	2024	2023	
122	40	4	19	29	42	67	101	216	122	118	2140
4	NA	< 1	< 1	> 1	3	5	2	-	-	-	

Kommentar: Første række angiver antal fugle og anden række antal ynglepar.

I regionalfordelingen er der forsøgt rensat for gengange-re. Dog kan flere flokke på 12 fugle i maj i hhv. Nordsjæl-land, på Amager (KBH) og på Møn (ST) have været én og samme flok. Derfor er totalantal usikkert.

Hvis der er tale om tre forskellige flokke, blev der i 2024 observeret 122 Biædere i hele landet. Det er det næsthø-jeste antal, der nogensinde er registreret, kun overgået af 2015, hvor der blev set 216 fugle.

For første gang i tre år forsøgte en mindre gruppe Biædere at yngle i Danmark. De ankom 18/6 til en lille sandgrav i Vendsyssel, Nordjylland. Der var fire par, som forsøgte at grave redehul ud. Biæderne blev på lokalite-ten i ca. 10 dage. Yngleforsøget blev herefter opgivet, og fuglene forlod stedet. Der var meget stor interesse fra fo-tografer på lokaliteten, hvilket medførte flere diskussioner om, hvorvidt de kan have været skyld i, at yngleforsøget

gik tabt. Der er dog ingen, der ved, hvad den reelle grund var. Det er generelt vigtigt, at der tages hensyn til sjældne og sårbare ynglefugle, og at de får ro på ynglelokaliteten.

Årets første observationer var 3/5 2 Tornby (Hjørring) (NJ), 5/5 1 Nedermoste, Skagen (NJ) og 8/5 blev en fugl set på flere forskellige lokaliteter i Skagensområdet (NJ). Forårstrækket kulminerede 10-18/5.

Årets sidste observationer var 5/8, hvor der blev set en fugl både ved Gedser Odde (ST) og Hyldtofte Østersøbad (ST). Det kan have været samme fugl. Derudover et par sene fugle 19/8 2 Gedser By (ST).

Største forekomst var 10/5 12 Slotshøj Enge, Møn (ST), 17-18/5 12 Ørby (NSJ) og 24/5 12 Klydesøområdet, Kalve-bod Fælle (KBH) og Søvang (KBH). De to sidste observa-tioner 24/5 var samme flok.

(Nina Rosendahl Larsen)

Regional fordeling af Biæder

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	48	0	6	1	2	2	4	3	12	17	25	2	122

Vendehals
Jynx torquilla

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal fra 1970-2024
	2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2024	2020	
776	NA	(193)	(370)	(143)	169	369	645	776	658	657	14.414

Der blev indberettet 776 Vendehalse mod 657 i 2023. Det største antal nogensinde. Der blev set Vendehals på 202 lokaliteter, med flest i Nord- og Vestjylland og Nordsjæl-land.

De første ankom meget tidligt, nemlig 8/4 1 Middelfart (F), 8/4 1 Tofte Skov (NJ), 9/4 1 Ndr. Feldborg Plantage (VJ) og 10/4 1 Jelling (SØJ), hvorefter det fortsatte med daglige observationer indtil 28/7. På forårstrækket blev ni fugle ringmærket med en ved Gedser Odde (ST), Grenen (NJ) og Ertholmene (B) og samt hele seks ved Blåvands Huk (SVJ).

Der var indberettet 22-29 ynglepar i DOFbasen og med tillæg af fugle indtastet som "ynglefugle" når antal op på 62 par mod 63 i 2023 og 89 i 2022. Udover redekasser blev mange fundet ynglete i spættehuller og samlet blev 135 unger indberettet.

I Nordjylland fandtes 6 par i Tofte Skov og 1 par i Høstemark Skov. Desuden Fosdal Plantage 2 par, Tranum Klitplantage 3 par, Korsø Plantage 3 par, Vester Thorup Plantage 1 par, Skiveren 1 par og Svinkløv Plantage 2 par (Nordjyllands Fugle 2024).

I Vestjylland fandtes 9 par på Borris Hede, og Egon Østergård oplyste, at 50 unger og fire adulte blev ringmærket, alle i redekasser. Det største kuld var på 10 unger og desuden to kuld med ni unger, mens to kuld blot havde fire unger. Desuden Ovstrup hede 6 par, Søby sø og omliggende brunkulslejer 2 par, Feldborg Plantage 3 par, samt et par i hhv. Harrild Hede, Klosterheden, og Sdr. Feldborg plantage. Samlet blev 81 unger og fem ad-ringmærket i Vestjylland.

I Sydvestjylland meldtes om 1 par i redekasse fra Gytte-

Vendehals, Nørre Kjøl, 17. juni 2024. Foto: Hans Henrik Larsen.

gård Plantage og Grene Sande 1 par. Der var sandsynlige ynglepar Høllund Søgårdplantage og Blåvands Huk og hele tre i Klelund Dyrehave.

I Øst- og Sydøstjylland 1 muligt par Kongsø Plantage (ØJ) og 2 sikre par Frederikshåb Plantage (SØJ).

I Sønderjylland 1 par Årtoft Plantage og 1 par Hønning Plantage.

I Nordsjælland fandtes 5 - 9 par med Melby Overdrev 2 par (med unger) og Grib Skov 3-7 par.

Efterårstrækket indledtes 6/8 med 1 RI Ertholmene (B),

9/8 1 Ertholmene (B), 11/8 1 Gulstav (F), 12/8 1 Langedeby (B), hvor en Vendehals havde forvildet sig ind i et orangeri og 15/8 1 Årdsdale (B). De sidste blev set 9/9 1 Nyeng (SVJ) og 10/9 1 Åkirkeby (B), hvor Vendehalsen var kommet ind i et skur, hvorfra ejeren hjalp den ud, 12/9 1 Almindingen Øst (B), 23/9 1 Salby (F) samt 25/9 Munkebo (F). I alt seks Vendehalse blev ringmærket med en ved Blåvands Huk (SVJ), tre på Ertholmene (B) og to ved Gedser Odde (ST).

(Leif Novrup)

Regional fordeling af Vendehals

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal fugle	116	248	67	50	21	41	12	26	8	149	18	20	776
Lokaliteter	54	20	24	25	8	9	11	7	7	13	13	11	202

Grønspætte *Picus viridis*

Den stigning i antallet af observerede fugle, der har kunnet iagttage igennem de senere år, fortsatte i 2024. Renset for gengangere på dagsbases var årssummen for 2024 5700 hvilket svarer til en stigning på mere end 15% i forhold til 2023. Antallet af observationer steg fra 4551 til 5453.

Antal observerede fugle renset på dagsbasis:

2019	2020	2021	2022	2023	2024
2550	4289	4122	4760	4892	5643

Der var også et stigende antal observationer af fugle med yngleadfærd (syngende, territoriehævdende og udføjne unger). Samlet er der noteret en fremgang på knap 50% de seneste fem år med størst fremgang i ØJ, SØJ og NJ.

(Bent Birk Kristensen)

Grønspætte, Hulsig, 5. maj 2024. Foto: Henrik Pedersen.

Regional fordeling af antal lokaliteter med Grønspætter med yngleadfærd 2020-2024

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Lokaliteter 2024	171	71	40	168	91	35	104	0	0	0	0	0	680
Lokaliteter 2023	170	59	41	111	67	35	109	0	0	0	0	0	592
Lokaliteter 2022	150	47	36	80	45	20	119	0	0	0	0	0	497
Lokaliteter 2021	113	49	26	72	61	33	104	0	0	0	0	0	458
Lokaliteter 2020	121	52	31	69	53	36	95	0	0	0	0	0	457

Sortspætte *Dryocopus martius*

Der var et væsentligt fald i antallet af observerede fugle med 2177 i 2024 - opgjort som sum af dagstotaler – mod 2799 i 2023 og ligeså et fald i observationer fra 2811 i 2023 til 2299 i 2024. Især i KBH faldt markant med omkring 250 færre observationer. Bortset fra ØJ og Fyn var der færre observationer over hele landet.

I DOFbasen var der 435 observationer af fugle med yngleadfærd fordelt på 171 lokaliteter mod 575 observationer på 190 lokaliteter i 2023.

I Grib Skov (NSJ) blev der fundet syv sikre ynglepar og to

mulige ynglepar med minimum tre unger på vingerne (Ekberg et al. 2024). I Grib Skovs rapporten angives, at antallet af mislykkede yngleforsøg har været stigende igennem de seneste seks år og særlig høj i 2024, hvor skovning, infertilitet og prædation er mulige forklaringer. Udover Grib Skov var der oplysninger om unger fra to lokaliteter, mens der blev registreret unger på syv lokaliteter i 2023.

(Bent Birk Kristensen)

Regional fordeling af Sortspætte og lokaliteter med fugle 2022-2024 lokaliteter med yngleadfærd 2021og 2024

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal fugle 2024	284	130	32	550	252	341	42	20	172	351	3	0	2177
Antal fugle 2023	356	202	58	555	331	370	38	41	409	431	8	0	2799
Antal fugle 2022	346	187	59	591	309	234	37	53	394	502	5	0	2717
Lokaliteter 2024	25	13	4	53	22	20	0	2	6	24	2	0	171
Lokaliteter 2023	40	17	8	47	26	21	3	0	6	20	2	0	190
Lokaliteter 2022	40	18	3	59	21	15	1	3	8	31	0	0	199
Lokaliteter 2021	29	9	1	49	19	11	1	5	8	32	0	0	164

Mellemflagspætte *Dendrocoptes medius*

2024 blev året hvor der for første gang med sikkerhed blev fundet ynglende Mellemflagspætte i Danmark siden 1959, hvor arten uddøde som ynglefugl. Det var et veldokumenteret ynglefund i Draved Skov (SJ), hvor et par fik to unger på vingerne.

Efter 1959 blev Mellemflagspætten truffet på Sjælland indtil 1961 (Christensen & Rasmussen 2015), og udover et usædvanligt fund af en rudedræbt fugl i 1983 Allerød (NSJ), blev arten først set igen i 2011 i Gråsten (SJ). Derefter skulle der gå endnu 13 år, inden arten konstateres ynglende i Danmark igen. Ud over det veldokumenterede ynglefund i Draved skov (SJ), vurderes det, at arten ligeledes har ynglet i Rinkenæs Skov (SJ), hvor der bl.a. er set parring flere gange. Derudover var der et muligt ynglepar i Bolderslev Skov (SJ) og et i Kogang og Vestermark (SJ).

Derudover blev der set enlige fugle ved Hesselbjerg Skov (ØJ), Vejle Ådal (SØJ) og Gråsten Skovene (SJ). Desuden blev en Mellemflagspætte fundet på det østlige Falster bl.a. i Korselitze Skov (ST). Den må have fløjet over Østersøen med udgangspunkt i det østlige Tyskland, så arten har et ret fint spredningspotentiale og lader sig ikke stoppe af vand.

Det må forventes at Mellemflagspætten breder sig i de kommende år, og vi vil få en voksende bestand i Danmark. I Holland blev det første ynglefund dokumenteret i 1995, og bestanden vurderes i 2023 til at være på 1.900-2.400 ynglepar (The State of the Nederland´s Birds 2023).

(Jesper Leegaard)

Lille Flagspætte *Dryobates minor*

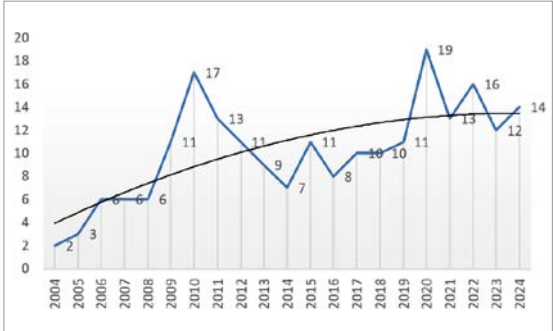
Årsummen fra DOFbasen på 607 fugle er dagsvist rensat for gengangere. Observationerne var fordelt på 154 lokaliteter. Sidste år var der 660 fugle på 174 lokaliteter. Der er stor interesse for et begrænset antal lettilgængelige fugle, f.eks. i Vaserne (NSJ), Sønder sø (KBH), Klostermølle (SØJ) og Draved Skov (SJ).

Hovedparten af den danske bestand findes i tre områ-

der: Nordsjælland, Bornholm og Københavnsområdet. I Nordsjælland blev Lille Flagspætte fundet på 51 lokaliteter, hvor kerneområdet var Grib Skov med 14-17 ynglepar mod 12-14 i 2023. De fleste fandtes i klassiske skovsumpe, men i de senere år har arten også ynglet i døde rødgraner på fugtig skovbund. På Bornholm observeredes arten på 45 lokaliteter med i alt 83 fugle (48 lokaliteter og

85 fugle i 2023). I Københavnsområdet var der 25 lokaliteter med 99 fugle (28 lokaliteter og 122 fugle i 2023). I den øvrige del af landet observeres relativt få fugle, og der var ikke større ændringer. Det bemærkes, at hovedparten af de østjyske observationer kom fra Funderholme (ved Silkeborg), hvor arten ikke tidligere er observeret.

(Per Ekberg / Esben Sloth Andersen)

Bestandsudvikling hos Lille Flagspætte i Grib Skov 2004-2024.

Regional fordeling af Lille Flagspætte

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal fugle	1	0	0	13	43	75	0	31	99	250	12	83	607
Lokaliteter	1	0	0	3	12	3	0	11	25	51	3	45	154

Tårnfalk *Falco tinnunculus*

Forårstrækket var ganske fint med samlet knap 2900 fugle mod 2500 i både i 2022 og 2023. På de traditionelle træksteder blev ca. 1900 fugle noteret, hvilket var på niveau med de seneste ti års gennemsnit. Forårstrækket var som vanligt størst over Vestdanmark med 70% af alle trækfugle, mens de største lokaliteter var Skagen (NJ) 1275 og Gilbjerg Hoved (NSJ) 217.

De første trækfugle var tidligt på færde med 17/2 1 N Rosenvold (SØJ) og 24/2 1 N Gedser Odde (ST), og et mindre træk sås i marts, flest 27/3 11 Skagen. Trækket over Østdanmark kulminerede ultimo april til primo maj, mens trækket over Vestdanmark kulminerede primo-medio maj. De største dage (> 50) var 1/5 57 Gilbjerg Hoved, 1/5 84, 2/5 91, 3/5 242, 14/5 92, 15/5 70 og 16/5 56 Skagen samt 14/5 61 Harboslette, Hjørdemål (NJ). Der sås stadig to cifrede antal ved Skagen indtil primo juni, max 1/6 26 og 2/6 14.

I juli sås nordgående ungfugletræk ved Spodsbjerg (NSJ), Fyns Hoved (F), Gjerrild (ØJ), men især ved Skagen med knap 40 fugle, flest 21/7 30. Også efterårstrækket blev indledt i juli med 5/7 1 Rosenvold (SØJ) og 8/7 1 Dovns Klint (F), samt ikke mindst 27/7 7 Blåvands Huk (SVJ) og 30/7 8 Gedser Odde (ST). Samlet var efterårstrækket med ca. 2300 fugle væsentligt lavere sidste års 3700 fugle og trækket ved de traditionelle træksteder lå med 1354 fugle væsentligt under seneste 10 års gennemsnit på 1878 fugle. Fordeling mellem Øst- og Vestdanmark var 68/32. Gennemtrækket kulminerede ultimo august - ultimo september, hvor de største dage (>24 ex) blev 30/8 41 Rosenvold, 1/9 63 Stevns Klint (KBH), 7/9 25 Hyllekrog (ST), 8/9 32 Søgård Mose, Langeland (F), 28/9 34 Hassensør (ØJ) og 26 Rosenvold. Flest fugle blev talt ved Sydlangeland 306 og Stevns

235. Sidste større trækdag var 11/10 10 Rosenvold, men trækfugle sås indtil medio november ved både Dovns Klint og Gedser Odde.

(Jørgen Staarup Christensen)

Tårnfalk, Reservatet Skagen, 14. maj 2024. Foto: Jens Kirkeby.

Regional fordeling af trækkende Tårnfalke forår og efterår. Der vil være gengangere mellem både lokaliteter og regioner.

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Forår	1551	117	26	246	28	24	43	132	54	514	119	5	2859
Efterår	124	22	204	197	199	15	407	95	375	241	309	104	2292

Aftenfalk, Bastemose, 16. maj 2024. Foto: Steen E. Jensen.

Aftenfalk *Falco vespertinus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	1992	2019	2017	
249	94	104	160	165	77	151	188	619	489	385	7595

En meget stor forekomst ved Skagen i foråret er baggrunden for den største årstotal siden 2019. Isoleret set var forekomsten ved Skagen den største siden 1992. Forekomsten i andet halvår blev grundet flere fugle – primært i regionerne NJ, NSJ, ST og B – ganske pæn. Årets første var 28/4 1 Feddet (ST), fulgt af 1/5 2 Nørrevang, Rørvig (VSJ) og samme dag de første tre ved Skagen (NJ). Ved Skagen var der herefter stort set daglige iagttagelser frem til 25/5 med flere store dage, således blandt andet 14/5 22 og 17/5 20. Forårstotalen blev på 120 fugle. De mange fugle i landet blev også bemærket andre steder, således blandt andet 15/5 8 Gilbjerg hoved (NSJ) og 16-22/5 daglige iagttagelser af op til ni fugle ved Baste-

mose (B). Forårets sidste blev set 8/6 ved Broager (SJ). Første fugle i andet halvår var 15-17/8 1 1K Bøtø Nor (ST) og 17/8 1 1K Ertholmene (B). Herefter en del spredte iagttagelser af primært 1K-fugle frem til udgangen af september med følgende iagttagelser af to fugle eller flere, 29-30/8 3 Ertholmene, 4-6/9 2 Fanø Klitplantage (SVJ), 5/9 4 SØ Gedser Odde (ST), 8/9 2 SØ Hyllekrog (ST) og 29/9 2 R Gedser Odde. Året slutter med flere sene fugle i oktober, således 6/10 1 R Dueodde (B), 6-13/10 1 R Bøtø Enge (ST), 15/10 1 T Gedser Odde (muligvis samme som ved Bøtø) og 19/10 1 R Gulstav (F), alle 1K-fugle.

(Hans Christophersen)

Regional fordeling af Aftenfalk

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	130	5	1	1	0	6	5	8	0	17	5	11	189
2. halvår	14	1	5	1	1	1	7	2	1	3	16	8	60
Samlet	144	6	6	2	1	7	12	10	1	20	21	19	249

Dværgfalk *Falco columbarius*

Vinterforekomst (januar-februar): Årlig vinterforekomst er normalt på 50-100 fugle og først på året i januar-februar blev 54 fugle noteret, hvor flertallet blev truffet i vådområder i det vestlige Jylland fra Limfjorden til Vadehavet.

Forår: Forårstrækket var usædvanligt stort med > 1000 fugle fra medio marts til primo juni. Første trækfugl sås 15/3 1 NØ Tisvildeleje, og trækket kulminerede ultimo april til medio maj. Skagen (NJ) havde ny sæsonrekord med 471, hvor de største trækdage var 28/4 33, 2/5 46 og 3/5 45. Uden for Skagen blev flest blev noteret ved Rørvig (VSJ) 62, og største dag var 28/4 19 Gilbjerg Hoved (NSJ). Forårets sidste fugle sås meget sent med 16/6 1 Arup Vejle (NJ) og 1 Borris Hede (VJ) og sidste trækfugle 16/6 1 hun Ø Nordstrand, Skagen og 18/6 1 Grenen (NJ) samt 20/6 1 NV Blåvands Huk (SVJ).

Sommer: 5/7 1 Mørke Kær (ØJ), fra primo juli til primo august 1 Værnengene/Tipperne (VJ) og 25/7 1 Borris Hede (VJ).

Efterår: De første trækfugle var meget tidlige med 27/7 1 Kongelunden (KBH), 29/7 1 Blåvands Huk (SVJ) og 30/7 1 Hårbølle Havn, Møn (ST). Efterårstrækket blev mere fåtallig en normalt med 761 fugle, heraf blot 272 ved de traditionelle træksteder mod et gennemsnit de seneste 10 år på 411 fugle. Trækket strakte sig fra medio august til medio november. Trækket kulminerede cirka en uge senere end normalt fra ultimo september til medio oktober og blev noteret bredt i alle landsdele,

Dværgfalk, Borris Hede, 13 april 2024.
Foto: Carsten Gørges Laursen.

flest ved Blåvands Huk 58 og Gedser Odde (ST) 56. De største dage var 22/9 7 og 23/9 7 Blåvands Huk, 28/9 7 Sletterhage (ØJ) og 11/10 7 Rosenvold (SØJ), og de sidste trækfugle sås 19/11 1 Grenen (NJ) og 26/11 1 Rosenvold. I december blev 27 fugle observeret, heraf 25 i Vestdanmark.

(Jørgen Staarup Christensen)

Regionalfordeling af trækkende Dværgfalk, samt vinterforekomst (januar-februar).

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Vinter *	6	11	3	5	1	10	2	1	1	1	8	5	54
Forår	531	36	14	102	13	24	20	71	33	130	70	19	1063
Efterår	53	16	115	49	26	7	66	27	124	97	123	58	761

* Vinter gælder januar-februar.

Lærkefalk *Falco subbuteo*

Som sædvanligt blev der kun indrapporteret få ynglefund, da arten er svær at konstatere som ynglefugl. I alt blev der oplysninger om 7-9 ynglepar, som fordelte sig på følgende regioner: KBH: 0-1 par, ST: 1 par, B: 3 par, SJ: 2-3 par, SØJ: 1 par. Der er dog ikke noget der tyder på en tilbagegang, så bestanden vurderes fortsat til 20-30 par.

Årets første fugl blev set trækkende 13/4 ved Sønder sø (KBH). Forårstrækket blev rekordstort med 1066 falke på de traditionelle træksteder, og samlet blev der set 1235 trækkende fugle. Skagen (NJ) havde 662 fugle, hvilket var næsten 300 fugle flere end den tidligere rekord fra 2016 (378). Især imponerede dagene 1-3/5, hvor der blev talt 1/5 106, 2/5 128 og 3/5 68, hvor alle

dage slog hidtidig dagsmax fra Danmark. Gilbjerg (NSJ) og Rørvig (VSJ) havde henholdsvis 145 og 138 trækkende fugle, hvilket også er meget pæne antal. Største dagstotal uden for Skagen var 1/5 32 Gilbjerg (NSJ).

Efterårstrækket var mere fåtalligt end forårstrækket, og samlet blev der kun set 104 trækkende fugle på de traditionelle træklokaliteter, og det samlede antal trækfugle var på 233 falke. Altså næsten nøjagtigt 1000 færre fugle om efteråret end i foråret. De to største træklokaliteter var Sydlangeland (F) med 34 fugle og Gedser (ST) med 21. Bedste dag var 8/9 6 Sydlangeland (F) og samme dag 6 Dueodde (B), og sidste fugl sås 21/10 ved Gyrstinge sø (VSJ)

(Per Rasmussen)

Regional fordeling af trækkende Lærkefalke forår og efterår.

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Forår	723	12	5	95	9	10	24	150	23	212	76	18	1357
Efterår	6	1	6	12	10	8	40	17	40	14	54	25	233

Lærkefalk, Gilbjerg Hoved, 3. maj. Foto: Sakari Kauppinen.

Vandrefalk *Falco peregrinus*

Desværre blev 2024 rapport brugt som status for 2023, hvorfor kort status for 2023 gives. I 2023 var der 23 lokaliteter med falkepar i ynglesæsonen, hvoraf 8 par fik unger, et par med tegn på æg/unger der forsvandt. Samlet 21 unger, hvoraf 10 blev ringmærket. Yngleforekomst 2024: Samlet 18 lokaliteter med falke i ynglesæsonen, hvoraf 12 par fik unger, et par med æg, men senere var både æg og ynglefugle borte. Samlet 30 unger, hvoraf syv blev ringmærket.

Møn:

- Storeklint, han og hun i marts-april, men ikke tegn på rugning, ikke ynglende.
- Nylands Nakke, 1 par, med 2 unger (han og hun).
- Mønbroen, 1 par, hannen forsvandt, ikke ynglende.
- Farøbroen, 1 han observeret 2 gange under broen, evt. ynglested ikke kendt.

Bornholm:

- Mulekleven, 1 par med 2 unger.
- Helligdommen, 1 par med 3 æg, men senere var både æg og ynglefugle borte.
- Paradisbakkerne, Præstebo, 1 par med 3 unger (han, hun og ubestemt), ringmærket.
- Åkirkeby, 1 par med 3 unger.

Sjælland / Stevns:

- Mandehoved, 1 par med 4 unger.
- Boesdal, 1 par med 1 unge.
- Stevns Fyr, 1 par med 2 unger.
- Kulsti, 1 par med 3 unger.

Øvrige Sjælland:

- Vestforbrændingen Glostrup: 1 par med 1 unge, (ikke kønsbestemt), ringmærket.
- Kyndbyværket: 1 par med 3 unger (2 hun, 1 han) ringmærket.

Fyn:

- Fynsværket, 1 par med 4 unger.

Sønderjylland:

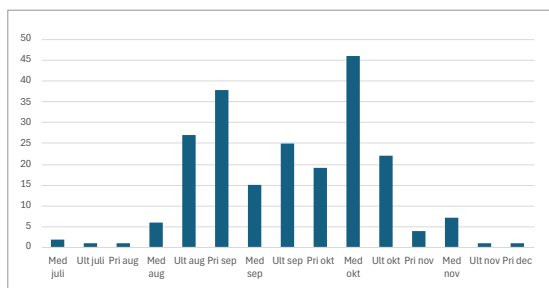
- Skærbækværket, 1 par, ikke dokumenteret ynglende.
- Åbenrå havn, 1 hanfalk, ikke dokumenteret ynglende.

Østjylland:

- Vejle havn, 1 par med 2 unger.
- Der har ikke været tegn på ynglepar ved Århus Havn.

Træk- og vinterforekomst: Vinterbestand først på året i januar og februar var på kun ca. 200 fugle mod 240-260 i 2022 og 250 i 2023. Vandrefalke blev truffet i alle landsdele og som vanligt flest i Nordjylland. Ved 14 ynglelokaliteter sås stationære Vandrefalke i hele perioden og hertil kommer bornholmske vinterfugle, som muligvis også var lokale ynglefugle. På flere ynglelokaliteter sås 2K fugle, som muligvis var unger fra kuld året før.

Forårstrækket var en smule bedre end de to foregående år med samlet 298 fugle mod 247 i 2023 og 262 i 2022 og fordeling mellem Øst- og Vestdanmark var 33/67. På de

Træk af Vandrefalk efterår 2024 fordelt på 10 dages perioder fra medio juli til primo december

traditionelle træksteder blev 210 fugle noteret, hvor både Skagen 143 (126 i 2023) og Nordøstdjursland 25 (22 i 2023) så en fremgang, mens østdanske træksteder næsten alle havde færre fugle end 2023. Det samlede niveau var stadig klart under seneste 10 års gennemsnit på 348 fugle.

De første trækfugle sås 27/2 1 Nordskov Enge, Fyns Hoved (F), 5/3 2 Hellebæk (NSJ) og 1 Gilbjerg Hoved (NSJ). Trækket kulminerede på forskellige tidspunkter ved forårstræklokaliteter med Gjerrild (ØJ) i marts, Hellebæk marts-primo april, Rørvig ultimo april – primo maj, Halsnæs primo-medio maj og Skagen ultimo april-medio maj. De største trækdage (> 5 fugle) var alle fra Skagen med 28/4 9, 3/5 7, 13/5 6 og 15/5 7.

Den lille fremgang i foråret blev afløst af et meget skuffende efterår med blot 214 trækkende Vandrefalke mod 303 i 2023 og 256 i 2022. På de traditionelle træklokaliteter blev blot 65 fugle noteret mod et gennemsnit de seneste 10 år på 120 fugle. Kun tre lokaliteter havde ≥ 10 fugle med Skansebakken (NSJ) 15, Sydlangeland (F) 11 og

Blåvands Huk (SVJ) 10. Stevns (KBH) havde med blot otte fugle det ringeste efterår siden 1999. Det skal nævnes, at Nordøstdjursland (Gjerrild/Fornæs) omvendt havde et bedre efterår med 12 indtrækkende fra Kattegat. Falsterbo havde 45 fugle, som var det laveste efterår siden 2010.

Gennemtræk skete fra medio juli til primo december, men især fra ultimo august til ultimo oktober med en top ultimo august-primo september og igen medio oktober. Første trækfugle sås 18/7 1 Grenen (NJ), 20/7 1 Ashåb, Juelsminde (SØJ) og 22/7 1 1K Rosenvold (SØJ). Der var kun få dage med > 1 fugl med 31/8 2 Gjerrild Sø (ØJ), 5/9 2 Skifterne, Fanø (SVJ), 6/9 2 Skansebakken, 7/9 2 Helnæs Made (F), 26/9 2 Nyeng (SVJ), 29/9 4 Skansebakken og 11/10 2 Fornæs (ØJ). Årets sidste trækfugle sås 22/11 1 Ertholmene (B) og 3/12 1 Dovns Klint (F).

Sidst på året (december) var ca. 100 fugle på plads fordelt i alle landsdele med lille overvægt af fugle i Vestdanmark.

(Niels Peter Andreasen/Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af trækkende Vandrefalke forår og efterår, samt vinter.

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Vinter *	40	13	8	19	14	13	14	10	12	20	29	12	204
Forår	152	6	5	31	2	4	7	21	7	43	15	5	298
Efterår	29	6	22	21	7	11	20	8	27	33	24	6	214

*) Januar-februar

Pirol *Oriolus oriolus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal fra 1970- 2024
2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	1982	2083	2022	
99	NA	55	131	100	71	96	118	179	171	151	5121

I 2024 blev der observeret 99 piroler, hvilket var et fald fra sidste års 120 fugle og et stort fald fra de 151 i 2022. Der blev ikke registreret fugle med sikker yngleadfærd og heller ingen sikre ynglepar. Der var syngende fugle i længere perioder på følgende lokaliteter:

- 14/5-21/5 1 sy. Gulstav Østerskov (F).
- 14/5-20/5 1 sy. Eget Skov og Eget Mose (F).
- 20/5-25/5 op til 2 sy. Fiskebæk Skov (ST).
- 19/5-1/6 1 sy. Gedser Odde (ST).

Årets første observationer var 5/5 1 Gniben, Sjællands Odde (VSJ) og flere fugle 8/5 med 1 sy. Gulstav (F), 4 Skagen (NJ).

Forårstrækket kulminerede ca. 15/5-25/5. De fleste observationer var som altid fra Skagen (NJ), hvor de samme fugle blev observeret flere gange på flere lokaliteter i området. Højeste antal var 24/5 med fem på Nordstrand og samme dag fire på Grenen, som nok drejede sig om samme individer. Uden for Skagensområdet blev der registreret trækkende fugle ved Gniben, Sjællands Odde (VSJ) 1, Tontoft Nakke (SJ) 1, Marienborg (ST) 1, Kikhavn (NSJ) 1, Hyllekrog (ST) 3 Ø og Gedser Odde (ST) 7 (6 S + 1 N). Desuden 15/5 1 og 1-2/6 1 Ertholmene (B).

Årets sidste observationer var 6/7 1 sy. Busholm (SJ), 12/7 1 Saksfjed Fugleværnsfondens område (ST) og en sen fugl fra Ertholmene 30/8

(Nina Rosendahl Larsen)

Regional fordeling af Pirol

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	36	0	1	0	0	4	7	3	2	5	37	4	99

Oven på et relativt beskedent antal Stor Tornskade i efteråret 2023 var det ventet, at første halvår 2024 ville bære præg af dette, og det holdt stik. I alt sås der 340 fugle fordelt på 303 lokaliteter, og det er klart i den lavere ende af skalaen, således sås der til sammenligning 508 tornskader i første halvår i 2023.

Største tal var 7/2 3 Kongens Mose (SJ), 17/2 3 Borris Hede (VJ), 17/2 3 Klelund Dyrehave Nord (SVJ), 9/3 3 Klelund Dyrehave Syd (SVJ), 15/3 3 Gludsted Plantage (VJ), 30/3 3 Kongemose, Store Åmose (SVJ) og 9/4 3 Grib Skov (NSJ). Sene fugle sås 11/5 1 Gniben, Sjællands Odde (VSJ) og 15-16/5 1 Flyndersø/Korshage (VSJ)

Der sås stort set ingen mærkbare koncentrationer ved de traditionelle træksteder som Skagen og Gilbjerg.

Ynglefugle: Stor Tornskades status som ynglefugl i Danmark må vist desværre siges at være definitivt slut. Der har i efterhånden flere år ikke været officielle indberetninger af ynglefugle fra de områder i Jylland, hvor arten holdt til "i gamle dage". I den første Atlasundersøgelse 1971-74 blev bestanden anslået til 30-45 par, og så sent som i 2009-11 blev den trods tilbagegang bedømt til at ligge på 4-7 par (Nyegaard et al. 2014). Nogen umiddelbar forklaring på tilbagegangen findes ikke.

I andet halvår sås den første Store Tornskade 14/9 1 Rørtang Overdrev (NSJ), inden den generelle ankomst 20-23/9, hvor der sås fugle i seks regioner. Heller ikke i efteråret observeredes der nævneværdige antal af tornskader ved trækstederne, og generelt var efterårets sum en af de laveste i flere år med blot 312 fugle fordelt på 273 lokaliteter. Højeste antal fra andet halvår blev 27/12 5 Borris Hede (VJ) efterfulgt af 13/10 3 Fanø Klitplantage (SVJ), 21/10 3 Ølene (B), 24/10 3 og 27/12 3 Nørlund

Stor Tornskade, Ganløse Ore, 11. marts 2024.
 Foto: Finn Carlsen.

Plantage (VJ), 1/12 3 Kongemose, Store Åmose (VSJ) og 13/12 3 Klelund Dyrehave Nord (SVJ).

Ved Falsterbo sås der ifølge de officielle træktællinger 12 Stor Tornskade i efteråret. Gennemsnittet for perioden 1973-2024 er 18 fugle per efterårssæson.

(Anders Rasmussen)

Regional fordeling af Stor Tornskade

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1.halvår	54	42	24	32	22	18	14	34	21	49	22	8	340
2.halvår	54	31	32	24	16	12	19	23	30	28	30	13	312

Nøddekrige *Nucifraga caryocatactes*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal fra 1970-2024
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	1985	1995	1977	
2024	NA	226	590	554	167	51	32	3676	1493	1297	16.010

Ovenpå sidste års fine resultat blev dette års resultat med 22 fugle i den lavere ende af skalaen, hvor kun 2020 ligger væsentligt lavere inden for de seneste 10 år. 2016 og 2017 gav ligeledes hver 22 fugle.

Desuden kan der sagtens være nogle gengangere, især blandt de ni fugle fra ØJ, idet der kan være tale om de samme fugle, der blev set på nærliggende lokaliteter.

Udover det midtjyske, hvor Nøddekriger blev set regelmæssigt mellem 1/3 og 22/10, var der på Gedser

Odde (ST) regelmæssige observationer i perioden 8/8 til 22/9, men usikkert hvor mange forskellige individer der er tale om, da der var tale om både stationære og trækforsøgende fugle, men Gedser Fuglestation anslog selv tre individer.

Årets første observationer var: 10/2 2 Bøllund ved Ølgod (SVJ), 13/2 1 Tårnby bydel (KBH) og 26/2 1 Mossø (ØJ). Kun i Store Hjælland Plantage (ØJ) blev der registreret ynglende fugle, hvor fugle med redemateriale sås.

Årets sidste var 22/9 1 Hesnæs (ST), 12/10 1 Store Hjøl-
lund Plantage (ØJ) og 22/10 1 Vrads Sande (ØJ).
Ved Gedser Odde (ST), Hesnæs (ST), Store Hjøl-
lund Plantage (ØJ) og Vrads Sande (ØJ) blev fugle bestemt

til underart og alle til Tyknæbbet Nøddekrige (ssp.
caryocatactes).
(Ole F. Jensen)

Regional fordeling af Nøddekrige

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	0	0	2	9	1	0	1	0	5	0	4	0	22

Pungmejsje *Remiz pendulinus*

Året bød på en yderligere nedgang i antal observerede
Pungmejsjer i forhold til sidste års dårlige resultat. Vi skal
nu helt tilbage i begyndelsen at 1980erne for at finde et
lavere antal, og desuden blev arten kun set på 16 loka-
liteter. De første dukkede op i begyndelsen af april med
2/4 1 Sølsted Mose (SJ), 12/4 1 Østerådal, Aalborg (NJ)
og samme dag 1 Bjerregrav Mose (ØJ). Antallet af yngle-
par holdt sig dog stabilt med 6-9 par, hvor alle nævnes:

0-1 par Vorup Enge (ØJ), 0-1 par Lillesø, Lille Vildmose
(NJ), 1 par Skænk Sø (VJ), 1 sandsynligt par Bjerregrav
Mose (ØJ), 1 sandsynligt par Nørreballe Nor (F) og 3-4
par Østerådal, Aalborg (NJ). Som sædvanligt blev der
kun set få i efteråret med 12/8 1 RI Tømmerby Fjord (NJ),
8/9 1 Kjelst Enge (SVJ) og 29/10 1 Ertholmene (B).
(Ole F. Jensen)

Regional fordeling af Pungmejsje

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	9	1	1	7	0	1	4	0	0	0	0	1	24

Fyrremejsje *Poecile montanus*

Med fare for at gentage ordlyden fra de sidste mange års
tekst om Fyrremejsen i Fugleåret, kan det igen konstate-
res, at antallet af både indrapporterede fugle og lokalite-
ter har været faldende, nu for sjette år i træk. Samtidigt

var dagsmaksimum fra mange af de klassiske lokaliteter
også på et lavere niveau i sammenligning med tidligere.
Noget kunne tyde på, at spredningen op gennem
Jylland er gået lidt i stå for Fyrremejsen, der tilsynela-

Fyrremejsje, Tarm Kær, 4. april 2024. Foto: Allan Kjær Villesen.

dende har svært ved at krydse en imaginær linje trukket fra Klosterheden (VJ) til Bjerregrav Mose (ØJ). Begge lokaliteter har gennem et par år udgjort den nordlige forpost for arten, og selvom mange egnede lokaliteter med fine pilekrat vinker længere nord på, hjælper det ikke, hvis bestanden af Fyrremejser i baglandet længere sydpå taber terræn.

Bestandens tyngdepunkt så i 2024 ud til at befinde sig i Filsø-området (SVJ), hvor der indrapporteres Fyrremejser fra mange del-lokaliteter.

Syngende fugle blev hørt på en del lokaliteter, men

eneste sikre ynglefund var af en familieflok 28/7 Borris Hede (VJ), hvor 5 (2 ad. + 3 juv.) sås, som også var også årets højeste notering.

Højeste tal i øvrigt var 29/3, 13/4 og 26/10 4 Uldum Kær (SØJ), 31/3 4 Tarm Kær (VJ), 20/4 4 Værnengene (VJ) og 20/8 4 Værnengene (VJ). Årets nordligste lokalitet med Fyrremejser var igen Bjerregrav Mose (ØJ), hvor der sås 2/3 2, 27/3 3, 21/4 1 og 26/10 1.

(Anders Rasmussen)

Regional fordeling af Fyrremejse

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal fugle	0	49	54	4	12	52	0	0	0	0	0	0	171*
Antal lokaliteter	0	21	36	1	7	30	0	0	0	0	0	0	95

*Ved summering er benyttet halvårsmax. pr. lokalitet

Skægmejse *Panurus biarmicus*

Skægmejsens foretrukne biotop er lavvandede og ofte kystnære områder samt større søer i indlandet, hvor der er større sammenhængende rørskovsområder. Men den blev også registreret på mindre lokaliteter med mindre rørskovspartier uden for meget opvækst af træer og buske samt i mindre omfang på træsk. Der var i år godt 2800 indrapporteringer fra ca. 390 lokaliteter. Der var næsten en halvering af sidste års antal på ca. 5300 indrapporteringer fra ca. 515 lokaliteter. Arten blev set året rundt dog med klart flest i oktober med omkring 3500 fugle, eller tre gange flere end november (næst-bedste måned) og omkring 35 gange flere end februar med færrest registrerede fugle. Kun to steder blev der set større antal end 100 fugle, således 16/9 150 Nørresø ved Vedersø (VJ) og 2/11 110 Bygholms Nordlige Veje (NJ). Der var kun fem oplysninger om sikre ynglefund, således

4-8 par Kalløgrå (ST), 2-4 par Majbølle Nor (ST), 1 par Skødstrup Sø ved Oksbøl (VJ) og 0-1 par Sundet, Fåborg (F), hertil kom mindst 100 formodede ynglepar fordelt på omkring 30 lokaliteter. Der forelå også kun oplysninger om få og små ansamlinger fra vintermånederne (januar og december). Det var 19/1 20 Amager Fælled (KBH) og 5/12 19 Kolding Inderfjord (SØJ). Heller ikke foråret bød på større ansamlinger, flest og 9/3 26 Amager Fælled (KBH) og 29/3 18 Holløse Bredning (S). Der forelå blot ca. 40 observationer af ca. 250 fugle på decideret træ eller som gjorde trækforsøg, flest sås 7/11 24 TF Grenen (NJ), 15/10 17 V Blåvand (SVJ), 28/3 16 TF Skagen Nordstrand (NJ) og 17/10 15 TF Gammelgabsøerne (SVJ).

(Henning Ettrup)

Skægmejse, Roddenbjerg Sø, 8. januar 2024. Foto: Poul Holm Pedersen.

Hedelærke *Lullula arborea*

Vinterforekomst først på året (januar) var blot fem observationer med 6-7/1 1 Søvang (KBH), 12/1 3 Dalby Strand (VSJ), 17/1 6 Sønderho, Fanø (SVJ) samt muligvis meget tidlige trækfugle 27/1 2 Mols Bjerge (ØJ) og 28/1 1 Ertholmene (B).

Ankomst til ynglepladser og småtræk sås fra medio februar og forårstrækket strakte sig fra medio februar til medio maj. Samlet blev 1685 trækfugle noteret, hvilket var en anelse færre end i 2023 med 1806 fugle og i 2022 med 2081 fugle. Igen sås en tydelig kulmination i marts (87%) med tydelig top medio marts med 63% af alle trækfugle. De største forekomster (> 35 ex) var 4/3 35 Ø Gjerrild Nordstrand (ØJ), 13/3 40 NØ Smør- og Fedtmosen (KBH), 14/3 132 SV Gilbjerg Hoved (NSJ), 14/3 35 R Nærum (NSJ) og 18/3 35 R Størdal, Stevns (KBH).

Arten optælles hvert andet år af MST/SGAV i de fuglebeskyttelsesområder, hvor arten er på udpegningsgrundlaget. I 2024 optalte MST 236 ynglepar i 26 områder, hvilket var en markant fremgang fra 190 par i 2022 og 152 ynglepar i 2020. De største ynglepladser var Kallesmærsk Hede (SVJ) 55 par, skove syd for Silkeborg (ØJ) 32 par og Rold Skov (NJ) 31 par. I DOFbasen blev Hedelærken i yngletiden registreret på 302 lokaliteter, hvilket var lidt færre end 2023 med 322, og kun på otte lokaliteter var der foretaget bestandsvurdering. Det skal bemærkes at fra Kallesmærsk Hede, hvor MST optalte 55 par, blev kun tre syngende fugle indtastet i DOFbasen. Seneste bestandsestimater fra 2018 med 650-850 par (Fredshavn et al. 2019).

Efterårstrækket var med 2577 fugle væsentligt mere fåtallig end både 2023 med 4360 fugle og 2022 3994 fugle. Trækket forløb fra medio september til medio november med kulmination ultimo september til ultimo oktober med tydelig top medio oktober med 60% af alle trækfugle. Trækket blev primært registreret over Østdanmark med 85% af alle fugle, og de største dage (> 50 ex) var 5/10 76 Hyllekrog (ST), 12/10 106 Kongelunden (KBH), 100 SV Ishøj Landsby (KBH) og 57 SV Mandehoved, Stevns (KBH), 14/10 114 Råbylille Strand, Møn (ST), 15/10 50 Vallengbæk og Ishøj Strandenge (KBH), 20/10 68 Klarskov, Korsør (VSJ) og 23/10 68 Ishøj Landsby (KBH). Årets sidste fugle blev 22/11

Hedelærke, Ovstrup Hede, 23. juni 2024.
Foto: Carsten Gørges Laursen.

2 Esbjerg Havn (SVJ), 23/11 1 Blåvands Huk (SVJ) og 1 Rønæs spidsen (VSJ), således sås ingen vinterfugle sidst på året.

(Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af trækkende Hedelærker forår og efterår.

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Forår	163	5	10	208	22	2	37	104	441	435	138	120	1685
Efterår	35	11	281	50	9	17	182	202	1089	110	547	44	2577

Toplærke *Galerida cristata*

Toplærken blev rapporteret fra Hirtshals (NJ) hele året, hvor ofte tre fugle blev observeret fra januar til april, sidst 28/4 og herefter to fugle indtil 12/7, hvorefter der kun var en fugl på plads året ud. Det er usikkert om Toplærken ynglede 2024, dog sås 25/6 to adult, hvor denne ene havde føde i næb, og 1/7 meldtes om en mulig 1K-fugl. Uden for Hirtshals sås 3/1-13/2 en fugl ved Løkken

(NJ), som formentligt var samme fugl, som sås her 30/11 året før. Fra Skagen (NJ) blev tre fugle observeret med 15/4 1 TF Grenen samt to rastende fugle igennem tre måneder fra 20/7 - først én fugl - men fra 24/7 til 24/10 oftest to fugle på plads.

(Jørgen Staarup Christensen)

Bjerglærke, Balka Strand, 18. oktober 2024. Foto: Steen E. Jensen.

Bjerglærke *Eremophila alpestris*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal fra 1970- 2024
2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2021	2022	2020	
2275	NA	(1289)	(866)	(5545)	(2574)	4714	7143	11.566	9109	7714	(124.384)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1971-72, 1974-76, 1988-93 og 1999-2007.

Forekomst varierer en del fra år til år og med 2275 fugle var antallet i 2024 i den lave ende af skalaen.

Første halvår: De største forekomster (> 25 ex) først på året var 4/1 35 Fuglsand, Skjern Enge (VJ), 13/1 40 Vilsted Sø (NJ), 15/1 35 Jerup Strand (NJ), 17/1 30 Saltvandssøen (SJ), 19/1 55 Fuglsø, Mariager (ØJ) og 20/2 34 Ballum Forland. Med gennemtrækket i marts og april var de største forekomster 28/3 62 Østerild Fjord (ØJ), 27/4 49 Margrethe Kog (SJ), og forårets sidste fugle blev 5/5 1 og 9/5 1 Grenen (NJ) samt 19/5 1 Ø Blåvands Huk (SVJ).

Andet halvår: Ankomst til normal tid med 27/9 1 Mandø (SVJ) og allerede dagen efter 28/9 blev Bjerglærken noteret flere steder i landet med 2 Hjardemål (NJ), 2 Agger Tange (NJ), 7 Pytodde, Vejlerne (NJ), 2 Sønderho, Fanø (SVJ) og 9 Mandø.

Forekomst i efteråret kulminerede oktober-november, hvor største forekomster (lok.max. > 40 ex) var 29/9

42 Vesterager, Stadil (VJ), 6/10 50 Agerø (NJ), 14/10 45 Saltvandssøen (SJ), 30/10 100 Ballum Enge, 7/11 54 og 12/11 50 Rømø Nørreland/Rømø Dæmningen (SJ) og 23/11 75 Falbæk, Skjern Enge (VJ). Største antal trækken- de fugle blev som vanligt talt ved Blåvands Huk (SVJ) med 151 28/9-27/11, hvor største dag var 26/10 36 S. Desuden blev større trækflokke noteret 13/10 23 SØ Sønderho, Fanø, 14/10 21 S Vejers Strand (SVJ), 15/10 36 S Haurvig, Ringkøbing Fjord (VJ), 22/10 27 S Lyngvig (VJ) og 7/11 24 SV Grenen, Skagen og fra Østdanmark 29/10 17 SV Sand- flugtsplantagen (NSJ).

I december blev de største forekomster (> 40 ex) 3/12 40 Falbæk, Skjern Enge, 23/12 73 Svinborg, Thy (NJ), 24/12 60 Ballum Enge og 27/12 42 Gl. Hviding Engsø (SVJ).

(Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af Bjerglærke

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	298	96	29	56	0	137	12	1	0	0	0	4	633
2. halvår	531	257	449	28	3	287	13	25	6	11	5	27	1642
Samlet	829	353	478	84	3	424	25	26	6	11	5	31	2275

Buskrørsanger *Acrocephalus dumetorum*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2020	2014	2024	
11	0	< 1	1	2	1	3	12	28	15	11	133

11 fugle i 2024 er den tredje højeste notering nogen-sinde for arten i landet, og af disse tegnede Skagen (NJ) sig for over halvdelen af fundene. Særligt 6/6 skil-te sig ud, idet ikke mindre end fire Buskrørsangere sås/ hørtes i området: 2 sy. Grenen, heraf 1 ringmærket, 1 sy. Guldmajssøen (stationær til 14/6) og 1 sy. Buttervej Industriområde. Derudover var der fra Skagen 27/5 1 RI Grenen og 15/6 1 sy. Det Grå Fyr.

Øvrige fund var 29/5 1 sy. Gilbjerg Hoved (NSJ), 6/6-10/6 1 sy. Svanemosen (SØJ), 7/6 1 sy. Stevns Fyr (KBH), 13/6 1 sy. Vest Stadil Fjord (VJ) og 14-25/6 1 sy. Nørre Kjøl (NJ).

(Anders Rasmussen)

Buskrørsanger, Guldmajssøen, 12. juni 2024. Foto: Knud Pedersen.

Drosselrørsanger *Acrocephalus arundinaceus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal fra 1970- 2024
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2020	2023	2021/ 2024	
38	NA	(19)	17	13	15	23	38	44	40	38	(988)

Der blev gjort 38 fund, hvilket netop er gennemsnittet for tyvetyverne. Arten fortsætter derfor sin fremgang. Første observerede fugle var 2/5 1 sy. Røgbølle Sø (ST), 7/5 1 Sneum Digesø (SVJ) og 1 sy. Gurre Sø (NSJ).

Enkelte fugle opholdt sig to uger eller mere på deres lokaliteter: 7/5 til 30/6 1 sy. Sneum Digesø (SVJ), 10/5 til 31/5 2 Stubbesø, Brøndby (KBH), 18/5 til 2/7 3 sy. Horn-bæk Enge (ØJ), 25/5 til 1/7 1-2 sy. Sybergland (F), 3/6 til 1/7 1 sy. Magrethekog Syd (SJ). Udover førnævnte sås >1

fugle 25/5 2 Ludderholme, Ulvshale (ST), 29/5 2 Sneum Digesø og 2-3/6 2 Maltrup Søerne, Sakskøbing (ST). Der blev ikke gjort sikre ynglefund, men fugle ved Stubbesø, Brøndby og Sneum Digsø blev vurderet som ynglefugle.

Fra efteråret blot tre fund med 27/7 1 RI Gulstav (F), 1/9 1 Mandø (SVJ) og 8/9 1 RI Agger Tange (NJ).

(Bjarne Hove-Jensen)

Regional fordeling af Drosselrørsanger

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	4	0	4	3	1	1	5	2	11	1	6	0	38

Flodsanger *Locustella fluviatilis*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	1995	2013	1992	
7	12	2	8	15	11	15	6	34	34	25	555

Et pauvert år for arten med kun syv fund, heraf to i andet halvår. Fem fugle blev ringmærket og en viste sig langtidsstationær. Alle fund nævnes: 18/5 til 2/7 1 sy. Høll, Børkop (SØJ), 20/5 1 RI Blåvands Huk (SVJ), 21/5 1 RI Brabrand Sø (ØJ), 22-23/5 1 RI Ertholmene (B), 26

til 28/6 1 sy. Nørreådal-Øby-Løvskal (NJ), 27/7 1 RI Gulstav (F) og 12/8 1 RI Gedser Odde (ST).

(Bjarne Hove-Jensen)

Savisanger *Locustella luscinioides*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	1989	2020	2019	
29	26	16	26	26	22	22	34	50	44	42	1354

Der blev gjort 28-29 fund, hvilket lå i underkanten af de seneste års niveau. Første fund gjordes allerede 8/4 1 sy. Magisterkogen (SJ), herefter fulgte 15/4 1 sy. Vorup Enge (ØJ) og 18/4 1 sy. Han Vejle (NJ). Fire lokaliteter bød på flere fugle med 21/4 til 13/5 op til 3 sy. Magisterkogen, 9-18/5 op til 3 sy. Ribe Østerå (SJ), 3/6-2/7 op til 2 sy. Busemark Mose (ST), 25/6 - 1/7 mest 2 sy. Uldum Kær

(SØJ). Enkelte nye fugle dukkede op i løbet af juli ved Bøtø (ST), Tivoli-søen, Haraldsted Sø (VSJ) og i august med 8-16/8 1 sy. Sølyst Brabrand Sø (ØJ). Sidste fund blev 29/8 1 RI Indfjorden, Nissum Fjord (VJ).

(Bjarne Hove-Jensen)

Regional fordeling af Savisanger

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	3	3	0	3	2	3	2	3	2-3	1	5	1	28-29

Rødrygget Svale *Cecropis daurica*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2003	2007	2022	
5	3	< 1	> 1	3	8	7	9	16	16	16	239

Et år under gennemsnit med fem fugle, fire i foråret og et sommerfund. Alle nævnes: 28/4 1 T Skagen (NJ), 1/5 1 Ø Gilbjerg Hoved (NSJ), 2/5 1 NØ Rubjerg Knude (NJ), 8-9/5 1 R Skagen og 4/7 1 R Stege (ST).

(Bjarne Hove-Jensen)

Rødrygget Svale, Rubjerg Knude, 2. maj 2024.
Foto: Rune Sø Neergaard.

Hvidbrynet Løvsanger *Phylloscopus inornatus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2024	2020	2016	
246	17	2	18	16	32	105	147	246	213	206	2472

Hvidbrynet Løvsanger, Blåvand, 14. oktober 2024. Foto: Sakari Kauppinen.

Med 246 fugle blev 2024 det bedste år nogensinde for arten. Den geografiske fordeling var klassisk med fund næsten udelukkende fra kystnære lokaliteter. Blot 10 fugle blev ringmærket, de fem var på Ertholmene (B), så majoriteten findes i felten, hvor bl.a. afspilning af lyd ("mob gang") har vist sig uhyre effektivt til at lokke Hvidbrynet Løvsanger frem.

Alle fugle var fra efteråret, hvor den første fugl blev set 13/9 Ørby (NSJ) og 15/9 var der fugle ved Højerup, Stevns (KBH) og på Mandø (SVJ). Der var mange sene fugle med ni fund i november, hvor 6/11 Svaneke Fyr (B) var den seneste.

De fleste blev set langs Vestkysten med lidt over 60 % af årets fugle fra Sydvestjylland, hvor der også er

stor feltaktivitet i efteråret. Flest blev set i området fra Blåvands Huk til Skallingen (SVJ), hvor i alt 60 fugle blev registreret. I alt 55 fugle på Mandø (SVJ) var rekord, og andre gode områder var Holmsland Klit (Søndervig-Nymindesgab) (VJ) med 19, Fanø (SVJ) med 16, Ertholmene (B) med 15 og Skagen (NJ) med 12 fugle.

De største dagstotaler i området Blåvand til Skallingen (SVJ) var 12/10 8 og 13/10 13. De dage blev arten slet ikke set på Mandø, så der er store forskelle i forekomsten inden for selv korte afstande. Den bedste dag på Mandø blev 29/9 med 10 fugle, og den dag blev der kun set to i Blåvand/Skallingen-området.

(Tim Hesselballe Hansen)

Regional fordeling af Hvidbrynet Løvsanger

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	31	24	137	2	1	6	10	4	8	4	3	16	246

Fuglekongesanger *Phylloscopus proregulus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	1996	2000	1999	
2024	1	< 1	6	16	12	9	10	85	37	23	473

2024 må betegnes som et middelår med ni fugle, og alle var typiske efterårsfugle i perioden 8/10-6/11. På trods af øget feltaktivitet med kratlusk i oktober er arten blevet sjældnere i de seneste 15 år. Et indlandsfund blev gjort 3-5/11 i Kølvrå mellem Herning og Viborg (NJ), mens de øvrige var på klassiske kystnære

lokaliteter: 8-10/10 1 Ertholmene (B), 17-20/10 1 Blåvand By (SVJ), 19/10 1 Hanstholm Fyrhaver (NJ), 20-21/10 1 Mandø (SVJ), 26/10 1 Sevedø (VSJ), 30/10 1 Kirkeby Plantage, Rømø (SJ), 2/11 1 Gjedel Bjerger (SVJ) og 6/11 1 Rimmevejmarkerne, Rømø (SJ).

(Tim Hesselballe Hansen)

Brun Løvsanger *Phylloscopus fuscatus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2020	1987	
1	0	0	1	2	2	3	4	12	11	10	94

Kun et fund blev gjort i 2024: 2/11 Mandø By (SVJ). Det er det syvende fund på øen, hvor arten første gang blev set i 2016. Det var således et år under middel, men artens forekomst er meget uregelmæssig herhjemme med enkelte meget gode år, som det fremgår af tabellen ovenfor. I en periode på 25 år (1992-2016) blev der dog udelukkende registreret 0-3 fugle pr. år.

Ligesom for flere andre sibiriske trækgæster findes flere Brun Løvsanger i felten, og ringmærkning bidrager

med stadig færre fund sammenlignet med tidligere. Af samtlige danske fund er 32 (34 %) gjort i forbindelse med ringmærkning, men af de seneste 24 fund siden 2018 er kun 3 (13 %) blevet ringmærket.

I Norge, hvor der er lige så mange fund af arten som herhjemme, var der også kun et enkelt fund i 2024.

(Tim Hesselballe Hansen)

Sibirisk Gransanger *Phylloscopus collybita tristis*

Et meget normalt år med 17 fund, heraf to første halvår og 15 andet halvår. Månedsfordeling var maj 1, juni 1, oktober 8, november 5 og december 2. Alle feltobservationer er behandlet af DKU.

Første halvår: 20/5 1 Grenen (NJ) og 6/6 1 RI, Skarvsøen, Skagen (NJ).

Andet halvår: Første fugl var lidt tidlig med 6/10 1 Ertholmene (B) og en blev ringmærket her 14/10. I alt

seks fugle blev registreret på Mandø (SVJ) med 8-12/10 1, 18/10 1, 3-6/11 3, 11/12 1. Yderligere fund var 14/10 1 Bjålum Klit (VJ), 15/10 1 Hvidbjerg Camping (SVJ), 26/10 1 Juvre Enge, Rømø (SJ), 30/10 1 Rimmevejmarkerne, Rømø (SJ), 2/11 1 Lille Mallorca ved Esbjerg (SVJ), 16/11 1 Hvide Sande og 17/12 1 Lille Vildmose (NJ).

(Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af Sibirisk Gransanger

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	3	1	9	0	0	2	0	0	0	0	0	2	17

Lundsanger *Phylloscopus trochiloides*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	1992	1988	
20	7	7	13	28	14	27	17	57	53	45	972

Kommentar: Første ynglefund er fra 1985 og fortsat uregelmæssig. Max-antal ynglepar er 1997: 4 par, 2002: 3 par og 2004: 1-2 par.

Forekomst er meget svingende men har været vigende de senere år, hvorfor det var positivt, at der i 2024 blev registreret omkring 19-20 fugle, det højeste antal siden 2020 med 35 fugle. Fuglene fordelte sig med 14-15 fugle fra første halvår, og fem fra andet halvår.

Ankomst var 18-19/5 2 Ertholmene (B), hvor begge blev ringmærket på førstedagen, og 19/5 1 sy. Størdal, Stevns (KBH), som var eneste iagttagelse udenfor Bornholm, Møn (ST) og Skagen (NJ).

Der var langtidsstationære syngende fugle i perioden 3/6-7/7 på Møns Klint (ST), max 11-16/6 3 sy., og der har muligvis været et ynglepar i skoven. Herudover var der en stationær fugl 22/5-1/6 Grenen (NJ). Fugle i andet halvår var 8/7 1 sy. Skagen By, 16/8 1 RI Ertholmene (B) og 24-25/8 1 sy. Grenen (NJ), samt 25/8 1 sy. Batterivej, Skagen.

(Henning Ettrup)

Regional fordeling af lundsanger

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	3	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2-3	10	16-17

Munk *Sylvia atricapilla* (vinterforekomst)

I Systematisk Oversigt (Christensen et al. 2022) omtales et stigende antal overvintrende Munk i landet med ca. 100 fugle årligt, hvorfor der gives en kort status på aktuell udvikling i vinterforekomst de seneste fem vintre. Årlig vinterforekomst (december-februar) – fra 2019/20 til 2023/24 – har uændret været ca. 100 fugle årligt, færrest i vinteren 2021/22 med 79 og flest i 2020/21 med 166, som var hidtil største vinterforekomst registreret i landet.

I hele perioden er flest blevet registreret i ØJ med

20%, efterfulgt af F 18% samt NJ 15% og KBH 14%, mens arten sjældent noteres på Bornholm med samlet kun fem fugle.

Flertallet af observationer har været fra haver, og tendentielt ses flere fugle i perioder med hård frost, f.eks. ultimo januar - februar i 2021. Vinterfugle i Danmark gælder sandsynligvis mellemeuropæiske ynglefugle, som overvintrer i Nordeuropa.

(Jørgen Staarup Christensen)

Høgesanger *Curruca nisoria*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal fra 1970- 2024
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	1985	1970	1992	
2024	NA	27	38	28	18	17	14	58	56	50	1362

Fortsat vigende forekomst. Der var blot 12 observationer af ni forskellige fugle, hvoraf de syv blev ringmærket. Registreringerne fordelte sig på følgende regioner: B 3, SVJ 3, ST 1, NJ 2.

Eneste iagttagelse fra første halvår var 24-25/5 1 RI på Ertholmene (B). Af de otte fugle fra andet halvår var seks 1K fugle. De seks øvrige ringmærkede fugle blev mærket

i perioden 30/7-27/9 på henholdsvis Ertholmene (to fugle), Gedser Fuglestation (ST), Fanø Fuglestation (SVJ), Blåvand Fuglestation (SVJ) og Skagen Fuglestation (NJ). Feltobservationer var 8/9 1 Hanstholm (NVJ) og en ret sen fugl 23/10 1 Mandø (SVJ).

(Jørgen Staarup Christensen)

Munk, Grønjordssøen, 25. april 2024. Foto: Finn Carlsen.

Rødtoppet Fuglekonge *Regulus ignicapilla*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2023	2024	
877	125	41	36	60	112	372	778	1129	877	751	10.219

Forekomst i 2024 var med 877 fugle den næsthøjeste i landet hidtil, kun overgået af sidste års 1129 fugle.

Yngleforekomst: Der blev indrapporteret 35-42 ynglepar med Grib Skov (NSJ) 30-34 par, Store Dyrehave (NSJ) 4-6 par og Enemærket, Holstenshus (F) 1-2 par. Herudover blev 244 syngende fugle registreret 178 lokaliteter, hvoraf 70 fugle blot blev noteret en enkelt dag under forårstrækket fra marts til april. Største forekomster i yngletiden maj-august var 4/6 5 sy. Sørdringsholm Skov (ØJ), 5/6 8 sy. Ersted Skov ved Rebild (NJ) og 22/7 5 Hesselholt Skov (NJ). Ynglebestand i 2023 blev vurderet til 300 par, mens årets ynglebestand efter alt at dømme var lidt lavere med ca. 220-250 par. Ynglebestand på landets største yngleplads Grib Skov har de seneste år varieret en del med 23-28 par i 2023, 42-52 par i 2022 og 21-26 par i 2021.

Træk- og vinterforekomst: Først på året i januar – februar blev knap 30 fugle noteret spredt i alle landsdele – på nær SØJ – og flest sås i KBH 6, ØJ 4 og B 4. Stor ankomst sås fra medio-ultimo marts og forårsforekomst kulminerede medio-ultimo april. Ligesom sidste

år dominerede Sydøstdanmark med stort antal på Ertholmene (B) 65 (heraf 36 ringmærket), hvor største dag var 16/3 6 samt Gedser Odde (ST) 43 (heraf 32 ringmærket), hvor de største dage var 15/3 5 og 25/3 5. Øvrige større forekomster under forårstrækket var 1/4 5 sy. Højbjerg Kær, Katholm (ØJ) og 21/4 11 sy. i Gjerrild Overskov (ØJ).

Efterårets forekomst kulminerede fra ultimo september til primo november med tydelig top medio oktober – med mange folk i felten – og med lille overvægt i forekomst i Østdanmark. Største antal talte 21/9 4 Feddet (ST), 6/10 4 Kroghage, Gedser (ST) og 19/10 6 Mandø (SVJ), flest fugle blev registreret ved Gedser Odde 16 (alle ringmærket), på Mandø 15 og Ertholmene 13 (heraf 10 ringmærket). I november og december rastede igen ca. 30 fugle i landet, hvor flere var stationære på samme lokaliteter b.la. Fælledparken (KBH), Vestre Kirkegård (KBH) og Forstbotanisk Have, Århus (ØJ), hvor der også var faste vinterfugle først på året.

(Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af Rødtoppet Fuglekonge

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	49	7	32	66	9	26	32	19	48	111	99	77	575
2. halvår	29	13	44	26	4	17	14	20	35	23	60	17	302
Samlet	78	20	76	92	13	43	46	39	83	134	159	94	877

Rosenstær *Pastor roseus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2020	2002	
6	28	< 1	2	2	9	7	17	34	32	30	308

Kun seks fund med to i første halvår og fire i andet halvår. Alle nævnes: 3/6 1 ad. R Gedser Odde (ST), 28-30/6 1 ad. Gyvelmarkerne, Skagen (NJ), 8-12/9 1 1K Vallensbæk og Ishøj Strandenge (KBH), 16/9 1 1K

SV Grenen (NJ), 14-15/10 1 1K Grenen og 9/11 1 2K+ Hirtshals Havn (NJ).

(Bjarne Hove-Jensen)

Vandstær *Cinclus cinclus*

Kun et enkelt ynglepar blev registreret, og det var det faste par i Midtjylland. Dog var det alligevel anderledes i år. Den faste observatør på stedet beretter følgende: "Et atypisk år. Nyt par der var ekstremt sky. Byggede ikke reden i kassen. Hannen var væk, før der var unger

(aldrig set før). Den nye hun ikke så aktivt fodrende som set de foregående år (...) Ingen unger set efter d. 14. maj. Jeg tror, der har været en prædator i området, måske en mink."

Vandstær, Hørsholm, 15. marts 2024. Foto: Finn Carlsen.

Ynglesæsonen forløb således:

- 14/3 sås redebyggeri af en ekstern observatør. Der var to fugle.
- Hannen forsvandt herefter.
- 18/4 blev der set fodring af unger i reden.
- 8/5 sås den første unge ude af kassen.
- 10/5 blev der set to unger. I de følgende dage kun én.
- 11/5 havde hunnen forladt stedet.
- 14/5 var den sidste dag, der blev set Vandstær (en unge) på stedet.

Den sandsynlige ynglesæson for Vandstær i 2024 vurderes at være fra 15/4 til 1/10. Observationer uden for den nævnte sæson vurderes at være overvintrende trækfugle fra nord og er dermed ikke medtaget. Observationer af syngende fugle er også udeladt, da de alle var uden for den sandsynlige ynglesæson. Arten er territoriehævdende året rundt og observeres derfor tit syngende i vinterkvarteret.

Der var en enkelt observation af Vandstær ved Holstebro 21/4. Da der ikke har været yderligere observationer fra stedet eller andre tegn på yngel, må fuglen vurderes at være en meget forsinket trækfugl. Ellers var der ingen observationer af Vandstær uden for ynglelokaliteten i den sandsynlige ynglesæson.

Sidste vinterfugle i første halvår var 5/4 1 Mariendal

(NJ), 5/4 1 Skillingbro (NJ) og 10/4 1 Tim Å og Ådal, den vestlige del (VJ). Første vinterfugle i andet halvår var 13/10 1 Bakkebølle Strand (ST), 14/10 1 Ganløse Ore (KBH) og ligeledes 14/10 1 Solbjerg Enge & Solbjerg Engso (NSJ).

Største forekomst af vinterfugle i første halvår var tre fugle på flere lokaliteter i løbet af perioden 7/1-7/3: Mes Sø (VJ), Mariendal (NJ), Randbøldal (SØJ), Lillesø og Ry Møllekanal (ØJ), Thorsmølle/Thorsbæk møllesøer (ØJ) og Bindslev (NJ). I andet halvår var største forekomst 15/11 4 Randbøldal (SØJ). På lokaliteterne Rådvad til Strandmøllen (KBH), Vejle Ådal, Haraldskær Fabrik (SØJ) og Lystrup Å, Kulsø-Salten Å (ØJ) blev der flere gange set tre Vandstære i løbet af perioden 4/11-15/12.

Der blev noteret overvintrende Vandstær på omkring 230 lokaliteter i 2024, hvilket er nogenlunde på niveau med 2023 (ca. 220), men et fald ift. årene før (ca. 265 i 2022 og ca. 360 i 2021).

I uge 6 og 7 2024 blev der afholdt tælling af overvintrende Vandstær i både DOF Sydøstjylland og DOF Østjylland. Resultaterne blev 23-31 fugle i SØJ og 22-27 fugle i ØJ. For SØJ var det et fald ift. de foregående år, hvor der i 2022 blev registreret 33-42 fugle og i 2023 26-42 fugle.

(Nina Rosendahl Larsen)

Ringdrossel *Turdus torquatus*

Årets første fugl sås til normal tid 27/3 1 Sømarke (ST), 29/3 1 han NØ Himmelev Skov (KBH), 2 han Blåvands Huk (SVJ) og 30/3 1 Dronninglund (NJ), mens større ankomster allerede sås 6/4 33 Fjand (VJ), 7/4 11 Vangsa (NVJ), 9/4 15 Klitmøller (NVJ) og 18 Buttervej Skagen (NJ).

Antal af Ringdrossler i landet steg gradvist i løbet af april, og 13/4 sås 90 TF Grenen (NJ), og trækket kulminerede ultimo april, hvor største observationer var 25/4 140 Engklit, Skagen (NJ) og 28/4 154 Grenen, hvor der samme dag blev noteret mange Ringdrossler på ad-

skillige underlokaliteter i området, så antal ved Skagen kan sagtens have været større. Uden for Nordjylland sås samme dag (28/4) 20 Gilbjerg Hoved (NSJ) og 18 Gjerrild Nordstrand Øst (ØJ). I foråret blev flest fugle talt ved Skagen med 611, Fjand 67 og Klitmøller (NJ) 62. Der blev ikke indberettet sommerfund, og forårets sidste fund var 24/5 1 Ertholmene (B), 25/5 1 Grenen og 27/5 1 Nordstrand, Skagen (NJ).

Efteråret indledtes til normal tid 23/9 1 han Tullebølle (F) og 1 Hanstholm Fyrhave (NVJ) samt 25/9 1 Rødhus (NJ) og 26/9 3 Mandø By (SVJ). Forekomsten kulmine-

rede medio oktober, hvor største fund var 15/10 14 SØ Hønen, Sønderho (SVJ) og 15/10 9 Ø Nyeng (SVJ).
Der blev i alt ringmærket fem fugle med 6/4 1 Grenen, 23/4 1 han 2K Ertholmene, 28/4 1 Blåvands Huk (SVJ), 10/5 1 han 2K Ertholmene og 13/10 1 han 1K Blåvands Huk.
Årets sidste observationer var i november med 2/11

1 han Jættebrink, Møns Klint (ST), 3/11 1 Landsende, Rømmø (SVJ), 4/11 1 TF Grenen, Skagen, 6/11 3 SØ + 1 Mandø (SVJ), 7/11 2 Viby (ØJ), 9/11 1 SØ Hønen, Sønderho (SVJ), 10/11 1 1K Odder (ØJ) og 18/11 1 1K Korshage (VSJ).

(Arne Bo Larsen)

Regional fordeling af Ringdrossel

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	1034	172	68	93	24	84	24	47	15	99	31	10	1701
2. halvår	25	6	122	9	3	6	11	1	3	2	2	4	194
Samlet	1059	178	190	102	27	90	35	48	18	101	33	14	1895

Sydlig Nattergal *Luscinia megarhynchos*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2019	2024	2004/ 2011	
14	6	1	2	2	7	8	7	20	14	11	

Et meget flot år med 13-14 fugle og næsthøjst årstotal hidtil. Alle observationer – på nær en ringmærket fugl - var af syngende fugle og ingen lokalitet havde mere end en fugl.
Første sås/hørtes 29/4 1 Kroghage ved Gedser (ST) og 30/4 1 Rosenfelt, Vordingborg (ST), hvorefter et lille indryk på Møn fandt sted med 3-27/5 1 Slotshøj Enge (ST), 11/5 1 Marienborg, Møn (ST), 21/5-10/6 1 Bødkermosen (ST) og muligvis samme 15/6 og 23/6 1 Mandemarke Bakker (ST), som også blev året sidste observation.

Årets øvrige observationer (kronologisk) var 11/5 1 Arreskov Sø (F), 12-25/5 1 Glombak/Skårup Odde (NJ), 16/5 1 Fladså (SJ) ml. Ribe og Gram, 19/5 1 RI Blåvands Huk (SVJ), 20/5 1 Glisholm Sø, Odense (F), 26/5 1 Koks-pang Gårde ved Esbjerg (SVJ), 30/5 1 Grenen (NJ) og 1/6 og 5/6 1 Røsnæs-spidsen (VSJ).

(Arne Bo Larsen/Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af Sydlig Nattergal

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	2	0	2	0	0	1	2	1	0	0	5-6	0	13-14

Nordlig Blåhals *Luscinia svecica svecica*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	1980	1997	1995	
13	NA	(73)	166	140	81	40	29	300	265	244	

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1972 og 1975-76.

Igen et meget beskedent år med samlet 13 fugle, alle i perioden 4-25/5. Flest fugle sås som vanligt på Ertholmene (B) med 10, og her sås både årets første fugl 4/5 1 han RI Ertholmene (B) og sidste 25/5 1 hun RI. Samlet blev seks fugle ringmærket her. Årets øvrige observationer 9/5 1 hun Melsted (B), 10/5 1 han Skagen Havn (NJ) og en meget usædvanlig observation fra 20/5 1

Mandø (SVJ) med en småsyngende fugl i lille hybenbusk på forlandet, et sted hvor de lokale Sydlig Blåhals aldrig befinder sig.
Ikke race-bestemte Blåhalse fra Bornholm og Christiansø indenfor træktiden behandles som Nordlig Blåhals.

(Arne Bo Larsen)

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal fra 1970- 2022
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2020	2021	2023	
683	NA	0	< 1	3	(89)	493	762	916	780	767	9412

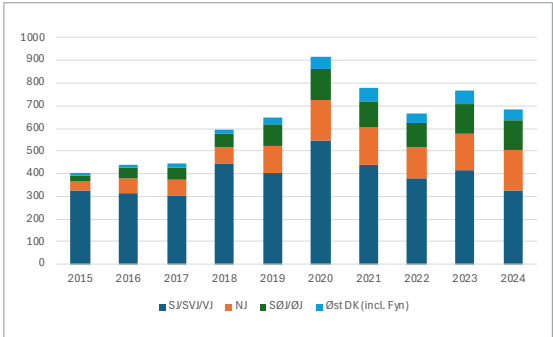
Kommentar: Tabel omfatter territoriehævdende fugle. Tidligere ynglefugl i 1800-tallet, første ynglefund efter 1970 er fra 1992. Der mangler årstotal fra 2003.

Sydlig Blåhals er endnu ikke Punkttællingsart, hvorfor denne er prioriteret i Årsrapporten. Der foreligger officielle bestandsestimater fra 2018 med 734 par og nu fra 2023 med 1500-2000 par (Fredshavn et al. 2019, Nielsen et al. 2024).

I 2023 optalte MST/SGAV 459 ynglepar i de fuglebeskyttelsesområder, hvor arten er på udpegningsgrundlaget, hvilket var markant højere end seneste optælling i 2018 med 193 par. Dette skyldtes en kombination af en voksende bestand, samt at arten - efter 2018 - var blevet tilføjet på flere fuglebeskyttelsesområders udpegningsgrundlag. Med supplerende data indsamlet af MST i 2024, blev antal ynglepar i de udpegede fuglebeskyttelsesområder opjusteret 1143 par, hvorfor landsbestanden blev vurderet 1500-2000 par (Nielsen et al. 2024). Dette betyder, at Sydlig Blåhals har ændret status fra fåtallig ynglefugl til i dag ret almindelig ynglefugl.

I Årsrapporten for 2023 blev årstotalen opgjort til 787 fugle. Her skal det bemærkes, at MST f.eks. optalte 109 par i engarealer ved Ho Bugt, hvor der i DOFbasen kun var indtastet fem fugle fra samme område, og på mere velbesøgte lokaliteter som f.eks. Lille Vildmose (NJ) optalte MST 33 par, mens max antal i DOFbasen var 20 sy.

De årlige sammenstillinger – baseret på DOFbasen alene – skal derfor ses som ”en årlig temperaturmåling” på udvikling i bestand samt geografisk spredning end en egentlig bestandsopgørelse. Men der kan fra år til år være store variationer på enkelt-lokaliteter, som kan skyldes manglende optælling, hvorfor udvikling skal tages med forbehold. Med dette for øje, er der med dette års rapport foretaget en genbearbejdning af tal i DOFbasen 2015-

Udvikling 2015-2024 i forekomst af Sydlig Blåhals baseret på DOFbasen (syngende/territoriehævdende fugle). Forekomst i 2020 var ekstraordinær stor i alle landsdele med 916 fugle fordelt på 434 lokaliteter.

2024, hvor årstotaler er baseret på lokalitets-max (antal syngende / territoriehævdende fugle) suppleret af årlige bearbejdninger af ynglepar.

Årets forekomst i 2024 var på 683 fugle fordelt på 394 lokaliteter mod - en nu opdateret opgørelse for 2023 - på 767 fugle på 397 lokaliteter. Tilbagegang kan næsten alene tilskrives færre fugle registreret i Sønderjylland, hvor der i 2023 optaltes 239 fugle mod 164 fugle i 2024. Der manglede i 2024 præcis optælling fra Magisterkog (SJ), hvor max antal var 10 sy. mod normalt > 30 sy., og Tinglev Mose (SJ) 3 sy., hvor normalen tidligere var > 10 sy., mens antal ynglepar ved f.eks. Sølsted Mose (SJ) var uændret på 10-15 par. Det er således usikkert om udvikling er reel eller skyldtes manglende optællinger. Der blev dog også registreret færre fugle i VJ, SØJ og F, mens NJ, SVJ og ØJ så en fremgang i forhold til 2023. Antal øst for Storebælt var stort set uændret.

Ankomst sås til normal tid med 17/3 1 sy. Ballum Vesterende (SJ), 19/3 1 Skødstrup enge (SVJ) samt 1 Skive Fjord, engene ved Åmund (NVJ). De største enkeltobservationer (>10 ex) var 16/4 12 sy. Kølsen-Skals Enge (NVJ), 17/4 11 sy. Frøslev Mose (SJ), 3/5 11 sy. Sølsted Mose (SJ) og 14/6 12 Ballum Enge (SJ). Der blev ringmærket 53 fugle på syv lokaliteter, flest 12/8 4 Skifterne syd (SVJ). Årets sidste fugl sås 17/9 1 Ballum Forland (SJ).

(Jørgen Staarup Christensen/Arne Bo Larsen)

Sydlig Blåhals, Apholmen, 27. april 2024.
Foto: Hans Henrik Larsen.

Regional fordeling af Sydlig Blåhals

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2023	166	58	116	66	61	239	32	6	5	16	2	0	767
2024	181	40	122	87	43	164	19	6	4	13	4	0	683

Lille Fluesnapper, Ganløse Ore, 31. maj 2024. Foto: Finn Carlsen.

Lille Fluesnapper *Ficedula parva*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal fra 1970- 2024
2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	1981	2013	1989	
168	NA	101	240	144	110	178	170	359	357	349	8671

Der blev observeret 168 fugle, hvilket er marginalt højere end resultatet for 2023 (155 fugle) og ganske tæt på gennemsnittet for de seneste fem år. I første halvår observeredes 99 fugle og andet halvår 69 fugle, hvilket afveg betydeligt fra 2023, hvor fordeling mellem første og andet halvår var 121 og 34. Der blev ikke rapporteret ynglefund, men 13/6 sås han og hun Klinteskoven (ST), hvor en sy. var på plads fra 15/5 til 13/6, dog 2 sy. 18-21/5. På yderligere 17 lokaliteter hørtes syngende hanner, hvor yderligere to var langtidsstationære med 12-30/5 Tisvilde Hegn (NSJ) og 26/5-17/6 Moesgård Storskov (ØJ).

Ankomst sås til normal tid med 2/5 1 Ertholmene (B),

hvorefter lokaliteten havde stort set daglige observationer indtil 3/6, og samlet 65 (sum af dagsmax) i foråret. De første fugle udenfor Ertholmene sås 8/5 2 Holmens Kirkegård (KBH) og 9/5 1 Jydelejet (ST) og som vanligt flest fugle på Ertholmene (B) 65 (sum af dagsmax). Efterårets første trækfugle sås 26/8 1 han RI Ertholmene, og samlet blev 57 fugle noteret her i efteråret. Årets sidste fugle var 6/10 1 Saksfjed Inddæmning (ST) og 15/10 1 Ertholmene og 1 Fjand (VJ). Der blev samlet ringmærket 37 fugle fordelt med 32 Ertholmene, tre Blåvands Huk (SVJ), to Grenen (NJ).

(Bjarne Hove-Jensen)

Regional fordeling af Lille Fluesnapper

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	9	1	6	2	0	0	1	0	5	4	15	125	168

Hvidhalset Fluesnapper *Ficedula albicollis*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	1996	1999	2010	
2024	26	2	4	9	5	6	6	21	14	13	309

Der blev iagttaget fem fugle, alle i foråret på følgende lokaliteter 29/4 1 Jydelejet (ST), 4/5 1 han RI og 9/5 1 hun Ertholmene (B), 18/5 1 Gulstav Østerskov (ST) og 21/5 1 Ø

Gilbjerg Hoved (NSJ).

(Henning Ettrup)

Broget Fluesnapper *Ficedula hypoleuca* (yngleforekomst)

På baggrund af en ynglebestand, der over flere år har været i klar tilbagegang, behandles Broget Fluesnapper som ynglefugl i Fugleåret. Antallet af rapporterede ynglepar faldt ret markant fra 94-95 par i 2023 til 76-82 par i 2024. Kerneområderne er fortsat i Nordsjælland samt ved Stubbe Sø på Djursland, der samlet set står for 80% af alle rapporterede par.

I Nordsjælland og i landet i det hele taget er artens kerneområde Grib Skov med 51-56 par mod 61-65 par i 2023. 5-6 par blev rapporteret fra det øvrige NSJ. Fra øvrige regioner skal 10 par ved Stubbe Sø (ØJ) nævnes. Ellers forelå følgende antal med KBH (3), VSJ (1), F (1), ØJ (1), NJ (2) og B (1), mens der ingen sikre ynglepar fandtes i resterende områder. Registreringer i DOFbasen indtastet som YF uden kommentarer i øvrigt eller usikre yngleforekomster, der ikke efterfølgende er fulgt op på, er ikke medtaget. Det gælder ofte enlige hanner, der synger gennem en længere periode. Der kan dog fint findes flere ynglepar blandt disse, og antallet af par skal derfor ikke betragtes som dækkende. Broget Fluesnapper må betragtes som en halvsjælden ynglefugl uden for kerneområdet i Grib Skov og ved Stubbe Sø.

Årets første fugle blev set tidligt, 7/4 1 Holtug Kridtbrud (KBH) og 8/4 1 Gulstav (F) og 1 Fælledparken og 1 Vestre Kirkegård (KBH). Forårets største forekomster

var 5/5 24 Skagen (NJ), 23/5 25 Hesselø (NSJ) og flere dage i maj med 20-40 fugle på Ertholmene (B). Efteråret bød på nogle meget store forekomster med 17/8 200 Gedser Odde (ST) og 21/8 300 og 29/8 450 Ertholmene. Årets sidste blev 27/9 1 Måstrup Hede (NJ) og 5/10 1 Ertholmene.

(Hans Christophersen)

Broget Fluesnapper, Lyngby Åmose, 2. maj 2024.
Foto: Finn Carlsen.

Sortstrubet Bynkefugl *Saxicola rubicola* (yngleforekomst)

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2022	2024	2021	
2024	NA	0-2	NA	(9)	25	85	205	252	220	207	--

Antal ynglepar var på 174-220 par på 130 lokaliteter mod 183-205 par på 118 lokaliteter og således en lille stigning, men stadig under rekordåret 2022 med 206-252 par. Fra 2023 til 2024 var der størst fremgang i NJ fra 60-62 par

til 67-76 par og i SØJ med en fordobling fra 1 par til 2 par, medens største tilbagegang var på F fra 9 par til 2 par.

(Arne Bo Larsen)

Regional fordeling af ynglepar af Sortstrubet Bynkefugl

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Ynglepar	67-76	28-43	32-43	4	2	12-15	2	9-12	2	7-12	8	1	174-220

Gulhovedet Vipstjert *Motacilla flava flavissima*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2012	2011	1983 & 2019
7	11	3	8	6	6	13	6	22	19	15	420

Årets syv fugle var lidt færre end set sidste års 11 fugle. Samtlige observationer: 17/4 1 Grønningen (SVJ), 5/5, 12/5 og 8/6 1 sy. han Nordhavnstippen (muligt yngleforsøg - måske samme fugl som sidste år), 7/5 1 Hestholm Syd (VJ), 18/5 1 Haurvig (VJ), 30/5 1 - 10/7

1 (13 observationsdage) Øster Assels (NJ), 17/6 og 19-20/6 1 Kolindsund Øst (ØJ) samt en efterårsfugl 19/9 1 han Ulvedybet (NJ).

(Lasse Braae)

Citronvipstjert *Motacilla citreola*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2021	2022	2012 & 2014
5	0	0	1	1	2	5	6	9	8	7	110

Kommentar: Første fund er fra 1981.

Ovenpå sidste års blot ene fund af Citronvipstjert, var fem fund i 2024 en tilbagevenden til noget der var tættere på gennemsnittet for de sidste 15 år. Ved Skagen (NJ) var der helt bemærkelsesværdigt ingen fund i 2023, men i 2024 var området med igen med tre fugle: 23-24/4 1 han Gyvelmarkerne, 10/5 1 hun Grenen og 17/5 1 trækkende Grenen (dokumenteret med lydoptagelse). Fra det øvrige Danmark sås 5/5 1 han Grenå Enge (ØJ) og 6/5 1 han Gedser Agerland (ST). I sammenligning med vores nabolande er Citronvipstjert fortsat yderst sjælden i Danmark om efteråret. En søgning i de respektive artsdatabaser i Sverige og Norge viste henholdsvis fire fund fra Sverige og cirka 11 fund fra Norge i efteråret 2024.

(Anders Rasmussen)

Citronvipstjert hun, Grenen, 10. maj 2024. Foto: Jan Speiermann.

Sorttrygget Vipstjert *Motacilla alba yarrellii*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2015	2014	2012
93	35	4	15	31	70	105	90	191	150	111	2727

Med 91-93 fugle var forekomst 2024 tæt på gennemsnit. Året startede et vinterfund fra 27/1 – 23/2 1 han Thisted By (NJ), samt to februar fund med 13/2 1 Vråby Enge, Rømø (SJ) og 26/2 1 Hønen, Sønderho (SVJ), som muligvis var tidlige forårsbebudere, ligesom en

tidlig fugl 6/3 1 Filsø, Langodde (SVJ). Større ankomst sås fra medio marts med 14/3 1 Gersø, Nordfyn (F), 14-16/3 1 Grønningen (SVJ) og 15-17/3 1 Vesløs Vejle (NJ) og forårstrækket strakte sig fra medio marts til ultimo maj med tydelig kulmination ultimo marts – primo

Sortrygget Vipstjert, Thisted, 21. februar 2024. Foto: Poul Holm Pedersen.

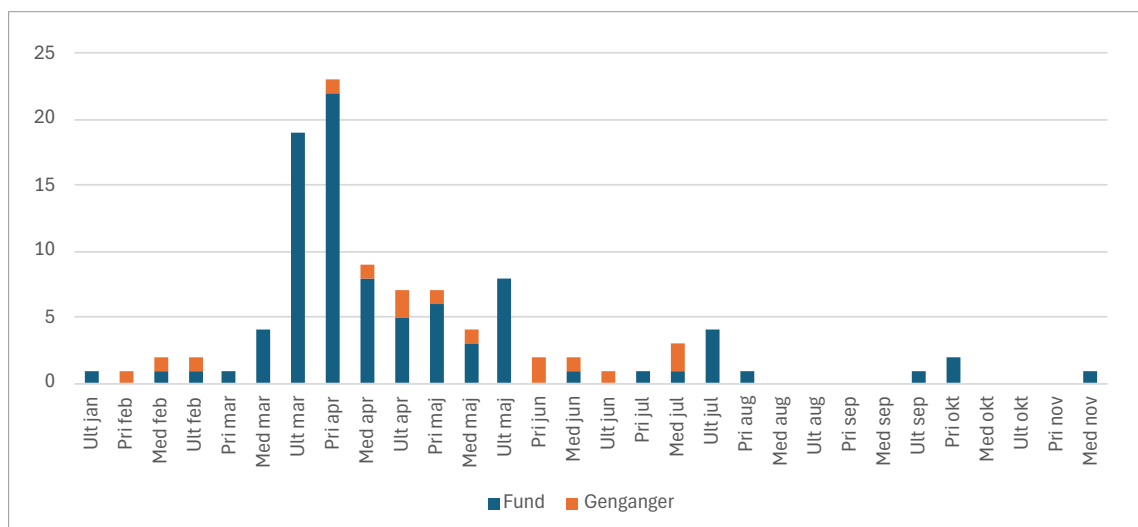
april. Sortrygget Vipstjert optrådte i alle landsdele på nær KBH, og hele tre fugle på Bornholm. Som vanligt sås flest Nord-, Vest- og Sydvestjylland (74%), hvor største lokaliteter var Skagen (NJ) 9-11, Grønningen (SVJ) 8 og Værnengene (VI) 7. Største forekomst var to fugle sammen, som blev set ved fem lejligheder,

Foråret var præget af flere langtidsstationære fugle 25/3-28/4 1 han (muligvis i par med *alba*) Korshage (VSJ), som blev afløst af en hun 5-11/5 samme sted, 26/3-4/5 1 han Dovns Klint/Gulstav (F), 24/5-12/7 1 han Bøjden Nor (F), samt 30/5-12/6 1 han Skagen (Buttervej og Skagen By (NJ)). Sidstnævnte blev set

samle føde, så sandsynligvis en lokal ynglefugl, og det var muligvis samme fugl, som sås 22/6 Bunken og 11/7 Grenen, Skagen.

Ultimo juli sås en lille opblomstring i forekomst med fire fugle ved hhv. Ellidsbøl Strand (NJ), Fredericia (SØJ), Saltvandssøen (SJ) og Blåvand (SVJ), mens efterårets øvrige fugle var 2/8 1 Højmark (VJ), 21/9 1 Ebeltoft by (ØJ), 7/10 1 Grenen, Skagen (NJ), 8/10 1 Ho (SVJ) og 12/11 1 Gedser Odde (ST).

(Lasse Braae/Jørgen Staarup Christensen)

Forekomst af Sortrygget Vipstjert fordelt på 10-dages intervaller.

Regional fordeling af Lille Fluesnapper

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	25-27	17	25	4	2	4	5	4	0	1	1	3	91-93

Markpiber
Anthus campestris

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal fra 1970- 2024
2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	1985	2014	2012	
2	NA	(39)	76	40	18	7	3	115	110	90	(1570)

Arter aspirerer desværre efterhånden kraftigt til at være den mest sjældne af de arter, der ikke er på SU-listen. Årets høst var begrænset til to fugle: 14/5 1 N Blåvands Huk (SVJ) og

30/5 1 rast Hirtshals Havn/Øststrand (NJ), hvilket dog var dobbelt op i forhold til sidste års enlige fugl.

(Lasse Braae)

Storpiber
Anthus richardi

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	1994	2013	2003	
7	12	> 1	12	28	28	31	10	65	56	51	1065

Den dårlige trend fra de seneste år fortsætter. Det blev kun til syv fugle i 2024 - alle fra efteråret – med 26/9 1 SV Grenen (NJ), 29/9 1 T Halk Nor (SJ), 4/10 1 S Blåvands Huk (SVJ), 9/10 1 T og 13/10 1 R begge

Ertholmene (B), 14/10 1 R Grønningen (SVJ) og 25/10 1 S Mandø (SVJ).

(Lasse Braae)

Rødstrubet Piber
Anthus cervinus

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	1991	1992	1994	
36	688	63	137	184	65	81	38	355	307	260	6185

Pilen har peget mere eller mindre nedad for denne art de sidste 30 år. Årets 36 fugle er den fjerde laveste årssum efter 1970 (1975 32, 2022 23 og 2007 33).

Forårsfugle sås 1/5 1 R Salthammer (B), 4/5 2 V Tontoft Nakke, Nordals (SJ), 11/5 1 NV Feddet (ST) og 1 sdr. R Nyord Enge (ST), 13/5 1 R Grenen, Skagen (NJ), 15/5 1 N Ertholmene (B), 21/5 1 Ø Nordstrand, Skagen (NJ) og 31/5 1 Peberholm (KBH).

Hovedparten af efterårsfuglene blev set i september.

De første 8/9 1 Gulstav Mose (F) og 1 Dueodde (B) samt 15/9 1 SV Kikhavn (NSJ). Bedste dag 21/9 med 4 fugle (Bøtø Strand (ST), Gedser Odde (ST), Feddet og Kronborg (NSJ)). I alt ni fugle i oktober med de sidste 13/10 1 SV Ishøj Strand (KBH), 16/10 1 T Blåvands Huk (SVJ) og 21/10 1 T Hyllekrog (ST). Fordelingen med otte forårs- og 28 efterårsfugle falder inden for normen.

(Lasse Braae)

Regional fordeling af Rødstrubet Piber

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	1	0	0	0	0	2	0	0	1	0	2	2	8
2. halvår	4	0	6	0	0	1	3	0	5	2	5	2	28

Skærpiber *Anthus petrosus*

Yngleforekomst: Der blev kun indrapporteret 1 par på Hirsholmene (NJ) og 2 par ved Sangstrup Klint (ØJ). Fra maj til juli blev Skærpiber yderligere observeret ved 8/5 1 sy. Deget ved Frederikshavn (NJ), 11/5 2 Nordre Rønner (NJ), 19/6 1 Ertholmene (B) og 15/7 2 Bisserup Havn ved Næstved (VSJ). De primære ynglepladser i landet har traditionelt været Hirsholmene, Nordre Rønner og Deget, og seneste officielle bestandsestimat er på ca. 50 par (Fredshavn *et al.* 2019), men der er ikke fortaget nogen detaljeret kortlægning i en længere årrække, hvorfor aktuel bestand er ukendt.

Træk- og vinterforekomst: Skærpiber blev i januar-februar observeret i alle landsdele, flest 7/1 25 Ålebugt, Grenå (ØJ), 7/1 10 Egå Strand (ØJ), 16/1 15 Tryggelev Nor (F), 16/1 11 Gisseløre, Kalundborg (VSJ) og 18/1 12 Lejsø ved Korsør (VSJ). Der var ingen observationer fra Fanø, som normalt huser den største vinterbestand.

Antal af fugle i landet steg fra ultimo februar især op langs den jyske vestkyst og i Nordjylland men også på Fyn og Sjælland og kulminerede ultimo marts. De største flokke (lok-max > 10) kronologisk var 25/2 17 Fyns Hoved (F), 2/3 12 Langli (SVJ), 3/3 16 Skødstrup Enge (SVJ), 20/3 13 Klydesøområdet, Kalvebod Fælle (KBH), 21/3 40 Det

Grå Fyr, Skagen (NJ), 21/3 18 Værnengene (VJ), 21/3 12 Vilsund (NJ) og 27/3 12 Ø Bulbjerg (NJ). Sidste større flok sås 5/4 16 Bygholm Vejle.

Ankomst i efteråret - bortset fra to tidlige fugle 2/8 1 T Det Grå Fyr, Skagen og 25/8 1 Grenen (NJ) – sås til normal tid fra primo september og gennemtrækket - samt ankomst af vintergæster - sås fra medio september til medio november med lille top medio oktober. De største forekomster var 30/9 53 S Galgerev, Fanø (SVJ), 24/10 28 SØ Sønderho, Fanø (SVJ), 26/10 32 + 13/11 53 S Fornæs (ØJ), 6/11 33 Sønderho, Fanø og 9/11 35 Mandø (SVJ). Det største træk taltes ved Sønderho, Fanø med 191 og Blåvands Huk (SVJ) med 108. Ved Fornæs (ØJ) blev 214 sydtrækkende fugle noteret, hvor en del sandsynligvis var lokale vintergæster, som flyttede rundt i området. Udenfor Jylland taltes det største træk ved Fyn Hoved 33 og Gedser Odde (LFM) 68.

I december blev største antal talt 13/12 25 Grenå Strand (ØJ), 11 Monnet, Tåsinge (F) og 22 Sønderho, Fanø, 23/12 14 Kalø Slotsruin (ØJ) samt 30/12 20 Fanø Vesterstrand (SVJ).

(Jørgen Staarup Christensen)

Skærpiber, Helsingør Lystbådehavn, 14. november 2024. Foto: Finn Carlsen.

Regionalfordeling af Skærpiber

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	284	52	85	142	21	8	99	69	40	22	26	23	871
2. halvår	295	51	581	446	47	43	129	108	76	44	124	41	1985
Samlet	579	103	666	588	68	51	228	177	116	66	150	64	2856

Bjergpiber *Anthus spinoletta*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2018	2019	2020	
546	0	0	< 1	52	378	949	957	1720	1678	1605	18.574

Kommentar: Første fund er fra 1989.

Forekomst varierer en del fra år til år, men der har været en faldende tendens de seneste år og 2024 blev igen et år med forholdsvis få fugle, som følge af en meget beskedne forekomst i andet halvår.
Første halvår: Med sne og frostvejr primo-medio januar sås flere pæne vinterforekomster ved ferskvands-lokaliteter især i Nordjylland og Øst- og Sydøstjylland

Bjergpiber, Fuglsand, Skjern Enge, 24. marts 2024.
Foto: Allan Kjær Villesen.

(lok-max > 15 ex) med 5/1 15 Brabrand Sø (ØJ), 7/1 61 Nørreådal (46 ved Viskum og 15 Øby-Løvsdal) (NJ), 16/1 54 Klosterkær (SØJ), 16/1 30 Vesløs Vejle (NJ). Antallet af observerede fugle faldt i februar, dog sås stadig 24/2 22 Uldum Kær (SØJ) og indtil medio marts småflokke med 9/3 8 Jedsted Enge (SVJ) og 17/3 5 Lille Vildmose (NJ). Første halvårs sidste fugle blev 31/3 1 Helsingør Havn (NSJ) og 1 Kølsen-Skals Engsø (NJ), 4/4 1 Vesløs Vejle (NJ) samt en meget sen fugl 9/5 1 Klyde-søområdet, Kalvebod Fælled (KBH), hvilket er landets blot tredje maj fund.
Andet halvår: Første fugle sås til normal tid med 10/10 2 og 14/10 1 Grenen (NJ) og 1 ved Ø syd for Ørum (NJ), og allerede dagen efter 15/10 større ankomst med 9 Grenen, 1 Skagen Havn (NJ), 1 kysten ved Tofte Skov (NJ), 1 Tontoft Nakke (SJ), 1 Gjeller Sø og Odde (VJ), 1 Hornbæk Enge (ØJ) og 1 Gjerrild Nordstrand (ØJ). Flest fugle blev registreret fra ultimo oktober til medio november, hvor de største trækforekomster var 2/11 5 Gjerrild Nordstrand samt 4/11 8 og 6/11 8 Grenen, og rasteforekomster (> 5 ex) var 22/10 7 Bygholm Vejle (NJ), 24/10 6 Selbjerg Vejle (NJ), 29/10 6 Lille Vildmose (NJ) og 10/11 11 Gravlev Sø (NJ).
Samlet var efterårets forekomst dog i den lave ende med knap 200 fugle, hvor Skagen blot noterede 68 fugle træk/trækforsøg mod normalt mellem 100-200 fugle, og rasteforekomster i flere kerneområder var meget beskedne, f.eks. sås kun to fugle i Nørreådal og fire ved Klosterkær, som normalt huser tocifrede antal. I december var der kun to observationer > 5 ex med 27/12 7 Uldum Kær (ØJ) og 28/12 6 Bygholm Vejle.

(Jørgen Staarup Christensen)

Regionalfordeling af Bjergpiber

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	154	20	17	44	90	13	5	1	6	1	3	0	354
2. halvår	133	8	2	16	15	5	4	2	0	4	3	0	192
Samlet	287	28	19	60	105	18	9	3	6	5	6	0	546

Karmindompap *Carpodacus erythrinus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	1996	1992	1987	
312	22	40	306	642	282	300	254	1200	1000	976	17.197

Karmindompap, Tryggevælde Å, 30. maj 2024. Foto: Finn Carlsen.

Et lidt bedre år med samlet 312 fugle, som følge af større ankomst og træk fra medio maj til primo juni med 259 fugle, hvilket var knap 85 % af årets forekomst. Der blev ikke indrapporteret ynglepar/ynglefugle og kun relativt få langtidsstationære fugle observeret, bl.a. ved Skagen (NJ), Kroghage, Gedser (ST), Tryggevælde Ådal (KBH) og Ertholmene (B).

Regionalt blev 80 % af alle fugle registreret ved Skagen, på Bornholm og Sydhavsøerne, primært ved Gedser, og arten er nu decideret sjælden i stort set alle øvrige landsdele.

I Skagen blev med 97 fuglenoteret og største dag var 27/5 med 8 T + 2 sy. Desuden blev to fugle ringmærket.

Gedser-området havde samlet 45 fugle, hvor de største dage var 25/5 5 og 1/6 6. Ved Gedser Odde blev 12 fugle ringmærket, heraf tre i efteråret.

På Bornholm blev 74 fugle observeret, flest ved

Hammeren 12 fugle, heraf 5/6 8 sy., samt Ertholmene 36 fugle. De største dage her var 23/5 6 sy. + 2 RI og 30/5 6 sy., og samlet blev fire fugle ringmærket, heraf en i efteråret.

I opgørelser fra Skagen, Gedser og Ertholmene er gengangere forsøgt fraserteret, men det er ofte svært at afgøre, hvorvidt trækfugle altid er nye fugle eller fugle fra dagen før.

I juli (15 fugle) sås arten primært ved Skagen (5 fugle), samt ved Gedser Odde (5 fugle), hvoraf blev tre ringmærket med 11/7 2 og 24/7 1 1K. I august syv fugle (Ertholmene 5, Grenen 2) og september fire fugle (Mandø (SVJ), Ertholmene, Blåvand (SVJ), Gedser), mens årets sidste fugle blev 4/10 1 1K Årgab ved Hvide Sande (VJ) og 14/10 1 RI Skifterne, Fanø (SVJ).

(Jørgen Staarup Christensen)

Regionalfordeling af Karmindompap

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	106	2	6	2	0	2	6	3	8	9	66	74	284
2. halvår	10	1	3	0	0	0	0	0	0	0	7	7	28
Samlet	116	3	9	2	0	2	6	3	8	9	73	81	312

Hvidsissen *Acanthis flammea exilipes*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2017	2018	1995
23	64	22	49	68	54	103	20	411	280	221	3075

Hvidsissen regnes nu blot som en underart af Gråsissen, men vi håber at dette ikke påvirker interessen for rapportering i de kommende år.

Den ret beskedne forekomst i efteråret 2023 blev trods alt fulgt af en del fugle i første halvår 2024, dog kun med observationer fra Sjælland og den nordøstlige del af Jylland. Kun to forekomster med mere end en fugl.

I første halvår sås 22 fugle med 1/1 2 Middelhede, Viborg (NJ), 4/1 1 Ringholm Skov, Rørvig (VSJ) og 1 Rørmosen Sct. Hans, Roskilde (KBH), 9/1 1 Bogø, Møn (ST), 13/1 1 Østerådal, Aalborg (NJ), 13-14/1 1-2 Byfælle-

den, Værløse (KBH), 15/1 og 17/1 1 Flyvestation Værløse (KBH), 17/1 4 Gilleleje By (NSJ) og 2 Søparken, Ishøj Sø (KBH), 18/1 1 Ishøj Landsby (KBH), 27/1 1 Pilet, Lolland (ST), 2/2 1 Hornbæk Enge, Gudenåen (ØJ), 14-15/3 1 Køge Havn (KBH), 15/3 2 Biersted (NJ) samt 22-27/3 1 ny fugl Køge Havn.

Månedsfordeling var januar 18, februar 1 og marts 3, således forsvandt hovedparten af fuglene ret hurtigt ud af landet. Eneste ringmærkede var efterårets enlige fugl med 8/11 1 K han Grenen, Skagen (NJ).

(Lasse Braae)

Regional fordeling af Hvidsissen

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	6	0	0	1	0	0	0	1	9	4	2	0	23

Hvidvinget Korsnæb *Loxia leucoptera*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2014	2011	2013
3	247	18	36	134	132	1101	18	3384	2054	1323	13.430

I 2024 blev der kun gjort to observationer af Hvidvinget Korsnæb med 7/1 2 FU Tisvilde Hegn (NSJ) og 10/11 1 han overflyvende Pærebakke, Svaneke (B).

(Søren Peter Pinnerup)

Stor Korsnæb *Loxia pytyopsittacus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	2024	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2013	1983	2017
394	893	141	1668	1475	794	2699	1674	8181	7893	6543	79.000

Der var betydeligt færre observationer i januar - februar (84 obs i DOFbasen) i forhold sidste år (270). Enkelte lokaliteter havde stationære fugle, hvor en flok på grænsen mellem Melby Overdrev og Asserbo Plantage (NSJ) var meget populær med op til 48 observationer, flest 27/1 17. Også flere observationer fra Gejlbjerg (VJ) 27/1 16 og 29/1 8 samt Tisvilde Hegn (NSJ) 27/1 12 og 26/2 8. Øvrige observationer med mindst 10 fugle: 6/1 15 Lundby Hede (NJ), 7/1 25 Ajstrup Hede (NJ), 27/1 10 Grene Sande (SVJ),

27-28/1 15-16 Gejlbjerg vest for Brande (VJ), 12/2 10 Ovstrup Hede (VJ) og 16/2 11 Skagen Klitplantage (NJ) 17/3 18 Lilleheden Klitplantage, Hirtshals (NJ). De sidste fugle i første halvår var 6/5 2 Rødhus (NJ), 16/5 1 Skagen (NJ) og 15/6 2 Klosterheden (VJ).

Trækkende fugle noteret fra 6/1 til 3/5 med i alt 104 fugle fordelt på 20 observationsdage. Blot enkelte sås i januar og februar med 6/1 4 NØ Kikhavn (NSJ), 24/2 17 Gjerrild Nordstrand (ØJ) og 6 Nordskov Enge (F) samt

25/2 5 Ø Gilbjerg Hoved (NSJ). Antallet af observationer toppede i marts med 74 fugle, hvor alle på nær 12 fugle var fra Gjerrild Nordstrand med 22 og Skagen med 40. I april blot 13/4 1 N Feddet (ST), 17/4 1 NV Blanke Fed, Middelfart (F) og 29/4 1 Grenen, Skagen. Forårets sidste sås 1/5, 2/5 og 3/5 alle dage 2 (de samme fugle?) og 16/5 1 ved Skagen, som også blev bedste lokalitet i foråret med 46 fugle 7/3-16/5 fordelt på 10 dage, flest 9/3 13, det vil sige samlet kun to dage med to cifrede antal trækkende fugle i foråret.

En enkelt observation i september 19/9 1 ad. han Skagen Klitplantage. Efterårstrækket imponerede ikke med kun 43 fugle fordelt på syv dage med 12/10 3 S Tipmose (SVJ), 14/10 11 S og 18/10 3 S Gedser Odde (ST), 18/10 2 S Himmelev (KBH), 20/10 2 V Råbylille Strand (ST), 21/10 1 V og 27/10 1 V Vængesgård (ST) samt 20/10 20 Nordmandshage (NJ).

Yderst få rastende fugle sås med 26/10 5 Øer ferieområde (ØJ), 2/11 2 Dueodde (B), 6/11 3 Ganløse Ore (KBH) samt 13/12 2 Volstrup, Favrskov (ØJ).

Ved vurderingen (sammmentællingen) af rasttallene er der her kun medtaget det største tal fra hver lokalitet per halvår.

(Lasse Braae

Stor Korsnæb, Asserbo Plantage, 20. januar 2024. Foto: Gitte Laasby.

Regional fordeling af rastende og trækkende Stor Korsnæb

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår træk	46	0	0	39	0	0	7	2	0	9	1	0	104
1. halvår rast	125	39	10	7	3	0	5	8	0	33	0	2	232
2. halvår træk	20	0	3	0	0	0	0	0	2	0	18	0	43
2. halvår rast	1	0	2	7	0	0	0	0	3	0	0	2	15
Sum	192	39	15	53	3	0	12	10	5	42	19	4	394

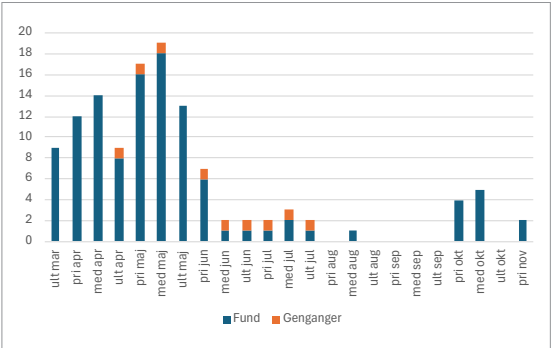
Gulirisk *Serinus serinus*

Årstotal	Hypphighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2014	2011	2013	
114	44	35	47	80	79	115	114	168	159	145	4248

Et meget gennemsnitligt år med 114 fugle. Der blev ikke fundet ynglende Gulirisk i landet og kun en langtidsstationær fugl 6/4-28/7 1 sy. Råbylille Strand (ST) og her endda 9/6 2 sy., men yngel eller yngleforsøg blev ikke konstateret.

Ankomst til normal tid med 24/3 1 Blåvands Huk (SVJ), 26/3 2 S og 27/3 1 TF Gedser Odde (ST). Forekomst steg relativt jævnt i løbet af foråret og kulminerede primo-medio maj. Arten blev truffet i alle landsdele, på nær Sydøstjylland, og de fleste fugle blev fundet i Storstrømsområdet og Bornholm samt ved Skagen (NJ), som samlet stod for knap 70% af alle fugle. De største lokaliteter var Skagen med 19 fugle og Gedser Odde med 16 fugle. Største observationer var 12/4 3 Gedser By (ST).

Fra medio juni til ultimo juli sås Gulirisk – udover ved Råbylille – 2/7 1 SV og 18/7 1 TF Grenen, Skagen (NJ) samt i Sønderjylland 15/7 1 Sønderstrand, Rømø og 21/7 1 Kragesand. Bortset fra 19/8 1 V Vængesgård, Møn (ST), sås først primo-medio oktober et lille træk ved Gedser Odde med otte fugle, max 12/10 3, samt

Forekomst af Gulirisk fordelt på 10-dages perioder.

6/10 1 S Kragesand. Årets sidste fugle sås 4/11 1 Blanke Fed (F) og 1 hun Gedser Lystbådehavn (ST).

(Jørgen Staarup Christensen)

Regionalfordeling af Gulirisk

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	24	1	3	5	0	4	3	4	3	4	34	13	98
2. halvår	2	0	0	0	0	3	1	0	0	0	10	0	16
Samlet	26	1	3	5	0	7	4	4	3	4	44	13	114

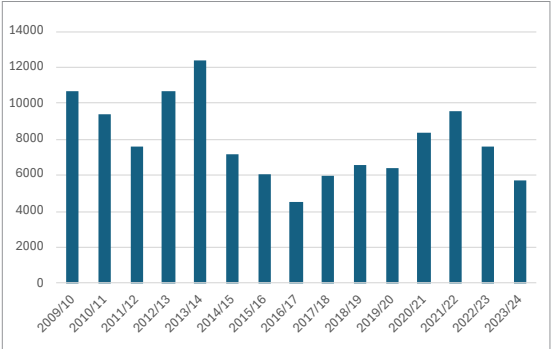
Snespurv *Plectrophenax nivalis*

Årets forekomst på 6357 fugle var væsentligt lavere end de seneste to år med 2023 med 8653 fugle og 2022 med 12.684 fugle.

Første halvår: Rastende flokke på 15-50 fugle sås i de fleste landsdele, dog kun få fugle i Sydøstjylland, Storstrømsområdet og på Bornholm. De største forekomster i første halvår (> 100 ex) var 8/1 150 Fanø Vesterstrand (SVJ) og 19/1 370 Gårdbo Sø/Troldkær/Råbjerg Enge (NJ). Snespurvene forsvinder i løbet af marts, og forårets sidste fugle var 17/4 1 Hirsholm (NJ), 29/4 1 Grenen, Skagen (NJ) og 2/5 1 Nordstrand, Skagen (NJ).

Andet halvår: Ankomst til normal tid med 12/9 1 Uggerby Strand (NJ), 13/9 1 og 17/9 1 Skagen (NJ). Forekomst kulminerede som vanligt med gennemtræk i november, hvor største forekomster var 2/11 110 Grenen, 15/11 130 Hirtshals Havn (NJ), 17/11 75 SV Udbyhøj, Randers Fjord (ØJ) og 29/11 103 Jerup Strand (NJ). Største træk taltes ved Blåvands Huk (SVJ) 16/10-29/11 med 166. De største flokke sidst på året var 13/12 272 Fanø Vesterstrand (SVJ), 1/12 185 Svinborg, Thy (NJ).

Udvikling i forekomst af Snespurv vurderes bedst ved opgørelse af en vintersæson fra oktober til marts samlet, da mange flokke er stationære gennem hele vinteren og derfor dobbelttælles ved årlige opgørelser. Ser man på

Vintersæson forekomst af Snespurv fra 2009/10 til 2023/24.

vintersæsonforekomst de seneste 15 år ved gennemsnit opdelt i femårs perioder, var forekomst fra 2009/10 til 2013/14 på 10.158, men faldt de efterfølgende fem sæsoner til 6052. De seneste fem sæsoner - fra 2019/20 til 2023/24 - har der igen været en let stigende forekomst til 7519, men stadig væsentlig under niveau fra før 2015.

(Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af Snespurv

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	991	49	434	322	4	149	102	152	83	103	55	15	2459
2. halvår	1074	124	688	448	54	168	165	253	299	286	225	114	3898
Samlet	2065	173	1122	770	58	317	267	405	382	389	280	129	6357

Snespurv, Hundested, 31. januar 2024. Foto: Erik Biering.

Lapværling, Nordhavnstippen, København, 9. oktober 2024. Foto: Sakari Kauppinen.

Lapværling *Calcarius lapponicus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal fra 1970 til 2024
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2010	1987	2013	
2024	NA	(113)	624	422	340	874	260	1885	1790	1722	24.944

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1972-73, 1975-76

Der var med blot 94 fugle tale om en forekomst på samme meget lave niveau som i 2023. Især var forekomsten i første halvår med blot 12 fugle - fordelt på regionerne NJ, SVJ, SJ og ST - meget lav. Eneste fund af mere end en fugl var 28/1 3 Ribe Holme (SVJ), 5/4 2 Saltvandssøen (SJ) og 8/4 2 Margrethekog (SJ). Forårets sidste var 15/4 1 Ny Hammelmose Mark (NJ).

Efterårets første var 22/9 1 NØ Ishøj Strand (KBH) og 23/9 1 T Sevedø Enge (VSJ). Langt de fleste fund var af

enlige fugle og eneste fund af mere end to fugle var 5/10 3 R Lysbjerger (SVJ), 29/10 9 T Agger Tange (NJ), 8/11 6 R-T Koldby ved Højer (SJ) og 18/11 3 R Asserbo Strand (NSJ). Året sluttede med tre fund i december.

Lapværling har været i tilbagegang på ynglepladserne i fjeldene nord på de seneste godt 20 år. Årsagen tilskrives muligvis klimaforandringer.

(Hans Christophersen)

Regional fordeling af Lapværling

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	3	0	4	0	0	4	0	0	0	0	1	0	12
2. halvår	24	2	20	1	0	13	1	4	6	5	6	0	82
Samlet	37	2	24	1	0	17	1	4	6	5	7	0	94

Dværgværling *Emberiza pusilla*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	2023	2024	2020	
2024	1	>1	2	3	2	6	21	48	20	15	236

Året 20 fugle var den næsthøjeste årstotal, der er registreret. Tredje bedste år er 2021 med 16 fugle.

Året blev indledt med en vinterfugl på et foderbræt i Iller (ØJ) 17/1 og 19/1. I foråret blev der set tre fugle: 29/4 1 Ertholmene (B), 5/5 1 Grenen, Skagen (NJ) og 11/5 1 Hundevængsgård, Møn (ST).

De første efterårsfugle blev set 28/9 2 Mandø (SVJ), hvor årstotalen endte på 8 fugle: 28/9 2 (1 R + 1 T-R-T hhv. Lossepladsen og Vestervej), 29/9 - 1/10 1 R (Prebens skov), 30/9 - 1/10 1 R (ved Vildanden n. f. Trekanten), 2/10 1 T-R-T, 10/10 1 T-R (sydøst-lunden), 12/10 1 T/R og 23/10 1 T-R.

De øvrige efterårsfugle: 11/10 1 Stormengene, Rømhø (SJ), 14/10 1 Hønen, Sønderho (SVJ), 17/10 1 Hvide Sande (VJ), 19/10 1 S, 24/10 1 T og 8/11 1 TF Blåvands Huk (SVJ), 7/10 1 Grenen samt 27/11 1 Slettemose, Rørvig (blot anden obs i VSJ). SVJ tegnede sig dermed for 75 % af efterårstotalen (12 af 16 fugle).

I SVJ blev der registreret 19 fugle færre end i 2023, mens der i resten af landet blev set 2 mere. Andelen af fugle i SVJ har varieret mellem 33,3 % og 83,8 % i årene 2017 - 2024, mens den i SU-perioden (- 2016) var på 23,5 %.

(Lasse Braae)

Regional fordeling af Dværgværling

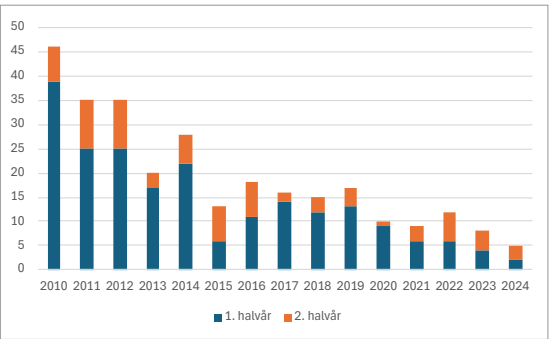
	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal	2	1	12	1	0	1	0	1	0	0	1	1	20

Hortulan *Emberiza hortulana*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode							Tre største år			Artstotal fra 1970 til 2024
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19	2020-29	1986	1978	1983	
2024	NA	231	347	273	81	26	9	572	552	449	9661

Med blot fem fugle blev sidste års bundrekord med otte fugle slået klart. Forekomsten lå ellers i perioden 2015-22 på et lavt, men forholdsvis stabilt niveau med mellem ti og tyve fugle, men de seneste to år er krisen for denne art for alvor til at få øje på. To af fundene var fra første halvår, 11/5 1 Det Grå Fyr, Skagen (NJ), 13/5 1 Grenen (NJ). De øvrige var 20/8 1 1K Ertholmene (B), 27/8 1 lydoptaget under nattræk Øby (NJ) og 7/9 1 Helnæs Made (F).

(Hans Christophersen)

Forekomst af Hortulan 2010-2024 fordelt på forår (blå) og efterår (orange).

Hortulan, Skagen Gra Fyr, 11. maj 2024. Foto: Randi Thulstrup Kristensen.

Litteratur:

- AviList Core Team. 2025. AviList: The Global Avian Checklist, v2025. <https://doi.org/10.2173/avilist.v2025>
- Burton, E., S. Lewis, S. Wanless, T. Wade, C. Nichol 2024: Count of Northern Gannets on the Bass Rock in July 2024 – Scottish Seabird Centre.
- Christensen, J.S. & P.A.F. Rasmussen 2015: Revideret status for sjældne fugle i Danmark før 1965. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 109: 41-112.
- Christensen, J.S., T.H. Hansen, P.A.F. Rasmussen, T. Nyegaard, D.P. Eskildsen, P. Clausen, R.D. Nielsen & T. Bregnballe 2022: Systematisk oversigt over Danmarks fugle 1800-2019. – Dansk Ornitologisk Forening.
- Christensen, J.S. & H. Christophersen 2023: Fugle i Danmark 2022. – Fugleåret 2022: 9-118. – Dansk Ornitologisk Forening.
- Christensen, J.S. & H. Christophersen 2024: Fugle i Danmark 2023. – Fugleåret 2023: 11-132. – Dansk Ornitologisk Forening
- Christensen, T.K., Balsby, T.S., Mikkelsen, P. & T. Lauritzen 2017: Vildtudbyttestatistik og vingeundersøgelsen for jagtsæsonerne 2015/16 og 2016/17. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi
- Christensen, T.K., Balsby, T.S. & Mikkelsen, P. 2018. Vildtudbyttestatistik og vingeundersøgelsen for jagtsæsonerne 2016/17 og 2017/18. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi
- Christensen, T.K., Balsby, T.S., Mikkelsen, P. Møllerup, K. 2019. Vildtudbyttestatistik og vingeundersøgelsen for jagtsæsonerne 2017/18 og 2018/19. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi
- Christensen, T.K., Balsby, T.S., Mikkelsen, P. & Møllerup, K. 2021. Vildtudbyttestatistik og vingeundersøgelsen for jagtsæsonerne 2019/20 og 2020/21. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 17 s. – Fagligt notat nr. 2021|53
- Christensen, T.K., Balsby, T.S., Mikkelsen, P. & Møllerup, K. 2022. Vildtudbyttestatistik og vingeundersøgelsen for jagtsæsonerne 2020/21 og 2021/22. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 18 s. – Fagligt notat nr. 2022|46
- Christensen, T.K., Balsby, T.S., Mikkelsen, P. & Møllerup, K. 2023. Vildtudbyttestatistik og vingeundersøgelsen for jagtsæsonerne 2021/22 og 2022/23. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 19 s. – Fagligt notat nr. 2023|29
- Christensen, T.K., Balsby, T.S., Mikkelsen, P. & Møllerup, K. 2024. Vildtudbyttestatistik og vingeundersøgelsen for jagtsæsonerne 2022/23 og 2023/24. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 20 s. – Fagligt notat nr. 2024|38
- Christensen, T.K., Balsby, T.S., Mikkelsen, P. & Møllerup, K. 2025. Vildtudbyttestatistik og vingeundersøgelsen for jagtsæsonerne 2023/24 og 2024/25. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 21 s. – Fagligt notat nr. 2025|41
- Christophersen, H. (red.) 2024: Nordjyllands Fugle. – Rapport nr. 60 fra Nordjyllands Fugle.
- Dybbro, T. 1970: Hvidbrystet Præstekrave (*Charadrius alexandrinus*) som ynglefugl i Danmark. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 64:205 -222.
- Ekberg, P. H. Høigaard og L. Ekberg 2024: Grib Skov Ynglefugle 2024. – Caretaker-rapport.
- Fredshavn, J.R., Holm, T.E., Sterup, J., Pedersen, C.L., Nielsen, R.D., Clausen, P., Eskildsen, D.P. & Flensted, K.N. 2019. Størrelse og udvikling af fuglebestande i Danmark – 2019. Artikel 12-rapportering til Fuglebeskyttelsesdirektivet. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 46 s. – Videnskabelig rapport nr. 363.
- Fredshavn J., Holm T.E., Bregnballe T., Sterup J., Pedersen C.L., Nielsen R.D., Clausen P., Nyegaard T. & Eskildsen D.P. 2025. Størrelse og udvikling af fuglebestande i Danmark - 2025. Artikel 12-rapportering til Fuglebeskyttelsesdirektivet. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 48 s. – Videnskabelig rapport nr. 672.
- Kristensen, P. 2025: Skagen Fuglestation - Årsskrift 2024. Dansk Ornitologisk Forening.
- Lane, J. V., W.E. Jeglinski, S. Avery-Gomm *et al.* 2023: High pathogenicity avian influenza (H5N1) in Northern Gannets: 2 Global spread, clinical signs, and demographic consequences. – BioRxiv. Cold Spring Harbor Laboratory.
- Lange, P., H. Christophersen & J. S. Christensen 2021: Fugle i Danmark 2020. – Fugleåret 2020: 18-116. Dansk Ornitologisk Forening.
- Lange, P., H. Christophersen & J. S. Christensen 2022: Fugle i Danmark 2021. – Fugleåret 2021: 17-107. Dansk Ornitologisk Forening.
- Laursen, J. T. 2024: Status, bestandsudvikling og fødevalg for Danmarks ynglende ugler ca. 1960-2021. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 118: 65-79.

- Lyngs, P. 2020: Breeding biology and population dynamics of a colonial sea bird: The Razorbill. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 64:205 -222.
- Mosbech, A., Castenschiold, J.H.F., Frederiksen, M., Johansen, K.L., og Merkel, F. 2025. Udvikling af metode til overvågning af alk og lomvie på Græsholmen ved kombination af drone og time-lapse kamera, samt resultater af optælling i 2024. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, s. 39 Videnskabelig Rapport. 2025|656
- Nielsen, H. H. 2024a: Set i felten, første kvartal 2024. – <https://www.netfugl.dk/artikler/3136/set-i-felten-1-kvartal-2024>.
- Nielsen, H. H. 2024b: Set i felten, andet kvartal 2024. – <https://www.netfugl.dk/artikler/3193/set-i-felten-2-kvartal-2024>
- Nielsen, H. H. 2024c: Set i felten, tredje kvartal 2024. – <https://www.netfugl.dk/artikler/3255/set-i-felten-3-kvartal-2024>
- Nielsen, H. H. 2025: Set i felten, fjerde kvartal 2024. – <https://www.netfugl.dk/artikler/3320/set-i-felten-4-kvartal-2024>
- Nielsen, R.D., Holm, T.E., Clausen, P., Sterup, J., Pedersen, C.L., Clausen, K.K., Bregnballe, T., Thomsen, H.M., Balsby, T.J.S., Petersen, I.K., Mikkelsen, P., Dalby, L. & Møller, K.A. (2024). Fugle 2018-2023. NOVANA. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi. Videnskabelig rapport nr. 633.
- Nielsen, R.D., Sterup, J., Bregnballe, T., Clausen, P., Nyegaard, T., Pedersen, C.L., Nielsen, H.H., Amstrup, O. & Heldbjerg, H. in print: Udviklingen i forekomsten af Sølvhejre i Danmark. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr.
- Nørgaard, H. H. 2025: Stenvender – Nordjyllands Fugle 2024, s. 87
- Nyegaard, T., H. Meltofte, J. Tofft & M.B. Grell 2014: Truede og sjældne ynglefugle i Danmark 1998-2012. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 108: 1-144.
- Nyegaard, T. & M. F. Jørgensen 2022: Projekt truede og sjældne ynglefugle 2018-2021. – Fugleåret 2022: 156-157. Dansk Ornitologisk Forening.
- Olsen, K., M.B. Hansen, S. Klein, A. B. Kristensen, R. S. Neergaard, S. H. Nielsen, O. Nilsson og U. E. Møller 2023: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2022. – Fugleåret 2023: 119-156. Dansk Ornitologisk Forening.
- Ottosson, U., Wirdheim, A., Elmberg, J., Green, M., Gustafsson, R., Haas, F., Liljebäck, N., Lindstöm, Å., Nilsson, L., Ottwall, R., Svensson, M., Svensson, S. & Tjernberg, M. 2025: Fåglarna i Sverige – antal och forekomst, 2:a uppl. Avium förlag, Birdlife Sverige.
- Thorup, O. 2018: Population size and trends of breeding meadow birds in Denmark. – Wader Study 125: 175-189.
- Thorup, O. & Bregnballe, T 2024: Ynglefugle på Tipperne 2024. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 16 s. – Fagligt notat nr. 2024|49
- Vikstrøm, T. & C. M. Moshøj (red.) 2020: Fugleatlas – De danske ynglefugles udbredelse. – Dansk Ornitologisk Forening & Lindhardt og Ringhof.
- Vikstrøm, T., D.P. Eskildsen & M.F. Jørgensen 2023: Overvågning af de almindelige fuglearter i Danmark 1975-2023. Årsrapport for Punkttællingsprogrammet. Dansk Ornitologisk Forening.

Isfugl, Frederiksdal, 18. januar 2024. Foto: Finn Carlsen.

Rødbrystet Svale, Rørtang Overdrev, Helsingør, 10. maj. 2024. Foto: Helge Sørensen.

Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2024

Af Kent Olsen, Morten Bentzon Hansen, Rune Sø Neergaard, Søren Haaning Nielsen, Oskar Nilsson, Ulf Eschou Møller, Jonas Pedersen og Rasmus Strack

Rapport nr. 57 fra Sjældenhedsudvalget

Indledning

Denne rapport omhandler 200 færdigbehandlede fund fra Danmark, heraf 159 fra 2024. Heri indgår seks sager af arter, som skønnes at være sjældne lokalt, og derfor indgår som lokale SU-arter i visse regioner, men ikke figurerer på den nationale SU-liste. Sådanne fund publiceres (siden SU-rapport 1995-1996) i den landsdækkende årsrapport, andetsteds i *Fugleåret*, men er tillige nævnt i denne rapport. På opfordring fra lokalrapporternes redaktioner eller DOFbasens Kvalitetsudvalg (DKU) behandler Sjældenhedsudvalget også sager omhandlende fund af almindelige arter truffet på et usædvanligt tidspunkt af året, men i 2024 har der ikke været sådanne sager.

I alt 178 (89 %) af de færdigbehandlede fund (heraf 145 (91 %) fra 2024) blev godkendt, hvilket kan sammenlignes med en godkendelsesprocent på mellem 72 % og 92 % de seneste ti år. I alt 166 (93 %) af de godkendte fund blev dokumenteret ved hjælp af foto, video, lydoptagelse, DNA-analyse mv. Fra Grønland færdigbehandlede 28 sager, hvor 27 blev godkendt. Til og med denne rapport henligger der 13 sager, som af forskellige årsager endnu ikke er færdigbehandlede. En liste over disse sager samt en liste over forkastede fund findes bagerst i rapporten.

SU-listen

Sjældenhedsudvalget fører en liste over arter og underarter, som er truffet i Danmark. Listen beskrives i Olsen et al. (2025) og kan findes på udvalgets hjemmeside på adressen: <https://www.dof.dk/aktiv-i-dof/grupper-og-udvalg/sjaeldenhedsudvalget/den-danske-fugleliste>.

Arter og underarter, som skal behandles af Sjældenhedsudvalget fremgår også af listen over arter og underarter, som er truffet i Danmark. Herudover behandler Sjældenhedsudvalget fund af hybridformer, hvor minimum den ene art er på SU-listen.

Fra og med 2024 er Kohejre (*Bubulcus ibis*) og Islands Vindrossel (*Turdus iliacus coburni*) udgået af SU-listen, hvorfor fund efter 31/12 2023 ikke længere skal behandles af Sjældenhedsudvalget. Fra og med 2024 er det kun fund af Stor Hornugle (*Bubo bubo*) øst for Storebælt, der fortsat skal behandles af udvalget. Fra og med 2024 er det kun fund af Mellemflagspætte (*Dendrocoptes medius*) uden for Sønderjylland (region SJ), der fortsat skal behandles af udvalget.

Kategorier

I henhold til AERC-standard (AERC 2024) og IUCN-definitioner (McInerny et al. 2022) inddeles de i Danmark trufne

Slangeørn, Borris Hede, 15. juli 2024. Foto: Allan Kjær Villesen.

arter og underarter i fem hovedkategorier med underkategorier defineret som følger:

- A:** Arter og underarter, der betragtes som tilsyneladende spontant optrædende, og er truffet mindst én gang siden 1. januar 1950, f.eks. Amerikansk Pibeand (*Mareca americana*) og Vibe (*Vanellus vanellus*). Som spontant optrædende regnes ligeledes skibs- eller på anden vis assisterede forekomster, så længe fuglen ikke er blevet fodret eller tilbageholdt undervejs.
- B:** Arter og underarter, der betragtes som spontant optrædende, men kun er truffet i perioden fra år 1800 til 1949, f.eks. Østlig Kravetrappe (*Chlamydotis macqueenii*), Gulnæbbet Gøg (*Coccyzus americanus*), Lille Sultanhøne (*Porphyrio alleni*), Tropeskråpe (*Puffinus lherminieri*), Stor Hornugle (*Bubo bubo*) og Amerikansk Tårnfalk (*Falco naumanni*).
- C:** Arter og underarter, der stammer fra translokation(er) (dvs. udsatte og undslupne arter (IUCN/SSC 2013)), der har resulteret i etableringen af en fritlevende og selvsupplerende bestand, enten herhjemme eller i andre lande. Den danske liste inkluderer ti arter i kategori C: Canadagås (*Branta canadensis*), Indisk Gås (*Anser indicus*) siden 1995, Sortsvane (*Cygnus atratus*) siden 1995, Nilgås (*Alopochen aegyptiaca*) siden 1993, Rustand (*Tadorna ferruginea*) siden 1999, Mandarinand (*Aix galericulata*) siden 1995, Amerikansk Skarveand (*Oxyura jamaicensis*) siden 1985, Fasan (*Phasianus colchicus*), Klippedue (*Columba livia*) og Stor Hornugle (*Bubo bubo*). Rustand er i kategori A og kategori C, da arten både forekommer som spontan gæst og som gæst fra fritlevende og selvsupplerende

bestande etableret uden for Danmark. Stor Hornugle er i kategori B og kategori C, da arten uddøde som ynglefugle i Danmark i 1884, men er genindvandret i 1984 fra Tyskland, hvor en fritlevende og selvsupplerende bestand har etableret sig på baggrund af introducerede individer. Kategori C opdeles i de seks underkategorier:

- C1:** Introducerede arter, der yngler herhjemme, og som alene forekommer som følge af udsætninger og/eller undslupne fangenskabsfugle enten herhjemme eller i andre lande, f.eks. Canadagås, Nilgås og Fasan.
- C2:** Introducerede arter, der optræder som følge af udsætninger og/eller undslupne fangenskabsfugle enten herhjemme eller i andre lande, men som også optræder spontant, f.eks. Rustand.
- C3:** Tidligere ynglefugle, der i dag optræder som følge af re-introduktion enten herhjemme eller i andre lande, f.eks. Stor Hornugle.
- C4:** Introducerede tamformer af arter, som har etableret fritlevende bestand, f.eks. Klippedue.
- C5:** Arter, som udelukkende optræder som træk-gæster fra en fritlevende og selvsupplerende bestand i andre lande.
- C5.1:** Arter, som udelukkende optræder som træk-gæster fra en fritlevende og selvsupplerende bestand af individer introducerede i andre lande med henblik på at reetablere en tidligere ynglebestand, men hvor der ikke er dokumentation for, at Danmark har indgået i udbredelsen. Ingen danske C-arter er placeret i denne underkategori.

- C5.2:** Arter, som udelukkende optræder som træk-gæster fra en fritlevende og selvsupplerende bestand af individer introducerede uden for deres normale udbredelsesområde i lande uden for Danmark, f.eks. Indisk Gås og Sortsvane fra introducerede bestande i Holland og Belgien.
- C6:** Arter, som tidligere var placeret i C1, men ikke længere har selvsupplerende bestand og/eller er uddøde. Ingen danske arter er placeret i denne underkategori.
- D:** Arter og underarter, som ville være placeret i A eller B, hvis ikke der var rimelig tvivl om, hvorvidt de nogensinde havde optrådt spontant i Danmark, f.eks. Snegås (*Anser caerulescens*), Bøffeland (*Bucephala albeola*), Hjelmkallesluger (*Lophodytes cucullatus*), Stor Flamingo (*Phoenicopterus roseus*), Hvid Pelikan (*Pelecanus onocrotalus*), Vinhejre (*Ardeola bacchus*), Sort Glente (*Milvus migrans* ssp. *parasitus*) og Lannerfalk (*Falco biarmicus*).
- E:** Arter og underarter, der betragtes som undsluppet fra fangenskab eller på anden måde kun unaturligt har optrådt i Danmark, eller hvis fritlevende bestande – hvis eksisterende – formentlig ikke er selvsupplerende, f.eks. Rosapelikan (*Pelecanus rufescens*), Lammegrib (*Gypaetus barbatus*), Steppeørn (*Aquila nipalensis*) med stropper og fund af Rødhøne (*Alectoris rufa*).
- F:** Arter og underarter, der er registreret i Danmark før 1800, men ikke siden. Arter, som kun er placeret i kategori F er ikke en del af den danske liste. Der er i dag fire arter i denne kategori: Dalrype (*Lagopus lagopus*), Fjeldrype (*L. muta*), Tjur (*Tetrao urogallus*) og Gejrfugl (*Pinguinus impennis*) (Olsen et al. 2025) og yderligere forklaringer og baggrund, se Løppenthin (1967).

Den officielle danske liste udgøres af arterne i kategori A, B og C. Fund i kategori C, D, E og F publiceres særskilt bagerst i SU-rapporten.

Sjældenhedsudvalget er i gang med at vurdere status for Snegås (*Anser caerulescens*) i Danmark med fokus på artens kategorisering. I den forbindelse efterlyses især fund, der opfylder følgende syv kriterier, der kan sandsynliggøre spontan optræden: 1) bestemmelsen bekræftet og hybrid udelukket, 2) ingen afvigende dragtde-

taljer, 3) ingen skader på svingfjer, 4) ingen burfugleringe, 5) ingen tam, men sky adfærd, 6) fugle i selskab med en passende "carrier-species", f.eks. gæs, der yngler i Arktis, 7) fuglen er fundet i perioden medio september til medio maj, der vurderes som passende til en arktisk trækgæst, og den oversommer ikke. Er der fund, der opfylder flere af disse kriterier, og som endnu ikke er indtastet i DOFbasen, opfordres der til, at de indtastes.

Taksonomi og den danske liste

Siden 2018 har Sjældenhedsudvalget anvendt *International Ornithological Congress (IOC) World Bird List* som grundlag for fuglesystematik og taksonomiske behov, men har besluttet at skifte fra *IOC* (Gill et al. 2024) til at følge de taksonomiske anbefalinger fra *AviList* (AviList Core Team 2025) – se Olsen et al. (2025) – og derfor er denne rapport den første fra Sjældenhedsudvalget, der følger *AviList*.

Skiftet fra *IOC* til *AviList* har nogle konsekvenser for den danske fugleliste. Tre tidligere arter i kategori A på den danske liste er blevet samlet med andre arter, hvormed det samlede antal arter i kategori A reduceres med tre arter (Olsen et al. 2025). Det drejer sig om Krikand (*Anas crecca*) og Amerikansk Krikand (*A. carolinensis*), der har været regnet som to monotypiske arter (Gill et al. 2025), men nu bliver regnet som den polytypiske art Krikand (*A. crecca*) med to underarter: ssp. *crecca* (Krikand) og ssp. *carolinensis* (Amerikansk Krikand) (AviList Core Team 2025). Sortkrage (*Corvus corone*) og Gråkrage (*C. cornix*), der har ligeledes været regnet som to monotypiske arter (Gill et al. 2025), men nu bliver regnet som den polytypiske art Krage (*C. corone*) med de seks underarter: ssp. *corone* (Sortkrage), ssp. *cornix* (Gråkrage), ssp. *sharpii* (Østeuropæisk Gråkrage), ssp. *palescens* (Levantgråkrage), ssp. *capellanus* (Irakgråkrage) og ssp. *orientalis* (Indoasiatisk Sortkrage) (AviList Core Team 2025). Amurbynkfugl (*Saxicola stejnegeri*), der har været regnet som en monotypisk art (Gill et al. 2025), men som nu er lagt ind som en underart under den polytypiske art Sibirisk Bynkfugl (*S. maurus*), der således består af de seks underarter: ssp. *hemprichii* (Kaukasusbynkfugl), ssp. *variegatus* (Steppebynkfugl), ssp. *maurus* (Sibirisk Bynkfugl), ssp. *indicus* (Himalayabynkfugl), ssp. *przewalskii* (Kinesisk Bynkfugl) og ssp. *stejnegeri* (Amurbynkfugl) (AviList Core Team 2025).

Skiftet medfører også ændringer, der ikke påvirker det samlede antal arter eller underarter i kategori A. Det drejer sig om Balearskråpe (*Puffinus mauretanicus*) og Ægæerskråpe (*P. yelkouan*), der har været regnet som to monotypiske arter (Gill et al. 2025), men som nu bliver regnet som underarter af den polytypiske art: Middelhavsskråpe (*P. yelkouan*) (AviList Core Team 2025). Da det kun er Balearskråpe af de to, der er registreret i Danmark, ændrer det ikke antallet af arter eller underarter truffet i Danmark. Gulnæbbet Glente (*Milvus aegyptius*), der har været regnet som en polytypisk art (Gill et al. 2025), er nu lagt ind som en underart under den polytypiske art: Sort Glente (*M. migrans*) (AviList Core Team 2025). Da Gulnæbbet Glente kun indgår i kategori D, der ikke tæller med på den danske liste, har ændringen ikke betydning for antallet af arter og underarter i Danmark. Grønrygget Sultanhøne (*Porphyrio madagascariensis*) og Indisk

Mellemflagspætte, Hesselbjerg Skov, 15. april 2024.
Foto: Tonny Ravn Kristiansen.

Sultanhøne (*P. poliocephalus*), der henholdsvis har været regnet som en monotypisk og en polytypisk art (Gill *et al.* 2025), regnes nu som underarter af den polytypiske art: Sultanhøne (*P. porphyrio*) (AviList Core Team 2025). Men da Grønrygget Sultanhøne og Indisk Sultanhøne kun indgår i kategori E, har ændringen ikke betydning for antallet af arter og underarter i Danmark. Rocky Mountain-rævespurv (*Passerella schistacea*), der har været regnet som en polytypisk art (Gill *et al.* 2025), er nu lagt ind som en underart under den polytypiske art: Rævespurv (*P. iliaca*) (AviList Core Team 2025). Men da Rocky Mountain-rævespurv kun indgår i kategori E, har ændringen ikke betydning for antallet af arter og underarter i Danmark.

Desuden har Lille Præstekrave (*Thinornis dubius*) skiftet videnskabeligt slægtsnavn fra *Charadrius* til *Thinornis*, mens artsrækkefølgen også er ændret for en række arter og underarter (AviList Core Team 2025). Sidstnævnte fremgår sammen med alle ovenstående ændringer af den seneste udgave af den danske fugleliste (Olsen *et al.* 2025).

Fra år 2024 er der godkendt fem nye arter for landet i kategori A: Sortbrun And (*Anas rubripes*), Dværgskarv (*Microcarbo pygmeus*), Rødbrystet Svale (*Cecropis semirufa*), Bjerghortulan (*Emberiza buchanani*) og Hvidkronet Spurv (*Zonotrichia leucophrys*). Sortbrun And og Dværgskarv regnes som monotypiske, mens Rødbrystet Svale, Bjerghortulan og Hvidkronet Spurv er polytypiske (AviList Core Team 2025). Rødbrystet Svale består af to underarter: ssp. *gordoni* (Nordlig Rødbrystet Svale) og ssp. *semirufa* (Rødbrystet Svale) (AviList Core Team 2025), hvor det danske fund tilhørte førstnævnte underart. Bjerghortulan består af tre underarter: ssp. *cerrutii* (Kaukasus Bjerghortulan), ssp. *buchanani* (Bjerghortulan) og ssp. *neobscura* (Mongolsk Bjerghortulan) (AviList Core Team 2025), hvor de fugle, der optræder i Europa, enten drejer sig om ssp. *cerrutii* eller ssp. *neobscura*. Hvidkronet

Spurv består af fem underarter: ssp. *gambelii* (Nordvest Hvidkronet Spurv), ssp. *nuttalli* (Santa Barbara-spurv), ssp. *pugetensis* (Cascades Hvidkronet Spurv), ssp. *oriantha* (Bjerg Hvidkronet Spurv) og ssp. *leucophrys* (Hvidkronet Spurv) (AviList Core Team 2025), hvor de fugle, der optræder i Europa, menes at dreje sig om ssp. *gambelii* og ssp. *leucophrys*.

Med reduktionen af tre arter, hvor Krikand og Amerikansk Krikand bliver til én art, Sortkrage og Gråkrage bliver til én art, og Amurbyknkefugl bliver slået sammen med Sibirisk Bynkefugl, og tilføjes af de fem arter: Sortbrun And, Dværgskarv, Rødbrystet Svale, Bjerghortulan og Hvidkronet Spurv er der hermed godkendt 503 fuglearter i kategori A, B og C i Danmark til og med 2024.

Tekst, forkortelser og definitioner i den systematiske gennemgang

Rækkefølgen af arter i den systematiske gennemgang af forekomsterne samt arts- og underartsstatus for diverse taxa følger AviList v2025 (AviList Core Team 2025).

Antal fund og antal fugle: Efter artsnavnet er i parentes angivet 1) antal anerkendte fund og individer (adskilt af en skråstreg) før 1. januar 1950, 2) antal godkendte fund og individer fra og med 1. januar 1950 til og med 2023 og 3) antal godkendte fund og individer i 2024. Denne opdeling er i overensstemmelse med den standard, der anbefales af *Association of European Rarities Committees* (AERC 2023). Bemærk, at opsummeringen af fund alene inkluderer fund godkendt i den kategori, som afsnittet i rapporten, hvor opsummeringen er nævnt, omhandler. Derfor kan der for en art som eksempelvis Hjelmskal-lsluger (*Lophodytes cucullatus*) være to forskellige opsummeringer, således én opsummering af fund af arten i afsnittet omhandlende fund godkendt i kategori D og én anden opsummering med fund af arten i afsnittet med kategori E. Bemærk i øvrigt, at antal fund ikke altid

Sibirisk Krikand, Holløse Bredning, 17. februar 2024. Foto: Jan Speiermann.

er identisk med antal individer, idet flokke og par regnes som enkeltfund, mens f.eks. fem enkeltindivider på én dag ved samme lokalitet regnes som fem fund. I lighed med europæisk standard regnes ynglefund (inkl. unger) som ét fund, hvorfor unger af danske ynglefremkomster ikke medregnes i opsummeringen. Såfremt det vurderes at være overvejende sandsynligt eller sikkert, at fund registreret på flere lokaliteter omhandler samme individ(er), regnes det som ét fund. Derfor vil f.eks. en trækkende Sortbrynet Albatros (*Thalassarche melanophris*) set fra forskellige kystlokaliteter i Kattegat blive regnet som ét fund ligesom en Amerikansk Pibeand (*Mareca americana*), der ud fra dragt karakterer kan genkendes på forskellige lokaliteter, vil blive regnet som ét fund. Returnerende individer fra år til år indgår ikke i opsummeringen. Antal fund og individer fordelt på underarter opsummeres så vidt muligt også.

Adfærd: Som hovedregel, hvis intet andet er nævnt, er der tale om ét rastende individ. Følgende forkortelser anvendes: rst. = rastende, trk.fors. = trækforsøgende, trk. = trækkende, syng. = syngende og ringm. = ringmærket.

Dragt: Følgende forkortelser anvendes: sdr. = sommerdragt, vdr. = vinterdragt, odr. = overgangsdragt, ekldr. = eklseddragt, prdr. = pragtdragt.

Alder: Betegnelserne 1K og 2K står for hhv. første og andet kalenderår; 2K+ (3K+) betyder, at fuglen er mindst sit andet (tredje) kalenderår, men kan være ældre.

Kalenderårsangivelsen er en betegnelse i henhold til fuglens dragtmæssige udseende og kendskabet til dragtudvikling hos den pågældende art frem for en egentlig aldersbetegnelse. Derfor vil eksempelvis en overvintrende Amerikansk Sortand (*Melanitta americana*) i adult dragt blive angivet som 3K+ ved fund i 1. halvår og 2K+ i andet halvår uanset om Sjældenhedsudvalget vurderer, at der i 1. og 2. halvår er tale om en genganger. Ligeledes vil eksempelvis en Terekklire (*Xenus cinereus*) i adult dragt blive angivet som 2K+, selvom der er tale om et individ, der igennem flere år regnes som en genganger. I de tilfælde, hvor arten yngler hen over nytår og det derfor ikke er hensigtsmæssigt at anvende kalenderårsangivelsen, benyttes i nogle tilfælde følgende forkortelser for dragttype: pull. = pullus (dununge), juv. = juvenil (første egentlige fjerdragt), imm. = immatur (dragter mellem juvenil og adult) og ad. = adult (gammel, udfarvet fugl).

Observatør og dokumentation: Efter observatørnavnet er det oplyst, om de enkelte fund er dokumenteret med foto (Foto), video (Video), lydoptagelse (Lyd), telemetrisporing (GPS), DNA-analyse (DNA) eller indsamlet død fugl (Død). Desuden er findere(n) ved hvert fund markeret med en asterisk (*) foran observatørnavnet. Imidlertid fremgår det ikke altid tydeligt af beskrivelserne, hvem finderen er, og der kan derfor mangle enkelte markeringer. I beskrivelser til Sjældenhedsudvalget bør det angives, hvem finderen er.

Udbredelse: I bemærkningerne til de enkelte arter og underarter er deres normale udbredelsesområder tilføjet i parentes, hvorfra de danske hhv. grønlandske forekomster vurderes at stamme fra.

Definition af det danske område

Sjældenhedsudvalget betragter fund fra alle områder inden for Danmarks eksklusive økonomiske zone som

danske fund. Der skelnes ikke mellem fund gjort på landjorden, fra dansk territorialfarvand (12 sømil / ca. 22 km fra kysten eller basislinje) og fund fra den eksklusive økonomiske zone, som strækker sig op til 200 sømil (ca. 370 km) fra land (Fig. 1). Fund gjort på havet indgår i regionsopdelingen efter hvilken region fundet er gjort tættest på.

Figur 1. Den fuldt optrukne røde linje markerer grænserne for de danske områder, som benyttes til at afgrænse området, hvor fund af fuglearter, inkl. underarter, kan regnes som truffet i Danmark og dermed optages på den danske fugleliste. De danske farvande følger den danske eksklusive økonomiske zone (EEZ) (200 sømil) (havområderne inden for den røde linje) og territorialfarvandet (12 sømil) (de kystnære områder inden for den mørkeblå zone). Kortet er gengivet efter Olsen et al. (2025).

Regionsopdelingen følger samme inddeling, som Sjældenhedsudvalget har fulgt siden 1992 (Fig.2).

Figur 2. Oversigt over regionsopdelingen anvendt i denne rapport

Lille Tärnfalk, Skagen, 23. maj 2024. Foto: Sakari Kauppinen.

Sjældenhedsudvalget

Sjældenhedsudvalget behandler fund af arter og underarter, der er på listen over taxa, som skal forelægges udvalget (se Olsen *et al.* 2025) og nye arter eller underarter for landet fra alle seks kategorier (kategori A, B, C, D, E og F), og for at få så fyldestgørende et billede som muligt af de enkelte arters og underarters forekomst er det i princippet vigtigt, at alt bliver rapporteret til udvalget. Sjældenhedsudvalget behandler som udgangspunkt alle forekomster af SU-arter, samt taxa, der vurderes at have potentiale til at optræde spontant (kategori A og B) i Nordvesteuropa eller som fritlevende individ fra en selvsupplerende bestand (kategori C). Er man i tvivl om, hvorvidt et fund bør behandles af SU, kan man kontakte udvalget.

Indsendelse af fund til Sjældenhedsudvalget:

En generel vejledning til indsendelse af fund til Sjældenhedsudvalget kan findes på udvalgets hjemmeside. Det er muligt for indsendere at uploade SU-beskrivelser direkte til SU's database. Hvis man vil uploade en beskrivelse til Sjældenhedsudvalget, kan man gå ind på adressen: <http://su.dof.dk/su-opload/index.php>, hvor man vil blive vejledt. Sjældenhedsudvalget modtager også fortsat gerne beskrivelser pr. e-mail, men observatører opfordres til så vidt muligt at uploade deres beskrivelser via Sjældenhedsudvalgets hjemmeside.

Sjældenhedsudvalgets adresse:

Sjældenhedsudvalget, DOF, Vesterbrogade 138-140, 1620 København V. E-mail: su@dof.dk.

Sjældenhedsudvalgets hjemmeside:

www.dof.dk/aktiv-i-dof/grupper-og-udvalg/sjaeldenhedsudvalget

Sjældenhedsudvalgets medlemmer:

I 2024 trådte Anders Odd Wulff Nielsen, Kent Olsen og Andreas Bruun Kristensen ud af udvalget og blev erstattet af hhv. Jonas Pedersen, Esben Eriksen og Rasmus Strack. Udvalget bestod ved udgangen af 2024 af følgende medlemmer: Esben Eriksen, Ole Zoltan Gölér, Morten Bentzon Hansen, Sebastian Klein, Ulf Eschou Møller, Rune Sø Neergaard (formand), Søren Haaning Nielsen, Oskar Nilsson, Jonas Pedersen og Rasmus Strack. Derudover er Søren Sørensen og David Boertmann tilknyttet udvalget som konsulenter ved behandlingen af fund fra Færøerne hhv. Grønland.

Tak

For kritik og kommentarer til denne rapport takkes David Boertmann, Jørgen Staarup Christensen, Tim Hesselballe Hansen og Troels Eske Ortved foruden udvalgets øvrige medlemmer. For hjælp ved behandlingen af enkeltstager takkes J. Martin Collinson, Robert (Bob) Flood, Dick Forsman, Ricard Guitierrez, Yann Kolbeinsson, Juho Könönen, Hans Larsson, Magnus Robb, Roni Väisänen og Daniel López Velasco. Derudover takkes en række personer i andre sjældenhedsudvalg for at have bidraget med informationer om fund fra deres respektive lande: Belgien (Frédéric Vanhove pr. mail), Estland (Uku Paal pr. mail), Finland (Roni Väisänen pr. mail), Frankrig (Sylvain Reyt pr. mail), Holland (Gerjon Gelling pr. mail), Island (Yann Kolbeinsson pr. mail), Norge (Tor A. Olsen pr. mail), Polen (Tadeusz Stawarczyk pr. mail), Spanien (Gonzalo Pardo de Santayana pr. mail), Storbritannien (Paul French pr. mail), Sverige (Magnus Corell pr. mail og Björn Malmhagen pr. mail), Tyskland (Christopher König pr. mail og Peter H. Barthel pr. mail). Den største tak rettes dog til de mange, der rapporterede deres observationer til Sjældenhedsudvalget og dermed skabte grundlaget for denne rapport.

Amerikansk Kærhøg, Sundby Kær, Mors, 28. februar 2024.

Foto: Allan Kjær Villesen.

Lille Bjergand, Firtalsstrand og Mellemstykke, 20. april 2024. Foto: Sakari Kauppinen.

Sjældne fugle i 2024

Året startede med observationer af flere forskellige langtidsstationære meget sjældne fugle, der allerede var fundet i 2023. I Hanstholm Havn sås Stillehavslom således indtil slutningen af februar. Den tilbagevendende Asiatiske Fløjsand ved Høve Strand i Vestsjælland sås igen både januar-april og november-december. Den Amerikanske Kærhøg, der blev opdaget i Vejlerne i oktober 2023, blev genopdaget på Mors, hvor den sås de to sidste dage af februar ved Sundby Kær. Hvad der efter alt at dømme er samme fugl fotograferedes sågar i oktober i Lille Vildmose. Landets fjerde danske Sibiriske Krikand blev fundet 7/2 ved Favholm i Nordsjælland, hvorefter den blev genfundet 16/2 ved nærliggende Holløse Bredning, hvor tog ophold til og med 27/2.

Det tidlige forårs største overraskelse var fundet af landets første Sortbrune And ved Skjern Enge 18-19/3. Endnu en Sibirisk Krikand, landets femte og Nordjyllands første, sås kortvarigt 17/4 i Arup Vejle. Derudover skal to hanner af Lille Bjergand medio april ved Firtalsstrand på Fyn nævnes. Den ene fugl sås på lokaliteten til midt i maj. Årets eneste Alpevejler sås 8/4 i Skagen, landets hidtil tidligste fund. Derudover bød april på flere sjældne rovfugle, således en Stor Skrigeørn på Stevns i starten af måneden samt to forskellige Blå Glenter ved hhv. Voervadsbro i Midtjylland og i Skagen. Begge arter optrådte desuden i maj måned, således sås en Blå Glente 11/5 på Sydlangeland og desuden sås to Store Skrigeørne på hhv. Bornholm og

Fyn/Langeland. Med yderligere en Stor Skrigeørn i oktober sluttede årets total på fire fund.

Maj bød traditionen tro på en kavalkade af sjældne fugle, således noteredes hele tre nye arter for landet i løbet af måneden. Første nye art for landet udgjordes af det måske mest overraskende danske fund af en sjælden fugl nogensinde. En Rødbrystet Svale, en art fra tropisk Afrika, der aldrig tidligere er registreret nord for Sahara, blev fundet ved Helsingør 9/5. Fuglen sås på lokaliteten indtil 11/5 og blev twitchet succesfuldt af mange hundrede gæstende fuglekiggere. Ultimo maj sås yderligere to nye arter for landet. En Dværgskarv, der sås kortvarigt 24/5 ved Nørresø ved Tønder var første (om end noget ventede) danske fund. Fuglen sås kun overflyvende og fortsatte i sydlig retning ind i Tyskland. På maj måneds sidste dag blev endnu en ny art for landet registreret, idet en Hvidkronet Spurv blev fotograferet på et foderbræt i Ejersted ved Saltum (NJ). Fuglen sås kun på denne ene dato. Skagen leverede også sin andel af sjældne fugle i maj, således en Prærietranen 5/5 (opdaget ved Jerup Strand 4/5), en Alpejernspurv 11/5, en sjælden forårsobservation af Gråsejler 13/5, en Lille Tårnfalk 22-23/5 og en Slangeørn 27/5. I den anden ende af landet kan følgende fund af sjældne fugle nævnes, således fra vadehavsøerne en Amerikansk Svømmesnepe på Rømø 20-22/5 og Rosenbrystet Tornskade 23/5 på Fanø, og fra det sydlige Falster en yngre Kejsjørn 20-24/5.

Årets først sommermåned, juni, fortsatte, som så ofte før, hvor maj slap med en række fund af sjældne fugle. Således blev landets anden Dværgskarv opdaget ved Slangerup i Nordsjælland 4/6 blot små to uger efter det første fund. Fuglen skulle vise sig at være langtidsstationær og sås on and off indtil ultimo september. I starten af juni blev årets anden Prærietrane fundet, idet en fugl sås 7/6 på trækforsøg i Skagen, hvorefter den sås ved først Råbjerg og siden Sørig Enge syd for Skagen indtil 18/6. Samme fugl dukkede for øvrigt op i Vejlerne i juli og sås i dette område indtil primo oktober. Ellers kan fra juni nævnes tre fund af Rødvinget Braksvale ved hhv. Stevns og Bøtø (samme fugl) samt Lille Vildmose. En Gåsegrib blev 21/6 fotograferet fra traktor af en landmand nær Løgumkloster, og i starten af juli blev endnu en Gåsegrib opdaget, denne gang ved Maribo Sønder. Denne fugl sås ved Maribo-søerne og flere andre lollandske lokaliteter indtil udgangen af august. Juni bød også på tre forskellige Slangeørne på hhv. Borris Hede samt i Gilleleje og i Skagen. Fuglen på Borris Hede sås til ind i august og fik i juli selskab af yderligere en Slangeørn. Sluttelig blev endnu en Slangeørn registreret i juli, idet en fugl blev optaget på vildtkamera ved Stråsø Plantage i det vestjyske i slutningen af måneden. Dermed i alt fem forskellige fund af arten i 2024.

Juli bød på landets blot andet fund af Audouinsmåge, idet en fugl blev fotograferet 8/7 ved Blåvands Huk. Midt i måneden blev en Langnæbbet Snekpeklire opdaget på Vestamager. Fuglen, der antages at være identisk med en fugl set i 2023 sås på lokaliteten til udgangen af oktober. Også i juli blev der fundet sjældne fugle i Skagen, således

Terekklire, Grenen, Skagen, 14. juli 2024. Foto: Rolf Christensen.

en Terekklire (ny art for Skagen) 14/7 og en Cistussanger 19/7. Yderligere en Cistussanger blev for øvrigt fundet i Skagen i august, hvilket cementerer Skagens næsten monopolagtige status for denne art med otte ud af landets i alt ni fund af arten.

Årets sidste sommermåned producerede enkelte sjældne havfugle. Landets fjerde Brilleterne nogensinde sås 15/8 i nogle timer fra flere forskellige lokaliteter ved Vejle Fjord, mens landets tredje Brune Sule blev opdaget ved Skagen 26/8. Denne fugl sås på flere datoer indtil 30/8. Samme fugl dukkede for øvrigt op igen i Sydøstsjælland de to første dage af oktober. Derudover sås 19/8 en Purpurhejre nær Hillerød, mens en Spottesanger 27/8 blev ringmærket på Fanø.

September bød på landets andet fund af Klireryle i form af adult fugl på Vestamager 5-9/9. Derudover sås lidt

Audouinsmåge, Blåvands Huk, 8. juli 2024. Foto: Lars Gabrielsen.

Stellersand, Hammeren, Bornholm, 10. januar 2024.

Foto: Steen E. Jensen.

forskellige sjældne småfugle, bl.a. to Pileværlinger ultimo september på hhv. Christiansø og på Mandø.

Oktober er traditionelt en god måned for småfuglehits, således var der også en del fund af sjældne småfugle i oktober 2024, dog fordelt på væsentligt færre arter end så ofte før. I alt ti Tøjtagibere blev bogført i løbet af måneden med yderligere to fugle primo november. Dermed var 2024 det bedste år for arten i Danmark nogensinde. På Holmsland Klit sås en Nordsanger fra midt på måneden og ti dage frem, mens landets anden Sibiriske Gule Vipstjert sås kortvarigt 15/10 på Skallingen ved Blåvand. Oktobers sjældneste fugl blev intet mindre end endnu en ny art for landet, idet en Bjerghortulan tog ophold i en græsrabat langs en cykelsti i Sortemo-sen i Hareskovby 28-29/10.

Sjældneste fugl i november var landets tredje fund af Turkestantornskade – en ungfugl uden hale ved Rørvig 9-19/11. Hvor længe skal vi vente på landets første Isabelatornskade? En Lille Gulben ved Gjol midt på måneden udgjorde årets eneste fund og var landets hidtil seneste. Dertil sås tre forskellige Himalayasangere i november, mens yderligere to blev fundet i december. Primo november til primo december var der i alt fire fund af fem krogneab – alle i det nordjyske.

Året sluttede på fornem vis med landets tredje Hvidstrubede Spurv, der blev opdaget på et foderbræt nær Løkken på årets sidste dag.

Kategori A: Spontane forekomster

Category A: Species recorded in an apparently wild state

Hvidhovedet Skarveand x Amerikansk Skarveand *Oxyura leucocephala* x *Oxyura jamaicensis* (0, 0, 1/1)

2022: 23-28/2, Sundet, Faaborg (F), 2K hun (skudt 28/2), *Niels Bomholt, Lilly Sørensen, Claus Dalskov m.fl. (Foto & Død).

Første danske fund af en hybrid mellem Hvidhovedet And og Amerikansk Skarveand. Fuglen bestemtes oprindeligt til Amerikansk Skarveand, og da arten i Europa betragtes som en invasiv art, blev den skudt på lokaliteten 28/2 af en medarbejder ved Naturstyrelsen. Fuglen havde dog et afvigende udseende, og en efterfølgende DNA-undersøgelse, foretaget af Statens Naturhistoriske Museum ved København Universitet, har vist, at fuglen var en førstegenerationshybrid mellem en hun Hvidhovedet And og en han Amerikansk Skarveand (Peter Andrew Hosner pr. mail, Sjældenhedsudvalget 2025). Hvidhovedet Skarveand og Amerikansk Skarveand figurerer i hhv. kategori A og kategori C på den danske liste.

Stellersand *Polysticta stelleri* (7/9, 96/118, 1/1)

2024: 10/1-26/2, Hammeren (B), 2K hun, *Steen E. Jensen m.fl. (Foto). – 8-20/4, Kås, Tejn (B), 2K hun, *Johan P. F. Jørgensen m.fl. (Foto). – 2-6/5, Hammeren (B), 2K hun, Jens Christensen, Vilhelm Flyvbjerg m.fl. (Foto).

Alle fund regnes som omhandlende samme individ. (Sibirien; overvintrer Barentshavet & Østersøen)

Sibirisk Fløjlsand *Melanitta stejnegeri* (0, 7/7, 0)

2024: 1/1-9/4, Høve Strand (S), 3K+ han, *Rasmus Strack m.fl. (Foto). – 9/11-31/12, Høve Strand (S), 3K+ han, *Ib Jensen, Erik Vikkelsø Rasmussen, Birthe Rasmussen m.fl. (Foto).

Fuglen fra Høve Strand regnes som omhandlende en ganganger fra tidligere år. Fuglen er set hver vinter på lokaliteten, siden den blev fundet i december 2020 (SU-rapport 2020). (Nordøstasien)

Halsbåndstroland *Aythya collaris* (0, 22/22, 1/1)

2024: 1-6/1 og 25/1-14/4, Hegnet, Holmsland Klit (RK) og Gammelgabsøerne, Nymindégab (RB), 3K+ han,

Halsbåndstroland, Skjern Enge, 16. november 2024. Foto: Allan Kjær Villesen.

Prærietraner, Klim Fjordholme, 4. september 2024. Foto: Henrik Haaning Nielsen.

*Ole Amstrup m.fl. (Foto). – 13/1, Skjern Enge (RK), 3K+ han, *Egil Thomasen, Allan Kjær Villesen m.fl. (Foto). – 16-20/1, Klostermølle, Mossø (ÅH), 3K+ han, *Henrik Læssøe m.fl. (Foto). – 26/5, Gjerlev Kær, Randers (ÅH), 2K+ han, *Christian Vemmelund Helligsø, Henning Lykke Larsen (Foto). – 16/11-31/12, Skjern Enge (RK), 2K+ han, *Egil Thomasen, Allan Kjær Villesen, Ole Amstrup m.fl. (Foto).

Fundet ved Gjerlev Kær udgør årets eneste nye fund. Sjældenhedsudvalget vurderer, at de resterende af årets fund alle drejer sig om samme individ, der om vinteren gennem flere år er registreret i både Vestjylland (Skjern Enge, Hegnet og Gammelgab Søerne) og Midtjylland (Mossø). For en redegørelse omhandlende dette henvises til SU-rapport 2023. (Nordamerika)

Halsbåndstroland x Troland *Aythya collaris* x *Aythya fusca* (0, 12/12, 0)

Sjældenhedsudvalget har gennemgået alle hidtidige fund af hybrider mellem Halsbåndstroland og Troland med henblik på en ensartet vurdering af forekomsten og andelen af gengangere. Dette har medført en ændret opsummering, idet fundet fra Han Vejle (NJ), 27/4 2011 (SU-rapport 2019) ikke længere regnes som et nyt fund, men i stedet som en genganger i forhold til fundet i Vilsted Sø (NJ), 19/4 2011 (SU-rapport 2011). Den regionale fordeling af de danske fund, der udelukkende omhandler fund af hanner, er som følger: NJ (6), RB (1), ÅH (3) og S (2).

Lille Bjergand *Aythya affinis* (0, 11/11, 1/2)

2024: 14/4-12/5, Firtalsstrand og Mellemstykket (F), 2 2K+ han (én han hele perioden og én han kun 14-16/4), *Karen Koefoed m.fl. (Foto).

Første multiforekomst af arten herhjemme. De to hanner lå sammen og blev set 14-16/4, hvorefter kun én han sås resten af perioden. Kategoriseringen af de to fugle har været debatteret, da der i hvert fald tidligere har været Lille Bjergand hos en nærved liggende privat vandfugleholder, men da de ikke umiddelbart viste tegn på en oprindelse fra fangenskab, er de godkendt i kategori A. (Nordamerika)

Sibirisk Krikand *Sibirionetta formosa* (0, 3/3, 2/2)

2024: 7/2, Favrholm Voldgrav, Hillerød (S), 2K+ han, *Ove Bech, Anette Kjærø m.fl. (Foto). – 16-27/2, Holløse Bredning (S), 2K+ han, *Jakob Engelhard m.fl. (Foto). – 17/4, Arup Vejle (NJ), 2K+ han, *Henrik Haaning Nielsen m.fl. (Foto).

De to fund fra Nordsjælland regnes som samme individ grundet den korte afstand mellem de to lokaliteter samt det tidsmæssigt korte interval mellem de to observationer. Fundet ved Holløse Bredning udgør det første af en flerdagesfugl i Danmark. Fuglen fra Arup Vejle falder tidsmæssigt fint i forhold til, hvornår arten må formodes at være på forårstræk i Danmark. I 2024 var der to fund i maj i Norge, hvilket bringer totalen i Norge op på otte fund godkendt i kategori A. I Sverige var der ligeledes to fund, 24/2-10/3 i Krankesjön, Skåne og 3-5/5 i Brånsjön, Västerbotten, hvilket bringer totalen i Sverige op på 20 fund. I Finland sås en fugl 28/4 i Keruruu, og det bringer totalen i Finland op på fire fund. I Storbritannien var der to fund, hvilket bringer totalen i England op på 16 fund. (Nord- & Nordøstsibirien mod syd til Bajkalsøen; overvintrer Korea, Japan & østlige Kina)

Sibirisk Krikand, Favrholm Voldgrav, Hillerød, 7. februar 2024. Foto: Kresten Scheel.

Amerikansk Pibeand, Jedsted Enge, 5. marts 2024.
Foto: Ole Zoltan Gölner.

Pibeand x Amerikansk Pibeand *Mareca penelope* x *Mareca americana* (0, 9/9, 2/2)

2024: 25/5, Margrethe Kog (SJ), 2K han, *Sebastian Klein (Foto). – 22/10, Mandø (RB), 2K+ han, *Sebastian Klein (Foto).

Amerikansk Pibeand *Mareca americana* (0, 47/47, 3/3)

2024: 5/3, Jedsted Enge (RB), 3K+ han, *Ole Zoltan Gölner, David Manstrup (Foto). – 20/4-23/5, Margrethe Kog (SJ), 3K+ han, *Erik Enevoldsen, Svend Erik Petersen, Allan Kjær Villesen m.fl. (Foto). – 30/10, Rømødæmningen (SJ), 2K+ han, *Sebastian Klein (Foto).

Første nye fund siden 2021 og et rigtigt flot år med tre fund. 2024 er dermed bedste år siden 2015, hvor hele fire fund blev gjort (SU-rapport 2015). (Nordamerika)

Sortbrun And *Anas rubripes* (0, 0, 1/1)

2024: 18-19/3, Vesterenge, Skjern Enge (RK), 2K+ han prdr., *Ole Amstrup m.fl. (Foto).

Første danske fund af en længe ventet art. Fuglen blev set i par med en lys hun Gråand (*A. platyrhynchos*), som den hele tiden fulgtes med. I Finland sås, hvad der formodes at være samme par ved Enäjärv, Pori 5/5-6/10, hvilket udgør andet fund for Finland. I Storbritannien er der 44 fund af arten, men ingen nye fund blev registreret i 2024. Læs mere om fundet andetsteds i Fugleåret 2024 (Olsen 2025a). (Nordamerika)

Prærietrane *Antigone canadensis*

Med karakterer svarende til Lille Prærietrane, ssp. *canadensis* (0, 2/2, 1/1)

2024: 4-5/5, Jerup Strand (NJ), 3K+, *Lars Højmark Mortensen m.fl. (Foto). – 5/5, Skagen (NJ), 3K+ trk., Kent Olsen, Troels Eske Ortvad m.fl. (Foto). – 7/6, Nedermose, Skagen (NJ), 3K+ trk.fors., derefter rst., *Jakob Engelhard, Hjalte Benjamin Johansen m.fl. (Foto). – 8-9/6, Troldkær, Råbjerg (NJ), 3K+, Ulla Paulsen m.fl. (Foto). – 16-18/6, Sørig Enge (NJ), 3K+, Christian A. Jensen m.fl. (Foto). – 10/7-4/10, Torup og Klim Fjordholme, Østlige Vejler, Vust Holme, Gøttrup, Kettrup og Sløjen (NJ), 3K+, *Henrik Haaning Nielsen m.fl. (Foto).

Fuglen, der sås ved Jerup Strand 4-5/5, trak 5/5 målrettet mod øst ved Skagen sammen med en mindre flok Traner (*G. grus*), og kunne følges ca. 10 km ud over havet mod Sverige på en radar opstillet til monitorering af fugletræk. Denne fugl regnes som samme fugl, der er set

i Danmark i 2020 (SU-rapport 2020), 2021 (SU-rapport 2021) og 2023 (SU-rapport 2023). Hvad der formodes at være samme fugl, dukkede op ved Lakselv i Nordnorge i juni (og august-september) 2024. Til gengæld regnes alle de fund, der er gjort på forskellige lokaliteter i Nordjylland i perioden 7/6-4/10 som omhandlende en anden fugl, og dermed et nyt fund. Fuglen, der 7/6 sås på trækforsøg inden den gik ned i Nedermose i Skagen, passer med en fugl, som trak nord ved Westplaast i Holland dagen inden. Det er en strækning på ca. 770 km i fugleflugt. (ssp. *canadensis*: Nordøstlige Sibirien, Alaska og det nordlige Canada til Baffin Island; overvintrer sydvestlige USA)

Langnæbbet Sneppeklire *Limnodromus scolopaceus* (1/1, 21/21, 0)

2024: 13/7-30/10, Klydesøen, Vestmager (S), 2K+, *Troels Eske Ortvad, Uffe Dam Andersen m.fl. (Foto).

Fundet fra Klydesøen er gjort på samme lokalitet, som en langtidsstationær ungfugl sås i efteråret 2023 (SU-rapport 2023), og regnes derfor som en genganger. Af samme grund indgår årets fund ikke i opsummeringen over antallet af fund. Med et ophold på over tre en halv måned i Klydesøen er årets fugl den mest langtidsstationære Langnæbbede Sneppeklire, der er set i landet. (Nordamerika & østlige Sibirien; overvintrer Sydamerika)

Terekklire *Xenus cinereus* (0, 61/61, 1/1)

2024: 14/7, Grenen, Skagen (NJ), 2K+ rst., derefter trk., *Rolf Christensen (Foto).

Ny art for Skagen, hvis liste af vadefugle dermed tæller 45 arter. Fuglen sås kun kortvarigt i forbindelse med regnvejr. Bemærk, at opsummeringen i tidligere SU-rapporter har været forkert. Den er således blev opjusteret med ét fund i forhold til tidligere. Maj og juli er de to måneder med flest fund, således 20 fund i hver måned. Terekklire virker til at være blevet sjældnere i Danmark, efter at forekomsten toppede i starten af årtusindet. Således var arten årlig med i alt 28 fund i en periode på 14 år fra 1998 til 2011. I den efterfølgende periode på 13 år fra 2012 til 2024 er der tilsvarende gjort blot 13 fund. (Finland, Belarus og Rusland; overvintrer tropisk Afrika, kysterne langs Det Indiske Ocean, Sydøstasien & Australien)

Amerikansk Svømmesnepe *Phalaropus tricolor* (0, 11/11, 1/1)

2024: 20-22/5, Lakolk Sydsøer, Rømø (SJ), 2K/han, *Sebastian Klein m.fl. (Foto).

Amerikansk Svømmesnepe, Lakolk Sydsøer, Rømø, 20. maj 2024. Foto: Sebastian Klein.

Fundet udgør det 12. danske og andet sønderjyske fund, idet første fra denne region er fra Saltvandsøen i juli 2008 (SU-rapport 2008). Fordelingen af de danske fund på regioner er følgende: NJ (4), RK (4), SJ (2) og S (2). Fra øvrige nordeuropæiske lande foreligger der følgende antal fund: Norge (9), Sverige (10), Finland (5), Storbritannien (257), Tyskland (16), Estland (2), Holland (26), Belgien (14), mens arten aldrig er registreret i Polen. (Nordlige Nordamerika; overvintrer Mellem- & Sydamerika)

Lille Gulben *Tringa flavipes* (1/1, 16/16, 1/1)

2024: 17-19/11, Isbakkeholm, Gjøel (NJ), 1K, *Peter Hede-gaard Kristensen m.fl. (Foto).

Årets fund er det første fra november og således det hidtil seneste danske fund. Fuglen ved Isbakke-holm forsvandt i forbindelse med, at en frostperiode indtraf. Fundet er det tredje fra Ulvedybs-området og det syvende i Nordjylland, som er den region med flest fund. Regionsfordelingen af de danske fund er følgende: NJ (7), RK (1), RB (2), SJ (4), F (1), S (1) og LF (2). Artens hyppighed i Danmark er opadgående, således er fordelingen af danske fund på årtier følgende: 1910'erne (1), 1980'erne (1), 1990'erne (2), 2000'erne (2), 2010'erne (4) og 2020-2024 (8). (Nordamerika; overvintrer Mellem- & Sydamerika)

Klireryle *Calidris himantopus* (0, 1/1, 1/1)

2024: 5-9/9, Klydesøen, Vestamager (S), 2K+ odr., *Kasper Thorup m.fl. (Foto).

Andet danske fund, hvor første danske er fra 23-24/4 1998 i Arup Vejle (NJ) (SU-rapport 1998). Eneste andet nordeuropæiske fund i 2024 drejer sig om en fugl i East Yorkshire, Storbritannien ultimo august, hvilket udgjorde landets 44. fund. Ganske overraskende udviser fundmønstret i Storbritannien en relativ østlig bias med forholdsvis flest fund i grevskaberne, der grænser op til Nordsøen (Rare Bird Alert 2025). Arten er observeret

Klireryle, Klydesøen, Vestamager, 5. september 2024.

Foto: Ib Jensen.

følgende antal gange i øvrige nordeuropæiske lande: Norge (12), Sverige (4), Finland (2), Estland (1), Tyskland (3), Holland (5), mens arten aldrig er registreret i hverken Polen eller Belgien. (Nordligste Nordamerika; overvintrer Mellem- & Sydamerika)

Rødvinget Braksvalle *Glareola pratincola* (1/1, 17/17, 2/2)

2024: 10-15/6, Sivet, Faxe (S), sdr., *Jørgen Hulbæk Christiansen, Torben Sebro, Rasmus Strack m.fl. (Foto). – 19-21/6, Birkesø, Lille Vildmose (NJ), sdr., *Georg Guldvang, *Finn Lund Henriksen m.fl. (Foto). – 23/6 + 7/7, Bøtø Enge (LF), sdr., *Benjamin Bechgaard Lisse, Morten Lisse m.fl. (Foto).

I alt to fund i 2024. Fundet fra Bøtø tæller ikke med i opsummeringen, da fuglen regnes som genganger med fuglen fra Sivet. Ud fra dragtdetaljer kunne det erkendes, at de to fugle var identiske. Fordelingen af de danske fund på regioner er: NJ (5), RK (2), RB (2), SJ (3), F (1), S (5) og M (2). Der var i 2024 hele tre fund i Sverige, men ingen i hverken Norge eller Finland. Der foreligger 30, 12 og seks fund fra hhv. Sverige, Finland og Norge. (Sydeuropa & Centralasien; overvintrer tropisk Afrika)

Lille Gulben, Isbakkeholm, Gjøel, 18. november 2024. Foto: Thomas Garm Petersen.

Brilleterne *Onychoprion anaethetus* (0, 3/3, 1/1)
2024: 15/8, Rosenvold og Trelde Næs, Vejle Fjord (VE), 2K+, *Alex Sand Frich m.fl. (Foto & Video).

Årets fund er det fjerde danske. Fuglen blev opdaget ved Rosenvold, hvorfra den sås rastende i Vejle Fjord igennem ca. halvanden time om morgenen. Dernæst sås fuglen lidt senere på dagen fra Trelde Næs tættere på munden af Vejle Fjord, hvorfra den forsvandt langsomt i østlig retning. Fuglen fra Vejle Fjord er ikke godkendt til underart i modsætning til de tre tidligere danske fund: 15-21/7 1987, 2K+ ssp. *melanopterus*, Køge Havn og Ølsemagle Revle (S) (SU-rapport 1986-1987, SU-rapport 2023), 28/7-4/8 1999, 2K+ ssp. *melanopterus*, Langli, Ho Bugt (RB) (SU-rapport 1999) og 21-22/7 2007, 2K+ ssp. *antarcticus*, Blåvands Huk (RB) (SU-rapport 2007). De to underarter yngler hhv. i Caribien (ssp. *melanopterus*) og det Indiske Ocean (ssp. *antarcticus*). Fra øvrige nordeuropæiske lande foreligger der følgende antal fund: Norge (2), Sverige (2), Tyskland (2), Holland (1), Belgien (1) og Storbritannien (26). Arten er aldrig registreret i hverken Finland, Estland eller Polen. (Tropisk farvand kloden rundt)

Hvidskægget Terne *Chlidonias hybrida* (0, 58/105, 1/1)

2024: 15/6, Kongens Kær, Vejle (VE), 3K+ sdr., *Johnny Videriksen m.fl. (Foto).

Året bød på ét fund på et ganske klassisk tidspunkt. Juni er den måned med næstflest danske fund, således er månedsfordelingen t.o.m. 2024 som følger: april (2), maj (28), juni (15), juli (5), august (2), september (1) og oktober (6). Fordelingen af danske fund på regioner er som følger: NJ (13), RK (6), RB (2), ÅH (3), VE (2), SJ (12),

Hvidskægget Terne, Kongens Kær, Vejle, 15. juni 2024.
Foto: Johnny Videriksen.

F (7), S (8), LF (3), M (1) og B (2). (Sydeuropa; overvintrer tropisk Afrika)

Audouinsmåge *Ichthyæetus audouinii* (0, 1/1, 1/1)

2024: 8/7, Blåvands Huk (RB), 2K, *Lars Gabrielsen (Foto).

Andet danske fund, hvor det første drejede sig om en 4K-fugl, der rastede i Helsingør Havn (S) 9-12/6 2006 (SU-rapport 2006). Årets fugl blev fotograferet om eftermiddagen og antaget for at være en Kaspisk Måge (*Larus cachinnans*). Ud fra billeder, der samme aften blev lagt på DOFbasen, kunne fuglen artsbestemmes korrekt. I 2024 sås desuden en 3K-fugl i juni og en adult fugl i juli i Polen, hvilke udgjorde landets henholdsvis tredje og fjerde fund af arten nogensinde. Derudover sås en 4K-fugl på Helgoland ultimo maj, hvilket udgør Tysklands niende fund. Arten er aldrig truffet i hverken Norge eller Sverige, mens der foreligger to fund fra Finland, otte fund fra Storbritannien og tre fund fra Holland. Verdensbestanden af Audouinsmåge har siden 2010 været i markant tilbagegang, hvilket først og fremmest hænger sammen med et kollaps af artens største ynglekoloni i Ebro Deltaet i Spanien. Her blev bestanden opgjort til 1.355 ynglepar i 2019 sammenlignet med 15.396 par i 2006. Årsagerne til nedgangen menes at være forbundet med mindre fødetilgængelighed i form af fiskeriaffald samt en høj grad af prædation i ynglekolonien. Det formodes, at artens verdensbestand toppede omkring 2007 med ca. 25.000 par, og at den nuværende bestand tæller mellem 15.900 og 21.800 par (Birdlife 2025). (Middelhavet)

Stillehavslom *Gavia pacifica* (0, 3/3, 0)

2024: 1/1-25/2, Hanstholm Havn (NJ), 2K, Henrik Haaning Nielsen, Jens Jørgen Andersen m.fl. (Foto).

Samme fugl, som blev opdaget i december 2023 (SU-rapport 2023), sås også i starten af 2024. Fuglen endte således med et ophold på i alt 87 dage i havnebassinene i Hanstholm Havn. (Nordamerika & Nordøst-sibirien; overvintrer nordlige Stillehav)

Scopolis Skråpe / Atlantisk Skråpe *Calonectris diomedea* / *Calonectris borealis* (0, 67/68, 1/1)

2003: 14/6, Gilbjerg Hoved (S), trk., *Morten Kofoed-Hansen, Kristoffer Hansen, Jacob Engelhard m.fl. –

Rødvinget Braksvale, Siveta, 11. juni 2024.
Foto: Christoffer Ravn Clausen.

Stillehavslom, Hanstholm Havn, 27. januar 2024. Foto: Hans Henrik Larsen.

14/6, Korshage, Rørvig (S), trk., *Erik Vikkelsø Rasmussen, Birthe Rasmussen.

2024: 11/8, Børstrup Hage, Gilleleje (S), trk., *Christian Glahder, Jakob Engelhard, Hjalte Benjamin Johansen m.fl.

De to fund fra 2003 har tidligere været forkastet, men er i forbindelse med en gennemgang af tidligere fund med henblik på en eventuel godkendelse til artsniveau blevet godkendt og regnes som samme fugl, der sås to steder. I samme genbehandling er to tidligere godkendte fund blevet forkastet. På denne baggrund er opsummeringen blevet ændret.

Middelhavsskråpe *Puffinus yelkouan*

Med karakterer svarende til Balearskråpe, ssp. *mauretanicus* (1/1, 101/104, 1/1)

2024: 28/8, Grenen, Skagen (NJ), mørk form trk., derefter rst., derefter trk., *Frederik Johansen, Ragnar Smith m.fl. (Video).

Et på alle måder typisk fund på en klassisk lokalitet og årstid. Ud af de i alt 103 danske fund er hele 39 fra Skagen, dog udgør årets fund det første fra lokaliteten siden 2017. August er endvidere suverænt den måned med flest fund, således er månedsfordelingen af danske fund følgende: april (1), maj (1), juni (1), juli (20), august (45), september (26) og oktober (9). (Middelhavet; overvintrer Middelhavet & Biscayen)

Brun Sule *Sula leucogaster* (0, 2/2, 1/1)

2024: 26/8 + 29-30/8, Grenen, Skagen (NJ), 2-3K, *Ragnar Smith m.fl. (Foto & Video). – 1-2/10, Faxe Ladeplads Havn (S), 2-3K, *Lars Adler Krogh, Lars Paaby m.fl. (Foto). – 2/10, Roneklint (S), 2-3K trk., *Preben Berg, Steen E. Jensen (Foto).

Ud fra dragtkarakterer og fældningsmønster kunne det med sikkerhed afgøres, at alle årets iagttagelser vedrører samme individ, og de regnes dermed som ét fund. Fuglens dragt viste også, at der var tale om en immatur

fugl, men det kunne ikke med sikkerhed afgøres, om det var en 2K eller en 3K, hvorfor fundet er godkendt med aldersangivelsen 2-3K. I dagene inden, at fuglen sås på Sjælland, sås den på flere lokaliteter i Sverige, således ved Falsterbo (og to andre lokaliteter i Skåne) hhv. 25/9 og 27/9, samt dernæst på Øland 29/9. Årets fugl udgør således både det tredje danske og det tredje svenske fund. De to tidligere danske fund er fra hhv. 2020 (SU-rapport 2020) og 2023 (SU-rapport 2023), mens første svenske fund er fra 2021. Som fundstatistikken i Danmark og Sverige antyder, så er Brun Sule for alvor en art, der er kommet på radaren i Nordeuropa i de senere år. Arten har således oplevet en nærmest eksponentiel stigning i antal fund over de seneste seks-syv år. Arten blev registreret som ny art for Storbritannien så sent som 2019, men ved udgangen af 2024 var der allerede noteret 16 fund af arten, heraf tre fund i 2024. Brun Sule blev i 2024 registreret som ny art for Island og Færøerne i form af en fugl, der havde taget ophold på krydstogtskibet Spirit of Adventure, der sejlede mellem Island

Brun Sule, Faxe Ladeplads Havn, 2. oktober 2024. Foto: Sakari Kauppinen.

Dvärgskarv, Slotsmose, Slangerup, 5. juni 2024.
Foto: Finn Carlsen.

og Shetlandsøerne (Saga Cruises 2025). T.o.m. 2024 foreligger der følgende antal fund i udvalgte europæiske lande: Norge (1), Finland (1), Tyskland (2), Holland (3) og Polen (1). (Tropisk farvand kloden rundt)

Dvärgskarv *Microcarbo pygmaeus* (0, 0, 2/2)

2024: 24/5, Nørresø, Tønder (SJ), trk., *Ole Zoltan Göller (Foto). – 4-5/6 + 9-17/6 + 21-24/6 + 29/6 + 2-10/7 + 18/7 + 28-31/7 + 2/8-28/9, Slotsmose, Slangerup (S), 3K+, *Carsten Holm Petersen m.fl. (Foto).

Årets to fund vedrører det første og andet i Danmark. Læs mere om fundene andetsteds i Fugleåret (Olsen 2025b). Begge fund er dokumenteret med fotos, og blev gjort i den sene forårsperiode, ultimo maj-primus juni. Fuglen i Nørresø blev set trække mod syd over Nørresø og fortsætte ind over grænsen til Tyskland. Fundet i Slotsmose fløj frem og tilbage mellem denne lokalitet og Höganäs syd for Kullen i Sverige, hvorfor den i de perioder den ikke sås i Slotsmose, ofte blev genfundet kystnært syd for Kullen (Artportalen 2025). I Sverige holdt den ofte til sammen med Skarver (*Phalacrocorax carbo*), mens den opholdt sig alene i Slotsmose, uden selskab af skarver. De to danske fund var ventede, da arten har bredt sig meget mod nord og vest i Europa i de sidste par år.

Topskarv, Gilleleje Havn, 12. november. 2024.
Foto: Lars Paaby.

Således sås de hidtil største forekomster i Polen i 2024, med flokke på op til 110 individer, og hvor arten samme år også ynglede for første gang. I Tyskland observeres arten nu regelmæssigt med mange årlige observationer og yngleforekomst i Sydtykland. Længere vestpå i Europa er der færre fund, men ud af hidtil 11 fund i Holland er to fra 2024. I Belgien er billedet nogenlunde det samme med 13 fund, hvoraf to er gjort i 2024. I Norge og Estland er der fortsat ikke fund af arten, men Finland og Sverige har henholdsvis to og tre fund. De svenske fund omhandler ét fund af en skudt fugl i 1913 og to fund i 2024 med et fund i Skåne, efterfulgt af den fugl, der vekslede mellem lokaliteter i Danmark og Sverige. (Sydøsteuropa, Mellemøsten & Centralasien)

Topskarv *Gulosus aristotelis* (fund uden for den jyske vestkyst og nordjyske kystlinje, samt nordlige Kattegat-øer)

2024: 4/9, Yderby Lyng, Sjællands Odde (S), 1K, *Michael Fink Jørgensen (Foto). – 12-19/11, Gilleleje Havn (S), 1K, *Georg Hoffmann, Lars Paaby m.fl. (Foto).

Topskarv udgik af SU-listen fra den jyske vestkyst fra og med 2017, og Nordjyllands kystlinje i 2020, samt de nordlige øer i Kattegat i 2021. Sjældenhedsudvalget behandler kun fund uden for dette område, og en samlet årsstatus for Topskarv ajourføres i dag i årsrapporten andetsteds i dette nummer af Fugleåret. Årets to behandlede fund drejer sig begge om ungfugle i efteråret på nordkysten af Sjælland. (Island, Færøerne, Britiske Øer, Norge & Sverige)

Purpurhejre *Ardea purpurea* (6/6, 18/18, 1/1)

2024: 19/8, Harløse Mose, Hillerød (S), 2K, *Claus Havn Sørensen (Foto).

Arten ses mest om foråret og sommeren i Danmark, men efterårsfund er absolut ikke uhørt med ét tidligere fund i september, samt tre fund i oktober. (Europa; overvintrer Afrika)

Alpesejler *Tachymarptis melba* (3/3, 39/40, 1/1)

2024: 8/4, Skagen (NJ), rst., derefter trk., *Lars H. Mortensen, Jørgen Kabel, Simon S. Christiansen m.fl.

Fundet udgør det klart tidligste danske fund, hvor det næsttidligste er 17/4 2016 ved Møns Klint (M) (SU-rap-

Purpurhejre, Harløse Mose, Hillerød, 19. august 2024.
Foto: Claus Havn Sørensen.

port 2016). Årets fund er det fjerde danske fund fra april. (Alperne, Sydeuropa & Lilleasien mod øst til vestlige Himalaya; overvintrer tropisk Afrika)

Gråsejler *Apus pallidus* (1/1, 57/62, 2/2)

2024: 13/5, Grenen, Skagen (NJ), *Simon Gillings, Tony Fox, Anne Fox m.fl. (Foto). – 25/11, Nørre Snede (RK), 1K trk., *Morten D. D. Hansen (Foto).

Fundet fra Skagen udmærker sig ved at være det blot tredje forårsfund i Danmark, hvor de to tidligere fund er hhv. 23/5 2015, Hornbæk Enge, Randers (ÅH) (SU-rapport 2015) og 11/6 2016, Grenen, Skagen (NJ) (SU-rapport 2016). Fundet fra Nørre Snede er det hidtil seneste efterårsfund, der dermed overgår 23-24/11 2012 Gilbjerg Hoved (S) (SU-rapport 2012). (Sydeuropa; overvintrer Afrika)

Spurveugle *Glaucidium passerinum* (8/8, 126/126, 0)

2024: 17/2-12/4, Gludsted Plantage (RK), 2 (én han syng. hele perioden og endnu ét individ set 17/2 og 2/3), *Niels Peter Brøgger m.fl. (Foto & Lyd).

Selvom to fugle sås i området, hvor et par ynglede med succes i 2023, kunne det ikke bekræftes, at der var et reelt yngleforsøg i 2024. Fuglene regnes som gengangere fra 2023. (Skandinavien, Rusland, Øst- & Mellemeuropa)

Blå Glente *Elanus caeruleus* (0, 32/32, 3/3)

2024: 6/4, Voervadsbro (VE), trk., *Kevin Kuhlmann Clausen (Foto). – 20/4 + 22/4, Skagen (NJ), 2K trk. fors., Oliver Zeeberg, Vitus Gorm Chalise Andersen m.fl. (Foto). – 11/5, Gulstav, Langeland (F), 2K trk., *Torbjørn Eriksen, Ole Goldschmidt, Morten Müller (Foto).

En art som ses med tiltagende hyppighed særligt om foråret i Danmark. Årets tre fund ligger tidsmæssigt på linje med tidligere forekomster, da to af fundene er fra april og det tredje fra første halvdel af maj. Der foreligger yderligere tre fund i marts, mens der er flest fund af arten i april (15) og maj (8). I 2024 havde Norge det første fund af arten 23/4, og det kan meget vel tænkes at være samme individ, der trak ud fra Skagen 22/4 (Tor Olsen pr. mail). I Sverige er der ti fund, hvoraf ét i 2024

Blå Glente, Skagen, 20. april 2024. Foto: Erik Christophersen.

(Birdlife Sverige 2025). (Sydvestlige Frankrig, Iberiske Halvø & Nordvestafrika)

Gåsegrib *Gyps fulvus* (1/1, 14/47, 2/2)

2024: 21/6, Andrup, Løgumkloster (SJ), *Bjarke Martensen (Foto). – 3/7-1/8, Maribo Sønderlø (LF), *Christian Nilsson, Jan Svejgaard Jensen, Jens Thorving Andersen m.fl. (Foto). – 17-28/8, Lindholm, Nysted (LF), *Lars Munk m.fl. (Foto).

Året bød på to fund af denne art, som ses med tiltagende hyppighed i det sene forår og gerne ind i sommeren. Juni er således måneden med flest fund (7). Fundet i Sønderjylland drejer sig om et individ, som blev fotograferet, men kun blev set kortvarigt. Fundet på Lolland og Lindholm drejer sig om en langtidsstationær fugl, som først blev set af mange, i en nær månedlang periode ved Maribo, for derefter at skifte lokalitet til Lindholm, hvor den blev til slutningen af august. (Iberiske Halvø, Sydfrankrig & Balkan)

Slangeørn *Circaetus gallicus* (Uddød 1877, herefter 1/1, 65/65, 5/5)

2024: 27/5, Hulsig Hede og Skagen (NJ), 4K+ trk. fors., *Kent Olsen m.fl. (Foto). – 2/6 + 14-15/6 + 7/7 + 14/7-11/8, Borris Hede (RK), 4K+, *Sanne Gyldenlund

Gåsegrib, Maribo Sønderlø, 9. juli 2024. Foto: Kresten Scheel.

Dalgaard Jensen, *Bjarne Gyldenlund Dalgaard Peder-
sen, Eskil J. Nielsen-Ferreira m.fl. (Foto). – 16/6, Gilleleje
(S), trk., *Jan Hjort Christensen. – 26/6, Skagen (NJ), trk.
fors., *Alex Sand Frich, *Rolf Christensen m.fl. (Foto). –
20/7-11/8, Borris Hede (RK), 2K, *Karen Koefoed m.fl.
(Foto). – 28/7, Nørre Vosborg Hede, Stråsø Plantage
(RK), 3K, vildtkamera via Kent Olsen (Foto).

En 4K+ sås 27/5 på trækforsøg i Skagen, og samme
individ blev genfundet 2/6 på Borris Hede, hvor den sås
mere eller mindre fast frem til første halvdel af august. Et
individ, der sås trækkende ved Gilleleje 16/6 og én, der
sås på trækforsøg i Skagen den 26/6, vurderes at om-
handle to nye individer. Endnu en ny fugl, en 2K, sås på
Borris Hede 20/7, samtidig med den 4K+, der blev fundet
2/6. 2K-fuglen sås regelmæssigt frem til første halvdel
af august, ofte sammen med den 4K+. Årets femte fund
omhandler et individ, der 28/7 slog ned efter bytte foran
et vildtkamera på Nørre Vosborg Hede. Året bød således
på hele fem forskellige individer, hvilket kun bliver over-
gået af 2022, hvor der var seks fund. Det er interessant at
bemærke, at der ingen fund var i 2021. Arten optræder
mere regelmæssigt med mange fund i landene syd og
øst for Danmark. Eksempelvis er der i Sverige over 100
fund (Birdlife Sverige 2025), mens der de fleste år ses et
tocifret antal oversomrende fugle i Holland (Waarneming
2025). I Norge, som ikke får den samme mængde store
rovfugle, er der i alt syv fund. (Syd- & Østeuropa; overvin-
trer nordlige del af tropisk Afrika)

Stor Skrigeørn *Clanga clanga* (4/4, 97/97, 4/4)

2024: 6-8/4, Magleby Skov, Holtug og Mandehoved,
Stevns (S), 3K, *Gitte Laasby, Kristian Skjerning Kyed m.fl.
(Foto). – 9/5, Hundsemyre, Vallenskær og Ølene (B),
4K+, *Carsten Andersen, Søren Jørgensen m.fl. (Foto).
– 16/5 + 18/5, Bøjden Nor (F), 2K, *Martin Rheinheimer
m.fl. (Foto). – 19/5 + 26/5, Sydlangeland (F), 2K trk.fors.,
Freya Mørup-Petersen, Tim Hesselballe Hansen, Arne
Christensen m.fl. (Foto). – 2/10, Stevns Fyr (S), 3K trk.,
*Johan Poll, Michael Christian Linde, Jørgen Scheel
(Foto).

Fuglen ved Bøjden Nor og på Sydlangeland omhand-
ler samme individ, der var blevet ringmærket 27/7 2023
i Belovezhskaya Pushcha Nationalpark i den vestlige del
af Belarus, hvor den havde fået monteret en genkende-

Stor Skrigeørn, Stevns, 7. april. 2024. Foto: Sakari Kauppinen.

Steppeørn, Skagen, 2. juni. 2024. Foto: Sakari Kauppinen.

lig blå og hvid ring med koden J4 (Bech 2024). Fuglen,
der sås indtrækkende på Stevns 2/10, var tidligere på
dagen observeret udtrækkende ved Falsterbo i Sverige
(Artportalen 2025). Samlet set bød 2024 på fire fund, og
arten ses da også næsten årligt. (Rusland, Ukraine, Bela-
rus, østlige Polen & Baltikum; overvintrer Sydøsteuropa,
Mellemøsten, Indien & Nordøstafrika)

Steppeørn *Aquila nipalensis* (0, 33/33, 0)

2024: 1-8/2 + 23-25/2, Understed og Skibtvad (NJ), 3K,
Erland Jensen m.fl. (Foto). – 17-30/4 + 5/5-10/6, Hulsig
Hede og Skagen (NJ), 3K trk.fors., Philip Elbek, Oluf Lou,
Jørgen Hulbæk Christiansen m.fl. (Foto). – 27/6 + 12/8
+ 9/10, Måstrup Hede (NJ), 3K trk., *Morten Jenrich
Hansen (Foto). – 27/7, Jerup Strand (NJ), 3K trk., *Simon
Toft Jakobsen, André Wang Hansen (Foto). – 7/11 + 9/11
+ 16-17/11 + 23/11, Hestvang, Hestvang, Understed,
Skibtvad og Vrangbæk (NJ), 3K, Lars H. Mortensen m.fl.
(Foto).

Alle fund omhandler samme individ, en 3K-fugl,
som først blev observeret i 2023, fra juni og frem mod
slutningen af året. Fuglen i 2024 regnes altså som
ganganger med fuglen fra 2023 og ændrer derfor ikke
i opsummeringen. (Centralasien; overvintrer tropisk
Afrika, Indien & Arabiske Halvø)

Slangeørn, Borris Hede, 20. juli. 2024. Foto: Karen Kofoed.

Kejserørn, Bøtø Nor, 20. maj 2024. Foto: Sakari Kauppinen.

Kejserørn *Aquila heliaca* (0, 21/21, 1/1)

2024: 20-24/5, Bøtø Nor og Gedser (LF), 3K, *Anders Espenhain Sørensen, *Henrik Brænder m.fl. (Foto).

Et fund af en stationær 3K-fugl. Fundet er det fjerde for Falster, de tidligere fund udgøres af en skudt fugl fra juni 1954 ved Skørtinge, Falster (LF) (SU-rapport 1971), Gedser (LF) i oktober 1982 (SU-rapport 1982-1984) og Bøtø Nor (LF) i juni 1999 (SU-rapport 1999). Fundet ligger inden for den typiske forekomstperiode, hvor der er flest fund i hhv. maj og juni, med seks fund i begge måneder. Fuglen havde fældet et typisk antal svingfjer passende med en 3K. I de andre skandinaviske lande er arten også meget sjælden med blot ét fund i Norge, 13 fund i Sverige med det seneste i 2019 (Birdlife Sverige 2025). I Finland var der ét fund i 2024, mens der totalt foreligger 17 fund. I Polen er antallet af fund betydeligt større med hele 38 fund i 2024. (Sydøsteuropa & Sydlige Rusland; overvintrer Sydeuropa, Mellemosten & Østafrika)

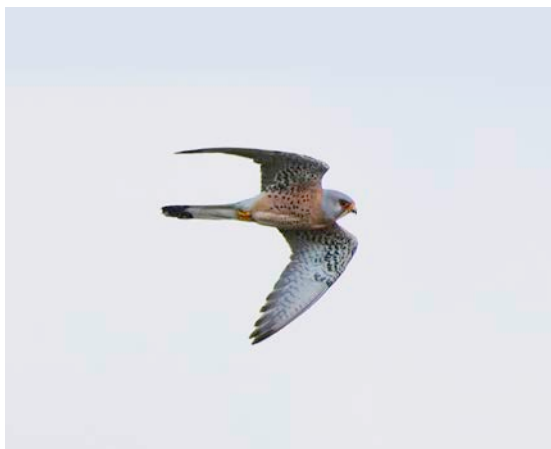
Amerikansk Kærhøg *Circus hudsonius* (0, 1/1, 0)

2024: 27-28/2, Sundby Kær, Mors (NJ), 2K hun, *Martin Kristensen m.fl. (Foto). – 11/10 + 14/10, Mellemområdet, Lille Vildmose (NJ), 2K hun, *Andreas Fonfara, *Erik Søgaard-Andersen (Foto).

Danmarks første fund af denne art blev gjort i 2023 af en 1K fugl (SU-rapport 2023). Samme fugl blev igen observeret i 2024. Først på året sås fuglen flyve til overnatning ved solnedgang 27/2 i rørskov i Sundby Kær og fra overnatning om morgenen 28/2. Fuglen sås ikke igen før i efteråret, hvor den blev fotograferet både 11/10 og 14/10 i Lille Vildmose. Fuglen havde i tiden fra februar til oktober gennemgået fældning, hvorfor unikke fjerkestrukturer ikke længere var synlige, men da arten er meget sjælden på fastlandet i Europa, samt alder og køn stemmer overens med fuglen observeret tidligere, har Sjældenhedsudvalget vurderet det som samme individ. (Nordamerika)

Mellemflagspætte *Dendrocytes medius* (fund uden for region SJ)

2024: 6-7/1 + 2/2-21/3 + 5/4, Skovlunde, Korselitse Mellemkov (LF), *Simon Vikstrøm, Thomas Bjerre m.fl. (Foto). – 15/4, Hesselbjerg Skov (ÅH), han, *Kristian Nielsen,

Lille Tårnfalk, Skagen, 23. maj 2024. Foto: Sakari Kauppinen.

Thorkil Brandt, Tonny Ravn Kristiansen (Foto). – 7-31/12, Haraldskær, Vejle Ådal (VE), *Allan Bech m.fl. (Foto).

Til og med 2023 skulle fund af Mellemflagspætte godkendes af Sjældenhedsudvalget fra hele landet, mens det fra og med 2024 kun er fund uden for Sønderjylland (region SJ), der fortsat skal behandles af udvalget (Sjældenhedsudvalget 2023). I 2024 blev det til tre fund uden for Sønderjylland. (Syd- & Mellemeuropa)

Lille Tårnfalk *Falco naumanni* (3/3, 8/8, 1/1)

2024: 22-23/5, Storsig og Grenen, Skagen (NJ), 2K han rst., derefter trk.fors., *Erik Christophersen, Rolf Christensen, Kent Olsen m.fl. (Foto).

Et sjældent fund af en 2K han, da der af de i alt 12 fund er syv fund af 3K+ hanner. Sidste fund af en 2K han var i 1956. Tredje fund i Skagen og femte fra Nordjylland, som er den region med flest fund af arten. Arten er også meget sjælden i vores nabolande, hvor Norge, Finland og Sverige hver havde ét fund i 2024. (Sydeuropa, Tyrkiet, Kaukasus & Rusland; overvintrer Afrika syd for Sahara)

Jagtfalk *Falco rusticolus* (40/40, 139/140, 1/1)

2009: 15/2, Fællesskov og Kobbelskov, Rødvig, Stevns (S), 2K, *Thomas W. Johansen, Lars Adler Krogh (Foto).

2024: 25/10, Draget, Besser Rev, Samsø (ÅH), 1K, *Ole Petersen (Foto).

Mellemflagspætte, Skovlunde, Korselitse Mellemkov, 3. februar 2024. Foto: Simon Vikstrøm.

Jagtfalk, Draget, Besser Rev, Samsø, 25. oktober 2024. Foto: Ole Petersen.

Fundet i 2009 drejer sig om samme fugl, der tidligere er godkendt med jagttagelserne: 5/1, Højerup, Stevns (S), 6/1 Jungshoved, Stevns (S), 11-16/1, Stevnstøt, Stevns (S), 25-27/1, Sevedø Fed (S), og 12+15+21/2, Stevns (S) (SU-rapport 2022). Arten har været årlig siden 2003, og fundet falder tidsmæssigt inden for perioden med flest fund af arten. Oktober er således den bedste måned i Danmark til arten med hele 38 fund. (Nordskandinavien & Rusland)

Rosenbrystet Tornskade *Lanius minor* (3/3, 48/48, 1/1)

2024: 23/5, Sønderho Strandsø, Fanø (RB), han, *Philipp Meister m.fl. (Foto).

Årets fund er det 14. siden årtusindskiftet, men det første siden 2018 (SU-rapport 2018). Tidsmæssigt er det sammenfaldende med artens primære forekomstperiode i maj-juni, hvor der i alt er gjort 33 fund fordelt med maj (17) og juni (16). Månedsfordelingen af de øvrige danske fund er: juli (7), august (10) og september (2).

Rosenbrystet Tornskade, Sønderho Strandsø, Fanø, 23. maj 2024. Foto: Søren Brinch.

Fordelingen af danske fund på regioner er som følger: NJ (9), RK (7), RB (3), ÅH (1), VE (1), SJ (3), F (5), S (12), LF (1), M (4) og B (6). (Sydøsteuropa, Tyrkiet & Centralasien; overvintrer sydlige Afrika)

Turkestantornskade *Lanius phoenicuroides* (0, 2/2, 1/1)

2024: 9-19/11, Vibrandtsmose, Korshage, Rørvig (S), 1K, *Markus Kemp Clément m.fl. (Foto).

Landets tredje fund blev en velbesøgt 1K-fugl, der udgjorde en bestemmelsesmæssig udfordring. Særligt ungfugle af Turkestantornskade kan være vanskelige at adskille fra unge individer af Isabellatornskade (*L. isabellinus*) og til dels Brun Tornskade (*L. cristatus*), hvilket i forhold til fuglen ved Korshage ikke blev nemmere af, at fuglen havde mistet sin hale. Der blev indsamlet prøver til DNA-analyse, men der foreligger ikke et brugbart resultat, der kunne bekræfte fundet til art. På baggrund af god fotodokumentation, såvel som ekspertudtalelse, vurderedes karaktererne dog at ligge uden for variationen hos Isabellatornskade. Dette begrundes med, at fuglen havde

Turkestantornskade, Vibrandtsmose, Korshage, Rørvig, 19. november 2024. Foto: Sakari Kauppinen.

kold brunlig overside uden rødlige nuancer i kontrast til næsten hvidlig underside, rødbrunfarvet isse og hvidlig øjenbrynsstribe. De to tidligere danske fund er gjort i juni 1994 (SU-rapport 1994) og november 2020 (SU-rapport 2020), og de drejer sig begge om adulte hunner, så årets fund er det første fund af en ungfugl. Der foreligger ingen danske fund af ubestemte Isabella-/Turkestantornskader, og Isabellatornskade er endnu ikke truffet i Danmark. Fra vore nabolande er der gjort følgende fund af Turkestantornskade: Sverige (2) samt 15 ubestemte, hvoraf ét fund i 2024, Norge (4, heraf to 1K-fugle) samt syv ubestemte, hvoraf tre var 1K-fugle, Finland (én ringmærket 1K-fugl bekræftet ved DNA, Estland (1) adult og én ubestemt 1K-fugl, Storbritannien (11), alle adulte, da fund af 1K-fugle er publiceret som ubestemte, Polen (3, alle 2K+), Tyskland ét forårsfund af en 2K-fugl, Holland (6, heraf én 1K-fugl), Belgien (0) samt seks fund af ubestemte. (Centralasien; overvintrer Afrika & Mellemøsten)

Korttået Lærke *Calandrella brachydactyla* (0, 62/63, 2/2)

2023: 24/9, Landsende, Rømø (SJ), trk., *Ole Zoltan Göller (Lyd).

2024: 14/6, Sønderho, Fanø (RB), *Kim Fischer (Foto). – 7/9, Grenen, Skagen (NJ), trk.fors., *Frederik Johansen, *Ragnar Smith (Foto).

Arten er registreret i 19 ud af de seneste 25 år, og er dermed næsten årlig. Flest fund blev gjort i 2000 med seks fund, mens ovenstående fund fra 2023 bringer totalen op på fire fund, hvilket således var et ganske flot år. Med to fund i 2024 er dette år mere på niveau med tidligere år. Begge årets fund blev gjort på klassiske lokaliteter for arten. Fundet fra Fanø blev det 11. fund på øen, mens fundet fra Skagen blev det tiende fund, hvor seneste fund blev gjort i 2020 (SU-rapport 2020). (Sydeuropa, Nordafrika, Lilleasien & Centralasien; overvintrer Afrika & sydlige Asien)

Cistussanger *Cisticola juncidis* (0, 7/7, 2/2)

2024: 19/7, Grenen, Skagen (NJ), han syng., *Rolf Christensen m.fl. (Foto). – 14/8-2/9, Grenen, Skagen (NJ), han syng., *Rolf Christensen m.fl. (Foto & Lyd).

Tredje år i træk med fund i Skagen og i lighed med 2023 blev der også i 2024 gjort to fund. Af landets i alt ni fund er de otte fra Skagen. Arten ses med stigende hyp-

Korttået Lærke, Sønderho, Fanø, 14. juni 2024. Foto: Kim Fischer.

pighed i Danmark, og er fortsat i fremgang som ynglefugl i Holland (Sovon 2024). Det skal bemærkes, at fuglen fra august-september ved enkelte lejligheder sås med redemateriale i næbbet. Der blev dog aldrig registreret mere end én fugl på lokaliteten på samme tid. Fundet fra august-september er den seneste forekomst i Danmark; den hidtil senest registrerede forekomst er fra 18-25/8 2002, Sønderho, Fanø (RB) (SU-rapport 2003). De danske fund ligger tidsmæssigt i perioden 2/6-2/9 og fordeler sig således: juni (2), juli (4) og august (3). (Syd- & Vesteuropa)

Spottesanger *Hippolais polyglotta* (0, 7/7, 1/1)

2024: 27/8, Sønderho Strand, Fanø (RB), 1K ringm., *Vagn Lind, Søren Brinch Pedersen (Foto).

Årets fund er det første siden 2012, og det er lidt overraskende, at der skulle gå 12 år, da arten optrådte næsten årligt i årene 2008-2012 med fem fund. Månedsfordelingen af de danske fund er: juni (4), august (3) og september (1). Der er således ligelig fordeling mellem fund gjort under forårstrækket og efterårstrækket. Af de otte fund er fire gjort ved Blåvand, to i Skagen, ét på Møn samt årets fund på Fanø. (Vestlige Syd- & Mellemeuropa; overvintrer tropisk Vestafrrika)

Rødbrystet Svale *Cecropis semirufa*

Med karakterer svarende til Nordlig Rødbrystet Svale, ssp. *gordoni* (0, 0, 1/1)

2024: 9-11/5, Rørtang Overdrev, Helsingør (S), 2K+, *Mikkel Høegh Post, Per Frost Henriksen m.fl. (Foto).

Ny art for Danmark og Vestpalæarktis. Arten er udbredt i Afrika syd for Sahara, hvor den er trækfugl i de nordligste og sydligste bestande, men standfugl i tropiske regnskovsbælter omkring ækvator. Et højst overraskende fund af en tropisk svaleart, og forståeligt nok var bestemmelsen ikke ligetil i forbindelse med fundet. Takket været god fotodokumentation og hurtig deling af fotos, blev det fastslået, at dragtkaraktererne stemte med Rødbrystet Svale, der aldrig tidligere er truffet nord for Sahara. Det er et af de sjældneste fund i den danske fuglefauna, og fuglens ophold på lokaliteten i tre dage var til glæde for mange besøgende. Læs mere om fundet andetsteds i Fugleåret (Olsen 2025c). (Afrika syd for Sahara)

Spottesanger, Sønderho Strand, Fanø, 27. august 2024. Foto: Vagn Lind.

Himalayasanger, Christiansø, 5. november 2024.
Foto: Per Alnor Kjær.

Rødbrystet Svale, Rørtang Overdrev, Helsingør, 10. maj, 2024.
Foto: Helge Sørensen.

Himalayasanger *Phylloscopus humei* (0, 47/47, 5/5)
2022: 12/11, Mandø (RB), *Sigrid Kistrup Ilsøe m.fl. (Foto & Lyd). – 26/11, Mandø (RB), *Tim Hesselballe Hansen (Foto & Lyd).

2023: 21/1-22/4, Mandø (RB), *Tim Hesselballe Hansen m.fl. (Foto & Lyd).

2024: 3-8/11, Rimmevejsmarkerne, Rømø (SJ), *Ole Zoltan Göller, *Dennis Martinek Langholz, *Sebastian Klein m.fl. (Foto & Lyd). – 5/11, Christiansø, Ertholmene (B), 1K ringm., *Per Alnor Kjær (Foto). – 9-11/11, Lodbjerg Fyr (NJ), *Noa Vedel m.fl. (Foto & Lyd). – 1-28/12, Mandø (RB), *Tim Hesselballe Hansen m.fl. (Foto & Lyd). – 28-31/12, Søgård, Langeland (F), *Torbjørn Eriksen, Esben Eriksen m.fl. (Foto & Lyd).

De to fund fra 2022 har tidligere været godkendt som ét fund, hvilket var begrundet i en vurdering af artens relative sjældenhed samt, at fundene var gjort inden for et geografisk meget lille område på Mandø (SU-rapport 2022). Dertil kom yderligere ét fund på Mandø

21/1-22/4 2023, hvor det var nærliggende at antage, at samme fugl havde gjort overvintringsforsøg. En analyse af kontaktkald, på baggrund af en lang række lydoptagelser fra observationerne i hhv. 2022 og 2023, afslørede dog, at der var individuelle forskelle i kaldene, og der kunne påvises tre forskellige individer med én fugl 12/11 2022, én fugl 26/11 2022, og én fugl 21/1-22/4. Forskning i fugles kald understøtter, at der er individuelle forskelle i kontaktkald inden for samme art, og at kald oftere forbliver stabile over tid end sang, og dermed er mere tilbøjelig til at kunne spille en rolle i genkendelse af individer (Naguib *et al.* 2001). Med revurderingen af fundene fra 2022, blev årets total ti fund, hvilket er en tangering af rekordåret 2003, mens fundet fra januar 2023 blev tredje vinterfund i 2022/2023. Arten synes at optræde hyppigere end tidligere, og næsten halvdelen af alle danske fund er gjort inden for de sidste ti år. De to fund i december fra Mandø og Langeland udgør fjerde og femte vinterfund. (Centralasien; overvintrer Nepal & Indien)

Nordsanger, Vinterleje Bjerg, Haurvig, 24. oktober 2024. Foto: Bo L. Christiansen.

Alpejerspurv, Pælebakke Klit, Skagen, 11. maj 2024. Foto: Sakari Kauppinen.

Nordsanger *Phylloscopus borealis* (0, 10/10, 1/1)

2024: 15-24/10, Vinterleje Bjerg, Haurvig (RK), 1K, *Mads Jensen Bunch m.fl. (Foto & Lyd).

Årets fund er det seneste i Danmark, idet arten ikke tidligere har været registreret i oktober; hidtil seneste fund er fra 28/9 1998, Blåvands Huk (RB) (SU-rapport 1998). Samtidig blev fuglen den hidtil mest stationære Nordsanger i Danmark, idet den opholdt sig på lokaliteten i ti dage. De danske fund ligger alle inden for perioden 28/7-24/10 med følgende månedsfordeling: juli (1), august (2), september (7) og oktober (1). Idet fundene er gjort under artens efterårstræk, afspejles dette også i den geografiske fordeling, hovedsageligt med fund langs den jyske vestkyst: NJ (3), RK (4), RB (3) og LF (1). (Nordskandinavien & Sibirien; overvintrer Sydøstasien)

Iberisk Sanger *Curruca iberiae* (0, 7/7, 0)

2023: 26/9, Agger Tange (NJ), 2K+ hun ringm., *Arne Urvang, Steen Vester Pedersen (Foto & DNA).

Landets syvende fund blev gjort i forbindelse med ringmærkning på Agger Tange. Bestemmelse af "efterårsfugle" inden for artskomplekset bestående af Makisanger (*C. subalpina*), Iberisk Sanger (*C. iberiae*) og Rødstrubet Sanger (*C. cantillans*) er vanskelig ud fra dragt karakterer, men en DNA-analyse bekræftede at der var tale om en Iberisk Sanger. Fundet er blot det tredje efterårsfund inden for artskomplekset, hvor de to tidligere fund er en Makisanger / Iberisk Sanger / Rødstrubet Sanger ringmærket på Christiansø (B) 20/9 1976 (SU-rapport 2020) samt en adult hun Iberisk Sanger på Mandø (RB) 14-20/10 2019 (SU-rapport 2020). Sidstnævnte fugl blev ringmærket 18/10, hvorved artstilhørsforholdet kunne verificeres ud fra en efterfølgende DNA-analyse. På baggrund af artskomplekssets ændrede taksonomi blev alle danske fund til og med 2020 gen-

behandlet (SU-rapport 2020). Inklusive nye fund gjort efter genbehandlingen er der til og med 2024 i alt 76 fund af artsbestemte og ubestemte fugle fra arts-komplekset Makisanger / Iberisk Sanger / Rødstrubet Sanger med følgende fordeling: Makisanger (1), Iberisk Sanger (7), Rødstrubet Sanger (14), Iberisk Sanger / Rødstrubet Sanger (14) og Makisanger / Iberisk Sanger / Rødstrubet Sanger (40). Af de 76 fund er 71 gjort om foråret, hvorfor årets fund kun er det femte i andet halvår. (Iberiske halvø, sydlige Frankrig, nordvestlige Italien, nordvestlige Afrika fra Marokko til Tunesien; overvintrer Afrika)

Alpejerspurv *Prunella collaris* (0, 16/16, 1/1)

2024: 11/5, Pælebakke Klit, Skagen (NJ), *Stine Duelund Kaas Christensen m.fl. (Foto).

Danmarks 17. fund og et tidstypisk ét af slagten, da samtlige fund på nær ét, ligger i den forholdsvis korte periode 10/4-11/5. Kun ét fund fra Christiansø 21-30/6 1990 skiller sig datomæssigt ud. De sidste fire fund for landet er alle fra Skagen, der med i alt seks fund er landets bedste lokalitet for arten. (Mellem- & Sydeuropa)

Sibirisk Gul Vipstjert *Motacilla tschutschensis* (0, 1/1, 1/1)

2024: 15/10, Skallingen (RB), trk., *Sebastian Thorup Hansen, *Jonathan Hemmer-Hansen, *Jonas Pedersen (Foto & Lyd).

Andet danske fund af arten. Sjældenhedsudvalget følger samme praksis som de fleste øvrige europæiske sjældenhedskomiteer og offentliggør således kun fund, der er dokumenteret ved enten genetiske analyser af DNA-materiale eller optagelser af kald, der tillader, at der laves sonogrammer af tilstrækkelig god kvalitet til at udelukke andre arter. Fundet på Skallingen blev do-

kumenteret med gode optagelser af trækkaldet foruden billeder. Sjældenhedsudvalget opfodrer observatører af mulige kandidater af Sibirisk Gul Vipstjert til at sikre optagelse af kald, hvilket i mange tilfælde kan gøres ved hjælp af en mobiltelefon. (Nordøstlige Sibirien, Mongoliet, Kina & Alaska; overvintrer Sydøstasien)

Tajgapiber *Anthus hodgsoni* (0, 36/37, 12/12)

2024: 1/10, Mandø (RB), trk., *Frederik Johansen (Lyd). – 6/10, Mandø (RB), trk., *Kent Olsen, Thomas W. Johansen, Jakob Engelhard m.fl. (Lyd). – 6/10, Blåvands Huk (RB), trk., *Louis Poulsen, *Lorin Trösch (Lyd). – 7/10, Mandø (RB), trk., *Kent Olsen (Foto & Lyd). – 13/10, Christiansø, Ertholmene (B), *Anders Odd Wulff Nielsen, *Joshua Emil Haahr, Per Kjær m.fl. (Foto & Lyd). – 15/10, Mandø (RB), trk., *Thomas W. Johansen, *Alex Sand Frich m.fl. (Lyd). – 25/10, Mandø (RB), trk., *Frederik Johansen (Lyd). – 25/10, Blåvands Huk (RB), trk., *Louis Poulsen (Lyd). – 26/10, Landsende, Rømø (SJ), trk., *Ole Zoltan Göller (Lyd). – 26/10, Mandø (RB), trk., *Tim Hesselballe Hansen (Lyd). – 3/11, Gedser Fuglestation (LF), ringm., *Larissa Britton, *Henrik Jørgensen, Ole Friis Larsen m.fl. (Foto). – 3/11, Juvre, Rømø (SJ), trk., *Ole Zoltan Göller, *Michael Mosebo Jensen (Lyd).

Klart rekordår, idet seks fund i 2022 er det tidligere maksimale antal på ét år (SU-rapport 2022). For ti af årets 12 godkendte fund, hviler bestemmelsen udelukkende på analyse af optagelse af flugtkald. Analysen tager udgangspunkt i en omfattende meta-analyse af kald af Tajgapiber og Skovpiber (*A. trivialis*) foretaget af Ralph Martin i 2013 (Avesrares 2025). De to fund fra Rømø er de første fra region SJ, hvilket må siges at være påfaldende, når det tages i betragtning, at der foreligger hele 35 fund fra region RB, heraf 15 alene fra Mandø, som ligger blot otte km nord for Rømø. Den regionale fordeling af de danske fund er med årets fund følgende:

NJ (2), RB (35), SJ (2), S (1), LF (2) og B (6). (Sibirien mod vest til Ural; overvintrer Indien & Sydøstasien).

Krognæb *Pinicola enucleator* (-, 46/75 (ekskl. invasionen i Skagen i november 1998 og fund i NJ nord for Limfjorden i 2012), 4/5)

2024: 3/11, Ø Bakker, Nørreådal (NJ), 1K/hun trk., *Tonny Ravn Kristiansen. – 11/11, Grenen, Skagen (NJ), trk.fors., *Rolf Christensen, *Thomas Weston (Lyd). – 12/11, Grenen, Skagen (NJ), 2 trk.fors., *Ragnar Smith, Jørgen Hulbæk Christensen, Knud Pedersen m.fl. – 10/12, Grenen, Skagen (NJ), 1K/hun trk.fors., *Rolf Christensen (Video & Lyd).

En mindre invasion til det mellemste Sverige (Artportalen 2025) kastede nogle enkelte fund af sig i det nordjyske. Årets fire fund er de første siden den store invasion i efteråret 2019, som endvidere kastede et enkelt fund af sig i februar 2020 (SU-rapport 2019, SU-rapport 2020). (Skandinavien, Finland & Rusland)

Pileværling *Emberiza rustica* (0, 57/57, 2/2)

2024: 21/9, Christiansø, Ertholmene (B), 1K han, *Jens Mikkelsen Lausten, Per Alnor Kjær (Foto). – 25/9 + 27/9, Mandø (RB), hun, *Frederik Johansen, Jan Kiel, Tim Hesselballe Hansen (Foto & Lyd).

To klassiske fund, hvad angår årstid og lokalitet. Af de 59 danske fund er i alt 26 fra september, som dermed er den måned med flest fund. Med fundet i år, er der i alt 27 fund fra Ertholmene, som dermed er den lokalitet med klart flest fund i Danmark. (Nordlige Skandinavien, Finland & Rusland; overvintrer Kina & Sydøstasien)

Bjerghortulan *Emberiza buchanani* (0, 0, 1/1)

2024: 28-29/10, Sortemoen, Hareskovby (S), 1K, *Knud-Erik Andersen m.fl. (Foto, Video & DNA).

Første danske fund af denne art. Læs mere om fundet

Pileværling, Christiansø, Ertholmene, 21. september 2024. Foto: Per Kjær.

andetsteds i Fugleåret (Olsen 2025d). (Mellemøsten, sydlige Kaukasus & Centralasien; overvintrer Indien & Pakistan)

Hvidstrubet Spurv *Zonotrichia albicollis* (0, 2/2, 1/1)

2024: 31/12, Vrensted Kær, Løkken (NJ), *Elisabeth Gade m.fl. (Foto & Lyd).

Tredje danske fund og det første vinterfund. De tidligere danske fund er fra 23/5 1973 Kongelunden (S) (SU-rapport 1976) og 22/6-18/7 2010 Skørping (NJ) (SU-rapport 2010).

Årets fugl, der også sås et godt stykke ind i 2025, havde taget ophold i en gårdhave. Den blev opdaget på et foderbræt og kom til offentlighedens kendskab via appen Fuglebingo. Interessant nok så ligger Vrensted Kær mindre end 10 km fra Ejersted, hvor landets første Hvidkronede Spurv (*Zonotrichia leucophrys*) blev set 31/5 2024. Hvidstrubet Spurv er ualmindelig i fangenskab, men et ynglefund i Hamborg Havn er placeret i kategori E. Arten er en af de hyppigste amerikanske småfugle i Vestpalæarktis, således foreligger t.o.m. 2024 i alt 98 fund heraf 59 fra Storbritannien (Hobbs 2025). Eneste øvrige europæiske fund i 2024 drejer sig om en fugl fra Norge, der blev opdaget ombord på et krydstogtskib i november. Fundet udgør det fjerde norske fund. Fra Sverige og Finland foreligger der hhv. to fund og fire fund. (Canada & Nordøstlige USA; overvintrer USA & nordligste Mexico)

Hvidkronet Spurv *Zonotrichia leucophrys*

Med karakterer svarende til Hvidkronet Spurv, ssp. *leucophrys* (0, 0, 1/1)

2024: 31/5, Ejersted, Saltum (NJ), Tommy Flugt Fix, Line Fix (Foto).

Bjerghortulan, Sortemosen, Hareskovby, 29. oktober 2024.
Foto: Bjørn Frikke.

Første danske fund af denne art. Fuglen sås på et foderbræt men blot på en enkelt dato. I Vestpalæarktis er arten en meget sjælden transatlantisk gæst, hvor der inklusiv det danske fund er godkendt 28 fund i kategori A. Dertil er der ét fund fra Holland i perioden december 1981-februar 1982, der regnes som omhandlende en fugl undsluppen fra fangenskab og dermed er godkendt i kategori E, mens tre fund omhandlende fugle, der er blevet ført hertil med skibe, og som er blevet fodret undervejs, heller ikke tælles med (Hobbs 2025). I andet halvår 2023 blev der gjort et fund i oktober på Færøerne, og to fund i Storbritannien, på Shetlandsøerne i oktober og i Cornwall i december (Hobbs 2025). Det er nok ikke utænkeligt, at den nordjyske fugl er ankommet til Europa i efteråret 2023, der var en historisk god periode for amerikanske småfugle i Vesteuropa. Læs mere om fundet andetsteds i Fugleåret (Olsen 2025e). (Canada & Alaska; overvintrer USA & Mexico)

Hvidstrubet Spurv, Vrensted Kær, Løkken, 31. december 2024. Foto: Elisabeth Gade.

Dvärgcanadagås, Flyndersø, Korshage, Rørvig, 19. juni 2024. Foto: Jørgen Scheel.

Kategori C: Fund af arter hvis bestande stammer fra udsatte eller undslupne fugle

Category C: Records relating to established feral breeding population.

Stor Hornugle *Bubo bubo*

2022: 7/2, Fænø (F), syng., *Michael Brunhøj Hansen. – 26-27/2 og 8/3, Ålsbo Banker (F), syng., *Mads Syndergaard, Esben Eriksen, Per Rasmussen (Lyd).

2023: 9/3-29/9, Fænø (F), 2 (han og hun med mindst 1 pull.) yngleforekomst, *Michael Brunhøj Hansen, Erik Busk, Willy Schrøder Andersen m.fl. (Foto). – 17/3, Ålsbo Banker (F), syng., Mads Syndergaard (Foto).

I forbindelse med en fugleoptælling på øen Fænø i 2023 konstateredes en rede med en dununge. Reden var etableret på jorden op ad et bøgetræ tæt på kysten. Til og med 2023 skulle fund af Stor Hornugle på Fyn og omkringliggende øer godkendes af Sjældenhedsudvalget, mens det fra og med 2024 kun er fund øst for Storebælt, der fortsat skal behandles af udvalget. (Kategori C-bestand: Tyskland & Danmark)

Kategori D: Mulige undslupne fangenskabsfugle

Category D: Possible escapes

Hjelmskallesluger *Lophodytes cucullatus* (0, 15/15, 1/1)

2024: 23-31/1, Karrebæk Fjord og Fladstrand (S), 1K, Lars Paaby, Jan Svejgaard Jensen m.fl. (Foto). – 10-15/5 + 24/5, Gammel Hviding Engsø (RB), 2K+ han, *Lars Knudsen m.fl. (Foto). – 19-22/5, Rejsby Klæggrav (SJ), 2K+ han, *Michael Gammelholm Jensen m.fl. (Foto).

Fuglen på Sjælland blev fundet i december 2023 (SU-rapport 2023) og tæller derfor ikke med i opsummeringen af fund i 2024. Da der kun er 1 km mellem Gammel Hviding Engsø og Rejsby Klæggrav har Sjældenhedsudvalget vurderet, at de fundene skal regnes som ét fund omhandlende samme fugl, der flytter mellem lokaliteterne. (Nordamerika).

Kategori E: Formodede eller sikre undslupne fangenskabsfugle

Category E: Presumed or certain escapes

Dvärgcanadagås *Branta hutchinsii*

Med karakterer svarende til Mørk Dvärgcanadagås, ssp. *minima* (0, 12/12, 1/1)

1996: 31/3-10/4, Østerild Fjord, Vejlerne (NJ), 2K+, *Rolf Christensen, Henrik Haaning Nielsen m.fl.

2006: 11/3, Ribe Holme (RB), 3K+, *Esben Eriksen, Rasmus Strack, Søren Haaning Nielsen m.fl. (Foto). – 19/3, Jedsted Enge (RB), 3K+, Jan Hjørt Christensen m.fl. (Foto).

2024: 19/6-28/7, Flyndersø, Korshage, Rørvig (S), 2K+, *Erik Vikkelsø Rasmussen, Birthe Rasmussen (Foto).

Sjældenhedsudvalget har vurderet, at de to iagttagelser i 2006 omhandler samme individ og regnes derfor som ét fund. Sjældenhedsudvalget er i gang med at behandle alle hidtidige fund af Dvärgcanadagås med henblik på at danne et overblik over artens forekomst i Danmark, idet fund af Dvärgcanadagås, ssp. *hutchinsii* udviser et forekomstmønster, der gør, at fund kan ende med at blive godkendt i kategori A, mens Mørk Dvärgcanadagås, ssp. *minima* er under evaluering i forhold til en eventuel placering i kategori C og ikke som nu alene i kategori E. (ssp. *minima*: Kategori C-bestand: Holland)

Dvärgsnegås *Anser rossii* (0, 11/14, 1/1)

2024: 20-24/3, Naturskolen, Maribo Sø (LF), 3K+ hvid form, Klaus Bek Nielsen, Lyngø Nielsen (Foto). – 29/3, Handermelle (LF), 3K+ hvid form, *Lars Munk (Foto).

Fotos viser, at der er tale om samme fugl ved Maribo Sø og Handermelle, da den havde karakteristiske håndsvingfjer. I stedet for at være sorte havde de yderste svingfjer i begge vinger en offwhite farve som når mørke fjer stort set mangler sort pigment. Ud over de afvigende lyse yderste svingfjer var fuglen normalt farvet på restens af fjerdragstens tegninger og de nøgne kropsdele som næb

og ben. Dertil havde fuglen normale proportioner som en Dværsgnegås. Fuglen bar i følge billeder ikke ringe, men er alligevel godkendt i kategori E, da den fortrinsvis opholdt sig sammen med Grågæs (A. anser). (Nordamerika)

Hjelmskallesluger *Lophodytes cucullatus* (0, 9/9, 0)
2024: 2/1-23/2, Nexø Havn (B), 3K+ hun, Michael Nørfelt m.fl. (Foto).

Fuglen blev fundet i 2023 og er omtalt i SU-rapport 2023, hvorfor den ikke indgår i opsummeringen for 2024. Fuglen bar en gul ring på venstre ben og er derfor godkendt i kategori E. (Nordamerika)

Marmorand *Marmaronetta angustirostris* (0, 2/2, 1/1)

2024: 26/6-18/7, Gyldensteen Engsø (F), 2K+, *Nis Ratzenborg m.fl. (Foto).

Fuglen var ikke ringmærket, men i lighed med de to tidligere fund, der heller ikke drejede sig om ringmærkede fugle, så er fundet vurderet at omhandle en fugl, som er undsluppet fra fangenskab. (Spanien, Nordafrika, Tyrkiet & Mellemøsten)

Blåvinget And x Kaneland *Spatula discors* x *Spatula cyanoptera* (0, 1/1, 1/1)

2017: 29/5-1/6, Nykøbing Falster Sukkerfabriks slambassiner (LF), 2K+ han, *Asbjørn Jensen (Foto).

2024: 20/5, Bygholm Enge, Horsens (VE), 2K+ han, *Kim Biledgaard (Foto). – 28/5, Bygholm Vejle (NJ), 2K+ han, *Henrik Haaning Nielsen m.fl.

Fundet fra 2017 har tidligere været godkendt uden angivelse af kategori, men er nu efter genbehandling

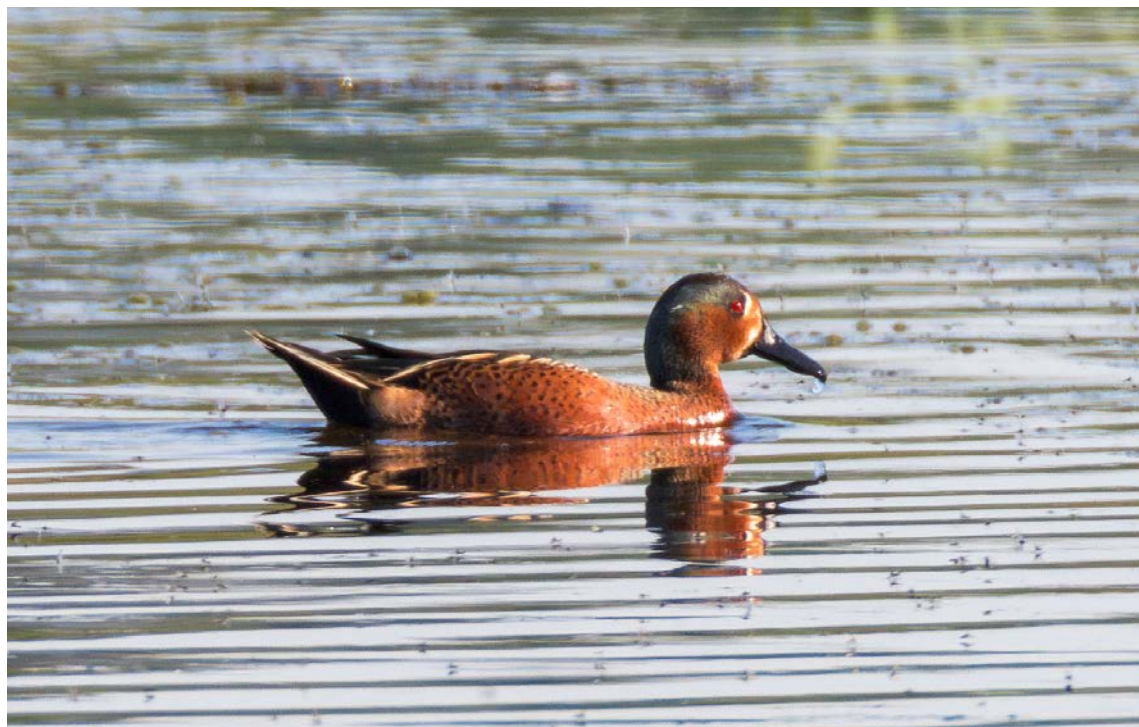
Marmorand, Gyldensteen Engsø, 28. juni 2024.

Foto: Bjørn Frikke.

godkendt i kategori E. Sjældenhedsudvalget har vurderet, at de to iagttagelser i 2024 omhandler samme individ og udgør dermed et fund. Fundet i 2017 og 2024 er de eneste to fund af denne hybridtype i Danmark.

Japansk Trane *Grus japonensis* (0, 1/1, 0)

2024: 19/2-2/3, vådområdet ved Skærup Å (VE), Michael Larsen Hansen, Alex Sand Frich m.fl. (Foto). – 25/4, Gejsing Skov (RB), Jeanette Maj Østergaard (Foto). – 21/8-31/12, Gesten og Røj Mose (VE), Tim Hesselballe Hansen (Foto).

Blåvinget And x Kaneland, Bygholm Enge, Horsens, 20. maj 2024. Foto: Kim Biledgaard.

Utvivlsomt samme fugl som trak syd 23/8 2020 ved Rosenvold (VE) og som siden da er set flere steder særligt i Sydøstjylland (SU-rapport 2020, SU-rapport 2021, SU-rapport 2022, SU-rapport 2023). Undsluppet fra Skærup Zoo. Den Japanske Trane ynglede i 2024 med en Trane (G. Grus) på et ukendt sted, hvor parret fik to unger. Fuglen blev set 21/8 med mave og to 1K omkring Gesten og Røj Mose (VE) med mellemrum frem til 11/9, mens der fra 8/11 og året ud kun sås én 1K. (Sydøstlige Sibirien, Nordøstkina & Japan)

Sangtimalie *Leiothrix lutea* (0, 4/5, 0)

1980: 16/9, Gilbjerg (S), han syng., *Jan Hjort Christensen, *Stig Nielsen.

1991: 31/8, Nakkehoved Fyr, Gilleleje (S), 2 (han og hun med mindst 2 pull.) yngleforekomst, *Jan Hjort Christensen, *Brian Rasmussen.

Første og andet danske fund af denne art, der har sin primære udbredelse i Kina, men som har etableret fritlevende selsupplerende bestande i Syd- og Vesteuropa (Pereira *et al.* 2020). Alene i Frankrig blev bestanden i 2014 vurderet til at være på 5.000 par (Dubois *et al.* 2016). Set i lyset af bestandsfremgangen er det muligt, at nye fund af arten en dag bliver placeret i kategori C på den danske liste. Indtil videre har Sjældenhedsudvalget imidlertid vurderet, at de fugle, der hidtil er set i Danmark, omhandler fugle undslupne fra fangenskab og derfor er de placeret i kategori E. (Kategori C-bestand: Frankrig, Italien, Spanien og Portugal)

Indigofinke x Lazulifinke *Passerina cyanea* x *Passerina amoena* (0, 1/1, 0)

2009: 4-6/6, Stenbjerg, Thy (NJ), 3K+ han syng., Jan Durinck, John Kyed, Jens Jørgen Andersen m.fl. (Foto).

Bestemmelsen bygger på kombinationen af dragtkarakterer, der viser en fugl, der på mange punkter ligner en Indigofinke, men afviger ved overvejende at have hvide fjer på bugen i kombination med hvid farve og særlig rustbrun farve på vingernes dækfjer og svingfjer. Inden bestemmelsen blev endeligt fastslået, gav Statens Naturhistoriske Museum tilladelse til, at fuglen kunne indfanges med henblik en undersøgelse i hånden. Her understøttede gennemgangen af fuglen i hånden, at den meget vel kunne have en fortid i fangenskab, idet den manglede en klo på den inderste tå på hver fod, og spidsen på overnæbbet så ud til at være knækket af, så undernæbbet var længere end overnæbbet. Da netop hybrider mellem de to arter forekommer vildt i naturen inden for arternes hovedudbredelse, var det væsentligt at vurdere, hvorvidt fuglen formodes at være undsluppen fra fangenskab. Nogle dage efter fuglen ikke længere sås på lokaliteten, kom det frem, at en hybrid mellem Indigofinke og Lazulifinke var undsluppet fra en burfugleholder godt 10 km væk fra Stenbjerg. Burfugleholderen har ud fra billeder af fuglen ved Stenbjerg vurderet, at den ligner den fugl, han havde mistet tre-fire dage inden, at fuglen ved Stenbjerg blev fundet. Ud fra fuglens udseende og det faktum, at et individ af netop den hybridkombination var undsluppen umiddelbart inden, har Sjældenhedsudvalget godkendt fundet i kategori E som det første fund af Indigofinke x Lazulifinke.

Grønland – Kategori A *Greenland – Category A*

Amerikansk Pibeand *Mareca americana* (1/1, 6/7, 1/1)
2024: 5-9/5, Nuuk, Vestgrønland, 2K+ han, *Martin Kviesgaard (Foto).

Fundet udgør det ottende i Grønland, og hannen holdt sammen med en hun Pibeand (*A. penelope*). (Nordamerika)

Sørgedue *Zenaida macroura* (2/2, 2/2, 0)

2009: 15/10-31/12, Nanortalik, Vestgrønland, *Hendrik Kielsen, Inunnguaq Enoksen (Foto).

2010: 1/1-5/4, Nanortalik, Vestgrønland, *Hendrik Kielsen, Inunnguaq Enoksen (Foto). – 11-15/4, Nuuk, Vestgrønland, *Tanja Joelsen, Martin Kviesgaard, Lars Maltha Rasmussen m.fl. (Foto). – 28/4, Qeqertarsuaq by, Vestgrønland, *Hans J. Olrik (Foto).

2020: 10/6-15/7, Qanisarut, Sydgrønland, ukendt via Lars Witting (Foto). – december (dato ukendt), Narsarsuaq, Sydgrønland, *Finn Thomsen (Foto).

Ud fra dragtkarakterer regnes iagttagelserne i 2009 og 2010 som omhandlende samme individ, der efter overvintring bevægede sig op langs med vestkysten og dermed udgjorde det tredje fund i Grønland. Det fjerde fund omhandler de to iagttagelser i 2020 i Sydgrønland, hvilke regnes som ét fund af én fugl set to steder. (Nord- & Mellemamerika)

Prærietrane *Antigone canadensis* (0, 5/5, 1/1)

2024: 1-2/6, Qaanaaq, Vestgrønland, 3K+ skudt, *Masau-na Kristiansen (Foto).

Fundet udgør det sjette i Grønland (Boertmann in press). (Nordøstlige Sibirien, Alaska & det nordlige Canada til Baffin Island; overvintrer sydvestlige USA)

Amerikansk Blishøne *Fulica americana* (0, 6/6, 0)

2010: 20-23/10, Qeqertarsuaq by, Vestgrønland, *Outi Tervo (Foto).

Salomonsen (1967) omtaler syv efterårsfund (september-november) i Vestgrønland fra Aasiaat og regionen mellem Qaqortoq og Nuuk, hvilke ikke fremgår af opsummeringen. Dertil er der seks fund inklusive det nævnte fund: 1970, 1975, 1976, 1991 (2), 2010, hvorved der er 13 fund i Grønland (Boertmann in press). (Nordamerika)

Amerikansk Svaleklire *Tringa solitaria* (2/2, 1/1, 1/1)

2024: 27/5, Sisimiut Dyb, Vestgrønland, *Julius Nielsen (Foto & Video).

Fuglen sås kortvarigt rastende på en trawler. Fundet er det fjerde i Grønland (Boertmann in press). (Nordlige Nordamerika; overvintrer Mellem- & Sydamerika)

Lille Gulben *Tringa flavipes* (2/2, 3/3, 0)

2016: 11/6, Danmarkshavn, Nordøstgrønland, sdr., *Kim W. Ursin (Foto).

Femte grønlandske fund af arten, seneste fund er fra ultimo maj 2011 og ligeledes fra Nordøstgrønland (SU-rapport 2011). (Nordamerika; overvintrer Mellem- & Sydamerika)

Prærieløber *Calidris subruficollis* (0, 3/3, 0)

2012: september (dato ukendt), Narsaq, Sydgrønland, 1K, *Niels Henrik Lynge (Foto).

Kun år og måned, men ikke den præcise dato, er kendt på fundet, der udgør det tredje i Grønland. (Arktisk Nordamerika; overvintrer Sydamerika)

Gulnæbbet Albatros *Thalassarche chlororhynchos* (1/1, 1/1, 1/1)

2024: 14/6, Danmark Stræde 220 km syd for Kulusuk, Østgrønland, 4K+ rst. på trawler, *Asbjørn Selfoss (Foto). – 4/7, Disko Banke vest for Aasiaat, Vestgrønland, 4K+ rst. på trawler, ukendt observatør (Foto) – 17-18/7, Disko Banke vest for Aasiaat, Vestgrønland, 4K+ rst. ved trawler, Sámal Jákub Olsen (Foto).

Sjældenhedsudvalget har ud fra en gennemgang af dragtkarakterer synlige på billeder fra iagttagelserne i 2024 besluttet at regne det som samme fugl, der blev set i Østgrønland og efterfølgende to gange på Vestkysten, hvorfor de tæller som ét fund i opsummeringen. I 2024 blev arten i øvrigt fotograferet 22/6 i Reykjavik, hvilket udgjorde første fund i Island. Desuden sås arten 25/6 i Labradorhavet sydøst for Baffin Island i farvandet ved Nunavut i Canada, hvilket er den nordligste observation af denne art i verden (ABA 2024). Der foreligger to tidligere fund i Grønland, hhv. 21/8 1944, Akunnaaq, Vestgrønland og august 1963, Qassit vest for Amerloq Fjord, Vestgrønland (Boertmann in press). (Øer i det sydlige Atlanterhav)

Sortbrynet Albatros *Thalassarche melanophris* (1/1, 3/3, 1/1)

2024: 25/5, havet ud for Qeqertarsuaq, Disko Bugt, Vestgrønland, 4K+, *Edvard Mathiesen (Foto).

Fuglen sås rastende omkring et fiskerifartøj. Med årets

fund er arten set fem gange i Grønland, senest i 2013 ved Sisimiut (SU-rapport 2013). (Sydlige Atlanterhav)

Fiskehejre / Stor Blåhejre *Ardea cinerea* / *Ardea herodias*

2012: 15/7, Igaliko, Sydgrønland, Martin Kviesgaard m.fl.

Der er mindst 13 fund af ubestemte Stor Blåhejre eller Fiskehejre siden 1968: Qaqortoq (juli, september, november og to uden data), Nuuk (september, oktober, november), Sisimiut (maj, juni), Upernavik (oktober) og Tasiilaq (september) (Boertmann in press).

Hvidhovedet Havørn *Haliaeetus leucocephalus* (0, 0, 1/1)

2024: 23/5, Upernavik, Vestgrønland, imm., Najannguaq Mathæussen (Foto).

Første fund i Grønland. (Nordamerika)

Bæltestødfisker *Megaceryle alcyon* (2/2, 1/1, 1/1)

2024: 24/4-13/5, Aasiaat, Vestgrønland, han, *Grethe Olsen, Jakunguaq Skade (Foto).

Det er fjerde fund i Grønland efter ét fund i Maniitsoq i 1932, ét i Sermilik nær Nanortalik i 1945 og ét fund i Qeqertarsuaq i 1983 (Boertmann in press). (Nordamerika)

Tårnfalk *Falco tinnunculus* (1/1, 1/1, 0)

2017: efterår (dato ukendt), vest for Disko, Vestgrønland, 1K fanget ombord på trawler, ukendt via Carsten Egevang (Foto).

Det er andet fund i Grønland, hvor begge fund omhandler fugle, der er landet på skibe, der sejlede i grønlandsk farvand. Det første er gjort på havet ud for Nunap Isua i Vestgrønland i efteråret 1820 (Boertmann in press). Fundet i 2017 er ligeledes gjort om efteråret, men præcis måned og dato er ukendt. (Europa)

Turkestantornskade, Vibrandtsmose, Korshage, Rørvig, 19. november 2024. Foto: Sakari Kauppinen.

Stensvale *Petrochelidon pyrrhonota* (1/1, 6/12, 1/1)
2024: 4/9, Qassiaruk, Vestgrønland, 2 ex., *Brett Sandercock (Foto).

Ottende fund i Grønland (Boertmann in press). (Nordamerika; overvintrer Sydamerika)

Kattedrossel *Dumetella carolinensis* (0, 0, 1/1)
2024: 22/6, Attu, syd for Aasiaat, Vestgrønland, 2K+, Helvig-Peter Andersen (Foto).

Første fund i Grønland. (USA & sydlige Canada; overvintrer østlige & sydlige USA samt Mellemamerika)

Hvidkronet Spurv *Zonotrichia leucophrys*
Med karakterer svarende til Nordvest Hvidkronet Spurv, ssp. *gambelii* (0, 1/1, 0)
2022: 12/6, Nuuk, Vestgrønland, 2K+ fanget i vindfang og sat fri, Steen Sørensen (Foto).
Fundet er tidligere godkendt og publiceret uden angivelse af underart (SU-rapport 2022), men efter genbehandling har Sjældenhedsudvalget ud fra dragtkarakterer afgjort, at fundet tilhører underarten ssp. *gambelii*, der er en langdistance trækfugl udbredt i det vestlige Alaska og det nordlige Canada (AviList Core Team 2025). (Canada & Alaska; overvintrer sydlige USA & Mexico)

Hvidkronet Spurv *Zonotrichia leucophrys*
Med karakterer svarende til Hvidkronet Spurv, ssp. *leucophrys* (4/6, 0, 1/1)

2024: 5-10/6, Maniitsoq, Vestgrønland, *Jan Nielsen (Foto).

Sjette fund af arten, der ligesom de fem tidligere fund er gjort i Vestgrønland med fire fund før 1900 (alle ssp. *leucophrys*) (Salomonsen 1963) og ét fund i 2022 (ssp. *gambelii*) ud over fundet i 2024, der ud fra dragtkarakterer kunne bestemmes til underarten ssp. *leucophrys*. Nominatformen, ssp. *leucophrys* er en langdistance trækfugl, der har de nærmeste ynglepladser i Labrador og det nordøstlige Québec (AviList Core Team 2025). (Centrale Canada & østlige Alaska; overvintrer USA & Mexico)

Sangspurv *Melospiza melodia* (0, 0, 1/1)
2024: 22-23/11, Nuuk, Vestgrønland, *Max Nøraa Nielsen (Foto).

Første fund i Grønland. (USA & Canada)

Tennesseesanger *Leiothlypis peregrina* (2/2, 2/2, 1/1)
2024: 6/9, Qassiaruk, Vestgrønland, 1K, *Nuuna Heidi Hjalgrimson (Foto).

Femte fund, der ligesom de fire tidligere fund er gjort i Vestgrønland (Boertmann in press). (Nordamerika; overvintrer Mellemamerika & nordlige Sydamerika)

Parulasanger *Setophaga americana* (3/3, 2/2, 0)
1992: 21-22/9, Qaqortoq, Sydgrønland, 1K+ rst. på forskningsskibet Paamiut (fløj i land den 22/9), *Christian Glahder, *Marianne Krag Petersen (Foto).

2018: 15/10, Nuuk, Vestgrønland, 1K, ukendt via Lars Witting (Foto).

Fjerde og femte fund i Grønland. (Østlige USA & Sydøstlige Canada; overvintrer Mellemamerika).

Endnu ikke færdigbehandlede sager
Records still under consideration

- Dværgcanadagås *Branta hutchinsii*, 2005: 21-22/3, Margrethe Kog (SJ), 3K+ (Foto). – 25/4-12/5, Margrethe Kog (SJ), 3K+ (Foto).
- Ederfugl *Somateria mollissima*, ssp. *borealis*, 2012: 1-3/4, Hanstholm Havn (NJ), 3K+ han (Foto). – 2-29/11, Hanstholm Havn (NJ), 3K+ han (Foto).
- Madeira-Petrel / Kap Verde-Petrel / Desertas-Petrel *Pterodroma feae* / *Pterodroma deserta* / *Pterodroma madeira*, 2023: 16/8, Nordsøen, 68 km vest for Haurvig, Holmsland Klit (RK), trk. (Foto).
- Nathejre *Nycticorax nycticorax*, 2024: 16/10, Øby (NJ), trk. (Lyd).
- Slørugle *Tyto alba*, ssp. *alba*, 1997: 2/7-16/6, Hundslev, Midtals (SJ). – 2018: 4/10, Rågeleje (S) (Foto & Død). – 2019: 29/4, Ramskov, Holstebro (RK) (Foto). – 2020: 12/10, Skallingen (RB) (Foto).
- Gærdesanger *Curruca curruca*, ssp. *blythi* / *halimodendri*, 2024: 13-15/10, Grønningen, Blåvand (RB) (Foto & Lyd).
- Pechorapiber *Anthus gustavi*, 2024: 25/9, Grenen, Skagen (NJ), rst., derefter trk. (Lyd).
- Indigofinke *Passerina cyanea*, 2024: 9/5, Grenen, Skagen (NJ), rst., derefter trk. (Foto).

Forkastede sager
Records not accepted

- Halsbåndstroland x Troidand *Aythya collaris* x *Aythya fusca*, 2024-2025: 22/12-26/1, Selsø Sø (S), 2K+ han rst. (Foto).
- Middelhavsmåge *Larus michahellis*, 2024: 2/7, Labrador Sea, Vestgrønland, 4K set fra skibet Le Boréal (Foto).
- Scopolis Skræpe / Atlantisk Skræpe *Calonectris diomedea* / *Calonectris borealis*, 2024: 26/7, Kikhavn, Hundested (S). – 28/9, Agger (NJ), trk. – 12/10, Grenen, Skagen (NJ), trk. Følgende fund er efter genbehandling ikke længere godkendt: 1987: 17/10, Hanstholm (NJ), trk. – 1988: 21/9, Vejlbj Klit (RK), trk.
- Blå Glente *Elanus caeruleus*, 2024: 19/7, Nellesø samt småsøer (S), rst.
- Dværgørn *Hieraaetus pennatus*, 2004: 15/5, Råbylille Strand (M), 3K+ lys fase trk.
- Steppeørn *Aquila nipalensis*, 2023: 13/5, Mandø (RB), imm. trk.
- Rosenbrystet Tornskade *Lanius minor*, 1973: 30/6, Bredevad (SJ).
- Allike *Coloeus monedula*, ssp. *soemmerringii*, 2021: 24/10-16/1, Hundested Havn (S), rst. (Foto).
- Korttået Lærke *Calandrella brachydactyla*, 2023: 20/5, Skagen (NJ), trk. – 30/10, Mandø (RB), trk. (Foto).
- Himalayasanger *Phylloscopus humei*, 2024: 8/11, Nørre Fjand (RK).
- Gærdesanger *Curruca curruca*, ssp. *blythi* / *halimodendri*, 2024: 24/4, Hundested (S) (Lyd).
- Sibirisk Gul Vipstjert *Motacilla tschutschensis*, 2024: 12/5, Gyvelmarkerne, Skagen (NJ) (Foto).
- Tajgapiber *Anthus hodgsoni* 2024: 15/10, Christiansø, Ertholmene (B) (Lyd). – 18/10, Skagen (NJ), trk. (Lyd). – 25/10, Mandø (RB), trk. (Foto).
- Krognæb *Pinicola enucleator*, 2024: 2/11, Sletterhage (ÅH), trk. (Lyd). – 2/11, Gerå (NJ), 1K/hun rst., derefter trk

English summary: Rare birds in Denmark and Greenland in 2024

In 2024, the Danish Rarities Committee processed 200 Danish records (including six records on behalf of the regional reports) of which 89 % were accepted. Twenty-eight records from Greenland were processed and twenty-seven records were accepted. The main section of the report, Accepted records, includes records of species on the Danish list accepted in category A and category B in accordance with the AERC guidelines as well as species considered for the regional reports. Records of species accepted in category C, D and E are treated after the main section, followed by sections with records from Greenland, records still under consideration, and records not accepted. For each record, the following details are included: (1) year and date, (2) location (see map for regions), (3) number of individuals, if more than one individual, (4) other details, if known: sdr. = summer plumage, vdr. = winter plumage, odr. = transitional plumage, K = calendar year, ringm. = ringed, and (5) name of observer(s), with finders marked by asterisk(s). Documentation by photo (Foto), video (Video), sound recording (Lyd), telemetry tracking (GPS), DNA analysis (DNA) or collected corpse (Død) is indicated, if applicable. The numbers in brackets after the species name refer to the total number of records and individuals (separated by a slash) in Denmark (1) before 1950, (2) during the period from 1950 to 2023, and (3) in 2024, respectively. Five new species recorded in 2024 were added to the Danish list: Pygmy Cormorant (*Microcarbo pygmeus*), American Black Duck (*Anas rubripes*), Red-breasted Swallow (*Cecropis semirufa*), White-crowned Sparrow (*Zonotrichia leucophrys*) and Grey-necked Bunting (*Emberiza bu-*

chanani). Other notable sightings in Denmark included the second record of Pygmy Cormorant (soon after the first record), Stilt Sandpiper (*Calidris himantopus*), Audouin's Gull (*Ichthyaeetus audouinii*) and Eastern Yellow Wagtail (*Motacilla tschutschensis*), third record of Brown Booby (*Sula leucogaster*), Turkestan Shrike (*Lanius phoenicuroides*) and White-throated Sparrow (*Zonotrichia albicollis*), fourth record of Bridled Tern (*Onychoprion anaethetus*) and the fourth and fifth record of Baikal Teal (*Sibirionetta formosa*), and record year for Olive-backed Pipit (*Anthus hodgsoni*) with 12 records. Records of Cattle Egret (*Bubulcus ibis*) and Icelandic Redwing (*Turdus iliacus coburni*) made after 2023 in Denmark will not be considered by the Danish Rarity Committee. Three new species recorded in 2024 were added to the Greenlandic list: Bald Eagle (*Haliaeetus leucocephalus*), Gray Catbird (*Dumetella carolinensis*) and Song Sparrow (*Melospiza melodia*). Other notable sightings in the report included the second record of Common Kestrel (*Falco tinnunculus*), third record of Buff-breasted Sandpiper (*Calidris subruficollis*) and Atlantic Yellow-nosed Albatross (*Thalassarche chlororhynchos*), fourth record of Solitary Sandpiper (*Tringa solitaria*) and the fifth record of Lesser Yellow-legs (*T. flavipes*), Black-browed Albatross (*Thalassarche melanophris*), Belted Kingfisher (*Megaceryle alcyon*), Tennessee Warbler (*Leiothlypis peregrina*) and Northern Parula (*Setophaga americana*).

Bedes citeret

Please quote

Olsen, K., M.B. Hansen, R.S. Neergaard, S.H. Nielsen, O. Nilsson, U.E. Møller, J. Pedersen & R. Strack 2025: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2024. – Fugleåret 2024: 147-152 (in Danish with English summary).

Tajgapiber, Gedser Fuglestation, 3. november 2024. Foto: Ole Friis Larsen.

Referencer

References

- ABA 2024: American Birding Association (ABA) Rare Bird Alert, June 28, 2024. <https://www.aba.org/rare-bird-alert-june-28-2024/#:~:text=We%20start%20in%20Nunavut%2C%20where,seen%20following%20a%20turbot%20boat>.
- AERC 2025: Guidelines for Rarities Committees. <http://www.aerc.eu/guidelines.html>
- Artportalen 2025: Artportalen. www.artportalen.se
- Avesrares 2025: Identification of Olive-backed and Tree Pipit by call. 27. September 2013 · von Ralph Martin · in Pieper - Pipits, Rufe & Gesänge - Calls and Songs. <https://avesrares.wordpress.com/2013/09/27/identification-of-olive-backed-and-tree-pipit-by-call/>
- AviList Core Team 2025: AviList: The Global Avian Checklist (v 2025). <https://www.avilist.org/checklist/v2025>
- Birdlife 2025: Datazone by Birdlife. <https://datazone.birdlife.org/species/factsheet/audouins-gull-la-rus-audouinii>
- BirdLife Norge 2025: BirdLife Norge. Norsk Sjeldenhetskomite for Fugl (NSKF). Norgeslisten 2025. <https://www.birdlife.no/organisasjonen/nskf/norgeslisten.php>
- BirdLife Sverige 2025: Sverige Ornitologiska Förening – BirdLife Sverige. Raritetskommittén (Rk). Raritetskatalogen. <http://birdlife.se/rk/raritetskatalogen>
- Björn Malmhagen: pr. mail: Sveriges Ornitologiska Förening – BirdLife Sverige. Raritetskommittén (Rk).
- Boertmann, D. in press: Birds of Greenland, an annotated and updated checklist. – Aarhus University Press.
- CDNA 2025: Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna. <https://www.dutchavifauna.nl/>
- Christensen, J.S. & P.A.F. Rasmussen 2015: Revideret status for sjældne fugle i Danmark før 1965. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 109: 41-112.
- Christensen, J.S., T.H. Hansen, P.A.F. Rasmussen, T. Nyegaard, D.P. Eskildsen, P. Clausen, R.D. Nielsen & T. Bregnballe 2022: Systematisk oversigt over Danmarks fugle 1800-2019. – Dansk Ornitologisk Forening.
- Christopher König pr. mail: Deutsche Avifaunistische Kommission (DAK).
- Bech, J.P. 2024: Genmelding af Stor Skrigeørn. <https://www.doffyn.dk/nyheder?nyhed=genmelding-af-stor-skrigeorn>
- Dubois, P.J., J.F. Maillard & J.M. Cugnasse 2016: Les populations d'oiseaux allochtones en France en 2015 (4e enquête nationale). – Ornithos 23: 129-141.
- Frédéric Vanhove pr. mail: Belgian Rare Birds Committee (BRBC).
- Gill, F., D. Donsker & P. Rasmussen (eds) 2025: IOC World Bird List (v 15.1). <http://www.worldbirdnames.org>
- Gerjon Gelling pr. mail: Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA).
- Gonzalo Pardo de Santayana pr. mail: Comité de Raras de la Sociedad Española de Ornitología/BirdLife Spain.
- Hobbs, J. 2025. A List of Nearctic Passerines Recorded in the Western Palearctic by Joe Hobbs Version 5.2. <https://www.dutchbirding.nl/static/references/nearcticPassersWP-v5.2.pdf>
- IUCN/SSC 2013. Guidelines for Reintroductions and Other Conservation Translocations. Version 1.0. Gland, Switzerland: IUCN Species Survival Commission. <https://portals.iucn.org/library/efiles/documents/2013-009.pdf>
- J. Martin Collinson pr. mail: School of Medicine, Medical Sciences and Nutrition, University of Aberdeen, Institute of Medical Sciences, Foresterhill, Aberdeen, UK.
- Løppenthin, B. 1967: Danske ynglefugle i fortid og nutid. – Odense Universitetsforlag.
- Magnus Corell: pr. mail: Sveriges Ornitologiska Förening – BirdLife Sverige. Raritetskommittén (Rk).
- McInerny, C.J., P.A. Crochet & S. Dudley 2022: Assessing vagrants from translocated populations and defining self-sustaining populations of non-native, naturalized and translocated avian species. – Ibis 164: 924-928.
- Naguib, M., K. Hammerschmidt & J. Wirth 2001: Microgeographic variation, habitat effects and individual signature cues in calls of chiffchaffs *Phylloscopus collybita canarensis*. – Ethology 107: 341-355.
- Netfugl 2025: Danmarkslisten – Databasen med alle fund af sjældne fugle i Danmark. <https://dklist.netfugl.dk/dklist.php>
- OAG-Helgoland 2025: Ornitologische Arbeitsgemeinschaft Helgoland e.V. <https://www.oag-helgoland.de/index.php/aktuelle-beobachtungen-2024>
- Olsen, K. 2025a: Sortbrun And (*Anas rubripes*) på Skjern Enge – ny art for Danmark. – Fugleåret 2024: 181-184.
- Olsen, K. 2025b: Dværgskarv (*Microcarbo pygmeus*) i Danmark – de første to danske fund. – Fugleåret 2024: 189-192.
- Olsen, K. 2025c: Sensationelt fund af Rødbrystet Sval (Cecropis semirufa) i Danmark – første fund i Vestpalæarktis. – Fugleåret 2024: 185-188.
- Olsen, K. 2025d: Bjerghortulan (*Emberiza buchanani*) i Hareskovby – ny art for Danmark. – Fugleåret 2024: 197-200.
- Olsen, K. 2025e: Hvidkronet Spurv (*Zonotrichia leucophrys*) ved Saltum – ny art for Danmark. – Fugleåret 2024: 193-196.
- Olsen, K. & Danish Rarities Committee 2025: The Danish List: A Checklist of the Birds of Denmark. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 119: 105-112. <https://pub.dof.dk/artikler/2636/download/doft-119-2025-105-112-den-danske-liste-en-oversigt-over-danmarks-fuglearter>
- Ortqvad, T.E., J.H. Christensen, T.H. Hansen, A.B. Kristensen, K. Olsen, K. Pedersen, P.A.F. Rasmussen & M. Schwalbe 2015: Revision af den danske fugleliste pr. 2013. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 109: 24-35.
- Paul French pr. mail: British Birds Rarities Committee (BBRC).
- Peter Andrew Hosner pr. mail: Statens Naturhistoriske Museum, Københavns Universitet.
- Peter Barthel pr. mail: Coordinator of Commission "Checklist of the Birds of Germany" of Deutsche Ornithologen-Gesellschaft (DO-G).
- Pereira, P.F., A.M. Barbosa, C. Godinho, P.A. Salgueiro, R.R. Silva & R. Lourenco 2020: The spread of the red-billed leiothrix (*Leiothrix lutea*) in Europe: The conquest by an overlooked invader? – Biological Invasions 22: 709-722.

- Rare Bird Alert 2025: Weekly birding round-up: 27 Aug - 2 Sept 2024. https://www.rarebirdalert.co.uk/v2/Content/WeeklyRoundup2024_36.aspx?s_id=881361516
- Reeber, S. 2015: Wildfowl of Europe, Asia and North America, Helm, London.
- Roni Väisänen pr. mail: Finnish National Rarities Committee. BirdLife Suomen Rariteettkomitea (BSR).
- Saga Cruises 2025: <https://travel.saga.co.uk/cruises/cruise-blogs/experiences/ocean/wildlife/guest-makes-record-breaking-wildlife-sighting.aspx>
- Salomonsen, F. 1963: Systematisk oversigt over Nordens fugle. Vol. 7 in Blædel, N. (red.). Nordens fugle i farver. – E. Munksgaard, Copenhagen.
- Salomonsen, F. 1967: Fuglene på Grønland. – Rhodos, København.
- Shirihi, H. & L. Svensson 2018: Handbook of Western Palearctic Birds, Vol. 1+2. – Christopher Helm.
- Sjældenhedsudvalget 2025: Nyt fra Sjældenhedsudvalget (april 2025). <https://www.netfugl.dk/artikler/3382/nyhedsbrev-fra-sjaeldenhedsudvalget-april-2025>
- Sovon 2024: Zitting Cisticola: <https://stats.sovon.nl/stats/soort/12260>
- Svensson, L. 1992: Identification guide to European passerines. 4. udg. – Stockholm.
- Sylvain Reyt pr. mail: La Commission de l'avifaune française (CAF).
- Tadeusz Stawarczyk pr. mail: Polska Komisja Faunistyczna.
- Tarsiger 2025: <http://www.tarsiger.com>
- Tor A. Olsen pr. mail: Norsk Sjældenhetskomite for fugl (NSKF).
- Uku Paal pr. mail: Estonian Rarities Committee. BirdLife Estonia.
- Waarneming 2025: Slangeørn *Circaetus gallicus*. https://waarneming.nl/species/324/maps/?start_date=2020-10-03&interval=157680000&end_date=2025-10-02&map_type=grid10k
- Yann Kolbeinsson pr. mail: Icelandic Rarities Committee.
- SU-rapport 1965-1969: Dyck, J., J. Ramsøe Jacobsen, E. Kramshøj & J. Rabøl 1970: Rapport fra sjældenhedsudvalget med oversigt over godkendte forekomster 1965-1969. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 64: 126-151.
- SU-rapport 1970: Ramsøe Jacobsen, J., B.P. Nielsen & J. Rabøl 1971: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1970. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 65: 133-139.
- SU-rapport 1971: Bruun, J.B., J. Ramsøe Jacobsen, E. Kramshøj & B.P. Nielsen 1972: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1971. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 66: 123-131.
- SU-rapport 1972: Andersen, T., J.B. Bruun & B.P. Nielsen 1973: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1972. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 67: 139-144.
- SU-rapport 1973: Hansen, E., P.S. Hansen & B.P. Nielsen 1974: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1973. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 68: 138-144.
- SU-rapport 1974: Hansen, E. & B.P. Nielsen 1975: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1974. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 69: 135-139.
- SU-rapport 1975: Hansen, P.S. 1976: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1975. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 70: 131-138.

Hjelmskallesluger, Nexø Havn, 21. februar 2024.

Foto: Steen E. Jensen.

- SU-rapport 1976: Hansen, P.S. 1977: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1976. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 71: 139-144.
- SU-rapport 1977-1978: Pedersen, B.B. 1980: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1977 og 1978. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 74: 127-140.
- SU-rapport 1979-1980: Pedersen, B.B. 1982: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1979 og 1988. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 76: 111-122.
- SU-rapport 1981: Pedersen, B.B. 1984: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1981. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 78: 81-92.
- SU-rapport 1982-1984: Boertmann, D., K.M. Olsen & B.B. Pedersen 1986: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i årene 1982, 1983 og 1984. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 80: 35-57.
- SU-rapport 1985: Olsen, K.M. 1987: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1985. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 81: 109-120.
- SU-rapport 1986-1987: Olsen, K.M. 1988: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1986 og 1987. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 82: 81-100.
- SU-rapport 1988: Olsen, K.M. 1989: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1988. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 83: 131-149.
- SU-rapport 1989: Olsen, K.M. 1991: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1989. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 85: 20-34.
- SU-rapport 1990: Frich, A.S. & L. Nordbjærg 1992: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1990. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 86: 107-122.
- SU-rapport 1991: Frich, A.S. & L. Nordbjærg 1993: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1991. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 87: 231-241.
- SU-rapport 1992: Frich, A.S. & L. Nordbjærg 1994: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1992. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 88: 99-110.
- SU-rapport 1993: Frich, A.S. & L. Nordbjærg 1995: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1993. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 89: 101-110.
- SU-rapport 1994: Rasmussen, P.A.F. 1996: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1994. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 90: 141-152.

- SU-rapport 1995-1996: Rasmussen, P.A.F. 1997: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1995 og 1996. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 91: 133-150.
- SU-rapport 1997: Rasmussen, P.A.F. 1998: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1997. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 92: 253-267.
- SU-rapport 1998: Rasmussen, P.A.F. 1999: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1998. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 93: 127-140.
- SU-rapport 1999: Thorup, K. & H.H. Nielsen 2000: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1999. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 94: 157-170.
- SU-rapport 2000: Nielsen, H.H. & K. Thorup 2001: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2000. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 95: 153-166.
- SU-rapport 2001: Ortvad, T.E., K. Pedersen & K. Thorup 2002: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2001. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 96: 147-160.
- SU-rapport 2002: Klein, S., K. Pedersen & K. Thorup 2003: Sjældne fugle i Danmark og Grønland 2002. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 97: 289-302.
- SU-rapport 2003: Amstrup, O., A.S. Frich, K. Pedersen & K. Thorup 2004: Sjældne fugle i Danmark og Grønland 2003. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 98: 174-188.
- SU-rapport 2004: Amstrup, O., A.S. Frich, T.H. Hansen, K. Pedersen, & K. Thorup 2005: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2004. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 99: 169-181.
- SU-rapport 2005: Amstrup, O., A.S. Frich, T.H. Hansen, H.H. Nielsen, K. Pedersen & K. Thorup 2006: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2005. Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 100: 359-371.
- SU-rapport 2006: Kristensen, A.B., O. Amstrup & T.E. Ortvad 2007: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2006. – Fugleåret 2006: 99-113.
- SU-rapport 2007: Kristensen, A.B., A.S. Frich, T.E. Ortvad & M. Schwalbe 2008: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2007. – Fugleåret 2007: 117-135.
- SU-rapport 2008: Kristensen, A.B., A.S. Frich, T.E. Ortvad & M. Schwalbe 2009: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2008. – Fugleåret 2008: 123-143.
- SU-rapport 2009: Kristensen, A.B., A.S. Frich, T.E. Ortvad & M. Schwalbe 2010: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2009. – Fugleåret 2009: 131-151.
- SU-rapport 2010: Neergaard, R.S., A.S. Frich, A.B. Kristensen, K. Pedersen, T.E. Ortvad, M. Schwalbe & R. Strack 2011: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2010. – Fugleåret 2010: 125-144.
- SU-rapport 2011: Neergaard, R.S., A.S. Frich, A.B. Kristensen, K. Pedersen, T.E. Ortvad, M. Schwalbe & R. Strack 2012: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2011. – Fugleåret 2011: 97-122.
- SU-rapport 2012: Neergaard, R.S. 2013: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2012. – Fugleåret 2012: 103-130.
- SU-rapport 2013: Ortvad, T.E., S.S. Christiansen, S. Klein, A.B. Kristensen, K. Pedersen & R. Strack 2014: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2013. – Fugleåret 2013: 114-139.
- SU-rapport 2014: Ortvad, T.E., S.S. Christiansen, O.Z. Gölner, A.B. Kristensen, R.S. Neergaard, K. Olsen, K. Pedersen & R. Strack 2015: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2014. – Fugleåret 2014: 111-137.
- SU-rapport 2015: Olsen, K., S.S. Christiansen, M.B. Hansen, O.Z. Gölner, R.S. Neergaard, R.D. Nielsen, K. Pedersen & R. Strack 2016: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2015. – Fugleåret 2015: 111-135.
- SU-rapport 2016: Olsen, K., S.S. Christiansen, O.Z. Gölner, M.B. Hansen, S. Kauppinen, R.S. Neergaard, H.H. Nielsen, R.D. Nielsen & K. Pedersen 2017: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2016. – Fugleåret 2016: 119-148.
- SU-rapport 2017: Olsen, K., O.Z. Gölner, M.B. Hansen, S. Kauppinen, A.B. Kristensen, H.H. Nielsen, R.D. Nielsen & K. Pedersen 2018: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2017. – Fugleåret 2017: 119-148.
- SU-rapport 2018: Olsen, K., O.Z. Gölner, M.B. Hansen, S. Kauppinen, A.B. Kristensen, H.H. Nielsen, R.D. Nielsen & K. Pedersen 2019: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2018. – Fugleåret 2018: 140-167.
- SU-rapport 2019: Olsen, K., M.B. Hansen, S. Kauppinen, A.B. Kristensen, A.O.W. Nielsen, H.H. Nielsen, R.D. Nielsen & T.E. Ortvad 2020: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2019. – Fugleåret 2019: 138-176.
- SU-rapport 2020: Olsen, K., S. Kauppinen, A.B. Kristensen, A.O.W. Nielsen, H.H. Nielsen, O. Nilsson & T.E. Ortvad 2021: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2020. – Fugleåret 2020: 117-161.
- SU-rapport 2021: Olsen, K., H. Böhmer, M.B. Hansen, A.B. Kristensen, R.S. Neergaard, A.O.W. Nielsen, S.H. Nielsen, O. Nilsson & T.E. Ortvad 2022: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2021. – Fugleåret 2021: 107-147.
- SU-rapport 2022: Olsen, K., M.B. Hansen, S. Klein, A.B. Kristensen, R.S. Neergaard, S.H. Nielsen, O. Nilsson & U.E. Møller 2023: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2022. – Fugleåret 2022: 119-156.
- Olsen, K., M.B. Hansen, S. Klein, A.B. Kristensen, R.S. Neergaard, S.H. Nielsen, O. Nilsson, U.E. Møller & J. Pedersen 2024: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2023. – Fugleåret 2023: 133-172.

Rettelser og tilføjelser til tidligere publicerede fund

Corrections and additions to previously published records

- SU-rapport 2019: s. 157: Sølvhejre *Ardea alba* (0, 32/32, -). Opsummeringen skal være: (0, 36/36, -).
- SU-rapport 2020: s. 157: Atlantisk Skråpe / Scopolis Skråpe *Calonectris borealis* / *Calonectris diomedea*, 2020: 5/9, Gilleleje (S). Dato skal være: 2020: 9/9.

Slangeørn, Skagen, 27. maj 2024. Foto: Lars Andersen.

Lille Tårnfalk og Aftenfalk, Storsig, Skagen, 23. maj 2024. Foto: Allan Kjær Villesen.

Sortbrun And til højre for hun Gråand, Skjern Enge, 19. marts 2024. Foto: Sakari Kauppinen.

Sortbrun And (*Anas rubripes*) på Skjern Enge – ny art for Danmark

Af Kent Olsen

Første danske fund af en længe ventet art

Mandag den 18. marts 2024 blev et stykke dansk ornitologisk historie skrevet på Skjern Enge i Vestjylland. Under en rutinemæssig NOVANA-optælling for Aarhus Universitet gjorde Ole Amstrup en observation, der skulle vise sig at være noget ganske særligt.

Ole og kollegaen Mogens Bak havde delt området mellem sig – Mogens dækkede den østlige del af engene, mens Ole startede mod vest fra Skaven Strand og Høje Sande. Klokken nærmede sig 14, da Ole nåede Vesterenge efter flere timers optælling. Fra Hestholmtårnet fik han øje på to ænder på cirka 400 meters afstand mod vest – en hun Gråand (*Anas platyrhynchos*) og en anden, langt mørkere fugl med lysere hoved og et gulligrønt næb. Kombinationen vakte straks mistanke: kunne det virkelig være en Sortbrun And? Med mobiltelefonen sat til teleskopet forsøgte Ole at dokumentere fuglen med fotos og video. Selvom optagelserne var uskarpe, viste de karakterer, der pegede i retning af Sortbrun And: en mørk krop uden hvidt ved halesiderne og et gulligrønt næb. Kort efter udsendte han en melding på Bird Alarm med forbehold for bestemmelsen.

De to ænder svømmede nu ind bag så høj vegetation, at de ikke længere kunne ses. Ole besluttede at flytte længere mod nord for at prøve at genfinde fuglen fra en anden vinkel. Da fuglen kort efter igen kom til syne, lykkedes det kun at sikre enkelte bedre fotos og en kort

videosekvens. Henrik Lindgaard Møller nåede som den eneste frem, inden fuglen igen forsvandt bag en ø – og trods ihærdige eftersøgninger af flere andre fuglekiggere, blev den ikke set igen resten af dagen.

Aftenen gik med at analysere de billeder og videooptagelser, som Ole havde taget, hvor bl.a. Rasmus Strack vurderede, at det med stor sandsynlighed var en Sortbrun And.

Tirsdag morgen den 19. marts 2024 blev håbet indfriet: Andreas Bruun Kristensen og Ib Jensen fandt fuglen igen længere mod vest langs norddiget. Her lykkedes det endelig at få billeder, der tydeligt viste både undervingerne og vingespejlet på overvingen – de afgørende kendetegn til at bekræfte identiteten som Sortbrun And. Dermed var det første danske fund af Sortbrun And en realitet. Resten af dagen nåede mange tilrejsende fuglekiggere at se fuglen.

Onsdag den 20. marts 2024 kunne fuglen ikke findes, og det formodedes, at den var trukket videre sammen med Gråænder.

Sjældenhedsudvalgets afgørelse

Den aktuelle fugl havde et udseende med dragtkarakterer, der ligger inden for, hvad der er beskrevet som variationen for en Sortbrun And og uden indikation på hybridkarakterer. Samtidig havde fuglen ikke synlige afvigelser i fjerdragten eller andet, der kunne indikere, at den

var undsluppet fra fangenskab. Dertil harmonerede fundtidspunktet med en række tidligere fund i Europa. Derfor har Sjældenhedsudvalget valgt at godkende fundet som en spontan forekomst af en artsren Sortbrun And. Arten indgår dermed som art nummer 499 på den danske liste i kategori A i et bemærkelsesværdigt år, hvor også fire andre arter ligeledes blev tilføjet den danske liste, således hhv. Dværgskarv (*Microcarbo pygmeus*), Rødbrystet Sval (*Cecropis semirufa*), Bjerghortulan (*Emberiza buchanani*) og Hvidkronet Spurv (*Zonotrichia leucophrys*).

Taksonomi og systematik

Sortbrun And hører til gråand-komplekset i slægten *Anas*. Arten er nært beslægtet med Gråand og Florida Gråand (*A. fulvigula*), og de tre arter udgør tilsammen en artsgruppe med betydelige morfologiske og genetiske overlap. Sortbrun And blev tidligere betragtet som en underart af Gråand, men omfattende genetiske og morfologiske studier (bl.a. Kulikova *et al.* 2005, Lavretsky *et al.* 2019) har vist, at Sortbrun And er en selvstændig art med særskilt evolutionær linje, trods hyppig hybridisering i kontaktzonerne i Nordamerika. Der er tale om en monotypisk art uden anerkendte underarter (AviList Core Team 2025).

Sortbrun And til højre for hun Gråand, Skjern Enge, 19. marts 2024. Foto: Ole Amstrup.

Collage med Sortbrun And, Skjern Enge, 19. marts 2024. Foto: Allan Kjær Villesen.

Beskrivelse og forekomst af hybrider

Artsbestemmelse af Sortbrun And er notorisk vanskelig, da arten let kan forveksles med hunner af Gråand med forhøjet koncentration af mørkt pigment (melanisme) samt med hybrider mellem de to arter. Hos Sortbrun And er hele kroppen mørk chokoladebrun uden lyse fjerkanter, hovedet svagt lysere og ensartet uden tydelig kindtegning. Næbbet hos hanner er gulligrønt uden sort næbspids, mens hunner har et mere gråligt næb. Undervingerne er hvide på dækfjerene og i armhulerne i kontrast til en mørk grå farve på svingfjerene. Dette skaber en tydelig undervingekontrast, der er langt mere fremtrædende end hos Gråand. De vigtigste kendetegn er dog tegningen på hhv. halen, der er sort uden hvide fjer i halesiderne, og vingespejlet, som er rent violet uden hvidt bånd foran og allerhøjest med et tyndt hvidt bånd langs med spejlets bagkant – karakterer, der adskiller arten fra Gråand.

Fuglen på Skjern Enge var en anelse større end hannerne af Gråand og viste netop kombination af mørk krop og vinger, lysere hoved og øverste del af halsen, gulligrønt næb med en lille sort næbnegl, hvide undervinger og armhuler i kontrast til mørkere svingfjer, sort hale uden lyst ved halesider, violet vingespejl uden hvidt bånd foran og kun med en tynd hvid bagkant – karakterer, der entydigt pegede på Sortbrun And og udelukkede både artsren Gråand og typiske hybrider. Issen var i øvrigt lidt mørkere end resten af hovedet, og der var antydning af en lysere øjenbrynstribe samt en diffust mørk øjenstribe, hvilket også harmonerer med Sortbrun And.

I Nordamerika forekommer hybridisering mellem Sortbrun And og Gråand hyppigt, især i overgangszoner i den nordøstlige del af USA og det sydøstlige Canada. Undersøgelser har vist, at op mod 25 % af fuglene i visse populationer i det østlige Nordamerika udviser genetiske tegn på hybridoprindelse (bl.a. Lavretsky *et al.* 2019). Dette skyldes både habitatforandringer og Gråands ekspansion mod øst foruden udsætning af Gråand i nye områder med henblik på efterfølgende jagtudbytte. Alligevel findes der stadig rene populationer af Sortbrun And i dele af Canada og det nordøstlige USA, og de genetiske studier understøtter, at arten opretholder sin særskilte identitet trods et kontinuert genflow.

Sortbrun And sammen med hun Gråand, Skjern Enge, 19. marts 2024. Foto: Anders Espenhain Sørensen.

Forekomst i Europa

Sortbrun And er hjemmehørende i det østlige Nordamerika, hvor den yngler fra Labrador og Nova Scotia sydpå til de store søer og delvis i det nordøstlige USA (eBird 2025). Arten er meget sjælden som gæst i Europa, hvor de fleste fund anses for at være naturlige forekomster som følge af efterårs- og vinterstorme, der kan drive individer tværs over Atlanterhavet.

I Storbritannien er der 44 fund af arten, men ingen nye fund blev registreret i 2024. I Spanien er der 15 fund, i Finland to fund, i Sverige fem fund og i Norge ligeledes fem fund foruden to fund af fugle, der regnes som hybrider.

Mange af de europæiske fund drejer sig om stationære individer, der er set på de samme lokaliteter år efter år. Arten er ikke truffet i Polen, Tyskland, Holland og Belgien.

Fuglen i Skjern Enge blev set i par med en lys hun Gråand, som den hele tiden fulgtes med. I Finland sås senere på foråret, hvad der formodes at være samme par ved Enäjärvi, Pori 5/5-6/10 2024, hvilket udgør det andet af Finlands to fund.

Tak

Tak for kommentarer til teksten fra Rune Sø Neergaard og Tim Hesselballe Hansen. Derudover takkes en række personer i andre sjældenhedsudvalg for at have bidraget med informationer om fund fra deres respektive lande: Belgien (Frédéric Vanhove pr. mail), Finland (Roni Väisänen pr. mail), Holland (Gerjon Gelling pr. mail), Norge (Tor A. Olsen pr. mail), Polen (Tadeusz Stawarczyk pr. mail), Spanien (Gonzalo Pardo de Santayana pr. mail), Storbritannien (Paul French pr. mail), Sverige (Magnus Corell pr. mail og Björn Malmhagen pr. mail), Tyskland (Christopher König pr. mail). Tak til Allan Kjær Villesen, Anders Espenhain Sørensen, Ole Amstrup og Sakari Kauppinen for lån af billeder.

Referencer

- AviList Core Team 2025: AviList: The Global Avian Checklist (v 2025). <https://www.avilist.org/checklist/v2025>
- Björn Malmhagen: pr. mail: Sveriges Ornitologiska Förening – BirdLife Sverige. Raritetskommittén (Rk).
- Christopher König pr. mail: Deutsche Avifaunistische Kommission (DAK).
- eBird 2025. eBird: An online database of bird distribution and abundance. – eBird, Cornell Lab of Ornithology, Ithaca, New York. www.ebird.org
- Frédéric Vanhove pr. mail: Belgian Rare Birds Committee (BRBC).
- Gerjon Gelling pr. mail: Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA).
- Gonzalo Pardo de Santayana pr. mail: Comité de Razas de la Sociedad Española de Ornitología/BirdLife Spain.
- Kulikova, I.V., S.V. Drovetski, D.D. Gibson, R.J. Harrigan, S. Rohwer, M.D. Sorenson, K. Winker, Y.N. Zhuravlev & K.G. McCracken 2005: Phylogeography of the Mallard (*Anas platyrhynchos*): Hybridization, Dispersal, and Lineage Sorting Contribute to Complex Geographic Structure. – Auk 122: 949-965.
- Latlantihe genomics of hybridization: Mallards & American black ducks of Eastern North America. – Ecol Evol. 9: 3470-3490.

- Magnus Corell: pr. mail: Sveriges Ornitologiska Förening – BirdLife Sverige. Raritetskommittén (Rk).
- Paul French pr. mail: British Birds Rarities Committee (BBRC).
- Roni Väisänen pr. mail: Finnish National Rarities Committee. BirdLife Suomen Rariteettikomitea (BSR).
- Svensson, L. 2023: Identification Guide to European Passerines. 5. udgave. Lullula Förlag, Stockholm.
- Tadeusz Stawarczyk pr. mail: Polska Komisja Faunistyczna.
- Tor A. Olsen pr. mail: Norsk Sjeldenhetskomite for fugl (NSKF).

Sortbrun And, Skjern Enge, 18. marts 2024. Foto: Ole Amstrup.

Rødbrystet Svale, Rørtang Overdrev, Helsingør, 11. maj 2024. Foto: Mikkel Holck.

Sensationelt fund af Rødbrystet Svale (*Cecropis semirufa*) i Danmark – første fund i Vestpalæarktis

Af Kent Olsen

Den 9. maj 2024 gjorde Mikkel Høegh Post et bemærkelsesværdigt fund af en Rødbrystet Svale (*Cecropis semirufa*) ved Rørtang Overdrev syd for Helsingør. Arten er ikke tidligere truffet nord for Sahara, hvilket gør observationen ekstremt usædvanlig. Fundet repræsenterer det første nogensinde af arten i Vestpalæarktis, og i europæisk sammenhæng er det et af de mest opsigtsvækkende fund i nyere tid og samtidig en af de ubetinget sjældneste fugle set i Danmark nogensinde.

Lokalområdet gav pote

Mikkel Høegh Post havde sammen med Troels Leuenhagen Petersen og Lars Ejlersen aftalt, at de ville fokusere på hvem af dem, der kunne finde flest arter i deres fælles lokalområde. Det medførte, at de i perioder mere eller mindre dagligt prioriterede at tage forbi Rørtang Overdrev syd for Helsingør. Torsdag den 9. maj 2024 var fjerde morgen i streg, hvor Mikkel om morgenen inden arbejde gik en næsten fast rute igennem området. Denne morgen blev Mikkel opmærksom på en fugl, der pludseligt fløj lavt ind over ham og blandede sig med nogle Landsvaler (*Hirundo rustica*). Første tanke med det blotte øje var, hvorvidt det kunne være en sejler, men

han kunne hurtigt se, at det var en svale. Mikkel tjekkede den straks med håndkikkerten, da det var usædvanligt, at noget i dens måde at flyve på havde givet association til en sejler. Det var overskyet og himlen ret mørk, så undersiden på fuglen sås ikke tydeligt, men øjeblikkeligt kunne han i kikkerten se, at den havde lys orange overgump og strube. Ikke overraskende under de givne lysforhold blev fuglen straks bestemt til Rødrygget Svale (*Cecropis rufula*) og meldt ud på Bird Alarm. Efter Mikkel havde hentet sit kamera, fløj svalen stadig rundt i området. Men nu brød solen pludselig igennem skyerne, og dens fjerdrag kunne ses meget bedre. Skuffelsen var stor, da Mikkel nu kunne konstatere, at undersiden på fuglens krop var rødlig, den havde hvide tegninger centralt på halefjerene som en Landsvale, og den havde ikke sort undergump. Mikkel sendte derfor et dementi på Bird Alarm, hvor han skrev: "Pis. Fuglen er tilbage og der er solskin og den er desværre set godt: landsvale med lys orange overgump og lys strube".

Her kunne historien slutte, men så skete flere ting nærmest oveni hinanden. Mikkel blev ringet op af to andre fuglekiggere, der spurgte, hvorfor det ikke var en Rødrygget Svale. Det gjorde, at han overvejede, hvorvidt

det kunne være en hybrid, hvor Rødrygget Svale indgik. Derfor lagde han ved 10:30-tiden nogle billeder på Facebook i gruppen "Feltornitologen" i håb om feedback fra andre. Det satte gang i tankerne hos flere fuglekiggere, men det var først om eftermiddagen, Mikkel blev spurgt, om han havde overvejet afrikanske arter af svaler som en mulighed. Mikkel havde ikke rejst i Afrika og kendte derfor ikke kandidaterne, men han kunne godt se, at fuglen ved Rørtang mindede utroligt meget om nogle af fuglene på de billeder, som han fik tilsendt. Nu begyndte hans telefon at ringe igen og igen, da mange ville vide mere og høre, om den stadig var i området. Lars Ejlersen og Jens Lind havde mulighed for at besøge stedet, hvor de bekræftede, at den stadig fløj rundt i området, hvorefter flere andre fuglekiggere begyndte at ankomme. Mikkel modtog mange opkald og beskeder, da der nu var ved at være enighed om at en Rødbrystet Svale var det bedste bud, og dermed en art, der aldrig tidligere havde været set i Vestpalæarktis. Mange nåede forbi fuglen på førstedagen, og Mikkel fejrede den om aftenen med champagne.

Dagen efter, fredag den 10. maj 2024, var fuglekiggere fra hele landet mødt talstærkt op fra solopgang i håb om, at fuglen kunne genfindes. Efter nogen utålmodig venten kom den pludselig flyvende ind over området og kunne nu ses det meste af dagen flyve rundt, særligt sammen med Landsvaler. Fuglen blev i området frem til den 11. maj 2024, hvor den om aftenen omkring kl. 19.55 tog højde og trak væk mod nordøst. Trods eftersøgning kunne fuglen ikke genfindes herefter. Fuglens ophold på lokaliteten i tre dage tiltrak stor medieopmærksomhed og var til glæde for mange fuglekiggere. Der kom ikke kun besøgende fra Danmark, men fra hele Europa, da fundet gav en unik mulighed for at tilføje en meget eksklusiv art på listen over fugle set i Vestpalæarktis.

Taget den Rødbrystede Svaler relativt langsomme og

glidende flugt på lange vinger i betragtning, var det ikke underligt, at Mikkel ud fra dens flyvemåde indledningsvist havde fået associationer til en sejler. Dertil var størrelsen påfaldende sammenlignet med Landsvaler, som den var tydeligt større end. Det sås både på den flyvende fugl, men også når svalerne indimellem sad tæt sammen på hegnstrådene i området. Indimellem landede den Rødbrystede Svale på den sandede jord på markerne, hvor den gik rundt og fangede insekter på jordoverfladen og således havde en adfærd helt atypisk sammenlignet med de svaler, der normalt ses i Danmark. En distinkt adfærd, der blot understregede, at der var klart tale om en eksotisk art med en helt særlig tilpasning til et liv i tørre åbne savanneområder.

At en art som Rødbrystet Svale, hidtil kendt udelukkende fra Afrika syd for Sahara, optræder i Skandinavien, understreger betydningen af feltornitologi. Fundet vil uden tvivl blive husket som et af de mest spektakulære i dansk ornitologis historie.

Sjældenhedsudvalgets afgørelse

Fuglen manglede nogle fjer på struben, men Sjældenhedsudvalget har vurderet, at den ikke havde andre synlige afvigelser i fjerdragten eller andet, der kunne indikere, at den kunne være undsluppen fra fangenskab. Dertil har de eksperter, som udvalget har konfereret med grundet deres specifikke viden om fugle i fangenskab, ikke kendskab til at arten holdes i fangenskab. Selvom det ikke kan udelukkes, at fuglen på ukendt vis skulle være blevet assisteret noget af dens vej til Danmark, har Sjældenhedsudvalget valgt at betragte fundet som en spontan forekomst. Fundet er godkendt i kategori A, og Rødbrystet Svale indgår som art nummer 500 på den danske liste.

På baggrund af et omfattende billedmateriale har Sjældenhedsudvalget godkendt det danske individ som

Rødbrystet Svale, Rørtang Overdrev, Helsingør, 11. maj 2024. Foto: Mikkel Holck.

havende karakterer svarende til underarten ssp. *gordoni* (Nordlig Rødbrystet Svale).

Rødbrystet Svale er, som tidligere nævnt, ikke tidligere truffet nord for Sahara, og da fundet i Danmark er det første i Vestpalæarktis nogensinde, er det ekstremt usædvanligt. Det er en af de ubetinget sjældneste fugle set i Danmark nogensinde og blandt de mest overraskende fund af sjældne fugl i Europa i nyere tid, men passer i forhold til, at der eksempelvis i Holland er fuglearter som Afrikansk Bogfinke (*Fringilla spodiogenys*), Afrikansk Ørkensanger (*Sylvia deserti*), Maghreb Stenpikker (*Oenanthe halophila*) og Horussejler (*Apus Horus*) på den nationale liste.

Fundene af Tropeskråpe (*Puffinus lherminieri*) i Danmark i 1912, Horussejler i Holland i 2019, Beringsterne (*Onychoprion aleuticus*) i Storbritannien 1979 og især Sydlig Karminbiæder (*Merops nubicoides*) i Tyrkiet i 2023 er på niveau med Rødbrystet Svale i forhold til at være den sjældneste fugl i Europa og måske endda i Vestpalæarktis. Listen af afrikanske fugle, der koloniserer den Iberiske halvø, vokser (Garcia 2024), og det er forventeligt, at fundet af Rødbrystet Svale kommer til at være med til at danne præcedens for andre europæiske sjældenhedsudvalg i forhold til kategorisering af spontanitet af fund af afrikanske fuglearter i Europa. Fundet af en Rødbrystet Svale i Danmark er derfor ikke blot en national sjældenhed – det er et sensationelt europæisk fund.

Taksonomi og systematik

Rødbrystet Svale tilhører slægten *Cecropis*, en gruppe af svaler, der tidligere blev placeret i den store slægt Hirundo. Slægten *Cecropis* rummer primært afrikanske og asiatiske arter, der er karakteriseret ved deres stærkt rustrøde eller kastanje farvede undervinger og bagkrop samt deres ofte lange ydre halefjer (Turner & Rose 1989). Rødbrystet Svale er polytypisk med to anerkendte underarter: ssp. *gordoni* (Nordlig Rødbrystet Svale) og ssp. *semirufa* (Rødbrystet Svale) (AviList Core Team 2025).

Udseende og feltkendetegn

Rødbrystet Svale er en mellemstor svale, elegant og kraftfuld i flugten, med lange vinger og en karakteristisk, dybt kløftet hale. Det er en iøjnefaldende fugl med metalisk mørkeblå til sortblå ryg og vinger, kastanjebrun eller rustrød nakke, overgump og overhaledekfjer. Distinkt mørk hætte på hovedet med kastanjebrun eller rustrød farve nederst på kinden, struben og halsen. Bryst, bug og underhaledekfjer er rødbrune til orangebrune. Den rustrøde farve er ofte mest intens på bryst og hals og lysere mod bugen. Halen er sortblå med meget dyb kløft. Yderhalefjerene er forlængede og undersiden af halen har hvide pletter centralt på fjerene, hvilket ses tydeligt i flugt. Undervingerne er relativt mørke på svingfjerene, mens dækfjerene er lyse, hvilket skaber kontrast mod den rustrøde farve på kroppen (Turner & Rose 1989).

Underarten ssp. *gordoni* adskiller sig fra nominatformen ved at have en mere ensartet kastanjebrun eller rødbrun underside og lysere bug. Desuden har ssp. *gordoni* ofte en mørkere ryg og mindre kontrast mellem ryg og overgump.

I forhold til aldersbestemmelsen har Robert J. Dowsett, der er forfatter til bogen *The Birds of Ghana*, skrevet:

"I do not think that it is an adult due to the lack of gloss, the short tail streamers and what appear to be remnants of buff edges to the flight feathers. I don't know exactly when this species moults into full adult plumage, but I would have thought that it is most likely to be a 2CY bird". Sjældenhedsudvalget har godkendt det danske individ som en 2K+.

Udbredelse og forekomst i Afrika

Rødbrystet Svale er en udbredt, men lokalt forekommende art i Afrika syd for Sahara (eBird 2025). Nominatformen ssp. *semirufa* forekommer i det centrale og sydlige Afrika, mens ssp. *gordoni* forekommer i et bælte tværs over det nordlige tropiske Afrika fra Senegal og Gambia i vest til det nordlige Etiopien og det vestlige Sudan i øst (AviList Core Team 2025). Arten foretrækker åbne savanneområder, landbrugslandskaber og bynære habitater, hvor der findes egnede redesteder såsom bygninger eller broer. Underarten ssp. *semirufa* findes i landene syd for det ækvatoriale regnskovsbælte, mens underarten ssp. *gordoni* har sin udbredelse i Sahelzonen – et bælte af tør savanne, overgangsvegetation og landbrugsområder, der strækker sig fra Senegal og Gambia i vest til Sudan og Etiopien i øst (Turner & Rose 1989). Mens underarten ssp. *semirufa* er overvejende standfugl, er ssp. *gordoni* kendt for at være delvist trækfugl med et sæsonbetonet bevægelsesmønster, der primært er styret af nedbør og fødetilgængelighed. Underarten ssp. *gordoni* yngler i Sahelzonen, hvor den ankommer til ynglepladserne i løbet af den tidlige regntid, typisk fra marts til juni, afhængigt af lokaliteten. Efter yngletiden bevæger fuglene sig sydpå i sensommeren og det tidlige efterår, dvs. fra juli til september, i takt med at Sahel tørrer ud. Bevægelsen sker primært i retning mod Guineabugten og det centrale Afrika, der er velegnede som vinterkvarterer grundet højere insektforekomster end i den tørre tid i Sahel. De overvintrer især i den fugtigere Guineaskovzone og overgangszoner i Vest- og Centralafrika, herunder det sydlige Nigeria, Cameroun og det nordlige Gabon. De bevæger sig ofte over flere tusinde kilometer afhængigt af fødegrundlaget og sæsonændringer i nedbør. I løbet af februar til april begynder fuglene at vende tilbage mod nord til yngleområderne i Sahel. Denne syd-nordgående bevægelse følger nedbørsmønstret, hvor fuglene aktivt opsøger områder med stigende insektaktivitet knyttet til øget fugtighed og vegetation (Turner & Rose 1989).

Trækket er ikke strengt lineært og kan være præget af irregulære bevægelser afhængigt af lokale forhold som tørke, brande og fødemangel. Trækket foregår over relativt korte afstande sammenlignet med mange palæarktiske arter, men kan stadig strække sig over flere tusinde kilometer mellem yngle- og overvintringsområder (Turner & Rose 1989).

Forklaringer på det danske fund

Forandringer i klimaet såsom ændringer i nedbørsmønstre, øget tørke eller stormsystemer kan forstyrre de normale trækveje og føre til, at enkelte individer trækker forkert og spredes langt uden for artens normale udbredelse. At en Rødbrystet Svale skulle optræde så langt nordpå som i Danmark, mere end 4.000 km fra det

nærmeste yngleområde, er ekstremt usædvanligt. En sandsynlig årsag er vejrrelateret, hvor kraftige vinde fra syd kan have medført, at fuglen er blevet båret nordpå – et fænomen, man tidligere har set hos andre afrikanske arter. Alternativt kan en ungfugl under sin første trækbevægelser være kommet ud af kurs. Et mere spekulativt, men ikke udelukket scenarie kan være, at fuglen har opholdt sig i Sydeuropa i en periode og herefter bevæget sig nordpå sammen med eksempelvis Landsvaler.

Netop stormsystemer fra syd er kendt for at bringe sandholdig luft fra Sahara ind over Europa, og det hænder også, at sand fra Sahara finder vej op fra syd til Danmark. Netop to uger inden fundet af Rødbrystet Svale ved Rørtang Overdrev blæste et lavtryk over Middelhavet sidst i april 2024, så meget sandholdig luft fra Sahara ind over Sydeuropa, at det blev karakteriseret som den værste hændelse med sand og blæst fra syd siden marts 2018. Ud over sand og støv bragte ørkenluften fra Sahara også varme med sig, hvilket medførte den varmeste nat i Europa i april nogensinde registeret (DR 2024). Det er ikke utænkeligt, at den danske fugl kan være ankommet til Europe i forbindelse med dette vejrsystem. Uanset årsag til fundet er det en påmindelse om, hvor komplekst fugletræk kan være, og hvordan ændringer i klima og økosystemer potentielt kan give anledning til flere ekstreme observationer i fremtiden.

Tak

Tak for kommentarer til teksten fra Rune Sø Neergaard og Tim Hesselballe Hansen. Tak til Mikkol Holck for lån af billeder.

Referencer

- Avilist Core Team 2025: Avilist: The Global Avian Checklist (v 2025). <https://www.avilist.org/checklist/v2025>
- DR 2024: Ligner noget fra Mars: Sand fra Sahara farver himlen rød over Grækenland. <https://www.dr.dk/nyheder/vejret/ligner-noget-fra-mars-sand-fra-sahara-farver-himlen-roed-over-graekenland>
- eBird 2024: eBird: An online database of bird distribution and abundance. – eBird, Cornell Lab of Ornithology, Ithaca, New York. www.ebird.org
- Garcia, E. 2024: African Birds in Iberia: Recent Colonists, Potential Colonists and Vagrants. – *Ardeola* 71: 195–228. <https://doi.org/10.13157/arla.71.2.2024.rp1>
- Turner, A. & Rose, C. 1989: Swallows & Martins: An Identification Guide and Handbook. – Christopher Helm, London.

Rødbrystet Svale, Rørtang Overdrev, Helsingør, 11. maj 2024.
Foto: Mikkol Holck.

Dværgskarv, Slotsmose, Slangerup, 5. juni 2024. Foto: Christoffer Ravn Clausen.

Dværgskarv (*Microcarbo pygmaeus*) i Danmark – de første to danske fund

Af Kent Olsen

Dværgskarv (*Microcarbo pygmaeus*) er i de senere år begyndt at dukke op i stadig større antal i nye dele af Europa, og i 2024 kunne også Danmark føjes til listen over lande, hvor arten er observeret. Det første danske fund blev gjort den 24. maj 2024 over Nørresø syd for Tønder, hvor en trækkende fugl blev opdaget af Ole Zoltan Göller. Fuglen blev set flyve mod syd og fortsatte over grænsen til Tyskland. Kun 11 dage senere, den 4. juni 2024, blev det andet danske fund gjort i Slotsmose ved Slangerup af Carsten Holm Petersen. Denne fugl kunne følges helt frem til 28. september 2024, med ophold både i Danmark og på den svenske vestkyst.

Dværgskarv ved Nørresø

Fredag den 24. maj 2024 var Ole Zoltan Göller på fugletur i Sønderjylland. Der var i dagene op til blevet fundet en række sjældne arter i området, og det varme vejr med østenvind var med til at bygge forventningen op om, at nye fugle måtte være kommet til. Da der de seneste dage havde været mange fuglekiggere i det vestlige af Tøndermarsken ved Saltvandssøen, Margrethe Kog og Frederikskogene besluttede Ole at prøve noget andet. Nørresø syd for Tønder havde ikke været så spændende hele foråret på grund af en relativt høj vandstand, der dækkede de mudderflader, hvor

vadefuglene ellers skulle fouragere. Men Ole havde oplevet, at der kunne være mange sejlere og svaler, der fouragerer lavt om vandfladen og vegetationen. Det var også tilfældet denne fredag, hvorfor han straks begyndte at scanne flokkene igennem. Efter en halv time passerede en sort andestor fugl i aktiv flugt pludseligt gennem kikkertfeltet. Fuglen fangede øjeblikkeligt hans opmærksomhed, hvorfor Ole fokuserede kikkerten og nu kunne se, at det lignede en Dværgskarv. Det var en lille skarv, der virkelig fremstod lille, men med tydelig skarvprofil og med tilsvarende hurtige vingeslag. Den fremstod lidt kantet i profilen med lang hale, ret tyk hals og kort tykt næb. Ole følte en let panik, for fuglen havde fart på. Ole greb hurtigt kameraet, der heldigvis hang klar i en sele over skulderen, og fik taget en række billeder. Han kunne herefter følge fuglen i adskillige minutter i teleskop, hvor den fortsatte målrettet mod syd lidt øst for Aventoft. Fuglen forsvandt til sidst i disen mod syd, nogle kilometer inde over grænsen i Tyskland. Ole kiggede hurtigt på kameraet for at se, om han havde fået nogle brugbare billeder. Det havde virket sådan, da han kiggede igennem søgeren og tog billederne, men man ved jo aldrig. Med rystende fingre fik han bladret billederne igennem og kunne med lettelse konstatere, at der heldigvis var et par billeder, hvor man klart kunne se,

Dvärgskarv, Nørresø, Tønder, 24. maj 2024.
Foto: Ole Zoltan Göller.

at der var tale om en Dvärgskarv. Ole meldte nu fundet ud på Bird Alarm og kørte efterfølgende sydpå i det nordtyske for at tjekke et par steder, der på Google Maps så lovende ud, men fuglen kunne ikke genfindes. Herefter kørte Ole igen nordpå, hvor han tog en pause på en rasteplass for at lade oplevelsen og erkendelsen synke ind. Han havde nu for fjerde gang fundet og dokumenteret en nye fugleart i Danmark.

Dvärgskarv i Slangerup

Tirsdag den 4. juni 2024 omkring klokken 18 var Carsten Holm Petersen, som så mange gange før, ude på en tur rundt om Slotsmose i Slangerup med sin hund. Carsten havde i mange år gået turen rundt om mosen og håbede, at han en dag ville finde en sjælden fugl netop her. Før denne tirsdag var det blevet til en Mandarinand (*Aix galericulata*), men ellers ikke de store overraskelser. Carsten havde hverken sin kikkert eller kamera med, da han omkring kl. 18:10 blev opmærksom på en lille skarv, der sad tæt på stien i et udgået træ. Carsten var klar over, at dette godt kunne være en Dvärgskarv, men han syntes, at der skulle kikkert på en så sjælden fugl. Carsten gik turen rundt om mosen færdig for at lufte hunden, inden han nåede hjem og fik hentet kikkert og kamera. Tilbage i mosen kunne han konstatere, at skarven stadig befandt sig i træet. Han tog hurtigt nogle billeder, der bekræftede bestemmelsen og meldte den ud på Bird Alarm kl. 19:31. Carsten var nødt til at tage hjem på grund af familien, men blot 15 minutter efter udmeldingen ankom de første fuglekiggere til mosen, uden fuglen dog kunne genfindes. Aftenen igennem kom flere og flere til, og da der var flest, var der omkring 100 personer, der eftersøgte den sjældne gæst.

Dagen efter, onsdag den 5. juni 2024 var de første håbefulde fuglekiggere klar fra kl. 03:30, men det var først omkring kl. 07:50, at Anders Espenhain Sørensen så en lille skarv komme flyvende til mosen fra øst. Det blev hurtigt klart, at det var Dvärgskarven, der nu gik til rast i Slotsmose, hvor den opholdt sig indtil kl. 19:40, hvor Lars Paaby så fuglen lette og flyve væk mod nordøst. Ud fra billeder kunne det konstateres, at fuglen i Slotsmose var identisk med en fugl, der var blevet fundet den 28. maj 2024 ved Höganäs syd for Kullen i Sverige, og hvor den

igen den 7. juni 2024 blev genfundet samme sted. Det skulle således vise sig, at fundet i Slotsmose omhandlede en langtidsstationær fugl, som blev set gentagne perioder på lokaliteten fra den 4. juni 2024 og frem til den 28. september 2024. Fuglen pendlede mellem Slotsmose og Höganäs, hvorfor den i de perioder den ikke sås i Slotsmose, ofte blev genfundet kystnært syd for Kullen (Artportalen 2025). I Sverige holdt den ofte til sammen med Skarver (*Phalacrocorax carbo*), mens den opholdt sig alene i Slotsmose uden selskab af Skarver.

Sjældenhedsudvalgets afgørelse

Både fundet i Sønderjylland og fundet i Nordsjælland er veldokumenteret med fotos, og Sjældenhedsudvalget har godkendt dem begge i kategori A. Derfor indgår Dvärgskarv som art nummer 501 på den danske liste.

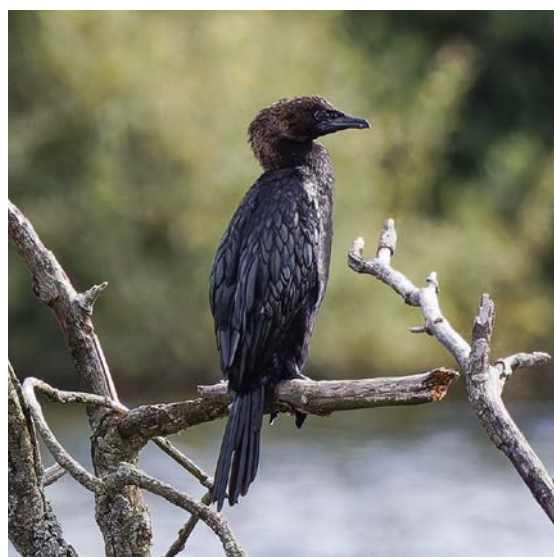
Taksonomi og systematik

Dvärgskarv tilhører skarvfamilien Phalacrocoracidae og er én af de mindste arter i sin familie. I det videnskabelige navn *Microcarbo pygmaeus* henviser artsnavnet "pygmaeus" til dens lille størrelse i forhold til andre skarver. Der er tale om en monotypisk art uden anerkendte underarter (AviList Core Team 2025).

Beskrivelse af arten

Dvärgskarv er en lille og kompakt skarv, betydeligt mindre end den almindelige Skarv. I flugten fremstår den lille, men med tydelig skarvprofil og med hurtigere vingeslag end sin større slægtning. Den fremstår lidt kantet i profilen med lang hale og ret tyk hals. Næbbet er kortere og finere end hos Skarv, og fuglens lille størrelse og kompakte krop gør den forholdsvis let at kende – særligt i direkte sammenligning.

I yngledragt er fuglen karakteriseret ved en mørk, næsten sort fjerdragt med et grønligt metallisk skær og mange fine, hvide prikker på hoved, hals og krop. Unden for yngletiden bliver dragten mere ensartet mørk.

Dvärgskarv, Slotsmose, Slangerup, 8. august 2024.
Foto: Sakari Kauppinen.

Dværghavkar, Slotsmose, Slangerup, 5. juni 2024. Foto: Søren Husted Larsen.

Forekomst i Europa

Dværghavkarven har sin oprindelige udbredelse i Sydøsteuropa, dele af Mellemøsten og Centralasien. Dens kerneområder har i årtier ligget omkring Donaudeltaet, Balkan og det Kaspiske Hav, hvor den yngler i store kolonier ved ferskvandsområder (eBird 2025). Siden begyndelsen af det 21. århundrede har Dværghavkar gradvist bevæget sig længere ind i Vesteuropa. Yngleaktivitet blev første gang dokumenteret i Italien i 1981, og bestanden i Italien er hastigt stigende, hvor tællinger i 2018 viste over 2.125 par (Giacchini et al. 2022). I 2007 yngede arten for første gang i Østrig, idet 14 reder blev fundet i Neusiedler See (Nemeth 2008). I dag er arten en regelmæssig gæst i bl.a. Tyskland, Schweiz, Frankrig, Belgien og Holland. Efter en observation i 1856 og en enkelt registrering i 1990 begyndte antallet af fund i Frankrig at stige efter år 2000. I dag overvintrer adskillige dusin fugle årligt i Frankrig, primært ungfugle. Man formoder, at Dværghavkar yngede i Frankrig for første gang i sommeren 2024 (Birdguides 2025). I starten af det 21. århundrede begyndte arten at optræde regelmæssigt i Tyskland, især i det sydøstlige af landet nær grænsen til Østrig, Ungarn og Slovenien. Siden 2021 har der været kontinuerlig forekomst i Tyskland, idet fugle begyndte at overvintere og opholde sig hele året, særligt i vådområder nær den tysk-østrigske grænse. Arten yngede første gang i Tyskland i 2022 med to par i Bayern nær grænsen til Østrig, mens det formodes,

at arten havde sin nordligste yngleforekomst i Tyskland i 2024 med et par nær Oldenburg i Niedersachsen. Yngleaktivitet er blevet gentaget i mindst ét område i Bayern, og der forventes en langsom ekspansion, især i det sydøstlige Bayern og langs større flodsystemer med egnede levesteder. De hidtil største forekomster i Polen blev gjort i 2024 med flokke på op til 110 individer, og hvor arten samme år også yngede for første gang. Længere vestpå i Europa er der færre fund, men ud af hidtil 11 fund i Holland er to fra 2024. I Belgien er blevet noteret det samme med 13 fund, hvoraf to er gjort i 2024. I Norge og Estland er der fortsat ikke fund af arten, men Finland og Sverige har henholdsvis to og tre fund. De svenske fund omhandler ét fund af en skudt fugl i 1913 og to fund i 2024 med et fund i Skåne efterfulgt af den nævnte fugl, der vekslede mellem Slotsmose og Höganäs i Sverige.

Taget artens hurtige ekspansion mod vest i betragtning er de to danske fund ikke overraskende. Særligt fundet af en langtidsstationær fugl i Nordsjælland, som vekslede mellem danske og svenske lokaliteter, understreger artens tilpasningsevne og potentiale for fremtidig etablering i nye områder. Med den fortsatte udvikling i artens udbredelse er det nærliggende at forvente, at Dværghavkarven fremover vil blive et mere regelmæssigt indslag i den danske fuglefauna – en art, man tidligere anså for at være begrænset til sine østlige kerneområder fra Donaudeltaet til Kasakhstan og det sydlige Irak.

Dværgskarv, Slotsmose, Slangerup, 5. juni 2024.
Foto: Christoffer Ravn Clausen.

Tak

Tak for kommentarer til teksten fra Rune Sø Neergaard og Tim Hesselballe Hansen. Derudover takkes en række personer i andre sjældenhedsudvalg for at have bidraget med informationer om fund fra deres respektive lande: Belgien (Frédéric Vanhove pr. mail), Estland (Uku Paal pr. mail), Finland (Roni Väisänen pr. mail), Frankrig (Sylvain Reyt pr. mail), Holland (Gerjon Gelling pr. mail), Norge (Tor A. Olsen pr. mail), Polen (Tadeusz Stawarczyk pr. mail), Sverige (Magnus Corell pr. mail og Björn Malmhagen pr. mail), Tyskland (Christopher König pr. mail). Tak til Christoffer Ravn Clausen, Ole Zoltan Göller, Sakari Kauppinen og Søren Husted Larsen for lån af billeder.

Referencer

- Artportalen 2025: Artportalen. www.artportalen.se
- AviList Core Team 2025: AviList: The Global Avian Checklist (v 2025). <https://www.avilist.org/checklist/v2025>
- Birdguides 2025: Pygmy Cormorant expands range with likely first breeding in France. <https://www.birdguides.com/news/pygmy-cormorant-expands-range-with-likely-first-breeding-in-france>
- Björn Malmhagen: pr. mail: Sveriges Ornitologiska Förening – BirdLife Sverige. Raritetskommittén (Rk).
- Christopher König pr. mail: Deutsche Avifaunistische Kommission (DAK).
- eBird 2025. eBird: An online database of bird distribution and abundance. – eBird, Cornell Lab of Ornithology, Ithaca, New York. www.ebird.org
- Frédéric Vanhove pr. mail: Belgian Rare Birds Committee (BRBC).
- Gerjon Gelling pr. mail: Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA).
- Giacchini, P., F. Fanesi & M. Prosdocimi 2022: The pygmy cormorant *Microcarbo pygmaeus* in central Italy: the status in the Marche region and the first confirmed breeding record in the province of Pesaro e Urbino (PU). – Research in Ornithology, 92: 59-60.
- Magnus Corell: pr. mail: Sveriges Ornitologiska Förening – BirdLife Sverige. Raritetskommittén (Rk).
- Nemeth, E. 2008: The Pygmy Cormorant, *Phalacrocorax pygmeus* (Pallas 1773) – a new breeding bird in Austria. – Egretta 49: 2-5.
- Roni Väisänen pr. mail: Finnish National Rarities Committee. BirdLife Suomen Rariteettikomitea (BSR).
- Sylvain Reyt pr. mail: La Commission de l'avifaune française (CAF).
- Tadeusz Stawarczyk pr. mail: Polska Komisja Faunistyczna.
- Tor A. Olsen pr. mail: Norsk Sjældenhetskomite for fugl (NSKF).
- Uku Paal pr. mail: Estonian Rarities Committee. BirdLife Estonia.

Hvidkronet Spurv, Ejersted, Saltum, 31. maj 2024. Foto: Tommy Flugt Fix og Line Fix.

Hvidkronet Spurv (*Zonotrichia leucophrys*) ved Saltum – ny art for Danmark

Af Kent Olsen

Endnu en sjældenhed på et foderbræt

Fredag den 31. maj 2024 blev en ny fuglearart for Danmark tilføjet til den danske fuglefauna, da en Hvidkronet Spurv (*Zonotrichia leucophrys*) blev opdaget i Ejersted nær Saltum i Nordjylland. Fuglen blev fundet af ægteparret Tommy Flugt Fix og Line Fix, der fotograferede den på foderbrættet i deres have på Vadsøkærvej 25. Den opholdt sig i haven hele eftermiddagen, og om aftenen kontaktede ægteparret Anders Wiig Nielsen for at gøre opmærksom på fundet. Som formand for Feltornitologisk Udvalg står Anders angivet som kontaktperson, hvis man som finder af en sjælden fuglearart ønsker vejledning. Anders, der straks kunne bekræfte artsbestemmelsen ud fra billederne, aftalte med Tommy og Line, at han dagen efter kunne besøge haven for at prøve at genfinde den Hvidkronede Spurv.

Anders eftersøgte den Hvidkronede Spurv en stor del af lørdag den 1. juni, men den dukkede ikke op igen på foderbrættet og kunne ikke genfindes i haven. Haven, hvor fuglen sås, er stor og vildtvoksende omgivet af flere mindre lunde. Ægteparret så heller ikke fuglen igen og gjorde opmærksom på, at de uanset hvor godt dette blev organiseret ikke ønskede yderligere besøg. Grunden til, at de havde henvendt sig, var, at de dels ønskede artsbestemmelsen bekræftet og dels ønskede, at fundet blev

registreret af Dansk Ornitologisk Forening. Derfor påtog Anders sig ansvaret for i august 2025 at indsende fundet til behandling ved Sjældenhedsudvalget.

Sjældenhedsudvalgets afgørelse

Fuglen havde ingen synlige afvigelser i fjerdragten, og selvom benene ikke kunne ses på fotos, og det derved ikke kunne konstateres, hvorvidt fuglen bar ringe eller ej, har Sjældenhedsudvalget vurderet, at fundet bør betragtes som spontant og har derfor godkendt det i kategori A. Dermed er Hvidkronet Spurv godkendt som art nummer 502 på den danske liste.

Taksonomi og udbredelse

Hvidkronet Spurv tilhører slægten *Zonotrichia*, der rummer fem arter af mellemstore spurvefugle udbredt i Nord- og Mellemamerika. Slægten hører til familien Passerellidae, tidligere kendt som "New World sparrows", og udskilt fra den gamle familie Emberizidae (værlinger). I artens videnskabelige navn *Zonotrichia leucophrys* referer *leucophrys* til artens karakteristiske hvide øjenbryns-tribe (fra græsk: *leukos* = hvid, *ophrys* = øjenbryn). Hvidkronet Spurv er polytypisk og består af fem underarter, som varierer i både udseende og udbredelse. Den nordligste underart ssp. *gambelii* (Nordvest Hvidkronet

Hvidkronet Spurv, Ejersted, Saltum, 31. maj 2024. Foto: Tommy Flugt Fix og Line Fix.

Spurv) er en langdistancetrækfugl udbredt i Alaska og det nordlige Canada, mens ssp. *nuttalli* (Santa Barbara-spurv) er en stationær kystform i Californien. Ssp. *pugetensis* (Cascades Hvidkronet Spurv) er en mellemdistancetrækfugl, der yngler i det nordvestlige USA og det sydvestlige Canada, ssp. *oriantha* (Bjerg Hvidkronet Spurv) er en mellemdistancetrækfugl, der yngler i bjergområder i det vestlige USA og Canada og ssp. *leucophrys* (Hvidkronet Spurv) er en langdistancetrækfugl, der yngler fra det østlige Alaska til det centrale Canada (AviList Core Team 2025). De europæiske fund kan henføres til underarterne ssp. *gambelii* og ssp. *leucophrys*.

Beskrivelse

Hvidkronet Spurv er en mellemstor spurv med en meget karakteristisk hovedtegning. Udseendet varierer kun lidt mellem kønnene, og udfarvede fugle er let genkendelige, mens ungfugle kan være mere udfordrende at bestemme.

Udfarvede fugle har en markant hovedtegning med sort-hvidt mønster. Den centrale isse er rent hvid, afgrænset af to brede, sorte issestriber. Over øjet ses en tydelig hvid øjenbrynsstribe, som står i kontrast til en sort stribe gennem øjet. Kinden og nakken er lysegrå. Rygfjerene har en varm brun grundfarve med sorte centre, hvilket giver en kontrastfuld rygtegning med tydelig mørk længdestribning. Vingerne er brune med to smalle vingebånd skabt af hvide spidser på de ellers brunkantede store og mellemste armdækfjer. Halen, der er middellang og let kløftet, er brun med mørkere centrale fjer. Overgangen fra den grå nakke og hals til kroppen er glidende, hvor brystet er ensartet lysegråt uden striber og går over i hvidlig bug og underhaledekfjer. Flankerne kan have et svagt brunligt skær (Sibley 2010).

Farven på næbbet varierer, hvor det typisk er lyserødt til kødfarvet hos ssp. *leucophrys*, ssp. *oriantha* og ssp. *gambelii* eller gulligt til orange hos ssp. *nuttalli* og ssp. *pugetensis* (Sibley 2010).

Hovedtegningen på ungfugle fremstår mere diffus og mindre markant end på adulte. Således er hovedet brunstribet med en beige eller gulligbrun øjenbrynsstribe. Ryg og flanker kan være mere varmt brunlige (Sibley 2010).

Sang og kald varierer geografisk og er ofte underartsbestemt – hvilket har været genstand for adfærds- og populationsstudier i Nordamerika (Sibley 2010). Desværre

er lydoptagelser sjældne ved europæiske fund.

Med udgangspunkt i fuglens mørke tøjle har Sjældenhedsudvalget godkendt fundet som tilhørende underarten ssp. *leucophrys*. Der findes også en anden mørktøjlet underart (ssp. *oriantha*) af Hvidkronet Spurv, men Sjældenhedsudvalget har vurderet, at fuglen med største sandsynlighed kan henføres til ssp. *leucophrys* på baggrund af de to underarters udbredelse og trækmønstre.

Forekomst i Vestpalæarktis

Hvidkronet Spurv er en almindelig og vidt udbredt art i Nordamerika, hvor arten både optræder som standfugl og trækfugl afhængigt af underart og udbredelse (eBird 2025). I Vestpalæarktis er arten derimod en meget sjælden transatlantisk gæst, hvor der inklusive det danske fund er godkendt 28 fund i kategori A. Dertil er der ét fund fra Holland i perioden december 1981 - februar 1982, der regnes som omhandlende en fugl undsluppen fra fangenskab og dermed er godkendt i kategori E, mens tre fund omhandlende fugle, der er blevet ført hertil med skibe, og som er blevet fodret undervejs, heller ikke tælles med (Hobbs 2025).

I Frankrig er der ét fund fra august 1965, hvilket udgør det første i Vestpalæarktis. Derudover er der godkendt ét fund i oktober 1978 i Island, tre fund fra oktober på Færøerne i henholdsvis 2017, 2022 og 2023, ét fund

Hvidkronet Spurv, Ejersted, Saltum, 31. maj 2024. Foto: Tommy Flugt Fix og Line Fix.

i maj 2003 i Irland og fire fund i oktober på Azorerne i henholdsvis 2005, 2009, 2010 og 2013. I Norge er der godkendt to fund af Hvidkronet Spurv fra Møre og Romsdal 2.-9. oktober 2009 og Vestland 2.-7. maj 2019. Begge de norske fund omhandler fugle med karakterer svarende til den nordlige underart ssp. *gambelii*, der er kendetegnet ved at have en lys tøjle (og mindre og mere gult næb). I Storbritannien er der godkendt 16 fund med størst koncentration af fund i Skotland og særligt på de nordlige øer (bl.a. Shetlandsøerne). Fundene er gjort i september (1), oktober (3), november (1), december (1), januar (1), april (2), maj (5) og juni (2). Ud fra dragtkarakterer kunne det i øvrigt påvises, at en fugl, der sås 7. oktober 2017 på Færøerne, var identisk med en fugl, der sås 8.-11. oktober 2017 på Shetlandsøerne, en afstand på 345 km.

I andet halvår 2023 blev der, ud over fundet i oktober på Færøerne, også registreret hele to Hvidkronede Spurve i Storbritannien, på Shetlandsøerne i oktober og i Cornwall i december. Det er nok ikke utænkeligt, at den nordjyske fugl er ankommet til Europa i efteråret 2023, der var en historisk god periode for amerikanske småfugle i Vesteuropa.

Som det ses af fundene af Hvidkronet Spurv, falder de fleste fund generelt inden for to perioder. Størstedelen af fundene er fra september til januar (efterår og vinter) og formodes fortrinsvis at omhandle fugle, der under deres sydgående træk i Nordamerika er blevet presset ud over Nordatlanten. Derudover optræder arten sjældnere fra april til juni (forår) og formodes at omhandle individer, der har overvintret i Vesteuropa, eller endnu sjældnere fugle på forårstræk mod Nordamerika.

At fugle uden for deres normale trækruter krydser Atlanterhavet fra Nordamerika til Europa, sker ofte som følge af kraftige vinde eller andre vejrænomener. Stærke vinde – eksempelvis vestlige vinde om efteråret – kan føre trækfugle langt væk fra deres planlagte rute pga. vindafdrift, mens særligt orkaner eller andre kraftige stormsystemer kan tvinge fugle ud af deres sædvanlige trækretning og resultere i en utilsigtet transatlantisk passage. For en række af de transatlantiske fund spiller skibsassistance også ind, hvor fugle kan lande på skibe og ufrivilligt blive transporteret til Europa.

Tak

Tak for kommentarer til teksten fra Rune Sø Neergaard og Tim Hesselballe Hansen. Derudover takkes en række personer i andre sjældenhedsudvalg for at have bidraget med informationer om fund fra deres respektive lande: Belgien (Frédéric Vanhove pr. mail), Finland (Roni Väisänen pr. mail), Holland (Gerjon Gelling pr. mail), Norge (Tor A. Olsen pr. mail), Polen (Tadeusz Stawarczyk pr. mail), Storbritannien (Paul French pr. mail), Sverige (Magnus Corell pr. mail og Björn Malmhagen pr. mail), Tyskland (Christopher König pr. mail). Tak til Tommy Flugt Fix og Line Fix for lån af billeder.

Hvidkronet Spurv, Ejersted, Saltum, 31. maj 2024.

Foto: Tommy Flugt Fix og Line Fix.

Referencer

- Avilist Core Team 2025: Avilist: The Global Avian Checklist (v 2025). <https://www.avilist.org/checklist/v2025>
- Björn Malmhagen: pr. mail: Sveriges Ornitologiska Förening – BirdLife Sverige. Raritetskommittén (Rk).
- Christopher König pr. mail: Deutsche Avifaunistische Kommission (DAK).
- eBird 2025. eBird: An online database of bird distribution and abundance. – eBird, Cornell Lab of Ornithology, Ithaca, New York. www.ebird.org
- Frédéric Vanhove pr. mail: Belgian Rare Birds Committee (BRBC).
- Gerjon Gelling pr. mail: Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA).
- Hobbs, J. 2025. A List of Nearctic Passerines Recorded in the Western Palearctic by Joe Hobbs Version 5.2. <https://www.dutchbirding.nl/static/references/nearcticPassersWP-v5.2.pdf>
- Magnus Corell: pr. mail: Sveriges Ornitologiska Förening – BirdLife Sverige. Raritetskommittén (Rk).
- Paul French pr. mail: British Birds Rarities Committee (BBRC).
- Roni Väisänen pr. mail: Finnish National Rarities Committee. BirdLife Suomen Rariteettikomitea (BSR).
- Sibley, D. 2010: White-crowned Sparrow *Zonotrichia leucophrys*. <https://www.sibleyguides.com/bird-info/white-crowned-sparrow>
- Tadeusz Stawarczyk pr. mail: Polska Komisja Faunistyczna.
- Tor A. Olsen pr. mail: Norsk Sjældenhetsskomite for fugl (NSKF).

Bjerghortulan, Sortemosen, 28. oktober 2024. Foto: Nikolaj Noel Christensen.

Bjerghortulan, Sortemosen, Hareskovby, 28. oktober 2024. Foto: Sakari Kauppinen.

Bjerghortulan (*Emberiza buchanani*) i Hareskovby – ny art for Danmark

Af Kent Olsen

En drøm går i opfyldelse

Mandag den 28. oktober 2024 gik Knud-Erik Andersen sin sædvanlige tur i Sortemosen i Hareskovby i nærområdet af sin bopæl. Det var med forventningen om at se fugle almindelige for årstiden, men på stien mellem Vesterled Sø og Cowboybyen opdagede han en mindre fugl, der fouragerede i kanten af stien. Hans første tanke var, at det var en hunfarvet Bogfinke (*Fringilla coelebs*), men i kikkerten kunne det straks udelukkes. Knud-Erik noterede, at den havde blege skægstriber og hvidlig øjenring, hvilket fik ham til at bestemme den til Hortulan (*Emberiza hortulana*). Fuglen var meget tillidsfuld og tillod Knud-Erik at komme ind på 2-3 meter af den, hvilket gjorde det muligt at nærstudere dragtdetaljer og tage nogle billeder med telefonen. En Hortulan var ikke et dårligt fund taget i betragtning af, hvor sjælden arten er blevet i Danmark, og at det var meget sent på året for arten, gjorde det blot endnu mere specielt. På intet tidspunkt havde Knud-Erik i tankerne, at det kunne være noget langt mere sjældent, han havde fundet. Fuglen fløj flere gange længere hen ad stien foran ham, men efter 20 minutter fløj den et længere stræk, og han mistede kontakten med den. Knud-Erik fortsatte videre langs med Sortemosen i retning af Cowboybyen, hvor han til sin store overraskelse genfandt fuglen cirka 400 m fra stedet,

hvor han først havde set den. Herefter besluttede han at indtaste fundet i DOFbasen sammen med nogle billeder. Meget hurtigt herefter kom der en melding på Bird Alarm fra Sebastian Klein, at det måske var en Bjerghortulan (*E. buchanani*). Knud-Erik sendte derefter en melding på Bird Alarm med den præcise position, og ret hurtigt ankom de første fuglekiggere. På et tidspunkt blev fuglen observeret af mindst 100 personer, hvor det indledningsvist vurderedes, at det enten var en Bjerghortulan eller en Rustværpling (*E. caesia*). Uanset hvilken af de to arter, så ville der være tale om en art, der ikke tidligere var registreret i Danmark. For Knud-Erik var fundet af en så sjælden fugl noget, han havde drømt om i de 57 år, han havde kigget på fugle.

Bestemmelsen landede endeligt på Bjerghortulan, og resten af dagen ankom fuglekiggere, der kunne iagttage den meget tillidsfulde fugl. Den holdt til på stien, helt ugeneret af mennesker, hunde og cykler. På et tidspunkt sad den helt stille, og fra tid til anden puttede den hovedet under vingen, hvor det gav indtryk af, at den måske var svækket. Men den blev igen meget aktiv og fouragerede frem til at den kl. 16:35 fløj ind i en have formentlig for at overnatte.

Dagen efter, tirsdag den 29. oktober 2024, blev fuglen genfundet og kunne med få undtagelser iagttages det

meste af dagen, hvor scenariet fra dagen før gentog sig. Fuglen fouragerede således i kanten af stien lang med Sortemosen, ganske tæt på gående mennesker, kondiløbere og forbigående cykler og hunde. Om eftermiddagen, kl. 16:55 lettede den og fløj væk, hvor det formodes, at den havde søgt mod et overnatningssted som dagen forinden. Men herefter kunne den ikke genfindes.

Sjældenhedsudvalgets afgørelse

Fuglen havde ingen synlige afvigelser i fjerdragten eller andet, der kunne indikere, at den kunne være undsluppen fra fangenskab. Dertil harmonerede fundtidspunktet med en række tidligere efterårsfund i Europa, hvorfor Sjældenhedsudvalget har vurderet, at fundet bør betragtes som spontant. Derfor er Bjerghortulan godkendt i kategori A som art nummer 503 på den danske liste.

Taksonomi og udbredelse

Bjerghortulan er polytypisk og består af tre underarter, som varierer i både udseende og udbredelse (AviList Core Team 2025). Artens yngleudbredelse strækker sig fra det østlige Tyrkiet og Centralasien til Altajbjergene, inklusive områder i Kasakhstan, Mongoliet og det nordvestlige Kina. Den vestlige underart, ssp. *cerrutii* (Kaukasus Bjerghortulan) er udbredt fra det østlige Tyrkiet, syd for Kaukasus til Iran og i nogle centrale områder mod Turkmenistan, nominatformen ssp. *buchanani* (Bjerghortulan) er udbredt fra Usbekistan og Tadsjikistan mod det centrale Afghanistan og vestlige Pakistan, mens ssp. *neobscura* (Mongolsk Bjerghortulan) findes i mere nordlige og østlige dele af artens udbredelse, herunder Kasakhstan, vestlige Kina (Xinjiang), Mongoliet og til nogle områder i det centrale Asien (AviList Core Team 2025). De fugle, der optræder i Europa, drejer sig enten om ssp. *cerrutii* eller ssp. *neobscura*.

Arts- og aldersbestemmelse

Adulte fugle af Bjerghortulan, Hortulan og Rustværpling har komplet fældning om sommeren, mens 1K har partiel fældning af den juvenile dragt i løbet af efteråret (Svensson 2023). En adult vil således fremtræde ensartet frisk i efteråret, mens en 1K vil fremstå med moderat slidte

Her ses den tydeligt grå overgump og cremefarvede undergump. Bjerghortulan, Sortemose, Hareskovby, 28. oktober 2024. Foto: Anders Odd Wulff Nielsen.

fjer og fældningsgrænser i udvalgte fjergrupper. Ud fra dragt karakterer kunne fuglen i Sortemosen således aldersbestemmes til 1K, da alle store dækfjer i vingen havde moderat slid og samme grundfarve omkring fjercentrene og derfor var juvenile fjer. Dertil sås en fældningsgrænse i de mellemste dækfjer i vingen og spidse halefjer som typisk hos en 1K. Fuglen havde ligeledes striber på overgump, hvilket passer på 1K Bjerghortulan. Svensson (2023) skriver således om arten: "*Rump greyish-brown to brown-grey (ad. male), in juv. streaked, in 1Y female only faintly so, in others almost unstreaked*".

Bjerghortulan, Hortulan og Rustværpling har som ungfugle et udseende, der minder om hinanden. Dog er Bjerghortulan den af de tre arter, der skiller sig mest ud i forhold til de andre. Farven på både over- og undergump er vigtige i forhold til artsbestemmelsen, hvor Svensson (2023) i forhold til Bjerghortulan skriver, at: "*Juv.: Differs from E. caesia by lacking rufous tinge to rump and upper tail coverts, by being pale buff on vent and under tail coverts, not rufous-buff*". En 1K Rustværpling kan altså udelukkes, da den vil vise rødbrun grundfarve på overgumpen, og okkerfarvet grundfarve på undergumpen. Fuglen i Sortemosen var tydeligt grå på overgumpen, med smalle striber, og cremefarvet på undergumpen som typisk for Bjerghortulan. I forhold til ung Hortulan er der lidt mere subtile, men stadig tydelige, forskelle. Under Bjerghortulan skriver Svensson (2023): "*Differs from juv. E. hortulana by lacking pale yellow on eye-ring, chin, throat and axillaries, by being much less prominently streaked above and on breast (E. hortulana being heavily streaked blackish), by having paler, browner wing feathers, not so dark ground-colour with contrasting light edges*". Der burde altså kunne erkendes gult i ansigtspartiet på en Hortulan, hvilket ikke var tilfældet på fuglen i Sortemosen.

En ung Hortulan, og ung Rustværpling for den sags skyld, er kraftigt stribet på ryggen. Under Bjerghortulan skriver Svensson (2023): "*Mantle and back generally brown-grey and rather narrowly, and in many inconspicuously, streaked grey-brown (not distinctly streaked blackish, as in E. caesia and E. hortulana)*". Fuglen i Sortemosen viste tydelige smalle striber på ryggen, og med de smalle mørkegrå striber på en grå ryg giver det en langt mindre broget og kontrasterende overside end en Hortulan og Rustværpling viser.

Her ses fældningsgrænse i de mellemste dækfjer i vingen foruden moderat slid på store dækfjer og tertialer. Bjerghortulan, Sortemose, Hareskovby, 28. oktober 2024. Foto: Lars Paaby.

Her ses stribning på ryg, overgump, og overhaledækfjer. Bjerghortulan, Sortemose, Hareskovby, 28. oktober 2024. Foto: Jakob Engelhard.

På kroppens underside er forskellen mellem unge Hortulaner og Rustværlinger i forhold til ung Bjerghortulan endnu mere tydelig. Hortulan og Rustværling har tydeligt sribet bryst og flanker med smalle, men helt sorte striber. Det ghoster kontrasten mellem grønlig/gråblå strube, og rustfarvet bryst hos ældre Hortulaner og Rustværlinger. Fuglen i Sortemosen havde et helt ensartet pink-cremefarvet bryst, med næsten usynlig svag sribning under struben. Der sås ingen kontrast på brystet, som hos Hortulan og Rustværling, hvilket igen passer på Bjerghortulan.

Tertialerne rummer også vigtige forskelle mellem Hortulaner og Rustværlinger i forhold til Bjerghortulan. Fuglen i Sortemosen viste mørkegrå tertialer med relativt smalle cremehvide kanter, hvilket er typisk for Bjerghortulan. Her viser Hortulan og Rustværling i stedet sorte tertialer med brede brune kanter.

Den hvide øjenring, næbbets lyserøde farve, dets relativt smalle højde i forhold til længden og den relativt lange hale understøtter bestemmelsen til Bjerghortulan. Heldigvis var fuglen meget tillidsfuld, hvorfor karaktererne kunne dokumenteres med billeder og iagttages i felten.

Forekomst i Europa

Selvom Bjerghortulan primært er udbredt i Vest- og Centralasien med de nærmeste yngleområder i det østlige Tyrkiet (eBird 2025), er den kendt som en meget sjælden gæst i Nord- og Vesteuropa. De tidligere forekomster inkluderer ét fund i Finland: 30.-31. oktober 2006, Karhuluoto, Pori, ét fund i Norge: 11.-19. august 2011, 2K+ han, Vågsvollmark, Farsund, Agder, to fund i Sverige: 2. juni 2010, 2K han, Utlången, Blekinge og 2. juni 2018, 2K+ han, Stenrevet, Gotska Sandön, Gotland, ét fund i

Holland: 16. oktober 2004, 1K ringmærket, Castricum, og tre fund i Tyskland: 13. oktober 2009, Helgoland, Slesvig-Holsten, 10.-11. juni 2013, Helgoland, Slesvig-Holsten og 14. juni 2017, 2K+ han, Hallig Hooge, Slesvig-Holsten. Det danske fund den 28.-29. oktober 2024 i Sortemosen udgør dermed det niende fund i Nord- og Vesteuropa. At arten er meget sjælden i Europa understreges af, at den endnu ikke er truffet på De Britiske Øer.

Med udtagelse af et fund i dagene 11.-19. august i Norge falder fundene af Bjerghortulan i Nord- og Vesteuropa inden for to perioder. Fire fund er fra perioden 2.-14. juni (forår) og formodes at omhandle unge fugle på forlænget træk fra overvintring på det indiske kontinent. Fire andre fund er fra perioden 13.-31. oktober (efterår) og formodes fortrinsvis at omhandle unge fugle eller potentielt individer med genetiske fejl i deres orienteringsevne, der trækker i forkerte retninger, herunder modsat kurs, og derved afviger væsentligt fra artens normale trækruter.

Tak

Tak for kommentarer til teksten fra Rune Sø Neergaard og Tim Hesselballe Hansen. Derudover takkes en række personer i andre sjældenhedsudvalg for at have bidraget med informationer om fund fra deres respektive lande: Belgien (Frédéric Vanhove pr. mail), Finland (Roni Väisänen pr. mail), Holland (Gerjon Gelling pr. mail), Norge (Tor A. Olsen pr. mail), Polen (Tadeusz Stawarczyk pr. mail), Storbritannien (Paul French pr. mail), Sverige (Magnus Corell pr. mail og Björn Malmhagen pr. mail), Tyskland (Christopher König pr. mail). Tak til Jakob Engelhard, Anders Odd Wulff Nielsen, Lars Paaby, Nikolaj Noel Christensen og Sakari Kauppinen for lån af billeder.

Her ses ensartet varmfarvet bryst, med næsten usynligt svag stribning under struben. Bjerghortulan, Sortemosen, 28. oktober. 2024. Foto: Nikolaj Noel Christensen.

Referencer

- AviList Core Team 2025: AviList: The Global Avian Checklist (v 2025). <https://www.avilist.org/checklist/v2025>
- Björn Malmhagen: pr. mail: Sveriges Ornitologiska Förening – BirdLife Sverige. Raritetskommittén (Rk).
- Christopher König pr. mail: Deutsche Avifaunistische Kommission (DAK).
- eBird 2025. eBird: An online database of bird distribution and abundance. – eBird, Cornell Lab of Ornithology, Ithaca, New York. www.ebird.org
- Frédéric Vanhove pr. mail: Belgian Rare Birds Committee (BRBC).
- Gerjon Gelling pr. mail: Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA).
- Magnus Corell: pr. mail: Sveriges Ornitologiska Förening – BirdLife Sverige. Raritetskommittén (Rk).
- Paul French pr. mail: British Birds Rarities Committee (BBRC).
- Roni Väisänen pr. mail: Finnish National Rarities Committee. BirdLife Suomen Rariteettikomitea (BSR).
- Svensson, L. 2023: Identification Guide to European Passerines. 5. udgave. Lullula Förlag, Stockholm.
- Tadeusz Stawarczyk pr. mail: Polska Komisja Faunistyczna.
- Tor A. Olsen pr. mail: Norsk Sjeldenhetskomite for fugl (NSKF).

Danske Fuglestationer - 2024

Redigeret af Peter Lange

Indledning

Til *Fugleåret 2024* har vi modtaget årsberetninger fra alle aktive stationer på nær Keldsnor og Vørsø. Den aktuelle dækning og aktivitet i 2024 vil fremgå af de enkelte afsnit.

Statsejede fuglestationer:

Tipperne

Tipperne er i dag eneste tilbageværende statsdrevet naturvidenskabelige feltstation. Tipperne hører under Miljøministeriet og administreres af Naturstyrelsen, der står for opsyn og pleje samt publikumsfaciliteter. Fuglelivet på Tipperne overvåges af ornitologer, der er ansat af Amphi Consult, som udfører opgaverne for Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet (tidl.: DMU), der bl.a. – på vegne af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) – organiserer overvågningen af vandfugle i området.

Dansk Ornitologisk Forenings fuglestationer:

Gedser Fuglestation

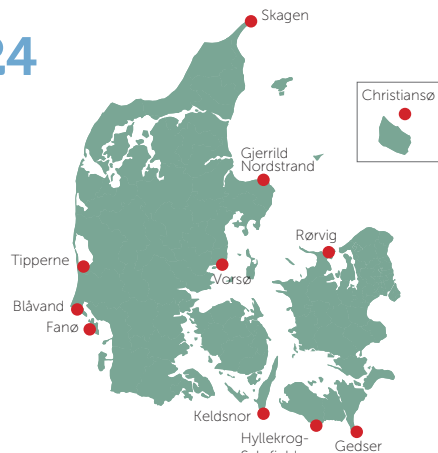
Fuglestationen blev etableret i 1995 og har siden 2001 haft til huse ved Gedser Fyr. De primære formål er at monitere fugletrækket gennem trækobservationer og standardiseret ringmærkning forår og efterår samt formidling af naturen for skoler, grupper, lokale folk og turister. Fuglestationens daglige leder er Hans Lind. Webadresse: www.gedserfuglestation.dk

Blåvand Fuglestation

Blåvand Fuglestation, som blev oprettet i 1963, er Danmarks ældste fuglestation. Siden 1963 er der foretaget overvågning af især vadefugle- og havtrækket, og det er en af de længste observationsperioder i Europa. Især overvågningen af de adulte arktiske vadefugles træk forbi Blåvands Huk er unik. Fra 1984 påbegyndtes standardiseret ringmærkning, hvor udviklingen i småfuglebestandene er blevet overvåget. Gennem alle årene er arbejdet udført på frivillig basis. Daglig leder er Henrik Böhmer. Webadresse: <https://blaavand.dof.dk/>

Skagen Fuglestation

DOF har siden 2009 drevet fuglestationsvirksomhed i Skagen, men i 2017 åbnede Naturstyrelsen for oplevelsescentret Det Grå Fyr, hvori Skagen Fuglestation siden har haft til huse. De primære aktiviteter har koncentreret sig om ringmærkning, observationer, formidling og indsamling af data om både trækfugle og ynglefugle, samt oplæring af nye ringmærkere og observatører. Det daglige arbejde er primært blevet udført af forstan-

deren Simon S. Christiansen, lokale ornitologer samt overnattende frivillige fra nær og fjern.

Webadresse: www.skagenfuglestation.dk

Frivillige/private fuglestationer og lignende:

Christiansø Feltstation

Fuglestationsarbejdet på Ertholmene er i slutningen af 2020 blevet reorganiseret, med ny organisation og ny website. Man har genoptaget standardiseret ringmærkning samt træktællinger mv. fra foråret 2021. Kontaktperson for foreningen er Anders Mosbech.. Webadresse: www.chroe.dk

Fanø Fuglestation

Fanø Fuglestation blev stiftet i 2017 på privat initiativ, med det formål systematisk og standardiseret at overvåge fugletrækket og rastende fugle på Fanø samt foretage ringmærkning. Stationens virke kan følges på Fanø Fuglestations åbne facebookside. Søren Brinch er bestyrelsesformand og daglig leder af fuglestationen. Webadresse: <https://www.facebook.com/groups/224889424358221/>

Gjerrild Nordstrand

En gruppe af frivillige udfører koordinerede trækobservationer i området ved Gjerrild Nordstrand. Træktotaler mv. opgøres på DOFbasen og på egen website. Jørgen Staarup Christensen er kontaktperson. Webadresse: <http://gjerrild4ever.blogspot.com>

Hyllekrog-Saksfjeld

Der har siden 2009 foregået organiserede, systematiske tællinger af de trækkende fugle i området. Dækningen er daglig i foråret og mere uregelmæssig om efteråret. Træktællingerne foregår hovedsageligt fra Store Brunddrag. Primus motor på stedet er Preben Berg, med hjælp fra en række frivillige. Fuglestationens rapporter kan læses via www.dofstor.dk

Keldsnor Fuglestation

Fuglestationen blev etableret i 1995 og drives af DOF Fyn med Hans Rytter som leder. Fuglestationens aktiviteter kan følges på www.doffyn.dk/nyheder?kat=13

Rørvig Fuglestation

Rørvig Fuglestation er en lokal forening, hvis formål er at udforske fuglelivet på Rørvig-halvøen. Formand for foreningen er Peter Ellegård Larsen.

Webadresse: www.rfst.dk

Vorsø

Øen Vorsø i Horsens Fjord hører under Miljøministeriet og administreres af Naturstyrelsen. Jens Gregersen bebor stationen og varetager optællinger af ynglefugle og øvrige registreringer.

Græshoppesanger, Gedser, 2. juni 2024. Foto: Bjørn Frikke.

Blåvand Fuglestation

Af Henrik Böhmer

Indledning

Året 2024 blev endnu et markant år ved Blåvand Fuglestation – et år præget af stærk bemanding, høj aktivitet og mange spændende resultater. Som i tidligere år var der stor international tilslutning fra både erfarne ringmærkere, unge på praktikophold og tilbagevendende observatører. I alt var ni nationaliteter repræsenteret, hvilket vidner om fuglestationens tiltrækningskraft og betydning som lærings- og forskningsplatform.

Både forårs- og efterårssæsonerne blev dækket solidt, med daglige observationer næsten uden afbrydelser. Ringmærkningen var generelt godt repræsenteret, selvom enkelte perioder i efteråret manglede bemanning. Alligevel nåede vi et samlet antal på over 5.500 ringmærkede fugle, hvor især foråret bidrog med rekordhøje fangster. Blandt årets højdepunkter var sjældne arter som Flodsanger, Audouinsmåge og Kohejre, samt imponerende trækdage for både Sortand, Rødstrubet Lom og Stær.

2024 var desuden et år med væsentlige projekter og nyheder: fra farvemærkning af Rødrygget Tornskade og satellitmærkning af Solsort til installation af BirdPi og udvikling af nye digitale værktøjer som Thunderling. Disse initiativer styrker ikke blot fuglestationens daglige arbejde, men bidrager også til en bredere forståelse af fuglenes bevægelser og kondition under ophold ved Blåvandshuk.

Samlet set var 2024 et år, hvor Blåvand Fuglestation endnu engang viste sin styrke som både forskningsplatform, uddannelsessted og samlingspunkt for frivillige fugleentusiaster.

Bemanning

Som det har været de seneste år, var der i 2024 god bemanning og mange nationaliteter repræsenteret. Ved Blåvand Fuglestation ser vi en stor interesse for praktikophold fra udenlandske studerende, både fra fuglekyndige og andre naturinteresserede. Vi ser også en tendens til at tidligere ringmærkere og observatører besøger Blåvand i kortere og længere perioder.

Observationerne blev i foråret primært dækket af Blåvand Fuglestations egen styregruppe, hvor Anders Myrtue, Bent Jakobsen, David Manstrup og Henrik Böhmer dækkede det meste af sæsonen, kun med få dage uden observationer. I april fik vi besøg af et tysk/engelsk kærestepar James og Elizabeth, som hjalp med observationerne. De sidste uger af forårssæsonen blev dækket af amerikanske Lucas Corneliussen, som senere var frivillig ved Skagen Fuglestation.

Som noget nyt havde vi dækning af observationer mellem forårs- og efterårssæsonen, hvor en længere periode blev dækket af Theotim Le Camus fra Frankrig,

Et godt hold i det tidlige efterår. Fra venstre mod højre: Taima, Hannah og Brian. Foto: Blåvand Fuglestation.

som i en periode i juli fik følgeskab af Kai Klawitter fra Tyskland.

Den primære ringmærkning blev i foråret dækket af den tilbagevendende Morten Jenrich Hansen, som igennem hele perioden havde assistance fra Maxim Lisi fra Holland. De fik i en længere periode i april assistance fra Bianca Svendsen fra Roskilde, og i maj fik vi besøg af Mallory og Antonino fra Italien. Som en del af et projekt om farvemærkning af de lokale Rødryggede Tornskader, havde vi i maj og juni besøg af Michael Von Beveren fra Holland.

Observationerne blev i efteråret 2024 primært dækket af tre personer: Theotim i juli/august, Brian Juhl i august/ september og den tilbagevendende Louis Poulsen fra midt-september og sæsonen ud. De fik i perioder følgeskab af hhv. Leon Pedersen, Lærke Winding og Jonas Jørgensen fra Danmark, og Lorin fra Schweiz. Alle dage i efterårssæsonen blev dækket og de daglige trækobservationer fortsatte endda november ud.

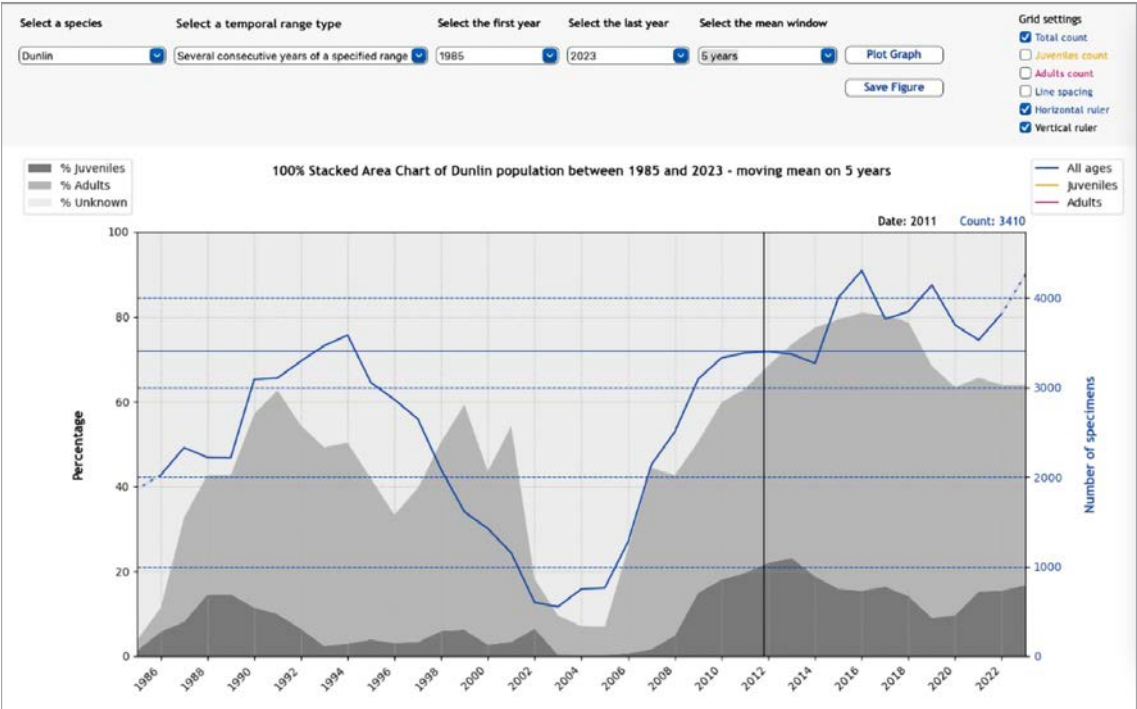
Fleere unge birdere benyttede sig af muligheden for at besøge Blåvand som en del af en skolepraktik.

Ringmærkningen blev desværre ikke dækket 100% i løbet af efteråret. Juli og august blev dækket sporadisk af Freya Mørup-Petersen og Henrik Böhmer, men der manglede ca. tre ugers dækning. Fra 30. august var der fuld dækning resten af sæsonen, hvor Hannah Deutch og Hanelie Sidhu tog sig af den standardiserede ringmærkning. De fik assistance fra hhv. Michael Von Beveren fra Holland og Hsu Chung Chi fra Taiwan. I den sene sæson assisterede flere velkendte ansigter, f.eks. Anne Hansen, Jonas Pedersen, Taïma Lorentzen og Menno den Uijl fra Holland. I alt et år med fuld fart på de frivillige og i alt 9 nationaliteter repræsenteret.

Projekter og nyheder

2024 var et begivenhedsrigt år med mange initiativer og flotte resultater. Her er en oversigt over de mest bemærkelsesværdige projekter:

- Stationens ringmærkningslaboratorie og entréen til fuglestationen blev renoveret fra top til tå.
- Der blev i det sene forår indsamlet blodprøver til test af West Nile Disease i samarbejde med Statens Naturhistoriske Museum.
- Der blev gennemført målrettet farvemærkning af Rødrygget Tornskade i lokalområdet.
- Der blev udviklet et nyt datavisualiseringsværktøj: Thunderling, der bl.a. kan vise ungfugleprocenter og flerårsgennemsnit.
- Vi fik indviet fire nye net (42 netmeter) i det lille, isole-rede krat nordvest for fyret.
- Al vores standardtrækdata er blevet søgbar i DOF-basen, ved at bruge metoden "Træktælling, standardtid".
- Vi har fået installeret en "BirdPi" til kontinuerlig optagelse og optælling af fuglestemmer på fuglestationen.
- I det sene efterår blev der sat satellitsendere på i alt 12 Solsorte i forbindelse med ICARUS-projektet. Det blev gennemført i samarbejde med Statens Naturhistoriske Museum.
- Samarbejdet med Nationalpark Vadehavet bevirkede, at der igen i 2024 blev sat et rævesikkert hegn op til ynglende strandfugle på Nordhukket. Hegnet gav god beskyttelse og mindst 17 par Dværgterner og 3 par Store præstekraver rugede og fik unger. Op til 54 Dværgterner sås i og omkring hegnene midt i maj, og det var det største antal i mange år.

Visualiseringsværktøjet "Thunderling"

Odinshane (sammen med Præstekrave og Sandløber), Blåvands Huk, 15. juni 2025. Foto: David Manstrup.

Udover de mange gode projekter, blev der gennemført en detaljeret analyse af trækfuglenes evne til at forbedre deres kondition under ophold ved Blåvandshuk. Analysen blev lavet af den hollandske universitetsstuderende, Maxim, som bl.a. tog udgangspunkt i fedt- og muskelværdier fra de fangede fugle. Ved Blåvand Fuglestation har vi siden 2018 målt fedt og muskel på alle fangede fugle, og det er første gang en sådan analyse er blevet gennemført i Danmark. I analysen indgik data fra fangster og genfangster af individer af Rødhals, Jernspurv, Gransanger og Fuglekonge, som alle var i stand til at øge deres kondition under deres ophold i Blåvand. Specielt Jernspurv og Rødhals viste gode evner til at øge deres kondition ift. fedtscoren. Vejrforhold og fødevalg så ikke ud til at have nogen effekt på fuglenes kondition.

Observationer

Forår

Januar og februar er traditionelt uden fast bemanding på Blåvand Fuglestation, og observationerne i denne periode afhænger primært af lokale fuglekiggere. Vintermånederne ved Blåvand er generelt præget af lav aktivitet, og på tilfældige datoer hvor vejrudsigten ser lovende ud.

Et af de mere overraskende indslag denne vinter var Sortgrå Ryle. Hvor arten tidligere har haft en fast forekomst på Høfderne ud for Grønningen, blev der i år registreret et usædvanligt stort antal ved Blåvands Huk. Over en længere periode blev der observeret mellem 20 og 60 individer fouragerende på stranden, og den højeste forekomst blev noteret den 10/2, hvor hele 66 Sortgrå Rylere blev set i opskyllet nord for pælerækken. På udvalgte datoer blev der desuden brugt tid på havobservationer. Den 25/1 blev der registreret over 300 sydrækkende Rider, hvilket må betragtes som en

Kohejre, Blåvand, 3. september 2024. Foto: David Manstrup.

god forekomst for årstiden. Den 7/2 blev en Islom set trækkende forbi, og 25/2 blev der talt 889 Rødstrubet Lom på kompensationsstræk.

Marts markerer begyndelsen på den officielle forårs-sæson i Blåvand. Måneden er ofte præget af en rolig opstart med begrænset fugletræk. De første markante bevægelser kræver særligt gunstige vejrforhold. Når disse forhold er til stede, kan der dog observeres betydelige bevægelser over havet både i nord- og sydgående retning. En af de mest markante arter i marts er Rødstrubet Lom, som under de rette forhold kan forekomme i meget høje antal. Mange af de observerede lommer på denne tid af sæsonen anses som værende rastende fugle, der bevæger sig for at kompensere for strømforholdene i området. Et eksempel på dette fænomen fandt sted 12/3, hvor hele 2.142 Rødstrubet Lom blev registreret i

sydgående retning. Samme fænomen ses hos sortand. 23/3 blev der talt over 8.000 nordtrækkende Sortand, hvilket sagtens kan være mere reelt træk, da Sortanden primært trækker i marts/april. Marts bød ikke på de store sjældenheder, men en Gulirisk blev registreret 24/3 kortvarigt rastende i Fyrhaven. Sæsonens første Almindelig Kjove blev observeret allerede den 22/3. I alt blev der registreret 49 Almindelig Kjove i løbet af foråret, hvilket er udmærket taget i betragtning af, at vi ikke havde en daglig fast observatør.

April forløb uden de store overraskelser, og fugletrækket var generelt meget beskedent. Den bedste trækdag blev 23/4 med omkring 3.300 Sortand og 420 Rødstrubet Lom. Måneden bidrog også med en nordtrækkende 2K Gråmåge 6/4, samt en 3K Middelhavssølvmåge, som rastede på stranden 9/4, men overordnet en usædvanligt stille april.

Maj måned er altid spændende, da der dukker nogle sjældne gæster op. Det blev en udmærket maj til sub-hits. Her kan nævnes arter som Hærfugl (9/5), Sort Glente (12/5) Markpiber (14/5), 4 Biæder (18/5), Drosselrørsanger (19/5) og Mellemkjove (21/5). Ganske gode lokale fund for Blåvand og over en relativt kort periode. Det lykkedes dog ikke at finde nogle SU-arter i foråret 2024. I juni blev den bedste fugl en rastende Odinsane, som blev fundet langt oppe af kysten 15/6. Fuglen rastede sammen med en flok med Stor Præstekrave og Sandløber. På trods af en ret stor flugtafstand lykkedes det at hive et foto hjem.

Efterår

Efteråret startede som vanligt ud med det store vade-fugletræk, som primært løber af stablen i juli og august. Fuglestationens samlede total for vadefugle blev 31.775, hvilket er et ganske fint resultat. Mange af arterne viser også stabile omend stigende tendenser, hvor der tælles enten samme antal eller stigende antal år for år. Her

Flodsanger, 20. maj 2024. Første fund for Blåvandshuk.
Foto: David Manstrup.

kan for eksempel nævnes Almindelig Ryle, som igen i år viste pæne antal og med en samlet efterårstotal på over 6.000 trækkende individer. Islandske Ryle klarede sig også udmærket med 3.500 fugle talt. Af andre arter som også leverer pæne årstotaler kan nævnes Dobbeltbekkasin (238), Sandløber (1.655), Stor Præstekrave (798) og Lille Kobbersnepe (1.310). Fuglestationens signaturfugl, Strandskade, ligger stabilt, men måske ikke prangende på 9.000 fugle på en sæson. I forhold til gamle dage er det en lav total, men umiddelbart er tilbagegangen standset og med en lille fremadgående retning det seneste årti.

Juli bød også på lidt sjældenheder heriblandt en Middelhavssølvmåge, en Almindelig Skråpe og en af årets absolut sjældneste fugle, som blev fotograferet af en besøgende fotograf 8/7, da en 2k Audouinsmåge rastede på nordhukket i knap en time sent på eftermiddagen.

Hvidvinget Måge, Blåvandshuk, 10. november 2024. Foto: Henrik Böhmer.

Farvemærkede unger af Rødrygget Tornskade. Foto: Theotim Le Camus.

Vi skulle ikke langt ind i august før sæsonens bedste dag for skrårer blev en realitet. Hele 40 Sodfarvet Skrårer og 7 Almindelige Skrårer blev talt 9/8. Absolut et af højdepunkterne for sæsonen, og efterhånden et sjældent fænomen med så høje antal havfugle. Skråpetrækket startede først omkring kl. 15.00 i forbindelse med en front og fortsatte helt frem til kl. 19.45. Desuden usædvanligt med 7 Almindelig Skrårer ved Blåvand. Almindelig Skrårer er fåtallig på lokaliteten, og 7 på en eftermiddag er et rigtig godt resultat. Udover denne store dag blev der 28/9 set 17 Sodfarvet Skrårer på en morgen, hvilket også er et rigtig pænt antal for lokaliteten.

Ellers bød september på de første Hvidbrynet Løvsangere, som er et årligt fænomen i Blåvand. Den første sås 20/9, hvilket er normal ankomst for denne art. Det er altid spændende med de sjældne fugle, men træktællerne vil også meget gerne opleve nogle dage med store mængder af fugle. Desværre udeblev de store tal for mange arter af småfugle. Der var enkelte lyspunkter, heriblandt 15/9 hvor observatørerne rundede 3.600 trækkende Engpibere. En fin dagsrekord for Engpiber, men på ingen måde en forekomst som redder sæsonen. Ligeledes skuffede finketrækket med et maxantal på omkring 3.000 Bogfinker på en morgenobs. Det samme gjaldt for oktober, som heller ikke viste særligt høje antal. Bjergvipstjert skilte sig markant ud med en rigtig flot sæson. Hele 257 trækkende i løbet af efteråret. Meget imponerende og en af de absolut bedste sæsoner for arten. En anden art som viser pæne resultater er Stær. Især i slut oktober start november kan der opleves store trækdage, hvor kæmpe flokke med Stære pisker mod vest-sydvest. Det blev til 80.000 trækkende Stære i løbet af sæsonen, hvilket absolut er godkendt og klart over middel. Største dag blev 25/10 med 18.950 Stære.

Den suverænt mest talrige art i sæsonen 2024 blev Sortand med 255.000 individer. Mange af disse fugle betragtes som rastende fugle, som flyver frem og tilbage

Freya med Grønspætte, en sjælden mærkningsart, 6. august 2024. Foto: Andreas Kristian Petersen.

mellem nordhukket og sydhukket. De tælles alligevel dagligt, da det er svært at afgøre, hvor mange af fuglene som er trækfugle.

Oktober og november bød også på nogle mere sjældne småfugle, og her kan blandt nævnes 3 forskellige Tajgapibere henholdsvis 6/10, 25/10 og 2/11. Ligeledes kan nævnes en trækkende Dværgværling både 24/10 og 8/11.

November bød også på en Storpiber 4/11, to Hvidvinget Måge hhv. 10/11 og 24/11 og en nordtrækkende Sabinemåge 25/11. Fuglestationens officielle sæson sluttede 15/11, men et par af de frivillige blev til slutningen af november.

Ringmærkning

Årstotalen for ringmærkning 2024 lå 5% under gennemsnittet for de seneste 30 år. Der blev ringmærket i alt 5.546 fugle og med tre uger uden bemanding i det tidlige efterår, ville totalen have ligget lige omkring gennemsnittet med fuld bemanding. Det skyldes bl.a. en god fangst i foråret, som toppes op af en solid indsats for at ringmærke redeunger af lokale ynglefugle. Fangsten af sjældne fugle må siges at ligge under gennemsnittet med Flodsanger som sjældneste fugl (ny art for Blåvandshuk), Sydlig Nattergal, Sumpmejse (tredje for hukket), Grønspætte, Høgesanger og Hvidbrynet Løvsanger.

Forår

Der blev i foråret 2024 ringmærket 2.411 fugle, hvilket er det tredjehøjeste for et forår i Blåvand nogensinde. De højeste forårsfangster fra Blåvandshuk er 3.389 i 2019 og 2.626 i 2022.

Der var relativt høje antal af arter, hvor vi ser en generel stigning i antallet af fangster over de seneste år. Det gælder bl.a. Gransanger, Munk, Gærdesanger, Jernspurv, Musvit og Skovspurv. Vi ser desuden en stigning i antallet af arter som Vendehals, Gærdesmutte og Sangdrossel i forårsfangsterne. Omvendt ser det ud for Havesanger,

Tornsanger og Karmindompap, hvor udviklingen ser ret skidt ud. Der blev kun fanget én Karmindompap, hvor vi flere tidligere år har været oppe over 10 i løbet af et forår.

Der blev i foråret 2024 gjort en stor indsats for at fange og ringmærke ynglefugle i lokalområdet. Det resulterede i rekordfangster af Stor Præstekrave (25), Sanglærke (24), Rødrygget Tornskade (9), Bomlærke (5) og Agerhøne (3). For Rødrygget Tornskade blev der gennemført et projekt med farvemærkning af de lokale ynglefugle. De blev mærket med blå ringe med hvid skrift.

Efterår

Ringmærkningstotalen for efteråret landede på 3.106 fugle. Det er et godt stykke under middel for de seneste 30 år, men ikke meget under middel for de seneste 10 år, som ligger på 3.475. En del af det lave antal kan forklares ved de tre ugers manglende ringmærkning i juli og august, men der har generelt været et betydeligt fald i ringmærkede småfugle i hele Norden. I 2024 har der været bemærkelsesværdigt lave tal af f.eks. Løvsanger, Gærdesanger, Fuglekonge, Blåmejse og Musvit. Derimod var 2024 et særdeles godt år for Solsort, som lavede ny sæsonrekord med hele 382 fugle. Også Vindrossel, Gransanger, Grå Fluesnapper og Kvækerfinke leverede flotte tal.

De fire nye net nordvest for fyret blev for alvor taget i brug i efteråret 2024. Ud af efterårstotalen på 3.106 fugle, blev 302 fanget i de nye net. De er i særlig grad gode til fangst af rødstjert, gransanger og havesanger.

Selv om der ikke røg nogle SU-arter i nettet, blev der også fanget en række usædvanlige arter i efteråret. Det inkluderer grønspætte (tredje ringmærket), Ringdrossel, Høgesanger, 4 Små Fluesnappere. En målrettet natfangst af fugle gav også nogle, for fuglestationen, sjældent ringmærkede fugle som f.eks. Strandskade (6), Dobbeltbekkasin (2), Hjejle (2), Lille Kobbersneppe (2), Vandrikse, Almindelig Ryle, Lornvie og Sildemåge.

Blåvand Fuglestation 2024

	1. halvår	2. halvår
Ringmærkning total	2.411	3.106
Tre talrigest ringmærkede arter	Gransanger (248), Løvsanger (225), Jernspurv (182)	Rødhals (510), Solsort (382), Fuglekonge (299)
Sjældneste ringmærkede arter	Sydlig nattergal, Flodsanger, Lille fluesnapper,	Grønspætte, Høgesanger, Hvidbrynet Løvsanger, Lille Fluesnapper (4)
Observationer, talrigeste arter	Sortand 62.952, Havterne/Fjordterne 13.138, Rødstrubet Lom 8549	Sortand 230.929, Stær 79.372, Stormmåge 13.971
Observationer, sjældne arter	Silkehejre, Sort Glente,Turteldue, Biæder, Hærfugl, Markpiber, Drosselrørsanger	Amerikansk Sortand, Kohejre, Steppenhøg (3), Audouinsmåge,Hvidvinget Måge (2), Storpiber, Tajgapiber, Rødstrubet Piber, Dværgværling (3)

Gedser Fuglestation

Sammenstillet af Bo Kayser

Indsamling af sammenlignelige data om fugletrækket i Gedser gennem en lang årrække, formidling om fugletrækket, uddannelse af næste generation af fugledataindsamlere og undersøgelse af muligheder for at tage nye tekniske løsninger til overvågning af fugletrækket i brug har været fokusområder for Gedser Fuglestation i 2024. Desuden blev vi 'ramt' af en nyhed, som ikke bare berørte Gedser-området, men hele Sydskindinavien.

Information om ringmærkning og træktælling i 2024 er sammenfattet i tabellen sidst i denne artikel. Du kan finde yderligere information på fuglestationens hjemmeside, www.gedserfuglestation.dk. Under Resultater kan du bl.a. læse rapporterne om årets træktælling og ringmærkning. Der præsenteres nyheder, og alle årets dagbogs-/blogslag er tilgængelige.

Uddannelse af næste generation af fugledataindsamlere til DOF

En af DOF's helt store styrker har igennem mange årtier været vores indsamling af data om fugle ved hjælp af et stort antal kvalificerede fugledataindsamlere. Uden denne gruppe af frivillige kunne DOF ikke have gennemført lokalitetsregistreringer, atlasprojekter, træktælling ved fuglestationerne med mere.

Med etableringen af Skagen Fuglestation i 2017 og indsatsen fra stationsleder Simon S. Christiansen blev der skabt et internationalt miljø for unge fugleinteresserede, som under deres ophold skulle medvirke til træktælling, ringmærkning, andre former for fugledataindsamling og formidling. Gennem samarbejdet i Fuglestationsudvalget

smittede dette initiativ af på fuglestationerne i Blåvand og Gedser. Fra og med 2024 har vi på Gedser Fuglestation bl.a. takket være den nye stationsleder, Tina Elley, fået implementeret denne uddannelse af nye fugledataindsamlere.

I foråret 2024 var der en studerende fra det hollandske universitet HAS på internship. Han skrev en stor opgave, hvor han anvendte de tidligere indsamlede data fra fuglestationen. Projektet omhandlede den fysiologiske forskel på hhv. lang- og kortdistancetrækkere. Rapporten kan ses på Gedser Fuglestations hjemmeside.

I efteråret 2024 deltog to unge britiske kvinder i den nye Fuglestationsuddannelse, hvor de gennem tre måneder lærte både at ringmærke samt tælle træk. Begge kom med en forventning om, at de helst ville ringmærke, men tog hjem med et stærkt ønske om at forsætte med træktælling.

Træktælling om foråret er blevet en del af standardovervågningen

I 2017 etablerede Gedser Fuglestation standardiseret træktælling ved Gedser Odde med observatører tilknyttet fuglestationen. Indtil da havde flere observatører indsamlet store mængder af data om fugletrækket ved odden, men ikke efter nogen standard og på en kun svært sammenlignelig måde. Vi har dog ved hjælp af deres data kunnet udarbejde rimeligt præcise rapporter om trækket tilbage til 2007.

I Gedser Fuglestations styregruppe ønskede vi også at dække forårstrækket ved Gedser Odde og gennemføre

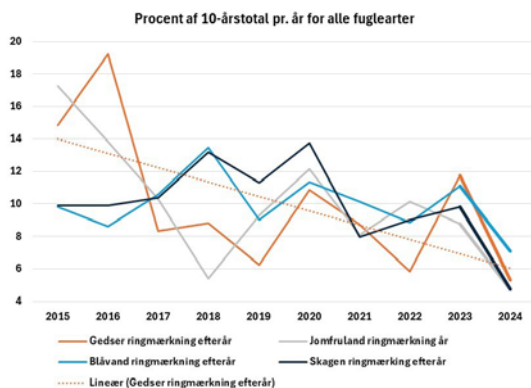
Vagn Lind underviser Larissa Britton i ringmærkning. Foto: Mads Elley.

Træktælling ved Gedser Odde. Foto: Mads Elley.

derfor i 2021-22 en helårstælling ved odden for bl.a. at finde frem til, hvilken periode en standardiseret træktælling om foråret skulle dække. I 2023 gik vi så i gang med et prøveforår med træktælling fra 21. februar til 31. maj. Det fungerede godt. Fra og med 2024 er træktælling om foråret blevet en del af Gedser Fuglestations standard-overvågning af fugletrækket.

Det er stadig svært at skaffe frivillige til at dække forårstrækket, men i 2024 lykkedes det at gennemføre daglige tællinger i det meste af standardperioden. Ud over frivillige på direkte ophold på fuglestationen har vi et fint samarbejde med flere lokale ornitologer om tællingerne. Vi håber, at vores nye fuglestationsuddannelse, hvor nye frivillige på stationen bliver trænet i ringmærkning, træktælling og flere andre discipliner i løbet af deres ophold, på længere sigt vil gøre det lettere at skaffe folk, der vil bidrage til systematisk indsamling af fugledata.

Procentvis fordeling af antal ringmærkede småfugle 2015-24 ved fire sydkandinaviske fuglestationer. Halveringen fra 2023 til 2024 er generel.

Fjeldvåge 1K, Gedser Odde, 20. december 2024.
Foto: Ole Friis Larsen.

Halvt så mange småfugle i efteråret 2024 som året før!

I løbet af efteråret 2024 blev vi i DOF kontaktet af flere end sædvanligt, som sagde, at der var færre fugle i deres haver og andre steder. Var der noget i det? Ville fuglene ikke bare være tilbage i haverne, når det blev koldt? Da ringmærknings sæsonen var slut på Gedser Fuglestation 15. november, lavede vi en kontrol: Var der ved standardringmærkningen fanget færre fugle i efteråret 2024 end i efteråret 2023. Ja, i den grad! Der var tale om en tilbagegang på 55 %. Var det bare et lokalt Gedser-fænomen? Vi fik ringmærkningsdata fra efteråret i Blåvand og Skagen. Der var tilbagegangen henholdsvis 36 og 52 %. Hvad med vores efterårstrækfugleopland i Skandinavien?

Ved Falsterbo i Sydsverige var tilbagegangen på 50 % og på Jomfruland i Sydnorge 46 %. Det var tydeligt, at der var gået noget alvorligt galt for bestandene af småfugle i Skandinavien.

Hvornår på året var det gået galt? Hvis det var yngle-succesen, der havde været lav i 2024, så måtte der være forholdsvis få ungfugle i efteråret 2024 i forhold til voksne ringmærket om foråret samme år. På data fra Gedser Fuglestation så vi på et mål for ungeproduktionen pr. voksen ved at dele antallet af unge fugle ringmærket om efteråret med antallet af voksne fugle ringmærket om foråret.

I 2024 var ungeandelen pr. voksen fugl nede på 1,6. Året før, i 2023, var ungeandelen helt oppe på 2,6, og i efteråret 2023 havde der været en stor fremgang i antallet af ringmærkede småfugle i forhold til året før. Der er altså noget der tyder på, at den store nedgang i antallet af småfugle i Danmark i efteråret 2024 skyldes en dårlig ynglesucces i Skandinavien. Hvad den dårlige ynglesucces så skyldes, har vi ikke bedre gæet på end de sædvanlige med nedgang i antallet af insekter og forskydning af det optimale yngletidspunkt på grund af klimaforandringer.

Spurvehøg er vores eneste rovfugleart, som vi ser tilstrækkeligt mange af på trækket til at kunne bruge tallene, og som har specialiseret sig i fangst af småfugle og fodrer deres unger op på denne fødekilde. Det var interessant at se, at der i efteråret 2024 var en tilsvarende nedgang i antallet af spurvehøge set ved træktællingerne i Gedser som faldet i antallet af ringmærkede småfugle samme sted.

Kan elektronisk fuglestemmeregistreringsudstyr bruges som supplement?

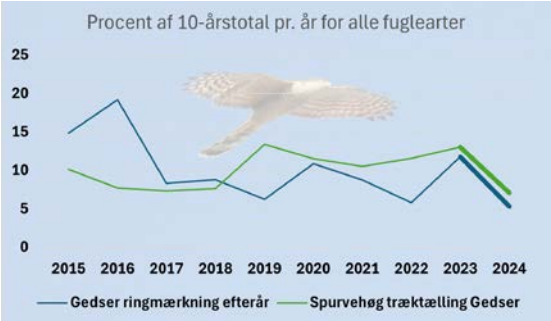
Registrering af fugletrækket ved hjælp træktælling og ringmærkning kræver mange persontimer i felten, og især for ringmærkningen koster det også ret mange

Det elektroniske lytteudstyr, BirdWeather PUC.
Foto: Bo Kayser.

Gedser	Ungeproduktion pr. voksen fugl om foråret
	Antal unger efterår 1 / Antal voksne forår 1
2023	2,6
2024	1,6

Ungeproduktion pr. voksen. Antal unger om efteråret delt med antal voksne samme forår.

Procentvis fordeling af antal ringmærkede småfugle om efteråret 2015-24 ved Gedser Fuglestation og spurvehøge set trækkende ved Gedser Odde i samme periode.

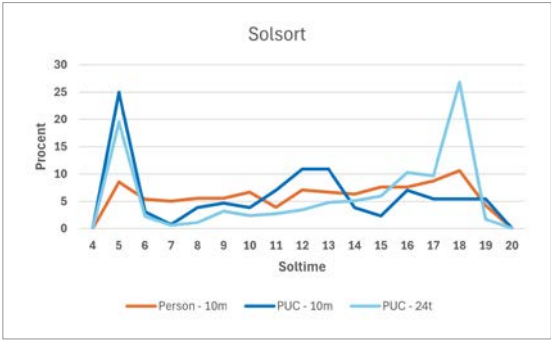
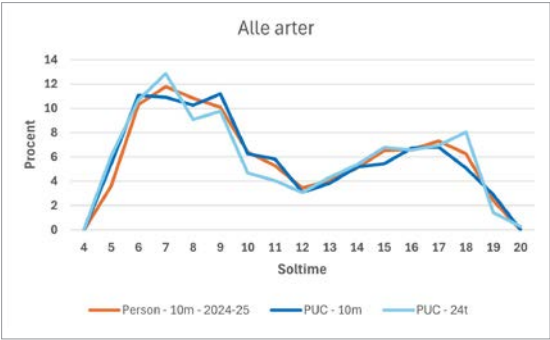
penge. Kan dette dataindsamlingsarbejde suppleres med, eller måske endda delvist erstattes af, elektronisk fugledataindsamling?

På Gedser Fuglestation har vi i 2024 set på et enkelt område inden for den elektroniske fugledataindsamling, nemlig hvad elektronisk lytteudstyr af typen BirdWeather PUC koblet op mod Cornell University's fuglelyds genkendelsesløsninger kan præstere.

Vi vil indsamle data, hvor vi kan sammenligne ændringer i antallet af registrerede fugle gennem en årrække indsamlet både af personer og af det elektroniske udstyr. Derfor har vi opsat en PUC på fuglestationen, hvor den indsamler data døgnet rundt, hvorved vi som noget nyt får en systematisk dækning af nætterne. Det vil dog tage flere år at indsamle data til sammenligning over en årrække, og i første omgang ville vi 'bare' vide, om mennesker og elektronisk udstyr registrerer ens ændringer. Til det formål kunne vi godt se på ændringer fra time til time eller fra måned til måned i stedet for fra år til år.

For Gedser Fuglestation er vi derfor i gang med lave en undersøgelse, hvor en person står ved siden af en BirdWeather PUC og registrerer, hvilke fuglelyde vedkommende registrerer i hvert af ti minutter i hver time fra timen før solopgang til timen efter solnedgang hver halvmåned året igennem. Vi får derved sammenlignelige data for, hvad personen har registreret i hver af disse 10-minutters tællinger, hvad PUC'en har registreret i hver af de samme minutter og hvad PUC'en har registreret igennem hele døgnet i hvert 9-sekunders interval.

Det er imponerende så ens resultater, der opnås ved de tre registreringsmetoder. Ændringerne i antallet af registrerede lyde fra time til time fordelt over dagen er stort set ens, hvis man ser på alle arter taget under et. Ses der på en enkelt art, her Solsort, er mønstret også det samme dagen igennem.

Sammenligning af fuglelydsregistreringer indsamlet af person og elektronisk udstyr. 'Soltime' er tidspunktet i forhold til solop- og -nedgang den pågældende dag, hvor opgang sættes til klokken 6 og nedgang til klokken 18. Personens 10-minuttetsregistreringer er vist med rødt, det elektroniske lytteudstyrs 10-minuttersregistreringer med mørkeblåt og lytteudstyrets 24-timers registrering med lyseblåt. Figuren til venstre viser data for alle arter. Figuren til højre viser data for en enkelte art, Solsort.

Den foreløbige konklusion er, at der med den anvendte fuglelydsregistreringsløsning opnås resultater mht. antalsændringer fra periode til periode, som er ganske tæt på dem, som en person registrerer. Løsningen forventes derfor at være velegnet til at følge antalsændringer, også fra år til år, for fuglearter, som er tilstrækkeligt fuglestemmeaktive også i løbet af træktiden. Det vil sige visse arter blandt gæs, ænder, sumphøns, vadefugle, ugler, spætter og flere grupper af småfugle.

Fra Gedser Fuglestations side ønsker vi at gå videre med disse undersøgelser.

Tajgapiber ringmærket på Gedser Fuglestation, 3. november 2024. Foto: Ole Friis Larsen.

Gedser Fuglestation 2024

	Forår	Efterår
Ringmærkning		
Dækning i standardperioden	93 dage fra 1/3 til 15/6	110 dage fra 20/7 til 15/11
Ringmærkning total	2.648 (65 arter)	5.334 (69 arter)
Talrigst mærkede arter	Musvit 357, Fuglekonge 231, Jernspurv 196, Blåmejse 191, Rødhals 183	Gransanger 896, Rødhals 873, Fuglekonge 622, Gærdesmutte 374, Gærdesanger 308
Sjældneste mærkede arter	Skovsneppe 1, Blåhals 1, Stor Tornskade 1	Skovsneppe 1, Natravn 1, Tajgapiber 1, Flodsanger 1, Nøddekrige 1
Træktælling		
Dækning i standardperioden	63 dage i fra 21/2 til 31/5	123 dage fra 11/8 til 20/12
Træktælling total	192.877 (169 arter)	540.218 (201 arter)
Talrigst observerede arter	Ederfugl 122.065, Pibeand 7.630, Havlit 7.062, Bramgås 5.231, Stær 4.499	Ederfugl 176.643, Ringdue 85.756, Bog-/Kværkerfinke 39.228, Pibeand 38.712, Sortand 36.162
Sjældneste observerede arter	Ride 2, Islom 1, Hvid Stork 1, Biæder 2, Bomlærke 1	Kongeederfugl 1, Storkjove 1, Nøddekrige 2, Rødstrubet Piber 1, Karmindompap 1

Skagen Fuglestation

Af Knud Pedersen, Hans Christophersen, Anders Østerby og Simon S. Christiansen – bestyrelsesmedlemmer ved Skagen Fuglestation

Aktiviteter og materiale

Den første dag i februar ankom den første assistent på fuglestationen, mens sæsonen for alvor startede den 1. marts. Herefter var der fyldt op på stationen indtil den første uge i december. Den sidste observatør drog dog først hjem til jul. 23 assistenter fra Danmark og resten af verden overnattede og arbejdede gennem året på fuglestationen, hvor fire-seks personer dagligt kunne gennemføre feltarbejdet sammen med lokale og gæstende ressourcepersoner.

Fuglestationens observatører har indtastet i alt 29.884 fugleobservationer i DOFbasen i løbet af 2024. Hertil kommer de mange lokale og gæstende observatører, der gennem deres indtastninger i DOFbasen har bidraget til dækningen af fugletrækket gennem sæsonen. Fuglestationens træktællere har indtastet morgenobservationer, startende fra solopgang, for i alt 267 dage i DOFbasen, hvoraf 235 er morgenobservationer gennemført indenfor standardperioderne forår og efterår (1. marts – 15. juni og 15. juli – 30. november).

De titusindvis af bidrag i DOFbasen har muliggjort, at vi har kunnet sammenstille årets observationer og publicere resultaterne heraf i denne artikel. Der skal lyde en meget stor tak til alle observatører, der har bidraget med nøgternt at indtaste deres observationer i DOFbasen eller har hjulpet fuglestationens frivillige i felten. Vi vil i denne henseende også henlede opmærksomheden på fuglesta-

tionens vedledninger i "Retningslinjer for træktælling af rovfugle" og "Retningslinjer for træktællinger af havfugle" som fuglestationen har udarbejdet sammen med lokale observatører. Vejledningerne ligger offentligt tilgængelige i monitoringsplanen på fuglestationens hjemmeside. De giver rigtigt gode tips til tællinger af forskellige artsgrupper og anden information om notering af adfærd, tidspunkter, trækretning m.m. Informationer der er vigtige for sammenstillingerne af de mange observationer.

I gennemgangen af observationerne fra Skagen er data i 2024 kun hentet fra DOFbasen. Skæringsdatoen for indtastninger har været 31/12 2024. Observationer, som ikke er indtastet i DOFbasen, indgår ikke i materialet, da det er en uoverkommelig opgave at indhente observationer, der ligger sporadisk på andre medier, og hvor der ikke nødvendigvis findes standardinformationer bag observationerne. Det er derfor vigtigt, at observationerne indtastes i DOFbasen, hvis man vil sikre sig, at de indgår i materialet.

Dags-, måneds- og årstotaler er udarbejdet efter samme princip som tidligere år. På den måde kan summeringerne mellem årene bedst sammenlignes. For dage med store forekomster er der for nogle arter også nævnt observationer, som har fulgt andre optællingsmetoder end der bruges af fuglestationen, som f.eks. intervalltællinger. Dagstotaler estimeret på intervalltællinger indgår dog ikke

Egon Østergaard holder åbningstalen for Skagen Fuglefestival 9. maj 2024. Foto: Knud Pedersen.

i tabellerne for at bevare sammenligningen mellem år. For observationer af sjældne arter (SU-arter) gælder, at godkendte fund er markeret med (G). Endnu ikke afgjorte fund er markeret med (U), og ikke indsendte fund er angivet med (E). Betegnelserne gælder for fundenes status ved redaktionens afslutning i marts.

Denne årsberetning er af pladshensyn reduceret i forhold til den fulde rapport publiceret i Skagen Fuglestations Årsskrift 2024: https://www.skagenfuglestation.dk/images/arkiv/dokumenter_arkiv/publikationer/Årsskrift_2024_web2.pdf

Observationer første halvår 2024

Rovfugle og falke

Månedsoversigt over de bearbejdede og sammenstillede rovfugle- og falketal fra perioden marts-juni 2024 fremgår af tabel 1. Periodens største dag(e) samt mediandato for trækket er også angivet.

Tallene er som i tidligere år beregnet ud fra summen af antal fugle pr. dag renset for gengangere. Der er derimod ikke taget højde for eventuelle gengangere fra dag til dag. Undtaget er dog de meget fåtallige eller sjældne arter som f.eks. Kongeørn, Lille Skrigeørn og Steppeørn, hvor der er tale om specifikke individer, som godt kan være observeret på flere datoer.

For hele 15 af arterne blev det et forår med mere end 10% over gennemsnittet.

Særligt for Hvepsevåge, Blå Kærhøg, Steppehøg, Havørn, Aftenfalk og Lærkefalk blev det et usædvanligt forår med forekomster på mere end 100% over gennemsnittet.

For andet år i træk blev der sat ny forårsrekord for Blå Kærhøg. Rekorden fra 2023 med 579 fugle blev overgået markant og nåede hele 741 fugle i 2024. Mon ikke der er tale om en reel verdensrekord for arten fra en træklokalitet? Til sammenligning er største efterårsforekomst af Blå Kærhøg ved Falsterbo fra efteråret 2022 med 626 fugle.

Steppehøg (140) overgik også alle forventninger og

slog med bred margin rekorden fra 2016 (95). Desuden blev de 17 noterede fugle fra 3/5 også ny dagsrekord for arten i Skagen. For både Blå Kærhøg og Steppehøg var der mange 2K fugle i maj, og det indikerer et godt yngleår for begge arter i 2023.

Forekomsten af Havørn (279), Rød Glente (634) og Sort Glente (148) var også hidtil største for Skagen. For alle tre arter var der dog helt sikkert mange gengangere fra dag til dag, da arterne typisk optræder som trækforsøgende på de enkelte dage og med meget få fugle på direkte udtræk.

Det blev også et forrygende godt falketræk i foråret 2024. Gunstige vejrforhold med østlige vinde i begyndelsen af maj resulterede i store forekomster af Tårnfalk, Lærkefalk, Dværgfalk og Aftenfalk. Især for Lærkefalk var træktallene helt uden sidestykke. Alene i dagene 1-3/5 taltes 304 Lærkefalke med ny dagsrekord 2/5 (128) - en fordobling af den tidligere dagsrekord. Flere gode træk-dage i midten af maj betød en månedssum på hele 602 fugle. Forårstotalen nåede imponerende 662 fugle og blev næsten 300 fugle større end den tidligere rekord fra 2016 (378). Tårnfalk satte også ny dagsrekord 3/5 med 242 fugle. Et markant influks af Aftenfalk i midten af maj gav i alt 120 fugle med største dag 14/5 (22) og 17/5 (20). Vi skal helt tilbage til 1992 med 460 forårsfugle i Skagen for at finde en større forekomst.

Kun tre arter af rovfugle og falke havde en forekomst som var mere end 10% under gennemsnittet for tiårsperioden 2014-2023. Der var tale om Spurvehøg (-19%), Fjeldvåge (-41%) og Vandrefalk (-12%). For Vandrefalk (143) var det tredje forår i træk med færre fugle end gennemsnittet for tiårsperioden 2014-2023 (162), men dog en stigning i forhold til både 2022 (90) og 2023 (126). Den skandinaviske bestand blev hårdt ramt af fugleinfluenza i 2022, men ser ud til at øges langsomt igen.

Forekomsten af Fjeldvåge fluktuerer en del fra år til år, men på et lavt niveau mellem 135 (2013) og 426 (2016) i perioden 2014-2023. Foråret 2024 (162) var i den lave ende af skalaen, og største dag var beskedne 12 fugle 5/5.

Spurvehøg 2K, Skagen, 3. maj 2024. Foto: Knud Pedersen.

Tabel 1. Summen af de enkelte rovfuglearter og falke i Skagen marts-juni 2024 samt største dage og mediandato.

	marts	april	maj	juni	Total	Største dag	Mediandato
Fiskeørn	5	179	413	14	611	7/5, 14/5 (30)	9/5
Blå Glente	0	1	0	0	1	20+22/4 (1)	-
Hvæpsevåge	0	0	2577	296	2873	23/5 (487)	22/5
Slangeørn	0	0	1	1	2	27/5 og 26/6 (1)	-
Lille Skrigeørn	0	0	4	1	5	12/5-27/6 (5)	-
Steppeørn	0	1	1	1	1	17/4 - 10/6 (1)	-
Kongeørn	1	2	2	0	4	13/4+15/4+21/4 (2)	-
Rørhøg	18	122	352	34	526	13/5, 14/5 (27)	12/5
Blå Kærhøg	12	340	385	4	741	28/4 (54)	1/5
Steppehøg	0	31	109	0	140	3/5 (17)	5/5
Hedehøg	0	1	28	3	32	3/5, 4/5, 17/5 (3)	15/5
Spurvehøg	129	1093	1163	135	2520	14/5 (108)	4/5
Duehøg	10	13	7	1	31	23/3, 7/4	15/4
Havørn	22	48	163	46	279	20/5 (15)	18/5
Rød Glente	73	123	309	129	634	4/5 (38)	13/5
Sort Glente	1	37	72	38	148	4/5, 29/5 (6)	13/5
Fjeldvåge	3	57	101	1	162	5/5 (12)	5/5
Musvåge	1483	1267	1305	366	4421	29/3 (204)	13/4
Lille Tårnfalk	0	0	1	0	1	22+23/5 (1)	-
Tårnfalk	30	152	1026	67	1275	3/5 (242)	7/5
Aftenfalk	0	0	120	0	120	14/5 (22)	17/5
Dværgfalk	11	101	354	5	471	2/5 (46)	4/5
Lærkefalk	0	27	602	33	662	2/5 (128)	4/5
Vandrefalk	15	54	73	1	143	28/4 (9)	1/5
Sum	1813	3649	9168	1176	15803		

Sjældne rovfugle og falke

I perioden 5/6 til 28/6 2023 sås en 2K Steppeørn (G) regelmæssigt på trækforsøg over Skagen. Fuglen tilbragte vinteren 2023-2024 i området sydvest for Frederikshavn, og 17/4 2024 var den atter på vingerne over Skagen. Denne gang blev det til et næsten to måneders ophold med sidste observationsdag 10/6 (G). Fuglen var nu i sin 2. dragt (3K). Fældning og dragtskiftet blev i løbet af foråret dokumenteret via de utallige fotos, som blev taget gennem hele dens lange ophold på Skagen Odde. Den er set igen sydvest for Frederikshavn i vinteren 2024-25.

En Blå Glente 2K+ (G) blev observeret på trækforsøg om eftermiddagen 20/4. To dage senere (22/4) dukkede den igen op, og denne gang trak den efter et par forsøg og rast målrettet i nordlig retning ud over Skagerrak kl. 12.06. Samme fugl (kendetegnet ved smudsig bug) blev 23/4 set i Norge ved Fredrikstad, Østfold ca. 170 km nord for Skagen. Det var første fund af Blå Glente fra Norge, mens fuglen var det 10. fund fra Skagen og fund nr. 34 fra Danmark siden det første fund fra Skagen i marts 1998.

Det blev til to fund af Slangeørn. Den første var en ældre fugl (4K+) på trækforsøg 27/5 (G) og 26/6 iagttoges en 2-3K på trækforsøg (G). Fundene var tidsmæssigt typiske og udgjorde nr. 21 og 22 fra Skagen.

Fire forskellige Lille Skrigeørn sås i perioden 12/5 til 20/5. De to af fuglene (12/5 og 19-20/5) blev bestemt til 3K, mens fuglen fra 15-16/5 ikke kunne bestemmes nærmere til alder end 3K+. Det samme var tilfældet med en vingeskadet fugl 18/5. En Lille Skrigeørn blev 27/6 iagttaget over den sydlige del af Hulsig Hede. Det drejede sig utvivlsomt om samme fugl (2K), som blev set og fotograferet ved Lodskovvad 26/6. De gode fotos fra Lodskovvad viste, at den bar en farvering om højre tarse. Farveringens kode dokumenterede, at den var ringmærket som redeunge 13/7 2023 nær Rostock, Vorpommern i Tyskland.

En 2K han Lille Tårnfalk blev fundet ved Storsig om aftenen 22/5 (G). Fuglen rastede sammen med Aftenfalk og Tårnfalke og blev et stort tilløbsstykke. Næste dag blev den set igen om morgenen i Reservatet og på trækforsøg ved Grenen. Fundet var det tredje for Skagen. Første fund var 6/5 2006 (3K+ han) og andet fund 20/5 2022 (3K han).

Som et kuriosum skal også nævnes observationen af en undsluppen Storfalk sp 29/5. Fuglen sås først i Neder-mose, hvorefter den gjorde trækforsøg ved Grenen før den vendte tilbage til Neder-mose. Den var let genkende-lig, da den manglede halen. Fuglens størrelse, proporti-oner og mørke dragt passede på den type falkonérfalke, som opdrætterne betegner Black Gyr (Sort Jagtfalk).

Ung Steppehøg, Nordstrand, 28. april 2024. Foto: Knud Pedersen.

Havfugle

Månedsfordeling, største dag og mediandato for udvalgte havfugle i første halvår fremgår af tabel 2.

Med lidt over 21.000 fugle i første halvår blev det for Rødstrubet Lom en forekomst over normalen. Tallet dækker dels over bevægelser af overvintrende fugle i januar, februar og første del af marts og dels over regulært forårstræk fra slutningen af marts til midten af

juni. Trækket kulminerede i april, og største trækdag blev 29/4 (1345).

For Islom (45) var antallet noget under de seneste års forekomster på op til 64 fugle. Der var en tidsmæssig normal fordeling af fuglene med kulmination i midten af maj. Største dag 17/5 (6) var også typisk. Antallet af Hvidnæbbet Lom (9) var en mere normal forekomst

Tabel 2. Havfugle første halvår 2024.

Art / måned	juli	august	sept.	okt.	nov.	dec.	Sum	Største dag	Mediandato
Rødstrubet Lom	753	2285	3327	9918	3968	770	21021	29/4 (1345)	15/4
Sortstrubet Lom	1	14	31	40	125	38	249	24/5 (11)	10/5
Islom	1	0	1	5	36	2	45	17/5 (6)	15/5
Hvidnæbbet Lom	2	0	0	4	3	0	9	-	28/4
Mallemuk	3	4	9	19	146	2285	2466	21/6 (617)	11/6
Sodfarvet Skråpe	1	0	0	0	0	0	1	31/1	-
Almindelig Skråpe	0	0	0	0	0	3	3	5/6 (2)	-
Sule	107	561	4277	6077	849	71	11942	19/4 (625)	7/4
Topskarv	0	2	40	39	2	3	86	1/4 (10)	
Lunde	1	0	1	1	0	0	3	-	-
Alk	316	577	2080	38	47	77	3135	4/3 (995)	3/3
Søkonger	0	2	0	0	0	0	2	-	-
Lomvie	1589	17749	4449	10499	112	27	34425	7/2 (4237)	28/2
Almindelig Kjove	0	0	8	137	87	47	279	26/4 (32)	29/4
Mellemkjove	0	0	0	0	1	0	1	7/5 (1)	-
Storkjove	0	0	0	3	1	3	7	-	10/5
Ride	449	2311	105	169	228	287	3549	9/2 (530)	9/2

i forhold til rekordåret 2023 med hele 16 fugle. De to fund fra januar kunne godt gælde samme overvintrende fugl. De øvrige var fordelt på syv datoer i perioden 13/4-21/5.

Mallermuk (2466) havde et godt første halvår. Langt de fleste fugle noteredes i juni (2285), og største dag var 21/6 (617). En Sodfarvet Skråpe passerede Grenen 31/1 og blev det eneste fund af arten fra første halvår. Der var to observationer af Almindelig Skråpe fordelt med to fugle 5/6 og en 10/6.

Med 86 fugle i første halvår havde Topskarv et godt år. Dog klart overgået af rekordåret 2019 (166) og 2021 (116). Trækket kulminerede i marts-april med 79 fugle. Største dag blev 1/4 (10).

En levende Lunde sås på træk ved Grenen 14/1 og 10/6. Desuden blev der fundet to døde fugle henholdsvis 22/3 Fyrvej og 15/4 Højen. Alk (3.135) taltes i et moderat antal i foråret. Hovedparten passerede i marts (2.080), og største dag blev 4/3 (995). Søkonge er sjældnen i første halvår, og de to fund udgøres af en rastende fugl i Skagen Havn 1/2 og 4/2. Hertil en observation af en trækkende fugl ved Det Grå Fyr 10/2.

Forekomsten af Almindelig Kjøve (279) var på et normalt niveau. Det samme gjaldt den tidsmæssige fordeling med flest fugle i slutningen af april. Største dag var 26/4 (32). Mellemkjøve noteredes kun 7/5, hvor en adult lys form trak mod nord ved Nordstrand. Som i 2023 blev summen af Storkjøve i første halvår på blot syv fugle. Bestanden er stadig i knæ efter at være hårdt ramt af fugleinfluenza i ynglesæsonerne 2021 og 2022.

Øvrige mere bemærkelsesværdige observationer

Fra andefuglene skal nævnes Hvidøjlet And - her opholdt et par sig i området Grenen/Reservatet i perioden 15-

Gøg, Skagen, 12. maj 2024. Foto: Sakari Kauppinen.

27/5. Det er blot det andet fund i området, siden en han blev set ved Bunken 27/4-1/5 helt tilbage i 1997! Amerikansk Sortand blev set på fire datoer i perioden 31/3 til 6/6. Det drejer sig givet om samme fugl i alle tilfælde. Brilleand blev iagttaget ved tre tilfælde, 26/4 1 han Ø ved Nordstrand, 30/4 1 han Ø-SV Grenen og 6/6 1 han R Grenen.

Hele tre arter af sejlere blev iagttaget i foråret. 8/4 fløj en Alpesejler i en periode rundt over Buttervej (G), hvilket er det 9. fund fra Skagen, og 13/5 blev en Gråsejler set ved Grenen (G). Det er andet fund fra foråret nogensinde. Det første var fra 11/6 2016. I 2023 blev Turteldue slet ikke iagttaget - i år blev det til tre fugle, en ved Grenen 24/5 og to ved Nordstrand 1/6 - alle på trækforsøg.

Festivalgæster ved Nordstrand, 14. maj 2024. Foto: Knud Pedersen.

Prærietrane blev set første gang i 2021, og i 2024 blev det atter til et besøg af denne art, endda af to forskellige fugle. 4-5/5 rastede en fugl ved Jerup sammen med en flok almindelige Traner. Om formiddagen 5/5 lettede den sammen med traneflokken, og de fløj samlet mod Skagen. Her blev de set af mange, inden de forsvandt udover havet nordpå. Prærietrane blev både set i Norge i april og juni, og det kan dreje sig om samme fugl (G). Overraskende nok dukkede en ny Prærietrane op over Nedermoste 7/6 (G). Denne slog sig efterfølgende ned i området omkring Troldkær/Sørig, hvor den blev i de følgende dage frem til 18/6. Tre uger senere dukkede sandsynligvis samme fugl op i Vejlerne, hvor den blev frem til 4/10.

Tre iagttagelser blev det til af Pomeransfugl, 28/4 1 Ø-R Grenen, 3/5 2 N Hulsig Hede og 9/5 1 T/TF Grenen. 15/4 rastede en hun Hvidbrystet Præstekrave på Grenen, hvilket blot er det femte fund inden for de sidste ti år. 3/5 trak der 1269 Småspøver ved Nordstrand, hvilket er ny dagsrekord.

Rovterne bliver stadig mere almindeligt forekommende, og i perioden 3/5 til 18/6 blev hele ni fugle noteret, flest 16/5 med 3 ex. Sortterne blev set i perioden 30/4 til 16/6 med samlet set cirka 20 fugle. Hvidvinget Måge optrådte med i alt fem fugle i perioden 31/1 til 15/5. Mindst fem Gråmåger blev observeret i første halvår.

Sort Stork blev slet ikke iagttaget i 2023, men i år blev det til tre fugle, 11-12/5 2 TF og 20/5 1 TF. I perioden 25/4 til 18/5 sås ca. 15 Hvid Stork, heraf hele 10 8/5. En østtrækkende Silkehejre blev 14/5 blev set ved Nordstrand.

Den første Biæder dukkede op 5/5, og frem til 23/6 blev cirka 25 fugle set, hvilket er væsentligt færre end året før. Den største dag blev 28/5 5 ex. En Hærfugl blev set på flere datoer i perioden 21/3 til 7/4 primært i området omkring Det Grå Fyr og Fyrvej.

I alt cirka 28 Piroler blev set i perioden 8/5 til 12/6. De største dage var 8/5 3-4 og 24/5 5 fugle. En Rødrygget

*Buskrørsanger, Guldvejssøen, 12. juni 2024.
Foto: Knud Pedersen.*

Tornskade han ved Buttervej 30/4 er hidtil tidligste fund i Skagen. Vinterens invasion af Silkehale klingede gradvist af, men der var mange iagttagelser langt hen på foråret. Således usædvanligt mange i maj med blandt andet 11/5 21 R og 18/5 17 R Skagen by. Toplærke blev iagttaget 15/4 på Grenen.

Rødrygget Svaler blev set 28/4 1 T Grenen og 8-9/5 1 fou. Ellekrattet. En rekordtidig Skovsanger blev ringmærket 9/4. Sibirisk Gransanger blev set ved Grenen 20/5, og en fugl blev ringmærket 6/6.

Tre Lundsangere blev noteret, 22/5 1 R Grenen, 24/5 1 R Skagen by og 1/6 1 ringmærket Grenen. Mens Drosselrørsanger kun blev hørt syngende en enkelt dag, Nordstrand 15/5, var der anderledes gang i forekomsten

Hærfugl, Fyrvej, 31. marts 2024. Foto: Knud Pedersen.

af Buskrørsanger med hele seks individer i perioden 27/5 til 15/6, heraf hele 4 ex. 6/6.

En Rosenstær blev set rastende ved Gyvelmarkerne 28/6 og 30/6. Største observationer af Ringdrossel blev 25/4 140 R Engklit og 28/4 185 Ø Nordstrand. Samlet set blev der set ca. 620 Ringdrossler, heraf 545 i april. En usædvanlig forekomst for Solsort blev set 15/3, hvor 1800 trækkende blev talt på en time omkring solopgang. Misteldrossel satte dagsrekord 27/3, hvor 3013 sås trækkende ved Nordstrand. Sydlig Nattegal blev hørt med to individer (Grenen og Skarvsøen) og endda på samme dato - 30/5. 2024 blev året, hvor antallet af Sydlig Blåhals overgik antallet af Nordlig for første gang, idet der kun blev iagttaget et ex. af sidstnævnte.

I alt syv Lille Fluesnapper blev set i perioden 17/5 til 5/6 - to af disse blev ringmærket. Alpejernspurv fik i år prædikamentet som den sjældneste fugl på årets fuglefestival, idet en fugl holdt til i flere timer i klitterne for enden af Kanalvej 11/5 (G). Der er tale om det 6. fund for Skagen. To Citronvipstjerter blev iagttaget, 23-24/4 1 2K han R Gyvelmarkerne og 10/5 1 hun R Reservatet og Grenen. Rødstrubet Piber blev set med 2 ex. - 13/5 1 R Grenen og 21/5 1 T Nordstrand.

Den første Karmindompap blev set 13/5, og i det tidlige forår var der mange iagttagelser af Stor Korsnæb, måske op til 100 fugle. De største dage var 16/2 11 og 17/3 14 Skagen Klitplantage og 9/3 13 Grenen. Til gengæld blev Hvidvinget Korsnæb slet ikke iagttaget. Gulirisk blev set på en lang række datoer i perioden 1/4 til 31/5 - men aldrig mere end et ex. Bemærkes skal det også, at Lapværling overhovedet ikke blev iagttaget i perioden! Til gengæld to iagttagelser af Hortulan (arten blev slet ikke iagttaget af 2023) - 11/5 1 han R Det Grå Fyr og 13/5 1 R Grenen. En trækforsøgende Dværgværling blev set 5/5, og endelig skal nævnes et fund af en Indigofinke fra Grenen 9/5 (E).

Observationer andet halvår 2024

Havfugle

Tabel 3 viser forekomsten måned for måned samt største dag og mediandato for udvalgte havfugle i andet halvår af 2024.

Summen af Islom (31) var noget lavere end i 2022 og 2023 med en sum på 49 hvert af årene. Godt halvdelen af fuglene i 2024 sås i oktober (16), og største dag var 29/10 med tre fugle.

Tabel 3. Havfugle, andet halvår 2024.

Art / måned	juli	august	sept.	okt.	nov.	dec.	Sum	Største dag	Mediandato
Rødstrubet Lom	245	232	445	917	2041	637	4517	30/12 (272)	4/11
Sortstrubet Lom	59	32	41	27	13	2	174	5 på 9 datoer	29/8
Islom	0	0	3	16	9	2	30	29/10 (3)	28/10
Hvidnæbbet Lom	0	0	0	4	18	0	22	4/11 (9)	4/11
Lille Stormsval	0	1	0	0	0	0	1	-	-
Stor Stormsval	0	0	0	0	2	0	2	-	-
Mallermuk	1265	5099	339	46	1065	10	7824	12/8 (2539)	12/8
Sodfarvet Skråpe	1	6	11	49	16	0	83	12/10 (45)	12/10
Atlantisk/Scopolis Skråpe	0	0	0	1	0	0	1	-	
Balearskråpe	0	1	0	0	0	0	1	-	-
Almindelig Skråpe	2	2	1	1	0	0	6	-	10/8
Brun Sule	0	1	0	0	0	0	1	-	-
Sule	815	7052	10450	22324	4373	335	45349	11/10 (4654)	9/10
Topskarv	0	2	1	6	4	0	13	28/10 (3)	28/10
Lunde	0	0	1	4	3	0	8	-	17/10
Alk	56	31	29	10775	18843	98	29832	14/11 (4758)	2/11
Søkong	0	0	0	1	16	2	19	22/11 (6)	22/11
Lomvie	160	13	91	1398	2094	529	4285	30/11 (513)	8/11
Lille Kjøve	1	2	3	0	0	0	6	-	-
Almindelig Kjøve	61	81	44	4	2	0	192	25/9 (16)	25/8
Mellemkjøve	0	0	0	2	0	0	2	-	-
Storkjøve	10	44	10	4	16	0	84	12/8 (11)	13/8
Ride	260	877	343	1770	5953	732	9935	27/11 (1987)	13/11
Sabinemåge	0	0	1	1	0	0	2	-	-

Hvidnæbbet Lom (22) havde igen et stort efterår. November var klart bedste måned med 18 fugle heraf hele ni fugle 4/11, og det er dagsrekord for Skagen. Den tidsmæssige fordeling af de ni fugle 4/11 var: 09.04 (1K V); 09.50 (ad. sdr SØ); 13.26 (vdr SØ); 13.42(2 ad. odr SØ); 14.45 (vdr SØ); 15.22 (2 ad. odr SØ); 15.31 (vdr SØ), dvs. syv af fuglene blev set om eftermiddagen uden for normal standardobservationstid.

Natfangst flere nætter med lokkekald og spejlnet efter Lille Stormsvaler ved Det Grå Fyr i juli-august gav en enkelt fugl 6/8. Stor Stormsvaler blev set fra Grenen 4/11 og 7/11, hvilket helt usædvanligt er de eneste observationer af arten i hele landet dette år. Fra den svenske vestkyst blev der rapporteret fire Stor Stormsvaler i november 2024.

Mallemuk (7.824) havde et godt andet halvår. Antallet tangerede forekomsten i 2015 (7.828), som er den største i tiårsperioden 2014-2023. Hovedparten af fuglene noteredes i juli og august. Største dag blev 12/8 (2.539), men 1/11 med 837 fugle var usædvanlig så sent på sæsonen.

Forekomsten af Sodfarvet Skråpe (83) var langt over gennemsnittet for tiårsperioden 2014-2023 (18). Faktisk skal man tilbage til 1997 (61) for at finde en efterårssum i næsten samme størrelse. Rekorden er stadig fra efteråret 1978 med 119 fugle. Største dag i 2024 blev 12/10 (45), som kun overgås af dagsrekorden fra 19/9 1978 med 59 fugle og 51 fugle 5/10 1997.

Almindelig Skråpe (6) havde et dårligt efterår - især set i forhold til sidste års rekord på 40 fugle.

Til gengæld blev det endelig til et gensyn med Balearskråpe 28/8 (G). Seneste fund af arten er tilbage fra 27/8 og 29/8 2017, hvor en fugl rastede ved Grenen (G). Atlantisk Skråpe/Scopolis Skråpe blev rapporteret fra 12/10 1 ex. NV Grenen (U).

Brun Sule blev iagttaget for første gang i Skagen og for tredje gang i Danmark. En yngre 2-3K fugl trak forbi Grenen og ind i Kattegat 26/8. Til glæde for mange dukkede den atter op 29-30/8, hvor den rastede ved Grenen og Nordstrand (G).

Samme fugl blev i øvrigt observeret ved Faxe Ladeplads og Roneklint på Sjælland 1-2/10. Desuden blev den set ved både Falsterbo og Ottenby i Sverige i slutningen af september.

Der var 13 observationer af Topskarv fra august til november. Største dag 28/10 (3). Der kan være enkelte gengangere i materialet, men minimum 10 fugle i alt.

Søkonke (19) optrådte i et beskedent antal og under normalen. De fleste (16) blev set i november, og største dag var 22/11 (6). Efter et stort efterår for Lunde i 2023 (25) faldt antallet til mere normal forekomst med otte fugle i 2024. Oktober blev største måned med fire fugle.

For Almindelig Kjøve (192) var andet halvår lidt over gennemsnittet i forhold til tiårsperioden 2014-2023 (149). Månedsfordelingen af fugle var normal med top i august. Største dage 30/8 (min. 15) og 25/9 (16). Mediandatoen lå en måned tidligere 25/8. Første 1K dukkede op 9/8 og ungfugleprocenten var på 21% i august og 41% i september. Seneste fugl blev set 7/11 og var en 1K.

Det var et dårligt år for Mellemkjøve med blot to fugle - henholdsvis 12/10 3K+ mørk form og 17/10 1K.

En 4K+ Lille Kjøve med indslag af vinterdragskarakterer rastede ved Grenen 2-3/7. I august sås en 2K 25/8 og efterårets første 1K 31/8. I september tre fund: 4/9 1K eller 2K; 18/9 1K og 29/9 1K.

Storkjøve var påfaldende fåtallig i efteråret, og i alt blev der kun set 83 fugle. Det var det laveste antal for Skagen i mere end 10 år. Største dag blev 12/8 (11).

Sabinemåge blev efter to år i træk uden fund endelig set igen. En 1K rastede i Skagen Havn 28/9 og 13/10 trak endnu en 1K mod øst ved Grenen.

Øvrige mere bemærkelsesværdige observationer

Amerikansk Sortand han blev observeret blandt rastende Sortænder ved Grenen på fem datoer i perioden 9/8-6/9. Der var formodentlig tale om to forskellige fugle. Brilleand adult han rastede i en time ved Grenen 5/11, hvorefter den trak ind i Kattegat. En 1K han Kongeenderfugl rastede ved Grenen 10-11/12. Herefter var den stationær i Skagen Havn fra 16/12 og året ud.

I perioden 3/10 til 15/11 blev der set 31 Enkeltebekkasin - heraf blev seks ringmærket. En Odinsbane ved Grenen 31/8 var første iagttagelse siden 2017. Inden da var arten næsten årligt forekommende. 14/7 rastede en Terekklire (G) på Grenen, inden den trak videre. Det er det første fund for Skagen. Den første Sortgrå Ryle var en tidlig fugl, der blev ringmærket 6/8. Største flok var 22 fugle 8/11 ved Damsted høfderne.

Andet halvår gav 152 Dværgmåger med den største dag med blot 11 ex. 11/10. Kun tre Gråmåger blev det til i perioden 19-28/11 - alle 1K fugle. Til gengæld fire Hvidvinget Måge - 1/10 1 3K er hidtil tidligste efterårssund i Skagen, fulgt af 10/11 1 3-4K, 2/12 + 10/12 1 ad. - alle set ved Grenen, foruden nok samme 1K-fugl set ved både Grenen og Det Grå Fyr 6+12+28/12. Middelhavsmåge blev noteret med 1K-fugle 12/9, 21/9 og 10/10 - tre forskellige. For Sorthovedet Måge blev 2024 et klart rekordår. De største dage var 1/9 12 1K R og 13-14/9 6 1K R. Summen af fugle pr. dag uden hensyn til gengangere fra dag til dag blev på 108 i perioden 2/7 til 8/10. I andet halvår af 2024 optrådte Kaspisk Måge i et hidtil uset antal ved Skagen. Opregnet som fugle pr. dag uden hensyn til eventuelle gengangere fra dag til dag var der i perioden fra juli til december 383 observationer fra Grenen og Skagen Havn. Hidtil største år var 2023 med 72 observationer. Største dage i 2024 var 2/12 (13) og 21/10 (12). En farvemærket 2K Sildemåge blev aflæst på Grenen 9/7. Det viste sig, at fuglen var mærket som redeunge i Finland - ved Hamina øst for Helsinki 9/7 2023. Der var altså tale om en Baltisk Sildemåge, og fundet er det første dokumenterede fund af denne underart i Skagen. Fuglen blev også aflæst på Gotland 19/8 2024.

Sølvhejre optræder stadig hyppigere. Efteråret var rekord, idet der blev noteret 38 fugle. De største observationer var 3/9 7 NØ Højen Fyr og 18/10 6 TF Grenen. Sidste fugl blev set 21/11.

Efteråret bød på to Hedehejre - en 2K han ved Flagbakken 30/7 og en rekord sen 2K+ hun 15/10 på Grenen. Isfugl blev set med ca. seks forskellige fugle, hvilket er mange, heraf blev fire ringmærket. Arten kan måske have ynglet i nærheden?

En Korttået Lærke blev 7/9 set på trækforsøg på Grenen (G). To stationære Toplærker blev set mellem Nord-

strand og Grenen i en lang periode fra 20/7 til 24/10. Fra 8/10 dog kun én. 26 Bjerglærker 7/11 var tangering af dagsrekorden. Usædvanligt mange Landsvaler blev set i november med den sidste fugl 13/11.

Hele to Cistussangere blev set på Grenen, den første 19/7 (G) og en anden fugl i en længere periode fra 14/8 til 2/9 (G). Sidstnævnte havde muligvis gang i noget, der kunne ligne redebygning, idet den blev set med noget, der lignede redemateriale flere gange. Hvidbrynet Løvsanger havde med ti ex. en forekomst over det normale. Fuglene blev set i perioden 21/9 til 22/10, og to blev ringmærket. Hele tre Lundsangere blev set i august i perioden 7-25/8. 18/8 ringmærkedes en 1K Høgesanger. En Gærdesanger ved Brovandeskolen 7-9/11 kunne dreje sig om underarten blythi.

Rosenstær blev set på Grenen både 16/9 og 14-15/10 – begge 1K-fugle. En meget sen Bynkefugl var 14-26/10 1 Grenen. Storpiber var fåtallig dette efterår, og en sydvesttrækkende fugl 26/9 var eneste nordjyske. Rødstrubet Piber blev noteret både 19/9 og 2/10 – begge på Grenen. Første Bjergpiber blev set 10/10, og de største dage blev 15/10 og 2/11 9 Grenen.

Der var grundet større forekomster af Krognæb i det sydlige Sverige håb om et lidt større rykind af denne art end de trods alt fem fugle, det blev til – 11/11 1 (G), 12/11 3 (G) og 10/12 1 (G). Observationen 12/11 drejede sig om en trækkende og to rastende fugle. Karmindompap blev set med seks fugle i juli og to i august. En ringmærket Hvidsken 8/11 ved Kabeltromlen var eneste observation af underarten i landet dette efterår. Gulirisk blev noteret to gange i juli. Første Snespurv blev set allerede 13/9, og Lapværpling blev set på 11 dage i perioden 8/10 til 28/11 – måske op til seks forskellige fugle.

Samlet set for småfuglene skal det dog siges, at forekomsten af mange arter var meget fåtallig. Silkehal viste med blot fire fugle den mest fåtallige forekomst

måske 'nogensinde'. Meget få Sjaggere med største dag 321 (største dag 2000 i 2023), meget få mejser, finker, korsnæb med flere.

Ynglefugle Skagens Odde 2024

Rørdrum er hørt paukende i området Grenen – Nelderlose – observationerne i DOFbasen angiver 6-7 paukende. Endelig blev bestanden af Skarv ved Nordstrand optalt til 60 par.

Landets nordlige ynglepar af Havørn ved Råbjerg var ellers etableret i den gamle rede, men opgav desværre ynglen på grund af langvarig forstyrrelse ved en militærøvelse alt for tæt på reden.

Fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (tidligere Miljøstyrelsen) har vi fået opgørelse fra tællinger af Natravn, Hedelærke og Rødrygget Tornskade. Natravnen viser ligesom i 2022 med systematiske optællinger særdeles flotte tal. I området nord for Hirtshalsvej var der i Skagen Klitplantage 54 par, Sydlige Hulsig Hede seks par, Bunken Klitplantage 39 par og Råbjerg 15 par, mens der syd for Hirtshalsvej er Ålbæk Klitplantage 18 par, Råbjerg Mose 10 par, Napstjært Mose 18 par og Tolshave Mose fem par.

Styrelsens tal for Rødrygget Tornskade er nok så imponerende med Hulsig Hede 51 par, Hederne ved Lodskovvad-Råbjerg gav 57 par – og de sydlige lokaliteter: Ålbæk Klitplantage to par, Råbjerg-Napstjært Moser 24 par og Tolshave Mose tre par. Dette kunne hænge sammen med gunstigt vejr i perioden, hvor ynglefuglene ankom.

Sydlig Blåhals blev hørt syngende på Grenen 2/6 – og det er vel et kun et spørgsmål om, hvornår det første ynglepar registreres i området omkring Skagen. Udover flere eksemplarer af syngende Karmindompap nord for Skagen by er der hørt en enkelt fugl ved Skiveren ved månedsskiftet maj-juni. Der var dog ikke nogen tegn på yngel.

Rørdrum, Grenen, 28. maj 2024. Foto: Lars Andersen.

Ringmærkning ved Skagen Fuglestation 2024

Af Henning Ettrup

Ringmærkningen på Grenen og omkring Skagen sker under Skagen Fuglestations licens, der er udstedt af Ringmærkningsadministrationen på Statens Naturhistoriske Museum. Årets væsentligste resultater nævnes nedenstående, mens en mere udførlig gennemgang af årets ringmærkning er at finde på fuglestationens Årskrift 2024 på www.skagenfuglestation.dk.

Personalet bestod som sædvanligt af en blandet skare af erfarne og mindre erfarne ringmærkere fra Danmark og resten af verden.

Årets resultater

Årets fangst og ringmærkning blev fordelt på i alt 254 dage med et resultat på i alt 7586 fangede fugle, eller ca. 1100 færre end i 2023 på trods af 28 flere fangstdage (se tabel 1). Af de fangede fugle blev 6638 mærket, 106 var allerede mærket tidligere år, 828 var genfangster af fugle, som var håndteret tidligere i 2024, mens 7 var aflæsninger af fugle mærket i udlandet og 7 andre steder i Danmark. Der blev mærket i alt 84 forskellige arter. Fordelingen af årets fangster fremgår af tabel 2. Antallet af fangstdage var det næsthøjeste antal dage (gennemsnittet er 233 dage), mens fangsttallet på 7586 fugle var det fjerde laveste siden 2017, hvor stationen startede, det på trods af det høje antal fangstdage. Det var relativt få arter, som blev fanget i større antal (>100). Ses bort fra fugle fanget mere end en gang i løbet af året, blev 15 arter eller 85,5% fanget i et antal på mindst 100 fugle, hvilket var samme andel som i 2023 (85,3%). Hyppigst mærket eller aflæst var igen Gråsiken (Nordlig) som resultat af influxet i efteråret 2023 med et antal på 898 fugle, efterfulgt af Fuglekonge med 682 fugle og Munk med 601 fugle. Færrest fangede blev 33 arter (inkl. racerne Sibirisk Gransanger og Hvidsiken) i et antal på blot 1-3 fugle, hvilket udgør mindre end 0,7%.

Der blev fanget færre fugle i efteråret end normalt, men ungeandelen lå alligevel på 80,4%. Blandt de 10 hyppigst fangede arter udgjorde andelen af ungfugle mere end 80% på nær for Solsort (74,3%) og Lille Gråsiken (56,2%). For to arter lå andelen af ungfugle på mere end 90%: Gærdesmutte (94%) og Tornsanger (92,9%).

En sammenligning af de 21 arter, hvoraf der i mindst et af årene 2020-2024 blev fanget mere end 100 fugle viser, at flere havde været stabile om end svingende over tid, også når der blev taget højde for forskel i antallet af fangstdage (tabel 3). Enkelte arter afveg dog fra det generelle billede. Sangdrossel og til dels Havesanger fortsatte den aftagende trend over årene, mens Løvsanger så ud til at rette de senere års tilbagegang. Blåmejse og Musvit så ud til at have en dårlig sæson, ligesom Kærsanger, Tornsanger, Rødhals og Rørspurv.

Kabeltromlen var det faste fangststed for ringmærkningen af småfugle, hvor der, når vejret tillod det, blev foretaget ringmærkning i standardperioden (20/3 – 20/6 og 20/7 – 20/11). Antallet af dage, hvor der er blevet standardmærket, har i perioden 2020-23 varieret mellem 129 og 146 dage og antal fangede fugle mellem 5282 og 6009 fugle på årsbasis afhængigt af vind og vejr (tabel 1). I 2024 var der rekordmange (182 dage, mens antallet af fugle landede på 5255 fugle, hvilket er det laveste antal fugle (28,9 fugle) på en gennemsnitlig standardfangstdag. Gennemsnit for en fangstdag over perioden 2020-2024 har været 40,5 fugle.

Genfangster og aflæsninger

Der blev genfanget 828 (822 i 2023) af de fugle, der blev fanget i 2024 svarende til 10,9% hen over alle arter (tabel 4). De fordelte sig på 31 arter, som blev genfanget i meget forskelligt antal. Hyppigst genfanget (antalsmæssigt) blev Fuglekonge (132), Gransanger (98) og Rødhals (96). Andelen af genfangede fugle varierede ligeledes meget med Rørsanger (21,8%), Solsort (20,9%) og Rødhals (18,9%), mens færrest (af fugle med mere end 100 fangede) blev genfanget af Bogfinke (3,3%), Løvsanger (2,7%) og Lille Gråsiken (1,4%). Der blev blot genfanget to (0,2%) Nordlig Gråsiken på trods af at 898 blev fanget.

Der blev foretaget egen-aflæsninger af 106 fugle eller 1,4% af de fangede fugle fordelt på 21 arter, som var ringmærket i Skagen før 2024. Flest aflæsninger blev foretaget af Gransanger (17 fugle eller 2,6%), Rørsanger (14 fugle eller 3,8%) og Gærdesanger (13 fugle eller 5,4%). Andre hyppigt fangede arter som Munk, Fuglekonge, Gærdesmutte og Lille Gråsiken, der blev fanget hyppigt, gav mindre end 1% aflæsninger.

Aflæsninger af eksterne ringe.

Der blev i 2024 aflæst 14 fugle (7 fugle fordelt på fem arter mærket i fire lande i Europa og 7 fugle mærket andre steder

Tabel 1. Fangstaktivitet under Skagen Fuglestation fordelt på år i perioden 2020-2024. Racer er ikke talt med i summen af arter.

	2020	2021	2022	2023	2024
Antal fangstdage (hele året)	267	239	211	226	253
Antal fugle fanget	10277	7786	7405	8674	7586
Heraf antal aflæsninger/genfangster	1532	891	875	978	948
Antal arter fanget	102	95	95	98	84
Antal fangstdage i standardtiden*	142	146	129	143	182
Antal fugle fanget i standardtiden*	7565	5948	5282	6009	5255
Antal arter fanget i standardtiden*	75	74	65	78	64
CES fangster	216	311	-	405	323

*: standardtid er 20. marts - 20. juni og 20. juli - 20. november ved Kabeltromlekrattet.

Hvidbrynet Løvsanger, Grenen, 22. oktober 2024. Foto: Knud Pedersen.

i Danmark (tabel 5). Hertil kom seks aflæsninger af farvemærkede fugle, som omtales her.

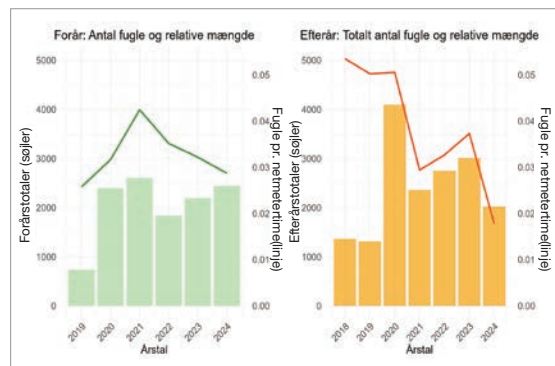
Som sædvanligt var der flest genmeldinger fra kendte destinationer på trækruterne, f.eks. Norge, Sverige og Holland. Eneste overraskelse var Gransanger, som 29/4 blev fanget 35 dage efter mærkningen den 25/3 2024 på Menorca i Spanien 2032 km mod SV.

Fem arter af farvemærkede fugle blev aflæst tilfældigt (foruden en lang række måger og terner (se Østergaard et al i Skagen Fuglestations Årsskrift 2024 om farvemærkede måger). Bl.a. blev en fundet død Knopsvane mærket i Helsingør i 2012, en Sortgrå Ryle mærket på Svalbard 22/9 2024 blev aflæst 20 dage senere på Skagen Havn efter en tur på 2286 km. Endelig et par usædvanlige aflæsninger af Silkehale i Skagen by i maj 2024, som var mærket i Skotland i november 2023 (se tabel 5).

Genfund fra andre steder

Om fugle mærket under Skagen Fuglestation fik vi i løbet af året besked om 20 fugle aflæst andre steder (tabel 6),

Figur 1. Antal fugle ringmærket i forårets og efterårets standard perioder samt den relative mængde fugle mærket pr. netmetertime

heraf 18 i udlandet fordelt på syv lande, flest fra Norge. Blot tre fugle blev fundet i Danmark og alle i Skagen (to døde og en aflæst i Ellekrattet). Alle de udenlandske aflæsninger af fugle mærket i Skagen lå indenfor de forventede trækruter. Der er normalt ikke mange aflæsninger af Kærsanger, men i år var der to 1K fugle, som blev aflæst under trækket, en mærket 11/6 blev aflæst ved Skurup i Sverige 8/8, mens den anden mærket 29/5 blev aflæst 20/8 i Ungarn 1354 km mod SØ. De tre aflæste Munke havde hver deres historie. En Munk mærket i juni 2019 blev aflæst i Darmstad i Tyskland 827 km mod syd 5 ½ år efter mærkningen i oktober 2024, mens en 1K Munk mærket i august 2022, blev aflæst i Surrey i England 1000 km mod SV i september 2024. Den sidste Munk blev mærket 8/5 og aflæst 200 km mod nord tre dage senere i Bø i Norge. Endelig må nævnes en usædvanlig aflæsning af en Sortmejs, som blev mærket 9/4 og aflæst 30/4, 672 km mod NØ på Jurma Fuglestation i Finland.

Standardfangsten ved Kabeltromlen

Kabeltromlen var det faste fangststed for trækfugleovervågningen af småfugle, hvor der blev foretaget ringmærkning i standardperioderne (20/3 – 20/6 og 20/7 – 20/11) med max 260 netmeter. Standardtiden starter ½ time før solopgang og fortsætter mindst fem timer frem, når vejret tillader.

Når man ser på trends mellem år i ringmærkningsdata, er det vigtigt at tage højde for indsatsen i sæsonerne. Her har vi siden 2018 brugt netmetertimer som mål for indsats. Netmetertimer angiver hvor mange meter net, der har været aktive til fangst, og i hvor mange timer de var åbne. Den relative mængde ringmærkede fugle udregnes herefter som en funktion af det totale antal fugle og antallet netmetertimer.

Figur 1 viser fordelingen forår og efterår af fangede fugle i standardperioden samt den relative fordeling. I foråret 2024 blev der totalt ringmærket 2445 fugle ved Kabeltromlen (alle genfangster og aflæsninger frasorte-

Tabel 2. Årstotaler for alle arter og racer. Sum af mærkede og aflæste fugle i første halvår og aldersfordeling af mærkede og aflæste fugle i andet halvår. Fugle fanget mere end en gang er ikke medtaget. Racer er markeret med kursiv og tæller ikke med i summen af arter.

		Forår	Efterår					Årets fangst
Navn	Latin	Forår Total	1k	1k+	ad	Total	% 1k	Total
Grågås	<i>Anser anser</i>	1						1
Natram	<i>Caprimulgus europaeus</i>	4	6		3	9		13
Fasan	<i>Phasianus colchicus</i>				1	1		1
Vandrikse	<i>Rallus aquaticus</i>		9		2	11		11
Lille Stormsval	<i>Hydrobates pelagicus</i>				1	1		1
Ringdue	<i>Columba palumbus</i>	3	1			1		4
Stor Præstekrave	<i>Charadrius hiaticula</i>	14	4			4		18
Almindelig Ryle	<i>Calidris alpina</i>	1	8			8		9
Sortgrå Ryle	<i>Calidris maritima</i>		2		1	3		3
Skovsneppe	<i>Scolopax rusticola</i>	5	2			2		7
Tredækker	<i>Gallinago media</i>				2	2		2
Dobbeltbekkasin	<i>Gallinago gallinago</i>		1					0
Enkeltbekkasin	<i>Lymnocyrtus minimus</i>	1	4	1	1	6		7
Rødben	<i>Tringa totanus</i>		1			1		1
Fjordterne	<i>Sterna hirundo</i>		1			1		1
Spurvehøg	<i>Accipiter nisus</i>	4						4
Skovhornugle	<i>Asio otus</i>	1						1
Mosehornugle	<i>Asio flammeus</i>	1						1
Vendehals	<i>Jynx torquilla</i>	1						1
Stor Flagspætte	<i>Dendrocopos major</i>			1		1		1
Isfugl	<i>Alcedo atthis</i>	1	4			4		5
Rødrygget Tornskade	<i>Lanius collurio</i>	2			1	1		3
Skovskade	<i>Garrulus glandarius</i>	2	3		1	4		6
Gråkrage	<i>Corvus corone</i>	1						1
Sortmejs	<i>Periparus ater</i>	35	3			3		38
Topmejs	<i>Lophophanes cristatus</i>	5	4	1		5		10
Blåmejs	<i>Cyanistes caeruleus</i>	99	136	8	8	152	89,5	251
Musvit	<i>Parus major</i>	49	52	11	10	73		122
Sanglærke	<i>Alauda arvensis</i>		1	1	1	3		3
Skægmejs	<i>Panurus biarmicus</i>			11		11		11
Gulbug	<i>Hippolais icterina</i>	29	2		4	6		35
Sivsanger	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	9	2			2		11
Buskrørsanger	<i>Acrocephalus dumetorum</i>	2				0		2
Kærsanger	<i>Acrocephalus palustris</i>	47	30		8	38		85
Rørsanger	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	107	149		31	180	82,8	287
Bysval	<i>Delichon urbicum</i>	1				0		1
Landsval	<i>Hirundo rustica</i>	2			1	1		3
Skovsanger	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	8						8
Hvidbrynet Løvsanger	<i>Phylloscopus inornatus</i>		1	1		2		2
Løvsanger	<i>Phylloscopus trochilus</i>	402	54		9	63		465
Gransanger	<i>Phylloscopus collybita</i>	247	257	20	24	301	85,4	548
Gransanger, Sibirisk	<i>Phylloscopus collybita tristis</i>	1						1
Lundsanger	<i>Phylloscopus trochiloides</i>	1						1
Halemejs, Nordlig	<i>Aegithalos caudatus caudatus</i>	4	1			1		5

Munk	<i>Sylvia atricapilla</i>	375	202	10	14	226	89,4	601
Havesanger	<i>Sylvia borin</i>	55	10	1		11		66
Høgesanger	<i>Sylvia nisoria</i>		1			1		1
Gærdesanger	<i>Sylvia curruca</i>	154	35		7	42		196
Tornsanger	<i>Sylvia communis</i>	43	92		7	99	92,9	142
Fuglekonge	<i>Regulus regulus</i>	484	171	25	2	198	86,4	682
Rødtoppet Fuglekonge	<i>Regulus ignicapilla</i>	3	3			3		6
Træløber	<i>Certhia familiaris</i>	3	8	8		16		19
Gærdesmutte	<i>Troglodytes troglodytes</i>	198	280	11	7	298	94,0	496
Grå Fluesnapper	<i>Muscicapa striata</i>	9	9		1	10		19
Rødhals	<i>Erithacus rubecula</i>	161	209	9	30	248	84,3	409
Blåhals ssp.	<i>Luscinia svecica</i>		2		1	3		3
Blåhals, Sydlig	<i>Luscinia svecica cyaneola</i>	1						1
Lille Fluesnapper	<i>Ficedula parva</i>	2						2
Broget Fluesnapper	<i>Ficedula hypoleuca</i>	29	2		1	3		32
Rødstjert	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	32	9	1	2	12		44
Bynkefugl	<i>Saxicola rubetra</i>		2			2		2
Stenpikker	<i>Oenanthe oenanthe</i>		4			4		4
Misteldrossel	<i>Turdus viscivorus</i>	1						1
Sangdrossel	<i>Turdus philomelos</i>	24	17	2	2	21		45
Vindrossel	<i>Turdus iliacus</i>	17	24	2	11	37		54
Solsort	<i>Turdus merula</i>	75	78		27	105	74,3	180
Sjagger	<i>Turdus pilaris</i>	4			1	1		5
Ringdrossel	<i>Turdus torquatus</i>	1						1
Jernspurv	<i>Prunella modularis</i>	33	43	4	4	51		84
Gråspurv	<i>Passer domesticus</i>	1	4	1		5		6
Skovspurv	<i>Passer montanus</i>	6		16		16		22
Skovpiber	<i>Anthus trivialis</i>	10	4			4		14
Engpiber	<i>Anthus pratensis</i>	1	1			1		2
Skærpiber	<i>Anthus petrosus</i>	2						2
Bjergvipstjert	<i>Motacilla cinerea</i>	1	1			1		2
Bogfinke	<i>Fringilla coelebs</i>	89	12	1	16	29		118
Kvækerfinke	<i>Fringilla montifringilla</i>	4	12		5	17		21
Kernebider	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	6						6
Karmindompap	<i>Carpodacus erythrinus</i>	2						2
Dompap	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	5	20	3	6	29		34
Dompap, Lille	<i>Pyrrhula pyrrhula europaea</i>	8	43	3	5	51		59
Dompap, Stor	<i>Pyrrhula pyrrhula pyrrhula</i>		6	1		7		7
Grønirisk	<i>Carduelis chloris</i>	35	15	1	7	23		58
Gråsiken ssp.	<i>Carduelis flammea</i>	2	1			1		3
Gråsiken, Lille	<i>Carduelis flammea cabaret</i>	29	140	65	44	249	56,2	278
Gråsiken, Nordlig	<i>Carduelis flammea flammea</i>	887	4	1	6	11		898
Gråsiken/Hvidsiken	<i>Acanthis flammea exilipes</i>		1			1		1
Stillits	<i>Carduelis carduelis</i>		4			4		4
Grønsiken	<i>Carduelis spinus</i>	15	8			8		23
Gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>	7	4		6	10		17
Rørspurv	<i>Emberiza schoeniclus</i>	15	59	4	9	72		87
Sum		2980	3770	514	588	4872		7852

Høgesanger 1K, Grenen, 18. august 2024. Foto: Knud Pedersen.

ret). Det er det næsthøjeste antal hidtil, men indsatsen har dette år været lidt højere end de foregående, så når der korrigeres for antal af netmetertimer, var det i den lave ende.

De fleste ringmærkningsstationer i Norden oplevede en del færre fugle end normalt i efteråret 2024. Det samme var tilfældet i Skagen, hvor det korrigerede antal fugle pr. netmetertime blev det laveste, siden vi startede. Bemærk at data fra 2018 og foråret 2019 var fra Sardinkrattet, mens efteråret 2019 var den første sæson ved Kabeltromlen. Der blev i Sardinkrattet fanget i færre netmetertimer end i de efterfølgende sæsoner ved Kabeltromlen, hvilket kan have indvirkning på resultatet. Det er stadig en kort årrække at udlede konklusioner på baggrund af, men jo længere tidsserien bliver, jo mere sikkert bliver det at tolke på data.

Constant Effort Site 2024

Den systematiske fangst af ynglefugle (CES) kørte på andet år ved Skarvsøen. CES gennemføres efter samme metode hvert år med 12 ringmærkningsbesøg i sommerperioden. Der fanges med samme antal net (ved Skarvsøen 120 meter), placeret samme sted hver gang, og mærkning gennemføres med samme interval (10/11-dages perioder). Årets første periode starter omkring den 1. maj og sidste periode slutter med udgangen af august. Der blev i 2024 fanget i alt 323 fugle, hvoraf 44 (13,6 %) blev fanget mere end én gang. Der blev således fanget 279 forskellige fugle fordelt på 24 arter. Fordeling på alder og periode for fangst fremgår af tabel 7. Den langt hyppigst fangede art var Rørsanger, som udgjorde halvdelen (49 %) af de fangede fugle, efterfulgt af Gærdesanger med 7,4 % og Løvsanger og Tornsanger med 7,1 %.

Tabel 3. Antal mærkede og aflæste fugle i perioden 2020-2024, for arter hvor der mindst ét år blev fanget mere end 100 fugle. Årets genfangede fugle frasorteret.

Art	2020	2021	2022	2023	2024
Blåmejse	498	325	332	512	251
Musvit	230	246	162	208	122
Kærsanger	115	78	84	100	85
Rørsanger	220	191	158	241	287
Løvsanger	650	685	425	324	464
Gransanger	539	535	431	506	548
Fuglekonge	604	407	281	607	682
Munk	800	458	489	595	601
Havesanger	155	111	118	97	66
Gærdesanger	295	290	238	232	196
Tornsanger	442	424	378	199	142
Gærdesmutte	376	375	340	395	496
Rødhals	820	700	466	551	409
Sangdrossel	115	66	67	49	45
Solsort	124	141	131	157	180
Jernspurv	166	220	82	84	84
Bogfinke	154	200	182	154	118
Dompap, Lille	79	80	105	112	59
Gråsiken, Lille	475	490	678	489	278
Gråsiken, Nordlig	74	20	290	1158	898
Rørspurv	359	115	169	136	87
Fangstdage	267	239	211	226	253

Tabel 4. Antal fugle genfanget mindst en gang i 2024 (GEN), samt %-andel genfanget, hvor mere end 100 fugle er ringmærket (venstre side). Antal mærket tidligere år, men aflæst i 2024 (AFL), samt %-andel aflæst, hvor mere end 100 fugle er ringmærket (højre side).

Art	Latin	GEN	% GEN		AFL	% AFL
Natravn	<i>Caprimulgus europaeus</i>	1				
Vandrikse	<i>Rallus aquaticus</i>	3				
Stor Præstekrave	<i>Charadrius hiaticula</i>	7				
Isfugl	<i>Alcedo atthis</i>	2				
Skovskade	<i>Garrulus glandarius</i>	1				
Sortmejse	<i>Periparus ater</i>	2			1	1
Topmejse	<i>Lophophanes cristatus</i>	3			2	2
Blåmejse	<i>Cyanistes caeruleus</i>	59	18,8		4	4
Musvit	<i>Parus major</i>	23	16,0		11	11
Skægmejse	<i>Panurus biarmicus</i>				1	1
Gulbug	<i>Hippolais icterina</i>	6			3	3
Kærsanger	<i>Acrocephalus palustris</i>	5				
Rørsanger	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	80	21,8		14	14
Løvsanger	<i>Phylloscopus trochilus</i>	13	2,7			
Gransanger	<i>Phylloscopus collybita</i>	98	15,2		17	17
Halemejse	<i>Aegithalos caudatus caudatus</i>				1	1
Munk	<i>Sylvia atricapilla</i>	41	6,4		3	3
Havesanger	<i>Sylvia borin</i>	1			2	2
Gærdesanger	<i>Sylvia curruca</i>	44	18,3		13	13
Tornsanger	<i>Sylvia communis</i>	24	14,5		6	6
Fuglekonge	<i>Regulus regulus</i>	132	16,3			
Rødtoppet Fuglekonge	<i>Regulus ignicapilla</i>	1				
Træløber	<i>Certhia familiaris</i>	5				
Gærdesmutte	<i>Troglodytes troglodytes</i>	75	13,2		4	4
Rødhals	<i>Erithacus rubecula</i>	96	18,9		7	7
Rødstjert	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	1				
Vindrossel	<i>Turdus iliacus</i>	4				
Solsort	<i>Turdus merula</i>	47	20,9		10	10
Jernspurv	<i>Prunella modularis</i>	13			1	1
Skovspurv	<i>Passer montanus</i>	2			1	1
Skovpiber	<i>Anthus trivialis</i>	1				
Bogfinke	<i>Fringilla coelebs</i>	4	3,3		3	3
Kvækerfinke	<i>Fringilla montifringilla</i>	1				
Dompap	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	2				
Dompap, Lille	<i>Pyrrhula pyrrhula europaea</i>	16				
Dompap, Stor	<i>Pyrrhula pyrrhula pyrrhula</i>	1				
Grønirisk	<i>Carduelis chloris</i>	1				
Gråsiken, Lille	<i>Carduelis flammea cabaret</i>	4	1,4			
Gråsiken, Nordlig	<i>Carduelis flammea flammea</i>	2	0,2			
Gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>	3			1	1
Rørspurv	<i>Emberiza schoeniclus</i>	4			1	1
Sum		828			106	106
Antal arter		31			21	21

Tabel 5. Aflæsninger af fugle mærket i udlandet eller andre steder i Danmark (se også Egon Østergaards artikel).

Art	Latin	Dato for mærkning	Mærkningslokalitet	Alder ved mærkning	Dato for aflæsning	Sted for afl.	Afstand, km	Dage	Andet
Blåmejse	<i>Parus caeruleus</i>	18.09.2023	Svenska Högarna, Stockholm, Sverige	1K	21.03.2024	Kabeltromlekraattet	547	185	
Blåmejse	<i>Parus caeruleus</i>	25.11.2023	Tved, Thisted,	2K+	21.03.2024	Kabeltromlekraattet	140	117	
Blåmejse	<i>Parus caeruleus</i>	29.12.2023	Tved, Thisted	2K+	28.03.2024	Kabeltromlekraattet	140	90	
Blåmejse	<i>Parus caeruleus</i>	24.02.2024	Vang, Thisted	2K+	21.03.2024	Kabeltromlekraattet	153	26	
Blåmejse	<i>Parus caeruleus</i>	08.10.2023	Utsira, Norge	1K	08.10.2024	Kabeltromlekraattet	377	366	
Sivsanger	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	03.09.2023	Hornborgasjön, Sverige	1K	25.05.2024	Kabeltromlekraattet	182	265	
Rørsanger	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	11.06.2023	Store Færder, Tjøme, Vestfold, Norge	2K+	21.07.2024	Kabeltromlekraattet	147	406	
Gransanger	<i>Phylloscopus collybita</i>	25.03.2024	Alaior, Menorca, Spanien	2K+	29.04.2024	Kabeltromlekraattet	2032	35	
Fuglekonge	<i>Regulus regulus</i>	18.10.2021	Castricum, Nord-Holland	1K	28.03.2024	Kabeltromlekraattet	693	892	
Fuglekonge	<i>Regulus regulus</i>	08.10.2023	Torhamn, Blekinge, Sverige	1K	29.03.2024	Kabeltromlekraattet	366	173	
Rødtoppet Fuglekonge	<i>Regulus ignicapillus</i>	18.10.2024	Agger Tange	1K	28.10.2024	Kabeltromlekraattet	184	10	
Dompap, Lille	<i>Pyrrhula pyrrhula europaeus</i>	19.10.2024	Hurup, Thisted	1K	18.11.2024	Kabeltromlekraattet	181	30	
Gråsiken, Lille	<i>Carduelis flammea cabaret</i>	01.09.2023	Fosdalvej 27, Brovst	2K+	16.10.2024	Kabeltromlekraattet	101	411	
Gråsiken, Nordlig	<i>Carduelis flammea flammea</i>	28.12.2023	Glæde, Thisted	2K+	24.01.2024	Jennes Sø	122	27	
			Aflæsning af farveringe						
Knopsvane	<i>Cygnus olor</i>	04.09.2012	Helsingør	pull	11.03.2024	Skagen Sønderstrand			farvering
Skarv	<i>Phalacrocorax carbo sinensis</i>	19.05.2024	Vorsø	pull	27.08.2024	Skarvsøen			farvering
Islandsk Ryle	<i>Calidris canutus</i>	29.08.2024	Trihaugodden, Farsund, Agder, Norge	1K	06.09.2024	Nordstrand, Skagen	241	8	farvering
Sortgrå Ryle	<i>Calidris maritima</i>	22.09.2024	Longyearbyen, Svalbard	1K	12.10.2024	Skagen Havn	2286	20	farvering
Silkehale	<i>Bombicilla garrulus</i>	13.11.2023	New Elgin, Skotland	1K	7+11/5-2024	Skagen	916		farvering
Silkehale	<i>Bombicilla garrulus</i>	05.11.2023	Stronsay Drive, Aberdeen, Skotland	1K	11.05.2024	Skagen			farvering

Tabel 6. Fugle mærket under Skagen Fuglestation, men aflæst i udlandet eller andre steder i Danmark.

Art	Latin	Dato for mærkning	Mærkningslokalitet	Alder ved mærkning	Dato for aflæsning	Sted for afl.	Afstand, km	Dage	Andet
Sortmejse	<i>Parus ater</i>	09.04.2024	Kabeltromlekrattet	2K	30.04.2024	Jurmo Bird Observatory, Turku-Pori, Finland	672	21	
Blåmejse	<i>Parus caeruleus</i>	01.11.2023	Kabeltromlekrattet	1K	22.03.2024	Nidingen, Kungsbacka, Halland, Sverige	90	142	
Kærsanger	<i>Acrocephalus palustris</i>	29.05.2024	Kabeltromlekrattet	2k+	20.08.2024	Izsák (Kolon-tó), Bács-Kiskun, Ungarn	1354	83	
Kærsanger	<i>Acrocephalus palustris</i>	11.06.2024	Kabeltromlekrattet	2k+	08.08.2024	Bingsmarken, Skurup, Skåne, Sverige	316	58	
Løvsanger	<i>Phylloscopus trochilus</i>	04.05.2024	Kabeltromlekrattet	2K+	07.05.2024	Nidingen, Kungsbacka, Halland, Sverige	90	3	
Gransanger	<i>Phylloscopus collybita</i>	29.09.2024	Jennes Sø	1K	16.10.2024	Meijendelseweg, Wassenaar, Sydholland	740	20	
Gransanger	<i>Phylloscopus collybita</i>	23.09.2023	Jennes Sø	1K	10.02.2024	Asfordby, Leicestershire, UK	917	140	
Munk	<i>Sylvia atricapilla</i>	15.06.2019	Kabeltromlekrattet	2K	24.10.2024	NSG Pfaffensee, Darmstadt, Tyskland	827	1958	
Munk	<i>(Sylvia atricapilla)</i>	08.05.2024	Kabeltromlekrattet	2K	11.05.2024	Bø, Byglandsfjord, Aust-Agder, Norge	198	3	
Munk	<i>Sylvia atricapilla</i>	11.08.2022	Kabeltromlekrattet	1K	24.09.2024	Queen Mary Reservoir, Staines, Surrey, UK	1002	775	
Rødhals	<i>Erithacus rubecula</i>	27.09.2023	Kabeltromlekrattet	1K	26.10.2024	Onderdendam, Bedum, Groningen, Holland	553	395	
Solsort	<i>Turdus merula</i>	01.04.2024	Nordstjernevej	2K	10.01.2024	Ryttervej, Skagen	1	284	
Solsort	<i>Turdus merula</i>	05.07.2020	Kabeltromlekrattet	1K	24.05.2024	Ellekrattet, Skagen	2	19	
Grønirisk	<i>Carduelis chloris</i>	08.01.2023	Nordstjernevej	2K	06.04.2024	Ryttervej, Skagen	1	454	
Gråsiken, Lille	<i>Carduelis flammea cabaret</i>	23.09.2023	Jennes Sø	1K	10.08.2024	Holmane, Hå, Rogaland, Norge	292	322	
Gråsiken, Nordlig	<i>Carduelis flammea flammea</i>	29.03.2024	Jennes Sø	2K+	13.04.2024	Øverbygda, Trysil, Hedmark, Norge	410	15	
Gråsiken, Nordlig	<i>Carduelis flammea flammea</i>	05.03.2023	Jennes Sø	2K	27.03.2024	Sammalistsuo, Riihimäki, Häme, Finland	870	387	
Gråsiken, Nordlig	<i>Carduelis flammea flammea</i>	26.02.2024	Jennes Sø	2K	27.04.2024	Øverbygda, Trysil, Hedmark, Norge	410	61	
Gråsiken, Nordlig	<i>Carduelis flammea flammea</i>	28.02.2024	Nordstjernevej	2K	28.02.2024	Simlevegen 16, Elverum, Hedmark, Norge	355	0	
Gråsiken, Nordlig	<i>Carduelis flammea flammea</i>	24.03.2024	Nordstjernevej	2K	28.04.2024	Øverbygda, Trysil, Hedmark, Norge	411	35	samme fugl
Gråsiken, Nordlig	<i>Carduelis flammea flammea</i>	24.03.2024	Nordstjernevej	2K	18.04.2024	Innbygda, Trysil, Hedmark, Norge	410	25	samme fugl

Tabel 7. Fordelingen af fugle fanget i CES 2024.

Fangstperiode	1		2		3		4		5		6		7		
	1k	ad	1k	ad	1k	ad	1k	ad	1k	ad	1k	ad	1k	ad	
Vandrikse															
Isfugl															
Sortmejse		2													
Topmejse															
Blåmejse															
Sivsanger											1				
Buskrørsanger					1										
Kærsanger															
Rørsanger			5		8		8		20		12		5		
Landsvale									1						
Løvsanger		12													
Gransanger		4		1		2		1	1		1		1		
Gransanger, Sibirisk								1							
Munk		5						4		1		2		1	
Havesanger										1					
Gærdesanger		4		1		2		1		3		3	2	1	
Tornsanger				1						3			7		
Fuglekonge				1											
Rødhals						1									
Sangdrossel		1													
Solsort										1			1		
Bogfinke				2		1						1			
Gråsisken															
Rørspurv		4		1											
Sum		32		12		15		15	1	30	1	19	11	7	
Antal arter		7		7		6		5		8		6		6	

	8		9		10		11		12		Total		
	1k	ad	1k	ad	1k	ad	1k	ad	1k	ad	1K	ad	Sum
									1		1		1
									1		1		1
												2	2
	1										1		1
	2		1				4		5	1	12	1	13
												1	1
												1	1
					1		2		1		4		4
	6	11	6	8	14	7	12	7	25	3	63	94	157
												1	1
					2		3		6		11	12	23
	1		1	1			1		2	1	8	10	18
												1	1
		2	1		3						4	15	19
							2		1		3	1	4
	1	3			1		1		1		6	18	24
	1	1	2				4		4		18	5	23
												1	1
									1		1	1	2
												1	1
		1							1		2	2	4
		1										5	5
		2				1						3	3
	2				1		2		3		8	5	13
	14	21	11	9	22	8	31	7	52	5	143	180	323
		11		5		7		9		13			24

Rovfugleobservatører, Skagen, 11. maj 2024. Foto: Knud Pedersen.

Skagen Fuglestation 2024

Dækning	Forår 1. januar - 30. juni	Efterår 1. juli - 31. december
Ringmærkning, total	2.980	4.872
Tre talrigst ringmærkede arter	Gråsiken 918, Fuglekonge 484, Løvsanger 402	Gransanger 301, Gærdesmutte 298, Gråsiken 262
Sjældneste ringmærkede arter	Buskrørsanger 2, Sibirisk Gransanger 1, Lundsanger 1, Lille Fluesnapper 2	Lille Stormsvale 1, Hvidbrynet Løvsanger 2, Høgesanger 1, Hvidsiken 1
Observationer almindeligste arter	Sortand 242.426, Bogfinke 37.800, Allike 31.094	Sule 45.349, Sortand 41.090, Alk 29.832
Observationer, usædvanlige arter/ antal	Amerikansk Sortand 1, Brilleand 2-3, Hvidøjlet And 2, Turteldue 3, Plettet Rørvagtel 5, Hvidbrystet Præstekrave 1, Småspove 1269 (3/5), Mellemkjøve 1, Lunde 3, Søkonke 2, Hvidvinget Måge 5, Islom 45, Hvidnæbbet Lom 9, Sodfarvet Skråpe 1, Almindelig Skråpe 3, Sort Stork 3, Topskarv 86, Silkehejre 1, Lille Skrigeørn 5, Steppenhøg 140, Blå Kærhøg 741, Hærfugl 1, Biæder 25, Lærkefalk 662, Prol 28, Toplærke 1, Drosselrørsanger 1, Buskrørsanger 4, Rødrygget Svale 2, Lundsanger 2, Rosenstær 1, Sydlig Nattergal 2, Lille Fluesnapper 7, Citronvipstjert 2, Hortulan 2, Dværgværling 1	Kongeederfugl 1, Amerikansk Sortand 1-2, Brilleand 1, Odinshane 1, Lille Kjøve 6, Mellemkjøve 2, Lunde 8, Søkonke 19, Sabinemåge 2, Sorthovedet Måge 108, Kaspisk Måge 383, Middelhavssølvåge 3, Gråmåge 3, Baltisk Sildemåge 1, Hvidvinget Måge 4, Islom 30, Hvidnæbbet Lom 22, Stor Stormsvale 2, Sodfarvet Skråpe 83, Almindelig Skråpe 6, Topskarv 13, Toplærke 1, Hvidbrynet Løvsanger 8, Lundsanger 3, Rosenstær 2, Storpiber 1, Rødstrubet Piber 2, Lapværling 6
Observationer sjældne arter	Alpesejler 1, Gråsejler 1, Prærietraner 2, Blå Glente 1, Slangeørn 2, Steppørn 1, Lille Tårnfalk 1, Alpejerspurv 1	Terekklire 1, Atlantisk/Scopolis Skråpe 1, Balearskråpe 1, Brun Sule 1, Korttået Lærke 1, Cistussanger 2, Krognæb 5
Ynglefugle, sjældne (par)	Rørdrum 6-7, Skarv 60, Havørn 1, Natravn ca. 165, Rødrygget Tornskade ca. 135, Sortstrubet bynkefugl 25	

Gjerrild Fuglestation

Af Jørgen Staarup Christensen, Rasmus Due Nielsen, Kent Olsen, Jonas Kjærgaard og Mogens Stoustrup Jensen

Forårssæson

Indledning

Samlet blev det igen en fin, men lidt ujævn, forårssæson med flere markante sæsonrekorder, men også lave sæsontotaler for en række arter. Samlet blev 189 arter noteret, heraf 187 ved Nordstrand Øst (primære obs-post), hvilket er 5-10 arter færre end normalt.

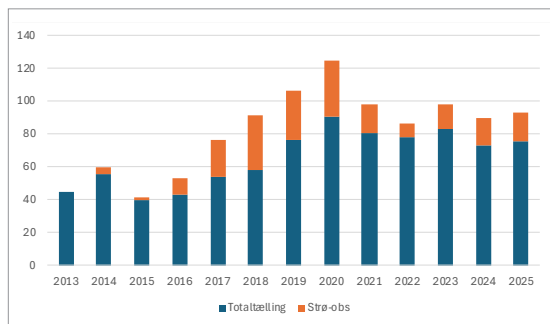
Først på sæsonen var der vintervej med frost og snedække. Første træk sås ultimo januar, og der var trods køligt vejr ofte et fint træk på tørvejrdsage i februar, i marts og starten af april. Efterfølgende blev april-vejret ustadigt, koldt, ofte meget regn (ny nedbørsrekord) og færre dage med godt trækvejr, som betød beskedne sæsontotaler for arter, hvor trækket kulminerer medio-ultimo april. Vejret blev bedre de sidste dage af april, mens maj igen fuglemæssigt blev en pose blandede bolsjer, da vi desværre manglede dækning i flere varme østenvindsperioder medio-ultimo maj, mens weekend-vejret ofte drillede med tåge, nordvestenvind og perioder med regn. Sidst i sæsonen (1. – 14. juni) var der sædvanligvis kun meget beskedne dækning (1 dag + 2 dage med strø-obs/kratlusk).

Dækning

Samlet 76 obs-dage med totaltælling (min. 3 timer fra solopgang og frem) og 15 dage med strø-obs var den laveste dækning siden 2017. Dækning i marts (25 dage) var dog rekordhøj, mens dækning i april (15 dage) var laveste

Sort Glente, Gjerrild Nordstrand, 7. april 2024.
Foto: Jørgen Staarup Christensen.

Observationsdage ved Gjerrild 2014-2024.

siden 2018, bl.a. qua færre dage med godt trækvejr, mens dækning i maj (18 dage) også var lavere end normalt. Flere 'faste' observatører har nu mindre tid til rådighed, og antallet af dage med hel-dags-dækning er nu sjældnere. Antal af besøgende ornitologer med 1-5 obs-dage var knap 40 personer, hvilket var ganske pænt.

Vandfugle mm.

Det blev generelt et fint år på vandfuglefronten med nye sæsonrekorder for Rødstrubet Lom (1745), Gråstrubet Lappedykker (69), Sølvhejre (14), Sangsvane (1479), Knopsvane (67), Blisgås (2298), Grågås (1609), Knarand (11), Spidsand (13), Bjergand (333), Havlit (547) og Toppet Skallesluger (2443), og for flere også ny dagsmax (Knarand, Spidsand, Bjergand) og desuden ny dagsmax 28/1 23 N for Tundrasædgås.

Først på året som vanligt rastende gæs i baglandet, hvor Blisgås i februar var den talrigeste med 335. Og som vanligt pænt med rastende Sandløber og Almindelig Ryle, samt enkelte Islandsk Ryle fra Bønnerup til Gjerrild, og som tidligere år var største vinterforekomst af Stor Præstekrave i landet (op til 18 fugle i år) igen at finde ved Gjerrild. Antallet af vadefugle-arter i løbet af foråret var dog usædvanlig lavt, men pæne sæsontotaler for Hjejle 380, Vibe 310 og Småspove 33.

Der var også pæne forårstotaler for Nordisk Lappedykker 6 (2. højeste), Fiskehejre 103 (2. højeste), Trane 358 (2. højeste) og Tejst 77 (3. højeste). Desuden sås Islom 1, Pibesvane 15, Nilgås 1, Lille Skallesluger (9. fund), Atlingand 3, Dværgmåge 1, Dværgterne 1, og ikke mindst en trækflok af Sølvhejre 7/5 9.

Rovfugletrækket

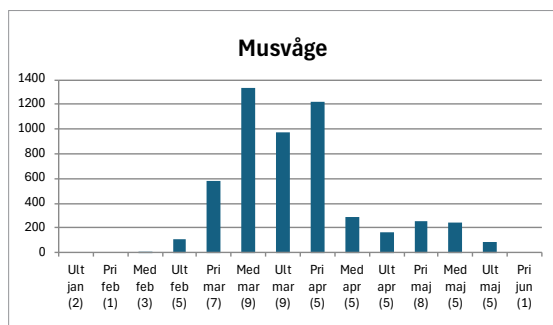
Træktotaler for Musvåge (5260), Rød Glente (590) og Sort Glente (20) blev rekordhøje, mens trækket af flere 'april-arter' som Spurvehøg, Fjeldvåge, Fiskeørn, Tårnfalk og Dværgfalk lå væsentligt under seneste 10 års gen-

Vendehals, Gjerrild Nordstrand, 7. april 2024. Foto: Jørgen Staarup Christensen.

nemsnit. Der var en lille fremgang at spore for Vandrefalk med 19 fugle (sædvanligvis flest i marts), mens træk af Hvepsevåge, Havørn, Rørhøg, Blå Kærhøg, Steppehøg, Duehøg og Lærkefalk alle lå på eller over seneste 10 års gennemsnit.

Af de mere uregelmæssige trækgæster blev Kongeørn set på tre dage (19-20/4 og 10/5) med to forskellige fugle, mens Hedeheg, Lille Skrigørn og Aftenfalk ikke blev observeret.

Trækkende Musvåger per 10-dages periode
(antal obs-dage i parentes).

Adult trækket af Musvåge kulminerer normalt medio – ultimo marts, men trækket kulminerede i år fra medio marts til primo april med samlet 3529 våger. Usædvanligt mange sås udtrækkende nordøst, og de største dage blev 16/3 604, hvor der samme dag sås 485 udtræk nordøst ved Fornæs og igen 7/4 624, her dog primært nordvest. Anden trækbølge af 2K-fugle blev mindre og kulminerede lidt senere end normalt med lille top primo-medio maj, hvor nok koldt og vådt vejr i april var en medvirkende årsag.

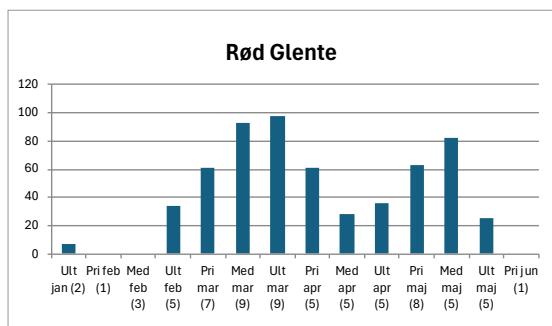

Steppehøg, Gjerrild Nordstrand, 9. maj 2024.
Foto: Jørgen Staarup Christensen.

Rød Glente satte også ny forårsrekord, og trækket kulminerede primo marts til primo april med tydelig top medio-ultimo marts, som 1-2 uger tidligere end normalt. Som de senere år sås tidlige trækkende fugle, i år allerede 27/1 med 7 V. Sædvanen tro sås igen en top i maj, i år primo-medio maj, af 2K/fældende (ikke-ynglende) fugle.

Også rekordår for Sort Glente, hvor første ankom tidligt (30/3) og især et stort træk (trækforsøg) primo april med 10 fugle, heraf 7/4 5 fugle (ny dagsmax) sammen med Musvåger. Herefter igen en lille kulmination primo-medio maj med 5 fugle.

Hvepsevågetrækket blev med 320 over gennemsnit, men desværre manglede dækning i perioden, hvor trækket med varme og østenvind bragede løs i Jylland. På negativsiden satte Fjeldvågen ny bundrekord med blot fem fugle. Desuden et lidt bedre år for Mosehornugle med 8 fugle.

Trækkende Rød Glente per 10-dages periode
(antal obs-dage i parentes).

Due- og småfugletræk mm.

Sæsontotaler kan variere meget fra år til år. Foråret bød på nye sæsonrekorder for Ringdue 59.371, Allike 18.135, Ravn 139, Sortmejse 361 og Dompap 221, samt tangering af sæsonmax for Spætmejse (13) og Sortstrubet Bynkefugl (12). For øvrige arter lå sæsontotaler for flertallet tæt på seneste 10 års gennemsnit, hvor trækket af Huldue 887 (2. højeste), Misteldrossel 1455 (2. højeste), Hedelærke 176 (3. højeste) og Rørspurv 503 (2. højeste) var i den høje ende, mens sæsontotaler for alle svaler, Gul vipstjert, Stenpikker, Grønsiken og ikke mindst finketrækket var meget beskedent. Især finketrækket var magert med samlet kun 25.000 træk, som er under halvdele af normalen, og ingen større dage for Kvækerfinke i april.

Lidt usædvanligt sås ingen Stor Tornskade (i 2023:

7), og mange af de 'gode maj-arter' (ex. Pirol, Nordlig Blåhals og Karmindompap) kom ikke i bogen.

Fra foråret desuden Sorttrygget Hvid Vipstjert 1 han (4. fund), Biæder 1, Vende Hals 3, Sortspætte 2, Grønspætte var usædvanligt synlig med min. 3-4 territoriehævdende fugle (Marshøj, Nordstrand Øst og Vest, Overskov), Sivsanger 1, Græshoppesanger 1, Korttået Træløber 3 (en synlig ved obs-post fra ultimo februar og hele marts og en det meste af marts ved Langholmvej) og Gulirisk 3. Rødtoppet Fuglekonge nåede ikke helt niveauet for 2023, men igen mange fugle i baglandet (min. 11), mens kun en enkelt nåede til Nordstrand.

Sortmejse

En af forårets overraskelser var Sortmejse. Det er velkendt, at denne kan optræde invasionsagtigt i efteråret med + 10.000 fugle på landsplan, men forårstræk er lidt et ubeskrivet blad.

På landsplan blev der i foråret 2024 samlet noteret 557 trækkende Sortmejser, flest ved Gjerrild med 361 T fra 18/3 til 25/5, hvor kulmination lå ultimo marts til primo april og dagsmax 8/4 70 Ø. Arten optrådte kun relativt beskedent på andre forårstrækklokaliteter, flest ved Gilbjerg Hoved 118 (max. 27/3 51 Ø) og Skagen 30 T (max. 18/4 24 T) + 27 RI (max. 16/4 11 RI).

Større antal i foråret følger typisk efter større træk i efteråret året før, men der var ikke et større træk i efteråret 2023, hvorfor oprindelse af forårets trækfugle er lidt en gåde.

Ankomster

Trods det kølige forårsvejr i marts og april blev der noteret flere rekordtidlige ankomster rundt om i Danmark

Usædvanligt stort forårstræk af Sortmejser ultimo marts til medio april, Gjerrild Nordstrand, 6. april 2024.
Foto: Jørgen Staarup Christensen.

og også ved Gjerrild med Trane (29/1), Splitterne (9/3), Svaleklire (27/3), Skovpiber (6/4), Lille Præstekrave (7/4), Løvsanger (7/4), Broget Fluesnapper (20/4) og i maj Gulbug (3/5) og Hvepsevåge (4/5).

Efterårssæson 2024

Aktivitetsniveauet var væsentligt lavere end de forrige fem år med samlet blot 43 observationsdage med totaltællinger (efter 15. juni) fordelt med juni (1 dag), juli (8 dage), august (9 dage), september (7 dage), oktober (11 dage), november (4 dage) og december (3 dage). Hertil 20 dage med strø-obs. Året før var obs-dage på 57, mens der fra 2019 til 2022 årligt har været 70-80 obs-dage.

Efteråret samlet trak ikke de store overskrifter, og vejret drillede ofte med regn, dis og tåge. Større træk / antal i efteråret ved Gjerrild gælder primært Alk og Sortand, og med få obs-dage kræver det lidt held at ramme dage med større træk og/eller sjældnere fugle.

I år med god dækning tælles mere end 100.000 Alke på fourageringstræk ultimo oktober til november, men i år kom kun knap 30.000 i bogen og kun en dag med > 10.000 fugle med 3/11 12.570 træk syd-øst. Samme dag 4400 rast / træk nord ved Fornæs, således samlet 17.000 Alke, og dagen blev max-antal samlet for Nordøst Djursland dette efterår.

For Sortand taltes >11.000 nordvest-træk på fem dage i juli med ankomst af fældende fugle, mens efterårstræk,

som normalt kulminerer ultimo august – primo september, bød på en stor dag 3/9 med 12.260 NV.

Trods det lave aktivitetsniveau blev året ganske pænt for alle gæs - i alt otte gåsearter - hvor alle sæson-totaler lå tæt på gennemsnit, og ikke mindst ny efterårsmax for Grågås med 2515 indtræk, heraf ny dagsmax 2/11 2118 indtræk. Primo-medio oktober rastede desuden ca. 1500 Grågæs i baglandet.

Vadefugletrækket blev også beskedent, dog ny efterårsmax for Lille Kobbersnepe med 453 træk (med en stor dag 26/7 331 SV), Stenvender 39 træk og Dobbeltbekkasin 85 træk/rast. Kun forholdsvis få Almindelig Kjøve blev noteret med 37 træk, sædvanligvis flest i september, og ligeså ternetrækket var i den lave ende, dog igen lidt fremgang at spore for Splitterne med ca. 2000 mod blot 1100 året før.

Få rovfugle kom forbi, dog et pænt år for Rørhøg med 25 træk (ny efterårsmax) og et bedre år for Vandrefalk med 10 træk.

Lidt sjældnere fugle blev Nordisk Lappedykker 5, Sølvhejre 3, Skestork, Almindelige Skråpe, Tjassædgås 1, Tundrasædgås 32, Kaspisk Måge 2, Sorthovedet Måge, Søkonge, Natravn 2, begge indtræk fra havet 17/8, Bjerglærke 15, Bjergpiber 6 med ny dagsmax 2/11 5 træk, Rødtoppet Fuglekonge 1-3, Korttået Træløber og Sortstubet Bynkefugl 8, hvor arten endelig blev fundet ynglende ved Nordstrand Øst efter flere års tilløb.

Rødtoppet Fuglekonge, Gjerrild Nordstrand, 15. oktober 2024. Foto: Jørgen Staarup Christensen.

Lille Kobbersnepe, Strandhjejle og Islandsk Ryle på rekorddag for Lille Kobbersnepe med 331 træk. Gjerrild Nordstrand, 26. juli 2024. Foto: Jørgen Staarup Christensen.

Gjerrild Fuglestation 2024

	1. halvår	2. halvår
Dækning	6/1-2/6 (76 dage)	23/6-29/12 (43 dage)
Ringmærkning total	Ingen	Ingen
Observationer almindeligste arter (fem talrigeste)	Ringdue 59.371, Allike 18.135, Bog-/Kvækerfinke 13.715, Bogfinke 9649, Stær 5316	Sortand 41.347, Alk 29.784, Grågås 2515, Landsvale 2264, Fløjlsand 2076
Observationer, usædvanlige arter/antal	Rødstrubet Lom 1745, Gråstrubet Lappedykker 69, Nordisk Lappedykker 6, Sangsvane 1479, Tundrasædgås 23, Blisgås 2298, Grågås 1609, Bjergand 333, Havlit 547, Toppet Skallesluger 2443, Ringdue 59.371, Huldue 887, Rød Glente 590, Sort Glente 20, Musvåge 5260, Kongeørn 2, Steppenhøg 3, Mosehornugle 8, Biæder, Vendeheals 3 Vagtel, Hedelærke 176, Græshoppesanger, Sortrygget Hvid Vipstjert, Sortstrubet Bynkefugl 12, Misteldrossel 1455, Spætmejse 13, Rødtoppet Fuglekonge 12, Sortmejse 36,1 Korttået Træløber 3, Gulirisk 3, Ravn 139, Stor Korsnæb 39, Dompap 221, Rørspruv 503	Nordisk Lappedykker 5, Sølvhejre 3, Skestork, Almindelig Skråpe, Tajgasædgås, Tundrasædgås 32, Rørhøg 25, Vandrefalk 10, Lille Kobbersnepe 453, Stenvender 39, Dobbeltbekkasin 85, Almindelig Kjøve 37, Kaspisk Måge 2, Sorthovedet Måge, Søkonge, Natravn 2, Bjerglærke 15, Bjergpiber 6, Rødtoppet Fuglekonge 1-3, Korttået Træløber, Sortstubet Bynkefugl 8

Gul Vipstjert, Værnengene, 26. maj 2024. Foto: Erik Biering.

Ynglefuglene på Tipperne

Ole Thorup (1) og Thomas Bregnballe (2)

1. Amphi Consult. 2. Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet.

Indledning

Tipperne er et af Europas vigtigste yngleområder for engfugle. Engryle, Brushane og Stor Kobbersneppe er de mest truede engfugle i Europa (Thorup 2004), og de yngler alle på Tipperne. Der er under fem lokaliteter i Europa der har tilsvarende forekomster af alle tre arter.

Ynglefuglene på Tipperne er blevet optalt og kortlagt efter en fastlagt optællingsmetode hvert år siden 1928, og materialet fra de 97 ynglesæsoner udgør en af verdens længste tidsserier for ynglefugle. Overvågningen af fugle på Tipperne er en del af det nationale overvågningsprogram NOVANA og Miljøstyrelsen finansierer den.

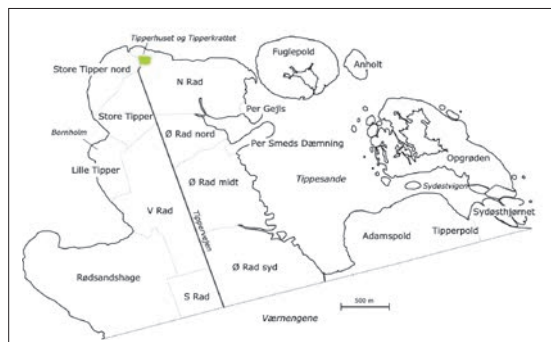
I et notat fra Aarhus Universitet (Thorup & Bregnballe 2024) præsenteres resultaterne fra overvågningen af de vigtigste arter i tabeller. Her i Fugleåret fremlægges blot et uddrag af resultaterne fra overvågningen af ynglefugle i 2024. Anvendte stednavne findes angivet på kortet i Figur 1.

Regulering af prædatorer og god klækningssucces hos engfugle

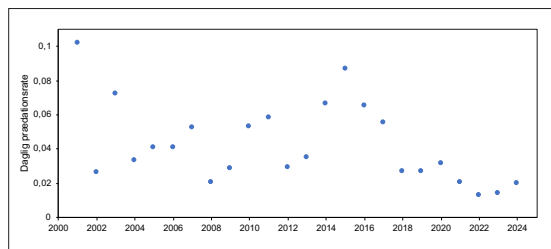
De tre arter af engfugle; Engryle, Brushane og Stor Kobbersneppe er alle truede arter, og de er koncentreret på meget få lokaliteter i Danmark (Thorup 2018). Tipperne er et af Danmarks vigtigste yngleområder for disse arter, og skal arternes trivsel sikres, skal man undgå, at prædationstrykket på Tippeternes enge bliver højt. Helt generelt vurderes tiltagende prædation af engfugles æg og en lavere overlevelse blandt ungerne til at være de vigtigste årsager til tilbagegang i antallet af ynglende engfugle i Nordeuropa (Roodbergen m.fl. 2012). På Tipperne er der herudover forholdsvis store koncentrationer af andre engfugle som Vibe og Rødben, og høje yngletætheder gør ligeledes disse arter meget sårbare over for prædation.

I 2015-2017 var der omfattende prædation i de overvågede vadefuglereder på Tipperne. En tidligere undersøgelse på Tipperne viste, at Ræv var en betydningsfuld prædator, og derfor blev det besluttet at intensivere indsatsen med at regulere Ræv. Fra foråret 2018 optrådte Mårhund også på Tipperhalvøen, og arten blev efterfølgende også forsøgt reguleret. Begge arter begrænser i særlig grad engfuglenes mulighed for at yngle med succes (fx Salewski m.fl. 2019).

Af disse grunde blev der igen i 2024 gjort en stor indsats på Tipperne og Værnengene for at regulere Ræv og Mårhund. Fra januar til april blev der aflivet syv voksne ræve og tre voksne mårhunde på Tipperne. Denne regulering betød, at engfuglene i lighed med de foregående seks år fik præderet en meget lille andel af deres reder i 2024. I gennemsnit blev 2,0 % af rederne med æg præderet dagligt hos de seks arter engfugle Strandskade, Vibe, Engryle, Brushane, Stor Kobbersneppe og Rødben. Kun i to af de seneste 24 ynglesæsoner har der været et lavere niveau af prædation; i 2022 var den daglige prædation 1,3 %, og i 2023 var den 1,4 % (Figur 2).

Figur 1. Kort over Tipperne med lokale stednavne. Tippetande er under normale vandstandsforhold vanddækket.

Figur 2. Den gennemsnitlige andel af reder af engfugle (Strandskade, Vibe, Engryle, Brushane, Stor Kobbersneppe og Rødben) der blev præderet pr. dag i årene 2001 til 2024.

Ungfamilier af engfugle bliver regelmæssigt kortlagt på engene på Tipperne i hele ynglesæsonen, og det samlede antal ugefamilier af hver art i hvert delområde bliver beregnet ud fra disse kortlægninger. Hvor der er så mange ugefamilier i samme område, at de enkelte familier ikke kan skelnes, benyttes antallet fra kortlægningen med flest familier, hvortil lægges eventuelle ugefamilier, der registreres at være klækket efter datoen med flest familier. Andelen af de optalte ynglepar (ynglehunner hos Brushane), der senere registreres med unger, kan benyttes som et andet mål for ynglesucces (Figur 3). Dette succesmål adskiller sig fra klækningssuccesen i de enkelte reder (Figur 2) ved at inkludere kuld, der bliver omlagt efter prædation eller andre tab. Et ungekuld, der går tabt mens ungerne er små, har mindre chance for at blive registreret på kortlægningerne, og en høj andel af par med unger indikerer, at også ungeoverlevelsen er forholdsvis god.

I 2024 registreredes 65 % af de kortlagte par senere med unger, og det er den højeste andel, der er målt på Tipperne. Den næsthøjeste var i 2023, hvor andelen var 57 %.

Indsatsen med regulering af Ræv og Mårhund ser ud til at have haft en stor effekt. I 2015-2017 blev i gennemsnit

Brushøns, Værnengene, 17. maj 2024. Foto: Bo L. Christiansen.

7,3 % af alle overvågede engfugles reder præderet pr. dag. I 2018-2024 var dette tal faldet til 2,0 % om dagen – svarende til 27 % af niveauet i 2015-2017. I 2015-2017 blev 15 % af de optalte par/ynghenhuner af engfugle senere registreret med unger, i 2018-2024 var det 52 %, altså mere end en tredobling i forhold til perioden før den intensive regulering af prædatorer blev sat i værk.

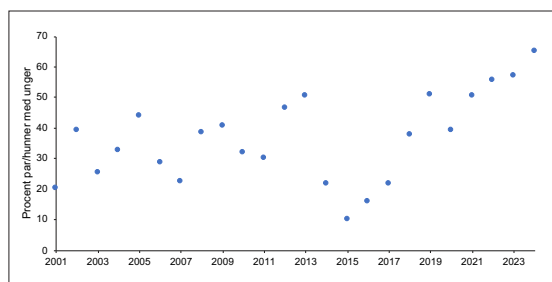
Meget ferskvand på engene resulterer i mange ynglende Brushaner og Skeænder

Mellem 1/4 og 30/6 faldt der 271 mm nedbør, hvilket er 2,3 gange normalnedbøren på Tipperne (i 1973-2023). Det betød at med undtagelse af en kortere periode midt i maj var der blankvand med ferskvand i alle de laveste områder af engene, og det er meget usædvanligt.

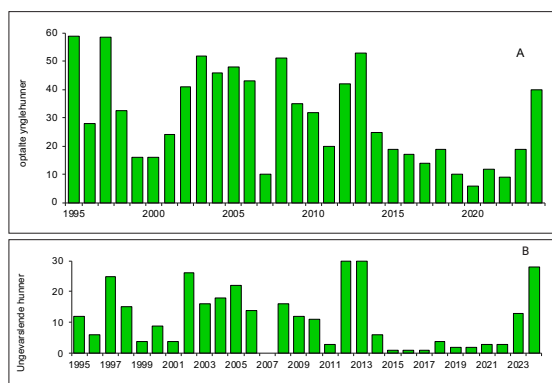
To arter af ynglefugle bliver særligt tiltrukket af meget våde forhold på engene: Brushane og Skeand. Det var også tilfældet på Tipperne i 2024, hvor der fandtes 40 ynglehuner af Brushane og 22 ynglepår af Skeand. Sidst, der var så mange ynglende Brushaner, var i de våde ynglesæsoner 2012 og 2013 (Figur 4), mens man skal helt tilbage til 1993 for at finde et tilsvarende antal ynglende Skeænder (Figur 5).

I alt 28 af de 40 kortlagte ynglende hunner af Brushane blev senere registreret med unger, og det er det tredje største antal Brushaner med unger, der er registreret i perioden 1995-2024, hvor antal ungefamilier er blevet optalt (Figur 4). De største antal var 30 ungefamilier i 2012 og 2013.

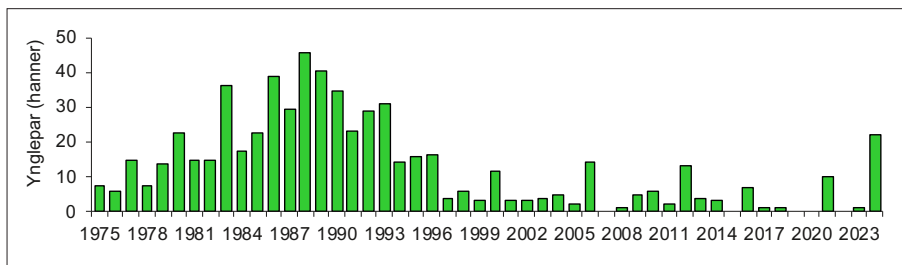
Efter lidt over to uger uden nedbør faldt der 83 mm regn i den sidste uge af maj. Engene fremstod herefter igen meget våde, og det fik et større antal Brushaner til at gå i gang med at yngle. Vurderet ud fra klækningstidspunktet for kuldene hos de 28 hunner med unger, og en præderet rede fundet under æglægningen, blev æglægningen startet inden 24/5 i kun ni af de 29 kuld, mens de

Figur 3. Andel af de kortlagte og optalte ynglepår/ynghenhuner af engfugle (Strandskade, Vibe, Engryle, Brushane, Stor Kobbersnepe og Rødben) der senere fandtes med unger i årene 2001 til 2024. Rødben indgår dog først fra 2010, da metoden anvendt for årene 2001-2009 undervurderede antallet af ynglepår uden klækningssucces hos denne art.

Figur 4. Brushane optalt og kortlagt på Tipperne 1995-2024, idet den øverste figur (A) viser antallet af ynglende hunner mens den nederste figur (B) viser antallet af hunner med unger.

Figur 5. Antal ynglepar af Skeand på Tipperne, primært vurderet ud fra antal hanner registreret på en gennemgang af hele Tipperne primo maj.

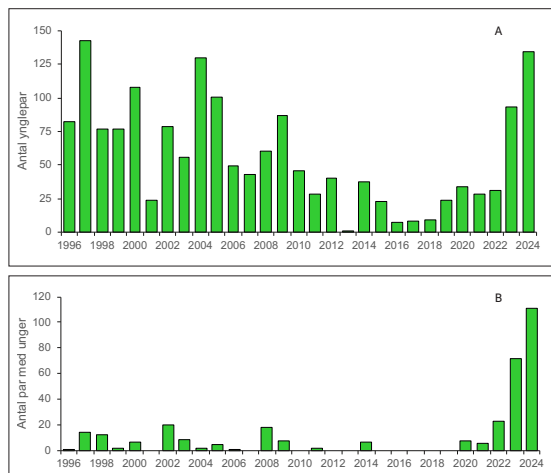
øvrigt 20 først startede æglægningen efter engene igen var blevet våde fra den 24/5 og frem. Arten havde en lang ynglesæson, og 17 af de 28 kuld med unger klækkede først efter 26/6. Det sidste kuld klækkede ca. 20/7, da der blev iagttaget en hun med små unger 23/7.

Kombinationen af en meget våd ynglesæson og intensiv prædatorregulering gav mange ynglepar og en høj klæknings succes hos de fleste af ynglefuglene på Tippernes enge, hvor Strandskade, Vibe, Stor Kobbersnepe og Rødben alle yngede i noget højere antal end årene før. Og hos både Vibe med 203 par og Rødben med 191 par skal man tilbage til midt i 1990'erne for at finde et tilsvarende antal ynglefugle. Dog fortsatte Engrylle sin efterhånden mangeårige tilbagegang. Der yngede seks par mod otte i 2023. Også Gul Vipstjert reagerede negativt, måske på de meget våde – delvist oversvømmede – enge. Årets 78 par er kun ca. to-tredjedele af antallet af ynglepar i 2023.

Stor koloni af Klyde på øen Fuglepold

I en længere årrække (2011-2022) yngede der ikke over 40 par Klyder på Tipperne (Figur 6a). Men i 2023 yngede der 93 par, hvad der gjorde Tipperne til en af de ti lokaliteter i Danmark med det største antal ynglepar. I 2023 yngede de fleste af parrene på øen Fuglepold og med høj succes. De gode forhold på Fuglepold i 2023 var sikkert medvirkende til, at et større antal ynglefugle i 2024 etablerede sig på Fuglepold allerede midt i april. På en optælling 9/5, lige omkring tidspunktet, hvor de tidligste unger klækkede, fandtes fugle svarende til 135 par. Heraf havde de 132 par etableret sig på Fuglepold.

I slutningen af maj var der et mylder af Klydefamilier omkring Fuglepold og i Tippernes ande, og da der stort set ikke længere var aktive reder tilbage, blev familierne af Klyde optalt og kortlagt på hele Tipperne 28/5-31/5. På denne kortlægning fandtes i alt 110 ungefamilier svarende til 81 % af de optalte ynglepar. Det er en meget høj andel af parrene, der havde unger på dette tidspunkt, 1-3 uger efter at de fleste unger klækkede. Det er langt det største antal ungefamilier af Klyde, der er registreret i perioden 1996-2024, som er den periode, hvor antallet af ungefamilier er blevet optalt på Tipperne (Figur 6b). I årene efter at ræveskab havde reduceret antallet af ræve i Vestjylland markant, i anden halvdel af 1980'erne og i starten af 1990'erne, var der en række år, hvor Fuglepold undgik at få besøg af Ræv i fuglenes yngletid, og der yngede engfugle og Klyder i tætheder, der ikke er beskrevet tilsvarende fra andre steder i Danmark (Thorup 1991). Midt i 1990'erne var perioden uden rævebesøg på øen forbi, og mellem 1996 og 2021 var ynglefuglene på

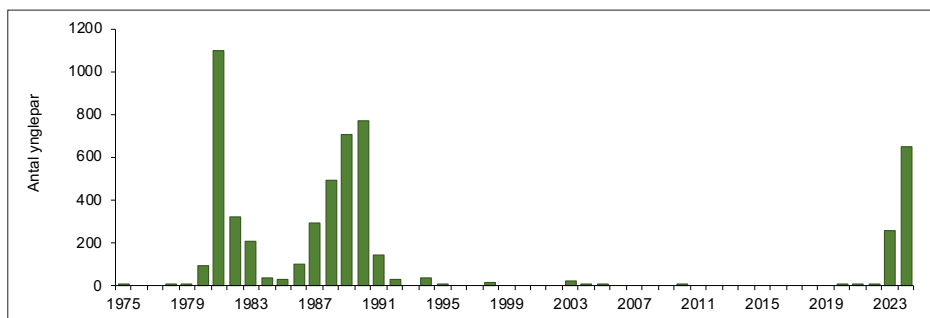

Figur 6. Antal ynglepar af Klyde på Tipperne 1996-2024 (A) og antal par med unger af Klyde på Tipperne 1996-2024 (B).

Engpiber, Værnengene, 26 april 2024. Foto: Erik Biering.

Figur 7. Antal ynglepar af Hættemåge på Tipperne 1975-2024.

Tipperne ikke længere koncentreret her. Fra 2022 syntes den intensive regulering af Ræv og Mårhund også at have haft en markant effekt på forholdene for ynglefuglene på Fuglepold. I 2024 registreredes ikke tegn på at Ræv havde besøgt Fuglepold mellem midten af april og slutningen af juli, og det gav Klyde og de øvrige engfugle ideelle muligheder for at yngle med succes. Samtidig blev kreaturerne holdt væk fra øen til et stykke ind i juli, hvor stort set alle ynglefugle havde overstået ynglesæsonen.

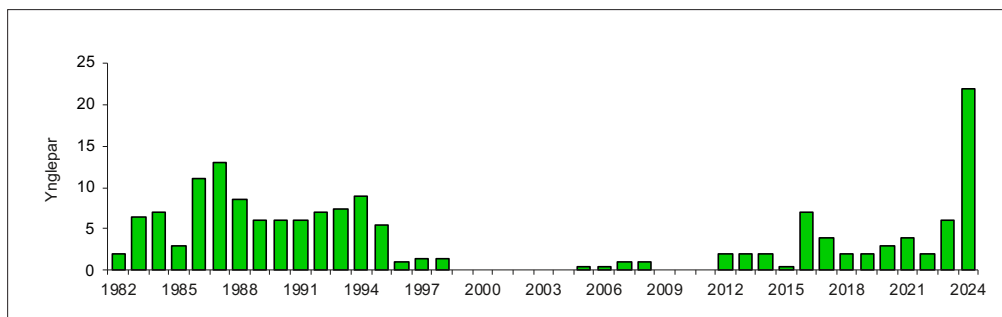
Større koloni af Hættemåger på Fuglepold

I 2023 var der en større koloni af Hættemåge på Tipperne for første gang i 32 år (Figur 7). Kolonien etableredes forholdsvis sent på Fuglepold, og den brød sammen i månedsskiftet juni-juli. I 2024 ankom de første hættemåger tidligt på foråret til stedet for ynglekolonien i 2023, og 31/3 var der 80 fugle. Æglægningen i de første reder startede de første dage af maj, mens der stadig ankom flere ynglefugle til Fuglepold. Midt i maj syntes kolonierne færdigetableret. Der var en hovedkoloni og tre mindre kolonier, og 24/5 optaltes ynglefugle i kolonierne svarende til 650 par. Ynglesuccesen kendes ikke særlig

præcist, men der var fortsat meget aktivitet i hovedkolonien 30/6, og det var også i denne koloni på i alt ca. 518 par at alle sent etablerede reder befandt sig. I slutningen af juni og starten af juli blev der observeret flere hundrede flyvefærdige unger især langs kysterne af Fuglepold, men også langs kyster og i pander på resten af Tipperne. 7/7 havde de seneste ynglefugle taget deres unger ud til nordkysten af Fuglepold, og først på dette tidspunkt blev der åbnet op for at kreaturerne kunne komme ud på Fuglepold, så der var ingen konflikt på øen mellem græsning og overlevelse af æg og unger hos måger og vadefugle i 2024. Der blev iagttaget Odder ved Fuglepold, og en hun af Rørhøg jagede ret fast i Hættemågekolonierne mellem 14/6 og 7/7, men disse arters prædation var ikke så markant, at effekterne kunne ses. De store koncentrationer af succesfuldt ynglende Klyder og måske især Hættemåger tiltrak en suite af andre koloniynglende fugle. Mest markant var tilstedeværelsen af 35 par Sølvmåger, hvor der var to småkolonier på hver seks par i hhv. den vestlige og den østlige udkant af hovedkolonien af Hættemåge, og herudover 23 par på øen Anholt. Det er det største antal ynglende Sølvmåger nogensinde registreret på Tipperne,

Stor Kobbersnepe, Værnengene, 23. april 2024. Foto: Allan Kjær Villesen.

Figur 8. Antal ynglepar af Knopsvane på Tipperne 1982-2024. I 1975-1981 var der op til 105 par (i 1978), og startåret 1982 er valgt for at vise udviklingen af antal ynglepar de seneste årtier på en overskuelig måde.

og et ynglepar af Sildemåge i en af kolonierne af Sølvmåge var første ynglefund på Tipperne. Begge arter yngler dog almindeligt på adskillige småøer i Ringkøbing Fjord. Også op til otte Fjordterne og ni Splitterne fandtes småvarslen i tilknytning til mågekolonierne ult. maj, men kun to par Fjordterne forsøgte at yngle. Endelig var der et par Stormmåger sammen med Hættemågerne og et par Svartbager på den lille holm 'Anholt', og begge par havde klækningssucces og muligvis ynglesucces.

Knopsvane

Efter at der havde ynglet mellem to og syv par Knopsvaner næsten alle år i 2012-2023 fandtes der 22 par med reder med æg i 2024. 15 af de 22 reder fandtes inde i selve Opgroden i slutningen af april, hvor de havde overlevet en oversvømmelse med fjordvand 16/4-17/4. Klækningssuccesen i rederne på Tipperne blev ikke overvåget, men den vurderes generelt at have været god. I anden halvdel af juni var der 28 ungekuld med 124 endnu ret små unger, hvor det tilsvarende tal i 2023 på dette tidspunkt var fire kuld med otte unger. Det er uvist hvor stor en andel af ungekuldene, der på dette tidspunkt holdt til ved Tipperne, var familier, som var svømmet til Tipperne fra andre lokaliteter. Der har været et stærkt svingende antal ynglepar af Knopsvane på Tipperne, siden det første ynglepar blev registreret i 1959. I forbindelse med eutro-

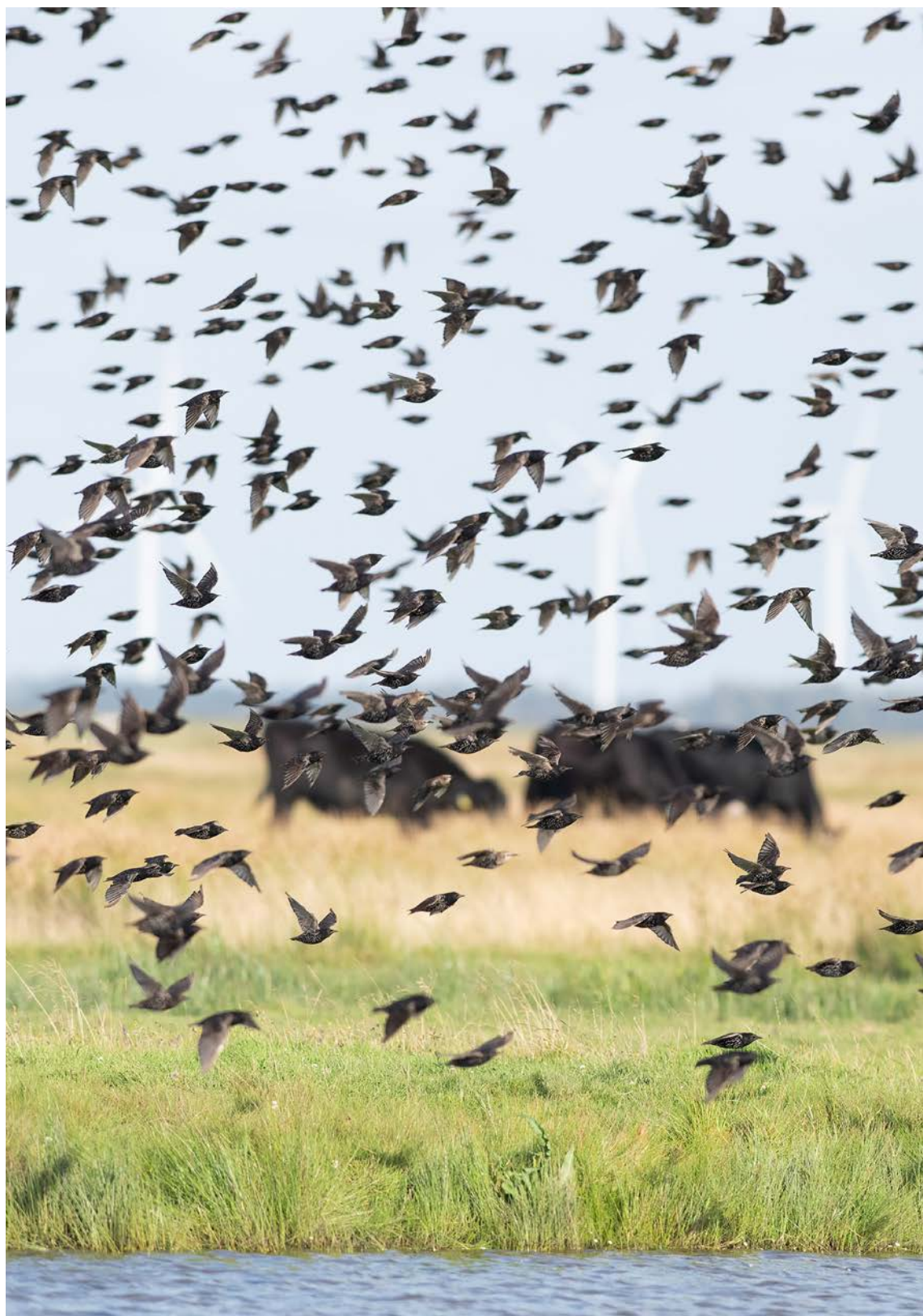
fiering og stærk opblomstring af undervandsvegetation i 1970'erne steg antallet af ynglende Knopsvaner markant fra 4-8 par omkring 1970 til 105 par i 1978, hvorefter meget af undervandsvegetationen forsvandt, og der kun var to ynglepar af Knopsvane tilbage i 1982. Efter 1982 var der frem til 2023 maksimalt 13 ynglepar, sjældent over seks par, og en længere årrække var arten kun en uregelmæssig ynglefugl (Figur 8).

Referencer

- Roodbergen, M., van der Werf, B. & Hötter, H. 2012: Revealing the contributions of reproduction and survival to the Europe-wide decline in meadow birds: review and meta-analysis. – *Journal of Ornithology* 153: 53-74.
- Salewski, V., A. Evers & L. Schmidt 2019: Wildkameras ermitteln Verlustursachen von Gelegen der Uferschnepfe (*Limosa limosa*). – *Natur und Landschaft* 94(2): 59-65.
- Thorup, O. 1991: Population Trends and Studies on Breeding Waders at the Nature-Reserve Tipperne. – *Wader Study Group Bulletin* 61, Supplement: 78-81.
- Thorup, O. (compiler) 2004: Breeding waders in Europe: a year 2000 assessment. – *International Wader Studies* 14: 3-131.
- Thorup, O. 2018: Population sizes and trends of breeding meadow birds in Denmark. – *Wader Study* 125: 175-189.
- Thorup, O. & T. Bregnballe 2024: Ynglefugle på Tipperne 2024. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi – Fagligt notat nr. 2024/49. https://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2024/N2024_49.pdf

Rørhøg han, Værnengene, 1. juni 2024. Foto: Bo L. Christiansen.

Stære og køer på Værnengene, 8. august 2024. Foto: Eva F. Henriksen.

Aftenfalk, Fanø, 4. september 2024. Foto: Søren Brinch.

Fanø Fuglestation

Af Søren Brinch og Vagn Lind

Fugleåret 2024 blev et på flere områder spændende år. Måske lidt for spændende. Først og fremmest fik vi historisk dårlige træktal primært forårsaget af dårligt vejr, men også manglende dækning og mangelfuld afrapportering har påvirket tallene. På den positive side tæller i høj grad flere spændende jagttagelser og det rent organisatoriske, at Fanø Fuglestation endelig fik en seriøs og slagkraftig bestyrelse på 5 personer, der har stor indsigt i hvad bestyrelsesarbejde er. Stationen har siden 2019 reelt været et to-mands show styret, ledet og udført af Vagn Lind og undertegnede.

Som i 2023 blev 2024 et forholdsvis fuglefattigt år, hvilket især skyldes efterårstrækket, der samtidigt var dårligt dækket.

Fanø Fuglestations aktiviteter har i 2024 været mindre fokuseret på foreningens kerneaktiviteter – trækobservationer, ringmærkning og formidling, og i højere grad på de administrative og finansielle aktiviteter. Ture, træktællinger og nyheder på facebook siden samt naturligvis det vigtigste – de daglige fugleobservationer har været gennemført i mindre systematisk omfang, men dog sporadisk.

2024 er Fanø Fuglestations 8. år som etableret forening og fuglestation, og vokseværket for stationen fortsatte, hvor især fuglestationens Facebook side voksede fra 2251 til 2380 følgere. Fanø Fuglestation er ikke længere kun en virtuel fuglestation, idet vi har fået adgang til lokaler i både

Nordby og Sønderho, således, at vi med konceptet "Birds, Bed and Breakfast" kan tilbyde frivillige gratis overnatning og morgenmad samt kursusfaciliteter, når der bistås med træk- og rastetællinger. Vi sætter i den kommende tid særlige indsatser ind på fondssøgning til nye spændende projekter i foreningsregi.

Fokuserter 2024

Her omtales udvalgte arter, hvor Fanø har en fremtrædende position. Der er benyttet tal fra DOFbasen.

Rørhøg

I 2024 har vi lagt et særligt fokus på at få optalt populationen af Rørhøge på de 57,6 km² Fanø udgør. Foreløbige resultater tyder på at der er langt flere par end hidtil antaget. Supplerende undersøgelser i de kommende ynglesæsoner vil forhåbentlig belyse dette, og vi vil i 2026 kunne foretage en endelig bestandsopgørelse.

Snespurv

272 observeret den 13/12 er største dagstotal, og det er langt under normalen, der kan nå op på tæt på 900 på Fanøs nordlige strande. Arten optræder på fåtalligt på træk, men meget hyppigt fra ult. november til medio februar i store flokke, hvorefter de forsvinder og ikke ses i samme antal senere.

Hvidbrystet Præstekrave, Fanø, 25. maj 2024. Foto: Steen E. Jensen.

Steppehøg

Med kun tre fugle i 2024, blev det et hidtil uset dårligt år for denne art, i en ellers stigende tendens fra år til år. Mange perioder med vestlige vinde må forklare fraværet på Fanø i 2024.

Bjergvipstjert

Når med 371 fugle i 2024 ikke engang op på 2023 lavpunktet (388). Årsagerne er som tidligere nævnt mangelfuld dataindsamlingen og vejret.

Hvidbrystet Præstekrave

50 talte individer blev største enkelt-forekomst, og ynglebestanden ses at være meget stabil med 43 par optalt. Med nye lokaliteters fremkomst på Langejord ses en spændende dynamik, der kan skabe andre rævesikre nye øer. Udfordringen med disse lavtliggende småøer, er at de er meget eksponerede for en sommerstorm og dermed oversvømmelse.

Ringmærkning i Strandkrattet, Sønderho, mar-nov. 2024

Ringmærkning blev foretaget af Vagn Lind (B-272) i perioden 19. juli. – 10. nov. 2024. I denne periode var der dog flere pauser af skiftende varighed pga. dårligt vejr eller andet fravær.

Der blev mærket som tidligere år: (½ time før sol-opgang og 5 timer frem), nogle dage dog lidt længere,

andre lidt kortere! Der blev anvendt op til 142 meter net (vindafhængigt).

Lyd blev anvendt som lokkemiddel fra august til november, med 3 afspillere. Især Sivsanger, Skovpiber, Rørspurv. Kortvarigt forsøgt med andre arter.

Blåhals, Strandkrattet, Sønderho, 27. august 2024. Foto: Vagn Lind.

Høgesanger, Sønderho, 27. august 2024. Foto: Vagn Lind.

De almindeligst ringmærkede arter i Strandkrattet

ART	EFTERÅR					FORÅR		
	2024	2023	2022	2019	2018	2024	2023	2022
Skovpiber	72	77	94			0	0	0
Jernspurv	17		29	34	32	3	9	7
Rødhals	27		46	134	66	8	10	22
Blåhals	24	18	44	31	30	13	16	14
Solsort	34		26	13	23	7	6	9
Sivsanger	66	63	69	105	90	18	16	8
Rørsanger	86	76	105	291	212	11	16	5
Gærdesanger	23	10	16	31	26	27	17	7
Tornsanger	26	29	47	51	68	4	7	3
Havesanger	20	27	18	33	16	4	2	0
Munk	31	28	22	49	58	6	2	11
Gransanger	32		21	160	80	48	14	27
Løvsanger	150	127	241	198	97	49	25	43
Fuglekonge	15		15	84	46	0	1	0
Skægmejse	81		114	97	93	29	54	35
Gærdesmutte	32		84	58	61	4	13	10
Rørspurv	188		168	296	130	69	16	9
TOTALSUM Sæson	1073		1433	1833	1345	375	276	234
Dage med mærkning	48	36	54	93	105	32	33	27
1000 netmetertimer	33	24	35	45	53	22	20	16

Ringmærkning, Strandkrattet Sønderho 2018-2024. 2020 og 2021 medtages ikke pga. manglende aktivitet disse år. Der blev i 2024 ringmærket 51 arter, men her bringes kun et udvalg af de mest talrige.

I hele okt. og nov. 2023 blev der ikke ringmærket. Størstedelen af Jernspurv, Rødhals, Gærdesmutte, Solsort, Gransanger, Fuglekonge, Skægmejse og Rørspurv fanges i dette tidsrum, hvorfor tal for disse arter fra efterår 2023 udeladt. Derimod er tal for fx Løvsanger, Blåhals og Rørsanger ikke påvirket, da de ikke fanges i okt.-nov.

Flere arter var tydeligvis påvirket af det meget våde vejrlig og dermed forhøjede vandstand på lokaliteten det meste af 2024. Især de jord-fouragerende arter, Rødhals og Jernspurv forekom i små antal. Modsat blev der sat rekord med 5 Isfugle. Netbanerne var ofte oversvømmede og lignede derfor små vandløb.

Aflæsning af mærkede fugle fra andre steder:
En Gransanger mærket i Falsterbo, Sverige sep. 2022 blev aflæst på Fanø 31/3 2024. En Gråsiken mærket 13/9 2024 i Rogaland, Norge blev aflæst på Fanø 52 dage senere. En Jernspurv mærket i Blåvand mar. 2024 blev aflæst på Fanø 5 dage senere

Aflæsning af fugle mærket her tidligere år.

ART	2020	2021	2022
Jernspurv	1	1	
Blåhals			1
Solsort	1	1	
Rørsanger		2	2
Gærdesanger			4
Løvsanger		1	2
Skægmejse		2	1
Blåmejse			2
Gærdesmutte	1		2
Grønirisk		1	
Rørspurv			2

Aflæsninger i 2024 af fugle mærket i Strandkrattet i tidligere år.

Genmelding af fugle mærket i Strandkrattet, Fanø (modtaget siden mar. 2024)

- Sydlig Blåhals aflæst med kamera på Hønevejen 2 år senere.
- To Løvsangere aflæst i Belgien 10 og 29 dage senere.
- To Rørsangere aflæst i Belgien hhv. 7 dage og 1 år senere.
- En Rødhals blev aflæst 11 dage senere på Vogelwarte, Helgoland.
- En Husskade blev fundet død i Fanø Klitplantage tre år efter mærkning.

Sortrygget Vipstjert, Fanø, 4. april 2024. Foto: Søren Brinch.

Bemærkelsesværdige fangster i 2024.

ART	2024	
Skovsneppe	1	
Isfugl	5	alle ungfugle i sommeren
Spottesanger	1	SU-godkendt (9. fund i DK)
Høgesanger	1	
Rødtoppet fuglekonge	1	
Karmindompap	1	

Fanø Fuglestation 2024

	Forår	Efterår
Dækning	Uregelmæssige og sporadiske trækobservationer, faste rasteoptællinger.	Trækobservationer hele året, men standardiseret og metodefast fra 11/8 til 11/12 af fast observatør fra Hønen og næsten dagligt rasteoptællinger på Fanø Strand og Hønespidsen. Standarder ikke fulgt september-oktober, derfor ikke sammenlignelige tal
Ringmærkning total	375	1073 (2023 671), (2022 1.650)
Sjældnest ringmærkede arter	-	Skovsneppe, Høgesanger, Spottesanger, Rødtoppet Fuglekonge, Karmindompap
Trækkende fugle	3575 7.886 (2023), 11.936 (2022), 11.502 (2021)	259.156 (sum fra DOFbasen, kan indeholde gengangere) 318.292 (2023), 1.467.516 (2022), 1.453.258 (2021)
Observationer almindeligste arter, maksimumstal	Sølvmåge 4.000 5/2 Almindelig Ryle 8.200 9/4 Islandsk Ryle 8.000 29/4	Bogfinke 283.000 9/10 Kvækerfinke 51.000 9/10 Vindrossel 110.000 12/10 Ringdue 13.180 20/10
Observationer usædvanlige arter/antal	Hvidbrystet Præstekrave 50, Korttået Lærke 1 , Steppenhøg 2, Middelhavssølvmåge 3, Knortegås, Sortbuget 2 Hvidbrystet Præstekrave 50, Sortrygget Vipstjert 26, Lapværling 2	Silkehejre, Tajgapiber, Lapværling 2, Aftenfalk 3, Steppenhøg 1, Pomeransfugl, Lille Stormsvale
Observationer sjældne arter	Rosenbrystet Tornskade	Spottesanger

Rørvig Fuglestation

af Stefan Andersen og Jørgen Bech.

Indledning

2024 blev Rørvig Fuglestations 52. sæson. Der kan fortsat præsteres en fornuftig dækning af kerneperioderne under forårstrækket og efterårets havfugletræk, og for rastende fugle er især Hovvig solidt dækket. Året kan ikke mindst huskes for nogle store kærhøge- og falketræk ultimo april – primo maj båret af friske SØ-vinde, der fortsatte i et langt højtryk gennem maj til gunst for Hvepsevåger men ugunst for træk og dagrast af småfugle. Derimod blev det et beskedent havfugle-år. Det lignede også et år helt uden gedigne sjældenheder, indtil områdets yngste feltornitolog fandt en Turkestantornskade bag Korshage i november. Fuglen var stationær i et par uger og et kæmpe løft for året.

Og så var det et stort øjeblik for Rørvig Fuglestation, da vi den 30. november kunne udgive bogen "Rørvighalvøens Fugle gennem 50 år".

Vinter

Januar var årets eneste egentlige vintermåned, Hovvig blev islagt, og de 1040 Bjergænder måtte flytte dagpladsen til Isefjord, men var hurtigt retur til en mild februar. Herfra var det ekstremt nedbørsrigt (regn) strækkende sig helt frem til april. Dermed fik Hovvig meget høj vandstand, der holdt helt frem til efteråret.

Det var en vinter uden store invasioner, dog var der mange Gråsiken (797 1. halvår) og blandt dem en observation af (nu racen) Hvidsiken 4/1 Ringholm Skov. I alt omkring 460 Silkehaler noteredes i en svær kontrast til 0 i 2.halvår. Stor Korsnæb noteret med 11 27/1 – 6/3, men fortsat et lavt antal Lille Korsnæb.

Sortspætte optrådte rundt omkring på halvøen frem til 25/3, herefter stille. Der var med sikkerhed 2 eksemplarer, givet begge hanner.

Det var ret tamt fra Nordkysten og Nyrup Bugt, dog 14/2 Nordisk Lappedykker 5. Ingen storlommer i vintermånederne, her skulle man ind i april med 8-9/4 1 ad Islom og samtidigt største tal for Sortstrubet Lom med 41 rastende.

Skestork, Hovvig, 6. juni 2024. Foto: Jørgen Scheel.

Hedehøg, Nørrevang, 16. juni 2024. Foto: Jørgen Scheel.

Forår

Trækket i marts havde flere gode perioder. Især 3 arter fik et stort træk-år, der blev grundlagt i marts. Efter katastrofale 0 i 2023 trak 7 Duehøge (6 i marts), Rød Glente blev noteret for en rekordsæson på 281, heraf 170 i marts inkl. en ny dagsrekord 13/3 47 Ø. Der kom en ny sæsonrekord for Trane med 2541, heraf de 2303 fra marts.

April var længe ustabil med megen nedbør. Fiskeørn fik ingen store dage, men klarede alligevel en forårstotal på 100 fordelt på hele 39 dage. Perioder med varme bragte endnu engang nogle tidlige ankomster (som Løvsanger 7/4, Gærdesanger 11/4), en tendens der gentog sig også for nogle senere ankomende arter. Helt foreneligt med resultaterne fra f.eks. DOFs spontantællinger.

En klassisk Rørvig-trio har tyngden i april. Mosehornugle fik med et forår på 18 en flot sæson, mens Ringdrossel for andet år i træk dykkede i bund med kun 26 individer. Stor Tornskade synes for alvor at være vigende i antal med kun 5 fra trækkperioden.

Sent i april indtraf et markant vejrskifte, og de sidste dage af april blev vejret optimalt for rovfugle-trækket med friske vinde fra sydøst og stigende temperaturer. Det udløste et stort kærhøge- og falketræk frem til de første maj dage. Blå Kærhøg fik et strålende år med en sæson på 175 og en dagsrekord 28/4 38 Ø. Meget opmuntrende for denne art, der tegnede lidt vigende i antal, men jo kan fluktuere meget. 8 Stepphøge for foråret er højere end de 4, der har været gennemsnit for de sidste 10 år. Trods optimalt vejr i anden del af trækkperioden endte Fjeldvåge på beskedne 36. Hvid Stork sås med 3 fugle i april.

Hvis friske SØ vinde rammer gennembrudstrækket af Lærkefalk går det løs – således 89 på 3 fyrige dage 1-3/5 og samlet et stort forår for Lærkefalk med total 137 (i top-3 gennem af alle år). Maj fortsatte med højtryk og østlige vinde. Hvepsevåge fik en stor sæson på 900, et ganske kontinuerligt træk, oftest i spektakulær lav højde fordelt på hele 23 dage alle i maj. Hedehøg (3) og Aftenfalk (9) kom fint under disse forhold, Sort Glente fik en sæson på 6. Til gengæld blev det en tam periode for småfuglene

Sortstrubet Bynkefugl, Korshage, 25. maj 2024. Foto: John Rieland.

i kombinationen af højtryk og – værst – en hel stribe bestandsnedgange. Blot Vende-hals 4, Pirol 1, Gulrisk 2, Kar-mindompap 2. Fordums storhed er forbi for en hel række forårs-subhits.

3/5 trak en 2k Hvidnæbbet Lom NV over Korshage, fuglestationens 17. fund. Lommen blev opdaget nede i Isefjord og fulgte den kendte bane for de store lommer op gennem fjorden og kom lige ind over Korshage, hvor den cirklede en enkelt gang, inden den fortsatte over Kattegat. Også 2 Islommer trak N ad samme rute i maj.

Tabel 1 Forårstræk rovfugle

Total	Forår	10 års gennemsnit
Fiskeørn	100	103
Hvæpsevåge	900	386
Spurvehøg	963	988
Duehøg	7	9
Steppehøg	8	4
Blå Kærhøg	175	71
Hedehøg	3	2
Rørhøg	157	161
Rød Glente	281	149
Sort Glente	6	7
Havørn	53	34
Fjeldvåge	36	141
Musvåge	1794	1891
Tårnfalk	109	104
Aftenfalk	9	6
Dværgfalk	62	51
Lærkefalk	137	72
Vandrefalk	17	25
	4817	4204

Sommer – ynglefugle

I Hovvig blev der optalt 663 par ynglende Skarv, hvilket er en tilbagegang på 135 reder. Tallet har de sidste 10 år svinget uden nogen trend mellem 501 og 1066

Lille Flagspætte ynglede i elleskoven ved Hovvigs sydøst hjørne. Efter sporadiske iagttagelser gennem et par år sås fuld skala aktivitet med han + hun i perioden 15/1 – 8/4, hvorefter arten "gik under jorden", hvilket jo ikke er usædvanligt, men resultatet af yngleforsøget er derved ukendt.

Sortstrubet Bynkefugl havde et godt år med minimum 4 par – 3 på Korshage og 1 par ved Flyndersø, som fik mere end 11 unger. Det er positivt at arten stadig har succes på Korshage trods trykket fra de mange besøgende inkl. løse hunde og mountainbikes.

Sydlig Blåhals blev kun set/hørt i Hovvig 15/4 - 19/4, så det blev ikke til en gentagelse af ynglefundet fra 2023.

Fokusarten Rødrygget Tornskade havde igen et godt år med op til 15 par med min. 20 unger på især kerneloka-liteterne Korshage og Slettemose. Arten var også på et par andre lokaliteter, hvor der dog ikke var bevis for yngel. Antallet ligger nok marginalt under 2023.

Bomlærke holder ved med nok 3 ynglepar i henholdsvis Nørrevang, Søndervang og som ny lokalitet Skansehage.

Blandt "løse" sommerobservationer kan nævnes en Dværgcanadagås ssp. minima, der var stationær i Flyndersø 19/6 – 25/8. Rovterne sås med 2 i Hovvig og 1 trækkende Korshage, Skestork 3 i juni i Hovvig. Fra Korshage 28/7 Sortterne 1 V og lidt usædvanligt 11/8 Kærløber 1 V.

Efterår

Efterårets havfugletræk blev yderst afdæmpet, præget af meget få dage med de rette kulinger fra V-NV, men også af de både kroniske og akutte kriser, der har ramt en række havfuglearter og egentlig holdt kun Sule og Alk nogenlunde standard. Det blev et lille år for skræperne med 1 Almindelig skræpe (august) og 6 Sodfarvet Skræpe

Stenvender, Korshage, 18. juli 2024. Foto: Jørgen Scheel.

Fiskeørn, Korshage, 23. august 2024. Foto: John Rieland.

og kun 2 Mallemuk. Normalt klarer vi 4 kjovearter, i 2024 kun 2. Få unge kjover fra tundraen resulterede i Mellemkjove 0 og Lille Kjove 2 1k (og ingen gentagelse af sidste års langtidsrast af unge småkjover). Beskeden 15 Almindelig Kjove og for første gang siden 2001 Storkjove 0, en markør på artens deroute på grund af fugleinfluenza. Ride kunne kun tælles til 19. Blandt alkefugle dominerede Alk fortsat (1084), mens lavkonjunkturen for Søkonger fortsatte, med kun 2 fra november. 15/10 sås 1 Lunde.

6/10 trak en Rødhalsed Gås ind på Skansehage, hvilket var en længe ventet ny art for Rørvig. Fuglen var først set trækkende vest fra Melby Overdrev i en lille flok Bramgæs, blev meldt ud da den passerede Kikhavn og herefter spottet fra Skansehage.

Vendehals, Korshage, 24. august 2024. Foto: John Rieland.

Mellem 6/10 og 13/10 rastede 3 Hvidbrynet Løvsanger i Korshages bagland Korshage – Dybesø – Højsandet, en af dem aktiv og kaldende gennem 7 dage. Antallet tangerer de tidligere år 2015 og 2016.

2 1k kongeørne blev set i Hovvig området henholdsvis 6/10 og 19/10. Det matcher Rørvigs tidligere efterårs-kongeørne, som alle er set i oktober.

Endelig sås 29/10 Bjerglærke 18 trækkende SV ved kysten ud for Sandflugtsplantagen. Arten er fåtallig i Rørvig og den tidligere rekord fra 1981 var 12 rastende i Ringholm.

November har jo sit potentiale for meget sjældne småfugle og 9/11 kom så fundet af årets store hit; Turkestantornskade. En 1k der rastede i markhegn bag Korshage helt frem til 19/11. Fuglen var præget af at have mistet halen. Talrige observationer og fotos tillod en sikker feltbestemmelse. Helt frem til sin sidste dag på stedet aktivt fouragerende på især biller, men blev også set med en nedlagt mus. Det var 3. fund fra DK.

Et par andre sene usædvanlige småfugle var 2/11 Lapværling 1 Korshage og 27/11 Dværgværling 1 Slettemose. Sidstnævnte, der var nr. 2 for Rørvig, blev set meget kortvarigt rastende af én observatør og kunne ikke findes.

Fra kysten sås i løbet af efteråret i alt Nordisk Lapedykker 8 og Islom 3. Fra november indtraf en meget stor tilgang af havænder, der kulminerede med Ederfugl 15.000 og Sortand 12.000. En kæmpe "suppe" af ænder, hvor sortænderne rastede fra Kattegat og ind i Isefjordsmundingen, Ederfugl lidt sydligere og langt ind i Isefjorden. Et sådant inflow kan kaste fåtallige arter af sig: Kongeederfugl 2 ad han og Brilleand 1 ad han blev set ved flere lejligheder fra kysten ved og lidt nord for Skansehage.

Midt i denne strålende feltperiode kunne Rørvig Fuglestation 30/11 udgive sin store satsning – bogen "Rørvighalvøens Fugle gennem 50 år" (1973 – 2022). Hovedformålet var en meget stor data-opgørelse fra den lange tidsperiode, muliggjort af alle årenes systematik i feltobservationer og årlig bearbejdning. I bogen kombinerer vi det med kvalitative beskrivelser og lokale fotos i et forsøg på at skabe en læseværdig form med samtidig præsentation af præcise data. Vurderet ud fra flotte anmeldelser mener vi projektet lykkedes. Kernegruppen er nået op i alderen, så det var nu!

Tabel 2. Bemærkelsesværdige arter

	Forår	Efterår
Dækning	1/1 - 30/6	1/7 - 31/12
Tre talrigeste trækkende arter	Bramgås 58607, Ringdue 40572, Bogfinke 24258	Bramgås 16036, Sortand 6656, Allike 5916
Største dags-maksimum rastende ænder Hovvig	Taffeland 146, Bjergand 1040, Knarand 102	Taffeland 78, Bjergand 1140, Skeand 156
Ynglefugle	Skarv 663 par, Lille flagspætte 1 par, Rødrygget Tornskade 15 par (min 20 juv), Rødtoppet Fuglekonge 4-5 par, Broget Fluesnapper 1 - 2 par, Sortstrubet Bynkefugl 4 par (min. 11 juv)	
Bemærkelsesværdige observationer	Nilgås 1, Vagtel 3, Nordisk Lappedykker 5, Sorthalset Lappedykker 3, Rovterne 1, Islom 4, Hvidnæbbet Lom 1, Hvid stork 3, Skestork 3, Silkehejre 1, Natravn 1, Mosehornugle 18, Steppenhøg 8, Hedehøg 5, Sort Glente 6, Isfugl 1, Vende-hals 4, Aftenfalk 9, Pirol 1, Bjerglærke 1, Ringdrossel 26, Sydlig Blåhals 1, Bjergpiber 1, Kar mindompap 2, Stor Korsnæb 11, Gulirisk 2	Rødhalset Gås 1, Dværgcanadagås 1, Kongeederfugl 2, Brilleand 1, Nordisk Lappedykker 8, Kærløber 1, Lille kjove 2, Lunde 1, Søkonge 2, Rovterne 2, Sortterne 1, Kaspisk Måge 4, Islom 3, Mallemuk 2, Sodfarvet Skråpe 6, Almindelig skråpe 1, Mosehornugle 2, Kongeørn 2, Isfugl 2, Vende-hals 3, Bjerglærke 21, Hvidbrynet Løvsanger 3, Ringdrossel 1, Bjergpiber 1, Lapværling 1, Dværgværling 1
Observationer sjældne/ SU arter		Turkestantornskade 1

Hvæpsevåge, Korshage, 21. maj 2024. Foto: John Rieland.

Hyllekrog/Saksfjed Fuglestation

Af Preben Berg

Lille Flagspætte, Saksfjed, 27. marts 2024. Foto: Lyng Nielsen.

Forårets obsperiode lå med i alt 123 dage i tiden 3. februar (daglig fra den 10.) til og med 7. juni og her totalt 978 trækbobstimer. Det er kun i årene 2011-2013, hvor antallet af obstimer har ligget noget under 1000 timer. Igen i år var der en hel del dage med hårde nordøstlige vinde, hvilket bevirker at trækket går dødt og obstiden derved bliver forkortet op ad dagen. På grund af stadig faldende antal af Ederfugl samt lave tal af Bramgås endte vi nu for 4. gang i træk med den hidtil laveste totale træksum med blot 444.149 trk. (29,5% under snit)!

Dette års positive historie vedr. "lokale fugle" går på at der i vinterens løb "spontan" opstod et større oversvømmet område i det fra gammel tid tørlagte "Østerdybet" (området umiddelbart vest for FVF midt), hvorefter området blev til et sandt eldorado for diverse fouragerende vandfuglearter. Inden det så begyndte at tørre ud fra sidst i juni sås fx op til 1/4 188 Knarænder, 12/4 145 Skeænder, 24/6 220 Krikænder og 27/5 41 Klyder. Derimod gik det fuldstændigt galt på yngleørerne FVF, hvor en ræv fandt ud af, at der var et dejligt spisekammer her. Efter sidste år, hvor vi dårligt kunne få armene ned pga. omsider massiv ynglesucces, havde endnu flere potentielle ynglefugle fundet frem til øerne hvor bl.a. muligt op til 550 par Hættemåger, 120 par Splitternes, 30 par Fjordternes og 50 par Klyder. Mange fugle fik dog aldrig lagt sig til at ruge og dem der fik unger ud af æggene måtte se deres afkom eller æg ædt af ræv (rævemor med 4 hvalpe ret tæt på

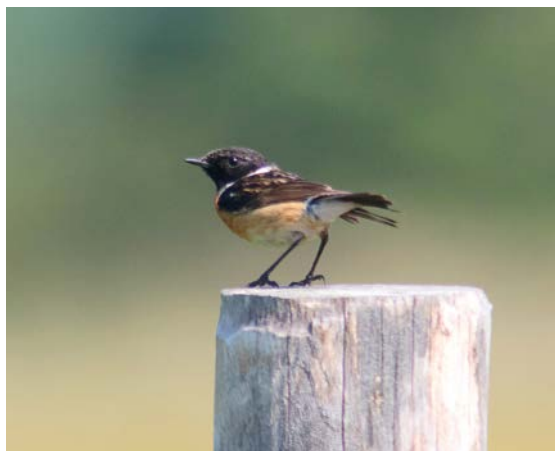
yngleørerne)! Meget bedre gik det ikke i Lungholm Sø da meget høj vandstand, hvorved yngleørerne var oversvømmet for lang tid ind i ynglesæsonen. Desuden var udhegningen blevet fjernet, hvorved mange ynglefugle fik yngel og reder trampet ned af mindst 40-60 kreaturer/heste som dagligt frekventerede søbredden og selve søen.

Til info er vadefugletrækket ved Hyllekrog 2008-2023 nu blevet behandlet og er publiceret i DOFT 2024-1 (side 32-50). Observatørerne har dette forår været Preben Berg med assistance af især Ralph Qwinten, Jesper Nelby Kristiansen, Claus Mortensen, René Christensen, Sune Madsen og Allan Prang.

Trækobservationer fra foråret

Knortegås (31.442) havde et meget gennemsnitlig år her på lokaliteten, hvor hele 86,6% af forårstotalen røg afsted på selvsamme dag efter passage af en kraftig tordenfront: 23/5 27.228 (!). Det var så næsthøjeste tal fra stedet med små 7700 op til rekorden fra 2017. Igen beskedent træk af Bramgås (65.194), hvor bedste dag i april blev 23/4 5000, mens eneste dag i maj på over 10.000 var 10/5 31.530. Langt hovedparten af dette forårs Blisgæs (4306) trak afsted medio marts (3526) og her klart flest 13/3 1236 og 19/3 1424.

Bemærkelsesværdigt sparsomt træk af Skeand (415) med blot 4/5 39 som højeste notering. Bemærkes skal

Sortstrubet Bynkefugl, Saksfjed, 2. juni 2024. Foto: Preben Berg.

også at der trak 109 i marts måned, hvilket er betydeligt flere end normalt. Ny klar sæsonrekord af Knarand (419) samt tillige også 3 dagsrekorder (>40): 13/3 47, 22/5 48 og 1/6 46 alle Ø. Langt hovedparten af trækket af Pibeand (4705) foregik denne gang i marts måned (4585) og således uden nogle større dage i april, som der ellers er normalt. Fra dette 3. bedste forår sås flest 14/3 975 og 19/3 910. Ligesom sidste år røg over halvdelen af Spidsand (719) afsted allerede medio marts (403) med flest 13/3 97 og 14/3 131, mens største tal i april blev 8/4 61. Næstbedste forår af Krikand (2439) med 14/3 172 og 4/4 417 som højeste noteringer.

Efter de 3 gode år 2019-2021 er det nok mere normale tilstande igen med Bjergand (1418) med flest 16/2 142 samt fra månedsskiftet april/maj 30/4 362. Tallene på Ederfugl (134.127) rasler stadig nedad og denne gang flest 23/3 17.250 og 29/3 13.075. I år rundede vi 1 million kønsbestemte ederfugle (over 1.008.400) siden projektet start i 2013. Hunprocenten blev på 29,6 hvilket på trods af den antalsmæssige nedgang er det samme som i de seneste 2 år. I forbindelse med ederfuglene skal det lige nævnes, at der for første gang siden 2016 overhovedet ikke blev set en eneste Kongeederfugl selvom i alt 19 fugle i årene 2017-2023 eller et årgennemsnit på knap 3 fugle for denne periode! Anderledes godt var det med

Fløjlsand (4106) med klar ny rekord med bl.a. disse fine dage selvom det ikke blev til nogen dagsrekord: 17/4 412 og 18/4 482. Sortand (117.447) er stadig godt og stabilt kørende og denne gang lykkedes det så at kommer over 100.000 trækkende for første gang. I alt sås fx 37.755 på bare 3 dage i rap: 15/3 15.200, 16/3 11.225 og 17/3 11.330. Angående Havlit (987) var der derimod ikke så meget at råbe hurra for da flest 27/3 152.

De Toppede skalleslugere (5160) med flest 27/3 258 og 4/4 242 skal tages med et meget stort gran salt pga. mange yderligere lokale bevægelser (også mod øst!) bl.a. 11/2 1875, 10/3 1030 og 11/3 1020 Ø.

Fra 2016 steg antallet af Trane (6058) markant til typisk 2000-4000 pr. sæson og denne gang endnu flere, men dog stadig et stykke op til rekorden fra 2018 (8108). Markant flest sås 23/3 2748, hvilket er næsthøjeste forårstal fra lokaliteten. Stadig faldende antal af Gråstrubet Lappedykker (254) og således hidtil laveste forårstotal, hvor blot 7/4 55 blev bedste aftens.

Det blev til samme topdato af Strandhjejle (1325) som sidste år: 23/5 1320 trk., hvilket var dagen hvor den massive tordenfront passerede. OK antal blev fundet af Storspove (7061) med 12/4 1473 og 23/4 2301 som de bedste dage. Især i dagene 9-14/4 gik aftenflokke meget højt til vejrs (som at kigge efter kobbersnepper) og var svære at finde deroppe enten på blå himmel eller forsvandt i/over skyer. En del flokke blev vurderet til at være i 1000-1500 m oppe (en enkelt til fmt. 2 km oppe), mens hovedparten af de resterende flokke i 250-700 m højde, hvilket gjorde tællingen noget mere vanskelig end sædvanlig. I årene med radardækning ved Rødbyhavn blev ingen flokke registreret i over 900 m højde (se DOFT 2024-1). Lille Kobbersneppe (1486) floppede i år, hvor næsten alle fuglene blev registreret 23/5, hvor det kun lykkedes at finde 1394 efter passage af tordenfronten. Det var ellers ret oplagt, at der er gået rigtig mange kobbersnepper på denne dag! Lidt bedre gik det med Islandsk Ryle (6665) med disse nævneværdige dage: 23/5 3290 og 28/5 2005.

Midelmådigt antal af Sortterne (208), hvor den største mængde passerede i tidsrummet 12-17/5 (152) og her med største antal den 13/5 55. Af Havterne (1860) sås halvdelen på en enkelt dag 7/5 990, mens der af Fjordterne (2779) sås en meget tidlig fugl allerede den

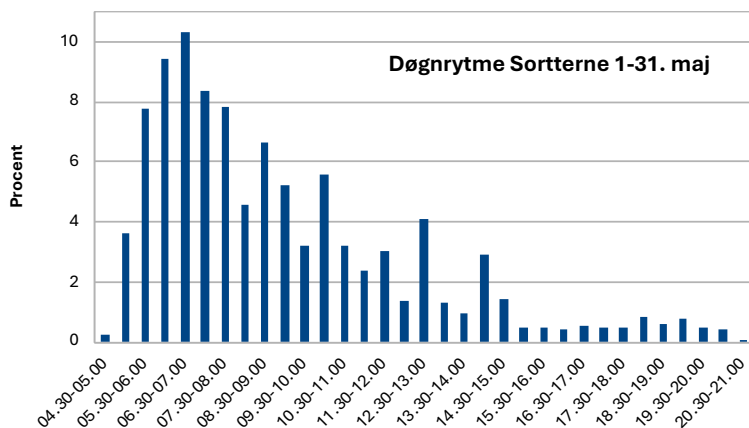
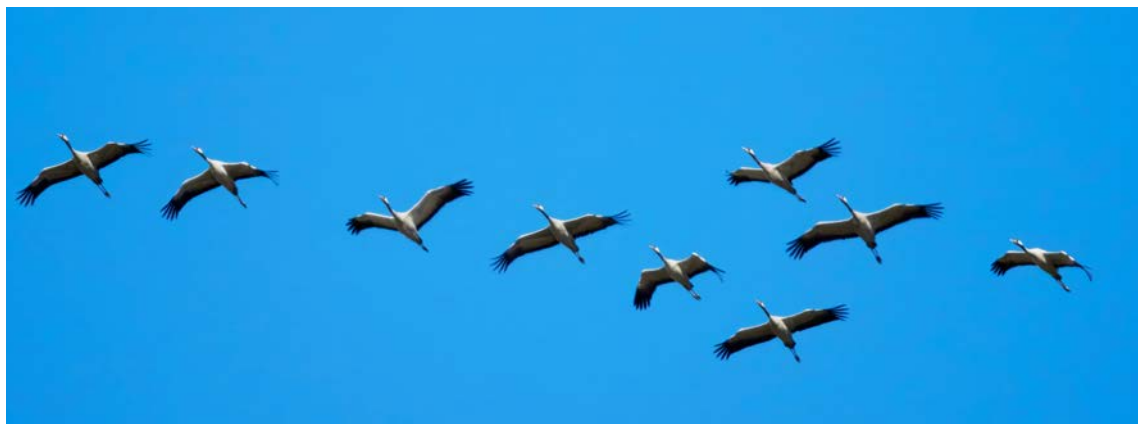

Fig. 1. Procentvis fordeling af trækken-de Sortterne i halvtimes perioder over alle døgnets lyse timer (dansk sommertid UTC+2) fra perioden 1-31. maj 2008-2024 og omhandler 4141 fugle. Solop- og nedgang ved Hyllekrog den 16. maj er henholdsvis kl. 5.06 og 21.16 og varierer +/- 20-29 min. indenfor de anvendte observationer i maj måned.

Traner, Hyllekrog, 29. september 2024. Foto: Steen Højmark-Jensen.

22/3, men ellers meget begrænset forekomst i år – flest blot 9/5 418. Pænt antal af Dvärgmåge (10.874) hvor allerede 16/3 90 trk., men ellers var første og sidste dag med over 100 hhv. 8/4 og 4/5. Årets bedste trækdage blev 26/4 2053, 28/4 2670 og 29/4 2470. På niveau med de seneste år var Almindelig kjove (68+4 R), hvor klart flest 10/4 17. Tejst er nu flyttet ind i Rødbyhavn med formentlig 2-3 par, men dog uden ynglesucces, da ingen unger blev konstateret. Det bliver så fremover spændende at se, hvad det kan udvikle sig til set i lyset af hvormange km stenmoler, der er lavet i forbindelse med tunnelbyggeriet.

Noget overraskende ny rekord af Rødstrubet Lom (3411) efter at have ligget på omkring 2000 eller et stykke derunder i de sidste 14 år. Flest trak 6/4 356 og 10/4 346. Antallet af Sortstrubet Lom (336) er derimod stadig lavt og her højst kun 4/5 26. Bemærkelsesværdigt er det at Sule (14 T + 2 R) er faldet betydeligt igen efter at have steget kraftigt til 47 i 2022.

Ikke mange lyspunkter vedrørende rovfugletrækket hvor forårets rovfugletotal endte helt nede i 1987 ex.. Hovedparten af dette forårs Hvepsevåger (262) blev set den 23/5 med 193. Nedturen fortsætter med Rørhøg (74)

hvor dårligste år siden 2010, men dog et vinterfund af arten (3-28/2). Bøtten vender med Blå Kærhøg (43) da tangering af hidtil bedste år og her flest 23/4 9. De Røde glenter (103) var tidligt i gang da allerede 17/2 6 og 20/2 5, mens største dag blev 16/3 20.

Nu om dage skal vi vist være tilfredse hvis vi kommer over 1000 af Musvåge (1076) og denne gang klart flest 16/3 499 og 23/3 325. En tynd omgang af falkene hvor Tårnfalk (40) ikke engang kom over 50, mens det blev til et stort nul af Vandrefalk!

Observationer fra efteråret

Stik modsat sidste år blev det til et temmelig ringe rovfugleefterår med en total (5116) som kun var halv så stor og hvor samtlige mere talrige arter lå under gennemsnittet! Her skal kun nævnes Hvepsevåge (1248) med 27/8 345 som højeste antal, Rød Glente (712) med flest 16/10 252, mens musvågerne først toppede i november med 2/11 453. Af de mere fåtallige arter skal nævnes Steppehøg (7) med både 1/9 og 7/9 3 trk. Der var også gang i Tranerne (5303) i efteråret, hvor bl.a. 29/9 672 trk., 1/10 3200 til overnatning, hvorefter 2/10 i alt 3808 trk. (inkl. hovedparten af de overnattende).

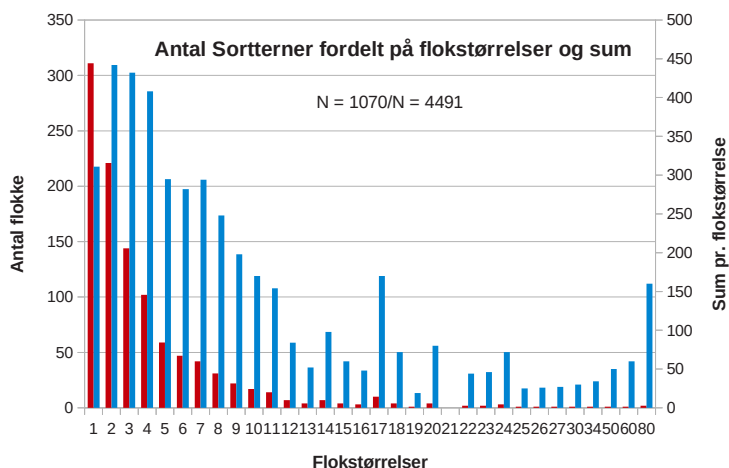

Fig. 2. Antal flokke (rød) og sum (blå) af Sorttænder fordelt på flok størrelser fra alle forår 2008-2024. Totalt 1070 "flokke" af i alt 4491 ex., hvoraf største flokke var 80 både 12. maj 2013 og 9. maj 2019.

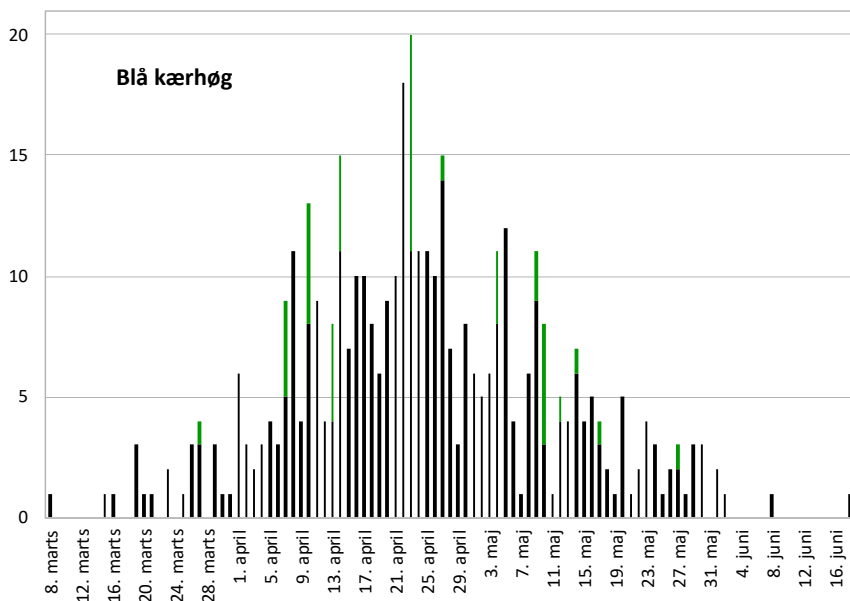

Fig. 3. Tidsmæssig fordeling af trækkende Blå kærhøg ved Hyllekrog i årene 2009-2024. Grøn søjle angiver fugle set i 2024, mens sort søjle viser fugle set i årene 2009-2023. Fuglene er set indenfor perioden 8. marts – 18. juni med mediandato den 23. april, mens henholdsvis 10 og 90 % var passeret 6. april og 16. maj. Forårstotalerne har ligget imellem 6 og 43 med et gennemsnit på 25 fugle. Yderligere 2 fugle er set SV trækkende hhv. 19. februar og 1. marts. Det skal desuden bemærkes, at de første 3 fugle i tiden 8.-16. marts har trukket SØ, hvorfor der først fra den 19. marts er set indtrækkende fugle.

Hyllekrog/Saksfjed Fuglestation 2024

	Forår	Efterår
Trækdækning	7/2 – 7/6 (dagligt)	17/7 – 23/11 (ikke dagligt)
Observationer, almindelige arter	Knortegås 31.442, flest 23/5 27.228 Blisgås 4306, flest 13/3 1236, 19/3 1424 Ederfugl blot 134. 127, flest 23/3 17.250 Fløjsand 4106, flest 17/4 412, 18/4 482 Sortand 117.447, flest 15-17/3 37.755 Trane 6058, flest 23/3 2748 Rødstrubet Lom 3411, flest 6/4 356, 10/4 346 Strandhøjle 1325, flest 23/5 1320 Storspove 7061, flest 23/4 2301 Islandsk Ryle 6665, flest 23/5 3290 Dværgrmåge 10.874, flest 28/4 2670	Huldue 1328, flest 16/10 283 og 2/11 272 trk. Trane 5303 trk., 1/10 3200 o.nat, 2/10 3808 trk. Hvepsevåge 1248, flest 27/8 345 Rød Glente 712, flest 16/10 252 Hedelærke blot 130 trk., flest 5/10 84
Observationer, usædvanlige arter	Rødhalset Gås 27/1 2 rst. og 9/5 3 trk. Stylteløber 4/5 1 han fu. Odinshane 25-26/5 1 han fu. Sortgrå Ryle 17/3 130 fu. Hvidvinget Terne 15/5 + 17/5 1 trk. Sorthovedet Måge 23/3-26/4 6 T + min 5 R Mellemkjove 21/5 1 fu., Sort Stork 18/6 1 trk. Skestork 20/5 2 rst. Steppehøg 10/4- 24/5 3 trk. Hedehøg 9/5 1 han T + 24-25/5 1 2K M fu. Biæder 27/5 1 trk. Aftenfalk 9/5 + 17/5 1 trk. Pirol 14/5 - 21/6 3 trk. + 5 rst., Karmindompap 22/5-4/6 3 obs af 1 sy./rst. Gulirisk 20/4 – 4/6 3 obs af 1 rst.	Vagtel 11/7 2 og 31/8 1 syng. Sortgrå Ryle 30/11 19 fu. Sort Stork 31/8 – 1/9 1 OF Slørugle 7/11 1 rst. I skorsten Steppehøg 7 trk. + 2 rst. Hedehøg 26/8 1 hun trk. Sort Glente 10 trk. + 9 TF/OF Biæder 5/8 1 trk. Aftenfalk 5-14/9 4 trk. + 1 rst., Pirol 12/7 1 rst., Hvidbrynet Løvsanger 5/10 1 rst., Blåhals 8/7 1 F rst., Lille Fluesnapper 5-6/10 1 rst. Rødstrubet Piber 21/10 1 trk., Lapværpling 30/9 – 21/10 6 trk.

Christiansø Naturvidenskabelige Feltstation

Af Per Alnor Kjær

Indledning

For fjerde år i træk var Feltstationen bemanded kontinuerligt gennem hele forårs- og efterårssæsonen. Med forenede kræfter fra Foreningen, dens medlemmer og Christiansø's Administration kunne Feltstationen dermed fortsætte med standardiseret ringmærkning og rutinemæssige observationer. Stationen var bemandedt fra 7/3 til 29/6 og fra 11/7 til 25/11. Der blev ringmærket 15.885 fugle fordelt på 5.161 fugle i første halvår og 10.724 fugle i andet halvår (se tabel 1).

Første halvår

Vejret var generelt ganske udmærket til fangst af småfugle og helt anderledes end det blæsende og meget kolde forår, som vi oplevede i 2023. Der var en del dage med lune og fugtige vinde fra sydvest i marts og april, og det gav mange fugle i nettene. Der var en del dage med lune vinde fra sydøst og syd og diset vejr med småregn i maj og juni, men det gav slet ikke det forventede antal fugle i nettene.

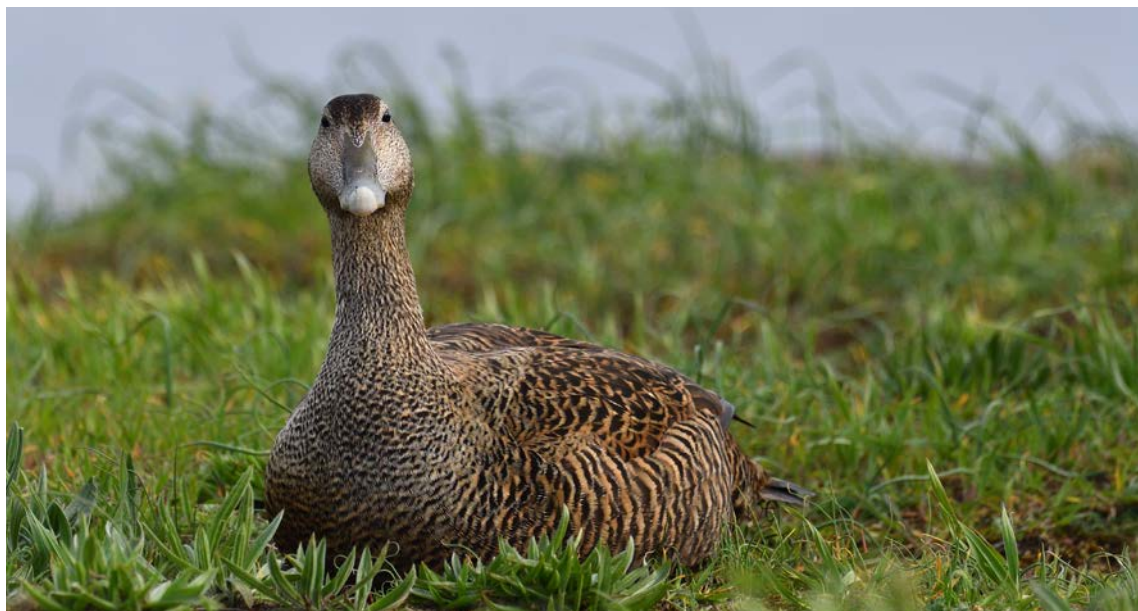

Blåhals, Christiansø, 4. maj 2024. Foto: Per Alnor Kjær.

Ringmærkningen endte dog generelt med at blive stort set normal. Vi fik ringmærket 5.161 fugle fordelt på 76 arter. Forårstotalen ligger dermed ca. 600 fugle over forårstotalen for 2023, men stadig under tallene for 2022 og 2021. Der var en generel mangel på observationer af SU-arter; til gengæld var observationerne af fåtallige arter generelt nogenlunde normalt.

Tabel 1. Ringmærkede fugle på Ertholmene 2024

2024	Første halvår	Andet halvår
Dækning	7/3 - 29/6	11/7 - 25/11
Ringmærkning, total	5.161	10.724
Tre talrigest ringmærkede arter	Rødhals (735), Fuglekonge (610), Solsort (544)	Fuglekonge (3.424), Rødhals (2.699), Solsort (622)
Sjældneste ringmærkede arter	Sortstrubet Bynkefugl (20/3), Flodsanger (22/5), Lundsanger (18-26/5 3), Hvidhalset Fluesnapper (4/5 han 2k), Gulirisk (12/5 han 2k) og Snepurv (2/4 hun 2k)	Tundrasædgås (3 10-13/10), Blisgås (12/10 2), Svaleklire (30/7-16/8 10), Høgesanger (30/7 og 19/8), Lundsanger (16/8), Hvidbrynet Løvsanger (17/9-7/10 5 1k) og Himalyasanger (5/11 1k)
Observationer, usædvanlige arter/store antal	Mandarinand (10/5 2), Sort Glente (9/5 og 28/5), Steppenhøg (6/5), Aftenfalk (16/5 hun), Sorthovedet Måge (9-10/4 2 ad), Turteldue (25/5), Biæder (20/5 og 22/5), Hærfugl (21/4), Rødstrubet Piber (15/5), Jernspurv (31/3 180 r), Rødhals (31/3 1.200 r), Sortstrubet Bynkefugl (20/3 og 27/5), Solsort (14/3 og 15/3 200 r), Sjagger (2/4 1000 t), Sangdrossel (13/4 300 t), Vindrossel (2/4 500 t), Flodsanger (22-23/5), Høgesanger (24-25/5), Havesanger (24/5 180 r), Lundsanger (18/5-1/6 4-5), Gransanger (13/4 350 r), Løvsanger (6/5 425 r), Fuglekonge (31/3 900 r), Rødtoppet Fuglekonge 37 ringm., Hvidhalset Fluesnapper (4/5 og 9/5), Hvidhalset x Broget Fluesnapper (19/6), Musvit (14/3 950 r), Pirol (15/5 og 1-2/6), Gulirisk (15/4-23/5 5) og Dompap (31/3 200 r)	Rørdrum (13/10), Sølvhejre (14/10 13 t), Aftenfalk 4 (17/8 hun 1k og 29-30/8 3 1k), Middelhavssølvrmåge (10/10), Kaspisk måge (11/10 57), Storpiber 2 (9/10 og 13/10), Solsort (10/11 1.300 r), Vindrossel (22/10 500 r), Rødhals (22/9 2.500 r), Gærdesmutte (14/10 900 r), Hvidbrynet Løvsanger (17/9-26/10 11-15), Sibirisk Gransanger (6/10 og 14/10), Fuglekongesanger (8-10/10), Gransanger (14/10 700 r), Løvsanger (18/8 600 r), Fuglekonge (1/10 3.000 r), Broget Fluesnapper (29/8 450 r), Træløber (26/10 25 r), Pungmejse (29/10), Pirol (30/8 han 2k+) og Hortulan (20/8 1k)
Observationer sjældne arter	Kongeederfugl (12/4 hun) og Dværgværling (29/4)	Tajgapiber (13/10), Himalyasanger (5/11) og Pileværling (21/9)

Ederfugl hun, Christiansø, 13. april 2024. Foto: Per Alnor Kjær.

Fordelingen af fuglefangsten hen over foråret var bemærkelsesværdig, da de største fangstdage lå allerede i marts, og der var en udpræget mangel på fugle fra medio maj og resten af sæsonen. Denne mangel på fugle i den sidste del af foråret blev også observeret ved Blåvand, Skagen, Gedser, Falsterbo og Ottenby Fuglestationer, så det var ikke et isoleret tilfælde på Christiansø.

Antallet af Rødhalse lå langt under det normale, mens antallet af Fuglekonger og Musvitter var langt højere end normalt. En del andre arter lå under normalen, f. eks ringmærkede vi kun fem Blåhalse, én Hvidhalset Fluesnapper og seks Rødryggede Tornskader, mens sylviasangerne og acroerne generelt også lå lidt under tallene for 2022 og 2021. Vi fangede kun én Vendehals, hvilket er noget usædvanligt. Vi kom til gengæld op på 37 ringmærkede Rødtoppede Fuglekonger, hvilket er ny forårsrekord.

Andet halvår

Vejret var generelt ganske udmærket til fangst af småfugle. Der var især i september en del dage med lune vinde fra sydøst, med tilhørende let diset vejr. Det gav en del dage med pænt mange Fuglekonger og Rødhalse. Til gengæld var der også en del dage i oktober, hvor der egentlig var udmærket tiltræksvej, men der kom ikke så mange fugle, som man ville forvente.

Ringmærkningen endte med at blive stort set normal. Vi fik ringmærket 10.724 fugle fordelt på 70 arter. Efterårstotalen ligger dermed ca. 1.200 fugle over efterårstotalen for 2023, men stadig under tallene for 2022 og 2021. Antallet af Fuglekonger endte pænt over de andre år, mens både Solsort og Sangdrossel er gået voldsomt tilbage i både 2023 og 2024 sammenlignet med 2021 og 2022. Antallet af Rødtoppede Fuglekonger faldt noget tilbage i forhold til rekordåret 2023, hvilket er lidt overraskende, da foråret 2024 bød på ny forårsrekord.

En del arter lå under normalen, f. eks ringmærkede vi

kun seks Dompapper sammenlignet med 310 i 2023 og fire Nattergale sammenlignet med 12 i 2023.

Observationer af sjældne arter endte med også stort set at være normale, med tre fund af tre SU-arter. Til gengæld var antallet af observationer af de mere fåtallige arter lidt under normalen.

En opsummering af ringmærkningen og en oversigt over sjældne og usædvanlige observationer samt større rast- og træktal kan ses i Tabel 1.

Aflæsninger af eksterne ringe

Der blev aflæst 30 fugle med eksterne ringe, fordelt på 15 arter fra otte forskellige lande (Tabel 2). Flest eksterne ringe kom fra Sverige med 14. En Digesvale med polsk ring er den første fra Polen, som er aflæst i Danmark frem til 2006 ifølge Dansk Trækfugleatlas (Bønløkke et al. 2006).

Formidling af ringmærkning, Christiansø, 7. maj 2024.

Foto: Per Alnor Kjær.

Tabel 2. Aflæsninger af eksterne ringe

Art	Dato for mærkning	Mærkningslokalitet	Alder ved mærkning	Dato for aflæsning	Dage	Afstand (km)	Retning
Spurvehøg	03.09.2022	Kläggröd, Blentarp, Skåne, Sverige	1k	05.04.2024	1 år, 7 mdr., 2 dage	108	105° ØSØ
Spurvehøg	26.06.2023	Raisio, Varsinais-Suomi, Turku-Pori, Finland	1k	21.03.2024	8 mdr., 25 dage	709	219° SV
Digesvale	27.08.2023	Wierzbnko, Warnice, Zachodnio-Pomorskie, Polen	1k	24.07.2024	10 mdr., 28 dage	232	4° N
Rødhals	03.10.2024	Uusikaupunki, Varsinais-Suomi, Turku-Pori, Finland	1k	16.10.2024	13 dage	706	213° SSV
Rødhals	18.09.2024	Säppi, Satakunta, Luvia, Turku-Pori, Finland	1k	08.11.2024	1 mdr., 20 dage	773	210° SSV
Solsort	29.08.2024	Lieksa, Pohjois-Karjala, Kuopio, Finland	1k	08.11.2024	2 mdr., 10 dage	1.220	231° V
Solsort	13.12.2022	Norwich Road, Thetford, Norfolk, Storbritannien	1k	15.11.2024	1 år, 11 mdr., 2 dage	999	65° ØNØ
Gransanger	30.03.2024	Zwin, West-Vlaanderen, Belgien	2k+	09.05.2024	1 mdr., 10 dage	898	56° NØ
Gransanger	15.09.2024	Sågen, Ratu, Västerbotten, Sverige	2k+	14.10.2024	29 dage	1.012	201° SSV
Løvsanger	30.08.2023	Flommen, Skåne Län, Falsterbo, Skåne, Sverige	2k+	21.05.2024	8 mdr., 22 dage	150	92° Ø
Fuglekonge	02.10.2023	Sönerbergen, Onsala, Halland, Sverige	1k	23.03.2024	5 mdr., 21 dage	302	138° SØ
Fuglekonge	18.09.2024	Pärnu maakond, Häädemeeste vald, Kabli küla (Kabli linnujaam), Estland	1k	23.09.2024	5 dage	639	246° VSV
Fuglekonge	16.09.2024	Torhamn, Blekinge, Sverige	1k	18.09.2024	2 dage	95	206° VSV
Fuglekonge	29.10.2024	Pärnu maakond, Häädemeeste vald, Kabli küla, Estland	1k	08.11.2024	10 dage	640	246° VSV
Fuglekonge	02.10.2024	Ottenby, Öland, Sverige	1k	07.10.2024	5 dage	124	218° VSV
Fuglekonge	08.09.2024	Lääne maakond, Haapsalu linn, Puise küla, Estland	1k	17.09.2024	9 dage	630	236° SV
Fuglekonge	23.09.2024	Häradsår, Gryt, Valdemarsvik, Östergötland, Sverige	1k	30.09.2024	7 dage	333	200° SSV
Rødtoppet Fuglekonge	12.09.2024	Torhamn, Blekinge, Sverige	1k	01.10.2024	19 dage	94	206° VSV
Hvidhalset Fluesnapper	09.06.2022	Skogsgårdet, Löttorp, Öland, Sverige	pull.	09.05.2024	1 år, 11 mdr.	233	208° SSV
Broget Fluesnapper	30.06.2024	Tärnan, Segersång, Stockholm, Sverige	pull.	17.08.2024	1 mdr., 27 dage	444	203° SSV
Blåmejse	01.10.2023	Ljunghusen, Velling, Skåne, Sverige	1k	25.03.2024	5 mdr., 24 dage	143	93° Ø
Blåmejse	01.10.2023	Fyren, Falsterbo, Skåne, Sverige	1k	25.03.2024	5 mdr., 24 dage	150	92° Ø
Musvit	17.10.2022	Ventės ragas, Litauen	2k+	13.03.2024	1 år, 4 mdr., 27 dage	380	272° V
Musvit	13.10.2023	Ventės ragas, Litauen	2k+	18.03.2024	5 mdr., 5 dage	380	272° V
Musvit	17.09.2023	Konets PODVALA stranitsy, Kaliningrad O., Rusland	1k	16.03.2024	5 mdr., 29 dage	333	276° V
Musvit	18.10.2023	Wingene, West-Vlaanderen, Belgien	1k	25.03.2024	5 mdr., 7 dage	923	55° NØ
Musvit	17.10.2023	Dąbkowice, Dartowo, Zachodnio-Pomorskie, Polen	1k	12.03.2024	4 mdr. 26 dage	129	329° NNV
Musvit	23.09.2023	Dąbkowice, Dartowo, Zachodnio-Pomorskie, Polen	1k	14.03.2024	5 mdr., 21 dage	129	329° NNV
Bogfinke	02.05.2024	Ottenby, Öland, Sverige	3k+	10.05.2024	8 dage	124	218° SV
Gulspurv	16.04.2019	Dalsjö, Överboda, Västerbotten, Sverige	2k	13.03.2024	4 år, 10 mdr., 27 dage	983	198° SSV

De mange Musvitter i marts måned gav seks aflæsninger af fugle mærket i Litauen (2), Polen (2), Belgien (1) og Rusland (Kaliningrad) (1).

Genmeldinger af egne ringe

Der blev genmeldt 19 fugle af 14 forskellige arter ring-mærket på Christiansø. 18 af fuglene blev genmeldt fra udlandet (9 lande) og en enkelt genmeldt fra Danmark (Tabel 3). Flest genmeldinger kom fra Sverige med seks. De udenlandske genmeldinger lå indenfor de forventede trækruter for de pågældende arter. Længst nåede en Havesanger, som blev genmeldt fra Sevilla, Spanien, 2.555 km mod sydvest.

Snespurv, Christiansø, 2. april 2024. Foto: Per Alnor Kjær.

Tabel 3. Genmeldinger af egne ringe

Art	Dato for mærkning	Alder ved mærkning	Dato for genmelding	Lokalitet for genmelding	Dage	Afstand (km)	Retning
Spurvehøg	14.10.2024	1k	27.10.2024	Greifswalder Oie, Vorpommern-Greifswald, Mecklenburg-Vorpommern, Tyskland	13 dage	145	215° SV
Sølvmåge	02.06.2024	4k+	15.11.2024	Chłopy, Zachodnio-Pomorskie, Polen	5 mdr., 13 dage	129	156° SSØ
Sølvmåge	02.06.2024	4k+	16.12.2024	Chłopy, Zachodnio-Pomorskie, Polen	6 mdr., 14 dage	129	156° SSØ
Sølvmåge	02.06.2024	4k+	22.12.2024	Chłopy, Zachodnio-Pomorskie, Polen	6 mdr., 20 dage	129	156° SSØ
Sangdrossel	27.09.2022	1k	07.01.2024	Torrejima, Badajoz, Spanien	1 år, 3 mdr., 10 dage	2.439	230° SV
Rødhals	01.10.2024	2k	18.10.2024	Konz, Rheinland-Pfalz, Tyskland	17 dage	854	226° SV
Rødhals	21.03.2023	2k	21.10.2024	Villettrain, Courçay, Indre-et-Loire, Frankrig	1 år, 7 mdr., 10 dage	1.338	234° SV
Rødhals	21.03.2023	2k	20.10.2024	Bolum Grottesgården, Hornborgasjön, Västra Götaland, Sverige	1 år, 6 mdr., 30 dage	348	345° NNV
Rødhals	10.09.2024	1k	27.10.2024	Nanjizal, Lands End, Cornwall, Storbritannien	1 mdr., 17 dage	1.518	256° VSV
Rødstjert	18.05.2024	2k	20.05.2024	Mellby, Öland, Sverige	2 dage	147	35° NØ
Solsort	24.03.2021	2k	08.04.2024	Jyrkkä, Sonkajärvi, Kuopio, Finland	3 år, 15 dage	1.174	32° NNØ
Solsort	09.11.2024	1k	25.11.2024	Vallby kyrkväg, Vallby, Hammenhög, Skåne Sverige	16 dage	65	288° VNV
Vindrossel	10.04.2023	3k+	08.11.2024	Mannez Quarry, Alderney, Kanaløerne	1 år, 6 mdr., 28 dage	1.324	249° V
Havesanger	24.05.2024	2k+	15.09.2024	Los Palacios y Villafrance, Cerro de las Cigüeñas, Sevilla, Spanien	3 mdr., 22 dage	2.555	226° SV
Munk	02.05.2023	2k	26.04.2024	Hostovice, Pardubice, Tjekkiet	11 mdr., 24 dage	593	175° S
Løvsanger	07.05.2023	2k+	26.06.2024	Nysträtta, Vätö, Stockholm, Sverige	1 år, 1 mdr., 19 dage	546	22° NØ
Fuglekonge	23.03.2023	2k	24.03.2024	Nidingen, Kungsbacka, Halland, Sverige	1 år, 1 dag	300	319° NV
Fuglekonge	17.09.2024	1k	12.10.2024	Christinental, Steinburg, Schleswig-Holstein, Tyskland	25 dage	389	251° VSV
Broget Fluesnapper	01.09.2024	1k	08.09.2024	Zürich, Zürich, Schweiz	7 dage	997	210° SSV
Musvit	14.03.2022	2k	08.11.2024	Krebsgård, Agersø, Sjælland, Danmark	2 år, 7 mdr., 25 dage	254	269° V
Rørspurv	21.03.2023	2k	20.10.2024	Bolum Grottesgården, Hornborgasjön, Västra Götaland, Sverige	1 år, 6 mdr., 30 dage	348	345° NNV

Formidling

Vi fortsatte projektet "Fugle uden Grænser" takket være den tidligere bevilling fra Villum Fonden. I første halvår blev der afholdt 58 formidlingsaktiviteter med 422 deltagere, heraf 256 børn. I andet halvår blev der afholdt 27 formidlingsaktiviteter med 242 deltagere, heraf 159 børn.

Langt størstedelen af formidlingsaktiviteterne omfattede fremvisninger af fugle og rundture ved nettene, men det blev også til flere radiointerviews med DR P4 Bornholm og TV-interviews med både DR TV-Avisen og TV2 Bornholm.

Tak

Christiansøs Naturvidenskabelige Feltstation takker Villum Fonden for bevillingen til projektet "Fugle uden Grænser", og vi takker alle medlemmer af Foreningen for bidrag samt DOF's Videnskabelige Udvalg for støtte til indkøb af net og stænger. Administrationen og alle Øboer takkes for godt samarbejde, stor hjælpsomhed og overbærenhed. Alle besøgende fuglekiggere takkes for deres engagement i jagten på sjove og sjældne fugle. En særlig tak skal lyde til Hans Ole og Kirsten for uvurderlig støtte og mange gode stunder gennem hele sæsonen.

Interview om ringmærkning til TV2 Bornholm, Christiansø, 7. maj 2024. Foto: Per Alnor Kjær.

Lundsanger, Christiansø, 18. maj 2024. Foto: Per Alnor Kjær.

Sortgrå ryle, Skallingen 28. januar 2024. Foto: Martin Rheinheimer.

Årets gang i Fugleværnsfonden

Af Stine Wamberg Broch og Jørn Dyhrberg Larsen

2024 blev et år præget af ekspansion. Fonden købte et helt nyt reservat (Tindbæk Hestehave) i Midtjylland, bestående af en skov og en landbrugsejendom. Købet skete med midler arvet fra historikeren Søren Mørch og hans afdøde hustru, politikerken Ritt Bjerregaard. Reservatet Nivå Bugt blev fordoblet i størrelse fra 20 til 40 ha gennem en langsigtet forpagtning af jord fra Fonden Den Hageske Stiftelse. Hertil kom udvidelse af reservatet Ravnstrup Sø på Sydsjælland med tilkøb af i alt godt 9 ha. Reservatet Tryggelev Nor blev udvidet med tilkøb af en ejendom på 4 ha. Endelig blev reservatet Gundsømagle Sø udvidet substantielt med et tilkøb af knap 22 ha

landbrugsjord. En væsentlig del af disse udvidelser er sket med støtte fra Aage V. Jensens Fonde, som skal have stor tak herfor. Ved udgangen af 2024 forvalter Fugleværnsfonden således 26 reservater med ca. 1.300 ha jord.

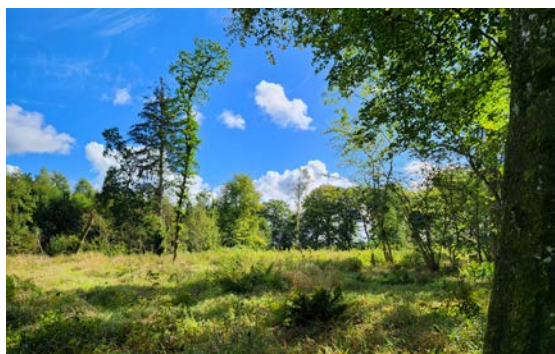
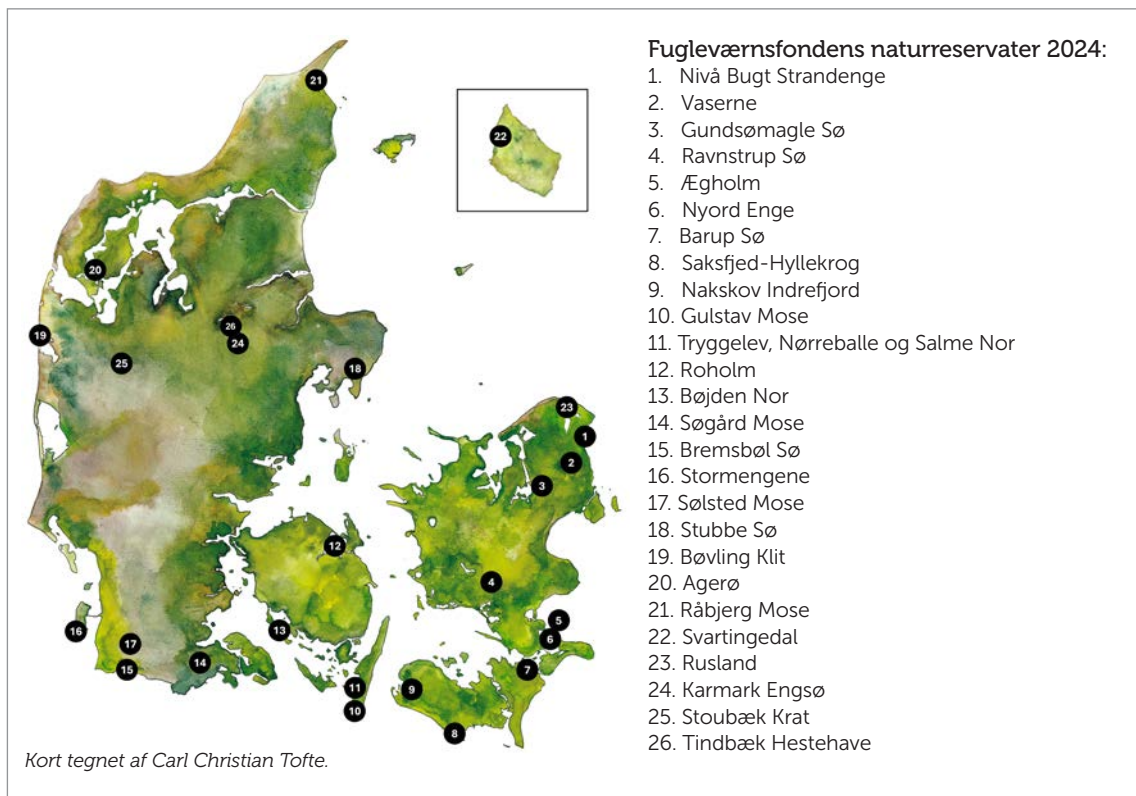
På fuglefronten er det gået godt for traner, som Fugleværnsfonden nu har ynglende i 5 reservater. I Saksfjed var der i efteråret desuden Danmarksrekord for overnattende traner på efterårstræk, hvor 3200 fugle gik til overnatning 1/10. Blåhalsen har det også godt hos Fugleværnsfonden og blev observeret i 7 reservater i 2024. Endelig kan nævnes pungmejsen, som med mellemrum yngler i fondens reservater, således i 2024 ved Nørreballe Nor.

Sorttrygget Hvid Vipstjert, Bøjden Nor, 24. maj 2024. Foto: Gunnar Knudsen.

Tabel. Sjældne fugle observeret i reservaterne i 2024

Art	Videnskabeligt navn	1 Nivå Bugt Strandenge	2 Vaserne	3 Gundsømagle Sø	6 Nyord Enge	7 Barup Sø	8 Saksfjed-Hyllekrog	9 Nakskov Indrefjord	10 Gulstav Mose	11 Tryggelev, Salmø & Nørrebalte Nor	13 Bøjden Nor	16 Sølsted Mose	17 Stormengene	21 Råbjerg Mose	22 Svartingedal
Rødhalset Gås	<i>Branta ruficollis</i>				1		5		2	1					
Rødhovedet And	<i>Netta rufina</i>							10		2					
Stylteløber	<i>Himantopus himantopus</i>						1								
Sibirisk Hjejle	<i>Pluvialis fulva</i>						1								
Tredækker	<i>Gallinago media</i>		1												
Odinshane	<i>Phalaropus lobatus</i>	1													
Kærløber	<i>Calidris falcinellus</i>	2													
Braksvale sp.	<i>Glareola sp.</i>						1								
Hvidvinget Terne	<i>Chlidonias leucopterus</i>						2			6					
Sort Stork	<i>Ciconia nigra</i>						1								
Silkehejre	<i>Egretta garzetta</i>									1					
Stor Skrigeørn	<i>Clanga clanga</i>										1				
Kongeørn	<i>Aquila chrysaetos</i>														
Steppehøg	<i>Circus macrourus</i>			1			7		3	1			1	1	
Sort Glente	<i>Milvus migrans</i>						17								
Aftenfalk	<i>Falco vespertinus</i>						5								
Pirol	<i>Oriolus oriolus</i>						5		1						1
Pungmejse	<i>Remiz pendulinus</i>									1		1			
Drosselrørsanger	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>							1							
Savisanger	<i>Locustella luscinioides</i>		1			1			1						
Hvidbrynet Løvsanger	<i>Phylloscopus inornatus</i>			1									2		
Sortrygget Hvid Vipstjert (ssp. yarrellii)	<i>Motacilla alba yarrellii</i>								1		1				
Rødstrubet Piber	<i>Anthus cervinus</i>				1		1								
Stor Korsnæb	<i>Loxia pytyopsittacus</i>													8	
Dværgværling	<i>Emberiza pusilla</i>												1		

Tindbæk Hestehave, 12. september 2024.
Foto: Mia Hentze Kålberg.

Tindbæk Hestehave, 12. september 2024.
Foto: Mia Hentze Kålberg.

Odinshane, Nivå Bugt, 30. juli 2024. Foto: Keith Fox.

Fiskeørn, Gødstrup Sø, 6. september 2024. Foto: Carsten Gørges Laursen.

Fiskeørnen i Danmark

Af artskoordinатор Leif Novrup

Dette er et uddrag fra Årsrapport 2024 fra Projekt Ørn (dof.dk – søg på Projekt Ørn).

Ni par fik tilsammen 16 unger på vingerne

Der blev i år registreret ni ynglepar af Fiskeørn mod seks sidste år. Det højeste antal nogensinde. Glædeligt at der kom et nyt par til både i Midtjylland og på Midsjælland, især fordi det gode gamle område ved Flyndersø i Estvadgård Plantage heller ikke i år ikke fik et ynglepar. Det nye par i Midtjylland fik én unge på vingerne, mens der ingen unger kom ved det nye par på Midsjælland.

Parret i Vandmosen i Gribskov fik tre unger på vingerne og parret på Midsjælland to unger på vingerne. Et par i Nordsjælland fik unger, men de forsvandt inden de var flyvefærdige. Det gamle par i Midtjylland fik tre unger, men desværre fik duehøgen fat i den ene, så kun to unger kom på vingerne her. I Klosterheden sås flere parringer, men der blev ikke ruget, og i Nationalpark Thy kom der heller ikke nogen unger, skønt der begge steder blev bygget nye reder.

Der er siden 1994 kommet mindst 121 unger på vingerne.

Beretninger fra ynglelokaliteterne:

Jylland

Klosterheden

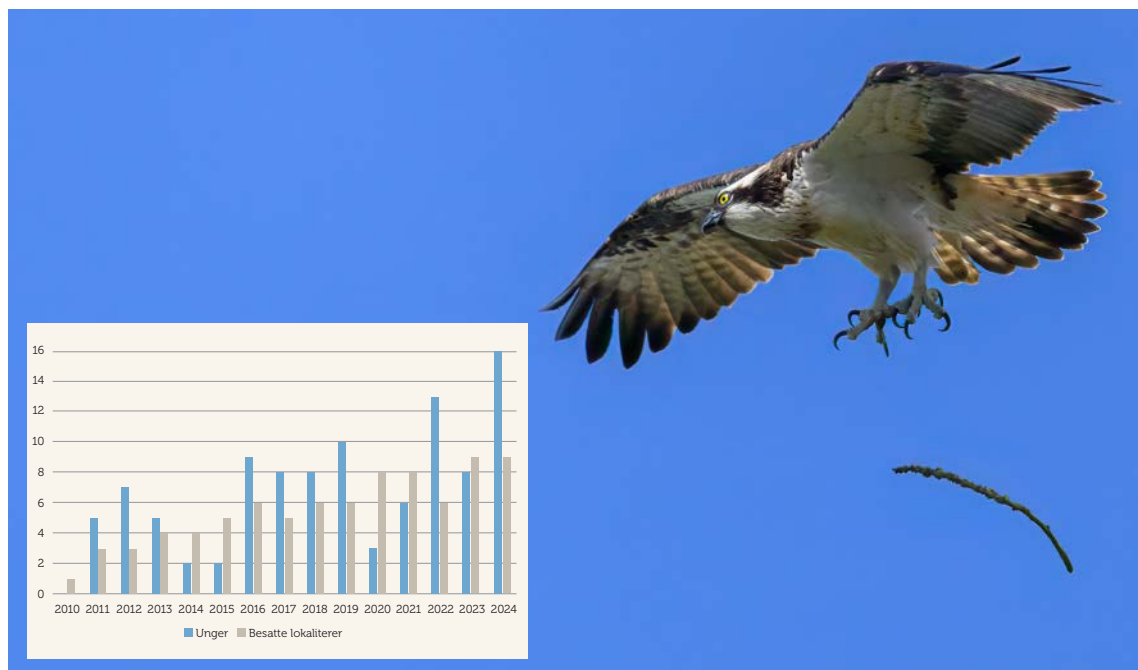
Hannen sås første gang 26/3.

Da der ikke blev ruget af ørnene i 2023 til trods for parring og ophold ved og på reden, var der spænding på i år. Det gamle redetræ var stormfældet i vinter, og da der var lavet og opsat ny rede 100 m fra den gamle var håbet, at ørnene ville tage den i brug. Det skete dog ikke. I stedet sås hannen begynde på en ny rede i en skovfyr på modsatte side af Skydebanevej. Hunnen var nu ankommet, og parret påbegyndte parring. Hunnen sås rugende 29/4. I samarbejde med NST opsatte jeg nye skilte omkring området. Sidst i juli blev tre unger set lave flyveøvelser mm., og 9/8 havde de forladt reden. Et par dage efter så jeg dem i luften og i træer i nærheden af reden.

Midtjylland

Et år med rekord og besynderlig sameksistens.

Både hannen og hunnen ankom 27/3. Her kunne de konstatere, at reden fra 2023 var blæst ned i vinterens løb - der var ikke en pind tilbage. Derudover kunne de

Fiskeørn, Strødam Engsø, 17. april. 2024. Foto: Finn Carlsen.

se, at de 20 meter væk havde fået naboer. Et ynglende ravnepar havde bygget rede i et topkappet fyrretræ. Efterfølgende var der ingen tegn på, at nogen af parterne jagede hinanden. Måske havde ørnene nok at gøre med at bygge den nye rede, og Ravnene holdt lav profil, så på den måde kunne den besynderlige sameksistens fungere. En Ravn blev set ligge og ruge på reden 9/4, mens Fiskeørnene fortsat byggede på reden.

Hos Fiskeørnene var der parring flere gange lige fra starten efter ankomsten, og den nye rede var allerede færdig omkring 13/4, og fra ca. 16/4 lå hunnen fast i reden. Torsdag 23/5 var der unge(r) i reden, og første fodring sås 24/5. Onsdag 19/6 sås en unge, og 26/6 sås to store unger i reden. Begge unger var fløjet fra reden 17/7. Det er ny rekord for parret med unger på vingerne fire år i streg, og samtidig er det en tangering af den danske rekord for Fiskeørne.

De to unger blev set på reden 28/7 og flere gange efterfølgende. Fiskeørn blev sidst set i området omkring reden 28/8.

Status: Ørnene har nu været i området i ni år (2016-2024), hvoraf de syv med ynglesucces. De har benyttet tre forskellige redetræer og fået 18 unger på vingerne, hvilket giver et gennemsnit på 2,0 unger per år.

Nystrup Plantage

Begge fugle ankom 5/4, og 9/4 var begge stadigvæk ved reden. Der var megen aktivitet ved reden 19/4. Der hentedes grene og reden forbedredes. Hunnen lå fast på reden 3/5, og 15/5 havde hunnen lagt sig og rugede fast. 18/6 var der med sikkerhed unger i reden, og senere sås to unger i reden. Resten af somme-

ren trivedes de to unger godt, og de forlod området omkring midt august.

Vilsbøl Plantage

Den gamle rede var faldet ned i løbet af vinteren, men i maj var der en ny rede i toppen af en gammel skovfyr længere mod syd i forhold til den gamle. To fugle sås i området, og der byggedes på reden. Flere besøg i juni gjorde det klart, at reden var forladt, men forhåbentlig vender de tilbage til den næsten færdige rede i 2025.

Rørbæk Sø-området

Sidst i marts og igen 9/4 blev der set to ørne i området men ikke på den gamle rede, som delvis var blæst ned. Et par gange i april sås en enlig ørn i området, og midt i april blev der med sikkerhed konstateret en ynglende Ravn i reden.

16/7 blev der omsider hørt en varslende Fiskeørn nogle hundrede meter fra den gamle rede, og 20/7 blev der endelig fundet en ny rede med tre unger i toppen af en gran ca. 400 m fra den gamle rede. Alle tre unger var ude at flyve 1/8.

Sjælland

Vandmosen, Gribskov

Der har været webcam på reden igen i år, og det hjælper til at give meget præcise data om ynglesæsonen. Hunnen ankom endnu engang før hannen. Hun ankom 3/4 og hannen 4/4. Naturstyrelsen har på grund af klage til Miljøstyrelsen genindført forbud

Fiskeørn, Præstesø, 23. september 2024. Foto: Finn Carlsen.

mod at færdes i redeområdet, sådan som det tidligere har fungeret.

Herudover har Naturstyrelsen med meget stor succes lavet en naturlig barriere af væltede træer med kvas hele vejen rundt om området, så det ikke er så let at forcere, og man ikke uforvarende kommer ind. Skiltningen er også forbedret. Det har gjort, at Fiskeørnene har fået en rolig start på ynglesæsonen, og der var kurtiseren, parringer og æglægning som sædvanligt.

I år har yngleparret til gengæld været meget forstyrrede stort set dagligt af indtrængende fremmede Fiskeørne, som indimellem er landet på reden. De har således haft travlt med at forsvare deres territorium hele sæsonen igennem.

Tre æg blev lagt hhv. 20/4, 23/4 og 27/4, og om det er de gentagne forstyrrelser af de fremmede Fiskeørne som er årsag til, at kun to æg blev klækket, er en mulighed, i og med at de uforsægtligt kan have skadet det ene æg. Æggene klækkede hhv. 29/5 og 2/6. Første æg klækkede efter 39 dage, hvor normalen er 36-37 dage, hvilket kan tyde på, at det er det først lagte æg, som er gået til, og at det er blevet liggende i reden langt ind i juli måned.

Ud over forstyrrelserne fra fremmede Fiskeørne har vi også kunnet konstatere flere natlige forstyrrelser fra Natugle og et enkelt besøg af mår, som straks blev jaget på porten. Endnu en stor overraskelse var, at der lige pludselig stod en tredje unge i reden 19/8. Det er første gang i Vandmosen, men fra andre steder kender man til, at unge Fiskeørne besøger fremmede reder. Den fik lov at stå uantastet i reden til den selv kort efter forlod området.

Fiskeørneungerne fløj første gang hhv. 20/7 og 25/7, hvilket er helt normalt. Hele familien er forblevet i området usædvanligt længe – selv hunnen har ikke fundet anledning til at trække tidligt, som hun ellers plejer, og hun var der til slutningen af august. Hannen og ungerne blev sidst set i redeområdet 12/9, og det er det seneste tidspunkt, de er trukket på, siden de startede med at yngle i 2011.

At han og hun hver især er forsvundet er set med mellemrum i reder i udlandet, og årsagen menes at være forstyrrelser.

Nordsjælland

Der har kun i starten af april været en territoriehævdende han og kortvarigt var der to. De forsvandt, og der har kun enkelte gange været set Fiskeørne i området, og det er usikkert, om det har været én fra parret.

Strødam Reservatet

Der har tidligere år været lidt aktivitet og redebygning i et af de nu tre topkappede træer i reservatet, men uden at det er blevet til noget, og parret/parrene er forsvundet hurtigt. Men i år ankom et par ubemærket i starten af april, så den nøjagtige dato kendes ikke.

De klargjorde reden, parrede sig og 7/6 sås første gang fodring af en unge. Reden ligger i reservatet, men ses bedst fra Pøleåstien, hvor der er ca. 850 m ind til reden, og der er træer hele vejen rundt, som besværliggør observationer i selve redeområdet. Derfor er der ikke så præcise data for denne rede.

26/6 kunne det for første gang med sikkerhed konstateres, at der var to unger i reden.

Fiskeørn, Skagen, 16. maj 2024. Foto: Knud Pedersen.

Reden ligger et par hundrede meter fra Strødam Engsø, hvor der hele ynglesæsonen igennem har været op til syv Havørne – både unge og gamle.

Fiskeørnene har haft travlt med at forsvare territoriet og reagerede meget aggressivt overfor Havørnene, hvis de fløj ind mod reden, og de blev straks vist ud igen. Det var især de gamle Havørne, de reagerede voldsomt på.

Af den årsag fiskede hannen heller ikke meget i Strødam Engsø, men fløj altid bagom redeområdet og søen i ly af skoven for at snige sig udenom og flyve mod Alsønderup Engsø/Arresø og komme samme vej tilbage med fisk.

På trods af de mange Havørne lykkedes det at få to fine unger på vingerne, og de var også alle fire i området langt ind i august.

Det er vanskeligt at konstatere præcist, hvornår de forlod området, da Strødam området også er rastested for trækkende Fiskeørne, og yngleparret ikke opholdt sig meget i reden længere. Der derfor blev set mange Fiskeørne derude fra midten af august.

Midtsjælland

Hannen af Fiskeørnene blev første gang observeret ved reden 6/4, og et par dage efter blev hunnen spottet. Fra medio april lå hunnen fast i reden, og hannen kom jævnligt med fisk til hende. Fra midten af juni og første halvdel af juli var der stor aktivitet i reden, hvor der blev udklækket to unger, som jævnligt stod op i reden eller på redekanten og baskede med vingerne. Ungerne virkede konstant sultne, og især i juni kunne ungerne høres, når hunnen delte den mad ud, som hannen var kommet med.

En unge blev første gang set flyve rundt ved redestedet 18/7. Den anden unge hoppede rundt i reden og kaldte højtlydt. Fiskeørnene blev sidst set i området i slutningen af august.

Tak til redekoordinatorene; Svend Aage Knudsen, Luise Ekberg, Hans Knakkegaard, Jens Jørgen Andersen, Jørgen Madsen og Niels Peter Brøgger.

Kongeørn, Borris Hede, 31 marts 2024. Foto: Carsten Gørges Laursen.

Kongeørnen i Danmark

Af Artskoordinator Hans Christophersen og Jan Tøttrup Nielsen

Dette er et uddrag fra Årsrapport 2024 fra Projekt Ørn (dof.dk – søg på Projekt Ørn).

Efter flere års stilstand ses omsider en ret markant fremgang for Kongeørnen i Danmark.

Den danske bestand af Kongeørn har siden 2017 og frem til 2023 bestået af 4-5 ynglende par, som har fået 3-5 unger. Som nævnt i Projekt Ørns Årsrapport 2023 var der sidste år tegn på en mulig øgning i bestanden. Det holdt allerede stik i år, idet der for første gang var seks danske ynglepar. Fem af disse har i år fået hele syv unger på vingerne, alle unger er blevet ringmærket.

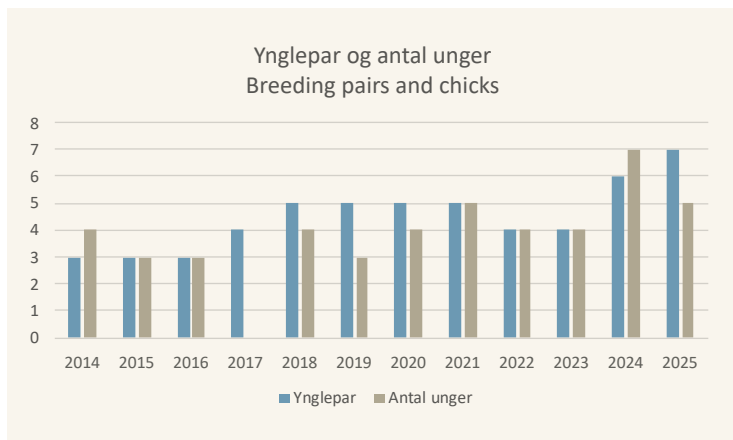
I Tofte Skov, der er en hegnet skov i Lille Vildmose, findes der to revirer. I Tofte Skov NØ fik parret to unger. Det var dog som i 2023 kun den ene unge, der fløj fra reden, mens den anden døde. I Tofte Skov SV har territoriet de senere år omfattet områder uden for skoven, hvor der findes udsætning af Fasaner og Gråænder. Dette par opgav primo maj.

I Hals-området nord for Limfjorden findes de to andre territorier. I Hals Sønder skov har der været Kongeørn siden 2017. Dette par fik i år to unger, der begge fløj fra reden. Hunnen i parret er gps-mærket. I kort afstand herfra, i Hals Nørreskov, findes Danmarks mest produkti-

ve revir. Det har været besat siden 2004 og har samlet set produceret 24 udføjne unger. I år kom to unge Kongeørne på vingerne her.

I Lindemborg Ådal i Himmerland blev der fundet en ny rede fra det par, som etablerede sig i 2023. Herfra kom der for første gang en unge på vingerne.

I Store Vildmose i Vendsyssel, et stykke NV for de

Kongeørn, unger i Hals Nørreskov, 30. maj 2024. Foto: Jan Tøttrup Nielsen.

øvrigt par, har der været Kongeørn i ti år. Men kun i 2016 er der kommet én unge på vingerne fra territoriet, men siden da har der ikke været stabilitet, og kun hannen har fastholdt territoriet. I 2023 blev der set en ny pardannelse med den gamle han og en ny hun, der i år er 4K. Parret fik i 2024 en unge på vingerne.

I det gamle revir i Høstemark Skov i Lille Vildmose, som har været besat siden 2001, findes der fortsat bare en enlig han. Den er cirka 26 år gammel og har nu holdt territoriet alene i tre år uden at finde en ny hun. Endelig har en enlig ørn igennem tre år etableret et slags territorium på Borris Hede i Vestjylland. Det er i et område med Ulv og dermed masser af mad – blandt andet føde rester fra Ulv, som vi også har set det i Tofte Skov. I 2024 er to andre Kongeørne set i området, men ingen pardannelser har fundet sted.

Siden de første unger af Kongeørn kom på vingerne i 1999 er det blevet til 68 unger. Ynglesuccessen har været 0,88 juv./par og 1,19 juv./par med udføjne unger, hvilket er ganske fint.

Af de seks ynglepar i 2024 er blot territoriet 'Tofte Skov NØ' placeret i et område med naturligt forekommende føderessourcer, mens de resterende er placeret i eller tæt på områder med udsætning af Fasaner, som dermed ofte udgør en stor del af føden – op til 70%. Det kan medføre en 'interessekonflikt' og har betydet en tættere dialog med herregårdsjægerne, som står bag de fleste udsætninger af fasaner. Derfor er en større artikel om Kongeørn bragt i tidsskriftet 'Jæger'. Forhåbentlig vil denne dialog medføre en større åbenhed og accept af de ørne, der har etableret sig i disse områder.

Tak til de øvrige redekoordinatorer Einar Flensted-Jensen, Anton Thøgers Larsen, Thorkild Lund.

Kongeørn, hele familien samlet, Store Vildmose, 14. oktober 2024. Foto: Hans Henrik Larsen.

Kongeørn, Lille Vildmose, 15. oktober 2024. Foto: Albert Steen-Hansen.

Havørnen i Danmark

Af Kim Skelmose, Preben Jensen og Ole Friis Larsen, Projekt Ørn

Dette er et uddrag fra Årsrapport 2024 fra Projekt Ørn (dof.dk – søg på Projekt Ørn).

Bestanden af Havørn i 2024

Trods nye redefund og en ny struktur i Projekt Ørn med mere effektiv overvågning af Havørnene blev der kun registreret en meget beskeden stigning i bestanden i 2024 i forhold til 2023. Bemærkelsesværdigt var det også med regionale forskelle i yngleresultaterne.

I 2024 har vi indberetninger fra redekoordinatører i Projekt Ørn og andre om, at 150 par Havørne har ynglet i Danmark. Dertil kommer 10 par, som har været ved deres reder, hvor de har repareret på rederne eller på anden måde opført sig, som om de forberedte sig på at yngle, men ikke har gjort det. I alt regner vi derfor med 160 ynglepar. Det er næsten status quo i forhold til de 156 par i 2023, selv om vi har fået indberetninger om cirka 20 nye redefund.

Det tyder på, at nye redefund enten er af par, der er flyttet fra andre reder, eller at der forsvinder næsten lige så mange ynglepar, som der kommer nye til i bestanden. Det hører med i billedet, at mange af de første par, som etablerede sig i Danmark fra midt i 1990'erne stadig er aktive ynglefugle, og at nye ynglefugle måske har afløst de første Havørne på de ældste lokaliteter.

Af de 160 ynglepar i 2024 har 150 parret sig, lagt æg og ruget på dem. For 115 par er det lykkedes at få unger ud at flyve fra rederne, mens 35 par har opgivet undervejs, fordi ungerne aldrig er kommet ud af æggene, eller fordi

de er døde, før de blev flyvefærdige. 48 par har opfostret en unge hver til at flyve, 62 par har fået to unger fra rederne og fem par har klaret at få hele tre unger på vingerne. Det giver et samlet antal nye havørneunger på 187 fra de 115 reder med ynglesucces.

Det er en beskeden fremgang fra 183 udføjne unger i 2023. Fra 2022 steg antallet af ynglepar til sammenligning fra 145 til 156 og antallet af udføjne unger fra 159 til 183.

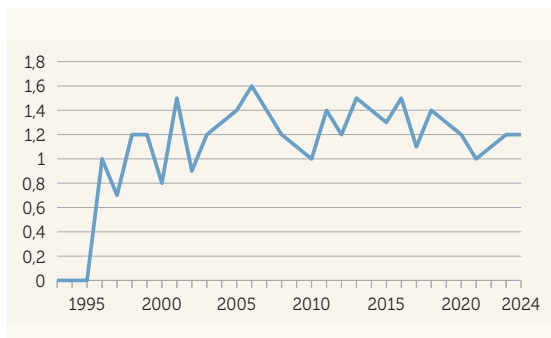
I alt har Projekt Ørn dermed registreret 1.908 udføjne havørneunger fra danske reder, siden de første Havørne

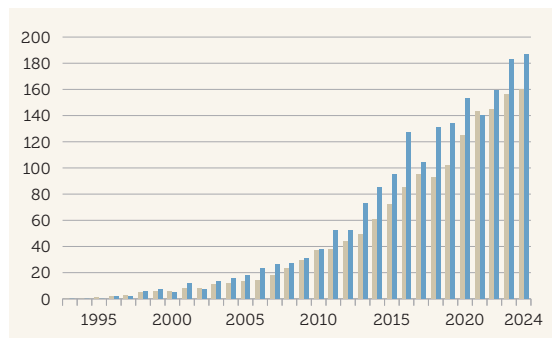
Havørn, Vrøgum Plantage, 31. juli 2024. Foto: Karin Gustausen.

Havørn, Nordsjælland, 26. juli 2024. Foto: John Larsen.

Det gennemsnitlige antal flyvefærdige unger per besat redelokalitet i Danmark 1993-2024.

Antal besatte reder (lyse søjler) og flyvefærdige unger (mørke søjler) af Havørn registreret i Danmark 1993-2024.

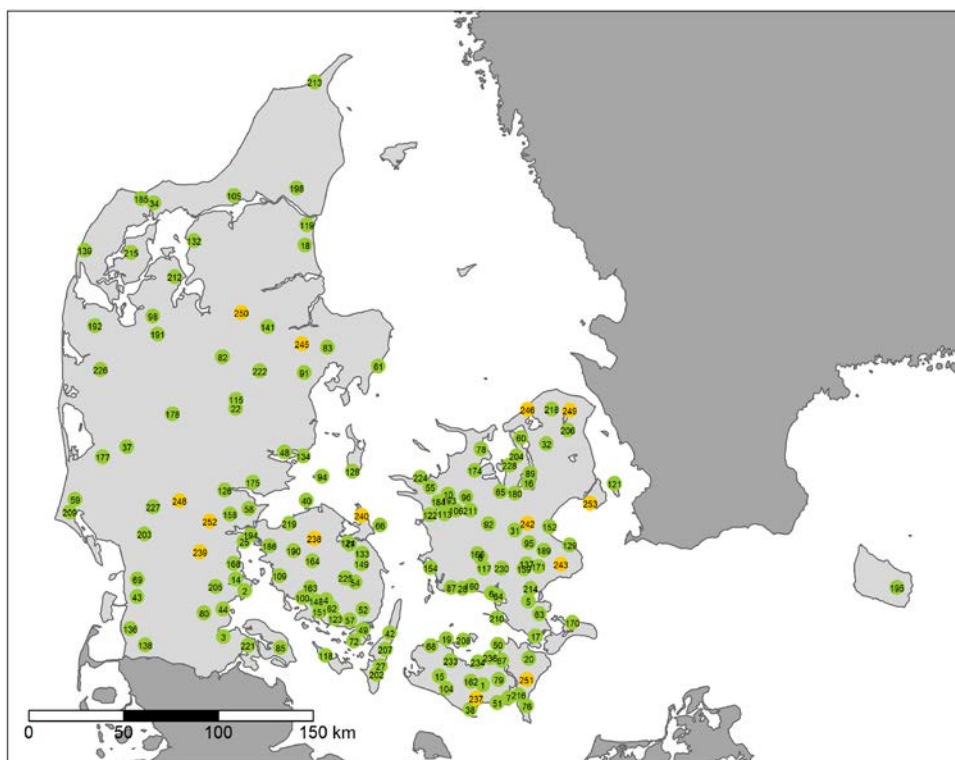
indvandrede fra Nordtyskland og begyndte at yngle midt i 1990'erne.

Oven i alle tallene er der ganske givet et mindre, men ukendt antal ynglepar, som Projekt Ørn ikke er blevet orienteret om, eller som lever så diskret, at ingen har opdaget rederne.

Havørnenes yngleresultater overraskede ved at være ujævnt fordelt i 2024, med ynglesucces for de fleste par i for eksempel Sønderjylland, mens det i meget høj grad slog fejl i Nordjylland. Nord for Limfjorden var der ikke et eneste af yngleparrene, der fik unger på vingerne, selv om der i flere tilfælde er tale om erfarne par, der tidligere har ynglet med succes.

Der er ikke nogen oplagt forklaring på forskellen. Vi ved, at vejrforholdene har stor betydning omkring klækningstidspunktet for ungerne, og det fremgår af indberetningerne fra hele landet, at der flere steder er reder, hvor forældrefuglene er stoppet og har forladt æg eller små unger midt i april, men ikke specielt mere i Nordjylland end andre steder. Det kan også skyldes fugleinfluenza, men heller ikke der, er der nogen klar forklaring på geografiske variationer i Havørnenes ynglesucces, og den værste del af epidemien ser ud til at være overstået. Tilsyneladende er der tale om tilfældige sammenfald er flere forskellige årsager.

Reder, hvor der er registreret adulte par af Havørne i 2024 (ynglende og ikke-ynglende). Tallene svarer til numre og navne i årsrapportens artikler. Redefund på nye lokaliteter i 2024 er markeret med gult. Kort: Timme Nyegaard.

Hedehøg, Gasse, 15. juli 2024. Foto: Aage Matthiesen.

Hedehøgen i Danmark 2024

Af Lars Maltha Rasmussen, Aage Matthiesen, Jesper Leegaard, Svend Anker Schwebs

Dette er et uddrag af arbejdsrapporten fra Projekt Hedehøg: Rasmussen, L.M., A. Matthiesen, J. Leegaard, S.A.

Schwebs (2024): Hedehøg i Danmark 2024. DOF's arbejdsrapport fra Projekt Hedehøg. Dansk Ornitologisk Forening. Den fulde rapport findes på: www.dof.dk/projekthedeoeg

Sammenfatning af ynglesæsonen 2024

Antallet af ynglende hedehøge i Danmark var i 2024 på 23-29 par, hvoraf 19 var sikre og 4 sandsynlige par. Kun 13 par fik unger på vingerne, og i alt 33 flyvefærdige unger blev registreret – 14 færre end året før.

Efter en kold og blæsende april kom ynglesæsonen godt fra start da vejret i maj blev lunt og solrigt, og næsten alle par begyndte æglægning omkring 20/5. Dog ramte voldsomme skybrud især par i området ved Gram, så flere kuld gik helt eller delvist tabt. Alt i alt blev ynglertallet kun middelmådigt.

Alle flyvefærdige unger kom fra hegnede reder. Flere bygmærker blev høstet mens ungerne fortsat var ved reden; uden beskyttelse ville de være gået tabt under høst. De fleste hvedemarker blev dog først høstet efter at ungerne havde forladt reden.

Et særligt eksempel på redepleje: En rede i en rugmark nær Brørup, hvor vegetationen var faldet sammen og

æggene lå spredt på jorden, blev rekonstrueret og æggene lagt tilbage. Hunnen kom straks tilbage, og mirakuløst lykkedes det parret at få to unger på vingerne.

En tysk ringmærket hedehøg letter fra reden i Vester Gasse, 21. juni 2024. Foto: Aage Matthiesen.

Undersøgellesområde og metoder

Projekt Hedehøg har i 2024 dækket de velkendte yngle-områder i det sydvestlige Jylland:

- Vadehavets marskområder fra grænsen til Ribemarsken.
- Indlandet ved Skærbæk, områder omkring Gram, øst til Vojens, langs Ribe Å, Fladså og nord for Kongeåen.

Derudover er følgende områder besøgt: Tøndermarsken, Sønderåen til Frøslev Mose, baglandet bag Rejsbydiget til Esbjerg, samt Borris Hede.

Der er fulgt op på observationer i DOFbasen, og drone er jævnligt anvendt til lokalisering og kontrol af reder. Metodik følger Rasmussen et al. (2007).

Vejret i yngletiden

April var kold med flere frostnætter til langt hen i måneden, hvilket gav sen ankomst for de første hedehøge (26/4 ved Randerup). Maj forløb til gengæld solrigt og varmt, så æglægning startede tidligt, men fra starten af juni ramte kølige perioder og store regnmængder.

Fole-området blev ramt af skybrud 27/6 med over 100 mm regn på fire timer: To reder gik tabt, ungerne druknede og fem reder havde tab af enkelte unger. Juli var kølig med flere skybrud; først i august vendte sol og sommerligt vejr tilbage.

Antal ynglepar og fordeling

I 2024 blev 23-29 ynglepar registreret, heraf 19 sikre, 4 sandsynlige og 6 mulige par (se figur 1).

- Borris Hede: Fugle var til stede hele sæsonen, bl.a. en gammel han og hun, men der blev ikke fundet sikre ynglepar.
- Ballummarsken havde igen kun få par; flere mislykkes tidligt. En rede var bare 7 meter fra en vandresti og blev ikke hegnet for at undgå opmærksomhed – efterfølgende blev reden opgivet, formentlig pga. forstyrrelse.

Fordeling på kommuner (2024)

- Tønder: flest par
- Aabenraa: 1 sikkert + 1 sandsynligt par
- Esbjerg og vadehavssøerne: Ingen ynglepar i år

Redehabitat og udflyvning

De fleste reder blev anlagt i vinterhvede og vinterbyg, ofte med redeplaceringen tidligt i forbindelse med god vækst i afgrøderne. Afgrødernes højde var også i år afgørende for valget af redested. Efter 20/5 gik hovedparten i gang med æglægning.

Høsten af vinterbyg startede i juli, mens hveden først blev høstet i august. Mange af de redehegn, der blev sat op under rugetid, viste sig endnu engang at være helt afgørende for ungerne overlevelse.

Redebeskyttelse og ynglesucces

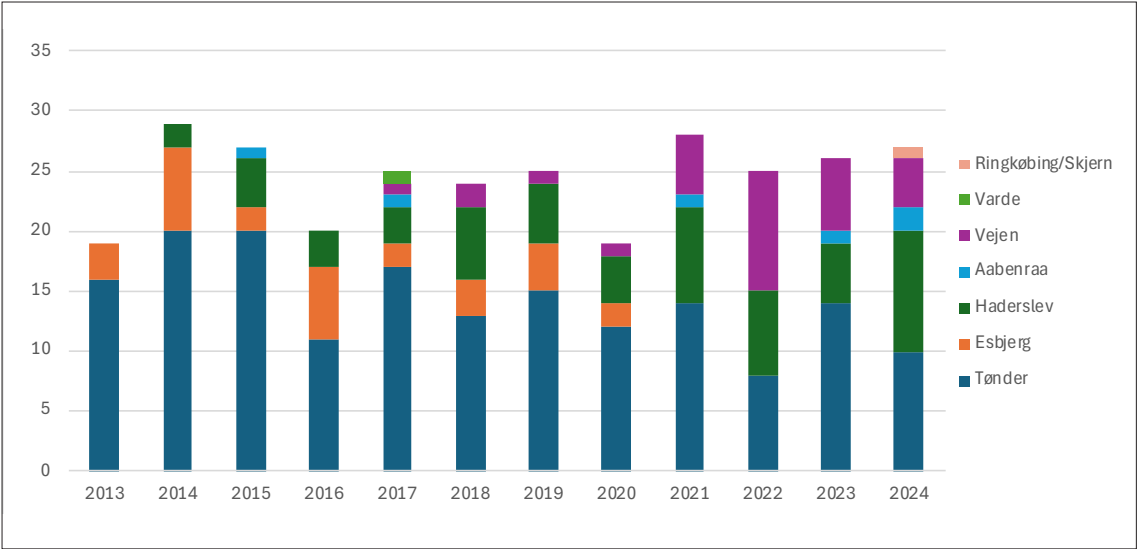
Der blev indhegnet 17 reder (hvede 8, vinterbyg 7, græs 1, rug 1).

- 13 af de 17 hegnede reder fik unger på vingerne – i alt 33 flyvefærdige unger.
- De to hårdeste skybrud ødelagde adskillige kuld, enten ved drukning eller tab af unger i kolde, våde reder.
- Samlet set var kuldstørrelsen for succesfulde par 2,5 unger (start: gennemsnit på 4 æg/kuld ved rugetidens begyndelse).

Ingen unger fløj fra uhegnede reder.

Litteratur

- Rasmussen, L.M., A. Matthiesen, J. Leegaard, S.A. Schwebs (2024): Hedehøg i Danmark 2024. DOF's arbejdsrapport.
- DMI 2024. Vejrdata.
- Rasmussen et al. 2007. Monitoringsvejledning for Hedehøg.
- www.dof.dk/projekthedeoeg

Fordeling af sandsynlige og sikre ynglepar i de forskellige kommuner fra 2013 til 2024.

Aage Matthiesen ved hegnet rede i bygmark, Fole, 14. juli 2024. Foto: Lars Maltha Rasmussen.

Ringmærker Iben Hove Sørensen med en snart flyvefærdig unge der er blevet mærket, vejjet og målt, Øster Gasse, 14. juli 2024. Foto: Aage Matthiesen.

Steppehøg, Søborg Sø, 30. oktober 2024. Foto: Sakari Kauppinen.

Årsberetning fra Feltudvalget

Af Anders Wiig Nielsen, Feltudvalget

Morgenobs på Hukket, felttræffet i Blåvand. 13. oktober 2024. Foto: Anders Wiig Nielsen.

Feltudvalget gennemfører hvert år en række aktiviteter, med Felttræffet i Vadehavsområdet som det store omdrejningspunkt. Formålet med aktiviteterne er at skabe de sociale rammer for aktiv fuglekigning, der inspirerer og hjælper folk, der ønsker at udvikle deres interesse og dygtiggøre sig indenfor feltbestemmelse, trækobservationer og fænologi.

Nytårsbirdrace

Et tidspunkt på året hvor det måske er en lille smule svært at hive sig selv ud af starthullerne, er dagen efter nytårsaften. Her afholdes hvert år det traditionsrige nytårsbirdrace, hvor det drejer sig om at finde flest mulige forskellige fuglearter i løbet af årets første dag. I 2024 lykkedes det omsider en af deltagerne, Tim Hesselballe, at registrere mere end 100 forskellige fuglearter i løbet af årets første dag. Kristoffer Hansen klarede at finde hele 90 arter, udelukkende til fods og på cykel. 21 deltagere fandt mere end 65 fuglearter, hvilket er fint, men ikke en aktivitet, der skriver sig ind i historiebogen.

Operation Overshooter på Sydhavsøerne – primo juni

Med base fra Gedser Fuglestation afholder feltudvalget hvert andet år Operation Overshooter, hvis formål det er at iagttage og registrere rastende eller returtrækkende fugle, der er kommet en smule for langt på deres forårstræk. Af mere bemærkelsesværdige observationer var

en Lille Skrigeørn på Møn, mens arter som Pirol, Gulirisk, Lille Fluesnapper, Sydlig Nattergal og Biæder må regnes for forventelige, men behagelige indslag på en tid af året, hvor de fleste fugle er i fuld gang med at yngle.

Felttræf i Vadehavsområdet i uge 42

Hvert efterår koncentrerer fuglene i den sydvestlige del af Danmark, der med kyster, øer og fine rasteområder tilbyder fugleobservation i verdensklasse. Skolernes efterårsferie giver mulighed for at fuglekiggere kan kombinere deres interesser med en tur i sommerhus med familien, og fuglefolk af alle slags mødes og lærer af hinanden i felten. DOF Ung har flere år i træk lejet Blåvandsgård under felttræffet og lagde i 2024 lokaler til årets eksotiske rejseforedrag, ved Mads og Tina Elley.

Felttræfperioden i 2024 bød bl.a. på en meget publikumsvenlig Nordsanger ved Haurvig, og indenfor selve Vadehavsområdet arter som Dværgværpling, Tajgapiber, Thorshane og en Sibirisk Vipstjert (*Motacilla tschutschensis*), der desværre kun blev set, men fint dokumenteret, af 3 personer. Felttræffet 2024 blev rundet af på Ho Kro, med anekdoter om fugle ved Søren Ryge.

Operation Emberiza

Som noget nyt prøvede Feltudvalget at sætte gang i en pop-up event, for at gøre fuglekiggere landet over opmærksomme på det influx af Gråhovedet Værpling,

der var i gang i månedsskiftet oktober-november 2024 i Vesteuropa. Om det var muligheden for Gråhovedet Værling, er nok tvivlsomt, men faktisk blev landets første Bjerghortulan fundet netop denne weekend, ved Sortemosen, Hareskovby i Københavnsområdet. Mange

hundrede fuglekiggere så fuglen de følgende dage, i fin forståelse med de lokale. Så på sin vis kan man sige, at Bjerghortulanen gjorde Operation Emberiza til en af de største enkeltstående feltornitologiske aktiviteter i 2024.

Bjerghortulan fundet af Knud-Erik Andersen ved Sortemosen, Sjælland. 28. oktober 2024. Foto: Sakari Kauppinen.

Årsberetning for DOFbasen

Af Timme Nyegaard

Almindelig Ryle, Ballum Forland, 29. April 2024. Foto: Bo L. Christiansen.

Brugen af DOFbasen er fortsat stor. Der er for 2024 indtastet i alt 2,2 millioner observationer fra 16.079 lokaliteter af 3265 observatører (se fordelingen i landet i figur 1). Dette er dog et lille fald på alle parametre ift. 2023, men set over de seneste fem år ligger tallene på et stabilt, højt niveau. Regner man unikke kombinationer af art, lokalitet og dato ud, giver det i alt 1,7 millioner i 2024.

I 2024 var der 207.000 besøgende på www.dofbasen.dk med i alt 8,5 mio. sidevisninger fordelt på 2,1 mio. besøg. Disse tal viser, at DOFbasen har en meget stor brugerflade – langt ud over DOFbasens rapportører og DOFs medlemmer – som hyppigt bruger DOFbasen til at søge oplysninger om fugleagttagelser i Danmark.

Se de talrigeste arter i DOFbasen i 2024, samt hvilke der afveg mest fra gennemsnittet 2019-2023 i tabel 1-4. Der indtastes også mange ikke-fugle i DOFbasen; i 2024 var der 29.000 indtastninger, hvoraf lidt over halvdelen er af pattedyr og lidt over en tredjedel er af sommerfugle.

Det organisatoriske

- DOFbasen er stadig omdrejningspunktet for dataindsamlingen i DOF, og administreres af DOFbasegruppen, som består af repræsentanter fra alle lokalafdelinger samt en central koordinator og softwareudviklere i Fuglenes Hus.
- Pga. faldende indtægter i DOF har det desværre været nødvendigt at opsiges softwareudvikler Jonas Kristensen pr. 1. juli 2024, hvilket vi er meget kedede af. Ud over at vi har været meget glade for Jonas og

hans arbejde på Danmarks Fugle-siderne, ny søgeformular og PWA'en, er vi triste over, at den lange og ressourcetunge oplæringsperiode nu går tabt for DOF samt bekymrede over, at driften på DOFbasen og DOFs mange andre IT-produkter uundgåeligt bliver ringere og mere sårbare fremover med kun en enkelt fastansat softwareudvikler.

- Den meget vigtige opgave med kvalitetssikring af observationer i DOFbasen foretages fortsat af frivillige i DOFbasens Kvalitetsudvalg (DKU). De har igen i 2024 afholdt to arbejds møder, hvor sagsbehandlingen afsluttes i fællesskab. For 2024 er 38.434 usædvanlige indtastninger vurderet tilstrækkeligt dokumenteret, 1071 obs er efter behandling blevet dokumenteret tilstrækkeligt, 607 er personliggjort, 491 er slettet af brugeren selv og 33 er fortsat til behandling (pr. august 2025).
- Det er stadig en udfordring at apps til lydgenkendelse, fx Merlin, bruges flittigt, men desværre ofte er helt galt på den. Arter som Pirol og Pungmejsje har den det fx svært med. Vi skal derfor gentage, at man ikke ukritisk må indtaste bestemmelser foretaget af apps i DOFbasen. Vi er derfor heller ikke interesserede i, at der uploades skærmbilleder fra bestemmelsesapps, da de alligevel ikke kan bruges som dokumentation. Upload i stedet lydfilen, som appen optager, den er meget mere brugbar! Læs mere om DKU her: <https://dofbasen.dk/kvalitet/>

- Kvalitetssikring af andre dyr end fugle i DOFbasen forsøges varetaget af et lille nyt underudvalg, som desværre nu kun har et enkelt medlem. DOFbase-gruppen håber, at processen omkring kvalitetssikringen af ikke-fugle kan styrkes, således at flere validerede data kan tilgå GBIF.
- Det årlige koordinatormøde blev afholdt i september som endagsmøde på Fyn med deltagelse af 13 DOFbase-koordinators, et HB-medlem og to repræsentanter fra Fuglenes Hus.
- I DOF Sydvestjylland har Thomas Kristensen erstattet Søren Peder Nielsen, velkommen til! Listen over alle DOFbase-koordinators kan altid findes på: <http://www.dofbasen.dk/kontakt/>

Udviklingsarbejdet

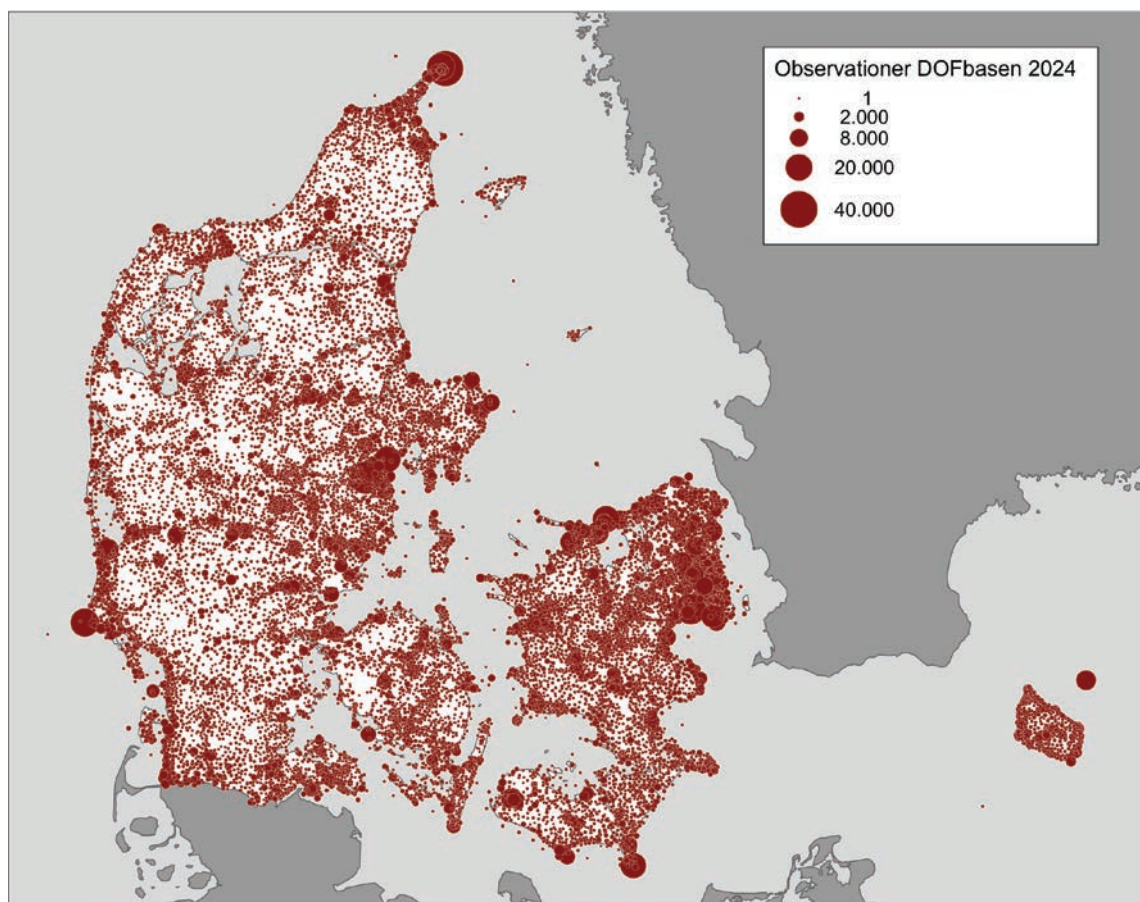
- I oktober 2023 udkom en ny version af indtastnings-app til DOFbasen. Dette i lyset af, at det ikke er muligt for os at vedligeholde de to native apps, som man finder i App Store og Google Play. Den nye app virker på alle typer telefoner og tablets, og sådan set også på computere, da det egentlig bare er en hjemmeside, som også fungerer offline. Teknologien hedder PWA (Progressive Web Application), og i daglig tale bliver appen derfor omtalt som DOFbasens indtastnings-PWA eller blot PWA'en. Appen kan (kun!) hentes her: <https://app.dofbasen.dk/>
- PWA'en er efterfølgende udkommet med ca. 30 opdateringer, hvilket vi ser som en meget stor succes. At få lagt fejlrettelser og flere funktioner ud til brugerne er blevet væsentligt nemmere og hurtigere nu. Appen opdaterer sig selv til nyeste version ved brug.
- Nogle af forbedringerne i PWA'en er mulighed for at uploade fotos og lydfiler fra telefonen, som er langt mere fleksibel hvad angår filformat og filstørrelse. Der er også tilføjet mulighed for at indtaste observationer af ynglepar i appen, hvilket heller ikke tidligere har været muligt i nogen af DOFbasens apps. Det samme

gælder forstyrrelser. Som noget helt nyt kan tællepræcision nu angives i PWA'en, og der er valgfri udløbsfrist på hemmeligholdte observationer.

- I marts 2023 blev Spontantællinger lanceret i DOFbasen (som del af Punkttællingsprojekt 2.0), hvilket man indtaster her: <https://spontan.dofbasen.dk/>. Det er 5-minutters punkttællinger, som kan udføres hvor som helst og når som helst. Alle (sikkert bestemte) fuglearter skal indtastes, hvorved man får et meget højt antal 0-registreringer, der har store anvendelsesmuligheder i mange forskellige typer analyser. Dette kan bl.a. give mere præcise fænologigrafer, som nu kan ses for ca. 30 almindelige arter på Danmarks Fugle: <https://dofbasen.dk/danmarksfugle/>. Der blev i 2024 indtastet i alt 62.100 obs på 8720 spontantællinger af 213 observatører.
- Der har længe været efterspurgt en funktion til at sende en notifikation til DOFbasens Kvalitetsudvalg (DKU) på observationer, der ser ud til at være fejlbehæftede. Dette er nu muligt at gøre på den observationsside, som fremkommer hvis man klikker på fx antal individer på en observation. Det er fortsat helt op til DKU at vurdere, om det er en sag, der skal tages op, og der er desværre ikke ressourcer til at garantere, at DKU svarer på disse notifikationer.
- Arbejdet på at lave en ny søgemaskine i DOFbasen, der skulle rette mange fejl og begrænsninger i den gamle søgeside samt introducere nye funktioner, er sat på pause på ubestemt tid pga. manglende ressourcer til softwareudvikling.
- Der leveres fortsat data til EuroBirdPortal-samarbejdet (<http://eurobirdportal.org/den/da/>) samt til GBIF (<https://www.gbif.org/dataset/95db4db8-f762-11e1-a439-00145eb45e9a>), hvorfra Arter.dk henter DOFbasedata.
- På forsiden af www.dofbasen.dk annoncerer vi løbende alle større ændringer og planlagt nedetid samt lægger opråb for deltagelse i særlige tællinger, kig forbi!

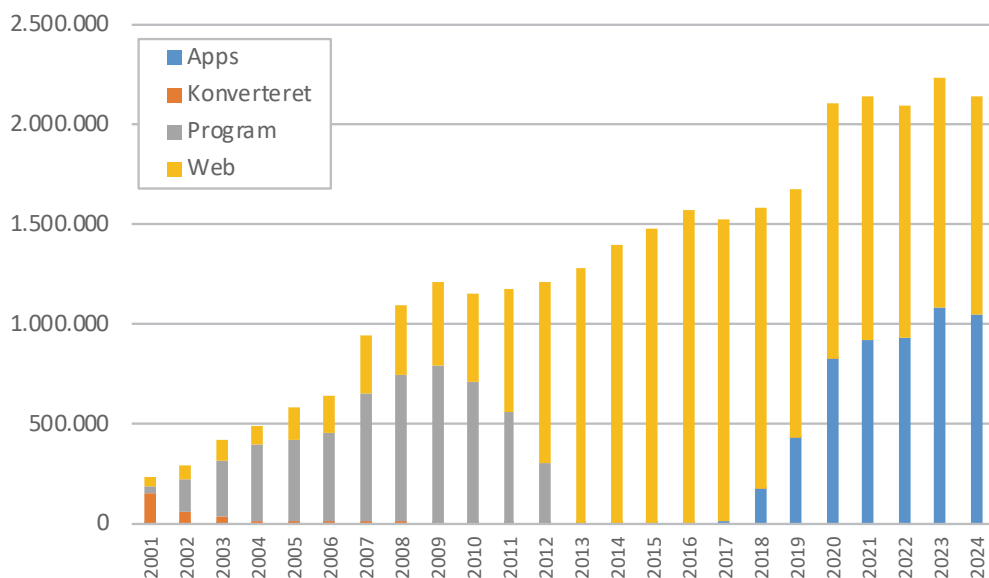

Vindrossel, Kalvebod Fælled, 6. januar 2024. Foto: Jan Speiermann.

Figur 1. Observationer pr lokalitet i DOFbasen 2024

Observationer pr år efter indtastningsmåde

Figur 2. Observationer i DOFbasen pr år 2001-2024 efter indtastningsmåde. Bemærk, at halvdelen af indtastningerne nu kommer via apps, ca. en fjerdedel af disse kommer fra PWA'en.

Tabel 1. De 10 talrigeste arter i DOFbasen 2024 (ikke renset for gengangere)

	Antal fugle		Antal obs	
	2024	Ændring ift. 2019-23	2024	Ændring ift. 2019-23
Bramgås	16.235.762	-4%	20.614	+11%
Stær	6.422.849	-40%	21.593	-6%
Grågås	4.273.066	-10%	43.205	+8%
Hjejle	3.293.953	-10%	7.482	-8%
Ringdue	2.854.491	-9%	47.327	+21%
Almindelig Ryle	2.787.931	-4%	9.918	-11%
Ederfugl	2.525.286	+28%	14.129	+7%
Sortand	2.524.423	+36%	9.786	+10%
Pibeand	2.416.744	+10%	18.472	+3%
Troldand	2.135.398	+5%	20.320	+13%

Tabel 2. De 10 arter med størst vækst i antal fugle indtastet i DOFbasen 2024 (uden SU-arter og ikke renset for gengangere)

	Antal fugle		Antal obs	
	2024	Ændring ift. 2019-23	2024	Ændring ift. 2019-23
Citronvipstjert	103	+198%	103	+203%
Sydlig Nattergal	219	+187%	219	+192%
Steppehøg	1.961	+167%	1.626	+145%
Sodfarvet Skråpe	698	+147%	321	+63%
Mandarinand	791	+134%	518	+119%
Kaspisk Måge	6.447	+122%	2.517	+56%
Lærkefalk	8.499	+121%	3.584	+50%
Aftenfalk	1.753	+110%	1.075	+81%
Mellemflagspætte	392	+100%	303	+73%
Lille Fluesnapper	845	+94%	725	+152%

Rødben, Nibe Bredning, 12. november. Foto: Albert Steen-Hansen.

Pibeænder og Atlingand, Ballum Forland, 2. maj 2024. Foto: Bo L. Christiansen.

Tabel 3. De 10 arter med størst fald i antal fugle i DOFbasen 2024 (uden SU-arter og ikke renset for gengangere)				
	Antal fugle		Antal obs	
	2024	Ændring ift. 2019-23	2024	Ændring ift. 2019-23
Kvækerfinke	183.458	-99%	5.311	-7%
Hvidvinget Korsnæb	3	-96%	2	-94%
Sandterne	1	-95%	1	-94%
Stor Stormsval	6	-92%	6	-89%
Storkjove	223	-91%	198	-71%
Hortulan	5	-91%	5	-91%
Mellemkjove	19	-88%	19	-83%
Brun Løvsanger	8	-87%	8	-86%
Søkonge	157	-83%	140	-71%
Høgesanger	19	-80%	19	-78%

Tabel 4. De 10 arter med flest indtastninger i DOFbasen 2024.	
Antal indtastninger 2024	
Ringdue	47.327
Krage	44.930
Solsort	44.424
Grågås	43.205
Musvåge	40.730
Gråand	38.373
Fiskehejre	36.453
Musvit	34.989
Knopsvane	34.608
Gransanger	31.662

Stor Korsnæb, Asserbo, 18. januar 2024.
Foto: Steen Højmark-Jensen.

Mosehornugle, Maden Helnæs, 8. februar 2024. Foto: Erik Thomsen.

Stor Skallesluger, Broager Strand, 29. marts 2024. Foto: Finn Carlsen.

Projekt Truede og Sjældne Ynglefugle

Af Timme Nyegaard

Projekt Truede og Sjældne Ynglefugle påbegyndtes af DOF i 1998 og har kørt siden da efter skiftende modeller for dataindsamling, artsudvalg og finansiering.

Projektets nuværende fase er finansieret via aftalen mellem Miljøministeriet og DOF, som i 2023 blev forlænget til at gælde frem til og med 2027. Her leverer vi yngleoplysninger på udvalgte arter i de Fuglebeskyttelsesområder, hvor de er på udpegningsgrundlaget.

Dette program har vi i projektet valgt at udvide ved at overvåge arterne over hele landet og yderligere supplere med truede og sjældne ynglefuglearter, som ikke er på listen, i det omfang der melder sig folk til at følge dem.

De arter, som projektet er forpligtiget til at levere data på, er Hvid Stork, Sort Stork, Havørn, Kongeørn, Fiskeørn, Vandrefalk, Hedehøg, Mosehornugle, Perleugle, Sorthovedet Måge og Markpiber. Se alle projektarterne i tabel 1.

Artskoordinatorernes aktiviteter

For hver art er der udpeget en eller flere frivillige artscoordinatorer til først og fremmest at overvåge arten og/eller koordinere et frivillignetværk, der gør det. Alle oplysninger om ynglepar/ynglekolonier indtastes i DOFbasen med eksakte koordinater mindst en gang om året. En sammenstilling/vurdering af landsbestanden publiceres hvert år i Fugleåret. Der holdes møde en gang om året, hvor alle artscoordinatorer inviteres. Det er muligt for

artscoordinatorerne at søge økonomisk støtte til særlige aktiviteter.

Besøg www.dof.dk/fakta-om-fugle/truede-og-sjaeldne-ynglefugle/arter-og-artscoordinatorer for at se navn og kontaktoplysninger på artscoordinatorerne.

Rovterne, Vallensbæk-Ishøj Enge, 2. september 2025.

Foto: Finn Carlsen.

Tabel 1.

Ynglebestandsopgørelser for projektarterne i 2018-2024. * angiver arter med myndighedsrapportering. - angiver at arten ikke er omfattet af projektet det pågældende år. Parenteser angiver estimeret bestandsstørrelse, når det optalte vurderes at være væsentligt under det reelle antal ynglepar. 0 angiver at arten ikke er registreret ynglende i Danmark det pågældende år. Bemærk at der løbende kommer nye oplysninger til projektet, og at de ældre bestandstal derfor kan være justeret ift. tidligere publiceringer.

Art	Ynglepar i 2018	Ynglepar i 2019	Ynglepar i 2020	Ynglepar i 2021	Ynglepar i 2022	Ynglepar i 2023	Ynglepar i 2024
Sangsvane	7-9	9-12	14-16	11-12	12-13	8-10	10-13
Bramgås	4410	Ikke muligt	Ikke muligt	2795	Ikke muligt	Ikke muligt	Ikke muligt
Stor Skallesluger	143-147	(130-150)	168-176	167-179	168-171	172-174 (200)	200-202 (210)
Nordisk Lappedykker	0	0	0	0	0	0	0
Plettet Rørvagtel	71-74	136-157	67-75	61-69	88-92	71-72	116-137
Stylteløber	0	0	3	3	4	4-6	1
Hjejle	0	0	0	0	0	0	0
Stor Kobbersneppe	-	-	-	-	-	-	231-234
Brushane	-	-	-	-	31	26-27 (36)	68
Engryle	98	81-83 (104-106)	102-103	60-62 (92-94)	72-73	49 (69-70)	61-62
Rovterne	21-24	29-33	28-40	59-60	Ikke muligt	115	101-102
Sandterne	0	0	0-1	0	0	0	0
Sortterne	-	-	-	-	-	-	96
*Sorthovedet Måge	12-15	18-22	24	38-43	40-41	24-28	25-29
*Sort Stork	0	0	0	0	0	0	0
*Hvid Stork	2	3	7	7	9	10	8
Skkestork	383	460	452	592	529	409	625
Sølvhejre	10	5-6	26-28	31	32-33	38-49	72-73
*Perleugle	4-8	3-10	2-20	3-14	0-15	4-8	3-7
Spurveugle	0	0	0	0	0	1	0-1
*Mosehornugle	0-3	0	0-4	0	2-5	0-10	1-18
*Fiskeørn	5	6	8-9	8	6	9	9
*Kongeørn	5	5	5	5	4	5-6	6
Blå Kærhøg	0	0	0	0	0	0	0
*Hedehøg	24-27	25-26	19-20	22-28	20-26	21-27	23-29
Rød Glente	105 (200)	128-139 (200-210)	144-177	177-201 (300-350)	97-123 (350-400)	95-117 (350-400)	126-160 (350-400)
*Havørn	93	102	125	143	146	156	164
Biæder	4-5	5	6	0	0	0	4
Mellemflagspætte	0	0	0	0	0-1	0-3	2-4
Lærkefalk	-	-	-	-	7-8 (20-30)	12 (20-30)	10-12 (20-30)
*Vandrefalk	14	13	17	15	14	9	13
Stor Tornskade	-	0-1	0	0	-	-	0
Pungmejse	-	5-16	4-9	3-13	3-4	6-8	6-9
Lundsanger	1-3	3	1-2	0	0	0	4-11
Høgesanger	0	0	0	0	1	1	0
Vandstær	4	1-2	1	1	3-6	2-4	1
*Markpiber	0-1	0	0	0	0	0-1	0

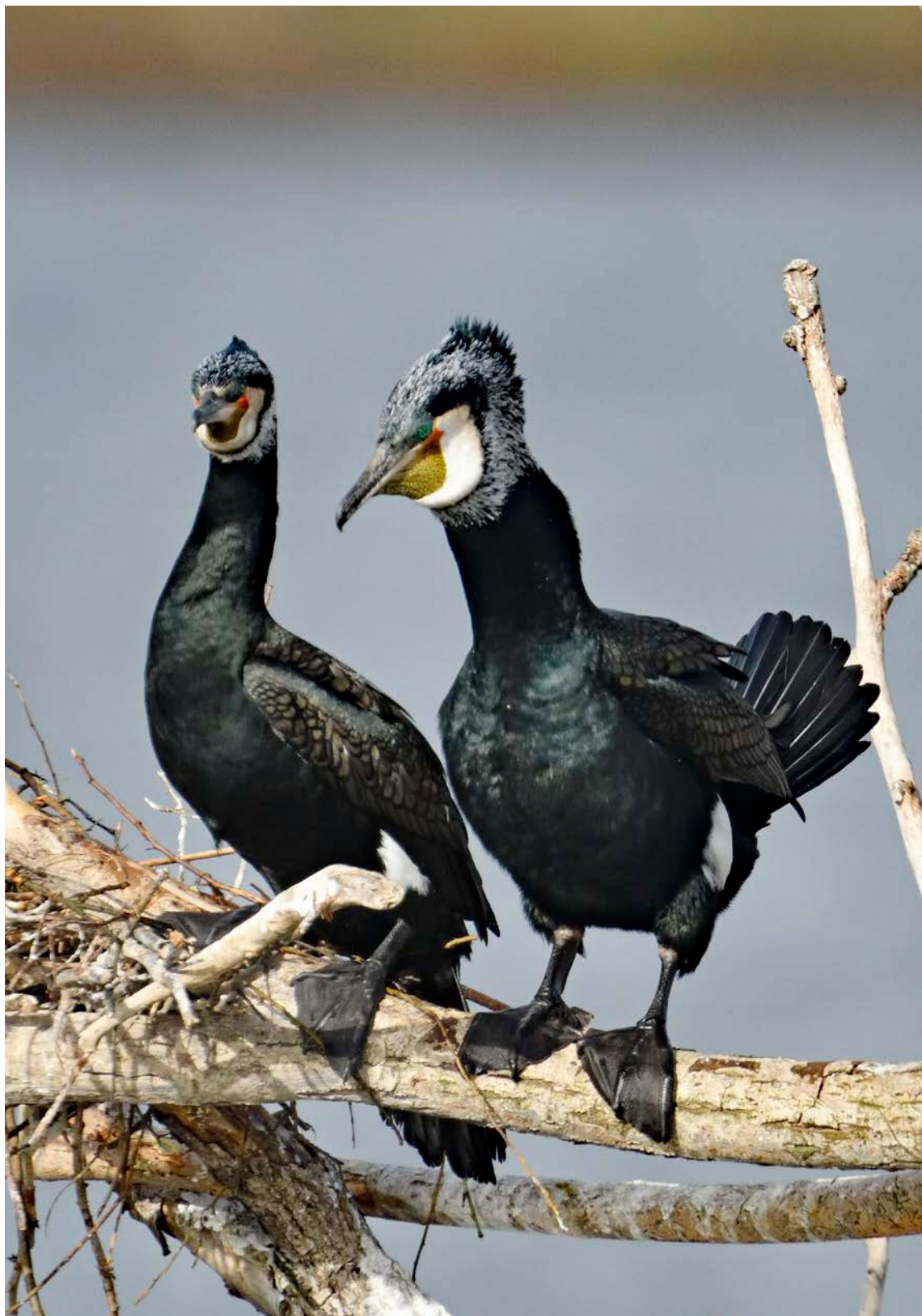
Sorthovedet Måge ad, Holme Sø Ishøj, 19. maj 2024.
Foto: Jan Speiermann.

Hedehøg, Borris Hede, 7. juli 2024.
Foto: Carsten Gørges Laursen.

Bramgås, Bøjden Nor, 30. oktober 2024. Foto: Erik Thomsen.

Skarv, Damhussøen, 18. marts 2024. Foto: John Larsen.

Skarvens ynglekolonier i 2024

Af Jacob Sterup og Thomas Bregnballe, Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet

Indledning

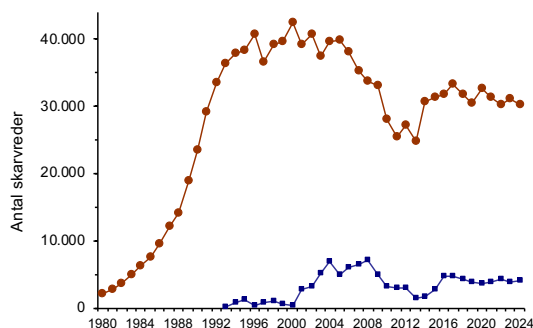
Rederne i alle landets skarvkolonier tælles så vidt muligt hvert år, således også i 2024. Tællingerne organiseres af Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) ved Aarhus Universitet på vegne af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. Et stort antal frivillige hjælper med optællingerne, mens de større kolonier tælles op af ornitologer med mange års erfaring. Optællingerne af reder sker så vidt muligt på det tidspunkt på foråret, hvor antallet af reder er på det højeste. Oplysninger indtastet i DOFbasen giver os hvert år viden om nye forsøg på kolonidannelse.

Status og udvikling

I 2024 blev der optalt 30.281 reder, hvilket svarer til en tilbagegang på 2,6 % eller 798 færre reder i forhold til året før. På landsplan har bestanden været ret stabil siden 2014. Bestandens størrelse har i de seneste år svaret til ca. 80 % af det antal, der yngede i landet, da bestanden kulminerede omkring 2000. Udviklingen i bestanden fra 1980 til 2024 er vist i Fig. 1.

Inden for de områder, der er defineret for at følge regionale forskelle i udviklingen i antallet af ynglende Skarver, var der store forskelle i udviklingen fra 2023 til 2024. Der var tilbagegang i regionerne vest for Storebælt, især omkring Limfjorden (tilbagegang på 27 %) og ved Lillebælt/sydlige Fyn (tilbagegang på 14 %). Til gengæld var der fremgang i de to regioner øst for Storebælt på samlet set 10 %. I rapporten om ynglebestanden af skarver i Danmark i 2024 (Sterup & Bregnballe 2025) er udviklingen i regionerne og i de større kolonier nærmere beskrevet.

Figur 1.

Udviklingen i antallet af skarvreder i Danmark fra 1980 til 2024. Antallet af reder, hvor Skarver blev forhindret i at få unger, er vist med den nederste kurve – dette antal indgår i det samlede antal reder.

Kolonierne

Antallet af reder optalt i de enkelte kolonier er angivet i Tabel 1. Koloniernes placering og omtrentlige størrelse er vist på kortet i Figur 2.

I 2024 havde vi kendskab til i alt 89 lokaliteter med ynglekolonier af Skarver, hvilket er to flere end i 2023, og det er det hidtil næsthøjeste antal. Vi fik kendskab til ti nye ynglelokaliteter i 2024, mens Skarverne forsvandt fra otte lokaliteter. De fleste af de forladte kolonier havde kun

Skarv, Vaserne, 9. april 2024. Foto: Finn Carlsen.

Tabel 1. Antal skarvræder optalt i de enkelte kolonier i Danmark i 2024

Region	Lokalitet	2024
Vestlige Jylland	Havrvig Polde	1104
	Filsø Mellemsø	878
	Skjern Enge	128
	Sandøen, Felsted Kog	127
	Svingel Engsø	40
	Skjern Enge	54
Limfjorden	Melsig	434
	Flyndersø	300
	Hald Sø	230
	Krik Sandø	153
	Rønholm	118
	Spøttrup Sø	89
	Lund Fjord	64
	Selbjerg Vejle	58
	Rotholmene	46
	Lovns Sø	13
	Ejerslev Røn	8
Nordlige Kattegat	Middelgrund	8
	Venø	3
	Ndr. Rønner	1291
	Hirsholmene	968
	Fuglsø Mose	825
	Rørdal Lergrave	462
	Sdr. Rønner	207
	Vesterkær ved Ringsø, Pindstrup	94
	Kielstrup Sø	79
	Toftesø	69
	Skagen Nordstrand	60
	Molhøj Sø	55
	Nørlev Sø	42
	Læsø Rende Fyr	35
Sydvestlige Kattegat	Købsted	19
	Knogen, Læsø	12
	Stavns Fjord	2019
	Svanegrunden	1175
	Esbechholme og Flintholm, Odense Fjord	514
	Vængesø	402
	Rands Fjord	311
	Bosserne	275
	Rugård Sø	249
	Sorteø, Odense Fjord	216
	Vorsø	184
	Stenøerne, Odense Fjord	81
	Mågeøerne	57
	Amstrup Mose, Gylting	27
	Årslev Engsø	7

Region	Lokalitet	2024
Lillebælt og sydlige Fyn	Brændegård Sø	878
	Botofte Skovmose, Langeland	875
	Hopsø	410
	Kidholmene	297
	Olde Nor	224
	Bundsø, Als	175
	Vresen	160
	Haven v/Søby, Ærø	168
	Ll. Græsholm ved Bredholm	97
	Gråsten Slotssø	78
	Langholmshoved/ Langholm	57
	Nakkebølle Inddæmning	13
	Nordlige Sjælland	1027
Nordlige Sjælland	Skarresø	1027
	Hellebæk Skov	746
	Hovvig	663
	Højbjerg Skov, Korsør	532
	Peberholm, Øresund	500
	Vaserne	372
	Holløse Bredning/ Ellemosen	305
	Damhussøen	295
	Saltholm	250
	Esrup Sø	250
	Selsø	211
	Søholm Engsø	200
	Sortedamssøen	160
	Arresø ved Arresøkanal	159
	Overby, Sjællands Odde	115
	Bognæs	56
Sydøstlige Danmark	Tempelkrogsøen	26
	Lysegrund Fyr	20
	Snoldelev Mose	4
	Ormø	1610
	Nakskov Fjord	970
	Ålholm	923
	Lindholm, Møn	825
	Malurholm	685
	Maribo Søndersø	637
	Dyrefod	612
Sydøstlige Danmark	Hundsemyre, Bornholm	541
	Rågø Sande	387
	Vensholm	105
	Ægholm	71
	Hjelm Ø	55
Sydøstlige Danmark	Storeager	1

eksisteret i få år og var ganske små. En markant undtagelse fra dette var kolonien på Tyreholm, der blev opgivet efter at have eksisteret i 34 år. Kolonien var i en årrække en af landets største med omkring 3.500 reder, og så sent som i 2021 var der stadig over 1.000 reder. Årsagen til, at kolonien blev forladt, var formentlig en kombination af væsentlige forstyrrelser fra Havørne gennem flere år, et udbrud af fugleinfluenza i 2022, samt dannelsen af en ny koloni på Lindholm under tre km derfra.

Der var i alt seks kolonier med over 1.000 reder i 2024. Stavns Fjord på Samsø var fortsat landets største med 2.019 reder. Her var der et fald på ca. 600 reder i forhold til året før, formentlig som følge af kraftig påvirkning fra Havørne gennem flere år. De øvrige kolonier med over 1.000 reder var Ormø ved Sydsjælland (1.610 reder), Ndr. Rønner (1.291 reder), Svanegrunden nord for Endelave (1.175 reder), Havrvig Polde (1.104 reder) og Skarresø på Vestsjælland (1.027 reder).

Havørne

Som i tidligere år sås tegn på, at en række af de danske skarvkolonier er væsentligt påvirket af Havørne. Dette gælder særligt de kolonier, hvor Skarverne yngler på jorden, og hvor der i forbindelse med optælling af reder ses mange tomme reder eller kun nylagte æg. Observationerne tyder på, at den væsentligste påvirkning består i, at måger stjæler æg, når de voksne Skarver er skræmt

væk fra rederne af en Havørn, men der gøres få konkrete observationer af dette.

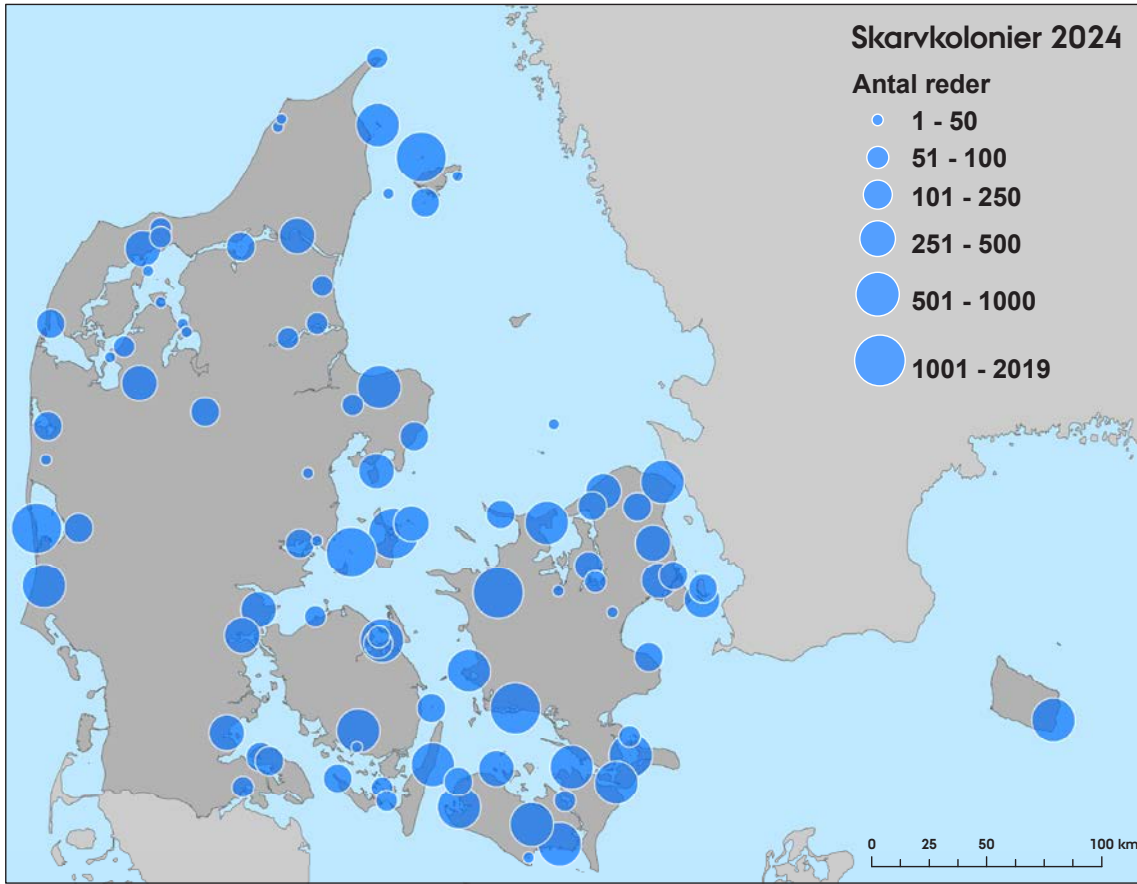
Forvaltende tiltag

I 2024 blev der efter tilladelse fra Naturstyrelsen gennemført forvaltende tiltag i 13 skarvkolonier. I ti af kolonierne foretog Naturstyrelsen selv reguleringen, mens den i tre kolonier blev foretaget af private. Indgrebene berørte i alt 3.959 reder, svarende til ca. 13 % af alle skarvreder i landet. Særlig høj grad af regulering finder sted i Vestjylland, på Hirsholmene/Læsø og i Øresund (Saltholm og Peberholm). I næsten alle tilfælde bestod indgrebene i oliering af æggene, dog skete det i to kolonier ved fjernelse af reder og ødelæggelse af æg. Herudover foregår der beskydning af ynglefuglene ved nogle af kolonierne, men vi har ikke kunnet tilvejebringe præcise informationer om, i hvilket omfang denne form for regulering blev benyttet ved danske skarvkolonier i 2024.

Referencer

Sterup, J. & Bregnballe, T. 2025. Danmarks ynglebestand af skarver i 2024. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 41 s. - Teknisk rapport fra DCE Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 328. https://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Tekniske_rapporter_300-349/TR328.pdf

Figur 2.

Størrelse og placering af de danske skarvkolonier i 2024. Cirklernes størrelse svarer til antallet af optalte reder.

Landsvale, Strødam Engsø, 5. juni 2024. Foto: Finn Carlsen.

Dansk ringmærkning 2024

- Statens Naturhistoriske Museums ringmærkningsaktiviteter i Danmark

Af Jesper J. Madsen, Amanda Johannisson, Tom S. Romdal, Kasper Thorup og Anders P. Tøttrup

Årets ringmærkninger

I 2024 er der i alt ringmærket 76.798 fugle i Danmark og på Færøerne med Statens Naturhistoriske Museums (SNM) ringe.

På Færøerne er der ringmærket 2.010 fugle fordelt på 10 arter, alle ikke-spurvefuglearter. Det samlede antal ringmærkede fugle er på et normalt niveau og skyldes primært den store mærkningsindsats på Lille Stormsval. De tre talrigeste mærkede arter i 2024 er Lille Stormsval (1.587 fugle), Stor Stormsval (208) og Havterne (57). De fleste ringmærkningsaktiviteter, der i disse år foregår på Færøerne, er projektmærkning målrettet specifikke arter.

I Danmark er der i 2024 ringmærket 74.788 fugle, hvoraf 12% (9.089) er mærkninger af redeunger eller ikke-flyvefærdige unger (tabel 3). Det samlede antal ringmærkede fugle i 2024 er 11.535 færre end i 2023. Niveauet er 13% lavere end gennemsnittet for perioden 1999–2023, som er på 86.039 pr. år med udsving mellem 51.564 i 1999 og 121.730 i 2014.

Årsagerne til det relativt lave antal mærkede fugle i 2024 er formentlig flere. Blandt andet var der i 2024 ingen større 'invasioner' blandt småfuglearterne. Endvidere har flere småfuglebestande udvist tegn på dårlig ynglesæson i 2024 (antydtes bl.a. i CES-data). Slutteligt har der i 2024 været færre ringmærkningsaktiviteter omkring nogle større arter, der tidligere er mærket i større antal. Det gælder f.eks. Skarv, Sølvmåge, Stormmåge, Hættemåge og Fjordterne. For Skarvens vedkommende skyldes det formentlig, at arten i de seneste år har haft dårligere

ynglevilkår på grund af et stigende antal havørne, der fouragerer i Skarv-kolonierne i yngletiden (T. Bregnballe prs. medd.).

I 2024 er der i alt ringmærket 177 arter i Danmark (tabel 3). Et par underarter, som i dag betragtes som arter ifølge nogle systematikker, er her bibeholdt som én art (f.eks. Sædgås).

For 22 arter er der ringmærket mere end 1.000 individer, og for 62 arter er der mærket mere end 100 individer. Tilsvarende tal for 2023 er hhv. 24 og 68, og for 2022 hhv. 28 og 68.

I 2024 er der ikke tilføjet nye arter til listen over ringmærkede fuglearter i Danmark. Ringmærkningen bidrog dog med at dokumentere meget sjældne arters forekomst i Danmark (SU-arter): Tajgapiber (3/11 Gedser), Spottesanger (27/8 Fanø – landets 9. fund) og Himalayasanger (5/11 Christiansø). Blandt andre sjældne arter ringmærket i 2024 kan fremhæves Lille Stormsval (1), Tredækker (6), Bjergpiber (1), Sydlig Nattergal (1), Flodsanger (5), Buskrørsanger (2), Høgesanger (7), Lundsanger (5), Hvidhalset Fluesnapper (1) og Nøddekrige (1).

De fem talrigeste ringmærkede arter i 2024 er alle at finde blandt spurvefuglene: Fuglekonge (6.727), Rødhals (6.695), Gransanger (5.087), Musvit (4.646) og Munk (3.574). Både for Rødhals, Gransanger og Munk har der siden 2019 været en jævn nedadgående tendens i antal årlig mærkede fugle, hvorimod for Fuglekonge og Musvit er antallet nogenlunde på niveau med de seneste år.

I alt 372 ringmærkede Stillitter i 2024 er mange og skyldes måske at bestanden er i fremgang over de sidste 15–20 år, i hvert fald er antal mærkede Stillitter steget relativt jævnt siden da. Samme tendens ses hos Rødtoppet Fuglekonge, hvor der de seneste tre år er ringmærket rekord mange fugle: 140 i 2022, 174 i 2023 og 152 i 2024.

I forbindelse med fangst om natten, med brug af termisk kikkert, er der de sidste par år ringmærket ekstraordinært mange Sanglærker og Bomlærker, blandt andet i Thy og ved Blåvand. Alene i 2024 er der mærket henholdsvis 159 Sanglærker og 33 Bomlærker, hvilket er relativt mange.

Modsatte tendens, jævn og konstant faldende antal mærkninger, ses hos Landsval, hvor der i 2024 blev mærket 1.107 fugle, en nedadgående tendens siden 1996 og det næstlaveste antal siden 1983. Samme tendens ses hos Grønirisk, hvor der i 2024 blev mærket 1.134 fugle, det laveste antal siden 1979. For både Jernspurv og Tornsanger, som i en årrække på 15–20 år er mærket i et stigende antal, har antal mærkede fugle været faldende de seneste 5 år, som måske kan tolkes som en tilbagegang for bestanden.

Blandt ikke-spurvefugle er de talrigeste ringmærkede arter i 2024 Splitterne (1.383), Sildemåge (754), Hættemåge

Rødrygget Tornskade, CES Nordre Klapper, 16. maj 2024.
Foto: Amanda Johannisson.

Blåmejser, voksen (venstre) og ungfugl (højre), Blåvand Fuglestation, 10. november 2024. Foto: Blåvand Fuglestation.

måge (659), Huldue (641) og Skovsneppe (393). Antal ringmærkede Skovsnepper er det højeste antal mærkede fugle i Danmark på et enkelt år. De tidligere rekorder er fra 2023 (334) og 2022 (318), og det høje antal de seneste tre år skyldes overvejende målrettet natfangst i Nordvestjylland. Antal mærkede Hættemåger er de laveste siden 2004 (542). Antal mærkede Splitternes, Sildemåger og Hulduer ligger på niveau med de seneste 4-5 års mærkninger.

For ikke-spurvefuglearter er der i 2024 ringmærket rekord mange Rovterner (31). Tidligere rekord er blot fra året før, med 19 fugle i 2023. I alt 50 mærkede Stor Præstekrave i 2024 er det højeste antal siden 1988 (55), og antal mærkede Vandrikser (18) er ligeledes det højeste siden 2009 (23).

I 2024 blev der ringmærket en Trane ved natfangst. Det er kun den 7. trane, som er ringmærket i Danmark. Blandt andre usædvanlige mærkninger af ikke-spurvefuglearter kan nævnes Lille Stormsval (1), Sangsvane (1), Kongeørn (7) og Kirkeugle (31).

Projektmærkning

Al ringmærkning af fugle under Statens Naturhistoriske Museum har et formål. Museet har defineret fire overordnede ringmærkningsprojekter: Monitorering, Fåtalige Ynglefugle, Bestandsbiologiske Langtidsstudier og Specialprojekter. Beskrivelse af retningslinjer, mål og rammer for disse aktiviteter er at finde på ringmærkningens hjemmeside www.rc.ku.dk/til-ringmaerken.

To vigtige delprojekter under monitoreringsprojektet er standardiseret ringmærkning af ynglende småfuglearter igennem CES-projektet, samt standardiseret ringmærkning af trækfugle på fuglestationerne.

Under CES-projektet blev der i 2024 ringmærket 2.453 fugle og aflæst 847 fugle, primært ynglende småfugle. En årsrapport for CES-projektet findes som separat afsnit her i Fugleåret 2024. Tak for indsatsen til de mange ringmærkere, som deltager i dette spændende projekt.

Ringmærkning på fuglestationerne har forgået i årtier. I 2024 er der blevet ringmærket på seks fugle- og ringmærkningsstationer (tabel 1). Stationerne stod for 54% af det samlede antal mærkninger i Danmark i 2024. Det er en høj andel og skyldes formentlig god bemanning af ringmærkere på Christiansø, Gedser, Blåvand og Skagen i begge træksæsoner, men også nogle af de før nævnte

grunde. De seneste fem år har fuglestationsandelen ligget på 38-50% af det samlede antal mærkninger i Danmark. Et sted mellem 50-100 ringmærkere bidrager med ringmærkningen på fuglestationerne, nogle i kortere perioder andre i uger, måneder eller en hel sæson.

Projektet Fåtalige Ynglefugle er opdelt i flere delprojekter, typisk artsprojekter, som ikke nødvendigvis ringmærker mange fugle, men i stedet nøje følger ind- og udvandring, overlevelse m.v. for den enkelte art. Blandt artsprojekterne kan for 2024 fremhæves, at 15 unger af Hvid Stork blev ringmærket, 36 unger af Hedeheg blev mærket i det sydvestjyske og 7 unger af Kongeørn i det nordjyske, hvilket er det højeste antal mærkede på ét år. Endvidere er tre unger af Almindelig Ryle mærket på Tipperne, 32 unger af Rovterne ved Fyn og Møn (under ledelse af Århus Universitet), 14 unger og 3 voksne af Stor Hornugle, for til sidst at nævne 179 unger af Vendeahals, som er mærket i Vest- og Nordjylland.

For flere af delprojekterne under Projektet Fåtalige Ynglefugle udvides mærkningen med påsætning af loggere. I 2024 satte SNM loggere på Hvid Stork (5 unger) (figur 3), Havørn (1), Rød Glente (6) og Stor Hornugle (2). Ud over fåtalige ynglefuglearter satte SNM også loggere på 30 Solsorte i Skagen, Blåvand og på Fyn, og som noget helt nyt på 11 Rørsangere i Vejlerner. Brugen af loggere til forskellige videnskabelige formål bliver mere og mere udbredt, og det er et ønske for museet, at flere ringmærkere oplæres i denne håndterings- og påsætningsteknik. Derfor er det dejligt, at vi møder en stor interesse blandt ringmærkerne for denne type mærkning – tusind tak for det.

I 2024 fortsatte SNM samarbejdet med Fødevarestyrelsen og Statens Serum Institut om den nationale overvågning af fugleinfluenza og West Nile Virus. Samarbejdet med Dyrenes Beskyttelse med at ringmærke nødstedte fugle på deres Vildtplejestationer fortsatte ligeledes i 2024. En del ringmærkere er involveret i disse projekter, og det er vi meget taknemlig for.

Stor flagspætte, CES Nordre Klapper, 2. juni 2024. Foto: Amanda Johannisson.

Ringmærkerne

Ringmærkningsadministrationen udstedte i alt 245 personlige licenser i 2024 gældende til Danmark og/eller på Færøerne, samt 11 gruppelicenser, 6 stationslicenser og 11 vildtplejestationslicenser. Det er det højeste antal personlige licenser udstedt i Danmark på et enkelt år. I årene 1999-2023 er gennemsnitligt udstedt 190 personlige licenser årligt, varierende mellem 169-229. I 2024 var de personlige licenser fordelt på 70 A-licenser, 32 B-licenser, 44 C-licenser og 99 X-licenser.

En licens er gældende for et år ad gangen, og alle, der ringmærker fugle i Danmark, skal have en gyldig personlig licens. Yderligere information om licenser findes på Ringmærkningsadministrationens hjemmeside (www.rc.ku.dk/til-ringmaerkeren/licenser).

Seks ringmærkergrupper (RG) er mere eller mindre aktive i Danmark i 2024: Nordjysk RG, Nordvestjysk RG, Østjysk RG, Fyn RG, Sydvestsjælland RG og Lolland-Falster-Møn RG. Nogle af grupperne har et højt aktivitetsniveau med flere forskellige mærkningsprojekter, f.eks. CES-projektet og/eller har en fuglestation tilknyttet.

Årets genmeldinger

I 2024 er der behandlet 2.553 genmeldinger, som er tilgået Ringmærkningsadministrationens database. De er fordelt på 1.737 genmeldinger af fugle ringmærket i Danmark (95 arter) og 737 genmeldinger i Danmark af fugle ringmærket i udlandet (114 arter) (tabel 3). De behandlede genmeldinger omfatter 142 arter. For Færøerne er der desuden behandlet 16 genfund af fugle mærket på Færøerne og 24 genmeldinger af fugle mærket i udlandet, fordelt på henholdsvis 8 og 6 arter (i alt 12 arter).

Bemærk at genmeldingstallene ikke indeholder tusindvis af aflæsninger af farveringe fra de store og omfattende farvemærkningsprojekter på bl.a. gæs, Knopsvane og måger. Aflæsninger af disse arter videresendes normalt til de projektansvarlige for videre behandling.

Ud over de behandlede genmeldinger modtog Ringmærkningsadministrationen i alt 11.970 lokale aflæsninger i Danmark og 233 i Færøerne fra ringmærkerne og fuglestationerne. Lokale aflæsninger er aflæsninger af fugle, som ringmærkeren eller gruppen selv har ringmærket, og kaldes også egenaflæsninger eller lokalaflysninger.

For Danmark omfatter lokalaflysningerne i 2024 i alt 91 arter, hvoraf 23 arter ikke er genmeldt på anden vis (tabel

Havørn, han, 3k, Ny Frederikskog, 13. marts 2024.

Foto: Torben Andersen.

3). Blandt disse 23 arter er naturligvis en række standfugle, f.eks. Sumpmejs (142), Skægmejs (97), Spætmejs (66), Træløber (31) og Topmejs (30) som de talrigeste, men også lokalaflysninger af trækfuglearter som Nattergal (13) og Rødrygget Tornskade (11) er værd at nævne, samt ikke-spurvefuglearter så som Vandrikse (3) og Toppet Skallesluger (2). De lokale aflæsninger har stor betydning for beregninger af demografiske parametre som f.eks. overlevelse og ungeproduktion.

Lokalaflysningerne på Færøerne er fordelt på 8 arter, flest af Lille Stormsval (187), Mallebuk (12) og Almindelig Skråpe (12).

Genfund af fugle ringmærket i Danmark

Blandt genfund af fugle ringmærket i Danmark, er 890 genmeldinger behandlet i 2024 genmeldt i udlandet, fordelt på 655 forskellige individer (fig. 1 & tabel 2). I alt 13 fugle er genmeldt fem gange eller mere, fordelt på 8 Skestørke, 2 Hættemåger, 2 Splitterner og 1 Dværgterne.

Genfundene i udlandet er fordelt på 25 lande (fig. 1 & tabel 2), hvor de nordligste er en Rødhals i Norge, en Sædgås i Sverige og en Solsort i Finland, og de sydligste er tre Splitterner i Sydafrika samt Splitterne, Dværgterne, Fjordterne og Hvidbrystet Præstekrave fra Vestafrika. Mod sydøst er ét genfund af en Gærdesanger i Egypten (et genfund fra 1983, genbehandlet i 2024). Flest genfund er fra Tyskland (249), Storbritannien (166) og Holland (121) (tabel 2).

Der kunne fremhæves mange interessante og spændende genfund som er behandlet i 2024, her er blot enkelte udvalgte:

En Grønsiken ringmærket 16/4 2024 ved Svankær i Thy, blev aflæst 11 dage senere (27/4) på Shetlandsøerne nord for Skotland, 663 km nordvest for Svankær. Langt de fleste genfund af grønsiskner ringmærket i Danmark, er genfundet nord for Danmark i Norge, Sverige og Finland eller syd til sydvest for Danmark, så sydligt som Portugal, Marokko og Italien. Mod vest, på De Britiske Øer, er blot 8 dansk-mærkede Grønsiskner genfundet før 2024.

Ringmærkerkusus, Gedser Fuglestation, 27-29. september 2024. Foto: Jon Stenz.

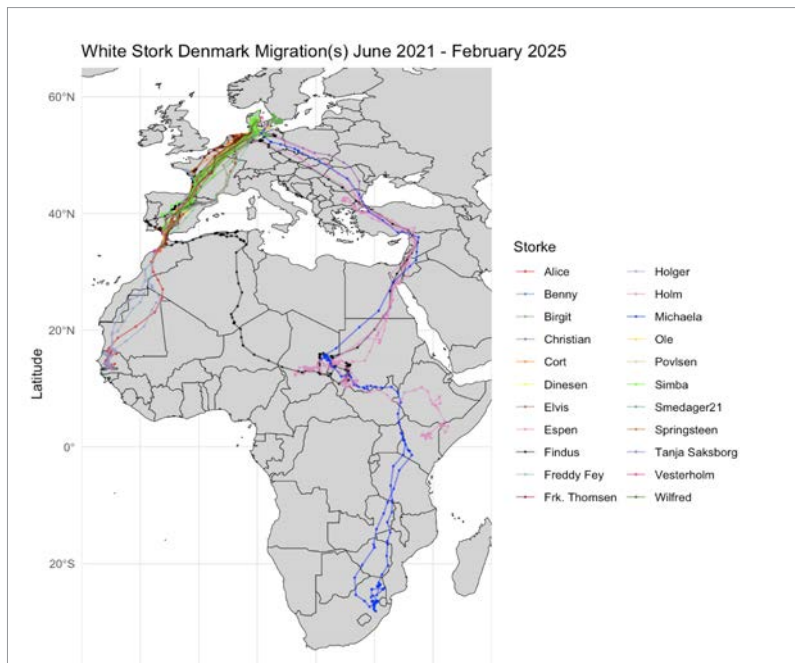
Kirkeuglen er en meget stationær og yderst sjælden ynglefugl med blot 15 yngelpar tilbage på landsplan. I juli 2024 skete noget mærkværdigt, da en rugende Kirkeugle blev aflæst i Himmerland 5/7 2024. Fuglen rugede efter sigende på fire æg. Kirkeuglen var blevet ringmærket et år tidligere, 14/6 2023 som unge i et kuld på 6 i en rede nær Silkeborg, mere end 87 km væk. Det er meget atypisk at unge Kirkeugler flyver mere end 15 km væk fra deres fødested. Denne ungfugl har derfor været på en 'meget lang' tur og er fløjet fire gange længere, end hvad der normalt forventes af denne art.

Der er ringmærket relativt få Enkeltbekkasiner i Danmark. Til og med 2021 er der i alt mærket 675 fugle, med omkring fem fugle årligt de sidste 15 år. Derimod er der i over tre år, 2022-2024, ringmærket intet mindre end 239 fugle, hvilket skyldes målrettet natfangst med termisk kikkert. En af disse fugle blev ringmærket 12/10 2023 på Grenen i Skagen. Halvanden måned senere, 28/11, blev fuglen skudt nær Bordeaux i det sydlige Frankrig, 1.618 km sydsydvest for Skagen. Enkeltbekkasiner ringmærket i Danmark er primært genfundet mod sydvest i Frankrig, Spanien og Marokko. To fugle er genfundet i det nordlige Finland og Norge.

Lille Fluesnapper overvintrer som en af de få langdistancetrækkende småfuglearter i Indien, og europæiske bestande trækker således om efteråret mod østsyd-øst. Derfor er det bemærkelsesværdigt at en ung Lille Fluesnapper ringmærket ved Blåvands Huk d. 5/9 2024, blot 11 dage senere 16/9, er aflæst ved Landguard Point på Englands sydøstkyst. Fuglen har således trukket mindst 600 km i sydvestlig retning om efteråret. I det sparsomme danske ringmærkningsmateriale på Lille Fluesnapper (6 genfund i udlandet og 4 udenlandske fugle i Danmark), findes også en anden fugl, som er fløjet i modsat retning af artens normale trækretning om efteråret. En fugl mærket 31/8-1972 på Utklippan i Sydøstsvrige blev aflæst 16 dage senere, 16/9, 487 km mod vest i Blåvand. Fuglen fra 2024 er desuden det første genfund på De Britiske Øer af en dansk-mærket Lille Fluesnapper. De tidligere udenlandske fund er fra Sverige (5) og Finland (1).

Genfund af fugle ringmærket i udlandet

De 737 genfund i Danmark af fugle ringmærket i udlandet, som er behandlet i 2024, omfatter i alt 625 forskellige individer fra 23 lande, inkl. Island i nordvest (storkjove), Svalbard/Norge i nord (Almindelig Ryle, Kortnæbbet Gås), Rusland i nordøst (Islandsk Ryle, Rødstrubet Lom mfl.), Tyrkiet i sydøst (Gærdesanger) og Senegal i syd (Dværg-

Figur 3. Positioner for 22 GPS-mærkede hvid storker fra Danmark. I alt 19 GPS-fugle forlod landet og kunne følges på deres træk sydover: 14 fugle trak mod sydvest til Frankrig, Spanien, Marokko og Vestafrika, 4 fugle trak mod sydøst til Tyrkiet, Øst- og Sydafrika, og én fugl trak først sydøst og i efterfølgende sæsoner mod sydvest (Findus).

terne) (fig. 2). Flest genfund er af fugle ringmærket i vores nabolande: Sverige (170), Tyskland (122) og Norge (97) efterfulgt af Polen (89), Finland (65) og Holland (45).

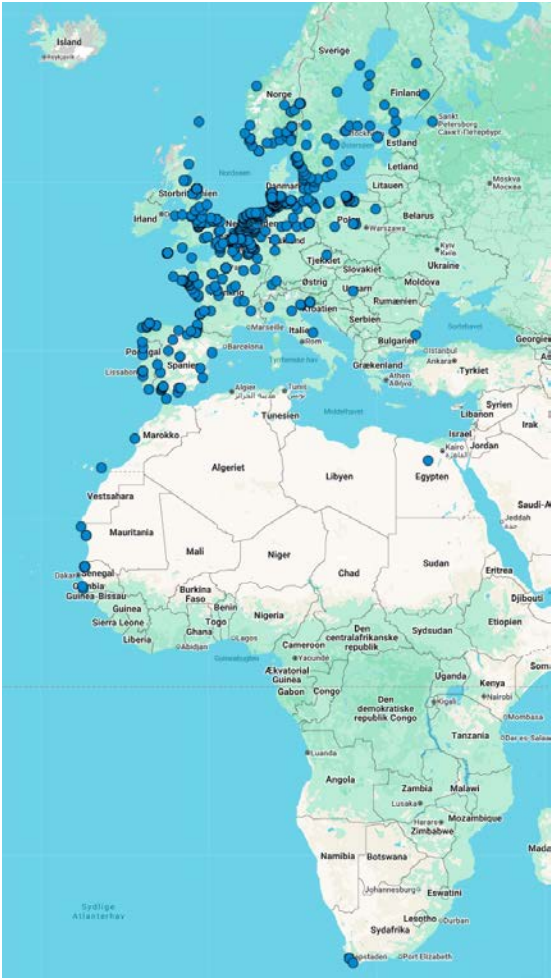
Også her er mange interessante genfund som kunne fremhæves, her er blot et par enkelte:

Under vadefuglenes 'efterårstræk' blev der 17/7 2024 set og fotograferet en farvemærket Islandsk Ryle på stranden nord for Blåvands Huk. Det viste sig, at fuglen var ringmærket som en voksen han 28/6 2019 på Tajmyrhalvøen i det nordligste Rusland af et hollandsk forskerteam. I lige linje er der 4.100 km mellem Tajmyrhalvøen og Blåvands Huk – en strækning fuglen med stor sandsynlighed har fløjet mindst 11 gange siden den blev ringmærket, svarende til over 45.000 km på fem år!

En ringmærket Havørn blev 26/12 2023 fotograferet på Skjern Enge. Fuglen var mærket i Norge et halvt år tidligere, 6/8 2023 ved Oslo Fjord. Den unge ørn havde således passeret Skagerrak, som på det smalleste sted er ca. 110 km bredt. Dette er den første norsk-mærkede Havørn som er genmeldt i Danmark.

I en sø ved Gisselfeld, Sydsjælland, blev der 5/3 2024 fotograferet en farvemærket Sølvhejre. Det viste sig at fuglen var mærket som redeunge 5/6 2022 ved søen Alausas i det nordøstlige Litauen, 866 km fra Gisselfeld. Sølvhejre er endnu ikke ringmærket i Danmark, men efterhånden som arten bliver mere og mere almindelig, er der aflæst 12 forskellige fugle fra henholdsvis Litauen (5), Letland (2), Polen (2), Ukraine (1), Holland (1) og Sverige (1).

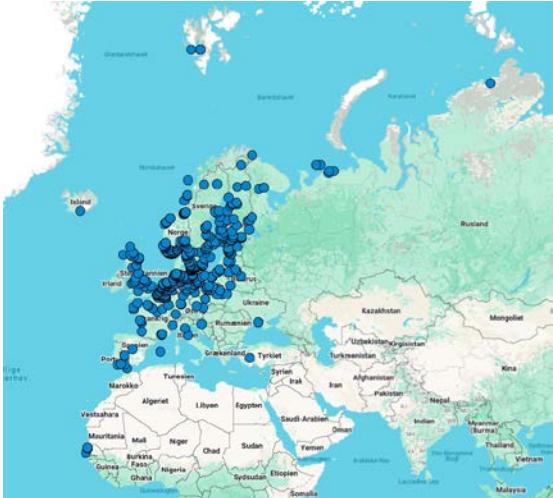
Den 4/5 2024 fik en medarbejder fra Kyndbyværket fotograferet den ene forældrefugl af det lokale Vandre-

Figur 1. Den geografiske fordeling af genfund i udlandet af fugle ringmærket i Danmark som er behandlet af Ringmærkningsadministrationen i 2024. (n=890).

falkepar. Fuglen var farvemærket og afslørede, at fuglen var ringmærket 17/5 2021 som redeunge i Meppel i det nordlige Holland, 506 km fra Kyndby. Ikke nok med at genfundet dokumenterer, at Vandrefalke udklækket langt fra Danmark kan begynde at yngle her i landet, er genfundet også det første i Danmark af en Vandrefalk ringmærket i Holland. Ifølge Vandrefalkeeksperter udgør Danmark sandsynligvis et område, hvor de nord- og vesteuropæiske bestande af Vandrefalk har et overlap i yngleudbredelse.

Ud for Thorsminde fandt en fisker 22/11 2024 en druknet ringmærket Rødstrubet Lom i sit fiskenet. Ringen var russisk og var blevet sat på fuglen 7/7 2022 på øen Ostrov Kolgujev i Barentshavet, godt 2.480 km fra Thorsminde. Det er det første fund i Danmark af en Rødstrubet Lom ringmærket i Rusland, og dermed også den Rødstrubet Lom som har tilbagelagt den længste dokumenterede afstand i det danske ringmærkningsmateriale. Da arten er vanskelig at fange uden for yngletiden, er der i Danmark kun ringmærket 13 Rødstrubet Lom. Derimod er der i

Figur 2. Den geografiske fordeling af mærkningslokaliteter for fugle ringmærket i udlandet og gemeldt i Danmark, som er behandlet af Ringmærkningsadministrationen i 2024 (n=625 fugle med 737 genfund).

Danmark genfundet 34 Rødstrubet Lom mærket i udlandet. Disse fugle stammer primært fra Sverige og Finland, men også to fra Norge optræder i materialet. Ringmærkningsadministrationen bringer spændende, interessante og sjove historier fra ringmærkningsverden på Facebook gruppen "Natursens Hus på Statens Naturhistoriske Museum".

Afslutning

Ringmærkningsadministrationen takker alle vores mange frivillige ringmærkere, som rundt i hele landet gør et stort arbejde for ringmærkningen og fuglelivet i Danmark – en stor og varm tak til jer alle – stort som småt! Desuden en tak til alle, der på den ene eller anden måde har bistået ringmærkningen i 2024, blandt andet ved at støtte vores ringmærkere eller ved at indsende oplysninger om fund af ringmærkede fugle.

Fund af ringmærkede fugle

Genfund eller aflæsninger af ringmærkede fugle bør indsendes via www.fuglering.dk.

Tabel 1. Antal mærkninger og aflæsninger i 2024 på seks fugle- og ringmærkningsstationer.

Fuglestation	Mærkninger	Aflæsninger
Skagen	6.647	950
Blåvand	4.556	990
Fanø	1.477	220
Keldsnor	3.957	296
Gedser	7.954	1.375
Christiansø	15.916	1.968
Sum	40.507	5.799

Tabel 2. Genfund i udlandet af fugle ringmærket i Danmark og behandlet af Ringmærkningsadministrationen i 2024

Art	Nord for Danmark					Sydvest for Danmark										Sydøst for Danmark				Afrika					Sum		
	Norge	Sverige	Finland	Rusland	Estland	Tyskland	Storbritannien	Kanaloerne	Nordsoen	Holland	Belgien	Frankrig	Schweiz	Spanien	Portugal	Italien	Polen	Tjekkiet	Ungarn	Bulgarien	Egypten	Marokko	Mauritanien	Senegal		Gambia	Sydafrika
Skarv	4	3				25	2			7	3	8	1	6			1										60
Hvid Stork						13																					13
Skestork						134	12			22		49		19	6	3						1					246
Knopsvane																	1										1
Sædgås (tajga-/tundra)		1																									1
Grågås										2																	2
Havørn		1				3																					4
Hedehøg		1																									1
Spurvehøg		1				1																					2
Tårnfalk						2																					2
Vandrefalk		1																									1
Hvidbrystet Præstekrave																							1				1
Enkeltbekkasin												1															1
Skovsneppe												1															1
Sorthovedet Måge										1							2										3
Hættemåge		1	2	1	1		32			16	14	5					1										73
Stormmåge		4	2		1					2							1										10
Sildemåge		1				3	58		1	1		5		1													70
Sølvmåge	3	3				13				8							2										29
Middelhavsmåge																1											1
Kaspisk Måge						5											3										8
Svartbag		2				2	8			5																	17
Ride												1															1
Splitterne					2	5	43			27	1	4		1	2	7	41			1				1	1	3	139
Fjordterne	2																							4			6
Dværgterne						31	1			11							1							2	1		49
Alk		1																					2	2	1		1
Huldue												2															2
Slorugle		1																									1
Sanglærke										1																	1
Jernspurv		2								2	4																8
Rødhals	1		1			2				2	1	1															8
Blåhals											1																1
Rødstjert		1									2	1															4
Ringdrossel												1															1
Solsort	1	2	2				2																				7
Sangdrossel										1		1		8													10
Vindrossel								1																			1
Sivsanger						1				1																	2
Kærsanger		1																	1								2
Rørsanger											6			1													7
Gærdesanger		1																			1						2
Tornsanger											1																1
Havesanger											1																1
Munk	1					3	1			2	2						1										10
Gransanger	1						1			7																	9
Løvsanger	2	3									3																8
Fuglekonge		1				1	1			1	1																5
Rødtoppet Fuglekonge										1																	1
Lille Fluesnapper							1																				1
Broget Fluesnapper													1	1													2
Sortmejs			1																								1
Blåmejs		1				2																					3
Musvit		1																									1
Stær							1					1															2
Bogfinke	1	2					1			1																	5
Grønirisk	2	2								1	1																6
Stillits	4																										4
Grønsiken	8	1				1	2																				12
Tornirisk											1																1
Gråsisken	7	1	1			2					3																14
Kernebider												1															1
Rørspurv											2																2
Sum	37	40	9	1	4	249	166	1	1	121	48	82	2	37	8	11	53	1	1	1	1	1	3	7	2	3	890

Tabel 3. Antal fugle ringmærket i Danmark i 2024, samt antal genmeldinger behandlet af Ringmærkningsadministrationen i 2024. Medtaget i separat kolonne er ringmærkernes lokale aflæsninger (også kaldet "egne aflæsninger"). *Ekskluderet fra genfundstallene er et stort antal aflæsninger af farveringe på gæs, Knopsvane og flere mågearter.

Art	Latinsk navn	Mærkninger			Genfund*		
		Unger	Andet	Total	af DK ringe	lokale aflæsninger	af udenlandske ringe genfundet i DK
Rødstrubet Lorn	<i>Gavia stellata</i>						1
Mallemuk	<i>Fulmarus glacialis</i>						1
Lille Stormsvale	<i>Hydrobates pelagicus</i>		1	1			
Sule	<i>Sula bassana</i>						1
Skarv	<i>Phalacrocorax carbo</i>	161		161	107		19
Sølvhejre	<i>Egretta alba</i>						1
Fiskehejre	<i>Ardea cinerea</i>						2
Sort Stork	<i>Ciconia nigra</i>						1
Hvid Stork	<i>Ciconia ciconia</i>	15		15	14		43
Skestork	<i>Platalea leucorodia</i>	59		59	292		9
Knopsvane	<i>Cygnus olor</i>	70	60	130	26	4	9
Pibesvane	<i>Cygnus columbianus</i>						3
Sangsvane	<i>Cygnus cygnus</i>		1	1			1
Sædgås (tajga- /tundra)	<i>Anser fabalis/serrirostris</i>		6	6	4		6
Kortnæbbet Gås	<i>Anser brachyrhynchus</i>		1	1	1		12
Blisgås	<i>Anser albifrons</i>		2	2			3
Dværrgås	<i>Anser erythropus</i>						1
Grågås	<i>Anser anser</i>		3	3	71		35
Canadagås	<i>Branta canadensis</i>				1		3
Bramgås	<i>Branta leucopsis</i>						4
Nilgås	<i>Alopochen aegyptiacus</i>						1
Pibeand	<i>Anas penelope</i>						4
Krikand	<i>Anas crecca</i>						3
Gråand	<i>Anas platyrhynchos</i>	9	19	28	10	2	16
Spidsand	<i>Anas acuta</i>						2
Taffeland	<i>Aythya ferina</i>		1	1			
Troldand	<i>Aythya fuligula</i>		7	7	1		1
Ederfugl	<i>Somateria mollissima</i>		34	34	2	38	3
Hvinand	<i>Bucephala clangula</i>		1	1			
Toppet Skallesluger	<i>Mergus serrator</i>		10	10		2	
Rød Glente	<i>Milvus milvus</i>	6		6			3
Havørn	<i>Haliaeetus albicilla</i>	4		4	19		19
Rørhøg	<i>Circus aeruginosus</i>						1
Hedehøg	<i>Circus pygargus</i>	36		36	12		4
Duehøg	<i>Accipiter gentilis</i>				2		
Spurvehøg	<i>Accipiter nisus</i>		113	113	3	4	4
Musvåge	<i>Buteo buteo</i>		18	18	4	6	6
Lille Skrigeørn	<i>Aquila pomarina</i>						1
Stor Skrigeørn	<i>Clanga clanga</i>						2
Kongeørn	<i>Aquila chrysaetos</i>	7		7	1		
Fiskeørn	<i>Pandion haliaetus</i>						6
Tårnfalk	<i>Falco tinnunculus</i>	301	3	304	14		7
Vandrefalk	<i>Falco peregrinus</i>	7		7	4		7
Agerhøne	<i>Perdix perdix</i>		3	3			
Vagtel	<i>Coturnix coturnix</i>		3	3			
Fasan	<i>Phasianus colchicus</i>		16	16	6		
Vandrikse	<i>Rallus aquaticus</i>		18	18		3	
Blishøne	<i>Fulica atra</i>		24	24	3		3
Trane	<i>Grus grus</i>		1	1			
Strandskade	<i>Haematopus ostralegus</i>	9	6	15	1		3
Klyde	<i>Recurvirostra avosetta</i>	1		1			1
Stor Præstekrave	<i>Charadrius hiaticula</i>	21	29	50		8	8
Hvidbrystet Præstekrave	<i>Charadrius alexandrinus</i>				1		
Hjejle	<i>Pluvialis apricaria</i>		3	3			
Vibe	<i>Vanellus vanellus</i>	2	10	12		1	1
Islandsk Ryle	<i>Calidris canutus</i>						5
Sandløber	<i>Calidris alba</i>		1	1			

Art	Latinsk navn	Mærkninger			Genfund*		
		Unger	Andet	Total	af DK ringe	lokale aflæsninger	af udenlandske ringe genfundet i DK
Dværgryle	<i>Calidris minuta</i>						4
Krumnæbbet Ryle	<i>Calidris ferruginea</i>						1
Sortgrå Ryle	<i>Calidris maritima</i>		3	3			3
Almindelig Ryle	<i>Calidris alpina</i>	3	13	16			5
Enkeltbekkasin	<i>Lymnocyrtus minimus</i>		47	47	1	1	
Dobbeltbekkasin	<i>Gallinago gallinago</i>		64	64		1	1
Tredækker	<i>Gallinago media</i>		6	6			
Skovsneppe	<i>Scelopax rusticola</i>		393	393	5	61	7
Stor Kobbersnepe	<i>Limosa limosa</i>						3
Lille Kobbersnepe	<i>Limosa lapponica</i>		2	2			2
Rødben	<i>Tringa totanus</i>	3	2	5			5
Hvidklire	<i>Tringa nebularia</i>						1
Svaleklire	<i>Tringa ochropus</i>		11	11			
Tinksmed	<i>Tringa glareola</i>		1	1			
Mudderklire	<i>Actitis hypoleucos</i>		2	2			
Almindelig Kjøve	<i>Stercorarius parasiticus</i>				1		
Storkjøve	<i>Stercorarius skua</i>						1
Sorthovedet Måge	<i>Larus melanocephalus</i>	2		2	4		5
Hættemåge	<i>Larus ridibundus</i>	628	31	659	92		27
Stormmåge	<i>Larus canus</i>	18	47	65	18	2	6
Sildemåge	<i>Larus fuscus</i>	713	41	754	84		2
Sølvmåge	<i>Larus argentatus</i>	169	38	207	104	2	32
Middelhavsmåge	<i>Larus michahellis</i>				1		1
Kaspisk Måge	<i>Larus cachinnans</i>		2	2	20		59
Gråmåge	<i>Larus hyperboreus</i>						1
Svartbag	<i>Larus marinus</i>	211		211	37		9
Ride	<i>Rissa tridactyla</i>				8		16
Roverterne	<i>Sterna caspia</i>	31		31	4		11
Splitterne	<i>Sterna sandvicensis</i>	1382	1	1.383	299	83	59
Fjordterne	<i>Sterna hirundo</i>	22	10	32	6		3
Havterne	<i>Sterna paradisaea</i>	96		96			
Dværgterne	<i>Sterna albifrons</i>	64	17	81	58	42	16
Lomvie	<i>Uria aalge</i>		6	6			10
Alk	<i>Alca torda</i>		13	13	1	1	1
Tejst	<i>Cepphus grylle</i>	2		2	1		3
Huldue	<i>Columba oenas</i>	634	7	641	8	24	
Ringdue	<i>Columba palumbus</i>	4	61	65	5	9	
Tyrkerdue	<i>Streptopelia decaocto</i>		15	15			
Gøg	<i>Cuculus canorus</i>		6	6			
Slørugle	<i>Tyto alba</i>	284	5	289	23		2
Stor Hornugle	<i>Bubo bubo</i>	14	3	17	4	4	1
Kirkeugle	<i>Athene noctua</i>	30	1	31	3	13	
Natugle	<i>Strix aluco</i>	86	6	92			
Skovhornugle	<i>Asio otus</i>		2	2			1
Mosehornugle	<i>Asio flammeus</i>		2	2			
Natnavn	<i>Caprimulgus europaeus</i>		18	18		1	
Mursejler	<i>Apus apus</i>	17	3	20		2	
Isfugl	<i>Alcedo atthis</i>		19	19	2	8	
Vendehals	<i>Jynx torquilla</i>	179	39	218	5	23	
Grønspætte	<i>Picus viridis</i>		1	1			
Sortspætte	<i>Dryocopus martius</i>				4		
Stor Flagspætte	<i>Picoides major</i>		98	98	1	91	
Sanglærke	<i>Alauda arvensis</i>	1	158	159	1	59	
Digesvale	<i>Riparia riparia</i>		169	169			1
Landsvale	<i>Hirundo rustica</i>	838	269	1.107	3	52	2
Bysvale	<i>Delichon urbica</i>	16	21	37		3	
Tajgapiber	<i>Anthus hodgsoni</i>		1	1			
Skovpiber	<i>Anthus trivialis</i>		211	211		9	
Engpiber	<i>Anthus pratensis</i>		109	109		2	1
Bjergpiber	<i>Anthus spinoletta</i>		1	1			
Skærpiber	<i>Anthus petrosus</i>		18	18		1	10
Gul Vipstjert	<i>Motacilla flava</i>		124	124			

Art	Latinsk navn	Mærkninger			Genfund*		
		Unger	Andet	Total	af DK ringe	lokale aflæsninger	af udenlandske ringe genfundet i DK
Bjergvipstjert	<i>Motacilla cinerea</i>		9	9			
Hvid Vipstjert	<i>Motacilla alba</i>		56	56		11	1
Silkehale	<i>Bombycilla garrulus</i>		2	2			3
Vandstær	<i>Cinclus cinclus</i>						1
Gærdesmutte	<i>Troglodytes troglodytes</i>		2.707	2.707	2	427	1
Jernspurv	<i>Prunella modularis</i>	1	2.641	2.642	19	321	14
Rødhals	<i>Eriothacus rubecula</i>	13	6.682	6.695	9	1.232	11
Nattergal	<i>Luscinia luscinia</i>		44	44		13	
Sydlig Nattergal	<i>Luscinia megarhynchos</i>		1	1			
Blåhals	<i>Luscinia svecica</i>		66	66	2	6	
Husrødstjert	<i>Phoenicurus ochruros</i>		20	20			1
Rødstjert	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	24	777	801	6	49	2
Bynkefugl	<i>Saxicola rubetra</i>		23	23			
Sortstrubet Bynkefugl	<i>Saxicola torquata</i>		15	15			
Stenpikker	<i>Oenanthe oenanthe</i>		27	27		1	
Ringdrossel	<i>Turdus torquatus</i>		24	24	1		
Solsort	<i>Turdus merula</i>	28	2.978	3.006	36	797	6
Sjagger	<i>Turdus pilaris</i>		116	116		1	
Sangdrossel	<i>Turdus philomelos</i>	2	1.150	1.152	13	52	2
Vindrossel	<i>Turdus iliacus</i>		384	384	1	9	
Misteldrossel	<i>Turdus viscivorus</i>		12	12			
Græshoppesanger	<i>Locustella naevia</i>		12	12			
Flodsanger	<i>Locustella fluviatilis</i>		5	5		3	
Savisanger	<i>Locustella luscinioides</i>		1	1			
Sivsanger	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>		535	535	2	56	1
Buskrørsanger	<i>Acrocephalus dumetorum</i>		2	2			
Kærsanger	<i>Acrocephalus palustris</i>		567	567	3	48	
Rørsanger	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>		1.390	1.390	8	258	8
Drosselrørsanger	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>		2	2			
Gulbug	<i>Hippolais icterina</i>		592	592		124	4
Spottesanger	<i>Hippolais polyglotta</i>		1	1			
Høgesanger	<i>Sylvia nisoria</i>		7	7			
Gærdesanger	<i>Sylvia curruca</i>		1.649	1.649	4	364	1
Tornsanger	<i>Sylvia communis</i>		1.002	1.002	2	157	1
Havesanger	<i>Sylvia borin</i>		1.067	1.067	2	88	
Munk	<i>Sylvia atricapilla</i>	2	3.572	3.574	11	304	8
Lundsanger	<i>Phylloscopus trochiloides</i>		5	5		1	
Hvidbrynet Løvsanger	<i>Phylloscopus inornatus</i>		12	12		4	
Himalayasanger	<i>Phylloscopus humei</i>		1	1			
Skovsanger	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>		73	73		2	
Gransanger	<i>Phylloscopus collybita</i>		5.087	5.087	16	432	9
Sibirisk Gransanger	<i>Phylloscopus tristis</i>		1	1			
Løvsanger	<i>Phylloscopus trochilus</i>	1	2.681	2.682	14	166	1
Fuglekonge	<i>Regulus regulus</i>		6.727	6.727	12	1.049	17
Rødtoppet Fuglekonge	<i>Regulus ignicapillus</i>		152	152	2	77	2
Grå Fluesnapper	<i>Muscicapa striata</i>	4	314	318		8	
Lille Fluesnapper	<i>Ficedula parva</i>		40	40	1	1	
Hvidhalset Fluesnapper	<i>Ficedula albicollis</i>		1	1			1
Broget Fluesnapper	<i>Ficedula hypoleuca</i>	27	758	785	2	38	2
Skægmejse	<i>Panurus biarmicus</i>		491	491		97	
Halemejse	<i>Aegithalos caudatus</i>		196	196		36	1
Sumpmejse	<i>Parus palustris</i>	38	120	158		142	
Fyrremejse	<i>Parus montanus</i>		2	2			
Topmejse	<i>Parus cristatus</i>		49	49		30	
Sortmejse	<i>Parus ater</i>	35	92	127	1	25	
Blåmejse	<i>Parus caeruleus</i>	697	2.532	3.229	25	1.155	9
Musvit	<i>Parus major</i>	1540	3.106	4.646	27	2.317	8
Spætmejse	<i>Sitta europaea</i>	20	56	76		66	

Art	Latinsk navn	Mærkninger			Genfund*		
		Unger	Andet	Total	af DK ringe	lokale aflæsninger	af udenlandske ringe genfundet i DK
Træløber	<i>Certhia familiaris</i>		95	95		31	
Korttået Træløber	<i>Certhia brachydactyla</i>		32	32		5	
Pungmejse	<i>Remiz pendulinus</i>		1	1			
Rødrygget Tornskade	<i>Lanius collurio</i>	4	150	154		11	
Stor Tornskade	<i>Lanius excubitor</i>		2	2			
Skovskade	<i>Garrulus glandarius</i>		32	32		3	
Husskade	<i>Pica pica</i>	1	3	4	1		
Nøddekrige	<i>Nucifraga caryocatactes</i>		1	1			
Allike	<i>Corvus monedula</i>	8	4	12	1	3	
Råge	<i>Corvus frugilegus</i>		14	14	3		2
Krage	<i>Corvus corone</i>		4	4			
Stær	<i>Stumus vulgaris</i>	468	499	967	7	6	3
Gråspurv	<i>Passer domesticus</i>	2	415	417	2	21	
Skovspurv	<i>Passer montanus</i>	19	797	816	1	80	
Bogfinke	<i>Fringilla coelebs</i>		1.524	1.524	10	142	7
Kvækerfinke	<i>Fringilla montifringilla</i>		621	621	2	27	5
Gulirisk	<i>Serinus serinus</i>		1	1			
Grønirisk	<i>Carduelis chloris</i>		1.134	1.134	24	153	8
Stillits	<i>Carduelis carduelis</i>		372	372	7	16	1
Grønsiken	<i>Carduelis spinus</i>		2.637	2.637	20	195	10
Tornirisk	<i>Carduelis cannabina</i>		190	190	1	39	
Bjergirisk	<i>Carduelis flavirostris</i>		4	4			
Gråsiken	<i>Carduelis flammea</i>		1.556	1.556	16	17	2
Hvidsiken	<i>Carduelis homemanni</i>		1	1			
Lille Korsnæb	<i>Loxia curvirostra</i>		3	3			
Karmindompap	<i>Carpodacus erythrinus</i>		27	27		5	
Dompap	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>		1.094	1.094	9	344	1
Kernebider	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>		197	197	5	208	4
Snespurv	<i>Plectrophenax nivalis</i>		1	1			
Gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>		190	190	2	39	1
Rørspurv	<i>Emberiza schoeniclus</i>		914	914	2	96	
Bomlærke	<i>Miliaria calandra</i>		33	33			
Grågås x Candagås hybrid	<i>Anser anser x Branta canadensis</i>				1		
Landsvale x Bysvale hybrid	<i>Hirundo rustica x Delichon urbica</i>		1	1			
Ukendt art	<i>Carduelis homemanni</i>		5	5			
177 arter ringmærket 164 arter genmeldt 209 arter i alt		9.089	65.699	74.788	1.737	11.970	737

Frivillige ringmærkere, CES Nordre Klapper, 2. maj 2024. Foto: Rika Pydde.

Overvågningsprogrammet Constant Effort Sites (CES) – under Statens Naturhistoriske Museum

Af Amanda Johannisson, Tom S. Romdal, Jesper J Madsen, Anders Tøttrup og Kasper Thorup

I 2024 fortsatte ringmærkningen på landets CES-lokaliteter, et overvågningsprojekt som drives af Statens Naturhistoriske Museum i samarbejde med Danmarks Ringmærkeforening. De ældste lokaliteter, Brabrand Sø ved Århus og Nordre Klapper ved København, der begge startede den standardiserede ringmærkning i 2006, er fortsat aktive. Lokaliteten Rungstedlund i Nordsjælland gennemførte sit tredje aktive år, og for andet år foregik CES-mærkningen i Skagen ved Skarvsøen.

To nye pilotlokaliteter tilsluttede sig projektet; Søbo Løkker og Neble Lyngvej. Søbo Løkker på Fyn er opstået på initiativ fra ringmærker Jon E. Stenz, og ringmærkningen foregik både i Jons egen have og noget af det omkringliggende krat- og overdrevsområde ved Jordløse Bakker. Lokaliteten er dermed den første i det danske CES-materiale, der inddrager habitattypen 'Have'. Neble Lyngvej i Boeslunde blev igangsat af ringmærker Søren Klarskov Pedersen, der i mange år har ringmærket fugle på sin landejendom og nu ville deltage i CES-projektet. Lokaliteten er dermed den første i det danske CES-materiale, der inddrager lokalitetstypen 'Landbrug'.

Flere lokaliteter kunne berette om et usædvanligt vådt år, hvor flere steder var plaget af oversvømmede netbaner langt ind i foråret. Brabrand Sø ved Århus måtte aflyse første besøg i maj, da det ikke var muligt at tilgå fangstnettene. Også i Haulund ved Ribe var ringmærkerne plaget af meget vand, som gjorde netbanerne svært tilgængelige og formodentligt også påvirkede fangsttotalerne. 2024 var i Haulund så våd, at ringmærkerne blev nødt til at efterlade et par lukkede net ved slutningen af sæsonen som ikke kunne tilgås, indtil vandstanden havde lagt sig. Det blev af disse årsager besluttet, at Haulund lukker. Lokaliteten har været aktiv i fem sæsoner, og har dermed bidraget med værdifulde data til CES-projektet. Der arbejdes derimod på, at der i de kommende år afprøves en ny pilotlokalitet med koordinatoren Kurt Bredal Christensen i spidsen.

CES-sæsonen i 2024 bød på i alt 3300 fangster fordelt på 10 lokaliteter, hvilket var 4 fangster mere end i 2023, hvor der blev fanget 2996 fordelt på 8 lokaliteter. Fangster omfatter nymærkninger og aflæsninger af allerede ringmærkede fugle. Fangsterne var fordelt på 59

Første Mursejler fanget under CES overvågningsprogrammet, CES Brabrand Sø, 10. juni 2024. Foto: Henning Ettrup.

arter (tabel 1), herunder 5 ikke-spurvefuglearter; Gøg (1), Isfugl (5), Mursejler (1), Stor Flagspætte (19) og Vandrikse (1). De hyppigste arter for sæsonen i 2024 var Rørsanger (367) efterfulgt af Solsort (276), Gransanger (276) og Munk (275). Det er nyt at Solsort er blandt de allermest talrige fugle i fangsterne, og det skyldes ikke mindst den nyere lokalitet Rungstedlund, som fanger mange Solsorte. Tre nye arter for projektet blev fanget i 2024; Brabrand Sø fangede Flodsanger og Mursejler, og Skarvsøen fangede en Buskrørsanger.

I 2024 sæsonen deltog mindst 57 ringmærkere og hjælpere i CES-projektet i Danmark. Der blev gennemført formidling for elever, studerende og den brede offentlighed på flere lokaliteter. Interessen for at kunne opleve ringmærkning og fuglene helt tæt på er tilta-

gende, hvilket særligt kan ses i den stigende interesse fra bl.a. DOFs Ørneklubben, der i 2024 var på besøg ved tre lokaliteter.

En stor tak skal lyde til alle de lokale CES-koordinаторer; Henning Ettrup (Brabrand Sø), Kurt Bredal Christensen (Haulund), Michael Højgaard Hansen (Lunget), Søren Klarskov Pedersen (Nebler Lyngvej), Amanda Johannisson (Nordre Klapper), Signe A. M. Andersen og Philip Elbek (Rungstedlund), Simon Christiansen (Skarvsøen), Peter Teglhøj (Sydfyns Erhvervsforsøle), Jon E. Stenz (Søbo Løkker) og Tage Leegaard (Tømmerby Fjord). Uden jeres utrættelige indsats var det ikke muligt at gennemføre et så omfattende overvågningsprojekt af vores almindelige ynglefugle. Også mange tak til de mange frivillige ringmærkere og hjælpere, der støtter op om jeres lokale ringmærkning.

Læs mere om CES-projektet samt metoden, og læs den fulde årsrapport for 2024 på www.rc.ku.dk/overvaagning/constant-effort-site-ces/. Her findes bl.a. beskrivelser af årets gang for hver lokalitet, gennemgang af øvrige aktiviteter på lokaliteterne og demografiske indekser for de tre hyppigste arter. En analyse af det danske CES-materiale siden projektets start i 2006 er under udarbejdelse.

På www.ringmaerkning.dk findes CES-bloggen, som vedligeholdes af Danmarks Ringmærkerforening, hvor man løbende kan følge med i fangsterne på flere af lokaliteterne, samt tidligere udgivelser af årsrapporteringen af CES i Fugleåret.

Har du lyst til at tage del i CES-projektet som frivillig ringmærker? Så tag kontakt til Ringmærkningsadministrationen på Statens Naturhistoriske Museum (ringing@snm.ku.dk).

Aktive CES-lokaliteter i Danmark 2024, inkl. pilotlokaliteter.

Tabel 1. Antal fangster for hver af de 10 CES-lokaliteter fordelt på arter.

	Brabrand Sø	Haulund	Lunget	Neble Lyngvej	Nordre Klapper	Rungstedlund	Skarvsøen	Sydfyns EF	Søbo Løkker	Tømmerby	Total
	Århus	Ribe	Ørbæk	Boestunde	København	Rungsted Kyst	Skagen	Svendborg	Haarby	Vesløs	
Vandrikse							1				1
Gøg										1	1
Mursejler	1										1
Isfugl							1			4	5
Stor Flagspætte			5		6	6			2		19
Landsvale							1			1	2
Skovpiber					15						15
Engpiber					3						3
Hvid Vipstjert										1	1
Gærdesmutte	9	20	18	20	11	32		12	11	1	134
Jernspurv	3	9	5	44		5		18	15		99
Rødhals	4	14	10	1	2	40	2	31	2		106
Nattergal			1		1					1	3
Blåhals, Sydlig										11	11
Rødstjert			9	11	4	6		5	6	1	42
Solsort	8	4	36	56	9	88	4	25	46		276
Sangdrossel		4	3	1		12	1	5	4		30
Vindrossel						1					1
Flodsanger	1										1
Sivsanger	55						1			51	107
Buskrørsanger							1				1
Kærsanger	12	17	2	5			4	6	1	21	68
Rørsanger	37		2				157			171	367
Gulbug		1	1		1				12	1	16
Gærdesanger	3	1	6	24	20	2	24	4	10	28	122
Tornsanger	4			27	5		23	8	21	29	117
Havesanger	1	8	13	6	10		4	13	9	2	66
Munk	3	17	34	55	11	29	19	63	39	5	275
Skovsanger			1								1
Gransanger	34	32	31	32	41	8	19	47	16	16	276
Løvsanger	8	1	2	7	96	1	23	8	2	14	162
Fuglekonge							1	1			2
Grå Fluesnapper			2								2
Broget Fluesnapper						1					1
Skægmejse	9									65	74
Halemejse			4		5				5	1	15
Sumpmejse			12			2		2	8		24
Fyrremejse		1									1
Topmejse							1				1
Sortmejse							2			1	3
Blåmejse	31	12	17	35	16	11	13	14	17	28	194
Musvit	4	15	19	57	43	36		19	17	8	218
Spætmejse			4			3					7
Træløber				2	2	7		1	1		13
Korttået Træløber	1		6		1	1					9
Pungmejse										1	1
Rødrygget Tornskade					2				6		8
Skovskade	1				2						3
Husskade					2						2
Stær										1	1
Skovspurv				52					6	6	64
Bogfinke		1	5	3	1	4	5	4	6		29
Grønirisk	1			21				1	5	8	36
Stillits					1						1
Gråsiken	2						3			2	7
Dompap	1	7	9	3				6	2		28
Kernebider		2									2
Gulspurv			2	4				3	12	1	22
Rørspurv	38		2		3		13			147	203
Sum	271	166	261	466	313	295	323	296	281	628	3300
Antal arter	24	18	28	21	26	20	23	22	26	30	59

Artsindeks

Index henviser til omtale af arterne i afsnittene: Årsrapporten, SU-rapporten (dog ikke: Hybdrider samt forkastede sager og ikke-færdigbehandlede sager), nye arter for Danmark og Projekt Ørn.

Aftenfalk, <i>Falco vespertinus</i>	114	Dværgfalk, <i>Falco columbarius</i>	115
Alk, <i>Alca torda</i>	60	Dværggås, <i>Anser erythropus</i>	24
Almindelig Kjøve, <i>Stercorarius parasiticus</i>	56	Dværgmåge, <i>Hydrocoleus minutus</i>	67
Almindelig Ryle, Engryle, <i>Calidris alpina schinzii</i>	53	Dværgryle, <i>Calidris minuta</i>	56
Almindelig Skråpe, <i>Puffinus puffinus</i>	78	Dværgskarv, <i>Microcarbo pygmaeus</i>	161,189
Alpejernspurv, <i>Prunella collaris</i>	168	Dværgsnegås, <i>Anser rossii</i>	171
Alpesejler, <i>Tachymarptis melba</i>	161	Dværgterne, <i>Sternula albifrons</i>	62
Amerikansk Blishøne, <i>Fulica americana</i>	173	Dværgværling, <i>Emberiza pusilla</i>	143
Amerikansk Krikand, <i>Anas carolinensis</i>	32	Engsnarre, <i>Crex crex</i>	36
Amerikansk Kærhøg, <i>Circus hudsonius</i>	164	Enkeltebekkasin, <i>Lymnocyrtus minimus</i>	43
Amerikansk Pibeand, <i>Mareca americana</i>	157,173	Fiskeørn, <i>Pandion haliaetus</i>	96,266
Amerikansk Sortand, <i>Melanitta americana</i>	27	Fjeldvåge, <i>Buteo lagopus</i>	106
Amerikansk Svaleklire, <i>Tringa solitare</i>	173	Flodsanger, <i>Locustella fluviatilis</i>	123
Amerikansk Svømmesnepe, <i>Phalaropus tricolor</i>	157	Fuglekongesanger, <i>Phylloscopus proregulus</i>	125
Atlingand, <i>Anas querquedula</i>	30	Fyrremejse, <i>Poecile montanus</i>	119
Audouinsmåge, <i>Ichtyaetus audouinii</i>	159	Grønlandsk Blisgås, <i>Anser albifrons flavirostris</i>	24
Biæder, <i>Merops apiaster</i>	110	Grønspætte, <i>Picus viridis</i>	111
Bjerghortulan, <i>Emberiza buchanani</i>	169,197	Gråmåge, <i>Larus hyperboreus</i>	72
Bjerglærke, <i>Eremophila alpestris</i>	122	Gråsejler, <i>Apus pallidus</i>	162
Bjergpiber, <i>Anthus spinoletta</i>	138	Gul vipstjert, Gulhovedet, <i>Motacilla flava flavissima</i>	134
Blå glente, <i>Elanus caeruleus</i>	162	Gulirisk, <i>Serinus serinus</i>	141
Blå kærhøg, <i>Circus cyaneus</i>	102	Gulnæbbet Albatros, <i>Thalassarche chlororhyncos</i>	174
Blåhals, nordlig, <i>Luscinia svecica svecica</i>	130	Gåsegrib, <i>Gyps fulvus</i>	162
Blåhals, sydlig, <i>Luscinia svecica cyaneola</i>	131	Halsbåndstroland, <i>Aythya collaris</i>	155
Bramgås, <i>Branta leucopsis</i>	22	Havørn, <i>Haliaeetus albicilla</i>	106,273
Brilleand, <i>Melanitta perspicillata</i>	28	Hedehøg, <i>Circus pygargus</i>	103,275
Brilleterne, <i>Onychoprion anaethus</i>	159	Hedelærke, <i>Lullula arborea</i>	121
Broget Fluesnapper, <i>Ficedula hypoleuca</i>	133	Himalayasanger, <i>Phylloscopus humei</i>	167
Brun løvsanger, <i>Phylloscopus fuscatus</i>	126	Hjelskallesluger, <i>Lophodytes cucullatus</i>	171,172
Brun Sule, <i>Sula leucogaster</i>	160	Hortulan, <i>Emberiza hortulana</i>	144
Brushane, <i>Calidris pugnax</i>	50	Hvepsevåge, <i>Pernis apivorus</i>	96
Buskrørsanger, <i>Acrocephalus dumetorum</i>	123	Hvid stork, <i>Ciconia ciconia</i>	79
Bælttestødfisker, <i>Megaceryle alcyon</i>	174	Hvidbrynet Løvsanger, <i>Phylloscopus inornatus</i>	124
Canadagås, <i>Branta canadensis</i>	22	Hvidbrystet Præstekrave, <i>Charadrius alexandrinus</i>	40
Cistussanger, <i>Cisticola juncidis</i>	166	Hvidhalset Fluesnapper, <i>Ficedula albicollis</i>	133
Citronvipstjert, <i>Motacilla citreola</i>	134	Hvidhovedet Havørn, <i>Haliaeetus leucocephalus</i>	174
Damklire, <i>Tringa stagnatilis</i>	49	Hvidkronet Spurv, <i>Zonotrichia leucophrys</i>	175,193
Drosselrørsanger, <i>Acrocephalus arundinaceus</i>	123	Hvidnæbbet Lom, <i>Gavia adamsii</i>	75
Duehøg, <i>Accipiter gentilis</i>	100	Hvidsirken, <i>Acanthis hornemanni</i>	140
Dværgcanadagås, <i>Branta hutchinsii</i>	171	Hvidskægget Terne, <i>Chlidonias hybrida</i>	159

Hvidstrubet Spurv, <i>Zonotrichia albicollis</i>	170	Mandarinand, <i>Spatula querquedula</i>	26
Hvidvinget Korsnæb, <i>Loxia leucoptera</i>	140	Markpiber, <i>Anthus campestris</i>	136
Hvidvinget Måge, <i>Larus glaucoides</i>	73	Marmorand, <i>Marmaronetta angustirostris</i>	172
Hvidvinget Terne, <i>Chlidonias leucopterus</i>	65	Mellemflagspætte, <i>Dendrocopos medius</i>	112,164
Hvidøjet And, <i>Aythya nyroca</i>	30	Mellemkjove, <i>Stercorarius pomarinus</i>	57
Hvinand, <i>Bucephala clangula</i>	28	Middelhavsskråpe, <i>Puffinus yelkouan</i>	160
Hærfugl, <i>Upupa epops</i>	109	Middelhavssølvmåge, <i>Larus michahellis</i>	71
Høgesanger, <i>Sylvia nisoria</i>	127	Mosehornugle, <i>Asio flammeus</i>	92
Iberisk Sanger, <i>Curruca iberiae</i>	168	Mudderklire, <i>Actitis hypoleucos</i>	46
Indisk gås, <i>Anser indicus</i>	23	Munk, <i>Sylvia atricapilla</i>	127
Islom, <i>Gavia immer</i>	74	Musvåge, <i>Buteo buteo</i>	108
Jagtfolk, <i>Falco rusticolus</i>	164	Natrávn, <i>Caprimulgus europaeus</i>	90
Japansk Trane, <i>Grus japonensis</i>	172	Nilgås, <i>Alopochen aegyptiaca</i>	26
Karmindompap, <i>Erythrura erythrura</i>	138	Nordisk Lappedykker, <i>Podiceps auritus</i>	33
Kaspisk Måge, <i>Larus cachinnans</i>	70	Nordsanger, <i>Phylloscopus borealis</i>	168
Kattedrossel, <i>Dumetella carolinensis</i>	175	Nøddekrige, <i>Nucifraga caryocatactes</i>	118
Kejserørn, <i>Aquila heliaca</i>	164	Odinshane, <i>Phalaropus lobatus</i>	47
Kirkeugle, <i>Athene noctua</i>	91	Parulasanger, <i>Setophaga americana</i>	175
Klireryle, <i>Calidris himantopus</i>	158	Perleugle, <i>Aegolius funereus</i>	91
Knarand, <i>Anas strepera</i>	31	Pibesvane, <i>Cygnus columbianus</i>	19
Kohejre, <i>Bubulcus ibis</i>	90	Pileværling, <i>Emberiza rustica</i>	169
Kongeederfugl, <i>Somateria spectabilis</i>	27	Pirol, <i>Oriolus oriolus</i>	117
Kongeørn, <i>Aquila chrysaetos</i>	98,270	Plettet Rørvagt, <i>Porzana porzana</i>	37
Korttået Lærke, <i>Calandrella brachydactyla</i>	166	Pomeransfugl, <i>Charadrius morinellus</i>	39
Krognæb, <i>Pinicola enucleator</i>	169	Prærietrane, <i>Antigone canadensis</i>	157,173
Krumnæbbet Ryle, <i>Calidris ferruginea</i>	52	Pungmejse, <i>Remiz pendulinus</i>	119
Kærløber, <i>Calidris falcinellus</i>	51	Purpurhejre, <i>Ardea purpurea</i>	161
Langnæbbet Sneppeklire, <i>Limnodromus Scolopaceus</i> .	157	Ride, <i>Rissa tridactyla</i>	68
Lapværling, <i>Calcarius lapponicus</i>	143	Ringdrossel, <i>Turdus torquatus</i>	129
Lille Bjergand, <i>Aythya affinis</i>	156	Rosenbrystet Tornskade, <i>Lanius minor</i>	165
Lille Flagspætte, <i>Dendrocopos minor</i>	112	Rosenstær, <i>Pastor roseus</i>	128
Lille Fluesnapper, <i>Ficedula parva</i>	132	Rovterne, <i>Hydroprogne caspia</i>	64
Lille Gulben, <i>Tringa flavipes</i>	158,173	Rustand, <i>Tadorna ferruginea</i>	26
Lille Kjove, <i>Stercorarius longicaudus</i>	57	Rød glente, <i>Milvus milvus</i>	104
Lille Præstekrave, <i>Charadrius dubius</i>	39	Rødbrystet Svale, <i>Cecropis seminufa</i>	166,185
Lille Skrigeørn, <i>Clanga pomarina</i>	98	Rødhalset Gås, <i>Branta ruficollis</i>	21
Lille Stormsvale, <i>Hydrobates pelagicus</i>	76	Rødhovedet And, <i>Netta rufina</i>	29
Lille Tårnfalk, <i>Falco naumanni</i>	164	Rødrygget Svale, <i>Cecropis daurica</i>	124
Lomvie, <i>Uria aalge</i>	62	Rødstrubet Lom, <i>Gavia stellata</i>	73
Lunde, <i>Fratercula arctica</i>	58	Rødstrubet Piber, <i>Anthus cervinus</i>	136
Lundsanger, <i>Phylloscopus trochiloides</i>	126	Rødtoppet Fuglekonge, <i>Regulus ignacapilla</i>	128
Lærkefalk, <i>Falco subbuteo</i>	115	Rødvinget Braksvale, <i>Glaerola pratincola</i>	158
Mallemuk, <i>Fulmarus glacialis</i>	76	Rørdrum, <i>Botaurus stellaris</i>	85

Rørhøg, <i>Circus aeruginosus</i>	103	Stenvender, <i>Arenaria interpres</i>	50
Sabinemåge, <i>Xema sabini</i>	69	Steppehøg, <i>Circus macrourus</i>	101
Sandterne, <i>Gelochelidon nilotica</i>	65	Steppeørn, <i>Aquila nipalensis</i>	163
Sangspurv, <i>Melospiza melodia</i>	175	Stillehavslom, <i>Gavia pacifica</i>	159
Sangsvane, <i>Cygnus cygnus</i>	20	Stor Hornugle, <i>Bubo bubo</i>	93,171
Sangtimalie, <i>Leiothrix lutea</i>	173	Stor Kobbersneppe, <i>Limosa limosa limosa</i>	42
Savisanger, <i>Locustella luscinioides</i>	124	Stor Kobbersneppe, Islandsk, <i>Limosa limosa islandica</i>	42
Sibirisk Fløjsand, <i>Melanitta stejnegeri</i>	155	Stor Korsnæb, <i>Loxia pytyopsittacus</i>	140
Sibirisk gransanger, <i>Phylloscopus collybita tristis</i>	126	Stor Skallesluger, <i>Mergus merganser</i>	29
Sibirisk Gul Vipstjert, <i>Motacilla tschutschensis</i>	168	Stor Skrigeørn, <i>Clanga clanga</i>	163
Sildemåge, Baltisk, <i>Larus fuscus fuscus</i>	72	Stor Stormsval, <i>Oceanodroma leucorhoa</i>	76
Silkehejre, <i>Egretta garzetta</i>	86	Stor Tornskade, <i>Lanius excubitor</i>	118
Skestork, <i>Platalea leucorodia</i>	84	Storkjove, <i>Stercorarius skua</i>	58
Skovsneppe, <i>Scolopax rusticola</i>	44	Storpiber, <i>Anthus richardi</i>	136
Skægmejse, <i>Panurus biarmicus</i>	120	Stribet Ryle, <i>Calidris melanotos</i>	55
Skærpiber, <i>Anthus petrosus</i>	137	Stylteløber, <i>Himantopus himantopus</i>	38
Slangeørn, <i>Circaetus gallicus</i>	162	Sule, <i>Morus bassanus</i>	82
Slørugle, <i>Tyto alba</i>	91	Svaleklire, <i>Tringa ochropus</i>	48
Småspove, <i>Numenius phaeopus</i>	41	Sydlig Nattergal, <i>Luscinia megarhynchos</i>	130
Snegås, <i>Chen caerulescens</i>	23	Søkong, Alle alle	61
Snespurv, <i>Plectrophenax nivalis</i>	142	Sølvhejre, <i>Ardea alba</i>	88
Sodfarvet Skråpe, <i>Puffinus griseus</i>	78	Sørgedue, <i>Zenaida macroura</i>	173
Sort Glente, <i>Milvus migrans</i>	105	Tajgapiber, <i>Anthus hodgsoni</i>	169
Sort Ibis, <i>Plegadis falcinellus</i>	84	Tajgæsægås, <i>Anser fabalis</i>	25
Sort Stork, <i>Ciconia nigra</i>	78	Tejst, <i>Cephus grylle</i>	58
Sortbrun And, <i>Anas rubripes</i>	157,181	Temmincksryle, <i>Calidris temminckii</i>	52
Sortbrynet Albatros, <i>Thalassarche melanophris</i>	174	Tennesseesanger, <i>Leiothlypis peregrina</i>	175
Sortbuget Knortegås, <i>Branta bernicla nigricans</i>	21	Terekklire, <i>Xenus cinereus</i>	157
Sortgrå Ryle, <i>Calidris maritima</i>	54	Thorshane, <i>Phalaropus fulicarius</i>	47
Sorthalset Lappedykker, <i>Podiceps nigricollis</i>	34	Tinksmed, <i>Tringa glareola</i>	49
Sorthovedet Måge, <i>Larus melanocephalus</i>	69	Toplærke, <i>Galerida cristata</i>	121
Sorttrygget Vipstjert, <i>Motacilla alba yarrellii</i>	134	Topskarv, <i>Gulosus aristotelis</i>	83,161
Sortspætte, <i>Dryocopus martius</i>	112	Trane, <i>Grus grus</i>	36
Sortstrubet Bynkefugl, <i>Saxicola torquatus</i>	133	Tredækker, <i>Gallinago media</i>	45
Sortstrubet Lom, <i>Gavia arctica</i>	75	Tundrasægås, <i>Anser serrirostris</i>	24
Sortsvane, <i>Cygnus atratus</i>	19	Turkestantornskade, <i>Lanius phoenicuroides</i>	165
Sortterne, <i>Chlidonias niger</i>	65	Turteldue, <i>Streptopelia turtur</i>	35
Spidsand, <i>Anas acuta</i>	32	Tårnfalk, <i>Falco tinnunculus</i>	113,174
Splitterne, <i>Sterna sandvicensis</i>	66	Vagtel, <i>Coturnix coturnix</i>	32
Spottesanger, <i>Hippolais polyglotta</i>	166	Vandrefalk, <i>Falco peregrinus</i>	116
Spurvehøg, <i>Accipiter nisus</i>	100	Vandstær, <i>Cinclus cinclus</i>	128
Spurveugle, <i>Glaucidium passerinum</i>	162	Vendehals, <i>Jynx torquilla</i>	110
Stellersand, <i>Polysticta stelleri</i>	155		
Stensvale, <i>Petrochelidon pyrrhonata</i>	175		

FUGLEÅRET præsenterer den store viden om fuglenes forekomst i Danmark, som hver dag indsamles og indtastes på DOFbasen.

FUGLEÅRET indeholder årsrapporter fra DOF's faglige grupper og projekter – Rapportgruppen, Sjældenhedsudvalget, Punkttællingerne og fuglestationerne.

FUGLEÅRET indeholder desuden årsberetninger fra en række af DOF's grupper og udvalg og Fugleværnsfondens reservater, samt forsknings- og overvågningsaktiviteter i statsligt regi – herunder ringmærkningen.

FUGLEÅRET er en del af DOF's tilbud til medlemmerne.